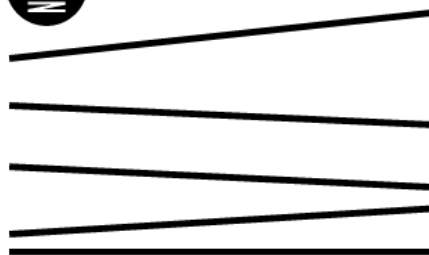

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Hauch, Carsten.; af C. Hauch.

Titel | Title:

En polsk Familie : Roman

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : C. A. Reitzel, 1839

Fysiske størrelse | Physical extent:

Deel 1-2 i 1 bd. (253,341 s.)

DK

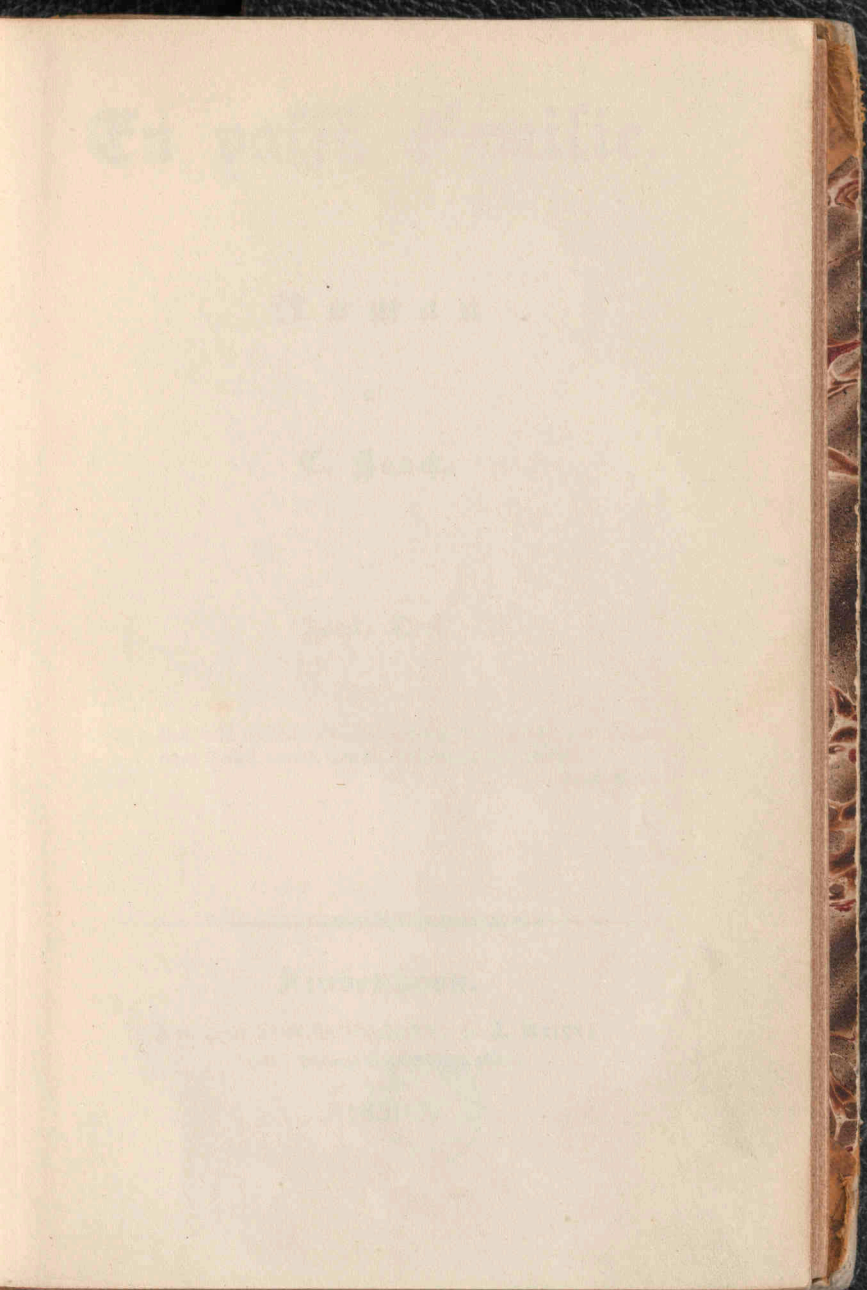
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

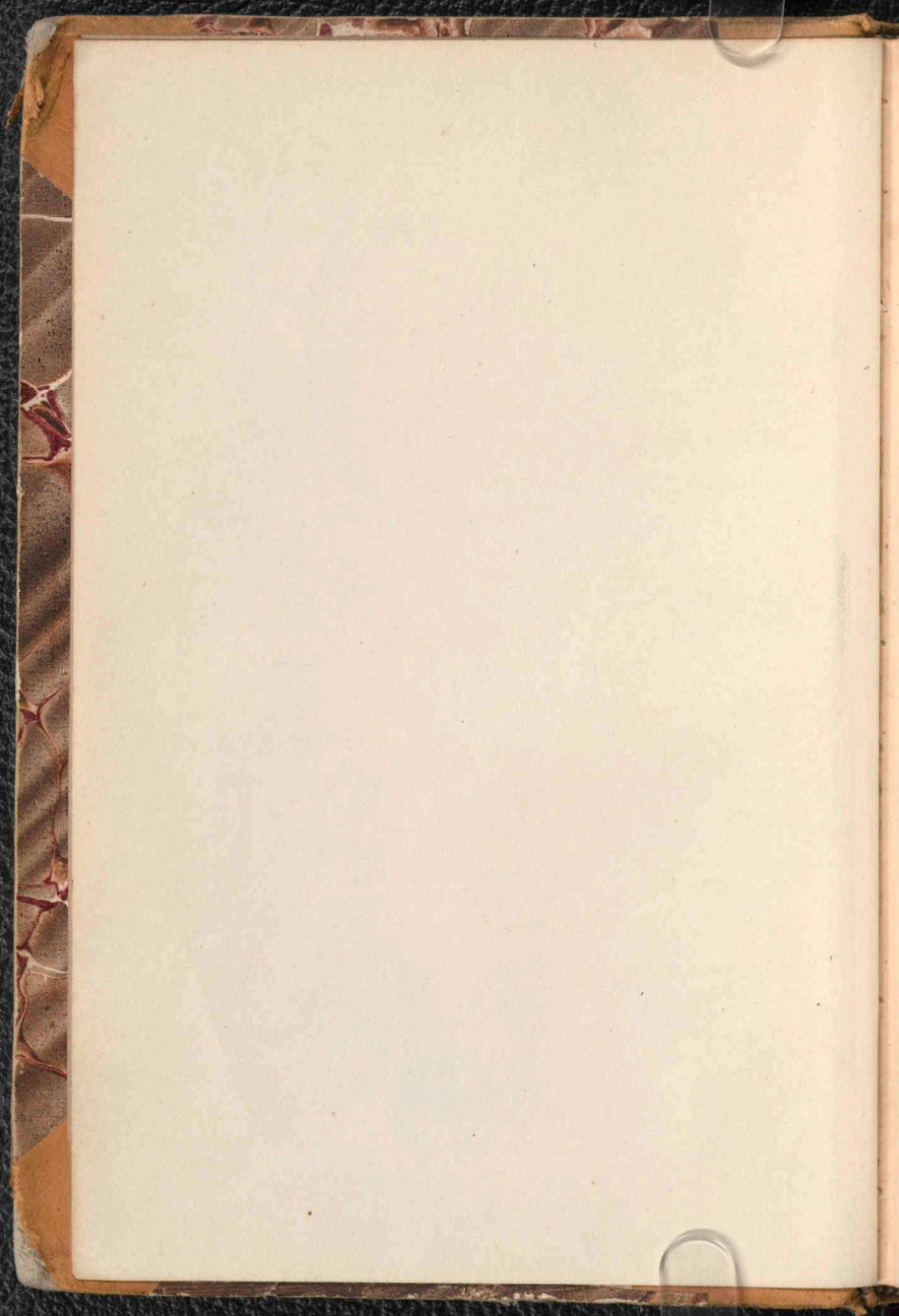
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

En polsk Familie.

R o m a n

af

C. H a n c h.

Første Deel.

Und so ist Alles Traura und Schatten um uns her, aber Träume
setzen Geister voraus, und der Erbschatten eine Sonne.

Jean Paul.

Kiøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler E. A. Reigel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1839.

Fortale.

Man hører hyppig i vor Tid en dobbelt Klage over Digterne, et Partie forekaster dem, at de ikke nok tage Hensyn til de offentlige Begivenheder og til den politiske Virksomhed ved deres Side, et andet Partie synes at ville udelukke alle slige Hensyn af Poesien, der efter deres Mening kun maa behandle den individuelle Stræben, uden at bryde sig om det offentlige Liv.

Begge Partier ere sikkert eensidige og have derfor kun halvt Ret. De Digtere, der forvandle Individet til et blot Organ for en politisk Mening, og saaledes fornedre Poesien til en Partieganger i Diebliffets Rampe, ville vel som oftest tabe det klare Blik paa Forholdene, hvilket i det mindste den episke og dramatiske Poesie aldrig kunne undvære, ja disse Digtere stræbe

IV

dende giennem Poesien, og denne Overbeviisning var tildeels Aarsag til at jeg valgte det Emne, jeg her har behandlet.

„Men,“ vil maaffee Nogle sige, „de Eldre havde dog en anden Maade at behandle Verdenslivet paa, thi de betragtede det kun fra deres eget nationale Standpunkt, de forlode ikke det Folk, blandt hvilket de vare fødte og hensatte, for at digte om Fremmede, som aldeles ikke vedkom dem; og ligesaa lidet vedkommer Polen og dens Frihedskamp os, der ligger meget Land imellem Danmark og hiint Rige, og vi kunne derfor kun lidet interessere os for dets Skiebne og dets Ulykke.“

Jeg veed vel, at det Nationale er af Bigtighed, jeg veed ogsaa, at Nationerne til en vis Grad ere Egoister, og at man, hvis man vil træffe dem med et electrisk Slag, der skal gaae til Marv og Been, tildeels maae lade dem staae paa den Nationalitetens Isoleerskammel, hvorpaa de have staaet i Aarhundreder, og netop dette har jeg ogsaa stræbt at gjøre med Hensyn paa det Folk, jeg i denne Bog har havt for Dje.

Men der gives ogsaa en sneverhiertet Nationalitet, som Poesien bør bekæmpe, ja som enhver billigtænkende Mand bør stræbe at udrydde af sit Bryst. I vor Tid nærme sig jo netop Folkene mere, end nogensinde, til hverandre, og dette kunne de vel, uden at tabe deres Individualitet, thi, trods alle Afvigelser i det Enkelte, ere dog de store Ideer, der bevæge dem, de samme,

og hvorfor skulde ikke Mennesker, der staae os nær i Tiden, men fjernt i Rummet, ligesaavel fortjene vor Deeltagelse, som de, der have levet paa samme Sted, som vi, men der ere adskilte fra os ved en Kløft af Aarhundreder. Jeg mener overhovedet, at man, uden at bortgive det mindste af sit Folks Eiendommelighed, kan antage, at der gives Ulykker og Fornærmelser, der ere fælles for alle Folkelag, og der, i det de ramme den ene Nation, ogsaa, i det mindste i aandelig Henseende, ramme den anden. Jeg behøver vel ikke her paa ny at erindre om, hvad der alt indtil Trivialitet er gientaget, at det hele Europa stræber til et fælles Maal, at Culturen slynger sit Baand om de forskellige Lande, at der af deres Tilnærmelse i Fremtiden skal dannes et Forbund, formedelt hvilket de enkelte Stater, uden at tabe deres eget Præg, dog ville betragte de andres eiendommelige Væsen som Noget, der angaaer dem nær og ikke bør være dem fremmed.

Er dette Verdenshistoriens Gang, saa er og hermed den Vej angivet, som Poesien i kommende Tider har at følge.

Med Hensyn paa nærværende Digt kan jeg for Resten ikke modstaae den Fristelse at tilføie et Par Anmærkninger, for, om muligt, at forebygge nogle af de stiepe Domme, som jeg alt er temmelig vant til af de Recensenter, der saalangt troe at kunne oversee det Digt, de criticere, at de aldrig engang gidde tænke over de Gienstande deri, der ikke falde i Dinene ved første Biekt.

Det er saaledes let at indsee, at Eventyret i *Spindestuen*, der udtrykkelig siges digtet af Pater Vincent, ligger under en dobbelt Tendens, der, hvis det stod isoleret, vilde være en Feil; imidlertid er det med Villie saaledes anlagt, fordi det efter Munkens Character, ikke kunde være anderledes. I hans Indre er jo netop denne Dobbeltthed tilstede, saavel den ideale Retning, Tendensen til at opgive det Jordiske og til at søge sit rette Hjem paa den anden Side Graven, som paa den anden Kant Lyften til at see sit Fædreland fremstige i dets gamle Glands i denne Verden; af disse to Retninger kunne jo alle hans Handlinger forklares, det er da naturligt, at denne Dobbeltthed maa gienkomme i et Digt, der netop skal antyde det Vigtigste af hvad der bevæger sig i hans Siæl.

Det kan maaskee heller ikke være af Veien her ligesom at henpege paa, hvad der allerede i Romanen selv er berørt, at Pater Vincents Historie er saa langt fra at være en Episode, at den snarere maa ansees for Digtets egentlige Midtpunkt, hvorfra det Heles Gang bedst kan oversees; thi ligesom Pater Vincent tvinges til at opgive det egentlige Maal for sine Drømme her paa Jorden, og først finder det igien i et høiere Aanderige, saaledes tvinges lidt efter lidt alle hans Brødre til det Samme, og hans Historie vorder saaledes et Billede paa, hvad der skeer med det hele Folk.

I Pater Vincents Liv vorder derfor den ideelle Retning Grunden til alle de Ulykker, han i Virkeligheden gennemgaaer,

og hver Binding i Digtekunstens Rige forvandler sig i Verdens til et Tab. Dette er og kun et Billede paa den Løb, der har truffet det hele Folk, og Ordet Digterlykke var maaskee den meest passende Devise, der kunde sættes paa Nationens Skjold.

Endelig angiver Advocaten, i sin snevrere Kreds, den samme Prosaens Modstand mod Poesien, som, paa et høiere Standpunkt, gienfindes hos Starosten, ogsaa det forðærvende Princip (Snubed, Egennytte og Barbarie) virker ikke uden Aarsag i begge Fremstillinger giennem een og samme Person.

Det var vel bedre, hvis Forfatterne selv ikke behøvede at give slige Vink; men i vor Tid findes desværre kun faa Læsere og Recensenter, for hvilke de kunne ansees som overflødige.

Skvad de mindre Digte angaaer, der indeholdes paa forskellige Steder i Bogen, saa grunder sig kun et af disse (første Deel S. 181-82) paa en polsk Sang, i et andet har jeg benyttet et Par Linier af et ældre Digt, for at sætte mig ind i Folketonen, for Resten hører det Hele, ligesom de øvrige Digte, mig selv til.

Denne Roman vorder maaskee det sidste større Værk, jeg i lang Tid giver i Trykken, i det mindste vil den vel afgive et Afsnit og et Vendepunkt i mit poetiske Liv; i det jeg da hermed takker de Faa, der ei have kastet Brag paa min Musa, og venlig have opmuntret mig med deres Bifald, saa kan jeg ikke Andet,

VIII

end erkiende, at min poetiske Bane — sandsynligviis fordi den
Aand, der gaaer igiennem min Poesie ikke er den, der fører til
Pyffen — kun har været bestrøet med saa Roser — dog herom
har jeg maaskee alt talt for Meget, da jeg har spilt disse Linier
derpaa.

Capitlerne.

Forste Deel.

	Side
Mødet	1.
Reisekomsten	15.
Besøg i Omegnen	30.
Folkefangeren	47.
Det gamle Slot	64.
Undvigelsen	78.
Diplomatisk Fremfærd	89.
En ny Gæst	101.
Dejnen	118.
Erklæring	132.
En Reise	145.
Udflugten i Skoven	156.
Gjernings Tidssfordriv	171.
Eventyret i Spindestuen	184.
Høstgildet	201.
Domkirken i Krakau	218.
De Misforståede	227.
Indvielse og Drøm	238.

Anden Deel.

Tilbagekomsten	3.
Tvivl og Mistanke	20.

	Side
Casimirs Historie	33.
Tvekampen	43.
Det dybe Saar	60.
Alexandra	69.
Barndomsaarene	83.
Træk af en Vebersvends Liv	95.
Froken Wahlstein	103.
En fiev Stilling	117.
Digterlykke	138.
Hvor det lavere Liv ender, begynder det høiere	148.
Katastrophe	157.
Den gienbundne Brud	167.
Julirevolutionen	179.
Maskeraden	194.
En Klosterhistorie	214.
Branden	230.
Den gamle Tiener	245.
En uventet Ulykke	260.
Bortførelsen	275.
Krigsbegivenheder	288.
Ulykke og Ulykke række hinanden Haand	304.
Den sidste Kamp	315.
Slutning	327

Første Capitel.

Modet.

Udenfor den lille Stad S., nærved Grændsen af Kongeriget Polen, og omtrent fem Mile fra den gamle Hovedstad Krakau, ligger et anseeligt Slot og et Herresæde, der endnu tilhører den i Polens Historie ikke ubekjendte Familie Litowski. Den nuværende Eier af dette Herresæde er Stanislaus Litowski, der, paa den Tid, vi her omtale, allerede med stærke Skridt nærmede sig Oldingsalderen. Han havde i sin Ungdom staaet i Forbindelse med flere af Polens mægtigste Mænd, og blev i Følge heraf udvalgt til Starost over flere Godser i den Egn, hvori hans egne Eiendomme laae, han var for Resten en af de Sidste, der førte denne Titel, der nu næsten er gaaet af Brug.*) Med Hensyn paa de vidtløftige Besiddelser, han saaledes bestyrede, benyttede han

*) Starostier vare en Art af Lehn, der uddeelttes til de polske Adelsmand, og over hvilke Rættens Haandhævelse tidt var dem overdraget.

de Bink, som de polske Sletter ved deres Frugtbarhed give, og Følgen var, at flere omliggende Egne, der i lang Tid havde ligget øde og udyrkede, nu gienbåndt det blomstrende Udseende, som de i længsttforsbundne lykkeligere Tider havde havt. Det var derfor et overraskende Syn, naar man fra de sandede Sletter, de dunkle Skove, de mangfoldige Moradser, de slet vedligeholdte, ureenlige Landsbyer, hvormed den største Deel af Polen er opfyldt, nærmede sig til Litowskis Giendomme. Her vare Bøndernes Huse mod Sædvane ikke opførte af raat Leer, men af brændte Stene, Baaningshusene vare adskilte fra Staldene, de store Skove havde veget Pladsen for frugtbare, vidtudskaarne Agre og for frodige Klovermarker, hvor Dvæget græssede, halv slikt i det høie Græs. Giennem Agre og Klovermarker løb kunstige Canaler, hvorfra Vandet i den stærke Hede om Sommeren kunde udkastes over Græsset og Sæden. Ved de smukt byggede Huse laae Frugttræer, levende Gierder giennemskare Markerne, og adskilte dem fra hverandre. I de faa Moradser og halvudtommede Indsøer, der endnu vare tilbage, stode flere af de Maskiner, der føre Navn af Vandsnegle, hvilke drevs ved Vindmøller, og giennem hvis hule Skruegange Vandet blev hævet i Beiret og bortført. Kun langt borte saae man endnu en Krands af Skove, der, ligesom mismodige, havde trukket sig tilbage i Baggrunden, hvor de store Træer, hver Gang Vindmøllerne

gik, rystede paa Hovederne, medens de med melancholske Miner syntes at betragte den fremskridende Cultur, der havde fortrængt deres Brødre fra de Steder, over hvilke de, endnu for faa Aar siden, udstrakte deres dunkle Skygger.

Giennem disse Skove red, mod Sommerens Ende, i Aaret 1829, et ungt Menneske, hvis smagfulde og fine Paaklædning uden Tvivl bedre passede til en Pariserfreds, end til de mørke Skove, hvori han nu befandt sig. Dog syntes han ei ubekiendt med de mange labyrinthiste Gange, der snoede sig derigiennem, thi han fulgte ikke den almindelige Wei, men valgte med Flid Omveie, der for Enhver, som ikke vidste noie Besked, maatte være ufremkommelige, i det mindste til Hest. Undertiden holdt han stille paa de Steder, hvor en nyanlagt Wei krydsede den ældre Sti, men efter at have seet sig om og betragtet Egnen nøiere, fandt han sig let igien til Rette. Endelig var han kommen til Skovens Ende, og saae den store Dal ligge for sig, hvor Szreniawasloden, liig en glindsende Søslange, der ikke befinder sig vel paa Landet, ilende søger Wei til det store Ocean.

Bed Synet af de vidtudstrakte Kornagre og de halvudtørede Søer med Bindmøllerne standsede atter den Fremmede sin Hest, men efter at have kastet et Blik, paa Floden, travede han igien hurtig afsted, indtil han kom til Indgangen af Byen S., hvor en Slagbom hindrede ham fra at trænge videre frem.

Den Fremmede, som vi herefter ville kalde med hans Fornavn, Adalbert, syntes med Utaalmodighed at vente paa Bommens Aabning. Det varede heller ikke længe, før Døren til et lille Huus oplukkedes, paa hvilket den russiske Dobbelthorn stod malet, og en undersætsig Mand, med en rød Foderskindshue paa Hovedet, traadte ud deraf. Denne Mand lignede snarere en Mongol, end en Polak, thi hans Ansigt var fladtrykt, hans Hudfarve smudsig, og de smaa, stievtliggende Dine funklede mistroiske under den lave Pande. Han nærmede sig for Næsten med den samme Myndighed, som selv en Hund, efter Shakspeare, skal besidde, naar den er i sit Embede, og spurgte Adalbert, om han ingen forbudne Varer førte med sig. — „Det kan han see,“ svarede denne, „jeg har kun mine Rejseklæder og min Hest med, Ingen af dem høre til de forbudne Varer.“ — „Ja, saaledes tale de Alle,“ svarede den moderne Cerberus, der bevogtede Indgangen til Staden S., uden endnu at gjøre mindste Mine til at aabne Bommen — „Han vil dog ikke undersøge mit Legeme?“ spurgte Adalbert. — „Jeg er af hans Keiserlige Majestæt og af hans Kongelige Høihed, Storfyrsten, sat til at vaage over Orden og Sikkerhed,“ svarede Soldbetienten, i det han lod sin Haand glide hen over Adalberts Badsæk, der var fastbunden bag Sadelen. I dette Dieblisk kastede den unge Mand en Sølvmynt ned i Græsset; Soldbetienten slap da Badsækken, og bøiede sig

ned efter Sølvpengen, som han ogsaa snart lykkelig fandt. — Han blev da meget høfligere, og mumlede et Par Ord, der skulde undskyldte hans forrige Opførsel, paa samme Tid tog han sin Hue af, og fremviste en bred, skaldet Tisse, der var saa fladtrykt, som om Trældommens Jernhaand havde berørt den i Fødselsøjeblikket, og som om alle høiere Gæver derved vare standsede i deres Udvi-
ling. — „Herren er maaskee en Russer?“ spurgte han. — „Jeg er en Polak, kan han ikke mærke det?“ sagde Adalbert med en stolt og halvforærmert Mine. — „Men dog en tro og underdanig Undersaat af vor allernaadigste Keiser?“ gienmælede Soldbetienten, i det han rakte ham en Bøsse i Møde, hvori Adalbert kastede en lille Kobbermynt. Strax efter vinkede Soldbetienten til en bredskuldret Karl, der syntes at vente paa hans Befaling, og der nu langsomt hejsede Bommen i Beiret.

I dette Dieblif nærmede endnu en Rytter sig fra den modsatte Side, han var klædt i en polsk Frakke, der rigelig var besat med Silkesnore, og kunde sees under hans Reisetappe, ved Siden bar han et høiet Sværd, thi et saadant havde enhver polsk Adelsmand Ret til, at bære, skiondt de russiske Magthavere ikke gierne saae, at man benyttede denne Ret. Den undersætsige Soldbetient tog med en halvspottende, halvkrybende Mine igien sin Hue af, men den polske Adelsmand syntes ei at agte derpaa. Dog standsede han sin Hest et Dieblif, svøbte

fig fastere ind i sin Kappe, og kastede med de Ord: „Før vare Landeveiene frie i Polen,“ en Kobbermynt ned i Græsset, hvorpaa han hurtig fortsatte sin vei. „Hvem er det?“ spurgte Adalbert. — „En ung, fornem Herre, der maaskee snart vil reise længere bort, end han vel har i Sinde,“ svarede Soldbetienten, i det hans brede Læber fortrak sig til et Griin, hvorved to spidse Hjørnetænder traadte frem af Munden, hvilke gave ham en iøjeblikkelig Liighed med en Hyæne, der, bag sit Fanggebuur, betragter et forvillende Menneſke, som den gierne vilde sønderrive, men ikke mægter at naae.

Adalbert red nu igiennem Byen, og standsede først udenfor den, ved et temmelig stort Bertshuusskildt, paa hvilket en springende Hest, der vel engang havde været forgyldt, syntes at sparke til den skriftlige Forsikkring, der i uorthographisk Stil blev givet alle Forbireisende, at baade de og deres Dyr der skulde vorde fortræffelig beværte.

Neppe var Adalbert ankommen hertil, før han hørte en Hund tude indenfor. Paa samme Tid sagde en Røst, som han troede at gienkiende: „Der er han vist, thi Fidelio bliver saa urolig.“ Kort efter styrtede en ung, smuk Mand ud, hvis Paaklædning, uagtet den har Præg af Skiodsløshed, dog havde et fiint og desuden et halv militairt Udseende. „Casimir!“ raabte Adalbert, „er det dig?“ — „Velkommen, Broder!“ svarede den unge Mand. „Joseph!“

blev han ved, „slip Fidelio ud, hører du ikke, hvor det stakkels Dyr tuder? Velkommen, velkommen! Gud være lovet, at vi have dig igien!“ Dermed greb han Aldberts Haand, som denne rakte ham, og trykkede den imellem begge sine.

Paa samme Tid kom en stor hvid Jagthund frem, med brune nedhængende Øren, der, med Logren, Biæffen og tusinde Spring, lagde en ligesaa stor Glæde for Dagen, som dens Herre. — „Hvor du er voret,“ vedblev denne med alle Tegn paa en inderlig Tilfredshed. „Har du ikke glemt din Broder endnu, skiondt du har vandret saa vidt omkring? Bær ikke vred, fordi jeg ikke svarede dig paa dine Breve, jeg er en doven Knegt, veed du vel, der aldrig gidder sætte Pen paa Papiir, men derfor har jeg dig dog ligesaa kjær, som om jeg hver Postdag havde skrevet dig et Brev, saa langt og kiedeligt, som de, Alexandra skriver!“ — „Jeg kiender vel din Trostak, min brave Casimir, og behøver intet skriftligt Beviis derpaa,“ sagde Aldbert, i det han svang sig ned af Hesten, hvorpaa Casimir med Taarerne i Øinene kastede sig om hans Hals. Et Dieblit derefter løe Casimir høit, og Munterhed og Taarer forjog hverandre ligesaa hurtig i hans bevægelige Masyn, som dette pleier at skee hos Barnet i den spædeste Alder.

„Har du ventet mig længe?“ spurgte Aldbert. —

„Den hele Nat, min Broder! og den hele Morgen, jeg har ikke været af Klæderne; hver Gang jeg hørte en Hest trampe, troede jeg, det var dig, endelig kunde jeg ikke længere holde det ud, men travede herhen, for at jeg dog kunde være den Første blandt dem Alle, der fik dig at see“ — „Hvordan lever min Fader, Casimir?“ — „Den Gamle! Der er ingen Forandring at see paa ham, og paa Fidelio heller ikke. Seer du, hvor godt han kender dig, hold nu op med den Tuden, du dumme Hund! Dgfaa Emilie længes efter dig, der skal du see en Pige, hvis Lige du neppe har funden, hverken i Paris eller London, for Resten ligner hun dig noget, det er vel derfor, jeg kan saa godt lide hende.“ — „Hvordan gaaer det den gamle Michael?“ spurgte Adalbert. — „Michael! Han er affat fra alle sine Bestillinger, og bruges nu kun til at forsegle min Faders Breve. Pas paa Hesten, Joseph! læg et Teppe over den, og vent en Stund, før du giver den at drikke.“ Med disse Ord greb han Broderens Haand, og førte ham ind i Bertshuset.

Uagtet dette Bertshuus laae omgivet af Litowskis Besiddelser, havde dog hans Exempel kun lidet virket derpaa, thi det var ikke stort bedre, end de Kroer, der almindelig findes ved de polske Landeveie. I et eneste stort Bærelse vare Kiocken og Dagligstue forenede, Ildstedet, der laae midt i Bærelset, var uden Røgfang, og Røgen bortførtes giennem et Hul i Loftet, Gulvet be-

stod kun af stampet Leer; i Kjøkkenet selv stod en Ko fastbunden, der dreiede Hovedet henimod Ildstedet, og med Begierlighed indaandede den varme Røg, hvilken derimod var Menneffene til stor Besvær; Høns og Vender vandrede frit omkring paa Gulvet, medens en rødspraglet Hane var fløiet op paa en Bielde under Loftet, hvor den galede høit, og skuede stolt ned paa de øvrige Indvaanere i Værelset. Rundt om Ilden sadde flere pialtede Børn, hvis Træk, der for Næsten vare smukke, bare den israelitiske Races umiskjendelige Præg. Ved Siden af dem stod en gammel Pige, sysselsat med at knuse en Mængde kogte Kartofler, der oven i Kjøbet ikke vare skrællede, hvilken Forretning Børnene med megen Deeltagelse betragtede.

Berten, i hvis Mafsyn Godmodighed syntes at kæmpe med Snubhed, ilede strax til Døren, da Adalbert traadte ind, bukkede og yttrede stor Glæde over hans Ankomst. Derefter aabnede han en anden Dør, og førte begge Brødrene ind i et Sideværelse, der rigtignok var mindre, end Kjøkkenet, men derimod saae meget ordentligere ud. Et stort Egeskab stod i en Krog, og paa de hvidkalkede Vægge hang adskillige Portraiter af russiske og polske Generaler, hvilke just ikke vidnede om noget Mesterskab i Konsten. Blandt disse udmærkede især General Diebitsch sig, der saaes ridende paa Spidsen af Balkanbierget,

medens hans Hest med et eneste Spring syntes at ville styrte sig ned i Dalen.

„Du har smukke Billeder,“ sagde Casimir, „men af dem kunne vi ikke leve, hvad har du for Næsten at beværte med?“ — „Excellence, jeg er en fattig Mand,“ svarede Jøden. — „Har du ikke et Stykke Skinke, Salomon? — „Herren veed jo nok, at det er vort Folk forbudt at spise af Svinets Kiød.“ — „Det er det Samme, om det er forbudt Salomon, naar du blot har eller kan skaffe det.“ — „Nei, jeg har det Gud straffe mig ikke, men jeg kan nok skaffe det.“ — „Saa skaf det da!“ — „Ja ja, men eftersom det er forbudt, koster det mere, som den unge Herre begriber.“ — „Det er ligegyldigt, skaf det blot!“ — „Strax,“ sagde Salomon og gif bukkende sin vei.

Kort efter kom han ind igien med den forlangte Skinke og med en Flaske Viin, som han opstillede paa Bordet, dernæst aabnede han Egeskabet, og tog et Par Sølvbægere ud deraf, som han satte foran Casimir og Adalbert. — „Du har vist mange Penge i det Skab?“ sagde Casimir. — „Gud straffe mig ikke en Skilling, Excellence! Franskmændene have allerede plyndret det for sytten Mar siden, og da jeg ikke havde mere, tvang de mig dog endnu til at betale dem tohundrede polske Gyliden.“ — „Tohundrede polske Gyliden betalte du endnu, da du ikke havde mere, det var et Konststykke, som Faa skulle gjøre dig efter.“ — „Ja, og oven i Kiøbet vilde de hænge mig,

fordi jeg ikke kunde skaffe dem Guldpenge." — „Hvorfor blev du da ikke hængt, Salomon?" — „Fordi jeg gav dem Anslag paa en Anden, som de kunde hænge i mit Sted," svarede Salomon med en snu Mine. — „Deri handlede du vel, men hør nu: Hvormeget vil du have for at spise det Stykke Svinekød, der ligger?" — „Ikke for alle de Skatte, der vare i Jerusalems Tempel," svarede Salomon forstræffet, „thi Svinet er et ureent Dyr." — „Saa lad den ene Urene fortære den anden," sagde Casimir, i det han kastede en Guldpenge paa Bordet; „spis Salomon, saa hører denne dig til." — „Den er Gud straffe mig beskaaren," sagde Salomon, i det han begierlig greb efter Guldpengen. — „Naturligviis," svarede Casimir, „thi den kommer jo fra dig selv, den var iblandt de Penge du sidst laante mig." — Nu greb endelig Salomon Skinken og spiste den, i det han bestandig kastede sine Blik paa Guldpengen. „Fidelio!" raabte Casimir, „sid op, min Dreng, og vær andægtig, medens Salomon spiser!" — Fidelio reiste sig strax op paa to Been, og blev saaledes siddende, medens Salomon spiste. Endelig da han var færdig, kastede Casimir Guldpengen til ham under høi Latter. „Der har du den," sagde han, „men kun paa Bilskaar af, at du laaner mig hundrede Ducater endnu, thi denne er en af de sidste, jeg eier." — „En anden

Gang kunne vi tale derom," svarede Salomon, i det han atter bukkede og gik ud af Døren.

"Det er dog vel ikke dit Alvor, Casimir, du behøver jo dog ei at laane Penge af Nogen?" sagde Adalbert. — "Jo vist behøver jeg, den Gamle er altfor paaholdende, han kan desuden ikke lide mig, som du veed, og giver mig næsten Intet." — "Men du er jo gift med en rig Kone." — "Det er sandt," svarede Casimir med letfindig latter, "jeg er en gift Mand, men det husker jeg aldrig paa, uden naar Nogen minder mig derom, imidlertid er min Kone ogsaa gierrig, min Fader har desuden taget det Meste under sin Bestyrelse, og jeg selv eier det endnu kun i Haabet, forstaaer du, og maa derfor være Salomon meget taknemmelig, der forvandler Haabet til Virkelighed." — "Du er endnu ligesaa letfindig, som du altid har været." "Rigtig, og det vil jeg blive til min Dødsdag, Broder."

Nu tog Samtalen en anden Retning, og Brødrene begyndte at omtale flere Familieanliggender, der, forsaavidt de kunne interessere os, med Tiden skulle vorde fortalte. Blandt Andet erfarede Adalbert, at den unge Mand, han mødte ved Indgangen til Byen, var Casimirs Svoger, Bonaventura Zaleski, der nylig havde aflagt et Besøg hos sin Søster. For Resten fandt Casimir ligesaa lidet Behag i denne Svoger, som i nogen Anden af sin Kones Familie, især yttrede han sin Uvillie mod Frøken

Leontine Zaleski, en Søster af hans Kone, der bestandig opholdt sig hos denne, og som han erklærede for en af de egenindigste og koldeste Skabninger, han nogensinde havde seet. Endelig kaldte Casimir paa sin Bert, og kastede et Guldstykke til ham. „Det er for Fortæringen,“ sagde han. „Det Guldstykke er ti Gange saameget værdt, som vor hele Fortæring,“ indvendte Adalbert. — „Det bryder jeg mig kun lidt om,“ svarede Casimir, hvorpaa begge Brødrene igien stegte til Hest og rede bort.

Kort efter at de to Fremmede vare bortredne, hørtes en sagte Banken paa Salomons Nude. — „Hvem er der?“ spurgte Salomon. — „Det er mig,“ svarede en Mand udenfor, medens Soldbetientens Ansigt blev synligt nær ved Vinduet. — „Hvad vil du, Iwan?“ spurgte Salomon. — „Hvem var den fremmede Herre, der nylig red igiennem Byen?“ spurgte Iwan. — „Ei, det var den yngste af Starostens Sønner, der nu er kommen hjem fra sin udenlandske Reise.“ — „Det er en anden Sag,“ svarede Iwan, „han er skudfri.“ — „Har du havt ham mistænkt, Iwan?“ — „Nu, derom ville vi ikke tale, jeg mistænker alle Menneſter, naar jeg ikke kender dem, men Starosten er en brav Mand.“ — „Ja, han er en mægtig Mand, de sige, at han gaaer ind og ud hos Storfyrsten, naar han har Lyst dertil; men hvorfor mistænkte du ellers den unge Herre?“ — „Fordi han ikke vilde svare mig, da jeg spurgte ham, om han

var en tro og underdanig Undersaat af Keiseren," sagde Iwan, og vendte sig om og gik.

Men før han endnu havde naaet sit Hiem, blev han pludselig standset af et Par Ryttere, der i Starostens Navn befalede ham at følge dem. Iwan blev da rolig staaende, og lod, uden Modstand, ja uden at mæle et eneste Ord, sine Hænder binde fast til Halen af den ene Hest. Derpaa galopperede Rytterne bort, og Iwan maatte anspænde alle sine Kræfter, for tilFods at følge dem.

Andet Capitel.

Hjemkomsten.

Den gamle Litowski var opkaldt efter den sidste polske Konge, Stanislaus, ved hvis Hof han var opdragen. Den polske Adels syntes i hiin Tid temmelig fordærvet, thi de ældre, strengere Sæder vare fortrængte af Overdaad og Pragt, og den høie Fædrelandskiærlighed, der siden adlede Polen midt i Ulykken, havde den Gang endnu ikke viist sig. Da Litowski snarere hørte til de beregnende, end til de begejstrede Mander, saa havde han sat sig i Hovedet, at Polen, under ingen Omstændigheder, kunde modstaae Ruslands Overvægt, thi at det større Land maatte faae Overvægt over det mindre, beregnede han ligesom efter Massernes Love; den moralske Kraft derimod bragte han aldeles ikke med ind i Beregningen, og tænkte enten ikke derpaa, eller ansaae den, naar dens Virkninger nødte ham til at tænke derpaa, som et Sværmeri, der, uden Nytte for det Hele, maatte styrte den Enkelte, der viste det, i Undergang. I hans første

Ungdom var det, som vi siden skulle høre, Videnskab, der bragte ham til at tage Partie for Russerne, siden var det derimod en fast og fuldkommen Overbeviisning om, at han ene saaledes kunde virke til sit Fædrelands Fordeel, hvilken han satte i en sikker Nydelse af materielle Goder. I Følge heraf bekæmpede han ivrig Constitutionen af tredie Mai, som han troede udsprungen af et farligt Sværmeri; for at omstyrte den indlod han sig endog i en Sammensværgelse derimod, sluttede sig til de Misforvrie ved Targowicz, og kastede sig med dem aldeles i Russernes Arme.

Det var naturligt, at han ved den Fremgangsmaade ikke vandt sine Landsmænds Kiærlighed, og selv Russernes Gunst kunde ikke beskytte ham for Følgerne heraf. Efter flere Krænkelse, som han troede ufortiente, og under hvilke den herskende Magt, efter hans Mening, ikke ivrig nok havde beskyttet ham, besluttede han endelig at modtage et Starostie i det sydlige Polen og at leve for sine Godsers Bestyrelse, hvorved det Blik han besad for Alt, hvad der laae indenfor Beregningens Grændser, kom ham vel tilpas. Han gjorde sig snart bekendt med de bedste nyere Skrifter over Landhuusholdningen, og foretog, i Følge de Kundskaber, han saaledes tilegnede sig, som vi alt have antydnet, en Mængde Forbedringer, hvorved han foregik sine Landsmænd med et gavnligt

Exempel, og ikke lidet bidrog til den fuldkomnere Agerdyrkning, der nu lidt efter lidt ogsaa indføres i Polen.

Sin ældste Søn bestemte han til den militaire Løbebane; virkelig havde denne ogsaa tilbragt et Par Aar, som Lieutenant i et Nytteregiment, men da han ikke kunde vænne sig til den strenge Krigstugt, som Storsyrst Constantin fordrerede, udvirkede Faderen ved sin Indflydelse hans Afsked fra Tjenesten. Denne Søn, der var den egentlige Arving til Starostens store Gods, havde han for nogle Aar siden giftet med en rig Kone, og det er ham, som vi, under Navn af Casimir, have lært at kende.

Sin yngre Søn opdrog Starosten til Studeringer, og sendte ham, da han havde opnaaet Unglingsalderen, til Universitetet i Warschau. Siden skaffede han ham endog Tilladelse til en Udenlandsreise, hvilket ellers i de senere Aar sjelden blev tilstaaet nogen Polak. Adalbert havde nu i halvtredie Aar opholdt sig i England, paa det han, om muligt, kunde tilegne sig Noget af dette Lands praktiske Mand. Kun paa Hjemreisen aflagde han et kort Besøg i Frankrig og i Tydskland, og det var fra denne Udenlandsreise, han nu vendte tilbage.

Efterat Adalbert og Casimir havde forladt Salomons Huus, rede de hurtig til, og standsede først udenfor et just ikke stort, men dog særdeles smukt Slot, hvori det flade Tag, tilligemed en Mængde Sviler, mindede om polsk Familie.

dede om den italienske Smag, i hvilken de polske Slotte som oftest ere byggede. Omkring denne Bolig laae flere adspredte Huse, der alle bare Præg af, at de nylig vare opførte; længere borte derimod saae man Ruiner af en overordentlig stor Bygning, hvoraf begge Fløiene vare nedrevne, og hvoraf rimeligviis Stenene vare brugte til det ny Slots Opførelse.

Neppe vare de komne ind i Gaarden, før en Mand traadte dem i Møde, hvis Haar var hvidt, men hvis Legemsbygning hentydede paa en overordentlig Kraft. „Der er Michael,“ sagde Casimir, „han er bleven noget melancholsk i den senere Tid, for Næsten er han endnu rask.“ Michael holdt imidlertid Adalberts Hest, og neppe var Adalbert stegen af, før han med Hæftighed greb hans Haand, og trykkede sine Læber derpaa.

Begge Brødrene ilede nu op ad den ziirlige Trappe ind i Slottet. Paa Gangen kom tvende Damer dem i Møde, hvoraf den ene var høi og veldannet, og hørte til disse paa engang yppige og skønne Skikkelser, der have givet de russiske og polske Damer et berømt Navn næsten over hele Europa; den anden var mindre, hendes Bygning var finere, og hun lignede en af de Blomster, som den nordiske Sol udklækker, hos hvilke en ætherisk Duft maa erstatte, hvad der mangler i Pragt og Farveglands. For Næsten var hun sortklædt, og holdt en

Rosenfrands i Haanden, rimeligviis fordi hun nylig var kommen fra Messen.

Casimir nærmede sig meget venlig til den første Dame og sagde: „Her bringer jeg Dem da endelig min Broder, Adalbert, om hvem jeg saa ofte har talt med Dem.“ — „Det glæder mig meget personlig at lære den at kiende, som min Broder skylder sin Lykke,“ sagde Adalbert. — Ved disse Ord rødmede den unge Dame stærkt, men Casimir loe høit og udbrød: „Han troer, at De er min Kone, Emilie! nei, du er dog ganske bleven en Fremmed iblandt os, har du da aldrig hørt min Kone beskrive? See der staaer hun jo, dette er derimod vor Cousine, Frøken Emilie Solkowicz, der kom her i Huset kort efter din Afreise, hun er for Næsten den smukkeste Pige i hele Egnen.“ Under denne Tale rødmede Emilie endnu stærkere, end før, men Adalberts Svigerinde nærmede sig, og heftede sine store blaae Dine paa ham. „Velkommen, Adalbert!“ sagde hun, „vi have Alle ventet Dem med Bængsel,“ dermed rakte hun ham en Haand, der vilde have været veldannet, ja næsten skion, hvis den ikke havde manglet den Friskhed og ungdommelige Fylde, som Skionheden aldrig ganske kan undvære.

Før Adalbert kunde svare, aabnedes et Cabinet, og en Tiener bad Adalbert træde derind, da hans Fader ønskede at see ham. Han fulgte øieblikkelig Tiene-

ren, og blev nu indført i et Bærelse, hvorhen Ingen af de Andre ledsagede ham. Bøger stode opstillede paa begge Sider af Bærelset, paa Bæggen hang tre store Malerier, det ene var et Portrait af Katharina den Anden, det andet forestillede Keiser Nicolaus, det tredie var Billedet af en Kriger med et magert Ansigt og med mange Ordener, hvilket Billede Adalbert ikke erindrede at have seet der før.

Midt paa Gulvet stod en stor Mahognipult, og foran denne en Mand, med et smukt udtryksfuldt Ansigt, og klædt i en fin blaa Frakke, hvortil et Par Ordensstegn vare heftede. Denne Mand suae ud til endnu at være i sine kraftfulde Aar, kun et Par graae Lokker om hans Tinding vidnede om, at Livets Høst allerede havde fortrængt dets Sommer. „Min Fader!“ raabte Adalbert, og ilede bevæget henimod ham, men Starosten blev rolig staaende, kastede et flygtigt Blik paa sin Søn, kyskede paa Fingeren ad ham og vinkede, at han skulde tage Plads, med de Ord: „Et Dieblif, min Søn! saa er jeg til din Tieneste.“ Adalbert følte sig baade nedslaaet og nedtrykt ved denne Modtagelse, dog fandt han sig deri, og satte sig med et halvundertvunget Suk paa den Plads, der var ham anvist.

Den gamle Litovski vedblev endnu at skrive i nogle Minutter, derpaa greb han en lille Solvkløkke, der stod paa et Bord, og ringede dermed, hvorpaa Døren

til et Sideværelse aabnedes, og den gamle Michael traadte ind. Denne blev staaende nærvæd Starosten, der, uden at see til den Side, hvor han stod, rakte ham et Brev, og befalede ham at slaae et Omslag derom, skrive Adressen derpaa og forsegle det. Den gamle Mand ilede nu ud med Brevet, hvorpaa Litowski vinkede sin Søn og rakte ham sin Haand, hvilken denne ærbødig greb og kyskede.

„Dit Ydre har udviklet sig til din Fordeel,“ sagde Starosten med et bifaldende Smil; „dine Breve have ogsaa viist, at du har udviklet dig i andre Henseender, og uagtet der vel findes Yttringer deri, som jeg paa ingen Maade kan billige, saa har jeg dog grundet Haab om, at du har holdt dig fri fra den Svimmelhed, som saa ofte henriver unge Mennesker i vor Tid og tilintetgjør baade deres Grundsaetninger og deres Fremtids Lykke.“

I dette Dieblis vendte den gamle Michael tilbage med det forseglede Brev. Starosten tog og betragtede det, og sagde derpaa med en streng, misbilligende Stemme: „Det duer ikke, Udskriften er skreven med usikker Haand, og desuden har han spilt Lak paa Brevet, Menneske! det duer ikke, siger jeg, han er en ubehændig Person, som jeg neppe længere kan bruge til nogen Ting; gaa og skriv dieblisk en anden Udskrift!“ Den gamle Tiener, der med nedslagne Blik og mørkt Ansyn havde hørt herpaa, tog Brevet igjen og ilede ud dermed, men

Pitowski vendte sig fuldkommen rolig om til sin Søn og sagde: „Jeg har i dette Dieblis skrevet til Warschau angaaende dig. Den diplomatiske Bei vil passe bedst for dine Erner, tænker jeg, men du maa først blive nogle Maaneder her, og worde bekendt med de Godser, som du maaſkee dog tilsidst skal bestyre, thi din Broder duer neppe dertil, han duer egentlig til ingen Ting, frygter jeg.“ Ved disse Ord gif der en mørk Sky over Starostens Mafyn, han taug pludselig og sysselsatte sig med at ordne sine Papirer. Kort efter kom den gamle Tjener tilbage med Brevet, om hvilket han havde flaaet et nyt Omſlag, som han ſtiltiende rakke sin Herre, der denne Gang Intet indvendte, men befalede, at Brevet ufortøvet ſkulde bortſendes efter ſin Adreſſe, hvorpaa han, tilligemed ſin Søn, begav ſig ned i et ſtørre Bærelſe, i hvilket det øvrige Selfkab befandt ſig.

Dette var nu blevet foreget med en ung Pige, hvis Ydre var uſædvanligt nok, og hvis rige dunkle Lokker indfattede en ſkion og næſten orientalsk Profil; hendes Baghaar var derimod flettet, og ſammenheftet med en blinkende Staalpiil, liig den, ſom Albanerinderne bære. Da hun vendte Anſigtet imod Adalbert, behagede hun ham mindre, thi hun havde Udſeendet af en kold Skionhed, iſær gave de fine, faſtſluttede Læber hende et ſtrengt Udtryk, der syntes at hindre enhver Tilnærmelſe; de ſtore dunkle Dine funklede derimod endnu

med det rene Skier, der ellers pleier at forsvinde med den første Barndom. Hendes Skabning var heller ikke fuldkommen udviklet, og hun fremstillede et Billede af den tidligste Baar, der snarere vækker Anelser om en kommende Skønhed, end Tilfredsstillelse i det nærværende Dieblif.

„Jeg veed ikke, om Casimir allerede har foreslået dig for Damerne,“ sagde Witowski. — „Emilie og Alexandra kiender han allerede,“ svarede Casimir, „Leontine derimod var ikke tilstede, da vi kom.“ — „Saa lad mig være den Første, der forestiller dig for den elskværdige Frøken Leontine Zaleski,“ sagde Starosten, „din Svigerindes Søster, der viser os den Ære at tilbringe sin Tid hos os.“ Aldalbert nærmede sig nu venlig og tiltalte Leontine, men hun svarede ham saa kort, at han snart tabte Lysten til at fortsætte Samtalen.

Vi maae for Næsten bemærke, at Leontine, tilligemed den unge Mand, vi i forrige Capitel have omtalt, kun vare Alexandras Halvsøstende, der vel havde Fader tilfælles med hende, men dog vare fødte af et tidligere Ægteskab. Sin Rigdom havde Alexandra arvet efter en Slægtning af sin Moder, hvorimod hverken Leontine eller hendes Broder besad nogen stor Formue.

Ved Bordet sad Aldalbert imellem Emilie og Leontine. Da denne Sidste kun lidet indlod sig med ham, henvendte han sig som oftest til Emilie, som han fandt særde-

les elskværdig. Hun udspurgte ham om hans Reise, om de Steder, han havde seet, om de berømte og fornemme Mænd, han havde besøgt, og om de selskabelige Forhold, hvori han havde levet. „Hvorledes vil De nu,“ sagde hun endelig, „efter at have seet saamange mærkværdige Gienstande, finde Dem i vore vilde Skove og eensomme Sletter?“ — „Hverken Englands travle Flid, eller Frankrigs glimrende Overflade kunne nogenfinde fortrænge af min Siæl Billederne af disse Skove og disse Sletter, som hundrede Floder gennemstrømme, og hvor hver Steen minder om forsvundne Tider,“ svarede Adalbert. „Det var en stor Ære for vore fattige Landsbyer, hvis de virkelig kunde erstatte Dem det rige London og det glimrende Paris,“ svarede Emilie smilende. I samme Dieblif saae Leontine venlig paa ham, og han studsede ved at betragte hendes Ansigt, der forekom ham ligesaa oplivet, som et deiligt Landskab, der hidtil syntes koldt og dunkelt, men der nu pludselig belyses af Morgensolen. „Fandt De ikke Deres Hiem meget forandret?“ spurgte hun. — „Tilvisse! min Fader har været virksom i min Fraværelse, flere Skove ere omhuggede og mange Søer udtørrede, det ny Slot er desuden fuldendt, og det gamle er endnu nærmere ved sin Undergang, end det var, da jeg reiste.“

„Ja, jeg begriber vel,“ sagde Leontine, „hvorledes Amerikas Bilde vare til Mode, da de store Skove

faldt under Ørens Hug, da Hiorten og Hinden forsvandt, da de forfærdede Fugle flygtede, og da Fiskene døde i Floderne, fordi Noget fra Dampmaskinerne kvalte dem." — "Det maa dog være en stion Verden, der bevæger sig paa den anden Side af disse Skove," anmærkede Emilie. — "Jeg ønsker aldrig at forlade denne Ensomhed," sagde Leontine, hvorefter hun atter faldt tilbage i sin forrige Tausshed, og hiint Udtryk i hendes Anslyn forsvandt ligesaa hurtig, som det var kommet.

Den gamle Starøst, der hørte Noget af denne Samtale, fandt nu ogsaa for godt at blande sig deri. "Det er Adalberts svage Side," sagde han, "at han undertiden lever mere i Drømme om det Forbigangne, end i Virkeligheden, og at han elsker Poesien meer, end Sandheden." — "De elsker jo dog selv det Skønne," bemærkede Emilie. — "Det forstaaer sig, men Alt i sin Orden, først det Nødvendige, saa det Behagelige; Sagførelsen og Dommeren agter jeg, fordi de forskaffe mig min Ret, Lægen, fordi han vedligeholder min Sundhed, den Geistlige, fordi han trøster og beroliger Folket, og lærer det at finde sig i sin Skiebne; ogsaa Billedhuggeren, Maleren og den Musikkyndige lader jeg gielde indenfor deres Kreds, fordi de skaffe mig en forhøiet Nydelse af Livet, og ikke engang Poesien forkaster jeg ganske, naar den bliver indenfor Vittighedens og den selskabelige Mun-

terheds Grændser; men hvad den phantastiske eller saakaldte høiere Poesie angaaer — dog jeg veed, at du engang selv har givet dig af med Sligt, Adalbert, derfor vil jeg ikke videre udvikle dig, hvad jeg tænker derom — kun saameget maa jeg endnu sige, at den let kan nedsænke Mennesket i en Drømmeverden, hvori han taber sine bedste Kræfter, og bliver aldeles uduelig for Virkeligheden og for Livets Forretninger.”

„Deri har Starosten ikke Uret,” sagde Emilie. — „De er en russisk Pige,” svarede Leontine. — „Der ved skammer jeg mig ikke,” gienmælede Emilie.

Efter Bordet førte Litowski selv sin Søn om i de vigtigste Bygninger paa Gaarden, og gav ham, saavidt muligt, et Overblik over den hele Bestyrelse. Da de vendte tilbage, faldt Talen paa Emilie og Leontine. „Emilie er en Datter af en af vore Slægtninge, der var gift i det Indre af Rusland,” sagde Starosten, „da hendes Moder døde, ansaae jeg det for min Pligt at tage mig af hende; for Nesten er hun meget klog og dannet, men alt dette har jeg, hvis jeg ikke feiler, allerede skriftlig tilmeldt dig.”

Med Leontine syntes Starosten mindre tilfreds? „Alexandra vil ikke undvære hende,” sagde han, „derfor boer hun her, imidlertid har hun flere Luner, end man burde tillade sig, naar man ikke er rigere, end hun er.” Casimir var imidlertid sysselsat med at tilride en Hest i

Gaarden, hvilket Emilie fra et Vindue betragtede. Da Starosten kom tilbage, yttrede han sin Misfornøielse over at Casimir ikke var fulgt med dem. „Hvor det gielder om noget Alvorligt, der er du aldrig med,“ sagde han. Casimir svarede ikke derpaa, men da han om Aftenen var alene med sin Broder paa hans Bærelse, sagde han: „Den Gamle er ikke forngiet med mig, og jeg, oprigtig talt, heller ikke med ham.“ — „Du er uretsfærdig imod ham, Casimir, han er jo dog i sin Kreds en mærkbar dig Mand, hvis Arbeidsomhed vi, selv om han ei var vor Fader, burde agte.“ — „Det kan være, men han og jeg passe ikke sammen, og fordi jeg ikke vil den Wei, han ønsker, hader han mig, og gidder aldrig see til den Side, hvor jeg er.“ — „Du har Uret imod ham, han elsker dig meer, end du troer.“ — „Husker du den Dag, da jeg havde fyldt mit syvende Aar, Adalbert? Du var den Gang fem Aar gammel, vi bleve da begge tidlig om Morgenens kaldt ind til den Gamle, han sad allerede i sin Pudermantel, hvorpaa der var syet en Orden, medens en Diener kroskede hans Haar; jeg husker det endnu, som det var i Dag, vi sprang da begge hen til ham, for at sidde paa hans Skød, som vi vare vantede til, men han viste os alvorlig tilbage, og holdt en Tale til os, hvoraf Meningen var, at vi nu havde naaet en Alder, hvori det ikke passede sig, at vi vare saa fortrolige med vore Forældre, heller ikke gif det nu an, at vi

sagde Du til dem, men vi skulde smukt kysse dem paa Haanden ved alle Leiligheder og sidde stille, som om vi vare vorne Folk, og Gud veed hvad mere. — Vi saae paa hinanden, og brast begge i Graad, og bleve grædende bragte ud af Bærelset. Det er Alt, hvad jeg husker derom, men fra den Dag af var det forbi med vor Leeg og vor Lystlighed, det erindrer jeg nok."

"Jeg erindrer det ogsaa," sagde Adalbert, "men jeg erindrer endnu et andet Træk af ham, som ikke heller let vil gaae mig af Minde: Engang faldt jeg i en heftig Sygdom, hvori Lægerne, som jeg siden hørte, tvivlede om mit Liv, da saae jeg, hver Gang jeg kom til mig selv, min Fader sidde ved min Seng, han holdt min Haand inden i sin, og den dybeste Sorg stod malet i hans Ansigt; saasnart jeg derimod kom mig, forlod han mit Leie, og siden taalte han ikke engang, at der, i hans Nærværelse, blev talt om, hvor ængstelig han havde været for mig."

"Ja, dig holdt han bestandig meget af," svarede Casimir. — "Han mener det ogsaa godt med dig, Casimir, og ønsker alvorlig at sørge for din Lykke." — "Jeg bryder mig kun lidt om, hvad han kalder Lykke, naar jeg ikke maa være lykkelig paa min Viis." — "Du er ikke tilfreds, Casimir, betro mig, hvad der ligger dig paa Hjerte." — "Han har gjort mig ul lykkelig," sagde Casimir med en mørk Mine, "jeg elsker ikke den

Kone, han har skaffet mig paa Halsen, og vil aldrig elske hende." — „Saa skulde du heller ikke have taget hende." — „Du veed, jeg er letsindig af Natur og mangler stedse Penge; for at faae dem, lod jeg mig lokke til, hvad jeg mit hele Liv vil fortryde. God Nat, Broder, lad os ikke tale derom! kom Fidelio!" Dermed gik Casimir bort, ledsaget af sin Hund, og fløitede en lystig Marsch, i det han ilede over Gangen, saa Enhver, der hørte ham, maatte troe, at han var meget vel tilfreds, men Adalbert lagde sig til Sengs med et bedrøvet Hjerte, thi han elskede sin Broder høit, og det smertede ham, at dennes Lykke saaledes var forspilt.

Credie Capitel.

En gammel Bekjendt. Et Eventyr.

Næste Morgen vaagnede Adalbert meget tidlig, han stod strax op, men da alle Husets Folk endnu sov, blev han paa sit Kammer, og aabnede blot et Vindue, hvorfra han havde en fri Udsigt over Sletten og Skoven. Stierneerne vare endnu synlige, og kun i Osten forkyndte en bleg Stribe, at Dæmringen nærmede sig. En dyb Ro hvilede over det hele Landskab. Undertiden blussede dog en fiern Lue op i den hvieste Atmosphære, og rullede sig, som et Stierneeskud, giennem Luften. Adalbert maatte derved tænke paa mange Optrin i sit tidligere Liv, og paa de forunderlige Meteoror, han den Gang havde seet; thi neppe gives der noget Land, der er rigere paa selvsomme Lustsyn, end den polske Slette, Ildkugler, Bissole, Stierneeskud og alle Slags phosphoriske og electriske Lys ere her ikke siældne, og maaskee bedrage disse Lys, i det de, ligesom Lustaander, opstige over Skovene og de dunkle Bænde, meget til at nære den Sands for det Eventyrlige, der udgjør et Grundtræk i den polske Folkecharacter.

Lidt efter lidt blegnede Stierne, enkelte Fugle hævede deres Stemmer, og den blege Stribe i Østen blev bestandig lysere. Adalbert kunde nu skimte Egnen, og glædede sig ved at overskue den store Dal, hvis Frugtbarhed endnu mindede om den Tid, da Polen ikke blot lønnede Arbeidernes Nøje med en rig Høst, men endog kunde dele sin Overflod med de tilgrændsende Folkelag. Purpurrode Morgenskyer viste sig i Østen, og store Dugdraaber bleve synlige paa de nærmeste Træer, i det Fjerne bemærkede Adalbert den Flod, ved hvis Bredder han havde leget, som Barn; ja langt borte mod Sydvest troede han endog at skimte Taarnene i det gamle Krakau, denne forunderlige By, der staaer igien, lige som et uhyre Gravminde over en forsvunden Herlighed.

Du vaagnede Husets Folk, og Adalbert hørte alle rede sin Faders Røst, der gav Befalinger til sine Undergivne, han bragte derfor sin Dragt i Orden, og ilede ud, for at sige ham god Morgen, men han fandt ham ikke, og Alt var igien stille. Han gik da ud i Gaarden, hvor han saae Leontine, der stod omringet af en Flok Duer, til hvilke hun udstrøede Korn og Grter. Midt i Flokken befandt sig en lille broget Landskildpadde, der fik sin Føde ved Siden af Duerne, uden at agte paa, at flere af dem toge Sæde paa dens høithvælvede Rygschild.

Da Adalbert nærmede sig, flygtede en stor Deel af

Forsamlingen, kun Skildpadden blev tilbage, tilligemed en sneehvid Due, der ganske uforstyrret beholdt sin Plads paa Leontines Skulder, hun tog den da i Haanden og klappede den, medens hun rolig stod foran Adalbert, der maatte bekiende for sig selv, at han sielden havde seet noget Skønnere, end denne Sylphidefigur, omgivet af alle disse vingede Skabninger.

„Deres Fader red nylig ud,“ sagde hun, „han kommer neppe igien før om nogle Timer, Casimir derimod er sielden synlig saa tidlig om Morgenens.“ „Og De selv, Frøken Leontine,“ spurgte Adalbert, „hvad bringer Dem til saa tidlig at forlade Deres Bærelse?“ — „Den Bane har jeg havt fra min første Barndom,“ svarede hun.

I dette Dieblis klang en Klokke indenfor. „Der ringer Alexandra,“ sagde Leontine og ilede ind. Adalbert saae efter hende et Dieblis, derpaa gik han langsomt ud af Gaarden, for at opsege nogle af de Steder, som han endnu huskede fra forrige Tider af.

Det var en deilig Foraarsmorgen, den opgaaende Sol syntes at speide efter Dugdraaberne, der forgieves søgte Tilflugt mellem Bladene og paa Bunden af Blomsternes Bægere. Den snerne Flod snoede sig, liig et gyldent Belte, over Sletten. Jo længere Adalbert kom frem, desflere Barndomsminder opdagede han; hver Fugl syntes at hilse og byde ham velkommen, hver Steen og

hvert Træ forekom ham, som gamle Benner, der havde en halv forglemt Grindring at betroe ham; under Bladene svævede gamle Eventyr og Barndomsdrømme, og Alt, hvad han gienkiendte, var ham saare kjær; enhver ukiendt Gienstand derimod, enhver senere Forandring forstyrrede ham, selv naar den var velberegnet paa timelig Fordeel, og uden at være sig det tydelig bevidst, følte han, at en uindviet Haand her havde tilladt sig et Indgreb i hans aandelige Eiendom.

Under disse verlende Følelser kom han stedse videre og fordybede sig bestandig meer i en forsvunden Tid, hvis Begivenheder i afbrudte Zifferer, der kun vare forstaaelige for den Indviede, stode optegnede paa Vægge og Høie, paa Træstammerne og paa de smidige Qviste, hvor Fuglene syntes at synge derom, ja selv i Blomsternes Indre, hvor de brummende Bier paa deres Wiis syntes at læse og forkynde Hemmeligheden for Enhver, der kunde fatte deres forunderlige Sprog.

Den stærke Hede og den Mathed, Adalbert følte, satte snart en Grændse for hans Drømmerier, og tvang ham til igien at vende tilbage i Virkelighedens Verden. Han opdagede da, at han ikke befandt sig langt fra en nylig opbygget Bondegård, og besluttede at gaae derind, for at hvile sig. Han bemærkede snart, at de nye Huse saae meget smukke og venlige ud, han erindrede tillige, at her

i hans Barndom havde staaet nogle faldefærdige Hytter, hvis Beboere han den Gang kiendte.

„Her er dog aabenbar Alt forandret til det Bedre,“ sagde han høit, ligesom for at overdøve en Røst i sit Indre, der ogsaa denne Gang hævede sig til Fordeel for det Forsvundne. I Gaarden, hvor han nu traadte ind, sad en mager og bleg Mand, der strax reiste sig, og tog sin Hue af, da Aldalbert nærmede sig. Denne bad om et Glas Mælk, hvilket Manden ogsaa strax bragte. Ved næriere at betragte ham, troede Aldalbert at gienkiende Træk af en gammel Bekendt. „Mig synes, jeg skal kiende dig,“ sagde han; og Manden nævnede sit Navn. Ja, ja nu husker jeg dig, sagde Aldalbert, „du er bleven meget mager og bleg, siden jeg saae dig sidst.“ — „Al, der er skeet meget, siden den unge Herre var her sidst,“ svarede den blege Mand. — „Men du har det jo dog godt, som jeg seer.“ — Herpaa svarede Bonden aldeles Intet. — „Du har faaet en Deel Rynker, siden jeg var her sidst,“ sagde Aldalbert? — „Det kommer af det strenge Arbejde,“ svarede Bonden; „thi den naadige Herre vil, hvad han vil, og der er ikke stor Tid tilbage, hvori vi kunne samle Kræfter.“ — „Men du har det jo dog bedre nu, end før.“ — „D ja, vi maae vel have det bedre, thi Alle sige det jo.“ — „Du synes dog ikke ret fornøiet med den Forandring, der er skeet.“ — „D jo, hvorfor ikke det?“ — „Du har ingen Tillid til

mig," sagde Aldalbert, „vi have jo dog kiendt hinanden
 vel i den forgangne Tid." — „Ja, den forgangne Tid
 var en god Tid, da havde jeg endnu min gamle Hytte,
 da levede min Kone endnu, og sad om Aftenen ved
 Ildstedet hos mig, medens vore Huusdyr laae rundt om
 os; men hun er nu død, og Dyrene have deres Stald
 langt borte, og jeg sidder ganske alene ved Ilden om
 Aftenen, dog det maa saa være, thi den gamle Herre
 forstaaer vel hvad han gjør." — „Det forstaaer han
 sikkert, det ny Huus er jo ogsaa meget smukkere, end
 det forrige." — „Jeg ønsker intet smukkere Huus, end
 det, mine Fædre havde før mig," sagde den blege Mand
 alvorlig. „Men jeg seer dog, at ogsaa Sæden paa dine
 Marker staaer bedre nu, end den før stod; hvad begierer
 du mere?" — „Jeg begierer kun at ligge i min Grav,
 at komme derhen, hvor mine Fædre ere, da behøver jeg
 ikke mere at rette mig efter de nye Moder, som hverken
 de eller jeg kunne have nogen Glæde af." — „Du er
 jo ingen gammel Mand, du bør ikke ønske Døden,"
 sagde Aldalbert; „desuden har du jo ogsaa en Søn,
 hvis jeg husker ret, han maa snart være voksen nu,
 kan ikke han hjælpe dig?" — „Min Søn er Soldat,
 og Russerne have ført ham ud af Landet." — „Dertil
 have de jo ingen Ret," sagde Aldalbert. — „Ja de gjøre
 saa Meget, hvortil de ingen Ret har," svarede Bonden. —
 „Hvoraf døde din Kone?" spurgte Aldalbert, for at lede

Samtalen hen paa en mindre farlig Gienstand. — „Sun døde af Sorg, da den gamle Hytte blev nedbrudt over vore Hoveder.“ — „Staffels Mand!“ sagde Adalbert, og rakte ham en lille Gave, „jeg vilde ønske, jeg kunde virke Noget til din Trøst.“ — „Nei, nei, Penge behøver jeg ikke,“ svarede Bonden, „vil Herren derimod lægge et godt Ord ind hos sin Fader, og skaffe mig Lov til at leve blandt mine Huusdyr, som mine Fædre have levet for mig, det er den eneste Trøst, der er tilbage for mig.“

Da Adalbert kom hjem, mødte han sin Broder til Hest. „God Morgen, Casimir,“ sagde han, „er du alt saa tidlig oppe?“ — „Jeg har ikke været i Seng den hele Nat,“ svarede Casimir, „da vi i Gaar skiltes ad, sadlede jeg min Hest, og red til Onkel Czernim, thi hans Slot ligger kun tre Mile herfra, som du veed, og jeg havde lovet strax at melde ham din Ankomst.“ — „Du skulde heller have sendt ham Brev.“ — „Jeg rider før tredive Mile, end jeg skriver et Brev paa tre Linier,“ svarede Casimir. — „Men om Natten burde du dog ikke ride ud.“ — „Nat og Dag, det er det Samme for mig,“ svarede Casimir, „Onkel Czernim hilser dig, og lovede at være her til Middag.“

Adalbert gik nu op, og sagde sin Fader god Morgen, derpaa berettede han, i saa skaansomme Udtryk, som muligt, den Samtale han nylig havde med den blege

Bonde. Den uroffelige Rolighed, hvormed hans Fader hørte paa ham, forekom ham imidlertid ikke at være noget godt Tegn. Imidlertid lyttede dog Starosten med stor Opmærksomhed til hans Ord. „Du er endnu ung min Søn,“ sagde han endelig, „næsten alt for ung, frygter jeg, for alvorlige Forretninger, men dog maa du allerede nu kunne begribe, at en indskrænket Hiernes Drømmerier neppe ville rokke de Planer, som en Mand med Befindighed har udkastet, og som han sætter sin Stoltthed i at udføre.“

„Jeg paaastaar ikke, at denne Bonde har Ret,“ svarede Adalbert, „jeg ønskede kun, at man var over med en uskadelig Fordom, naar en Mands Liv og Lykke afhænger deraf.“

„Overbærelse med Fordomme er aldrig uskadelig,“ svarede Starosten, „see dig om paa disse Steder,“ blev han ved, „sammenlign den Velstand og Reenlighed, der hersker her, med den Elendighed og Ureenlighed, hvori vore Bønder ellers leve, see, hvordan Dovenskab og Skidensfærdighed fortære dem, saa at Polen er vorden til en Spot og Bæmmelse for andre Folkeslag! Og dog ansees det for en Grusomhed,“ blev han ved med en usædvanlig Ild, „det udskrives af falske Demagoger som en Forbrydelse, at jeg har trukken en Grændse mellem Dyr og Mennesker, at jeg hader Dovenskab, at jeg har forvandlet øde Sletter, udtørrede Søer og udrykkede Skove

til rige Kornmarker, det bebreides mig, at jeg fordrer
 Lydighed for Regjeringen og Algtelse for Lovene, og dog
 mener jeg, at jeg netop herved beviser mit Land større
 Tjenester, end hine, der forføre sig selv og Andre til
 Skridt, der, hvis de for en Tid lyffedes, som Gud for-
 byde, kun vilde styrte dem selv og Landet i useilbarlig
 Undergang."

"Men i det mindste have vi Ret til at beklage
 os, naar man, lige mod Keiserens Løfter, fører vore
 stakkels Landsmænd, som Soldater, til Rusland."

"Jeg beder dig, min Søn! vogt dig for den
 Dadlesyge, der griber enhver Leilighed for at betvivle
 Regjeringens Ret og dens Hensigter; denne Mistillid,
 der stiller Folk og Fyrste, som to fiendtlige Magter,
 ligeoverfor hinanden, maa nødvendig blive fordærvelig for
 dem begge. Du vil for Næsten møde Mange, hvis Siæle
 forgiftes af en slig Dadlesyge, blandt Andre vil du
 ogsaa hos mig see en Yngling — desværre er han Alex-
 andras Broder — der i sin egen Tunge besidder den
 farligste Fiende, noget Menneske kan have; jeg har i
 øvrigt Intet imod, at du er venlig mod denne Ulykke-
 lige, men betragt ham blot, som en Affindig, luk dit
 Øre for hans Grundsætninger, og lad ham staae for dig,
 som et skrækkende og advarende Exempel. Husk over-
 hovedet, at det er den Undergivnes Pligt, at tage Alt,
 hvad hans Foresatte virke og befale, i den bedste Mening.

Dg endnu Set, min Søn!" sagde Litowski med sagtere Røst, „den Mistro, de falske Patrioter have vakt, nøder ogsaa Regjeringen til at giengielde Mistro med Mistro; der gives Folk af alle Stænder, hvilke trænge sig frem i Selskabet, og lytte til, hvad der tales, for disse kan jeg ikke bestandig spærre mit Huus; vogt dig derfor! et uforsigtigt Ord har ofte bragt de fornærmede Magthavere til at forverle Letfind med Skyld.“

Adalbert indsaae nu, at hans Faders Overbeviisning ikke var af den Art, at en Ynglings Indbendinger kunde røkke den, han taug derfor stille og vilde gaae. Den gamle Starost bad ham imidlertid at biev, hvorpaa han befalede en Tiener at hente Casimir. „Du har selv begyndt at undersøge Tilstanden paa mit Gods," sagde han, „og jeg ønsker, at du fortsætter denne Undersøgelse, jeg selv kan ikke ledsage dig, men Casimir skal ride med dig i mit Sted.“

Kort efter traadte Casimir ind. „Rid med Adalbert til de udtørrede Søer og til de nye Anlæg i Skovene," sagde Starosten, „og viis ham alle de forbedrede Indretninger!" — „Som De befaler," svarede Casimir, „jeg skulde ellers melde, at Oberst Czernim kommer her til Middag, og bliver her i nogen Tid." — „Min afdøde Kones Broder vil stedse være mig en kjær Gæst, hvor ofte han end kommer," svarede Starosten, og vin-

fedde med Haanden til Afshed, hvorpaa de to Brødre forsviede dem bort.

Casimir ilede ned i Stalden, medens Adalbert blev tilbage i dybe Tanker. Han følte vel, at han vanskeligt ganske kunde giendrive sin Fader, der i mange Henseender havde Ret, og dog var der Noget i hans Jnderste, der talte hiin ulykkelige Mands Sag. Han havde nylig selv følt den tiltrækkende Kraft, hvormed gamle Minder og Barndomserindringer virke, og ansaae det for uvidt, om det, der i sig selv er det Bedste, altid uden Skaansel paa ethvert Sted burde udføres, han følte, at Forbedringer kun da uden Indskrænkning burde antages, naar Folkets Indre var forberedt derpaa; og overhovedet mærkede han, at han her stod ved et af disse dobbeltsidige Spørgsmaal, der lade sig betragte under saa forskellige Synspunkter, at man ikke ubetinget kan afgjøre, hvilken af de stridige Parter, der har Ret, og hvilken, der har Uret; ja det forekom ham, som om Ret og Uret her paa en forunderlig Maade vare blandede med hinanden, saa at Tungen paa Retfærdighedens Vægtstkaal vakkede frem og tilbage, uden ved en afgjørende Overvægt at neddrages mod nogen af Siderne.

Nu kom Casimir tilbage med to opsadlede Heste. — „Men kan du holde det ud?“ spurgte Adalbert, „du har jo dog vaaget den hele Nat.“ — „Alt kan jeg holde ud, kun ikke den utaalelige Stilhed og Gensfor-

mighed her hjemme; jeg siger, som Emilie, der maa være en deilig Verden paa den anden Side af disse Skove, og ofte faaer jeg Lyst til at sønderrive mine Lænker og hvert Baand, der holder mig, og at ile bort paa den anden Side af Biergene, hvor Storfen og den lette Svale flyve hen." — „Men du elsker jo dog dit Fædreland?" — „Det fordomte Dyr!" sagde Casimir, i det han spændte en Rem fastere om Broderens Hest, „det kan blæse sig op, saa at Sadelgiorden stedse kommer til at sidde løs; veed du ellers, hvad vi have oplevet i de sidste otte Dage, før du kom her?" — „Nei." — „Nu, det er snart fortalt: Fidelio har jaget efter en Ræv, uden at naae den, Alexandra har hver Dag læst latinske Bønner, og talt Perlerne paa sin Rosentrands, min Fader har tappet en Deel Vand af sine Moser, og sendt et Par Vandløbere til Siberien, og vor graa Kat er kommen i Barselseng, meer er der ikke skeet i den Tid, saavidt jeg veed." — „Det Sidste er især en vigtig Nyhed," svarede Adalbert. — „Det Gne er ligesaa vigtigt, som det Andet, jeg er fied af dette Liv, af min Fader, af Alexandra og undertiden endog af Emilie selv, og af dette evig skuffede Haab; jeg vil ud i Verden til Warschau, til Tyrkiet, og saa en Kugle for Panden jo før jo heller, det er det Bedste, der kan hændes mig." Med disse Ord svang han sig paa Hesten, og ilede i stærk

Galop henad Beien, saa at Adalbert ikke var i Stand til at følge ham.

Endelig da de vare komne et Stykke frem, holdt Casimir pludselig stille, og den forrige melancholske Stemmning havde nu vejet Pladsen for et lystigere Lune. „Seer du,“ sagde han, og udstrakte sin Haand imod Vest, „der ligger Staden S., der ville vi hen.“ — „Men det er ikke efter min Faders Ordre.“ — „Jo vist, den Gamle vil, at jeg skal vise dig de mærkeligste Forbedringer i Egnen, og ved min Vre det skal skee, følg mig!“ Dermed lod han sin Hest dandse henad Beien, og svarede intet Andet til Adalberts gientagne Spørgsmaal, end: „Du vil faae Alt at see, naar vi komme til S.“

En halv Fierdingvei fra Byen mødte de en gammel Soldat, der sad ved Beien; han reiste sig op, da de kom, og strakte sin Hat henimod dem, paa samme Tid saae de, at han havde mistet sit ene Been.

„Du stakkels Mand!“ spurgte Casimir, „hvoreledes er du kommen til den Ulykke?“

„Paa Balpladsen, unge Herre!“ svarede den Gamle.

„Der falder mig Noget ind — nei du maa ikke komme med Indvendinger, — Adalbert! — jeg vil give dig en Ducat, gamle Mand, hvis du en Times Tid vil laane mig din Hat og din Trøje.

„For en polsk Gylden har jeg tidt bobet baade mine Lemmer og mit Liv,“ svarede den Gamle, „saa

kan jeg vel ogsaa for en Ducat købe min Hat og min Trøje."

Nu tog Casimir, trods al Adalberts Modsigelse, den gamle Hat og den lappede Trøje paa, hvilken stak forunderlig af til hans øvrige Dragt og til den prægtige Hest, hvorpaa han red. „Vent mig!" sagde han til Soldaten, „der har du min Frak og min Hue til Pant." Derpaa travede han igien lystig hen ad Veien, uden at agte paa sin Broder, som, da han ikke kunde holde ham tilbage, besluttede at følge ham, og staae ham bi, hvis hans letfærdige Indfald skulde paadrage ham nogen Ubehagelighed.

Saaledes ankom de begge til S. Neppe var Casimir indenfor Porten, før han lod sin Hest fremskride med langsomme Skridt, medens Enhver, der mødte ham, med Forundring blev staaende, for at betragte hans Dragt. Snart samlede en Mængde Mennesker om ham, der dog, rimeligviis af Erbødighed for hans fornemme Stand, holdt sig i nogen Afstand, saa Indtoget derved fik et desto højtideligere Udseende. Ogsaa af Husene kom Tilskuere frem; Mænd, Kvinder og Børn flokkedes i alle Døre, i Vinduerne saaes flere Pigeansigter, og blandt disse adskillige, der vare meget smukke. Paa de Sidste hilsede Casimir med stor Artighed, tilsidst vendte han sig om til sin Broder og sagde: „Der seer du nu, hvad der her i Byen er gaaet frem til det Bedre i din Fraværelse,

de fleste af disse ere vorede til i de sidste Mar." — Da Casimir havde naaet Byens Ende, dreiede han om, og red tilbage igien. Paa Tilbageveien viste der sig endnu flere Ansigter i Binduer og Døre, hele Byens Befolkning syntes at være tilstede, ligesaa bedagede Oldinge til smaa Børn. De Eldre rystede imidlertid paa Hovederne, og havde maaskee standset Casimirs Hest, hvis ikke hans Navn og Stand havde raft deres Erbødighed, alle Pigerne giengieldte derimod med Venlighed Casimirs Hilsen; ogsaa Joden Salomon var tilstede, han stod paa et Stjerne, og tog leende sin Hue af, da Casimir red ham forbi.

Noget udenfor Byen bleve de indhentede af en midaldrende Mand, der red paa en lille Hest. „Der er Onkel Czernim,“ raabte Casimir. „God Dag, Adalbert, god Dag min Dreng!“ sagde Czernim, „men hvad er det for Optoier, I have haft for i S.“ — „Har du allerede hørt det Onkel?“ sagde Casimir. — „Ja vist, alle Byens Folk ere endnu forsamlede; Skrædderen taber sin Naal, Skomageren kaster sin Syl og sin Læst, Smedkeren forlader sin Hovlebænk, Smeden sænker sin Hammer, og hans Dreng glemmer at røre Bælgen, saa Ilden slukkes, Skriveren nedlægger sin Pen, den Gierrige glemmer et Dieblif sine Penge, ja selv Pigerne paa Torvet glemme at bedrage og bagtale deres Herstaber, og Alle tænke kun paa Eders forunderlige Optog; hvad er det for Griller, der saaledes bringe

dig til at lege Masquerade med den hele By?" — "Det var kun en Spøg, Onkel, paa det Adalbert kunde lære det hæderlige Borgerskab at kiende." — "Det hæderlige Borgerskab, Knekt! som om jeg ikke vidste, at du giver det hæderlige Borgerskab Døden og Dævelen." — "Min Fader har selv sendt os afsted," sagde Casimir. — "Da vedder jeg paa, at det ei er efter hans Befaling, at du red i dette Optog igiennem Byen." — "Nei, jeg skulde kun vise Adalbert alle Forbedringerne paa Godset." — "Du skulde da vise ham alle de herlige Søer, der ere forvandlede til Moradser, alle de nøgne Sletter, der have fortrængt vore prægtige Skove, alle de nye Huse, der ere byggede, paa det Bønderne kunne sidde med bedrøvede Ansigter deri og længes efter de gamle igjen. Men kom nu, jeg er reden over tre Miil for at see Adalberts glatte Ansigt igjen, men deraf kan jeg dog ikke leve."

"Du seer, Oberst Czernim har ikke forandret sig," sagde Casimir.

"Jeg ligner Casimir, ligesom en Tydsker ligner den Søn, han har faaet i Paris," sagde Czernim, "han er behændigere, og klæder sig bedre, end jeg, og er dertil en større Nar, det er den hele Forskiel."

Nu kom de til det Sted, hvor den gamle Soldat sad i Græsset, og ventede paa dem. Casimir gav ham da hans Klæder igjen, og kastede desuden to Ducater i hans Hat. Den Gamles Dine straaledes af Glæde, da

han saae Guldet, men Casimir skyndte sig bort, og hans forrige Munterhed var igjen forsvunden. „Gives der nogen større Ulykke, end saaledes at miste det ene Been?“ sagde han. — „O ja, man kan miste dem begge to,“ svarede Oberst Czernim.

Nærvæd Slotsporten mødte de en Dominicanermunk med et udtrykfuldt Ansigt. Han hilsende ydmygt, og beftede et Par drømmende Bine paa Adalbert. — „Det er Pater Vincent fra Krakau,“ sagde Casimir; „han er Alexandras bedste Ven, og kommer her to Gange om Ugen, for at læse Messen i Capellet.“

„Ja, ja, jeg kender dem nok, disse Munk,“ sagde Czernim, „de ere kun Milepæle paa Veien til Saligheden, thi med udstrakte Fingre vise de hen til Maalet, men selv røre de sig ikke af Stedet.“

Fierde Capitel.

Folkefangeren.

Adalbert maatte nu hver Formiddag henbringe flere Tæmer i sin Faders Bærrelse, for med ham at giennemgaae forskiellige Papirer, og faae en Udsigt over Godsernes Bestyrelse. For end mere at opklare sine Begreber med Hensyn derpaa, red han ofte ud alene, og saae sig om i Egnen. Casimir fulgte ham sielden ved slige Leiligheder, men fordrev som oftest Tiden med sine Heste og Hunde. Tidt gik han ogsaa paa Jagt med sin Onkel, til andre Tider ledsagede han Damerne, naar de kjoerte ud, hvilket ofte skede, thi Emilie var en stor Elskerinde af slige Rioretoure, som ogsaa Alexandra for sin Helbreds Skyld maatte foretage; og uagtet Casimir ellers sielden viste sin Kone nogen Opmærksomhed, saa forsømte han dog aldrig ved slige Leiligheder at ledsage hende. Om Eftermiddagen kom der tidt Fremmede til Slottet, hvilke stedse bleve modtagne med Artighed af Litowski, der i

det mindste i Pragt og Giestfrihed endnu lignede en polstet Adelsmand fra gamle Dage.

Da Alexandra ofte, formedelst Sygdom, var fraværende fra disse Selskaber, pleiede Emilie at paatage sig Bertindens Rolle. Hermed var ogsaa Starosten meget vel tilfreds, der syntes at nære stor Godhed for Emilie. „Hun besidder den fineste Verdenstone,“ sagde han engang til Aldalbert, „har du bemærket, med hvilken Anstand hun træder ind i et Selskab; hun har stedse en Artighed at sige Enhver, hun er aldrig forlegen, naar hun skal begynde en Samtale; dette er vigtigere, end de Fleste troe, af den Anstand, hvormed vi fremskride ved vor første Indtrædelse, medens Alles Dine ere heftede paa os, afhænger ofte det Held og den Fremgang, der siden venter os.“

„Har du nu hørt en Forelæsning over Menneskets Bestemmelse i Lord Chesterfields Maneer?“ sagde Gernim, der havde lyttet til Starostens Ord; „har du fattet hvor vigtigt det er at bukke paa det rette Sted og paa den rette Maade? Har du begrebet, at den Ziirlighed, hvormed et Brev lægges sammen og forsegles, er vigtigere, end Brevets Indhold? Har du overhovedet vel indpræntet dig den Grundsætning, at man bør bedømme Mennesket efter sin Skat og ei efter sin Kiærne? Læg Mærke dertil, min Dreng! og lær at binde dit Halstørklæde smukt, og at bære din Hat paa den rette Maade,

smil til din Fiende, naar han er nærværende, og spot aldrig din Ven, uden naar han er borte, saa kommer du nok frem i Verden."

Emilie var i Begyndelsen meget venlig imod Aldbert, hun talte ofte og længe med ham, hun spurgte ham til Raads ved mange Leiligheder, og viste saa stor en Tillid til hans Smag, at hun endog tidt rettede sig derefter i sin Paaflædning. Hun satte sig ogsaa tidt ved hans Side ved Bordet, og viste ham da den høieste Opmærksomhed, ja da hun lærte ham noiere at kiende, indbød hun ham endog undertiden til at følge med, naar hun spadserede.

Ved slige Leiligheder talte hun meget fortrolig med ham om de huuslige Begivenheder, der havde fundet Sted i hans Fraværelse, ja et Par Gange ledte hun ogsaa Talen hen paa Casimir og Alexandra, og viste da med megen Fiinhed, at denne sidste, saavel ved sine Dyder, som ved sine Feil, satte en uoverstigelig Muur mellem sig og den Mand, med hvilken hun var forbunden.

Engang faldt ogsaa Talen paa Leontine, over hvem Emilie da meget beklagede sig. "Jeg har lidt utroligt for Leontines Skyld," sagde hun, "jeg kan neppe troe, at hun besidder et godt Hierte, i det mindste har hun aldrig viist det imod mig; medens hun var yngre, fandt hun sin største Nydt i at drille mig og bedærve Alt, hvad jeg satte Priis paa, saaledes brændte hun engang med frit

Forsæt Gul i et smukt Tørklæde, som Casimir havde foræret mig; næsten hver Gang jeg sang i Selskaber, væltede hun et Skiermbræt, et Bord, en Lænestol, eller en anden tung Gienstand, og larmede tidt saaledes, at Ingen kunde høre et Ord; ja en Aften, i en stor Forsamling, slap hun et Par Oldenborrer løse lige ved min Side, thi hun veed meget godt, at jeg ikke kan fordrage disse Dyr, og ganske rigtig fløi de mig da lige i Haarene, og piinte og forfkræffede mig, saa jeg skreg høit, og bragte det hele Selskab i Forvirring.

En anden Gang talte ogsaa Emilie med Bitterhed om Alexandra, ja gav endog Vink om, at det var denne, der, ledet af en urimelig Mistanke, havde ophidset Leontine imod hende.

Jo mere Adalbert saaledes gav sig af med Emilie, desmere tiltrækkende fandt han hende. I Begyndelsen var hendes Selskab ham blot behageligt, tilsidst blev det ham næsten uundværligt. Denne Følelse syntes Emilie at dele, og Adalbert bemærkede til sin store Glæde, at hun viste Mismod, naar han i lang Tid talte med Andre, og at hun blev venlig og tilfreds, naar han igjen nærmede sig til hende. Herved og ved tusinde andre Konster vidste hun saaledes at fængsle ham, at hun i lang Tid blev Middelpunktet for alle hans Tanker; ja af Blik og henkastede Vink og halve Ord, som Ingen hørte, uden han, dannedes der tilsidst en magisk Ring,

i hvilken han hver Dag maatte dreie sig, uden at komme videre.

En Eftermiddag udeblev Emilie længe, flere Fremmede vare imidlertid ankomne, hvis Underholdning kun lidet morede Adalbert. Endelig, efter en kedsommelig Time, der langsomt hengled i en stiv og ligegyldig Samtale, saae han Emilie, der, tilligemed Casimir og en Bende, en Fru Tarnow fra Byen Krakau, kom over Gaarden. Kort efter traadte de alle Tre ind. „Hvor har du været?“ spurgte Adalbert sin Broder. — „Hos Fidelio,“ svarede Casimir, „thi han er syg.“ — Adalbert studsede, thi han sluttede heraf, at Emilie ogsaa havde besøgt Fidelio, hvilket, efter hans Mening, aldeles ikke passede til den fine Anstand og Tact, for hvilke hans Fader saa høilig berømmede hende. Denne Begivenhed forstemte Adalbert en Stund, uden at han var sig Grunden tydelig bevidst.

Nogle af Gæsterne bade nu Emilie om at synge, hvortil hun ogsaa strax var beredt. Casimir satte sig ved Pianofortet, og greb et Par Accorder, hvorpaa Emilie nærmede sig, og udførte, med en af de fremmede Damer, en Berelsang, som Casimir accompanerede. Kort efter traadte den fremmede Dame tilbage, og Emilie sang alene til Casimirs Spil. Hendes Stemme havde et stort Omfang, og var usædvanlig uddanet. Casimirs Spil var mindre fuldkomment, dog vidste han saaledes

at underordne det under Emilies Stemme, at denne betydelig vandt derved. Næsten Alle roste Emilies Sang, medens den gamle Starost, der stod bag hendes Stol, viste sig meget tilfreds med det Bisald, hun indhøstede. Aldalbert undrede sig over sin Broders Talent, thi uagtet denne i sin Barndom havde lært Fingersætningen paa Klaveret, saa var han, formedelst sin Ustabighed, dog ikke kommen synderlig vidt før Broderens Afreise.

Paa Aldalbert frembragte for Næsten Emilies Spil en stor Virkning, især i Begyndelsen, da hun sang flere italienske Sange med sielden Smag. Det forekom ham, der saalænge havde levet i England, langt borte fra de Lande, hvori Sangen har sit Hiem, som om han hørte en deilig Nattergal, der sad i en af Italiens duftende Myrthelunde, og udaandede sin Siæl i Toner. Siden efter sang hun, paa Opfordring, nogle franske Sange, der ogsaa vidnede baade om Færdighed og om et udmærket Foredrag.

Medens Emilie sang, stod Aldalbert ved Siden af Alexandra og Leontine, da hun var færdig, vendte han sig til den sidste med de Ord: „Froken Emilie har en meget smuk og udtryksfuld Stemme.“ — Leontine syntes ei at høre hans Ord, thi hun svarede Intet derpaa. — „Elsker De ikke Musik?“ spurgte han endelig. — „Nei,“ svarede Leontine, og sættede sine dunkle Bine paa ham med et Udtryk af Strengbed og Misforvielse, „jeg hader Musik.“ — „Tro hende ikke!“ sagde

Alexandra, men Adalbert maatte vel tænke paa de Beskyldninger, Emilie havde fremført imod hende, hvilke, ved denne Opførsel, endnu syntes at vinde i Bægt.

I dette Dieblis klang ogsaa Musik udenfor, en dyb mandig Stemme lod sig høre, der ledsagedes af Harpetoner. — „En Folkesanger!“ udbød Leontine, medens en stærk Nodme bedækkede hendes Kinder. — „Det er en Mand, der endnu husker gamle Melodier og bedre Tider!“ anmærkede Czernim, men Litowski vinkede en Tiener, til hvem han hviskede et Par Ord i Øret, hvorpaa Tieneren gik ud, og kort efter taug Musikken. — „Har De sendt ham bort?“ spurgte Leontine. — „Stor- fyrsten ynder ikke disse omvankende Sangere,“ svarede Starosten „det er mig derfor heller ikke tilladt at beskjynte dem.“ — „Men derfor er det dog os Andre tilladt at ynde dem,“ gienmælede Leontine. — Starosten blev meget alvorlig ved disse Ord, men Emilie gav atter Samtalen en mildere Vending: „Lad os dog høre ham,“ sagde hun, „Herr von Litowski er saa bekendt for sin Trofæb, at han vel kan tillade sig, hvad Andre vilde betænke sig paa.“ — „Det smerter mig, at jeg ikke kan opfylde Deres Ønske,“ svarede Starosten, „nylig er der kommen en streng Ordre mod alle disse syngende Landløbere, det er derfor min Pligt at advare denne Baga- bond, og hvis han ikke opgiver sit Gaandværk, da maa jeg fængsle ham.“

„Sikkert findes der dog nogle af vore Nationalsange, der tiltale Dem,“ sagde Adalbert. — „Jeg tilstaaer, at jeg, uden Hensyn til den Skade, de stifte, ingen Sands har derfor,“ svarede Starosten, „thi de minde alle om en barbarisk Tid, og hvorledes kunne de Andet, da det er bekiendt, at de ere digtede af raae, uvidende Mennesker!“ — „De Sange, der nu digtes, ere rigtignok regelmæssigere,“ sagde Emilie, „de have desuden det Fortrin, at ogsaa de, der ere fødte udenfor Polens Skove, kunne forstaae dem.“ — „Det gaaer her, som i den gamle Fabel,“ svarede Czernim, „Nattergalen synger for vildt og uregelmæssigt, Gjøgen derimod holder en fastere Tact, den kan man derfor bedre forstaae.“

Adalbert forlod denne Aften Selskabet med stærke Fordomme mod Leontine, hvis lunefulde og sig selv modsigende Opsørsel, efter hans Mening, ene lod sig forklare af Misundelse over Emilies Fortrin.

Da Adalbert næste Morgen besøgte sin Broder, fandt han ham i en ivrig Samtale med Alexandra, der stod fortklædt foran ham med sin Rosenfrands i Haanden. — „Nei,“ raabte Casimir, i det hans Broder kom ind, „jeg er ikke stemt dertil, jeg gaaer ikke med dig.“ — „Åh, du har ingen Tro, Casimir!“ — „Det vil sige, jeg er et slet Menneske, ikke sandt?“ — „Slet! derom er ikke

Talen, men hvormange spille ikke deres Tid paa Letfind, uagtet deres Hjerter ere gode! Hvormange ere ikke forvildede, som dog ei kunne kaldes flette!" — "Hielp mig, Adalbert! Du hører hvilke Sparlagenspræfener jeg maa døie." — "Mig synes, at Alexandra er for streng i sine Fordringer," sagde Adalbert smilende. — "Adalbert," svarede hun og betragtede ham med et alvorligt og gien- nemtrængende Blik, "tilgiv mig! men, som en af Deres nærmeste Slægtninge, har jeg Ret til at tale fortroligt med Dem, De synes heller ikke at bryde Dem stort om Religionen, ja De glemmer, at det er den Fornemmes Pligt, for Exemples Skyld, at besøge de hellige Steder, selv naar hans Hjerter ikke drager ham derhen." — "Forstaaer du?" sagde Casimir, "du hænger ikke nok med Hovedet, det har hun allerede mærket paa dig." — "Vogt dig, Casimir, at du ikke reent fordærves!" sagde Alexandra, medens en svag Rødme, som et Lynglint, foer over de ellers blege Kinder. — Casimir gik nu hen i et Vindue, uden at svare, og fløitede en Marsch, Adalbert sagde derimod alvorlig: "Nu et Svar fortiener Alexandra sig- kert, thi om hendes Iver end gaaer forvidt, saa er den dog velmeent." — "Velmeent!" raabte Casimir og vendte sig om mod sin Broder, "o ja, overtaler hun mig først til at hænge med Hovedet, og bære Bønnebogen efter hende, da mener hun at have Magten over mig, og deri har hun ogsaa Ret." — "Jeg begierer ingen uretsfærdig

Magt, Casimir, hvad jeg sagde, var til dit eget Bedste, thi sandelig jeg har inderlig Medlidenhed med dig og med Enhver, der miskiender det eneste virkelige Gode, han eier."

Dermed gif hun, men Casimir loe høit og sagde: „Der seer du, fordi jeg ikke hver Time paa Dagen slaar Kors for mig og besprøiter mig med Vievand, fordi jeg foretrækker Jægerhornets Lyd og Hundenes Glam i Skoven for den ensfoldige Pladder i Kirkerne, derfor skal jeg være fortabt i Tid og Evighed, og hun har Medlidenhed med mig, men jeg foragter hendes Medlidenhed, jeg hader den og trænger ikke dertil; lad hende have Medlidenhed med sig selv, med sine dødsblege Kinder, med sine blodløse Læber og med sit indfaldne Bryst, der ligger, som en sunken Liigsteen, over et Hjerte, der alt hører Graven til.“ — „Du er meget grusom mod hende, Casimir!“ — „Det forekommer mig undertiden, naar hun staaer for mig med sit iiskolde Blik, som om jeg var viet til en Dødning,“ sagde Casimir, „og naar hun nu oven i Riøbet seer ned paa mig, som paa et Bæsen af en lavere Art, naar hun viser mig denne huldsalige Medlidenhed, der dog ret godt kan forenes baade med Bitterhed og Brede, da føler jeg ordentlig, at jeg hader hende.“

I dette Dieblif traadte Alexandra ind paa ny, hun nærmede sig med et venligt og frygtsomt Blik paa Casi-

mir, og blev staaende et Par Secunder, endelig rakte hun sin Haand til Adalbert. „Tilgiv!“ sagde hun, „jeg føler, at jeg har overilet mig; naar vi troe at forsvare en hellig Sag, da kan det Unde allerlettest faae Magt, men jeg kunde ikke gaae bort, førend jeg havde faaet Deres og Casimirs Tilgivelse!“ — „Vi have kun lidet at tilgive,“ svarede Adalbert, „thi vi kunne ikke miskiende den ædle Grund til Deres Iver.“ — „Bærer over med mig!“ sagde hun venlig, „thi jeg føler, at jeg ikke lever længe med Eder.“ Dermed gif hun igien.

„Det var for din Skyld, at hun i Dag spillede den Forsonliges Rolle,“ sagde Casimir; „mig behandler hun fienden med saamange Omstændigheder.“ — „Hun spillede sikkert ingen Rolle, Casimir, hvad hun sagde, kom fra hendes inderste Hierte!“ — „Jeg veed ikke hvad jeg skal troe, men det veed jeg, at hun aldrig er vredagtigere, end naar hun skal til Kirke, eller kommer dervfra, saa jeg da ikke behøver andet Bidnesbyrd om, at hun er andægtig stemt, end hendes Brede og Bitterhed, dog dette skal jo være de Frommes almindelige Skiodesynd.“

Noget efter ledsagede Adalbert sin Onkel paa en Øystvandring, under hvilken han meddeelte ham det Optrin, hvortil han nylig havde været Bidne. — „Ja, ja,“ svarede Czernim, „Alexandra er en af dem, der gierne spørrede den hellige Petrus Veien til Himmelen, fordi han

engang fornægtede Christus, hvorledes kan da den stakkels Casimir finde Naade for hendes Dine?"

Kort efter faldt ogsaa Talen paa Emilie. „Min Fader har stor Godhed for hende," sagde Adalbert. — „Din Fader har en Deel tilfælles med vore Geistlige," svarede Czernim, „kiender du noget til dem?" — Ikke stort! — „Det er Skade, af dem kan du ellers lære, hvorledes man kan have et ærbart Udseende, og dog være en vildd Fugl i Grunden." — „Emilie har et smukt Ydre og en sielden Anstand, derpaa sætter min Fader megen Priis." — „Tro du mig, al denne Anstand er intet Andet, end et Skiul for Vergierrighed og Intrigue, og feisler jeg ikke, da er hun dristigere, end Nogen af Eder aner, saasnart det gielder om at tilfredsstille sin Lidsenskab." —

De to Vandrende vare ikke komne langt, da de saae en Mængde Mennesker, samlede i en Kreds, hvorfra der hørtos Sang og Harpetoner. „Der have vi Folkesangeren fra i Aftes," sagde Czernim, „erfarer din Fader, at han er her endnu, gaaer det neppe godt." — Begge ilede nu hen til Forsamlingen, der ærbødigt aabnede Veie for dem, hvorved de fik Plads inderst i Kredsen, nærved Sangeren, der ikke var ung, men hvis Lokker dog syntes at være blevene graae før Tiden, og paa hvis stive stirrende Dine man mærkede, at de manglede Seeskræft; imidlertid slog han Harpen med megen Sikkerhed.

Ved hans Side stod en ung Kvinde, der, som Aldbert siden erfarede, var hans Datter. Begges Dragt vidnede om ringe Kaar, og deres blege, kummerfulde Ansigtstræk røbede, at de, hvis Kald det var, at udbrede Glæde omkring sig, ikke selv vare lykkelige.

Efter et Par Ord af Datteren, holdt den blinde Sanger inde et Dieblis, medens Aldbert og hans Onkel nærmede sig. — „Hvad! er du blind?“ sagde den Sidste, „ja, ja, hvor kan det være Andet! Sangerne maae være stokblinde i dette Land, thi kunde de skimte Dagen, da maatte de strax see, hvortil deres Haandværk fører.“ — „Mit Haandværk er uskyldigt,“ svarede den Gamle, „jeg synger kun om det Længstforvundne, det skader jo Ingen.“ — „Hvor de Blinde skulle vise Vej, der gaaer det mod Mørke og Undergang,“ sagde Ezernim, „hvad var det ellers du sang? Det klang ret smukt.“

Den Gamle bukkede, og han og Datteren begyndte nu følgende Sang, hvori hun bestandig sang de to Begyndelsesstropher, og han Endestropherne i hvert Vers:

„Hvi staaer du saa eensom, o Birketræ!

Paa Heden i Vinter og Vind?“

— „O, Jomfru! hvi vælger du Himlen til Læ?

Hvi er du saa hvid om Kind?“

„Jeg aldrig hviler bag Skov eller Hegn,

Derfor er jeg hvid om Kind!“

— „Mig aldrig forfrister den falskende Regn,
Paa Heden i Vinter og Vind.“

„Min Stæl er bedrøvet, mit Haab bortveg,
Derfor er jeg hvid om Kind!“

— „See Maanen er dunkel og Solen er bleg
Paa Heden i Vinter og Vind.“

„At! Jorden har drucken min Veilers Blod,
Derfor er jeg hvid om Kind.“

— „Tartaren har myrdet ham ved min Rod
Paa Heden i Vinter og Vind.“

Neppe var denne Sang endt, før flere Netsbetiente nærmede sig, der befalede Sangeren og hans Datter at følge dem. Da Bønderne hørte dette, klyngede de sig tæt om Sangeren, og deres Ansigter bleve saa truende, at Starostens Folk et Dieblif stode i Tvivl om, hvad de skulde foretage, dog, efter kort Betænkning, grebe de til deres Værger, og da Bønderne syntes fast bestemte til før at lade Livet, end at forlade den blinde Sanger, var det upaatvivlelig kommen til et blodigt Slagsmaal, hvis ikke Czernim havde lagt sig derimellem.

„Værer rolige!“ raabte han, „den blinde Sanger maa i Fængsel, den Sag er afgjort; det er jo ogsaa et skammeligt Foretagende at synge Folkesange i Polen. Vide I ikke, at Fyrst Constantin nylig købte en Papezgoie for mange Penge, blot for at have den Glæde at

dreie Halsen om paa den, saavidt gif denne store Regent i sin retfærdige Brede, fordi det oprørste Dyr, i hans Nærværelse, reciterede en eneste Linie af en sliq gammel Sang; naar Papegoier ikke mere finde Naade for Herskerens Dine, hvad maae da Menneffene vente sig!" —

Men trods den Grubedighed, Bønderne nylig havde viist Czernim, syntes de dog nu aldeles ikke at ville afstaae fra deres Forsæt, i hvilken Beslutning de end mere bestyrkedes af Adalbert, der, efter længe at have staaet tvivlsraadig, endelig udbrod: „Mine Venner! her ligger en Misforstaaelse til Grund, min Fader vil sikkert ikke fornærme denne blinde Sanger, der, efter hvad jeg selv har hørt, er aldeles uskyldig, lad ham derfor gaae! jeg tager alt Ansvar paa mig.“ —

„Starosten har befalet os at fængsle dette Menneffe,“ sagde en af Retsbetienterne. — „Saalænge jeg mægter at forsvare ham, skal det ikke skee,“ svarede Adalbert, hvis heftige Blod nu aabenbar overvældede hans Besindighed.

Efter disse Ord hævede flere af Bønderne deres Hænder mod Starostens Folk, men nu gif Czernim hen til de Eldste i Forsamlingen, og hvilede dem et Par Ord i Øret, disse talte da hemmelig med de Omstaaende, og Følgen var, at den hele Flok adspredte sig, og overlod de to Fremmede til deres Skiebne, som Adalbert,

felv med den bedste Billie dertil, ikke længere kunde hindre eller forsinke.

„Alltsaa skulle de nu til Siberien?“ sagde Aldalbert, da de vare borte. — „Naturligviis,“ svarede Czernin, „hvad i al Verden skulle vi ogsaa med en Ossian i Polen? Flyt alle slige skadelige Bærter, Laurbærtræer, Fris hedstræer, eller hvad de for Næsten hedde, jo før jo helser til Siberien! Der kunne de bevares under Isen, som en Art af Forsteninger, og Naturforskerne ville da efter Martusinder stride om de virkelig engang have blomstret, eller om de vare blotte Naturspil.“ — „Maaskee kunde vi dog endnu frelse dem.“ — „Ikke med alt det Guld, der findes i Karpatherne, min Dreng! Hvad er du for en Diplomat, som griber til Vaaben for en Patriot, der oven i Kiøbet gaaer i Blinde! Er du gal? Fornæmhed, Rigdom og Magt, det er de Guder, du skal tilbede, alt det Andet er Sværmeri; gid Dævelen være Patriot, naar man kan herske over Patrioter, og sende dem til Siberien, det maa være dit Bølgspog.“

„Hvad du saa siger,“ gienmælede Aldalbert, „saa vil min Fader intet Andet, end streng Retfærdighed, derfor maa han denne Gang være feil underrettet.“ — „Din Fader er en klog Mand, der vil hvad han maa ville, for at komme til Beirs, men du og Casimir ere to Galninger, der stedse stampe mod Braaden, og jeg veed neppe mere, hvorledes jeg skal sliule Eders Daarskaber.“

Da Adalbert kom hjem, traadte Leontine og Alexandra ham venlig i Møde; den Sidste rakte ham Haanden og sagde: „Vi takke Dem for den Iver, hvormed de tog Dem af den blinde Sanger.“ — „Hvor er han nu?“ spurgte Adalbert. — „Han sidder fangen i den gamle Borg,“ svarede Alexandra, „vi have forgiebes bedet om at see ham, dog have de Mænd, der bragte ham hid, fortalt os Alt.“ — „Gid mine Bestræbelser for ham havde haft et heldigere Udfald.“ — „Mod og Villie til sine Brødres Forsvar ere allerede en stor Skat i Sielen,“ bemærkede Alexandra. — „Jeg især maa bede Dem om Tilgivelse,“ sagde Leontine, „thi jeg troede, at De ikke brød Dem meer om Deres ulykkelige Landsmænd, end Casimir bryder sig derom.“ — „Casimir elsker sit Land høiere, end du troer,“ svarede Alexandra. — „Han elsker Intet af det, han burde elske,“ gienmælede Leontine.

Femte Capitel.

Det gamle Slot.

Kort efter lod Litowski Adalbert kalde, og modtog ham med et meget alvorligt Ansigt. „Jeg hører, at du nylig har givet os en Prøve paa dit ridderlige Mod,“ sagde han, „imidlertid frygter jeg for, at du paa denne Wei, ligesom Ridder Don Quixote i gamle Dage, vil finde flere Krænkelse, end Laurbærkrands.“

„Jeg satte mig kun til Modværg, fordi jeg vidste, at De selv, naar De erfarede Sagens rette Sammenhæng, vilde billige min Udfærd,“ svarede Adalbert.

„Og hvoraf vidste du det?“

„Jeg vidste det, fordi jeg kender Deres Tænkemaade, min Fader! En henaandet Klang, der bortveires i Luften, et Digt om en forglemt Kiærlighed, om en længst forsvunden Sorg, er dog ingen Forbrydelse; der kan jo heller ikke være nogen Gentydning paa det Nærværende i Sange, der rimeligviis ere digtede for flere Aarhundreder siden.“

„Ikke?“ gienmælede Starosten, „veed du da, hvad hine gamle Sange betyde? Disse Landsløbere synge ikke blot om Kiærlighed, de synge desuden om Oldtidens Konger og om Tartarernes Grusomhed. Nei ti kun! jeg forudseer din Indvending: „Hvad bryder vor Almue sig meer om Tartarerne?“ vil du sige, „deres Tid er forbi, deres Herredømme er længst sonderbrudt og forglemt.“ Men dette er kun en Mafke, siger jeg dig, Fortiden med sin dunkle Kaabe maa tiene til Skiul for Nutidens Anslag; Russerne ere de Tartarer, man nu tænker paa, de gamle Sange forvandles saaledes til en Allegorie, et Sindbillede, ved hvis Hielp Ulydighed og Oprør forkyndes, hvorledes kunne da vor ædle Keiser og hans ophøiede Broder taale dem?“

„Hvis man ikke paa hvore Steder lagde en saa dyb Betydning i disse Sange, saa bleve de heller ikke saa vigtige.“

„De ere vigtigere, end du troer, kortsynede Yngling! Folkets Grindringer hænge ved disse gamle Stemmer, ved disse Eventyr, ved disse Billeder fra en forsvunden Verden. Af alt dette knyttes det usynlige Net, hvori Manderne fanges, og hvorved de bindes til en forældet Tingenes Orden, der ikke mere kan og ikke mere skal bestaae. Saalænge Hierterne hænge ved disse Sange, saalænge hænger Folket ogsaa fast ved sine Sværmerier, ved sin gamle Dovenskab, ved sine faldefærdige Boliger.

Betag Almuen sine Eventyr, saa tilstopper du Kilden til dens Daarskaber, thi Polen ligner nu hiin gamle Konge, der med en magisk Ring var bunden til et Liig, tilintetgjør hine Sange, og du har knust den magiske Ring, og Fortryllesen er ophørt."

"Men, min Fader! have vi Ret til at berøbe Folket sine kiæreste Grindringer, og til at overskære de Baand, der binde det til dets Fortid?"

"Ret! Daarskab!" sagde Starosten, "have vi Ret til at berøbe Drengen sin Kiephest, og drive ham fra sin kiæreste Leeg, paa det han kan lære Noget? Havde vi ikke denne Ret, hvorledes skulde han da vorde til Ungling og til Mand? Betragt engang den Verden, hvori vi leve, min Søn! Det er nu Tid, at du henvender dit Blik paa de store Forhold, der omgive dig. Hvad vil nu den flogte Regent? Hvad ville de Mænd, der forstaae deres Tid og skride frem med den? Hvorfor er Polen ikke meer noget selvstændigt Land? Kan du sige mig det? Eller var det maaskee ved Feighed, at vi tabte vor Rang blandt Europas Folkeslag?"

"Vore Naboers Hænker have fældet os," svarede Aldalbert blussende, "thi Feighed kiendes ikke i Polen, i Mod og Begeistring viger vort Folk ingen af dem, hvis Gierninger opfyldte Verdens Narbøger."

"I Sværmeri viger vort Folk ingen, det er vist, men det har ikke forstaaet sin Tid, deri viger det for de

Fleste, det har affondret sig, hver Enkelt vilde være uafhængig og en Konge i sin Kreds, Alle vilde herske, Ingen vilde lyde, derved søndersplittedes Landet, og Intet kunde trives, der skulde skee med forenede Kræfter. Paa samme Tid da i andre Stater Masserne sammensmeltede, da de Enkelte der lærte at underordne sig, blev hos os hver Enkelt mere og mere selvraadig; hvor denne Selvraadighed hersker, der forvandles selv Heltetmod til forærvelig Forvovenhed; thi hvor Midtpunktet har tabt sin bindende Kraft, hvor de særskilte Organer ikke ville underordne sig, der tiener enhver Kraftyttring i de enkelte Ledetmod kun til end mere at sønderrive det Hele, og til at fremskynde Døden.“

„Sikkert findes der dog en Middelvei, paa hvilken det Enkelte kan blive i sin Værdighed, uden at det Hele forstyrres?“

„Ingen Middelvei er her mulig, et Folk, der endnu vil staae paa samme Trin, hvorpaa det stod i Middelalderen, maa gaae til Grunde; det gamle Haab, de gamle Drømme, de gamle Sange, de gamle Eventyr ere Polens Pest og dets Ulykke. Deraf opstod den sørgelige Foragt for ethvert Fremskridt, deraf kom vor Mangel af Sammenhold, vor Trods mod Fornuft og Orden, deraf kom den stærke Kluft mellem Folk og Fyrste, ja deraf kom ogsaa Almuens Dovenskab og Ureenlighed, thi saaledes

vare deres Fædre før dem, og saaledes vilde de ogsaa være."

"Alt dette kunde vel ogsaa afhielpes ved mildere Midler, uden at en fremmed og fiendtlig Magt udstrakte sit Jernscepter over os."

"Netop hiint Folk," gienbærede Starosten, "hos hvilket den Herskendes Willie er Alt, og hos hvilket den Enkelte taber sig i Massen, hos hvilket Lydighed er den høieste Pligt, og Selvraadighed den høieste Brøde, netop hiint Folk, siger jeg, er bedst skiftet til at være Formyndere over slige forvildede Børn, som Polakkerne ere."

Trods alle Starostens Indvendinger, hvisttede dog en Røst i Adalberts Indre, at hans Landsmænd ikke havde Uret, naar de grebe til Modværge mod en Magt, der vilde udslette deres folkelige Præg. Imidlertid var han fra Barndommen af vant til at tie ved Starostens Ord, og til at vige for hans Overbeviisning. Han nærmede sig derfor til Døren, og vilde stiltiende gaae, da hans Fader pludselig traadte ham i Møde, greb hans Haand og trykkede den med en Følelse, der overraskede ham. "Adalbert!" sagde Starosten, "tro mig, jeg mener det godt med dig, jeg tilgiver dit falske Skridt i Dag for din Ungdoms Skyld; ja jeg skal aldrig vredes ved din dreistigste Tvivl, forudsat at du ærlig tilstaaer mig den, thi jeg føler vel, at det ikke er let for en upvet Haand at finde Traaden i den Labyrinth, der omgiver os Alle.

Jeg opgiver derfor min første Plan, du bør i lang Tid endnu blive her under min Opsigt; thi kom du strax til Warschau, vilde du neppe medbringe den rette Maalestof for din Omgivning, og den almindelige Svimmelhed, der har henreven saa Mange, vilde maaskee ogsaa henrive dig."

Adalbert blev rørt ved sin Faders Venlighed, og lovede at føie sig efter ham i Alt, og at følge hans Raad.

"Mit første Raad er: Tro Ingen, der vil vække din Misfornøielse med det Nærværende! Betragt med hvor megen Møie vi have erhvervet, hvad vi have! Betragt den Ulykke, den Blodsudgydelse, den Tvileløshed, der stedsse fulgte med enhver Folkebevægelse, og du vil da sikkert tilstaae, at selv en slet Regiering er bedre, end aldeles ingen, at selv en Tyrans Herredømme bør foretrækkes for den rasende Mængdes, der med tusinde Hænder sønderslider sine Offere, og med tusinde Tunger lædsker sig i deres Blod. Tro heller ikke dem, der forkynde et nyt Evangelium, en ny Tingenes Orden, hvori alle gamle Baand skulle bryde, al Evang, al Standsforskjel ophøre, og hvori Menneskene skulle leve, som Brødre med hverandre, alt dette er kun en Madding, der sættes paa Krogen, for at fange den uerfarne Ungdom; det himmelske Paradiis, den himmelske Fred, der maaskee undertiden svævede, som en Drøm, for Spærmerens Die, brugtes endnu oftere som Paaskud for Bedragerens Planer,

og de Herrer, der skrige heftigst imod Herskesyge og Magtens Misbrug, skrige kun saa høit, fordi de selv ville have denne Magt, fordi de selv ville herske og sidde øverst, og have de naaet dette Diemed, da herske de almindelig saaledes, at deres ivrigste Tilhængere tilsidst nødes til at vriste dem Magten af Hænderne."

"Men dette taler jo netop for det, der bestod fra gammel Tid," sagde Adalbert. "For det, der nu bestaaer," svarede Starosten, "men ei for det Forældede; hvad nu bestaaer, er Forbundet med Rusland, intet andet." — "Men dette Forbund har ikke sin Rod i Folkets Villie." — Nu taug Starosten et Dieblis, endelig sagde han: "Saa har min hele Tale da været spildt; det er meget nødvendigt, at du dvæler her," blev han ved, "for Næsten mishager din Onkels Færd mig endnu mere, end din, han, som en ældre Mand, burde allermindst skienke slige Landløbere sin Opmærksomhed; men der gives Mennesker, der, hvor gamle de end blive, aldrig komme ud over Drengaaarene."

Trods denne strenge Yttring, vedblev dog Litowski at behandle sin Svoger med stor Artighed, som om Intet var forefaldet; i Øvrigt omtalte han aldeles ikke, i de Andres Nærværelse, den fremmede Sanger, og da Leone-tine endelig spurgte ham om dennes Skiebne, gav han et undvigende Svar.

Det hændes vel undertiden, og især i Ungdommen, at Mennesket befinder sig midt imellem to Veie, uden at han dog saa let, som Herkules, er i Stand til at opdage, hvilken, der er den rette, og hvilken den urette. Der opstaaer da en Giering, en Kamp i Sielen, og en deraf følgende Uklarhed, der, saalænge den varer, ikke tillader Handlingen at komme til Giennembrud, hvorfor en eensidig Bestemthed af de Fleste agtes langt høiere, end en sliq vaklende Tilstand. Imidlertid oprinder denne Vaklen tidt af de ædleste Bevæggrunde, ja undertiden kunne de, der befinde sig i en sliq Uvisshed, naar de endelig komme ud deraf, og vide, hvorhen de skulle vende deres Kræfter, udvikle en Siælsstyrke, der overraster dobbelt, fordi man mindst hos dem havde formodet den.

I en sliq Uvisshed befandt Aldalbert sig, der, saasnart han havde forladt sin Faders Kammer, ilede ud i den fri Luft, og overlod sig til sine Betragtninger. Da han i nogen Tid saaledes havde vandret, nedstunken i Tanke, og endelig hævede Diet, bemærkede han, at han stod nær ved det gamle Slot, hvori den blinde Sanger sad fangen. Med dette Slot var han fra sin Barndom vel bekiendt, han havde dengang tidt løbet igiennem de lange Gange, og leget i de øde Sale, hvori endnu enkelte Tapeter med afblegede Billeder mindede om den forgangne Tid. Det var i Øvrigt kun Hovedbygningen med sit høie Taarn, der endnu stod tilbage, Sidebygningerne vare derimod ned-

revne. De Steenmasser, man saaledes vandt, vare saa betydelige, at man deraf kunde bygge det ny Slot, uden at angribe Hovedbygningen. Dette var vel den vigtigste Marsag, hvorfor den hidtil var bleven forskaanet. For Næsten bar den, selv i sin forfaldne Tilstand, det Præg af Storhed og Betydning, hvorved Fortidens Bygninger saa tidt udmærke sig fra dem, der opføres i vor Tid, og Adalbert maatte, da han saae dette Slot, tænke paa sit Fædreland, der, sønderrevet, og skilt ved saa mange Provindser, dog endnu mindede om en betydningsfuld Fortid, hvoraf der ikke var meer, end en stor Ruin tilbage.

Da han havde betragtet Slottet, og endelig nærmede sig til Hovedindgangen, mødte han den gamle Michael, der standsede, da han saae ham, og tog sin Hue af. „Hvor sidder den Fangne?“ spurgte Adalbert. „Frøkenen er inde i Ridder salen,“ svarede den gamle Diener, der var lidt tunghør. — „Er det Frøken Emilie?“ — „Ja,“ svarede Michael, „Frøkenen kommer ofte herover, thi hun er ikke, som den unge Verden pleier at være, der kun løber efter, hvad der er paa Moden.“ — „Føer mig da ind i Ridder salen!“ sagde Adalbert, hvorpaa den Gamle gik ind i Bygningen, og Adalbert fulgte ham giennem en Række af Bærelser.

Paa enkelte Steder standsede Michael, og pegede paa de sønderrevne Tapeter, hvori man endnu saae Levninger af store Jagtstykker, der vare indvævede deri.

Adalbert bemærkede i Forbigaaende flere Damer og Her-
rer til Hest, de Sidste vare kiendelige paa deres med
mangfoldige Silkesnøre forsynede Kurtka *), og paa deres
polske Huer; ved Siden af dem stode Jægere, og høit i
Luften fløi Falke, der søgte at overliste et Par Heirer,
der strakte deres Neb, som spidse Landsfer, ud imod dem;
ligeledes saae man flygtende Elsdyr, og længere borte en
trodsig Biorn, der satte sig paa Bagbenene, for at for-
svare sig imod Hundene. Alle disse Figurer vare imid-
lertid blege, som Skygger, og halv fortærede af Møl,
som havde arvet de Kostbarheder, der vare de hensvundne
Slægters Stoltthed. Endelig traadte Adalbert, med sin
Ledsgager, ind i Middersalen, hvori selv Tapeterne vare
borte, og hvori intet levende Væsen saaes, med Undta-
gelse af dem selv, og to Tusmørkesugle, af det Slags, der
kaldes Dødningshoveder, hvilke, bedragne af den Dun-
kelhed, der var udbredt overalt, svævede omkring midt om
Dagen.

„Frokenen er ikke her,“ sagde Michael, „hun er
sikkert paa egen Haand gaaet op i Taarnet.“ — „I
Taarnet!“ gientog Adalbert forstrækket, „Opgangen der-
til er farlig, hvis jeg husker ret.“ — „Det er ikke
første Gang, hun gaaer den Vej,“ svarede Michael, „hun

*) En kort polsk Frakke, hvorpaa kun Adelen havde Ret at
bære Silkesnøre.

forstaaer næsten Konsten bedre, end jeg selv, der dog fra Ungdommen af er vant til at klavre paa disse Trapper. I Dag vilde hun imidlertid endnu høiere op, end sædvanlig, for at see det store Uhr; jeg skulde følge hende, men da jeg ikke kunde komme strax, gik hun i Forveien, efterat vi havde sat hinanden Stævne i Ridder salen." —
 „Lad os ile til hende," sagde Adalbert.

De gik nu op ad en Bindeltrappe, der i Begyndelsen var bred, men blev smallere og smallere, jo høiere de kom; ja tilsidst hørte Trappen op, og de maatte klatre videre frem paa Stiger, og ile hen over Tværvielfer, fra hvilke et eneste falsk Skridt vilde have styrtet dem ned i den dybe Afgrund, som de saae under deres Fodder.

Endelig stode de foran det Uhr, om hvilket Michael havde talt; paa den anden Side deraf sad, til Adalberts Forundring, ikke Emilie, men Leontine, der syntes nedstunken i dybe Dromme. „Gud være lovet! der er Frøkenen," sagde Michael, „her er ogsaa det store Uhr," blev han ved, „som Herren vel erindrer fra gamle Dage, thi her maatte jeg tidt føre de unge Herrer op, uagtet Starosten strengt forbød det."

„Kan det da aldrig mere gaae?" spurgte Leontine, der nu vaagnede af sin Drom. „Nei desværre," svarede Michael, „men i min Ungdom gik det endnu, det var den Gang det kostbareste Værk i hele Egnen, saa Fremmede kom herhid for at see det. Det viste ikke blot Timer,

men tillige Solens og Maanens Løb og Kvarteersklifterne; paa den ene Side stod Døden med sin Lee, paa den anden Side derimod stod Tiden, som en gammel Mand, med Vinger og Timeglas, og hver Gang en Time var udrunden, slog den med Vingerne, og Timeglasfæt vendte sig af sig selv, medens Døden paa samme Tid hævede sin Lee og svingede den frem og tilbage, i det Klokkeslagene lød; men nu er Timeglasfæt knust, Viseren er sonderbrudt, og Giulene ere rustne, kun Døden med sin Lee staaer der endnu, som Frostene seer."

"Dette Uhr burde istandsættes igien," sagde Adalbert.

"Ingen Uhrmager i vor Tid kan bringe det i Orden," svarede den Gamle, "skiondt Mange have forsøgt derpaa, baade Fremmede og Indfødte. Det var kun i gamle Dage, man forstod sig paa Sligt, og det er da heller intet Under, thi Værket blev drevet med Trolddomskonst, efter hvad jeg har hørt, og Aander vare bundne til Giulene, der dreiede dem rundt; derfor blev det kun optrukken een Gang om Aaret i Midnatsstunden, da Frelseren blev født."

"Ja ja, det fortalte du mig tidt nok i min Barndom," sagde Adalbert smilende.

"Det er ogsaa vist," blev Michael ved, "at Uhret og Bygningen paa en egen Maade hænge sammen, thi fra det Dieblig Uhret standsede, begyndte ogsaa Bygningen

at forfalde; det sidste Aar, hvori det gik, var det, i hvilket Musserne rykkede ind i Warschau."

"Var jeg en Mand," udbød pludselig Leontine, "da vilde jeg reise udenlands, og vandre saalænge rundt, til jeg fandt en Kunstner, der kunde sætte dette Uhrværk i Stand."

"Den gamle Herre har ofte talt om at sælge Giulene og Jernstængerne," sagde Michael, "men det haaber jeg vil ikke skee, medens mine Dine ere over Jorden." —

"Bruges den gamle Borg nu ikke meer til Noget?" spurgte Adalbert. "Flere af de Sale, hvori Herskabets Forfædre levede i Frihed og Lystighed med deres Gæster, bruges nu til Fængsler," svarede Michael.

Adalbert tog heraf Anledning til at spørge om, hvorledes det gik den gamle Sanger. "Ham gaaer det ganske taaleligt, jeg har bragt ham hans Harpe i Fængselet, men han vover ei at spille paa den af Frygt for Starosten." — "Kan jeg faae ham at see?" spurgte Adalbert. "Det lod sig vel gjøre," svarede Michael, "hvis der ikke i Værelset ved Siden af ham sad en farlig Fange, der let kunde mærke Uraad, og røbe os for Starosten."

Efter disse Ord steg de ned af Taarnet igien, og Adalbert kunde ikke Andet, end beundre den Behændighed og Sikkerhed, hvormed Leontine skred hen over de farligste Steder, ligesom en Fugl, der rolig svæver over Afgrundene, vel vidende, at den i sine Vinger besidder en

Talisman, langt stærkere, end den Kraft, der drager den nedad imod Dybet..

Da de vare komne udenfor, blev den gamle Michael staaende, og betragtede det faldefærdige Slot. „Hvad tænker du paa?“ spurgte Adalbert. Da den Gamle ikke svarede, gientog han sit Spørgsmaal med høiere Røst. „Jeg tænker paa, at dette gamle Slot, saa skrøbeligt det synes, maaskee dog vil staae længere, end det ny,“ svarede Michael, men Adalbert kunde ikke Andet end smile ved denne Spaadom, hvortil neppe Nogen, der betragtede den gamle Bygninges Brystfældighed, kunde fæste Lid.

Siette Capitel.

Undvigelsen.

Om Eftermiddagen, da den yngre Deel af Familien var samlet i Haven, lod en Handelsmand sig melde, der ønskede at forevise Damerne nogle Smykker. „Lad ham komme!“ raabte Casimir, og Joden Salomon nærmede sig med et Foderal i Haanden. „Er det dig?“ sagde Casimir, der var ilst ham i Møde ved Indgangen, „bring du Guld, Jøde?“ — „Nei, denne Gang bringer jeg Noget, der endnu er bedre,“ svarede Salomon. — „Negat! har du affvoren din Tro? gives der noget bedre, end Guld?“ — „Ja, Diamanter ere endnu bedre,“ svarede Salomon, og aabnede sit Foderal, hvori flere smukke Juvelsmykker funkede Casimir i Møde. „Dem maa Emilie see!“ raabte denne, og rev hurtig Foderalet ud af Salomons Haand, og bragte det hen til den Plads, hvor Damerne befandt sig. — „For Himlens Skyld!“ skreg Salomon, og ilede efter ham, „Diamanterne ere ikke mine!“

Emilie betragtede Smykkerne med stor Opmærksomhed, og syntes meget indtagen deri, Alexandra derimod saae dem med Ligegyldighed, medens Leontine, der stod ved hendes Side, ikke værdigede dem et eneste Blik. — „Hør!“ sagde Casimir, og tog Salomon til Side, „hvad koster det Hals Smykke, som Frøken Emilie holder i Haanden?“ — „Al, det er det kostbareste af dem Alle!“ sagde Salomon, og nævnede Prisen. — „Du er meget dyr, Jøde!“ — „Det er ikke mig, som er dyr, thi Diamanterne høre ikke mig til.“ — „Det er kun et dumt Jodekneb, Salomon, thi Diamanterne høre dig dog til.“ — „Hvis jeg vilde bruge Kneb, da maatte det vel blive Jodekneb, Herre, thi jeg er jo selv en Jøde, men denne Gang er det dog sandt, Diamanterne ere ikke mine, derfor kan jeg ikke slaae en Skilling af.“ — „Men du veed jo, at jeg ingen Penge har.“ — „Vil Herren kjøbe Smykket, saa skaffer jeg Penge,“ sagde Salomon. — „Jeg veed nok, at du bedrager mig, Salomon, men lige godt; skriv det kun paa Regningen med det Øvrige!“ — „Ja gierne! Herren bør ogsaa give mig Noget at fortjene, eftersom jeg i disse Dage har vundet Dem en stor Tjeneste.“ — „Hvilken Tjeneste, Salomon?“ — „Gi! Borgersekabet i S. havde jo i Sinde at klage til Stadsrosten, fordi Herren ved sin Forklædning drillede og gjorde Nar af Byen, som de sagde; den Klage har jeg for-

hindret." — „Det er Skade Salomon," sagde Casimir leende, „thi den var vist bleven fortræffelig."

„Hvad er det for en Klage?" spurgte Starosten, der pludselig traadte frem af en Buegang. — „Al, det var kun Spøg, Excellence! og den halve By har glædet sig derover." — „Hvorover har Byen glædet sig?" — „Al, den unge Herre er fuld af Loier og Indfald og allehaande lystige Opfindelser, Deres Excellence!" — „Endnu engang, hvorover vilde Borgereskabet klage?" — „Al, vi have selv ikke været bedre i vor Tid, Deres Excellence!" — „Du fortæller han Sammenhængen, Salomon, og det paa Diebliffet, forstaaer han mig?" — Salomon kastede da først et frygtsomt Blik paa Casimir, hvorved han syntes at trygle om Tilgivelse, derpaa fortalte han det hele Indtog, som han selv havde seet det. — „Det er godt," sagde Starosten, efterat han tilsynes ladende ligegyldig havde hørt paa Fortællingen, „nu kan du gaae, Salomon."

„Det var altsaa den Maade, hvorpaa du viste din Broder Forbedringerne paa Godset?" sagde Litowski til Casimir efter Salomons Bortgang. — Iftedenfor at undskylde sig, som hans Fader vel ventede, svarede Casimir intet Ord. — „Har du Noget at sige til dit Forsvar?" spurgte Starosten. — Nu fortrak Musklerne omkring Casimirs Mund sig paa en frampagtig Maade, og han brød pludselig ud i en voldsom Latter, som han forgieves stræbte

at neddæmpe. — „Hvis du, som du ønsker, havde været ansat i Warschau, og hvis du der havde ført dig saaledes op, da vilde Storfyrsten vel have fundet et Middel mod din Lattermildhed,“ bemærkede Starosten. — „Tilgiv os!“ sagde Czernim, der nu ogsaa kom til, „vi have begge syndet, dog har Adalbert længst paa egen Haand indhentet, hvad han den Gang forsømte.“ — „Efter Salomons Fortælling, har jo du ogsaa været med,“ sagde Starosten til Adalbert. — „Adalbert er uskyldig,“ sagde Czernim, „han søgte at holde Broderen tilbage, men det hjalp ikke, og at han siden, som en Judas, skulde angive og forraade Casimir, kan De neppe selv ønske.“ — „Nu for Deres Skyld vil jeg da glemme denne Historie,“ svarede Starosten.

Men da han siden var alene med Adalbert, sagde han: „Jeg havde haabet mere Oprigtighed af dig, min Søn! for Næsten kan dette Eventyr lære dig, i hvilken Slags Lystighed din Duktel finder meest Smag.“ — „Duktel Czernim var ikke med os i S.,“ svarede Adalbert, „han mødte os først udenfor Byen, da hine Optøier vare til Ende.“ — „Dog er det neppe hans Skyld, at han ikke spillede Hovedrollen deri,“ svarede Starosten, „vogt dig for ham, Adalbert! han har alt fordærvet En af mine Sønner, jeg haaber i det mindste, at han ei skal fordærve den Anden.“

„Naar De troede det, min Fader! hvi overlod De da i saa lang Tid Casimir til hans Omsorg?“

En polsk Familie.

Vitowski traf paa Skuldrene: „Jeg kiendte ham ikke den Gang saa godt som nu,“ svarede han, „desuden er han velhavende og vil rimeligviis indsatte dig og Casimir til sine Arvinger, derfor ønsker jeg ikke at støde ham for Hovedet.“

Da Adalbert var alene paa sit Bærelse og tænkte nøiere over, hvad han denne Gang havde oplevet i sit Hiem, følte han vel, at det Indre her var endnu mere forandret, end den ydre Omgivning, han følte, at Hver havde sine Planer, som han skjulte for de Andre, og at den Ene, trods al Anstand og ydre Høflighed, dog ikke troede den Anden. „Hvilken Dæmon,“ tænkte han, „har forstyrret den Fred, der før herskede paa disse Steder? Hvilken fiendtlig Kraft har giennemgnavet de Baand, der bandt Søn til Fader, Mand til Hustru og Undergivne til deres Herrer? Det er jo dog den samme Himmel og den samme Jord, som jeg saae i min Ungdom, Solen skinner endnu ligesaa varm paa Skov og Slette, som dengang, Maanen stiger over de fjerne Bierge, og speiler sig i Kilderne paa samme Maade, som forhen, men af, hvor Meget er ikke for Næsten blevet anderledes, uden at jeg kan indsee Grunden dertil!“

Under disse Betragtninger lagde han sig i et aabent Vindue, og stirrede ud over Egnen. Det var ganske stille, hvide Taager stode over Marken, og lagde sig, ligesom Elver, foran de sorte Skove. Alle Lys vare slukkede,

paa et eneste nær i den gamle Borg, hvis store Steenmasser Adalbert, i det svage Maaneskin, netop kunde skimte. Det forekom ham, som han hørte Harpetoner, der klang giennem Matten, dog var han ikke sikker paa, om han tog feil, da Tonerne klang saa sagte, som om de frygtede for at høres paa disse Steder.

Nu henvendtes hans Tanker igien til den blinde Harpespiller, der sad fangen i hiin Borg, og det randt ham i Hu, hvor haardt denne Mand sandsynligviis vilde komme til at bøde for en Gaandtering, der dog ingen Forbrydelse var.

Jo længere han tænkte herover, desmere lyst fik han til at afvende Faren fra den gamle Sangers Isse. At bevæge Starosten til Medlidenhed, var imidlertid, som hans tidligere Forsøg havde overbevist ham om, aldeles umuligt, og hemmelig at befordre Fangens Flugt, syntes Adalbert en uovelig Sag; paa den anden Side forekom det ham uridderligt og feigt, hvis han, uden Modstand, overlod den ulykkelige Sanger i sine Fienders Vold. Overhovedet ansaae han det for uværdigt, hvis han, i den Alder, han nu havde naaet, opoffrede sine Grundsætninger for en Andens Villie; ja det forekom ham, som om han hidtil just ikke havde givet store Prover paa den Selvstændighed, der anstaaer en Mand, og han rødmede ved den Tanke, at selv den letfindige Casimir, (hvori vi for Næsten ei ubetinget kunne give ham Ret), lagde en større

Kraft for Dagen, end han, eftersom denne gif den Bei, Naturen havde tegnet for ham, og dristig viste sig, som han var, uden Hensyn til, om de Andre vare misfornøiede dermed eller ei.

Da klang Harpetonerne endnu høiere, ligesom de vilde tilkiendegive Adalbert, at det Dieblis allerede var kommet, hvori han skulde vise, om han længere vilde samtykke i sin egen Umyndighedstilstand, eller ei. Han sprang da op med det faste Forsæt at befrie den Fangne, hvad det saa skulde koste. Hans første Tanke var at betroe sig til Casimir, men, ved nyiere Overlæg, fandt han det raadeligere at aabenbare sin Hensigt for den gamle Michael, der af Hiertet elskede den gamle Tid, og hos hvilken han derfor sikkert regnede paa at finde Bistand.

Han erindrede fra forrige Tider, at Michael havde et lille Kammer øverst oppe under Taget. Til dette begav han sig nu med sagte Fied. Han bankede flere Gange paa Døren, men fik intet Svar, han formodede da, at den Gamle sov haardt, og bankede stærkere, men forgiebes, endelig forsøgte han selv at aabne Døren, men den var i Laas, tilsidst kaldte han paa den Gamle, først sagtere, derpaa med høiere Røst, men da Ingen svarede ham, maatte han endelig vende tilbage med uforrettet Sag.

Han besluttede nu, at udsætte Udsørelsen af sit Forsæt til næste Dag. Imidlertid kunde han ikke negte sig selv, at enhver Opsættelse var mislig, eftersom Sangeren

kunde blive bortført af sit nærværende Fængsel. „Maaskee skal han alt bort i Nat!“ sagde Adalbert høit, og ilede urolig over sine egne Ord, hen i det aabne Vindue, for, ved Klangen af den Blindes Harpe, at overbevise sig om, at han var der endnu. Men denne Gang hørte Adalbert aldeles Intet, derimod saae han til sin Forundring ikke blot et, men to Lys i den gamle Borg, hvoraf det ene aabenbar bevægede sig fremad igiennem flere Værelser.

Hans Hjerte bankede ængsteligt ved dette Syn, thi de Ord, han havde udtalt, forekom ham som et Forvarsel, der endnu i denne Time skulde opfyldes. Efter nogen Tids Betænkning ilede han ned, for i Nærheden at undersøge, om hans Frygt var grundet eller ei. Nede var Alt stille, giennem et Hjørnevindue nedsendte Maanen en svag Lysning, ved hvis Hjælp han kunde skimte forskellige Gjenstande. Han udtrakke Haanden, for at gribe Nøglen til Gangdøren, der pleiede at hænge paa et Søm i Gangen, men han fandt den ikke. Tvivlsraadig blev han da staaende, men kort efter mærkede han, at Døren ikke, som sædvanlig om Natten, var tillaaet, men at den stod paa Klem. Han aabnede den da, og begav sig paa Veien til det gamle Slot, der omtrent laae tohundrede Skridt fra Hovedbygningen. Da han var noget over den halve Vej, bemærkede han, at det ene Lys igien var forsvundet hvorimod det andet endog brændte klarere, end forhen. Da han endelig var ganske nær ved Bygningen, og stod

ved Slotsporten, hørte han en Larm, ligesom om en tung Dør blev oplukket, kort efter saae han atter Lyset bevæge sig, og hørte endelig Trin af Gaaende, der nærmede sig til Udgangen. „Sluk nu Fakkelen!“ raabte endelig en Stemme temmelig nærved ham. „Tael sagte for den hellige Jomfrues Skyld!“ hviskede en anden Stemme, hvorpaa Lyset blev slukket, og den Port aabnedes, ved hvilken Adalbert stod.

Denne fandt ingen Plads, hvor han kunde skjule sig, og de Personer, der kom ud af Slottet, opdagede ham strax ved Hielp af Maanelyset. „Hvem er der?“ raabte en Stemme, som Adalbert vel kiendte, thi det var hans Onkel Czernims. — „Det er mig,“ svarede han. — „Minder der blot en Draabe polst Blod i dine Arer, saa lader du hellere din Tunge udfkære, end du med et halvt Ord røber, hvad du her seer,“ sagde Czernim. „Det er den unge Herre, ham har jeg altfor ofte bugget paa min Arm, til at jeg skulde troe, han vilde forraade os,“ sagde en anden Røst, som heller ikke var Adalbert ubekiendt, og han saae nu tre Mænd og en Kvinde nærme sig, i hvilke han gienkiendte sin Onkel, den gamle Michael, den blinde Folkesanger og dennes Datter.

„Gaaer nu, mine Venner!“ sagde Czernim, „Michael vil følge Jer paa Wei, og naar I først komme paa min Grund, da ere I saa sikke, som det er muligt at være i dette Land, hvori al Sikkerhed lidt efter lidt

forfvinder, og hvori alle vore gamle Nøttigheder bestandig stærkere trædes under Fodder." — „Alt ja!" sukkede den gamle Michael, „Bolds mændene ere stærke i vor Tid, og den hellige Jomfru smiler ikke længere til sit Folk."

I samme Dieblis hørtes en sønderrivende Tone, hvorved Alle forfærdedes, thi den klang, ligesom et Smerteskrig, og dog syntes den ei at udgaae fra noget Menneskes Læber. — „Alle gode Aander være os naadige!" raabte den gamle Michael, og kørkede sig. — „D vee! det var en af de kostbareste Strænge, der sprang," udbrød Harpespilleren, „det isnede i min inderste Marv, da jeg hørte det." — Giv dig tilfreds!" svarede Czernim, ingen Speider stod dig saa nær, at han mærkede det." — „Alt, derpaa tænkte jeg ikke," svarede den Blinde, „men nu er Harpen ubrugelig, thi jeg eier ingen saadan Stræng mere, og har ingen Penge, hvormed jeg kan købe den." — „Vær rolig!" gienmælede Czernim, „hos mig skal du faae saa mange Strænge, du forlanger."

Harpespilleren gik nu bort med sine Pedsagere, men Czernim vendte sig om til Adalbert og sagde: „Hvad synes dig om denne Mand? Han er en ægte Polak, thi det farer ham igiennem Marv og Been, naar hans Harpe tager Skade, og han sørger mere derover, end han nylig sørgede over den Reise til Siberien, der forestod ham." — „Nu, ved Harpen vinder han jo sit Livsophold," svarede Adalbert. — „Nei," sagde Czernim, „du forstod ham ikke, det

var noget langt Bedre, end du troer, der rørte sig i ham, det var hans polske Hjerteblod, der isnede ved Tanken om den bristende Stræng, thi Musik og Sang ere blevne os ligesaa nødvendige, som Mandedrættet, og dem vil dog vor Arvesfiende berøve os, han vil forbyde os det Sprog, hvori vi alene mægte at udtrykke vore bedste Følelser og Tanker, er det ikke ligesom han vilde forbyde Orkenens Vandrer at drikke af den lædskende Kilde, eller som han vilde forbyde Blomsten at dufte paa Heden? Men det vil aldrig lykkes, saalænge der ere Kilder til, ville de lædste de Vandrende, saalænge der ere Blomster til, ville de dufte i Baaren; ja selv hvis man river dem op med Rod, ville de endnu dufte, indtil den sidste Livsognist forlader dem; saaledes hørte jeg ogsaa tidt mine saarede Brødre paa Valpladsen, endnu i Dødens Dieblif, at synge hine gamle Sange, hvis Minde kun forlod dem med den sidste Draabe af deres Blod."

Udalbert betragtede med Forundring sin Onkel, thi flige Yttringer havde han aldrig før hørt af hans Mund, men Czernim trykkede venlig hans Haand, og vedblev: „Jeg behøver ikke at sige dig, hvad der nu og i Fremtiden er din Pligt.“ Efter disse Ord gik de stiltiende tilbage, og listede sig med sagte Fied til deres Værelser.

Syvende Capitel.

Diplomatisk Fremfærd.

Næste Morgen bemærkede Aldalbert flere Nyttere, der jog affted i forskellige Retninger; kort efter blev en Mand ført fra det gamle Slot over til Starosten, i denne Mand gienkiendte Aldalbert Soldbetienten Iwan, der havde standset ham ved Indgangen til Byen S. Aldalberts Hierte bankede uroligt ved dette Syn, thi han tvivlede ikke paa, at det var denne Mand, Michael havde omtalt, som en farlig Fange, og han frygtede meget for, at han havde hørt Noget af hvad der foregik ved den blinde Harpespillers Flugt.

Hurtig begav Aldalbert sig til sin Onkel, for at meddele ham, hvad han havde seet. Han fandt ham fuldkommen paaklædt, en Dør, der gik fra Czernims Værelse ud i Gaarden, stod aaben, og den lille Hest, paa hvilken han almindelig red, stak sit Hoved ind deraf, medens Czernim rakte den Brød, og lod den spise af sin hule Haand.

Da Aldalbert fortalte, hvad der foregik, lukkede hans Onkel pludselig Døren og sagde: „Hvad der er skeet, er en Hemmelighed, om hvilken du ei engang bør tale med dig selv, naar du er alene, thi den første Regel i

dette Land er, at din venstre Haand ikke skal vide, hvad din høire foretager sig, og dermed nok om den Sag! Komme de til mig, skulde de finde Fuglen vel gienmt, og, efter nogle Dage, er den bortfløiet."

Siden betroede den gamle Michael Adalbert, at Iwan, uaagtet der vare stærke Beviser paa hans Uredelighed, dog var sat paa fri Fod, rimeligviis fordi man ikke længere kunde undvære hans hemmelige Tienester.

Starosten syntes ikke at mistænke nogen af Huset's Folk, han var endog mindre streng imod dem, end han pleiede at være, for Nesten syntes han stille og tankefuld, og efter Bordet erklærede han, at han næste Morgen vilde reise til Warschau.

Den hele Eftermiddag arbeidede han i sit Værelse, men om Aftenen kom han ned, og der var nu intet Spor meer af Mismod i hans Anslyn, tvertimod syntes han meget vel til Mode; han satte sig imellem Alexandra og Emilie, og underholdt dem med stor Venlighed om forskellige Gienstande. Alexandra blev da særdeles oplivet, Leontine derimod stod taus og alvorlig ved hendes Side.

"Deres Sundhed fordrer, at de ikke staaer op i Morgen, naar jeg reiser," sagde endelig Starosten til Alexandra, derfor vil jeg tage Afsked med Dem i Aften." — "Min elskede Fader!" sagde Alexandra, "jeg har Noget paa Hierte, som jeg ikke før vovede at bede om, men nu, da De viser mig saa megen Venlighed, vil

jeg tage Mod til mig." — "Hvis det staaer i min Magt, saa er Deres Begiering tilstaaet," svarede Starosten. — "Jeg vil kun bønfaalde Dem om et lille Tegn paa Deres Fortrolighed". — "Du vel." — "Siig Du til mig, min elskede Fader! og viis mig derved, at jeg staaer Dem ligesaa nær, som Deres andre Børn". — Leontine saae paa ham med et bedende Blik, da Alexandra udtalte disse Ord. — "Min kiære Datter!" svarede Starosten, og trykkede venlig Alexandras Haand, "denne Begiering kan jeg virkelig ikke opfylde; den Skik at siige Du til hinanden, styrker sielden Venstskabet, men den tilintetgjør ofte Høfligheden; hvad mig angaaer, da ønskede jeg, at der ikke fandtes noget Du i Sproget, og at baade Sødsfænde og Høstefæller sagde De til hverandre; og det er netop en af de Egenskaber, jeg skatter høiest hos vor Emilie, at der, saavidt jeg veed, ikke gives et eneste Menneſke, til hvem hun siger Du."

Alexandra taug nu stille, og paa Leontines Læber var der et Udtryk af Spot, der blandede sig med Bredde, men Starosten syntes ikke at bemærke det, og kort efter tog han Afſked fra Alexandra, og vendte tilbage til sit Værelſe.

"Jeg har sielden ſeet min Fader ſaa munter og forekommende, ſom i Aften," ſagde Adalbert. — "Ja, han kan forſtille ſig," ſvarede Czernim, "han kan tale med Munterhed om de ligegyldigſte Ting, ſelv naar de mørkeſte Tordenskyer trække op over hans Hoved; imid-

lertid vedder jeg dog paa, at der i Aften var en hemmelig Angst i hans Siæl." — „Hvorover?" — Ikke den Blomst, der blomstrede i Fior, kaster en mattere Glands, end en Hofmand, naar Naadens Sol truer med at dale." — „Har han da Noget at befrygte?" — „Troer Du, din Fader reiser til Warschau uden Grund?" — „Hvorfor reiser han da?" — „Ja, derom vil jeg nu ikke tale, men da du dog engang skal være Statsmand, saa vil jeg give dig en Leveregele for Fremtiden." — „Nu da?" — „Den, hvis Navn eller Titel er større, end han selv, den, der lever af en Tidendeskriveres Nøes, eller af de Mægtiges Bifald, hans Kinder ville worde blege, inden Enden kommer."

Før Adalbert endnu lagde sig til Ro, fik han et Besøg af Casimir. Først kastede denne sig i en Sopha, og sad nogen Tid uden at tale, endelig udbrod han: „Mærkede du den Gamles Venlighed mod Emilie?" — „Ja, han er stedse venlig mod hende." — „Hør! jeg vil betro dig Noget, hvis du kan tie." — „Nu?" — „Den Gamle er forelsket i Emilie." — „Umuligt!" raabte Adalbert, og betragtede sin Broder med Forskrækkelse. — „Nu, hvi forfærdes du? Hvad kommer det dig og mig ved, Adalbert?" — „Jeg seer ingen Grund, hvorfor jeg skulde tiltroe min Fader en sliq Daarlighed." — „Grund! der ere Grunde, saa klare som Solen: Han saae bleg ud, da han skulde reise, det var hverken for

din eller min Skyld; han behandler hende, som den fornemste Dame, og dog er hun en faderløs og fattig Pige; han roser hende ved alle Leiligheder; han giver hende Penge og Foræringer, som han dog ellers ikke pleier at kaste bort; hans Mafyn opklares, naar hun kommer, og mørknes, naar hun gaaer, og jeg har overrasket hans Dine, naar han betragtede hende og troede sig ubemærket; i Sandhed med et slegt Udtryk betragter han hverken dig eller mig." — „Men han taler jo med Foragt om Kiærlighed." — „Du skal ikke troe ham, thi han har dog ingen Helgen været i sin Tid." — „Nei, det er umuligt," raabte igien Adalbert. — „Hvi tager du dig den Sag saa nær? Du er dog ikke selv forelsket i hende, Adalbert?" — „Jeg? Nei i Sandhed!" — „Saa bliv det heller ikke, min Broder! det er det Bedste baade for dig og for mig — der elsker dig, thi min Fader giver dig aldrig sit Samtykke." — Dermed trykkede han Adalberts Haand og gif.

„Det er umuligt!" gientog Adalbert flere Gange for sig selv, men desuagtet folte han en større Uro ved Tanken om, at en slig Videnskab kunde finde Sted, end han vilde tilstaae sig selv.

Tidlig næste Morgen, da Adalbert sad i Tanker, og bladede i en Bog, traadte hans Fader ind i hans Værelse, hvilket han ellers aldrig pleiede. „Jeg skylder dig et Besøg paa dit Kammer," sagde han, „og vil nu, for

jeg reiser, betale min Gield; hvad er det for en Bog, hvori du læser?" — "Et historisk Værk som De seer." — "Det er godt, min Søn! Naar du er alene, har jeg Intet imod at du læser, men vær forsigtig dermed, viis ikke dine Bøger til Nogen, og laan dem aldrig ud!" — "Hvorfor maa jeg ikke laane dem ud?" spurgte Adalbert. — "Fordi Menneſkene kun ville beundre dine Indſigter, naar de ere ubekjendte med Kilderne dertil, thi da kiende de heller ikke Grændſerne derfor, og formode derfor, at det, du ſiger, neppe er Tilfældet af det, du veed; har du derimod angivet Kilderne, hvoraf du ſøer din Wiisdom, da vil man ſmile og troe, at Wiisdommen er Bøgenes, og ikke din; Ingen agter de Kundſkaber, han ſelv ved ſaa Timers Læsning troer at kunne erbyrde."

Diſſe Ord troſtede Adalbert, thi hvor ſtor hans Faders Selvbeherſkeſe var, troede han det dog umuligt, at han, hvis nogen Ulykke truede ham, eller hvis han ſøgte nogen ſtor Videndſkab i ſit Indre, kunde tale med en ſlig No og Beſindighed.

"Veed du ellers hvorfor jeg nu reiser til Warſchau?" ſpurgte Staroſten. — "Nei." — "Jeg vil op-
rigtig ſige dig Grunden: Alt hiin Landløber er flygtet vil Storſyrſten ikke høre med Pigeſyldighed, thi han veed vel, hvor farlige ſlige Perſoner kunne blive, derfor troer jeg det rigtigſt, ſelv at meddele ham denne Begivenhed,

før Andre komme mig i Forkjøbet; i Øvrigt er der En i vor Familie, for hvilken denne Tildragelse let kunde have meget alvorlige Følger." — „Virkelig?" — „Veed du hvem der har befriet Følkesangeren?" — „Nei." — „Din Onkel Czernim har befriet ham." — „Hvoraf veed De det?" spurgte Adalbert spændt. — „En Fange, hvis Fængsel laae ved Siden af den blinde Landløbers, har kiendt din Onkels Nøst, imidlertid er det bedst at tie dermed, thi vor Families Ære vilde lide, hvis det blev bekiendt." — „Sikkert har hiin Fange bedraget sig." — „Neppe; jeg selv vil ikke tale til Czernim om denne Sag, af Andre maa han dog gierne erfare den. Men nok herom; taler du ofte med din Broder Casimir?" — „Endnu i Gaar Aftes besøgte han mig." — „Har du Indflydelse paa ham, saa overtal ham til at tage sig Noget for, og især til at vise Alexandra den Opmærksomhed, han er hende skyldig". — „Jeg frygter, at hvert Ord i den Henseende er spildt." — „Hvad har han da imod Alexandra?" spurgte Starosten, „elsker hun ham ikke af sit inderste Hierte? Har hun ikke bragt ham en betydelig Formue? Er hun ikke god og forstandig? Ja endog smuk er hun, thi kun hendes Svaghed, hvori den Utafnemmelige selv er Skyld, forarsager, at de fine og ædle Træk ikke falde saameget i Dinene; i Sandhed, hun behager mig langt meer, end hendes uartige Søster, der snarere ligner en Vildkat fra Skoven, end en dannet

og velopdragen Pige.“ — „Men Kiærlighed lader sig ikke tvinge,“ sagde Adalbert. — „Derimod stride mine Erfaringer aldeles, jeg kiender ikke den Lidenſkab, ſom jeg ikke vilde paatage mig at betvinge; en Reiſe, et Par Mars Fraværelſe, ſaa er Indtrykket udslettet, og man ſmiler over ſin forrige Daarlighed; ja enhver Lidenſkab er en Daarlighed, enhver Mand, der troer at være forelsket, og derfor opoffer noget Væſentligt, anſeer jeg for en Nar og en Sværmer, og jeg vilde, i ſlige Tilfælde, aldeles ikke betænke mig paa at bruge Tvangsmidler imod ham, ligesom mod en Banvittig. Overtal blot Caſimir til at tage ſig Noget for, ſaa vil nok hans Lidenſkab forſvinde.“ — „Men Caſimir er jo ikke forelsket,“ ſagde Adalbert. — „Deri tager du feil min Søn.“ — „I hvem er han da forelsket?“ — „I Emilie, men det vil ikke vare længe, vær du rolig derfor!“ — „Og Emilie, elſker hun ham igien?“ — „Hvor kan du troe, at en ſaa dannet Pige, ſom Emilie, ſkulde elſke Caſimir? Farvel, Adalbert! vær opmærkſom paa Alt, hvad der foregaaer i min Fraværelſe, Erfaring har lært mig at miſtroe de fleſte Menneſter, men paa dig troer jeg, Adalbert, paa dig og paa en Anden, ſom jeg ikke vil nævne, thi paa hvem kan en Fader hellere bygge, end paa ſine Børn, min ældſte Søn er deſværre en ſorgelig Undtagelſe; lev vel, jegønſker at ſee dig et

Dieblit paa mit Kammer, inden jeg reiser.“ Derpaa tryffede Starosten sin Søns Haand og gif.

Adalbert folte sig beskæmmet ved sin Faders Til-
lid, som han maatte tilstaae sig selv, at han ei fortiente.
Desuden ængstedes han over Casimirs Lidenstabs, hvis
Mulighed han nu, da hans Fader havde aabnet hans
Dine, ikke kunde betvivle. Hans Hierte bankede heftigt
ved Tanken om, at Emilie maaskee deelte Broderens Fø-
lelser. „Men han er jo gift,“ raabte han høit,“ en saa
forbryderisk Kiærlighed kan Emilie ikke nære.“ Smid-
lertid maatte Adalbert tilstaae sig selv, at Casimir var
ung og smuk, og at den qvindelige Berden, trods hans
Lersind, betragtede ham med venlige Blik. For første
Gang i sit Liv nærede Adalbert en bitter Følelse mod
sin Broder, og han kunde ikke negte for sig selv, at
Emilies Elskværdighed havde virket stærkere paa ham,
end han hidtil havde troet.

Da Starosten traadte ud af sin Søns Kammer,
modte han Iwan, der ventede paa ham, og der, paa hans
Bink, fulgte ham ind i hans Bærelse. — „Jeg har
været paa Oberstens Gods, Deres Excellence,“ sagde
Iwan, og bukkede dybt. — „Var Folkesangeren der?“
— „Var han der, saa have de gient ham vel, Deres
Excellence, men rimeligviis var han der ikke, thi slige
Landløbere blive ikke længe paa et Sted.“ — „Vil han

ellers Noget, Iwan?" — "Jeg vil kun endnu engang aflægge min allerunderdanigste Tak for Deres Excellence's høie Naade." — "Tag nu blot ingen Stikpenge meer, Iwan, ellers gaaer det ikke godt, forstaaer han?" — "Ne, Excellence! hvad skulle vi smaa Embedsmænd gribe til? For vor Penning faae vi knap det tørre Brød, og vi maa jo dog leve, Hans Keiserlige Høihed, vor mægtige Herre, Storfyrsten, er heller ikke uvidende om, hvorledes det gaaer til, thi den ene Haand maa jo vaske den anden, Deres Excellence." — "Gaa nu, og driv ikke sit Bæsen altfor grovt!" sagde Starosten. — "En Arbejder er sin Løn værd, Deres Excellence, og rækker en god Ben mig en Finger for at hjælpe mig, saa lukker jeg mit Die for ham igien, thi hvorfor skulle vi Smaafolk skamme os ved, hvad ikke de fornemste Herrer holde sig for gode til?" — "Di og gaa!" sagde Starosten, hvorpaa Iwan bukkede, og nærmede sig til Døren. — "Endnu Et!" sagde Starosten, og vinkede ham tilbage, "hvad Oberst Czernim angaaer, da har jeg undersøgt den Sag, Han har rimeligviis hørt feil, Iwan." — "Godt! jeg begriber, det skal ikke være," svarede Iwan. — "I alle Tilfælde taler han ikke et Ord derom, det er min Villie, forstaaer han mig?" — "Jeg forstaaer og jeg adlyder," svarede Iwan, og gik bukkende ud af Døren.

„Det er en sand Ulykke,“ sagde Starosten ved sig selv, „at vi ikke kunne undvære slige Menneſter, og at vi derfor tvinges til at lukke Vinene for deres Slethed.“

Nu traadte Adalbert ind, Starosten overgav ham forſkiellige Regnskaber, og befalede ham endnu engang at give Ngt paa hvad der ſkede i hans Forværelſe. Kort efter kom Czernim. „Undskyld, at jeg forlader Dem,“ ſagde Starosten, „imidlertid haaber jeg, at De, enten jeg er tilſtede eller ei, anſeer dette Huus, ſom Deres eget.“

Flere Tienere indſandt ſig derpaa, for at modtage Starostenſ ſidſte Befalinger, imidlertid traadte Adalbert tilbage, og kaſtede et Blik paa de Malerier, der hang i Værelſet. „Hvem er den magre Mand i Generalsuniform, med alle de Ordener?“ ſpurgte han Czernim, idet han pegede paa et af Billederne. — „Det er Polens Erobrer, Suvarow Italinski,“ ſvarede Czernim, „dette ſidſte Navn fik han af ſit italienske Tog, ſom du veed, thi det gaaer ofte med ſtore Generaler, ligesom med Græshopperne, man giver dem Navn efter de Lande, de ødelægge.“

Endelig forlangte Starosten ſin Vogn, alle hans Tienere ſtode paa Trapperne, da han gik ned, og hele Familien fulgte ham, ſelv Alexandra var med, Starosten truede venlig med Fingeren, da han ſaae hende, derpaa ſatte han ſig i Vognen, og kørte bort.

Efterat alle de Andre vare borte, blev endnu den gamle Michael, tilligemed en af sine Kammerater, staaende i Porten. „Gud være lobet!“ sagde endelig den sidste, „nu er han borte, nu hersker det unge Herskab, nu faae vi gode Dage, saalænge det varer.“ — Men den gamle Michael rystede paa Hovedet, „vi faae aldrig gode Dage, saalænge det ny Slot staaer,“ sagde han endelig. — „Hvorfor kunne vi ikke leve ligesaa godt i det ny Slot, som i det gamle?“ spurgte Tjeneren. — „I det gamle Slot staaer endnu den forgangne Tid paa alle Vægge,“ svarede Michael, „og jo længere man stirrer paa den, desdybere trænger den ind i Hjertet, saa at Ingen kan boe der, uden tilsidst at elske den, men i den ny Bygning hænge de russiske Herrer, og i deres Nærhed er det ikke godt for nogen Polak at være.“

Endnu samme Dag meddeelte Adalbert sin Onkel den Mistanke, Starosten nylig, med Hensyn paa ham, havde yttret. Czernin svarede ikke stort dertil, og kort derpaa rejste han til sit Hiem.

Ottende Capitel.

En ny Giest.

Efter Starostens Afreise blev det meget eensomt paa Slottet, thi med Undtagelse af Fru Tarnow, en Veninde af Emilie, der i denne Tid opholdt sig i Starostens Huus, kom der nuielden Fremmede.

Desmere overraskedes Familien en Aften, da flere Ryttere travede ind i Gaarden; kort efter blev det anmeldt, at Major von Zeltner fra Warschau anstode at opvarte Damerne.

Alexandra kastede, da dette Navn blev nævnet, et ængsteligt Blik paa Casimir, der allerede var sprungen op, for at ile den ny Giest i Møde. — „Hvem er Major Zeltner?“ spurgte Adalbert. — „En udmærket Officer,“ svarede Casimir, „en brav Karl, uden mindste Hovmod, der gjør Alt med, ligesom vi Andre.“ Efter disse Ord ilede han ud, for at hente ham.

„Hvorfor saae De saa betænkelig ud, da denne Mand's Navn blev nævnet?“ spurgte Adalbert Alexandra.

— „Fordi han ikke er noget godt Selskab for Casimir,“ svarede hun, — „i øvrigt siger man, at han staaer i større Anseelse i Warschau, end man, efter den Stilling, han i Armeen beklæder, skulde troe.“

Kort efter traadte en Mand ind, der, uagtet han saae ud til at være over fyrgetyve Aar, dog endnu havde en ungdommelig Holdning, hans Hud syntes hærdet mod Vinterens og Kuldens Paavirkning, og hans Farve var af det Slags, som Almuen giver Navn af veirslaaet; hans Træt vare for Næsten regelmæssige, kun hans Øine syntes hæslege, og det Hvide deri var desuden giennemtrængt af røde Aarer. I øvrigt bar han en glimrende Uniform, behængt med flere Ordener, hvoraf et Par vare af det Slags, derielden erhverves uden paa Balpladsen.

Efter at have aflagt en flygtig Hilsen, tog han strax Plads paa Sophaen. „De tillader,“ sagde han, „jeg er temmelig træt. De er den yngste Søn, ikke sandt?“ Med disse Ord henbødte han sig til Adalbert. — „Ganske rigtig.“ — „Godt! jeg kommer ligesaa Warschau, og da min Ven, Herr von Litowski hørte, at jeg skulde forbi hans Slot, bad han mig, at overbringe Dem denne Billet.“ Dermed tog han sin Brevtaske op, hvori der vare mange Papirer, og rakte Adalbert en aaben Seddel, hvoraf Indholdet var følgende:

„Jeg sender dig disse Linier med Major Zeltner, en gammel og særdeles kær Ven af mig, der paa nogen Tid, for sin Sundheds Skyld, vil snerpe sig fra alle Forretninger, og agter at opholde sig i Staden Krakau. Han er en Mand, paa hvem man kan forlade sig, hans Grundsætninger ere fortræffelige, og jeg skatter derfor ethvert Huus lykkeligt, som han bærer med sin Nærværelse. Han har alt flere Gange vist mig den Gæst at besøge mig, og Casimir vil erindre ham fra forrige Tider af. For Resten troer jeg ikke at kunne sige nogen større Noes om ham, end den, at han er yndet af Storfyrsten selv, som er en Mand, der vel forstaaer at bedømme Fortienester.

Din hengivne Fader,
Stanislaus Pitowski.“

I Følge dette Brev blev den ny Gæst paa det venligste modtagen, især viste Emilie ham al mulig Opmærksomhed, denne søgte han ogsaa med megen Artighed at giengielde, men dog hvilede hans Bine især paa Leontine, til hvem han ved enhver Leilighed stræbte at nærme sig.

Han havde, som det lod, oplevet Meget, og fortalte med Livfuldhed sine Eventyr; dog syntes der at være nogen Overdrivelse i hans Fremstillinger, og han selv spillede, som oftest, Hovedrollen deri. Tilslidst blev han,

uagtet han i Begyndelsen klagede over Træthed, siddende hos Adalbert og Casimir en lang Tid, efterat Damerne vare borte, og saavel han, som Casimir, overlode sig da til en stærkere Nydelse af Viin, end det, efter Adalberts Mening, til at opildne Samtalen, var nødvendigt.

Imidlertid vedblev Seltner med sine Fortællinger, der bestandig fik et vildere Udseende, og hvori de barbariske Mishandlinger, der endnu hiit og her i Armeerne træde istedenfor Straf, tilsidst spillede Hovedrollen. Da Adalbert endelig i stærke Udtryk yttrede sin Afsky for slige Grusomheder, smilede den fremmede Officer, i det han reiste sig op. „Ja, ja,“ sagde han, „slige duunhagede Ungersvende, som De og min Ven Casimir, ere bestandig medlidende, Strengheden kommer først med Skægget, da indseer man, hvor nødvendig Krigstugt er, lad kun mine Undergivne hade mig, naar de kun frygte og adlyde; min Hest maa stielve for Vidsken, ellers maa jeg tilsidst stielve for den, det er mit Valgsprog.“

„Har Anvendelsen af dette Valgsprog aldrig forstyrret deres Nattero?“ spurgte Adalbert. — „Det formaae kun Qvinderne,“ svarede han, „hvis Noget skal forstyrre min Ro i Nat, da bliver det Billedet af den skønne Leontine.“ — „Finder du hende virkelig saa skøn?“ spurgte Casimir. „Tilvisse, naar denne Knop bryder op, da vil den vorde den deiligste Nase i hele Egnen.“ —

Bøgt dig for at stifte dig paa Tornene," sagde Casimir leende, dermed skiltes de ad.

Tidlig næste Morgen indfandt Iwan, sig og spurgte efter Major Zeltner, denne modtog ham strax, og talte længe med ham inden lukte Døre. En stor Deel af Dagen tilbragte han derefter paa Jagt med Casimir, i den øvrige Tid deelte han sin Opmærksomhed mellem Leontine og Emilie. Om Aftenen gik den qvindelige Deel af Selskabet tidlig bort, og da Adalbert ogsaa noget efter anbefalede sig, foreslog Casimir sin Ven at trække frisk Luft i Haven i det smukke Maanestkin. — "Lad os hellere tømme Bægerne, ligesom i Gaar," sagde Zeltner, "det huer mig bedre, af Maanestkin har jeg faaet meer, end jeg behøver, i mine Dage." — "Men jeg har seet to af de unge Damer gaae ned i Haven," anmærkede Casimir. — "Det er en anden Sag, saa ville vi følge dem," svarede Zeltner.

Da de kom ned, saae de aldeles ingen. "Lad os gaae ned til hiint Lysthuus," sagde Casimir, "det er Emilies Yndlingsplads." — "Altsaa Emilie er det Bildt, du jager efter, jeg kunde misunde dig din Lykke, Casimir." — "Min Lykke!" sagde Casimir spottende. — "Ja tilvisse, du er ung, du er smuk og bliver med Tid den riig, og du har en Kone, der finder sig i alle dine Luner, hvad forlanger du meer?" — "Casimir suktede dybt, uden at svare et Ord. "Veed du vel at jeg endog

finder hende smuk," sagde Zeltner, "hendes Blegghed klæder hende ikke slet, og intet Klosterslør kunde friste mig mere til Synd, end hendes fromme, ubeslørede Masyn." — "Gud give, hun var i et Kloster!" sagde Casimir. — "Du forstaaer ikke at bruge din Stilling; gav du hende blot et Dietkast, da kunde du holde dig ti Efferinder lige for hendes Næse, og hun vilde ikke tage det ilde op, ja neppe see det engang." — "Dg jeg siger dig, at mit Egteskab er en død Mands Mandedræt, en slukt Lampes Flamme, lad os ikke tale derom." — "Hun sørger dog saa venlig for dig ved enhver Leilighed." — "Ja, hun stræller Øbler til mig, og skienker Kaffee for mig, og ængster sig hver Gang, jeg gaaer ud i Megen, og vilde gierne sætte mig i Buur, som en Papegoie, og fore mig med Mandler og Sukkertvi, det skulde da være Erstatningen for et ulykkeligt Liv, for Alt, hvad hun ellers ikke kan skienke mig." — "Nu Penge har hun dog ogsaa skienket dig." — "Endnu har jeg kun seet lidet deraf, og desuden vil jeg sige dig Noget, som Jaa endnu have mærket, hun er min Siæl gier-
rig, det er netop en af hendes værste Feil." — "Hvor vil du hen? jeg har sikkrere Efterretninger om Alt i denne Egn, end du troer, og jeg veed vist, at hun er meget godgjørende." — "Ja, hun henkaster rigtignok en Deel Penge til de Fattige, i det Haab at faae en ti-dobbelt Erstatning i Himmelen; men dette er jo kun et

Slags Nager, hun driver med Borherre, og for Resten er hun saa gierrig, at hun knap gider anskaffe sig en ny Kiole, naar hun trænger dertil."

"Dys! seer du de to hvide Skiffelser langt borte i Maaneskinnene?" — "Det er Emilie med hendes Beninde." — "Skulle vi bruge Krigspuds? De have ikke seet os endnu, skulde vi nytte Leiligheden og udspeide deres Tanker? Hvem veed hvad de have at betroet hinanden! Kom, vær hurtig!" Med disse Ord trak Zeltner Casimir ind i Bustene.

Virkelig nærmede Emilie sig med sin Beninde, Fru Tarnow, og tog Plads nogle Skridt fra det Sted, paa hvilket de to Venner havde skjult sig. Efter flere Omsvøb faldt endelig Taleren paa den nylig ankomne Gæst. — "Major Zeltner er en smuk Mand," sagde Fru Tarnow. "Det kan være, jeg har ikke betragtet ham saa nøie," svarede Emilie. — "Han er ogsaa meget artig." — "Ja især mod den lille Leontine, hun har virkelig fængslet ham." — "Efter min Mening er der snarere en Anden, der har fængslet ham." — "Og denne Anden," spurgte Emilie, "viser hun ham nogen Opmærksomhed igien?" — "Du, nogen Opmærksomhed viste hun ham, det er sikkert." — "Var den for stærk?" — "En Smule for stærk maaskee." — "Var hun uforsigtig?" — "Lidt uforsigtig, troer jeg." — "Mærkede Du gen det?" — Ingen uden jeg og den Paagielsende,

haaber jeg." — "Hvad mærkede De?" — "Jeg over-
 raskede begge i et Siderværelse, da de troede dem alene,
 og saae at han kyskede hendes Haand." — "Nu, og
 hun?" — "Jeg mener, hun blev ikke vred derover." —
 "De tager feil." — "Nejpe." — "Jo, men man hør
 Ingen bortstøde, Fru Tarnow, Ingen giøre til sin Fiende,
 man veed ikke hvad der kan skee." — "Ganske rigtig!
 og hvis en lille Haand er saa behændig, at den kan
 føre To, Tre eller Fire ved den samme Tømme, uden
 at de blive vilde derover, hvorfor skal den ikke anvende
 denne sin Behændighed?" — "De er klog," Fru Tarnow. —
 "Naturligviis, ellers fortiente jeg heller ikke at være deres
 Veninde." — "De har gode Dine." — "Ja, ikke sandt?" —
 "Men De tager dog feil, jeg bryder mig ikke i mindste Maade
 om Major Seltner." — "Men om Casimir bryder De
 Dem dog?" — "Nei, han er letsindig, paa ham kan
 Ingen stole." — "Saa er Adalbert den Lykkelige?" —
 "Ja, ja, De har gode Dine," sagde Emilie leende, "for
 Dem maa man vogte sig." — Efter disse Ord stode
 de begge op og ilede bort, og det var ikke muligt for
 Seltner og Casimir at høre, hvad de videre talte.

"Hvad siger du til den Samtale?" spurgte Major
 Seltner. — "Var hun virkelig saa venlig imod dig?" —
 "Ja vist var hun." — "Saa er hun den falskeste
 Skabning under Solen," raabte Casimir. — "Ja, ja,
 Qvinderne ere fødte Diplomater, paa deres Venlighed

kan Ingen forlade sig; men kommer hun ikke der tilbage?" — „Nei, det er Leontine," sagde Casimir. — „Ja, det er hende, hun bærer en lille Kurb i Haanden." — „Bogt dig for den!" sagde Casimir spottende. „Nu staaer hun stille, og visler sit Elsk fast om Halsen, hvor mon hun dog vil hen?" — „Det kan være mig det samme." — „Let, som en Sylphe, iler hun afsted i Maaneskinnet, jeg vil dog ikke haabe, at hun alt har Stævnemøder i Skoven; kom! det maa vi udgrunde." — „Jeg er ikke oplagt til at udgrunde Sligt nu, gaa du heller alene." — „Ja gierne, paa slige Toure er jeg helst alene, men hun gaaer hurtig, der er ingen Tid at spille, farvel!"

Dermed ilede han afsted, og det var ogsaa nødvendigt, hvis han vilde indhente Leontine, der alt var langt udenfor Haven; han saae hende skride frem over Marker, Grøfter og Gierder, saa at han kun med Møie kunde følge hende, endelig naaede hun Skoven, hvor hun forsvandt bag de dunkle Træer. Han troede alt at have tabt hendes Spor, dog varede det ikke længe, før han atter saae hendes ranke Skikkelse i Maaneskinnet, let, som en Hind, ilede hun forbi de brune Stammer, hvis høie Kroner rystede i Nattervinden, og legede med Maanens Straaler, medens dens gule Skive snart skjulte sig, snart blev synlig imellem Grenene.

Naagtet det ikke var let at finde sig til Nette i den dunkle Skov, skred dog Leontine frem med stor Sikkerhed; hvor Veien syntes meest ufremkommelig, fandt hun bestandig en Sti, og det lod, ligesom Torne og Tidsler vege til Side, for ei at saare hende. Zeltner derimod var ikke saa behændig, han mødte bestandig større Modstand, jo dybere han kom ind imellem Træerne, og ridsede sig endog flere Gange til Blods paa den hræsse Hvidtiørn, paa Slaaengrenene og paa de krybende Brombærbuske, der hvert Dieblis udstrakte Armene, og grebe ham i Klæderne, ligesom for at holde ham tilbage.

Da han saaledes idelig blev standset, kom Leontine endelig saa langt forud for ham, at han neppe meer kunne røbe hende. Kun et Par Gange saae han endnu hendes hvide Dragt imellem Træerne, men endelig tabte han hende ganske af Sigte. Dog da han var en Mand, der ikke saa let lod sig affkræfte af Hindringer, fortsatte han sin Wei, uden at agte paa de Saar, Tiørnene gave ham, tilsidst syntes virkelig ogsaa hans Iver at belønnes, thi det forekom ham paa engang, som om han tydelig igien skimtede Leontines lange Slør, der var rullet ned, og viftede frit imellem Grenene; dog da han kom henimod det Sted, hvor hun efter hans Mening skulde være, mærkede han vel, at han havde bedraget sig,

thi han stod foran en stor Mose, hvori kun nogle smaa Elletræer vare tyndt spredte paa de tørre Steder, og han mærkede da, at det, han havde taget for Leontines Elor, ikke var Andet, end Luften, der her, hvor Træerne stode tyndere, kunde sees igiennem en Nabning i Skoven.

Bandende og mismodig maatte han nu endelig opgive sin Plan, og kun med Møie fandt han, efter at have arbejdet sig igiennem Krattet, sprunget over Gierder, og vandret giennem Moser, en Sti, der førte ham ud af Skoven til et Par Bondehytter, hvori han vakte Folkene, og endelig fik en Veiviser, der bragte ham tilbage til Slotshaven igjen. Her sad endnu Casimir i dybe Tanker paa samme Sted, hvor Zeltner havde forladt ham. „Siddet du der, og grubler endnu over Qvinderne's Freløshed?“ sagde Zeltner spottende, „kom, gaa i din Seng! Matten er vaad og kold, og Qvinderne ere fødte Bedragerer lige fra Buggen af; det er derfor bedst at bedrage dem igjen, og kunne vi ikke det, da ville vi trykke en Bedbendebrands dybt ned over vore Pander, og drukne vor Sorg i Forglemmelsens Bæger.“ — „Elsker i Dødens,“ svarede Casimir, i det han reiste sig og gik.

En Deel af næste Dag henbragte Major Zeltner og Casimir igjen paa Jagt, hvor denne ganske syntes at glemme sin Sorg, og hvor han, med stor Iver og

Hæftighed, opjagede Dyrene, og skød en heel Mængde Wildt. Da han og Zeltner om Aftenen igien var alene, sagde den sidste: „Der er et andet Slags Wildt, som jeg nu ønsker at jage, og da jeg i Dag har seet, at du paa det næste kiender alle Stier og Veie i Skoven, beder jeg dig at lede mig paa Spor.“ — „Hvor vil du hen?“ — „Jeg vil see, hvor Leontine har sin Gang hver Aften.“ — „Hvem har sagt dig, at hun gaaer ud hver Aften?“ — „Ingen har sagt mig det, men den Gang, en Kvinde gaaer en Aften, pleier hun at gaae oftere.“ — „Jeg er træt,“ sagde Casimir, „og jeg bliver helst hjemme.“ — „Led mig blot paa Spor denne Gang, saa skal jeg ikke besvære dig oftere,“ sagde Major Zeltner.

Nagtet Casimir ikke var i det bedste Lune, og hellere havde undslaaet sig for dette Eventyr, kunde han ikke modstaae Zeltners Bøn, og de gik begge igien ned i Haven, og skulde sig bag Bussene. De havde heller ikke ventet længe, da Leontine virkelig viste sig paa Terrassen. Hun ilede giennem Haven, aabnede Laagen, vandrede over Marken, og sprang behændig over Grøfter og Gierder, ligesom forrige Aften. Zeltner og Casimir fulgte hende i Fraastand. Mellem Træerne tabte de hende vel nogle Diebliske af Sigte, men Casimir udpegede stedse en Sti, paa hvilken de snart opdagede hende

igien. Hun ilede langt ind i Skoven, og standsede ikke, før hun havde naaet en stor fri Plads, der laae omringet af Træer. Her stod hun pludselig stille, og saae sig om. Kort efter flappede hun i Hænderne, hvilket hun flere Gange gientog, uden at Zeltner og Casimir i Førstningen kunde begribe, til hvem dette Tegn blev givet. Endelig hørte de det rasle i Buskene, og pludselig kom et hvidt Daadyr frem. Det gik lige hen til Leontine. Hun tog nu Brød af sin Kurv, hvilket hun rakte den, og Dyret spiste det af hendes Haand. Da hun havde givet det Alt, hvad hun havde medbragt, stod hun endnu længe, og flappede Daadyret, der syntes at begribe og svare til hendes Kiærlighed, endelig satte hun sig ned paa en mosbegrøet Steen, hvorefter den hvide Daa endnu dvælede ved hendes Side, dog lagde den sig ikke ned, og dreiede tidt Hovedet hen mod de Buske, hvori Zeltner og Casimir havde skjult sig.

„Det er en af Dianas Nympher,“ hviskede Zeltner,“ kom derfor, lad os spille de dristige Fauners Rolle!“ Dermed sprang han pludselig frem af sit Skjul, medens Casimir fulgte ham med langsomme Skridt. Ved den første Naslen af Buskene ilede Daadyret bort og forsvandt. Leontine sprang imidlertid op, dog flygtede hun ikke, men dreiede sig mod den Side, hvorfra Lyden kom, og syntes med spændt Opmærksomhed at vente paa, hvad der skulde skee.

„Etiønne Nymphe!“ raabte Zeltner, „nu er du i Faunernes Magt, Dianas Bogn staaer rigtigt nok over dit Hoved, men hendes Pile have ikke mere den gamle Kraft, og selv om de havde den, saa fixer hun nu alt for høit i Luften, til at kunne ramme mig.“ Med disse Ord strakte han sin Arm ud, for at omfavne Leontine.

Men hurtig og undvigende traadte hun et Par Skridt tilbage, og hævede den høire Haand mod sin Nakke, næsten i samme Dieblit stod hun væbnet med den hvassse Piiil, der ellers sad fast i hendes Fletninger, og der nu blinkede i Maanelyset, som en sleben Stilet. „Min Haand er øvet og sikker,“ sagde hun, „og hvis De blot rører mig med en eneste Finger, da skal Spidsen af denne Naal sidde Dem i Hiertet.“ — „Det er en vild Satan,“ sagde Zeltner, i det han studsende traadte tilbage. — „Bliv borte fra mine Beie!“ vedblev Leontine, „eller min Haand skal fælde dig, som den fældede hiin hæslige Bavian, der havde et Par Dine, som lignede dine.“

Major Zeltner blev et Dieblit staaende, endelig gif han langsomt tilbage i Busten igien, medens Leontine stirrede efter ham, med den blinkende Piiil i sin Haand, til han var forsvunden, derpaa vendte hun sig om, og ilede ligesaa hurtig, som den hvide Daa tilforn, ind i Skoven paa den modsatte Side.

Efter nogle Dieblikke standsede igien Zeltner, ligesom for at overtænke, hvad han skulde foretage sig. — „Nu, saa vilde jeg ønske,“ udbød han endelig, og holdt derpaa inde. — „Hvad?“ spurgte Casimir. — „Rigtig godt,“ svarede Zeltner, „med Ønsker kommer man dog ingen Vei. Ved du ellers, om denne Frøken Leontine er saa tilbageholden mod alle Andre, som mod os?“ — „Hun elsker intet Menneske undtagen“ — „Hvem?“ afbrød Zeltner ham heftig. — „Undtagen Alexandra og maaskee sin Broder,“ svarede Casimir. — „Alexandra? Det er godt.“ — „Hvad har du i Sinde?“ — „At gaae hjem.“ — „Men hvad er din Tanke med Leontine?“ — „Min Tanke med Leontine? Nu naar Tanken er worden Riid og Blod, skal du faae den at vide.“ Dermed gif de langsomt tilbage igien.

„Hun saae virkelig ud, som om hun vilde stille mig ihjel, hvis jeg rørte hende,“ sagde Zeltner noget efter. „Det havde hun upaatvivlelig ogsaa gjort,“ svarede Casimir. — „Hvad meente hun med den „Bavian, hun omtalte?“ — „Åh, det var min stakkels Abbe, den rød næsede Jocko,“ svarede Casimir. — „En meget ærefuld Sammenligning altsaa,“ gienmælede Zeltner. — Himlen straffe hende derfor,“ sagde Casimir, „thi hun har virkelig dræbt den.“ — „Fortæl, hvorfor.“ — „Den stakkels Jocko elskede hende, men hun hadede den, og den maatte staae

lænket for hendes Skyld. En Morgen løste jeg den imidlertid, og lod den løbe frit om i den gamle Slotsbygning, hvor den flattede op overalt paa Mure og Stene, paa de snevre Trapper og fritliggende Tørbæklær, saa enhver af os Andre, der saae det, havde sin Glæde deraf. Til Ulykke har Leontine sin jevnlige Gang derover, hvad enten hun nu holder sin Huusandagt der, eller ogsaa hun har en Kiærlighedshistorie med en af Ridderne paa de afblegede Tapeter. Ogsaa paa hiin Morgen kom hun derfor, og traadte just ind, da Jocko sad i Halvmørket paa en Bælle i Gangen. Den forholdt sig stille, indtil hun kom den ganske nær, da styrtede den sig, før hun vidste et Ord deraf, med et eneste Spring om hendes Hals, men i samme Dieblis sank den ogsaa med et Skrig til Jorden, kun et Par Blodsdraaber faldt paa Gulvet, men dog kunde den ikke leve, thi hun havde giennemboret den med sin spidse Naal."

"Og den vilde Daa, veed du Noget om den?" —
 „Vi havde engang fanget en hvid Daakalb," svarede Casimir, "den var meget sly, og kun for Leontine fattede den Godhed, og efter nogen Tid forsvandt den pludselig. Vi troede at Oppasseren engang havde glemt at lukke for den, men rimeligviis har Leontine selv

befriet den, og det er med den, hun nu har sine natlige Sammenkomster."

"Harde hun levet i tidligere Aarhundreder, og da haadt slige Sammenkomster med Skovens Dyr, da var hun bleven brændt, som en Her," sagde Major Zeltner.

Niende Capitel.

Hvornem.

Den næste Morgen var der dunkle Skyer paa Seltners Pande, han gav sig nu ikke synderlig af med nogen af Familien, men taug for det meste stille, ja det forekommende Bæsen, som han forhen viste, havde nu veget Pladsen for en Hestighed, som han kun med Møie holdt tilbage inden Anstændens Grændser, og der syntes at søge en Gienstand, paa hvilken den kunde udlade sig.

Denne fandt han ogsaa snart. Han havde nemlig bestemt at reise bort samme Morgen, og gik derfor selv ud, for at eftersee, om Alt var i den Orden, han ønskede. Ved denne Leilighed erfarede han, at hans bedste Hest var syg, og da en Forsømmelse, efter hans Mening var Mærksag hertil, befalede han strax at give Staldkarlen halvtredsindstyve Slag af en Kantschu, hvorpaa han gik.

Imidlertid hændte det sig, at Leontine og Alexander netop kom forbi, da den Ulykkelige blev ført ud, for at lide sin Straf. Neppe saae han dem, før han kastede sig for deres Fødder, og bad, om at i det mindste den halve Straf maatte worde ham eftergivet, eftersom han var aldeles uskyldig. Leontine standsede, og betrag-

tede sin Søster med forstrækkede Dine. „Paa dette Sted i det mindste skulle slige barbariske Mishandlinger ikke finde Sted,“ sagde Alexandra, „jeg befaler Dem at afholde Dem derfra.“ — „Vi maae udføre Herrens Ordre,“ var Svaret. — „Saa vent i det mindste, til vi komme tilbage,“ sagde Leontine. — „Ti Minutter tør vi endnu vente, men ikke længere.“

Alexandra og Leontine ilede nu ind i Salen, hvor Major Zeltner nylig havde endt sin Frokost, under hvilken han paa russisk Stik lod sig opbarte af sin egen Tiener. Han reiste sig strax, da Damerne kom. Leontine blev i Baggrunden, hvorimod Alexandra traadte frem, og bad ham at fritage den Ulykkelige fra den græsselige Straf. Major Zeltner hørte taus paa hende, og smilede endog et Par Gange, da hun med religiøse Grunde søgte at bevæge hans Hjerte; ja selv efterat hun havde endt, stod han endnu længe, med Dinene heftede paa Jorden, uden at svare, men endelig, da Alexandra gientog sin Begiering, løftede han dem op, betragtede hende med et eget Blik og sagde: „Alt skal stee, som De befaler, skionne Dame!“ Derpaa vinkede han sin Tiener, til hvem han hviskede nogle Ord i Øret. „Gad for Resten Alt være rede til Afreisen,“ tilsvarede han høit.

Leontine fiernede sig nu, hvorimod Alexandra satte sig i Vinduet ved sin Syramme. Imidlertid gik Zeltner længe op og ned ad Gulvet med misfornøiede Miner,

endelig blev han staaende foran hende med et Smil og udbrod: „Naar jeg skulde tænke mig noget Menneſte paa denne Jord, der ret blev baaret paa Lyſkens Hænder, da blev det Dem, ſkionne Frue!“ — Alexandra holdt pludſelig inde med ſit Arbeide, og betragtede ham med taus Forundring. — „De er ung,“ blev han ved, „De er rig, ſkion, friſt og velſkabt, De er Herſkerinde paa dette Slot, hvor hvert af deres Onſker er en Befaling, hvor hele Naturen vinder Kraft og Frodighed under Deres blomſtrende Hænder; De er elſket af Deres Omgivelſer, De er tilbedet af en ung, ſkion Mand, hvis eneſte Tanke det er at forſøde Deres Dage, og forvandle dem til en Kiæde af Nydelſer; ja hvad der ſætter Kronen paa det Hele, naar De har tilbragt Dagen ved hans Side i Fryd og Glæde, da ſidder han og Frøken Emilie endnu ved Klaveret om Aftenen, ligesom to Nattergale, for, ved Harmoniens Magt, at dysſe Deres Siæl i de yndigſte Kiærlighedsdrømme, indtil Natten kommer, der forvandler Drøm til Virkelighed. Er ikke denne Lod misundelſesværdig?“

Alexandra var vant til at behærſke ſig ſelv, og ſeldent angreb Noget hende ſaa heftigt, at hun i Fremmedes Nærværelſe viſte Tegn paa voldsom Smerte; men denne Gang kom Slaget for uventet og for stærkt, thi hvert af Zeltners Ord klang ſom en kold Spot af en ſkladefro Dæmon, der læſte i hendes Inderſte, ſom i en

opslagen Bog. Ordets hvasse Piił trængte dybt i hendes Bryst, og hun følte endnu stærkere, end nogensinde før, sit Savn, sit stufede Haab, sit glædeløse Liv og den Dval, som den foragtede Trostløb og den ugiengieldte Kiærlighed skienter.

Trods alt dette kæmpede hun endnu en Kamp med sin Følelse, hun vilde skjule sit sonderrevne Hierte under et Smil, og det lykkedes hende næsten, men pludselig fik Smerten overhaand, Smilet hændede, og hun brast i den heftigste Graad, medens alle hendes Muffler bævede. Zetner stod imidlertid for hende med et forskende Blik, og lignede en Jæger, der, efter Skuddet, betragter det skielvende Dyr, for, om muligt, at beregne, hvor dybt Kuglen er trængt ind. Dog varede det ikke længe, at han saaledes kunde tilfredsstille sin Speidelyst, thi Aldalbert, der havde været Vidne til Slutningen af dette Optrin, tog, uden at mæle et Ord, sin Svigerindes Haand, og ledede hende til hendes Bærelse, hvor hun i den heftigste Sindsbevægelse blev lagt paa sit Leie.

Snart kom ogsaa Leontine, som Aldalbert strax lod kalde; da han fortalte hende, hvad der var skeet, bævede hendes fine Læber med et Udtryk af krampeagtig Smerte, dog sagde hun intet Ord, men satte sig tilsyneladende rolig ved Alexandras Leie. Lidt efter lidt blev ogsaa denne roligere, endelig, da hun bemærkede sin Søster, udstrakte hun Haanden til hende. „Nei, jeg er ikke forladt,“

sagde hun, „jeg har dog eet Hierte, der elsker mig, og er mig tro til Døden. Leontine saae paa hende med et usigeligt Udtryk af Smerte. „Hvis en Broders Deeltagelse kan trøste Dem,“ sagde Adalbert, „da har De den i fuldeste Maal.“ — „De er god og venlig,“ svarede Alexander, „og det er jo ogsaa han, og det er vel især mig, der er ubillig, og fordrer af dette Liv, hvad ikke her kan trives. Farvel Adalbert! Tak for Deres Omhu, nu er jeg mat, og trænger til Ro.“

I dette Dieblis bankede det paa Døren, da Leontine aabnede den, stod Major Zeltner for hende. „Jeg kommer for at undskyldes,“ begyndte han — „Bort!“ raabte Leontine, „kom os aldrig meer for Dine! Alle Deres Ordner sidde paa Dem, ligesom Pletterne paa den giftige Slange.“ Med disse Ord slog hun Døren i Laas for ham.

„Du, ved alle Helgene! jeg vil engang klippe Klørerne paa denne Vildkat,“ sagde Zeltner, i det han vendte tilbage til Salen.

Da Adalbert kort efter traf ham, skulde han aldeles ikke sin Misforstaaelse med hans Adfærd. „Er De virkelig saa ubekiendt med Forholdene her, at De af blot Ubefindighed og mod Deres Billie har behandlet min Svigerinde paa en saa grusom Maade?“ spurgte han. — „Og om jeg nu kiendte Forholdene, hvad saa?“ gjemlede Zeltner. — „Er dette Tilfældet, da er det blot af Uerbødighed for min Faders Billie, at jeg ikke paa

en alvorligere Maade fordrer Dem til Regnskab." — „Det er en Lykke for Dem, min Herre at Storfyrsten saa strengt forbyder enhver Tvekamp," svarede Zeltner, medens hans Læber dirrede af Harmen. — „Virkelig," sagde Adalbert halv spottende. — „Veed De, at Storfyrsten degraderer den til simpel Soldat, der blot har været tilstede i en Tvekamp?" vedblev Zeltner. — „Nu jeg vil da ikke fornærme den, som det ei er tilladt at forsvare sig," sagde Adalbert, „dog mener jeg, at De nu handler bedst i, jo før jo heller, at fortsætte Deres Reise," dermed vendte han sig om, og gik.

„Jeg takker for Deres Giestfrihed," raabte Zeltner efter ham, „den kunde virkelig give mig Lykt til at blive her længere, hvis jeg ikke af andre Grunde maatte afsted."

En Time sildigere red Major Zeltner med sit Følge i meget ondt Lune ud af Slotsporten.

Samme Dag vandrede Pater Vincent paa Landeveien fra Krakau til Starostens Slot. Da han havde forladt Byen, og naaede Salomons eenligtliggende Huus, saae han til sin Forundring alle Døre aabne, og hørte en klynkende Stemme indenfor. Han formodede da, at en eller anden Ulykke var indtruffen, hvorfor han ikke betænkte sig længe, men traadte ind i de aabne Værelser. Her saae han i Begyndelsen intet Menneske, derimod opdagede han en stor Forstyrrelse overalt. Vinduerne vare knuste,

Stolene sønderslagne, alle Slags Kar vare spredte omkring i Værelset; Drikkevarerne flød paa Jorden, og Huusdyrene, der ellers pleiede at dele den store Stue med Familien, vare borte, med Undtagelse af et Par Høns og en Hane, der laae dræbte paa Gulvet.

Da den flynkende Stemme imidlertid endnu lod sig høre, gik Munken omkring overalt i det tomme Huus, og fandt endelig i et lille Sidekammer den gamle Tiensstepige, som vi i Begyndelsen af denne Historie have omtalt; hun laae henkastet i en Krog, og formaaede ikke uden Hielp at rejse sig. Han løftede hende da op, og lagde hende paa et Leie, hvorefter hun, i afbrudte Sætninger, og under idelig Afbrydelse af Suk og Taarer, fortalte ham følgende Tildragelse, som vi her ville giengive med vore egne Ord.

For to Timer siden var en fremmed Officeer med flere Tienere kommen til Bertshuset, da hans egen Hest var syg, havde han ligbt en Vogn hos Salomon, og leiet et Par Heste i Byen, der skulde kjøre ham til Krakau. Omtrent en Time efter hans Bortreise, vendte en Nyttter tilbage i fuld Fiirspring. Denne Nyttter, der hørte til den fremmede Herres Folk, holdt et Dieblif udenfor Huset, og raabte ind ad Vinduet til Salomon, at han skulde tage sig i Agt, thi den fremmede Officeer, der var en mægtig og fornem Mand, besandt sig nu paa Veien til hans Huus, og var yderst opbragt paa ham.

„Du himmelske Gud! hvorfor?“ spurgte Salomon. — „Fordi den Bogn, du solgte ham, gif i Stykker, inden vi kom en Miil udenfor Byen,“ svarede Rytteren, „derfor sliul dig, hvor du kan, thi faaer min Herre fat paa dig, lader han dig hænge paa Stedet, eller prygler dig, til du aldrig reiser dig mere, det har han svoret paa.“ — „Alt vee! hvor skal jeg sliule mig?“ skreg Salomon, „han finder mig min Siæl overalt.“ — „Saa løber Alle Jer Wei!“ sagde Rytteren. „Farvel! jeg maa bort for at bestille en ny Hest til min Herre.“ — „Slip Koen løs!“ raabte Salomon, „og løber saa Alle, baade Børn og Qvinder! til Skoven med Jer! Der er ingen anden Redning; vort Sølvs og Guld er vel giemt, saa maa det gaae, som det kan med det Øvrige.“ Dermed ilede de affted, hurtigere, end en Dueslof, der forfølges af Høgen.

Kort efter kom den fremmede Officeer tilbage med sit Følge. Da han ikke fandt Salomon, lod han til Hevn Alt sønderslaa og ødelægge, saavidt Tiden tillod. Af en eller anden Forbigaaende erfarede han rimeligviis den Wei, Salomon havde taget; ved at udsende et Par Ryttere i denne Retning, lykkedes det ham ogsaa at fange den gamle Pige, der, fordi hun bar en lille Dreng paa Armen, ikke kunde løbe saa hurtig, som de Andre. Denne Pige vilde nu Officeren tvinge til at bekiende, hvor Salomon laae sliult, og da hun ikke kunde eller vilde dette, gav

han hende saamange Slag med sin Ridespidse, til hun sank til Jorden i den Tilstand, hvori Pater Vincent fandt hende. Drengen tog den fremmede Herre med sig, da han erfarede at det var Salomons Søn, og svor paa, at han skulde bøde for Faderens Synder.

Pater Vincent forespurgte sig nu nøie om, hvilken Bei den Fremmede havde taget; da han havde erfaret dette, ilede han hurtig afsted for, om muligt, at udrydde Byttet af Voldsmandens Hænder. Han havde neppe naaet den Plads, hvorpaa den gamle Vige, efter sit eget Udsagn, var bleven greben, før han opdagede Officeren med sit Følge. De vare alle stegne af Hestene, og omgave to Mænd, der, efterat de havde lagt den stakkels Dreng med udstrakte Lemmer paa et Lagen, hvilket de sandsynligviis havde ranet fra hans egen Fader, begyndte at vippe ham i Beiret. Drengen søgte forgieves, med sine smaa Hænder, at klamre sig fast til Lagenet, medens han skreg himmelhøit af Angest, og virkelig havde han Grund dertil, thi han fløi hvert Dieblig saa høit i Luften, at han rimeligviis, dersom Legen havde varet længe, vilde have betalt den med Livet, eller i det mindste med Arme og Been. Før Munken imidlertid var saa nær, at han kunde hindre denne Voldsdaad, saa han den stakkels Salomon, der, løftet af Barnets Jammerstrig, rakte Hovedet frem af Bustene; han var bleg, som et Liig,

men dog forlod han nu sit Skul og kom, for med sin egen Undergang at købe den Lilles Liv.

„Ha, ha,“ raabte den fremmede Officeer, „have vi loffet den gamle N  v ud af sin Hule! det tænkte jeg nok, at den havde sit Smuthul her. Kom, Kammerat! nu skulle den gamle N  v og den unge dandse ved Siden af hinanden.“

Paa et Vink af Major Zeltner, thi denne var, som Læseren vel har giettet, den fremmede Officeer, blev nu Salomon grebet og udstrakt paa Lagenet ved Siden af den lille Dreng, men i samme Dieblisk traadte Munk, som Ingen for havde bemærket, med hurtige Skridt nærmere, hans Kinder blussede af Uvillie, hans sædvanlige Ydmyghed forsvandt, hans nedboiede Skikkelse rettede sig op, og antog et Udtryk af høi Værdighed, medens han standsede midt imellem dem.

„Er I Christne,“ raabte han, „og skamme Eder ikke ved at være den Ustyldiges B  dler? Sandelig, paa den yderste Dag skal Herren fordre et strengt Regnskab af Eder; hine Grusomhedens Haandlangere, der mishandlede ham selv, og skiftede hans Klæder imellem sig, skulde neppe straffes haardere, end I, thi den, der mishandler En af disse Smaa,“ siger jo Herren, „han har mishandlet mig selv.“ — „Er du rasende, Munk?“ raabte Zeltner, „har du Lyst til at springe i Munkesaaen omkap med Jøden?“ — „Bort fra Drengen!“ raabte

Pater Vincent, i det han greb den Lille med fast Haand, uden at de Omstaaende vovede at hindre det," han er nu i min Baretægt, og vee den, der fornærmer ham, det var bedre for ham, at han aldrig havde seet Dagens Lys." — „Hører du, elendige Munk! at stille dig imellem mig og min Hævn?" sagde Zeltner. — „Saa snart det gielder om at frelse et Mennekkeliv," svarede Broder Vincent, „da vilde jeg stille mig imellem Kilden og den tørstige Kameel, naar den efter sex Dages Vandring i Ørkenen, først hører Lyden af de rislende Vandbølger." — „Griber ham," raabte Major Zeltner, „og lader ham dele Jødens Straf! han fortjener den vel, thi det er Geistligheden, det er disse Munkke, der oprøre Folket imod os."

Denne Gang fandt den strenge Herre dog imod Sædvane Ingen, der vovede at udføre hans Befaling; ja endog paa Zeltner selv syntes Munkens Nærværelse ikke ganske at forfeile sin Virkning, thi uagtet han alt havde hævet sin Hvidepidst, lod han den dog synke igien, saasnart han noiere havde betragtet sin Modstander, der stod ganske rolig, og betragtede ham. „For Diævelen," mumlede Zeltner, „jeg har seet dette Ansigt før." — „Ja vel har du seet mit Ansigt før," sagde Pater Vincent, „vogt dig, Gustav Zeltner!" — „Lad den fordømte Jøde betale Vognen," skreg Major Zeltner, „der næst et

Var Dukater til mine Folk, for det Arbeide, de have havt med hans Søn, saa kan han gierne gaae for mig."

Salomon tog nu med skielvende Haand en gammel Læderpung frem, og beredte sig til at opfylde Zeltners Befaling, men Munken hindrede det og sagde: "Han skal Intet betale dig, du har tilføiet ham saa meget Ondt, at hiin ringe Uret længst er giengiesldt med Renter, og skulde Noget her betale, da blev det dig." — "Saa lad ham da løbe, den Slyngel! jeg bryder mig Fanden om hans Penge," sagde Zeltner, i det han svang sig i Sadelen, og red bort med sine Folk. Dog var han ikke kommen ret langt, før han pludselig vendte sin Hest, og galopperede tilbage. "Denne Gang gav jeg efter for dig," sagde han til Munken, "men vogt dig, træd mig ikke oftere i Veien! thi ellers kunde man vel finde Midler til — nok sagt, du kiender mig fra forrige Tider." Derefter red han igien bort.

Imidlertid undersøgte Salomon paa det nøieste den lille Dreng, hvis Hierte endnu bævede stærkt af Skræk, og fandt til sin store Glæde, at intet Dem paa ham havde taget Skade. "Jeg skal aldrig glemme Herrens Godhed," sagde Salomon til Munken, "for Næsten var det en stor Lykke, at en af Officerens egne Tienere blev straffet for Drengen, thi derved vandt vi Tid." — Kort efter kom ogsaa den øvrige Deel af Familien frem af deres Smuthul. Pater Vincent tog nu den lille Dreng paa Armen,

En polsk Familie.

for selv at bære ham hjem, og kunde da ikke undlade med Velbehag at betragte de deilige Træk, som den lille Dreng havde tilsælles med saamange Børn af sin Folkestamme. Den Lille lagde imidlertid sit loffede Hoved op til Munkens Bryst, og de store sorte Dine stirrede paa ham med et saa forunderligt Udtryk, at han maatte studse derved.

Da Salomon kom hjem, begyndte han at istemme en stor Jammerklage over al den Odelæggelse, han saae. „Ti!“ sagde Munkten, „sørg for den lille Dreng, og tak Gud, at du endnu er sluppen saaledes derafra!“ — „Åh, han maatte heller have pryglet mig,“ sagde Salomon, „og oven i Kibet udskielt mig saameget, han lystede; thi Enhver har Lov at skielde mig ud, der fortærer Noget i mit Huus, ja det er godt, at han skielder, thi Skieldsordene kunne ogsaa sættes paa Regningen, men åh, han har nu dræbt mine Dyr og sønderrevet Sengenælderne, og spildt den kostelige Drik paa Jorden.“

„Hold op med denne Jammer over timeligt Guds!“ sagde Munkten alvorlig, „fordi I tilbade Guldkalven, istedenfor den sande Gud, derfor netop ere I blevene til et Udsbud blandt Jordens Folkesærd, fordi I aflode at være Hyrder paa Markerne, og droge ind i de trange Stæder, paa det I der kunde drive Eders Mager, ere I blevene liig de gule Planter i Drivhuset, der hverken kiende til Himlen eller til den friske Luft.“

Efter disse Ord blev Salomon stille, og søgte, saa godt, som muligt, at bringe Huset i Orden; den lille Dreng, der var falden i en dyb Søvn, blev nu bragt til Sengs, hvorpaa Broder Vincent forlod Jødens Bolig, og begav sig paa Veien til Starostens Slot.

„Den brave Munk skal jeg aldrig glemme,“ sagde Salomon, da Pater Vincent var gaaet, „og hvem veed, om jeg ikke engang kan giengielde ham sin Godhed, thi vi leve i Tider, hvori en ringe Mand tidt kan hielpe den, der troer sig langt mægtigere, end han.“

Tiende Capitel.

Erklæring.

Emilie havde ikke blot vunden Casimirs Kiærlighed, men hun frembragte ogsaa, som vi alt have antydet, et stærkt Indtryk paa Adalbert, hvilket Indtryk vel tildeels grundede sig paa hendes Elskværdighed og Skønhed, men tildeels ogsaa paa det Haab, at det ei vilde være saa vanskeligt at vinde hendes Gienkiærlighed.

Dist er det ogsaa, at hun i lang Tid nærede dette Haab; hun syntes ikke blot gierne at lytte til Adalberts Ord, naar Andre vare tilstede, men hun talte ogsaa tidt, som vi alt have bemærket, i hele Timer med ham alene. Uvilkaarlig mødtes da deres Dine, ja naar hun sad ved hans Side ved Bordet, traf det sig mange Gange, at hendes Fingerspidser berørte hans, og det var ham da, hvor noie han passede paa, umuligt at mærke, om dette skede ved en Hændelse, eller med Forsæt. Imidlertid talte hun som oftest kun med Tegn, og det Lys, hendes Dine spredte paa hans Wei, var saa gaadefuldt, at han ikke vidste, om han skulde betragte det, som Glimt af

vildledende Bygtemænd, eller som Blus fra Amors Fattel, der skulde føre ham til en Sammenkomst med hans Elskede.

Enkelte Gange udtalte hun dog ogsaa mystiske Ord, der maaskee antydede en skjult Følelse. En Dag havde Adalbert saaledes besøgt en Ungdoms Ben, hos hvem han blev opholdt længere, end han ønskede, og fra hvem han først kom hjem den følgende Aften. Emilie syntes da kold og forstemt, og svarede kort, naar han henvendte Talen til hende. Da han imidlertid noget efter fandt hende alene, og venligt spurgte, om hun fattedes noget, kastede hun et selsomt Blik paa ham og sagde: „Ja i Sandhed, mig fattes noget, saa svag troede jeg aldrig, at jeg skulde blive.“ Her afbrødes Samtalen pludselig ved Andres Ankomst, saa han den Gang ikke fik mere at vide.

Da han siden vilde lede Talen hen paa disse Ord, paastod Emilie, at hun ikke erindrede dem; hun havde heller aldrig, som hun sagde, befunden sig bedre, end netop nu, overhovedet smittede hun ham, som en Mal, af Hænderne, naar han troede at holde hende fastest. Ja, der gaves Dage og selv Uger, hvori hun forekom ham ganske fremmed og forandret. Til slige Tider opstode stærke Tvivl i hans Inderside, thi da lykkedes det ham sielden at fængsle hende længe, da syntes hun endog at flye hans Selskab, og havde kun Dine for Casimir. Og hændte

en vis Grad behager os," vedblev Emilie, „eller fordi vi af Grunde, der maaskee aldeles ikke vedkomme hans Person, søge hans Venstab, og fordi vi tilsidst, naar vi mærke, at han har misforstaaet os, trække os tilbage, ere vi derfor straffskyldige? Ere vi derfor grusomme og falske, som den fornærmede Egentlighed da saa tidt finder for godt at kalde os? Jeg mener snarere, at det er vore ubesviede Anklagere, der fortjene Dadel.“

Da Adalbert hørte disse Ord, svarede han intet, men vendte sig bort og gik, med Hiertet giennemtrængt af bitter Smerte. „Det er sandt, jeg kan ikke juridisk overbevise hende om hendes Troløshed," sagde han, da han befandt sig alene, „hendes Diebst, Emil og Gaandtryk vare kun stumme Vidner, der ikke gielde for nogen Ret, men dog er hun trolos," blev han heftigere ved, „dog spiller hun et bedragerisk Spil, og alle de Fortrin, hvormed Naturen udstyrede hende, vorde til falske Læringer i hendes Hænder.“

Det var en deilig Morgen, Fuglene sang i Skoven, Blomsterne duftede, Kilderne rislede, men Adalbert mærkede det ei, han vandrede den hele Dag igiennem Sletter og Skove, og vidste neppe, hvorefter hans Fodder bare ham. Saaledes traf det sig, at han, uden at mærke det, dreiede sig i en Kreds, og tilsidst, da Solen dalede, kom han igien tilbage til den store Have ved Slottet, hvor han endelig udmattet satte sig paa en Bænk, der bestyng-

gedes af Valnøddetræer, hvis Grene strakte sig henimod Bygningen.

Da hørte han følgende Sang, der tonede fra et aabent Vindue over hans Hoved:

Jeg eied' intet Meer paa Jorden,
 Thi ranet var min bedste Skat,
 Og hvor jeg gik fra Syd til Norden,
 Jeg stod kun i en balmørk Nat.

Jeg lytted til den gamle Klage,
 Der klang i Skoven Aar for Aar,
 Mens Høst og Vinter tog tilbage
 Hver Blomst, der spired frem i Vaar.

Jeg stued Sorg paa alle Veie,
 Den stod i Mandens Alvorsblit,
 Og ved den unge Piges Leie,
 Og der, hvor Barnets Bugge gik.

Paa Maanens Kind jeg saae den hange,
 Den sukked giennem Vindens Røst,
 Og dirred giennem Harpens Strænge,
 Og giennem Nattergalens Bryst.

„At," tænkte jeg, „er vi forkastet,
 Har Raadens Port sig atter lukket?
 Har atter Eva sig formastet
 At gribe den forbudne Frugt?"

Og som jeg disse Tanker tænkte,
 Opdaged jeg en gammel Bog,
 Og hvad det friske Liv ei kienkte,
 Det fandt jeg i en støvet Krog.

Dg jeg saae Lys i Gravens Rister,
 Dg Haabets Lynglint i det Blaa,
 Dg Livets mægtigste Bedrifter
 At fødes i en dunkel Braa.

Dg jeg fornam det Ord, som trøster,
 Naar Støvet tynger paa vor Aand,
 Dg hørte Lyd af gamle Røster,
 Der ligne Sværd i Kampeshaand.

Dg skøndt som Død og Dom de klinger,
 Dg skøndt vor Svaghed frygter dem,
 Saa er det dog paa deres Vinger,
 At Sielen seer sit sande Hiem.

Denne Sang, der blev sungen af den reneeste Kvindestemme, frembragte samme Indtryk paa Adalbert, som en Klosterklokke om Aftenen tidt frembringer paa den urolige Vandrer. „Hvem kan synge saaledes her?“ sagde han ved sig selv. „Emilie er det ikke, hun synger ingen slige Sange, Alexandra har kun en svag Stemme, og Leontine bryder sig jo, som hun selv siger, kun lidet om Musik og Sang.“

Bed at tænke paa Alexandra, faldt det ham ind, at han ikke var den Eneste, der paa dette Sted led af skuffede Forventninger: ja, trods den Smerte han følte, hviskede en Stemme i hans Indersite, at der vel gaves Lidelser, der gik dybere til Hjertet, end hans; han rødsmede over, at han, henreven af sin selvkiærlige Videnskab, havde glemt, hvad han den forrige Dag var Vidne til,

ja, at han havde undladt, hvad dog den simpleste Høflighed bød, at erkjendte sig om den ulykkelige Alexandras Tilstand. Han ilede øiebliklig afsted, for at indhente det Forsømte. Paa Gangen mødte han igien Emilie, der nu traadte ham venlig i Møde, og syntes at have skiftet Lune. „Fulgiv min utaalmelige Udsærd,“ sagde hun, og rakte ham Haanden, „hvor sikkert man end troer at beherske sig selv, saa kommer dog den gamle Uartighed fra Børneaarene engang imellem frem; imidlertid kan De stole paa, at De har en tro Veninde i mig.“ Efter disse Ord forlod hun ham ligesaa hurtig, som hun var kommen.

Udalbert bankede flere Gange paa sin Svigerindes Dør, før Nogen hørte ham; endelig kom Leontine, og lukkede ham ind. „Min Søster er ikke her,“ sagde Leontine, „hun er i mit Værelse, vil De see hende, kan De følge mig.“ Efter disse Ord ledte hun ham igiennem Alexandras Kammer ind i et Sideværelse, i hvilket et Par Vinduer vare aabnede til Haven, hvori de store Valnøddeblade, nærved Ruderne, ligesom grønne Bister, kæmpede med Solstraalerne, for at holde dem borte. Fra et tredie Vindue, der vendte mod Vest, var der en deilig Udsigt over Skoven og til den fjerne Flod, der luede med gyldne Straaler i Aftensoen. En forunderlig Fred var udbredt over det hele Landskab og over Værelset selv. Men i Baggrunden hang et stort Kort over Polen, hvorpaa Udalbert ved næiere Eftersyn opdagede, at

alle de Lande, der i gamle Dage havde hørt til Kongeriget, ligesaa Ostersøen til det sorte Hav, og ligesaa Oderen til Dniiperfloden, vare indstregede og omcirklede med Rødkridt.

Alexandra sad nærved det tredje Vindue, hvorfra der var den skønneste Udsigt, hun saa langt bedre ud, end Adalbert havde ventet, thi den milde Aftenluft udbredte en svag Rødme over hendes Kinder. Paa hans Spørgsmaal om, hvorledes hun befandt sig, rakte hun ham Haanden og sagde, at hun befandt sig bedre og aandede friere, end hun i lang Tid var vant til. „Pater Vincent har været her,“ sagde Leontine, „hans Ord ere den bedste Lægedom for Alexandra.“ — „Ja,“ svarede denne, „ved hans Tale veg Ufreden fra min Siæl, og min Sorg forekom mig, ligesom et tungt Klædebon, der ikke hørte mit Væsen til, og som jeg kunde kaste fra mig, naar jeg blot havde Willie dertil.“ — „Og naar man saa hører Fuglene qvidde, og seer, hvorledes Bølger og Blade lege med Solstraalerne, da mildnes enhver Sorg,“ sagde Leontine. „Og naar man dertil har en tro Veninde, som du, der kan synge Sorgen bort,“ sagde Alexandra, „det hjælper ogsaa.“ — „Altsaa var det Dem, der nylig sang hiin Psalme, som jeg hørte fra Haven?“ spurgte Adalbert. „Ja, det var mig,“ svarede hun. „Psalmen er digtet af Pater Vincent,“ anmærkede Alexandra. — „Men De sagde jo engang, at De hadede Musik.“ — „Det er kun

Emilies Musik, jeg hader," svarede Leontine. „Hun har elsket Musik og Sang fra sine første Børneaar af," sagde Alexandra, „hun har en skønnere Stemme, end Emilie, men hun synger ikke saa konstigt som denne, og lader sig aldrig høre i store Selskaber.“

Da Adalbert siden traadte ind i den store Sal, hvori Familien pleiede at samles, sad Emilie paa Sophaen og læste i en Bog. Kort efter kom ogsaa Casimir, han saae misfornøiet ud, og efterat han i nogen Tid havde gaaet taus op og ned ad Gulvet, satte han sig ved Pianofortet og spillede flere vilde Phantasier, tilsidst spillede og sang han følgende Vers, under hvilke Emilie vedblev at blade i sin Bog, uden, som det lod, at skienke Sangen synderlig Opmærksomhed.

Farvel, mit elste Moderhiem! farvel du fagre Sommer!
Hvor Linden først i Blomster staaer, og Giegen tidligst kommer.

Hvor Græsset voxer grønnest frem, og Maanen skinner klarest,
Hvor Stierne blinker venligt ned, og Tiden løber snarest.

Og hvor jeg kiender hver en Steen, og hver en Plet i Sandet,
Og hvor en sølverstægget Pæl, der speiler sig i Vandet.

Men ak, det er Fortunas Skik at bole med de Slette,
Den Hund, der slumred ved min Dør, den vil mig snart forgiette.

Den Hiort, der løber i min Skov, den skal en Anden styde,
Den Rose, jeg har elsket meest, den skal en Anden bryde.

Den Fugl, der ingen Rede har, den maa alene sove,
Den Jomfru, der mig kiarest var, en Anden vil trolove.

„Er det en Folkesang?“ spurgte Emilie, i det hun lod sin Bog synke. „Det veed jeg ikke,“ svarede Casimir. „Mig synes ikke, at det sidste Vers egentlig behøves,“ vedblev Emilie, „thi Alt er jo allerede sagt forhen.“ — „Det skader dog ikke, at man udtrykker sig tydelig,“ svarede Casimir, „saa kan Ingen tage feil af Meningen.“

Herpaa svarede Emilie intet, men tog igien sin Bog, hvori hun atter læste nogle Blade, endelig lukkede hun den, og sagde til Adalbert: „Jeg har her læst en ganske artig Historie, tillader De, at jeg i Korthed fortæller Dem Indholdet deraf?“

„Lad os høre!“ raabte Casimir.

„To Ynglinge, forbundne ved et fast Venskab, elskede begge den samme Pige, der, uagtet hun viste hver af dem mange Tegn paa Velvillie, dog ikke syntes bestemt at foretrække nogen af dem. Dette stod hen i flere Aar, indtil den Ældste, der mærkede, at hans unge Ven var hans Medbeiler, faldt paa den romantiske Grille at opoffre sig selv for sin Vens Skyld, hvilket vel tildeels kom af den Tro, at den Yngre var den, Pigen foretrak. Den Ældste flygtede da hemmelig til et fremmed Land, hvor han levede kummerfuldt i nogen Tid, og hvor Længsel og utilfredsstillet Lidenlskab tilsidst styrkede ham i Graven. Paa Dødsleiet skrev han et Brev til sin Elskede, i hvilket han tilstod sin Kiærlighed, og fortalte Grunden til sin Flugt. Men nu aabenbarede det sig, at

den Bortflygtede netop var den, Pigen elskede, hun havde derfor allerede afflaaet den Ungres Haand, og gif endelig i et Kloster, hvor hun henlevede sin Tid i from Betragtning, uden dog noget Dieblis at glemme den Afdøde. Dette er Historiens Hovedindhold, i hvilken Traaden for Næsten, paa Romanskrivernes Vis, er udtrukken saa lang som muligt, og hvori Opoffrelsen især, og de Optrin, der nærmest staae i Forbindelse dermed, ere anlagte paa at afløkke Læseren en Mængde Taarer. Hvad siger nu De dertil, Adalbert? De, der besidder saa megen Dannelse og saa stor Dømmekraft, billiger De ganske den Bortflygtedes Opførsel?"

"Jeg ikke blot billiger den," svarede Adalbert, "men jeg vilde, hvis det Hele grundede sig paa noget mere, end paa en Romanskrivers Indfald, i høi Grad beundre den." — "De finder da en saadan Handlemaade værdig til Efterligning?" — "Upaatvivlelig." — "Jeg ikke," svarede Emilie, "det Naturligste havde vel været først at høre Pigens Mening, thi hun var dog den, der burde give Udslaget, den Forfludte havde siden vel funden Leilighed til at flye." Efter denne Tale rejste Emilie sig, og gif sin Vej ud af Værelset.

"Af den Historie ere vi begge endnu ikke blevne klogere," sagde Casimir; men Adalbert forfærdedes, thi han vidste nu med Visshed, at hans Broder var hans Medbeiler. "Du elsker Emilie!" raabte han. "Ligesom

du," svarede Casimir. „Det er en anden Sag, jeg er ugift, men du er med de helligste Baand forenet med en Anden." — „Ja med en Skygge," svarede Casimir, „som Underverdenen hver Dag med stærkere Nøst kræver tilbage." Dermed gik ogsaa han, dog tog han først en Seddel frem, som han kastede paa Bordet med de Ord: „Læs dette Papiir! det angaaer baade dig og mig."

Nidalbert greb Seddelen med stærk Spænding, thi han ventede deri at finde nye Beviser paa sin Broders Lidenstabs; men snart saa han, at det kun var en Indbydelse fra hans Onkel Czernim af følgende Indhold:

„Til Casimir.

Mellem en Troldquinde og en Coquette er der megen Liighed, thi de skrive begge magiske Kredse, og bruge dertil Konster, hvis Tryllemagt den Uindviede neppe begriber; de drive begge en Leeg med stærkere Manders Angst og Pine, og tvinge dem efter deres Villie, uagtet de dog selv ere af svagere og lavere Natur.

Dette maa staae som en Indledning, for at betyde dig, at en lille Luftforandring kunde være dig tjenlig; hvis derfor din Armida ikke reent har lønkebundet dig, saa viis det ved at besøge mig jo før jo heller; ved Nidalbert at følge med.

Din trofaste Onkel Czernim."

gal! I mit Liv har jeg aldrig læst nogen Bog til Ende." — "Men i vor Tid kommer man ikke vidt uden Kundskaber." — "Jeg begierer heller ikke at komme vidt," svarede Casimir, "jeg vil kun handle, som jeg har Lyst til, lad saa den Gamle brumme saameget, han gider." — "Du taler tidt om din Fader i en Tone, som jeg ikke kan billige, i det mindste maa du dog, hvis du ei er aldeles blind, beundre hans Forstand, hans Villiekraft, hans utrættelige Arbeidsomhed." — "Du ja, Arbejde er jo hans Lyst, min er at være doven og forelsket, og at gaae paa Jagt, lad Enhver drive det, han har Fornøielse af, og dermed Basta."

Efter disse Ord ilede Casimir syngende ned ad Trapperne og ud i Gaarden. Her gav han med megen Iver sine Befalinger, lod to Vogne trække frem, en til Fru Tarnow, og en større til det øvrige Selskab. Han undersøgte dem begge selv, ja lagde endog Haanden paa dem, da Hestene skulde forspændes. Midt i Arbejdet slap han det imidlertid, for at knalde med en stor Pidsk, og for at lege med Fidelio, der syntes ligesaa glad, som han selv, over den Reise, der forestod. Saasnart Alt var i Stand, sendte han Bud efter Damerne, men da disse ikke strax kom, blev han utaalmodig, og gik selv for at hente dem.

Da han naaede Emilies Kammer, hørte han hende tale med hendes Veninde. Han gik nu sagtere, ja neppe

mærkede han, at Emilies Dør stod paa Klem, før han erindrede sig Major Zeltners Lære, og standsede for at lytte efter hendes Ord.

„Den stakkels Alexandra er rigtignok ualmindelig bleg,“ sagde Emilie, „det er ubegribeligt, at hun ikke sminker sig.“ — „Dertil er hun altfor dydig,“ svarede Fru Tarnow, „hun vil langt hellere see ud, som et Gienfærd, end hun vil sluffe med laante Farver.“ — „I det mindste burde hun ikke stedse klæde sig i Sort, derved synes hun kun endnu blegere.“ — „Hendes Dragt hører med til hendes Religion, hun bilder sig vel ind, at hun aldrig blev salig, hvis hun gik klædt, som vi Andre.“ — „Hun har Uret,“ sagde Emilie, „selv den, der virkelig er smuk, burde aldrig forsomme sit Ydre, en yndig Dragt, ja den ubetydeligste Blomst, naar den kun er beskæftet med Smag, har oftere, end de Fleste troe, ført en flygtig Elsker tilbage igjen.“ — „Det Samme har jeg sagt hende selv.“ — „Var jeg i hendes Sted,“ vedblev Emilie, „da“ — „Du i hendes Sted kan De vel engang komme.“ — „Men dertil føler jeg ingen Lyst,“ svarede Emilie, „dog var jeg i hendes Sted, da vilde jeg være venligere mod ham, end hun er, jeg vilde udforske hans Smag, jeg vilde deeltage i hans Tidsfordriv, jeg vilde spadserere, ride, jage med ham, selv om jeg i Giertet ikke havde mindste Lyst dertil, og alt dette vilde jeg fortsætte saa længe, til han skulde troe mig ligesaa nødvendig til sin

Elleve Capitel.

En Reise.

Gjernings Billet virkede i det mindste saa meget paa Adalbert, at han mindre lidenskabelig begyndte at overveie Emilies Fremfærd, og da han ikke kunde negte sig selv, at hun virkelig havde drevet en Leeg med ham og Andre, saa foresatte han sig alvorlig at sønderrive de Baand, hvormed hun hidtil havde fængslet ham. Paa det han kunde naae dette Maal, besluttede han, med større Iver, end nogensinde, at give sig af med alvorlige Forretninger, og naar han trængte til Udspredelse, da heller at søge den i Alexandras og Leontines Selskab, end i den farlige Emilies. Til denne Beslutning bidrog maaſkee Leontines opblomstrende Skionhed, og det stille Velbehag, hun i den seneste Tid havde vaakt hos ham, meer, end han selv anede.

Med Casimir var der ogsaa foregaaet en mærkelig Forandring, thi alle Skyer vare bortvegne fra hans, Pande, og hans onde Lune var, ligesom ved et Trylleri, forsvundet, saa han loe og spøgede den hele Dag, og var

ligesaa venlig mod Adalbert, som han nogensinde havde været. Adalbert sluttede heraf, at ogsaa Casimir var nærved at overvinde sin Lidenstabs, i denne Mening bestyrkedes han end mere ved Casimirs Opførsel mod Emilie, som han nu sielden tiltalte, og der ogsaa paa sin Side snarere syntes at ske, end at søge hans Selskab.

En Morgen traadte Casimir med sin Jagtpidst i Gaanden ind til Adalbert, der, som sædvanlig, var selskabet med Bøger og Regnskaber. „Der er igien kommet Brev fra Onkel Czernim,“ sagde han, „hvori han indbyder os Alle til sit Høstgilde. Da nu Fru Tarnow i Dag vender tilbage til Krakau, saa ere vi blevene enige om at rejse strax, du er dog med?“ — „Lad mig blot endnu giennemgaae dette Papiir, saa kommer jeg,“ svarede Adalbert. — „O, lad dog ikke den Gamle saaledes faae Magt over dig, at han spærrer dig inde som en Fugl i et Buur! bort med hans skimlede Regninger! siger jeg,“ dermed slog han til Papirerne med sin Pidst, saa flere af dem faldt paa Gulvet. — „Den Reise er hurtig bleven bestemt,“ sagde Adalbert smilende, i det han samlede Papirerne op fra Gulvet igien. „Ja vist,“ svarede Casimir, „Eligt maa skee, medens den Gamle er borte, luk nu de dumme Bøger til.“ — „Du skulde ikke foragte dem saameget, Casimir, du kunde tvertimod have godt af at see deri engang imellem, i det mindste er det din Faders Onske.“ — „Min Faders Onske! Er han

„Vær dog forsigtig,“ sagde Emilie forstrækket, „De styrter mig i Ulykke ved Deres Ubesindighed.“

„Nu skulde De overtale Emilie til at besøge mig i Krau-
kau,“ sagde Fru Tarnow, i det hun igien traadte ind i Reises-
flæder. „Oberstens Slot ligger jo tæt ved Grændserne.“

Kort efter kom ogsaa de Øvrige, og det varede ikke
længe, før de to Bogne rullede ud af Porten.

Neppe havde vore Reisende forladt Starostens Besiddelser, før de mærkede en sørgelig Forandring. De fleste af de Huse, de saae, vare falskefærdige, de dyrkede Aagre bleve sieldne, og selv paa disse vorede Torne og Tidslær i Mængde mellem Sæden, ja undertiden bemærkede de hele Landsbyer, der laae, som Ruiner fra en forsvunden Tid.

Kort efter kom de over Stepper og lyngbegroede Heder, der vidnede om, at man her havde overstredet Grændserne for den europæiske Cultur. Kun langt borte paa Biergene hævede Klosters sig, der syntes bedre vedligeholdte, end de øvrige Huse, og hvorfra Klokkerne endnu med deres Maaktunger hilsende Menneskets Glæder og Sorger, ligesom de havde været vant til i længst forsvundne, lykkeligere Dage.

De fleste af dem, de mødte paa Weien, vare pilsede og halvnøgne; af og til vandrede dog ogsaa en rank Skikkelse forbi, hvis stolte krigeriske Holdning Armoden

ikke kunde fue, ja ligesom der midt under Tjørne og Tidsler undertiden fandtes Spor af en frugtbar Jordbund, saaledes fandtes der ogsaa tidt kraftige Legemer under den elendige Dragt; men især bemærkede vore Rejsende en Mængde Jøder, der vare kiendelige paa deres Skæg, paa deres sorte Dragt og skarpe Ansigtstræk, og der, som en Art af Hobbier, spredte sig over Landet, for at bemægtige sig den Honning, der endnu hiit og her kunde være levnet.

Veien snoede sig tidt imellem Høie og smaa Bierge, der stode, som Føropster for Karpatherne, hvilke hævede deres skovklædte Hoveder i det Fierne. Paa mange Steder saaes ogsaa dybe Huler, hvori Bække styrtede sig ned, der nu kun indeholdt lidet Vand, men der, efter Rudskens Sigende, ofte efter en stærk Regn svulmede saa stærkt, at de nærliggende Huse bortstylledes derved.

Efter nogen Tid forsvandt igjen disse Huler, tillige med de nedstyrtende Bække, og de saae atter enkelte Haver og Frugttræer, tilsidst kom endog Bognen igiennem en Landsby, der syntes taalelig vedligeholdt, ja endog smuk, thi høie Træer gængede deres Toppe over Husene, hvoraf de fleste vare overstrøgne med Ralk.

„Skulde det være muligt her at faae et Glas Vand?“ spurgte Alexandra. — „Det havde du lettere faaet inde mellem Biergene, hvor de solvklare Bække løbe,“ anmærkede Leontine. Paa Adalberts Vink holdt nu Bognen

Fornælse, som Mandedrættet til Livet." — „De taler med meer Erfarenhed, end man, efter Deres Alder, skulde tiltroe Dem." — „Ja var jeg gift med ham, eller med en Anden," blev Emilie ved, „da skulde dog min Mand aldrig overraske mig i nogen skidesløs Dragt, jeg vilde have mit eget Sovestue, eller ogsaa skulde der hænge et Teppe mellem os, hvilket først maatte trækkes til Side, naar jeg var fuldkommen paaflædt og pyntet, bestandig vilde jeg træde ham ziirlig i Møde, og endnu efter mange Mars Egteskab skulde han i mig gienfinde sin unge Forlovede, ja han skulde, om muligt, vænne sig til den Tanke, at jeg var voret frem i al denne Pragt og Herlighed, ligesom Lilierne paa Marken."

„Den der offerer Alt for det ydre Skin, bør maaſkee bære sig saaledes ad, vilde Alexandra svare."

„Nu ogsaa han skulde drage Omhu for sit Ydre, lige saavel, som jeg, han skulde aldrig vise sig saa skidesløs flædt for mig, som Casimir tidt finder for godt at vise sig for Alexandra; heller ikke vilde jeg af ham taale de Martigheder og Tilfidsættelser, som de sædvanlige Egtemænd byde deres Hustruer, jeg vilde aldeles ikke være nogen Bold for hans Luner, og tro De mig, jeg skulde opdrage ham paa den artigste Maade af Verden."

„Men naar Deres Mand saaledes var opdraget til Deres Behag, troer De da ikke, at han ogsaa kunde behage Andre?"

„Den, der ikke kan behage Andre, behager heller ikke mig,” svarede Emilie.

„Ja, ja, De veed, at De ingen Medbeilerinde har at frygte.”

„Troer De?”

„Den stakkels Alexandra er i det mindste ikke saa begunstiget af Naturen, at hun kunde vove en Kamp med Dem.”

„Hvi nævner De netop hende?” spurgte Emilie.

„D, jeg har ogsaa Dine,” svarede Fru Tarnow, med et Blik til Døren, „og til Straf for Deres Mangel af Fortrolighed har jeg i Gaar Aftes lagt mig efter at være Spion, thi det bliver Mode nu, siden Major Zeltners Ankomst.” — „Hvad saae De da?” — „Jeg saae Dem i Selskab med” — „Med hvem?” sagde Emilie. — „Med en Mand, der er os nærmere, end De troer,” svarede Fru Tarnow, og i samme Dieblis traadte Casimir ind.

„D, den Affkyelige! han har lyttet,” raabte Emilie. — „Stynd Dem!” sagde Casimir, „Veiret er deiligt, Vognen venter, lad os nytte Tiden, medens min Fader er borte, thi naaar han vender tilbage, er dog den bedste Fornøielse borte.”

Fru Tarnow ilede nu ind i et Siderørelse, neppe vendte hun Ryggen, før Casimir pludselig omslyngede Emilies Liv, og trykkede et Kys paa hendes Læber. —

havde et temmelig anseeligt Udvortes. Denne Bygning var det saakaldte Slot, hvorpaa Gjernim boede.

Da de kom nærmere, bemærkede de en spraglet Høg, der hang korsfæstet, med udspilede Vinger, over den ydre Port. I Gaarden selv kom to store Jagthunde dem givende i Møde; i en Krog opdagede Aldalbert en sort Biørn, der var lænket fast til Bæggen. Nu indfandt ogsaa Gjernim sig, der modtog sine Gæster med særdeles Venlighed, og førte dem op ad Hovedindgangen, over hvilken store Hiorte- og Elsdyrshorn vare anbragte som Prydelser.

Slottet selv var, uagtet sit fornemme Navn, bygget af Træ, og Alt var deri indrettet paa gammel polsk Wiis. I Bærelserne stode saaledes Tilæggerovne, der, saavidt man kunde domme efter den uhyre Størrelse, om Vinteren maatte give en, om ikke sund, saa dog stærk Varme. Bæggene vare ikke betrukne, Møblerne vare af Egetræ, og mellem de store dobbelte Binduer stode, efter den polske Sædvane, Vasen med Blomsterbuske, der strakte dem høit i Veiret, medens forskellige Fugle fløi omkring mellem dem, og gyngede sig paa Grenene.

Colvte Capitel.

Udflugten i Skoven.

Da der endnu var to Dage til den omtalte Fæst, søgte Czernim paa andre Maader at more sine Gæster; den næste Morgen efter deres Ankomst indbød han dem saaledes til en lille Lystreise. Neppe havde de modtaget Indbydelsen, før han strax lod en Vogn forspænde, hvori Emilie og Alexandra steg ind. De Dørige fulgte til Fæst, og det blev bestemt, at man vilde spise paa en fri Plads i Skoven, hvor Damerne skulde opholde sig, medens den mandlige Deel af Selskabet forlystede sig et Par Timer med Jagten.

De vare endnu neppe to tusinde Skridt fra Czernims Bolig, da de saae to Munkke, der kom dem i Møde, i den ene af disse gienkiendte de Pater Vincent, der bragte det hellige Sacrament til en Syg. Dieblisk steg Alexandra og Emilie ud af Vognen, ogsaa Leontine med de to Ynglinger svang sig ned paa Jorden, og da Munkene gik forbi, knælede Alle, undtagen Czernim, der blev siddende paa

udenfor et anseeligt Huus, hvis fremspringende Tag styttede sig paa en Svilerad, hvorimod han rigtignok ved næriere Eftersyn opdagede, at en af Gavlernes var halvt indstyrtet. Aldalbert steg selv ud, og bad en bleg, mager Qvinde, der, indhullet i lodne Skind, stod i Døren, at opfylde Alexandras Ønske. „Der finder De en Brønd,“ sagde den blege Qvinde, og pegede ind i Gaarden, „har De et Glas, kan De hente Dem saameget Vand, De forlanger.“

„Hvorfor indhyller Hun sig i lodne Skind midt i Solheden?“ spurgte Emilie Qvinden. „Taler De til Deres Kammerpige?“ sagde den blege Qvinde. „Nei, jeg spørger, hvorfor De indhyller Dem i lodne Skind midt i Solheden? — „Fordi jeg ingen anden Dragt har, og ikke vil gaae nøgen.“ — „Hvem eier dette Huus?“ — „En af de ældste Adelsmænd i Polen.“ — „Hvem er De?“ — „Jeg er hans eneste Datter,“ svarede den Fremmede stolt, hvorpaa hun vendte Emilie Nyggen, og gik ind i Huset.

Imidlertid ilede Aldalbert ind i Gaarden til det Sted, hvor Brønden skulde være, han fandt den ogsaa, men bemærkede, at Vandet deri var ganske guult; thi denne saakaldte Brønd var ikke andet, end et Hul, gravet i Jorden, hvilket aldeles ikke var steensat, og den laae desuden ved en faldefærdig Kostald, der neppe forbedrede dens Indhold. Aldalbert gik derfor tilbage, og berettede,

at Vandet var udriffeligt, hvorpaa Alexandra besluttede at finde sig i sit Savn, og Vognen kørte videre.

„Er det disse Steder, De foretrækker for Paris og London?“ spurgte Emilie Leontine. „Skulde hun elske sit Land mindre, fordi det er ulykkeligt?“ svarede Alexandra. „Næsten ikke en eneste Blomst har jeg seet paa den hele Wei,“ bemærkede Emilie. „I Polen vore mange Blomster,“ sagde Leontine, „men De kan ikke see dem.“ — „Hvor ere de da?“ — „Af alle de gamle Gravhøie vore de frem, og slynge sig opad de forvitrede Kors, og dufte giennem Aarhundreder; men De er en Fremmed iblandt os, der ikke har Die derfor.“ — „Sværmeriske!“ sagde Emilie smilende, „men i det mindste maa De tilstaae, at den, der begierer Blomster, som man kan see med Legemets Øine, just ikke skal søge dem her.“ — „Jeg ønsker dog heller at leve her, end i de frugtbareste Lande,“ svarede Leontine.

Kort efter kom de giennem en Egn, hvori flere Grupper af Naaletræer afveirlede med Eg, Løv og Birk, og hvor Naturen alene, uden Menneskehielp, havde sørget for den frodigste Fremvæxt. Ved Skovens Ende saae de en Landsby, hvori Husene, uagtet smaa, dog syntes bedre vedligeholdte, end de Hytter, de før havde seet fra Wei. Midt i Landsbyen stod en sort Trækirke; omtrent tohundredede Skridt derfra kneisede en Bygning, der, skiondt den kun bestod af eet Stokværk, og var tækket med Straae,

Natur, derfor bør de vel ogsaa, hvor ondt det end gjør mig at tilstaae det, i det Hele snarere regnes til de skadelige Dyr, der bør udryddes, end til de nyttige Dyr, der bør spares."

"De har aldeles ingen Tro," sagde Alexandra med blussende Kinder, og med en Hestighed, hvoraf hun stedse betoges, naar hun syntes, at Nogen drev Spot med det Hellige.

"Hvis De vil høre mig," svarede Ezernim alvorligere, "da skal jeg fortælle Dem en Historie, der maaskee kan berigtige Deres Mening om min Tro."

"Fortæl Dinkel!" sagde Casimir.

"Der levede engang to Benner, der, uagtet de elskede hinanden høit, dog i Troessager aldrig kunde enes. Da de en Aften havde stridt heftigt og længe om Siælens Tilstand efter Døden, hvorom de især havde meget forskellige Meninger, bleve de endelig enige om, at den af dem, der først døde, skulde, hvis det paa nogen Maade gik an, vende tilbage og underrette den Efterlevende om sine Erfaringer paa den anden Side af Graven. Efter nogen Tid døde virkelig den ene; hans Ben sørgede længe over ham, men agtede kun lidet paa hans Løfte, thi han vidste, at slige Løfter vare lettere at give, end at opfylde. Dog en Aften, da han sad alene — var De kun rolig, de Spøgelsehistorier, jeg fortæller, ere neppe af det Slags, der kan forskrække Nogen — en Aften, siger jeg, da han sad alene paa sit Kammer, og tænkte

paa forgangne Tider, saae han pludselig ved sin Side en hvid, luftig Skikkelse, i hvis Ansigt han gienkiendte sin afdøde Vens Træk. Han forfærdedes da naturligviis, og betragtede Synet længe, uden at mæle et Ord. „Du, hvi taler du ikke til mig?“ sagde endelig den hvide Skikkelse. — „Er det virkelig dig?“ sukkede den anden, „siig, hvi kommer du her?“ — „Jeg kommer for at opfylde mit Løfte,“ svarede den Døde. — „Du da, hvordan seer det ud paa den anden Side af Graven?“ — „Hverken saaledes som jeg, eller saaledes som du troede,“ svarede den Døde, og forsvandt.

„De troer altsaa dog paa Noget?“ sagde Adalbert.

„Paa den Gamle af Dage troer jeg, paa ham, der bandt Jordens Belte om det svulmende Hav, og lod Maanen lyse gennem Skyerne, som en Morgenlænderindes Dine gennem det lange Slør, men med Eders Systemer, der omspænde Religionen, ligesom Edderkopperne de gamle Kirker, har jeg intet at bestille.“

„De er en Hedning,“ raabte Alexandra.

„Det kan være,“ sagde Gjernim.

„Jeg gyser for Eders Naturgud,“ blev Alexandra ved, „han er ikke blot en Opholder, men ogsaa en Fordærver, thi vi vide jo Alle, at Skabningsværket, der i Begyndelsen var saare godt, siden blev forstyrret af Synden; fra den Tid af kan vel Naturen forvilde de stolte Hjerter, og det er intet godt Tegn, naar Nogen

sin Hest, som han dog standsede, saalænge dette Dptrin varede, hvorpaa de Alle fortsatte deres Vej.

„Hvorfor boiede De ikke Kne for Sacramentet?“ spurgte Alexandra, „har De da ingen Religion?“

„Jeg er netop meget fast i min Religion,“ svarede Czernim, „jeg har desuden en stor Fortiærlighed for vore catholske Geistlige, jeg elsker dem, ligesom Naturforskerne elske Torbister, Skarnbaser og selsomme Fluer, og jeg kan endog vise Dem en meget findrig Afhandling fra min Haand, hvori jeg inddeler dem efter et ordentligt System paa Linné's Maade.“

„Lad os høre den!“ raabte Casimir leende.

„Det er Skade, at Damerne ikke forstaae Latin,“ sagde Czernim, „thi hvis de forstode Latin, vilde de ganske anderledes skatte mit System. Jeg deler vore Geistlige i to Hovedklasser: Ecclesiastici capite triangulari *), hvilken Inddeling indbefatter alle de catholske Geistlige udenfor Munkestanden, og ecclesiastici capite rotundo **), hvortil de egentlige Munke regnes. Disse sidste deles igien i monachi barbati, skæggede Munke, og monachi glabri, glatte eller ragede Munke; end videre adskilles de efter Farven i de hvide, brune, graae og spraglede Afarter; men jeg er ikke bleven staaende herved, jeg har

*) Geistlige med trekantet Hoved.

**) Geistlige med rundt Hoved.

ogfaa undersøgt disse Insecters Sæder og Levemaade, især de forunderlige Veie, hvorpaa de forplante sig, saa de aldrig kunne forgaae."

"Jeg beder Dem, Onkel, hold dog op med denne letfindige Tale!" sagde Alexandra.

Men naar Czernim begyndte at røre ved den catholske Geistlighed, da var han ikke let at standse. "Jeg har ogsaa undersøgt deres Drifter og medfødt Færdighed," vedblev han, "og jeg har funden, at alle Munk, saavel de glatte, som de skæggede, ligesom Hvepserne og Bierne, samle sig i Selskaber, hvorved de adskilles fra de Geistlige med trekantet Hoved, der føre et eensomt Liv. Saa Insecter fortjene for Nesten større Beundring for deres Konstdrifter, end netop Munkene, thi de bygge Sæller, der endog i Fasthed og Størrelse overgaae Biernes, og ligesom disse slagre de ud og ind, og samle Forraad til den fælles Kube. De forvandle sig ogsaa, ligesom de øvrige Insecter, thi Ingen fødes som Munk, men begynder tværtimod med at være en slet og ret Jorndorm, og først siden skifter han Hud og Udseende, og stræber at hæve sig over den Jord, hvorpaa han fødtes. Imidlertid hvor høit jeg af omtalte Grunde skatter disse mærkværdige Skabninger, saa kan jeg ikke negte, at de, ligesom andre Insecter, kunne vorde et Slags Landeplage for de Egne, hvori de for stærkt formere sig, thi de opæde da Alt, hvad de forefinde, og ere overhovedet meget graadige af

beller vil knæle paa de iiskolde Bierge, end for Herrens Alter, naar han fierner sig fra de ydmyge Forsamlinger, hvori han burde tilbede tilligemed sine Brødre, for at bygge Templer affides paa Fjeldene, og i de sorte Skove, hvor han lærer Grusomhed paa Jagten, Uregierlighed af Vinden, og Troløshed af de rullende Bølger, thi dette er netop Veien til det gamle Hedenskab.

„Af, min kiære Svigerinde!“ sagde Czernim, „lidt Hedenskab maa De dog taale i denne Verden, eller skal nu den bredmundede Storm manes ind i en snever Orgelpibe og forvandles til en Choralmelodie? Skulle alle Oceanets Døttre nu vorde til grædende Klostersøstre, skulle de lette Sommeralfer, der slagre giennem Skovene, og blæse paa den krumme Lotusblomst og paa Ridder-sporens Horn, nu med klippede Binger synge Liigpsalmer i Eders Kirker. Troe De mig, det gaaer aldrig an, thi der slumre endnu mange hedenske Drømme i vore Hjerter, og der gives endnu mange vidunderlige Historier, der hverken passe ind i Eders Himmel eller i Eders Helvede.“

„Jeg kiender kun een Historie, der i Sandhed er vidunderlig,“ sagde Alexandra, „ved Siden af den forsvinde de andre som Røg i Luften.“

„Et slikt Vidunder overgaaer jo selv det, som en begyndende Digter venter af sin Muse,“ svarede Czernim.

Neppe var Selskabet ankommen til det bestemte Sted, før Czernim, tilligemed de to Unglinger, fulgte af Fidelio og et Par langhaarede Bandhunde, ilede ind i Skoven. „Mine Dreng!“ sagde han, „nu gielder det at nytte Tiden, vi have kun to Timers Frist, men jeg vil føre Eder til Steder, hvor Vildænderne med de brune Bandhøns sliule sig mellem Eivene. Der skal vi see Adalbert, om du endnu husker vore gamle Konster, da vi hentede Fiskeørnen og den svævende Glente ned af Luften, hvis ikke bliver du til Spot for vore Qvinder.“ Dermed forsvandt de mellem Træerne.

„Jeg hører gjerne Hundene gise i Skoven og Knalde af Skuddene og Jægerhornets Toner,“ sagde Emilie, i det hun smilende saae efter dem, „jeg kunde da fristes til, ligesom De, Leontine, at ønske den gamle Tid tilbage, da ogsaa Qvinderne, i deilige Jægerdragter, og med vakkende Strudsfiædre paa deres Hatte, fulgte med paa den lystige Jagt.“ — „Nei,“ svarede Leontine, „i Skoven elsker jeg Stilhed, der kun afbrydes af Træpikkerens Banker og af Drosselens eensformige Sang; Hundenes Bæf derimod hører jeg helst om Natten i den fjerne Landsby, eller om Aftenen, naar de dæmpede klinge over den stille Sø.“

Imidlertid slog en Tiener Ild, og antændte derved en Haandfuld tørt Løv, som han havde samlet, derpaa hentede han Qviste, og smaa Grene i Skoven, som

han lagde over Løbet, og det varede ikke længe, før en stærkt Røe blussede i Veiret, ved hvilken de Spiser bleve varmede, som bore Reisende havde taget med. Emilie paatog sig Overopsigten hermed, en hvid Dug blev udbredt over det grønne Græs, og Alt ordnede sig smukt under hendes Hænder.

Imidlertid gik Leontine rundt, og søgte efter et Sted, hvorpaa Alexandra kunde hvile sig; endelig fandt hun en Plads, som hun ønskede den, under et stort Egetræ, der strakte sine knudrede Ræmpegrene ud over Græsset, hvorved der opstod en Løvhvælving, der skyggede for Middagsolen, uden at udelukke den friske Luft. Her udbredte hun nu en stor Kappe, og indbød Søsteren til at slumre derpaa. „Jeg føler mig bestandig mat,“ sagde denne, „der er ingen Kraft i mig meer, jeg vil derfor modtage dit Tilbud“. — „Sov du!“ sagde Leontine, „jeg skal vaage over dig og hindre, at Skovens Kryb nærme sig til dit Leie.“

Alexandra, der var træt, faldt da snart i Søvn, medens Leontine sad ved hendes Side, og speidede opmærksom til alle Sider; flere Gange sprang hun op, naar et Fiirbeen pludselig kom frem, og legede med sin lange Hale, eller naar en nysgierrig Fugl rakte Halsen ud fra et nærliggende Træ; men da hun tilsidst mærkede, at der ingen Grund var til Frygt, blev hun endelig rolig, og begyndte at flette en Krands af de blaae Blomster, hvoraf Græsset rundt om hende var fuldt; saasnart hun

var færdig, brøede hun sig over sin Søster, og trykkede Krandsen sagte ned om hendes Tindinger, hvorefter hun betragtede hende med inderligt Velbehag, og virkelig tog den sig meget godt ud om Alexandras Hoved, hvis blege, ædle Træk meget forskionnedes, naar de vare i fuldkommen No.

Efter et Par Timers Forløb hørtes Hundebjæf i Skoven, og kort efter kom de tre Jægere frem bag Grenene. Czernim fremviste flere Bildænder og Vandhøns, som han og Adalbert havde skudt. Casimir derimod bar i Haanden en stor Steenørn, hvis brunnrøde Hoved vendte ned, og slæbede langs ad Jorden.

Hvor nænte De dog at skyde den Fugl?" sagde Leontine, „Ornen er jo Polens Baabenmærke, den burde dog finde et Fristed i disse Skove.“ — „Der gives jo ogsaa russiske Orne," svarede Czernim, „og en Jæger skyder den vilde Fugl, hvor han finder den.“

„Den Krands har Leontine bunden," sagde Alexandra, der nu var vaagnet, og kom med den blaa Krands i Haanden. — „Ja," svarede Leontine, „og her er en endnu, den skal tilhøre den, der paa to hundrede Skridts Afstand rammer et Maal midt i Barken af hiint Træ.“ — „Bravo!" raabte Czernim, „kommer, I unge Mennesker! jeg er for gammel nu, til at beile til Pigernes Krands, jeg vil derfor nøies med at være Boldgiftsmand.

Nu hentede han et Stykke Kul, hvormed han tegnede et sort Mærke i Træet; derefter afmaalte han Skridtene, endelig lod han de to Brødre trække Lod om, hvem der skulde skyde først. Loddet traf paa Adalbert.

Nu var ogsaa Emilie kommen til, og alle tre Damer toge Plads i Græsset, medens Czernim rakte Adalbert et ladet Gevær; denne tog det, og sigtede meget længe, endelig skød han, og Kuglen trængte ind i det sorte Mærke, ganske nær ved Midten. „Godt truffet!“ raabte Czernim, „han har skudt, som det anstaaer en Polak!“ Alexandra smilede, Emilie klappede i Hænderne, og Leontine stod beredt til at række ham Krandsen.

„Vi lidt!“ sagde igjen Czernim, „Casimir er en god Skytte, han kan maaskee komme ligesaa nær.“ Nu traadte Casimir frem, men han afflog det Gevær, Czernim rakte ham, greb sit eget, ladede det selv, stillede sig i tilbørlig Afstand, og sigtede kun et Dieblis, hvorpaa Kuglen hvinede giennem Luften. „Lad see!“ raabte Czernim, og ilede hen til Træet. „Truffet!“ raabte han kort efter, „paa et Haarsbred, lige i Midten! Krandsen er Casimirs.“

Nu erkendte ogsaa Adalbert sig for overvunden, og tog Seierherren ved Haanden, for at føre ham hen til Leontine, der stod med Krandsen i Haanden; hun hævede den da langsomt og holdt den over Casimirs Hoved, men pludselig betænkte hun sig, trak sin Haand tilbage, og rev

Krandsen i to Stykker, som hun lod falde for Casimirs Fod med de Ord: „Den, der dræber de polske Orne, skal ikke have min Krands.

„Ha! ha! slap det derud?“ sagde Czernim, „kom til Bords, min Dreng! Qvinderne ere fulde af Luner og Grillen; sit du ikke Krandsen, saa fortiente du den dog, dermed maae saa mange store Mænd troste sig i denne Verden, saa kan du det ogsaa.“ — Imidlertid havde Emilie afrevet en Qviist, fuld af Løv, hvilken hun bøjede i en Kreds, derpaa forenede hun begge Enderne med en Sløise, som hun tog af sit Bryst. „Vil ikke Leontine være retfærdig, saa vil jeg,“ sagde Emilie, dermed trykkede hun den ny Krands paa Casimirs Hoved. „Dem Adalbert kan jeg ingen Krands give,“ sagde hun, „men Qvinderne maae tage sig af den, som Lykken forlader, kom De og sæt Dem her hos mig!“

Bore Venner vare endnu ikke til Ende med deres Maaltid, da de atter saae en Munk nærme sig imellem Træerne, i hvilken de dog snart gienkiendte Pater Vincent. Han gik langsomt frem, og syntes besværet af Heden, hans Ansyn var blegt, hans Skoe vare forslidte, ligesom Apostlernes Sandaler, og Beiens Støv bedækkede hans lange Kaabe.

Alexandra, Leontine og selv Emilie rejste sig, da han nærmede sig, og bade ham tage Plads hos dem. „Gierne,“ svarede han, „dog kan jeg ikke dvæle længe,

jeg har vandret over Heden og giennem Skoven, jeg har fulgt Sporene af Deres Bogn, jeg spurgte mig for hos de Vædende, paa det jeg kunde finde Dem." — "Nu, saa sæt dig ned, og spis og drik, ærværdige Fader!" sagde Czernim. — "Jeg ønsker Intet for mig selv," svarede Munken, "men der boer en Kvinde paa Heden, nærvæd Deres eget Slot, det er for hendes Skyld, jeg kommer." — "Hvad trænger da hun til?" spurgte Emilie. — "Hendes Nød er snart forbi," svarede Munken, "thi hun lever maaskee ikke til næste Morgen, men to blege Børn staae ved hendes Leie, og smægte efter jordisk Næring, efter en ringe Deel, af de Smuler, der falde fra den Riges Bord."

Neppe vare disse Ord udtalte, førend de tre Damer kappedes om at forsyne Broder Vincent med Alt, hvad de kunde undvære. "Nok, nok, mine Venner!" sagde han endelig, "Gud vil giengielde den, der lindrer sine Brødres Nød."

"Kan hun ikke bruge Penge?" spurgte Casimir og kastede et Guldstykke paa Bordet; dette var et Bink, som Alle fulgte, og en lille Sum Penge blev bunden sammen i et Tørklæde, og overleveret til Munken, kun Czernim sad ganske rolig, og yttrede ingen Lyst til at give det Mindste.

"Er De da den Eneste, hvis Hierte er tillukket for den Ulykkelige?" spurgte Alexandra, og Alle saae for-

undrede paa ham. — „Ja mit Hierte er tilluftet, og jeg giver ikke en halv Stilling,“ sagde Czernim. „Dberst Czernim maa handle, som han vil,“ sagde Munken, dog fiender jeg ham vel, og veed, at han ikke er saa haardhiertet, som han nu giver sig ud for, Gud veed af hvilken Grund.“ — „Jo vist er jeg haardhiertet,“ sagde Czernim, „jeg har nok at sørge for i mit eget Huus, og min Tiltro er saa tidt bleven misbrugt, at den nu har forvandlet sig til Tvivl og Mistro.“ — „Sig hellere til Vantro,“ gienmælede Leontine. — „Ja, sagde Alexandra, „kunde du læge dette tvivlende Hierte, ærbørdige Fader! da vilde du maaskee fuldbringe en Gierning, ligesaa god, som den, at understytte en Ulykkelig.“ — „Hvo kan læge et vantro Hierte?“ svarede Munken, „hvo kan skienke Tvivlen Tro? Hvis de Døde gif frem af Graven og prædikede, vilde han da ikke i sin Siæl finde en Udvei, for at negte, hvad han saa og hørte? Vilde han ikke sige: „„Mit Syn var forvildet, min Hierne forvirret, og jeg drømte lysvaagen?““ Og hvis han hørte de himmelske Hærskarer synge, vilde han da ikke sige: „„Dette er en Sygdom i mit Ore, jeg vil hente en Læge, der skal fordrive den?““ Ja hvis den Evige selv skrev sit Navn med glimtende Siffre paa Himlen, vilde Tvivleren da ikke sige: „„Dette er et Tilfælde, en selsom Grille af Elementerne, et besynderligt Sammenstød af Lustsyn, derfor agter jeg ikke derpaa.““

„Naturligviis,“ svarede Czernim, „hvad Andet skal den, der ingen Sværmer er, ved saadan Leilighed, sige?“

Munken svarede intet hertil, men sad en Stund ganske stille. — „Naar du igien kommer fra den syge Qvinde, vil du da ikke kigge med os, ærværdige Fader?“ sagde Alexandra, „thi det tænker jeg dog, at Oberst Czernim tillader.“ — „Nei, min Datter! jeg kigger aldrig.“ — „Det er dog besværligt, at vandre i denne Solhede paa Sletten, og der er nu liden Skygge paa Beien.“ — „Min Herre og Mester vandrede mangen Bei, der var hedere og besværligere, end denne,“ svarede Munken. — „Naar sees vi da igien?“ spurgte Alexandra. — „Kom til Krakau om to Dage, da skulde I see mig ved Solnedgang i Kosciuszko's Capel,“ svarede Munken, og stod op, men Alexandra talte et Par Ord hemmelig med Leontine. Begge nærmede sig derpaa til Munken, og greb hans Klædebon, som de kysfede, men han gjorde Korsets Tegn over deres Pander og Bryst, velsignede dem og gif.

Adalbert vidste denne Gang aldeles ikke, hvad han skulde tænke om sin Onkels Opførsel, thi han kunde ikke paa nogen Maade forene den Egegysdighed, han her lagde for Dagen, med den Iver, han forhen havde viist for den gamle Folkesanger. Ja, ikke blot Adalbert, men ogsaa Casimir syntes denne Gang misfornøiet. „Den, der ikke kiendte dig bedre,“ sagde endelig den sidste, „maatte

jo troe, at den Gamle havde smittet dig med sin fordomte Gierrighed.“ — „Naar du bliver saa gammel, som han,“ svarede Czernim, „da vil du vel ogsaa mærke, at Penge due til Andet, end til at kaste hen i Veir og Vind.“ — „Nei, ved alle Helgene, det vil jeg ikke,“ svarede Casimir.

Paa Hiembeien spurgte Adalbert, hvor den blinde Harpespiller var bleven af, og erfarede, at han, for fire Dage siden, tilligemed sin Datter, havde forladt Czernims Slot og var vandret mod Syden.

Kort efter foreslog Alexandra, naar den store Fest var forbi, at foretage en Reise til Krakau, hvor hendes Broder Bonaventura boede. Dette fandt Bifald hos Alle, thi Emilie ønskede at besøge sin Veninde, Fru Tarnow, Casimir vilde besøge Major Zeltner, og Adalbert havde alt ofte yttret det Ønske at see Krakau igien, hvorfra Czernims Gods ikke laae mere, end fire Mile.

Trettende Capitel.

Gjernims Tidsfordriv.

Samme Aften, da Aldalbert sad i sit Sovestue ved et aabent Vindue, hørte han To, der hvisttede nedeunder. Natten var imidlertid mørk, og han kunde intet see, men en Gang loe den ene høit, og han troede da at gienkiende Casimirs Latter. En synderlig Uro drev ham til at udspeide noiere hvem det var, han ilede ned, men da han kom nedefor, fandt han Ingen. Mismodig gik han derfor med langsomme Skridt tilbage igien; han vilde netop aabne en Sidedør, der ikke var aflaaet, for igiennem den, ubemærket, at naae sit Kammer, da Døren pludselig aabnedes indenfra, og en Mand traadte ud deraf; det var hans Onkel Gjernim, der holdt en Lygte i Haanden, og havde kastet en stor Slængkappe over sig. I det Dieblig han aabnede Døren, stoi imidlertid Kappen tilbage for Vinden, og Aldalbert saae, at hans Onkel bar en stor Pafte under Armen.

„Hvor vil du hen saa silde, Onkel?“ spurgte Adalbert, „skal jeg ikke hielpe dig med din Byrde?“ — „Sine Byrder maa ethvert Menneske bære alene, Adalbert, men hvorfor i al Verden sværmer du her, hvorfor gaaer du ikke i Seng?“ — „Hvorfor gaaer du ikke i Seng, Onkel?“ — „Ja, seer du, jeg er en Elsker af den fri Natur, naar Vinden blæser, og Stierne nedblinke, da har jeg sielden No.“ — „Hvor vil du da hen, Onkel?“ — „Til Skoven, min Dreng! jeg vil jage.“ — „Vil du jage foruden Gevær?“ — „Jægeren sælger ikke alt Vildt med Gevær, han bruger ogsaa Næbestreger undertiden, jeg har Snarer og opstillede Saxe, hvori Dyrene fanges, dem vil jeg nu eftersee, derfor har jeg Lygten med.“ — „Og denne Pafke, indeholder den da Loffemad for de vilde Dyr?“ spurgte Adalbert smilende. — „Hvad!“ raabte Czernim halv lystig og halv ærgerlig, „skal jeg nu i Forhør hos min egen Søstersøn? Tro hvad Fanden du vil,“ blev han ved, „tro, at jeg er en gammel forelsket Nar, at jeg har Stævnemoder, om du har Lyft dertil, men gaa blot hjem, læg dig og drøm om din egen Kiærlighed, og stands mig ikke paa mine Beie!“ Dermed ilede han bort med hurtige Skridt.

Den næste Morgen gik Adalbert ud, for at besøge den syge Kone paa Heden, hvis eensomme Bolig han ret godt huskede fra sin Barndom af; Veien derhen var vanskeligt at finde, og det kostede ham Møie,

inden han naaede den lille Hytte, der laae omgiben af bruunt Lyng, og havde et saa elendigt Udseende, at den neppe syntes at kunne modstaae de vilde Vinterstorme, der saa tidt hiemsøge de polske Sletter.

Hyttens Indre svarede saa temmelig til dens Ydre, to smalle, forslagte Fyrrepinde havde engang dannet et Slags Vindue, over hvilket et Stykke Papiir havde været udspændt; Papiret var imidlertid sonderrevet, og de to Pinde knækkede; Stuen var sort af Sod, thi der fandtes ingen Skorsteen deri, men Noget gik ud igiennem flere Huller i Loftet, hvorfra Vinden dog ofte drev den tilbage igien. Klædningsstykker og sort Linned hang rundt omkring paa Stænger. Midt i Bærelset sad en lille bleg Pige, der malkede en Ged. I en Krog laae den syge Kone paa et Leie af Straa, hun rørte intet Lem, undtagen de dødblege Fingre, med hvilke hun, rimeligviis uden at vide hvad hun foretog sig, pillede paa et uldent Teppe, der var fastet over hende. Imidlertid bemærkede Adalbert, at dette Teppe baade var heelt og temmeligt nyt. Ved den Syges Side sad en aldrende Kvinde, der vogtede paa hendes Bevægelser, medens hun til samme Tid tysfede paa en lille Dreng der legede ved hendes Fodder.

„God Dag,“ sagde Adalbert, „hvordan staaer det sig med den stakkels Kone?“ — „Hun reiser sig aldrig meer,“ svarede Kvinden. — „Er du i Slægt med hende?“

— „Nei, men jeg boer i det nærmeste Huus paa Heden, derfor maa jeg hielpe hende i hendes sidste Time.“

— „Trænger hun ellers til Noget?“ — „Nu ikke meer, thi den gode Munk, Pater Vincent, har været her, og i Nat sendte desuden den hellige Stanislaus en Engel ned for at hielpe hende.“ — „Hvorledes gif det til?“

— „Det var henimod Midnat, begge de Smaa sov, da bankede det stærkt paa Ruden, Vinduet var den Gang heelt endnu, da var der En, der raabte udenfor, at jeg skulde lukke op, men jeg slog Kors for mig, og blev siddende, thi jeg tænkte, det var noget Slemt, men da den, der stod udenfor, mærkede, at jeg ikke vilde lukke ham ind, knækkede han Vinduet, og før jeg kunde dreie en Haand om, fløi en Pafke ind midt paa Gulvet. I Pafften laae det varme Sengeteppe der, og desuden en Pung med Penge. Da jeg saae, at den, der stod udenfor, meente det saa godt, løb jeg til Vinduet, for at talke ham, men der skinnede kun et Lys langt borte. Natten var sort, og der var Ingen hverken at høre eller at see.

Nu begreb Adalbert vel, hvilken hans Onkel vilde med sin Pafke den forrige Nat, og han glædede sig ved at opdage denne Hemmelighed.

„Men naar nu den stakkels Kone dør,“ begyndte han derpaa, „hvorledes skal det da gaae hendes Børn?“

— „Naar hun er død, følge Børnene hjem til mit Huus,

det er alt for flere Dage siden aftalt med Pater Vincent. De Penge, godt Folk har skienket dem, skulle glemmes til de blive store, og saalænge jeg selv har Noget, skulle heller ikke de lide Nød." — "Det er smukt handlet af dig," sagde Adalbert. — "Derfor ikke vi Fattige holdt sammen, hvorledes skulde det da gaae?" svarede hun. Adalbert lagde nu en lille Foræring paa den Syges Leie, hvorefter han gik, uden at sige Mere; men i sit Indre kunde han ikke andet, end beundre den Beredvillighed, hvormed den, der har Lidet, ofte deler sin Fattigdom med den, der endnu har Mindre.

Paa Siemveien kom Adalbert ind paa en indsluttet Plads i Skoven. Her overraskedes han ved Synet af flere unge Mænd, der vare bevæbnede med Landsver. En ældre Tiener, der før havde været Soldat, viede dem i at bruge Vaaben. Da Adalbert kom, standsede Vaabensvelserne, hvorpaa Tieneren traadte ham venlig i Møde, og spurgte, om han ikke vilde besøge Carruselpladsen, thi der var Obersten med det øvrige Selskab. Da han bejaede dette, gik Tieneren med ham, og førte ham til en Plads udenfor Haven, hvor en stor Gynge dreiede sig i en Kreds, og satte fire meget vel forarbejdede og opfadlede Træheste i Bevægelse. Alexandra, der let blev svimmel, deeltog ikke i Legen, derimod havde Ezernim, Casimir, Leontine og Emilie taget Plads, hver paa sin Hest, og søgte nu, medens Hestene dreiede sig, med lette Spyd at

gribe de Ringe, der vare ophængte paa Siderne af Gyngen. Emilie var ikke heldig i denne Leeg, og blev snart kied deraf, hvorfor hun, saasnart Gyngen standsede, sprang ned, og overlod Adalbert sin Plads. Denne var imidlertid ikke heldigere, end hun, hvorimod Casimir og Czernim med temmelig Sikkerhed greb flere Ringe; allerbeholdigst var dog Leontine, thi medens hun hævede sig i Stigbeilen og holdt sig fast med den ene Haand, greb hun, uden synderlig Anstrengelse, en af Ringene næsten hver Gang, hun red dem forbi; kun en eneste Gang, da Allersandra kom hende saa nær, at hun blev ængstelig for hendes Sikkerhed, forseilede hun sit Maal.

„Det kalder jeg en polsk Pige,“ sagde Czernim, da Legen var endt, havde vore Mænd saa sikker en Haand, da skulde vi give vore Fiender nok at bestille.“ — „Af, det er jo kun en Leeg,“ sagde Leontine. — „Det Land er uindtageligt,“ svarede Czernim, „hvis Indbyggere ere veløvede i den Leeg, aldrig at forseile Maalet.“ —

Noget efter fortalte Adalbert sin Onkel, hvorledes han havde udforsket hans Hemmelighed. „Det kunde jeg vel tænke,“ svarede Czernim, „det hjælper ikke at skille hine Dumheder, thi indhyller du dem i Nat og Mørke, saa vil dog Maanen og Stierne røbe dem.“ — „Af flige Dumheder har du ingen Skam, Onkel.“ — „Jeg har den Svaghed undertiden at ville hjælpe den Enkelte,“ sagde Czernim, „men hvad gavner det i et Land, hvori

det hele Folk smægter i Glendighed? Hvad gavner det, naar hele Huset brænder, at redde en Spaan deraf?"

"Det Eneste, vi kunne gjøre, er at frelse den Enkelte," svarede Adalbert, "thi Alle mægte vi dog ikke at frelse."

"Maaskee følger jeg dig til Krakau, der ville vi tale nærmere om denne Sag," svarede Czernim.

"Lad os heller tale derom strax," sagde Adalbert.

"Hæv blot det Tryk, der hviler paa det Hele, anvend al din Kraft og alle dine Midler derpaa, saa vil det Andet komme af sig selv," sagde Czernim, i det han venlig trykkede Adalberts Haand.

Ved at høre sin Onkels sidste Ord, maatte Adalbert uvilkaarlig tænke paa de Baabenøvelser, hvortil han nylig havde været Vidne, og han besluttede nu nøiere, end nogenfinde før, at agte paa, hvad der foregik omkring ham, for, om muligt, at opdage, om Czernims Ord blot grundede sig paa Dromme om en Befrielse, der aldrig i Virkeligheden kunde finde Sted, eller paa virkelige Planer og alvorlige Forsætter, som man med Tiden haabede at udføre.

Hvad der strax faldt Adalbert i Minde, var det patriarchalske Liv, hans Onkel førte med sine Undergivne, thi her var aldeles intet svælgende Dyb befæstet mellem Befalende og Adlydende, tvertimod blandede Husets Folk sig tidt i den almindelige Samtale, og yttrede, vel med

Erhødigbed, men tillige meget frimodig, deres Meninger om, hvad der foregik, og Oberst Czernim var saa langt fra ved slige Leiligheder at vise dem tilbage, at han tvertimod ofte selv opfordrede dem til at sige deres Tanker om forskellige Gienstande.

For Næsten mindede Alt paa dette Sted om en forsvunden Tid, ja selv med Hensyn paa de legemlige Fornødenheder fulgte Czernim Sædvaner, der i Adalberts Fædrenehjem længst vare affskaffede. Der fandtes saaledes ingen Slagter eller Bager i den hele Egn, men alt Bred, hvoraf der dog ikke brugtes meget, blev bagt af Czernims egne Folk. Skoven forsynede Huset med Wildt, naar dette slog feil, da blev en Ged, et Faar, eller et større Dyr slagtet, og hvad der ei kunde fortæres strax, blev nedsaltet. Drikkevarerne tilberedtes ligeledes paa Stedet selv, men hvad der meest undrede Adalbert var, at der paa Bordet kun blev sat et eneste Bæger, hvoraf Enhver, der folte Tørst, drak, uden at agte paa, hvem der først havde benyttet det. Kun Emilie fik, da hun bad derom, et Glas for sig alene, hvilket imidlertid af Husets Folk blev udlagt som en Stoltshed, hvorved de end stærkere mindedes om hendes fremmede Herkomst, som de alligevel kun vare lidet tilbøielige til at forglemme.

Adalbert bemærkede mange Mænd, Qvinder og Børn, der levede paa Gaarden, og der dog ikke hørte

til det egentlige Syende. Da han spurgte sin Onkel om, hvad de bestilte her, svarede denne: „Det er nogle af mine Undergivne, for hvilke den forrige Høst er slaaet feil, og der nu komme, for at nære sig af deres Herres Overflod, det er en gammel Bedtægt mellem os, at vi saaledes hielpe hverandre.“

Adalbert kunde ved disse Ord ikke tilbageholde et Smil, thi han troede her igien at gribe sin Onkel i Strid med sine forhen opstillede Grundsætninger.

„Disse Mænd,“ blev Czernim ved, „der nu ere forladte og elendige, og synes en Byrde for deres Herre, ere dog i Grunden en Skat, der ikke kan opveies med Guld, thi naar det engang gielder, ville de gaae i Døden for mig paa første Bink, slige Undergivne skal din Fader neppe kunne opvise, trods al den Vinding, hans Forbedringer kunne skienke.“ — „Og hvorved har du saaledes vunden dem?“ — „Ved at understøtte dem paa den Maade, de ønske, og hvortil de ere vant, ved at leve med dem ikke som en Herre, men som en Fader, og ved ei at hindre dem i det Drømmeliiv, hvori de nu engang sætte deres største Lyksalighed.“

„Det er besynderligt,“ gienmælede Adalbert, „at du, der i alt Andet retter dig efter vore Forfædres Meninger, dog i den egentlige Tro saa stærkt afviger derfra.“ — „Jeg retter mig kun efter deres Meninger, forsaavidt jeg anseer dem for gode eller i det mindste for

uskyldige, men jeg er ikke forpligtet til at agte en skadelig Overtro.“ — „Og hvem har sagt dig, at Alt, hvad du forlaster, er Overtro?“ — „Jeg vil kun,“ sagde Czernim, „leve fri i min Kreds, som mine Fædre levede, fri, som Luften paa Biergene, og som Wildtet, der vandrer igiennem Skovene, og hvert Baand, der hindrer denne Frihed, sønderriver jeg, hvis jeg kan, enten det saa er flettet af fremmede Voldsmaend, eller dets Traade ere spundne af Overtroens Hænder i en forsvunden Tid.“

Om Aftenen, efterat Qvinderne vare borte, foreslog Czernim at besøge Spindestuen, hvor hans Folk vare samlede, da Casimir imidlertid ikke yttrede synderlig Vist dertil, gif Czernim og Adalbert derhen alene.

Spindestuen kaldes i Polen det Sted, hvor alle Piger og Ynglinger paa Gaarden forsamle sig i de lange Høst- og Vinteraftener. Her spinde Pigerne Hør, og synge Sange, medens Traaden løber, og Giulene dreie sig, Ynglingerne derimod forrette adskillige Haandgierninger, holde Ilden vedlige paa Knestedet, og fortælle gamle Sagn og Eventyr, den, der fortæller det smukkeste Sagn, eller synger den bedste Bise, faaer et Baand, der bliver baaret, naar Byens Ungdom næste Gang forsamler sig til Dands.

Da Czernim og Adalbert kom ind, saae de med Forundring Leontine, der allerede paa egen Haand havde

funden Bei herben, og der sad med sit Haandarbeide midt i Kredsen iblandt de unge Piger.

„God Aften, mine Venner!“ sagde Czernim, „bliv endelig ved, lad Eder ikke forstyrre. Er De her Leontine? Jeg troede alt, at De laae i Deres Seng. Nu Børn, syng os nu en smuk Vis!“

„Gud skienke dem blide Dage, som Musik og Høning,“ sagde en af Pigerne, „vi ville synge den gamle Sang om Piletræet.“ Derpaa begyndte hun tilligemed en anden Pige følgende Sang:

Første Pige.

„O Vind! har Vinden hentet dig,
Har Himlens Fugl dig bragt?“
Hvad eller kom du af dig selv,
Lig Kiærlighedens Magt?“

Anden Pige.

„Nei af mig selv jeg ikke kom,
Lig Kiærlighedens Magt.
Mig hentede Foraarsvinden ei,
Mig ingen Fugl har bragt.

En Jomfru stod ved Bakkens Rand,
Og brød, som Dvist, mig af,
Og planted mig med hviden Haand
Paa faldne Beilers Grav.

Og hver Gang Morgenhanen gol,
Hun ilede til mig hen,

Dg først naar Dagen gik til Ro,
 Hun vandred bort igien.

Dg hendes bittre Taarestrøm
 Blev mig en Regn saa lind,
 Dg hendes vilde Klagesang
 Blev mig en Foraarsvind.

Dg hendes Suk opvarmed mig,
 Det var som Solens Stik,
 Dg til en kølig Maane sig
 Forvandlede hendes Blif."

"Det er dog forunderligt, at deres Tanter saa gierne dvæle ved Graven," sagde Adalbert til Czernim. — Derover vil du ofte kunne forundre dig paa disse Steder," svarede Czernim. — "J ere unge og friske," sagde igien Adalbert, i det han henvendte sig til Pigerne, "Ederes Kinder blusse liig Skovens Roser, hvoraf Regnen endnu ikke har afvasket Farverne, hvi ville I bestandig synge om Graven og om en Dval, som de fleste af Eder neppe kiende?" — "Det er bleven Bane, blandt os," svarede en af Pigerne, "vore Mødre sang saaledes for os, og deres Mødre før dem igien." — "Kan du da ingen muntre Sange?" spurgte Adalbert. — "Skal jeg synge om den lykkelige Frier, om Brudefrandsen," sagde Pigen smilende, "eller om Jomfruen med en Stemme, som Nattergalens, og med Læber saa

røde, som Himbær?" — „Der sidder en Jomfru, som du beskriver hende," sagde en Anden, og pegede paa Leontine, „hende hører den unge Herre vist heller, end dig." — „Jeg kan ingen muntre Sange," svarede Leontine, „jeg vil hellere fortælle et Eventyr." — „Det er ogsaa godt gienmælede Ezernim, og Leontine begyndte nu følgende Fortælling.

Tiortende Capitel.

Eventhyret i Spindestuen.

For ikke ret længe siden boede en Adelsmand her i Nærheden ved Enden af den store Slette, hvor Biergene begynde. Hans Huus stod i Skoven ved en af disse store Indsøer, hvis Bund endnu ikke er funden, han levede ugift, og havde intet Embede, thi fra det Dieblis, da vort sønderrevne Land blev de fremmede Magters Rob, var enhver offentlig Virksomhed ham forhadet. Derfor tilbragte han sine Dage i Ensomhed, og nærrede sit Hjerte med Haabet om en bedre Fremtid. Desuden forskede han i Naturen, og søgte at udgrunde dens gamle Drømme, det hele Liv derimod, saaledes som det nu er i disse Lande, forekom ham tomt og øde. Ofte vandrede han ved den dunkle Sø, der laae nær hans Baaning, og glædede sig ved at samle de Planter, som opkastedes deraf, og som vare eiendommelige for den, og ikke vilde vore paa noget andet Sted. Mange

Timer tilbragte han ogsaa med at seile hen over Dybet, og med at fange de Fiske, der fandtes deri. Som oftest lod han dog sin Medesnor hvile, og stirrede ned, hvor Søen syntes ham allerdybest; den forekom ham da at være et Sørgeslor, der bevægede sig over en begravet Verden, ja det var, ligesom Bølgerne med deres Hvislen mindede ham om Noget, der manglede baade dem og ham, og hvorover de bestandig sørgede. Han faldt da i dybe Drømme om en ukendt Herlighed, men naar han vaagnede deraf, blev Intet tilbage, uden en ubestemt Længsel, der udmattede hans Aand, og som han ei i sit nærværende Liv kunde tilfredsstille.

Til andre Tider fiernede han sig fra Søens Bredder, og jagede i de omliggende Skove, hvori han godt vidste at finde Bei. Han vovede da tidt en Kamp med Bjørnen og Wildsvinet, der ikke kunde undgaae hans øvede Haand; ogsaa Heiren og den vilde Trane sank tidt ned af Luften for hans dristige Skud. Desuden hentede han Honning i de hule Træer, hvor Skovbierne have deres Hiem. Ofte tilbragte han hele Uger i denne Gensomhed, hvor han selv slog Ild, og tillavede det Wildt, han havde fældet, thi han bar endnu stedse, som det var Brug i ældre Tider, sit Fyrtøi hos sig, indsluttet imellem to Valnøddeskaller, der vare sammenklæbede med Bøx.

Paa disse Vandringer blev han meget fortrolig med Naturen, der stedse venligere aabnede sit Skjød for ham, og tillod ham at skue ned i dens hemmelige Siemmer. I Biergenes Huler fandt han tidt Knokler af forgangne Dyr, ja endog Menneskebeen, der hentydede paa kraftigere Slægter i Oldtiden. Og saa paa de høieste Fjælde klattrede han op og overraskede Steenørnen paa sin Nede, og Gribben, naar den slumrede i Klippekløsterne. Mellem Stenene saae han desuden kostbare Metaller, der vinkede ham med deres Glands, og ligesom indbød ham til at befrie dem af deres Fangenskab, men uagtet han indsaae, at han maaskee kunde blive en rig Mand, hvis han fulgte disse Vink, saa agtede han dog kun lidet derpaa, thi al denne Herlighed syntes ham en død Skat, og han fandt aldrig nogen Plads, hvor han ret længe ønskede at hvile, ja det hele Land forekom ham, i hans mørkere Diebliske, som et skiont Feepallads, der pludselig, ved en stor Ulykke og ved fiendtlige Manders Overvægt, var bleven forvandlet, saa ingen Levende meer kunde finde Glæde deri. Ikke destomindre maatte der, efter hans Mening, gives en Talisman, hvorved den bundne Kraft igien kunde løses, men om denne laae skjult under Jorden, eller paa Bunden af de uudgrundelige Søer, eller om den maaskee bestod i et hemmelighedsfuldt Ord, der slumrede i Menneskets eget Bryst, det vidste han aldeles ikke.

En Gang havde han foretaget en længere Rejse, end sædvanligt, og var kommen ind i de Biergegne, der ligge Syd for Krakau, dybt inde i Gallizien. Han havde netop ved Middagstider naaet Enden af en mægtig Skov, og befandt sig i en Dal imellem to store Bierge. Det var meget hedt, kun enkelte Bier slagrede surrende, og ligesom berusede, om imellem Blomsterne, medens en graa Falk sad stille paa en Steen, ved Foden af det ene Bierg, og betragtede ham. Da fik han stor Lyst til at sove, og søgte sig derfor en Plads op under et eenligt staaende Træ, og det varede heller ikke længe, før han slumrede ind. Da han vaagnede, var Solen nærved Nedgang, og ved den Steen, hvorpaa Falken havde siddet, stod nu en lille, graaklædt Mand, der vinkede ad ham. I Begyndelsen troede han, at det var en af de Bønder, der boe i de sydlige Biergdale, thi disse Folk ere tidt smaa og uanseelige, ja meget ofte vanskabte, men ved nærmere Betragtning saae han, at det var en virkelig Dverg, mindre selv, end de mindste Bierghoere. Efter nogen Betænkning rejste den unge Polak sig op, og gik hen hvor Dvergen stod. „Ønsker du at finde Sølv og Guld, maa du grave paa de rette Steder,“ sagde Dvergen, „thi ellers finder du kun Gruus og Stene, vil Du følge mig ned i Bierget, Fremmede?“ — „Hvad skal jeg der?“ spurgte den unge Polak. — „Du skal see noget Nyt,“ svarede Dvergen, „thi Jeres over-

fladiske Natur er nu vorden en Olding, der idelig gientager de gamle Historier, som ere digtede i dens Ungdom.

Efter disse Ord fik den unge Polak stor Lyst til at nedstige i Fjeldet, da Dvergen mærkede dette, stødte han til Stenen med en Hammer, som han holdt i Haanden, og uagtet neppe tyve Mand med almindelige Kræfter vilde have kunnet rokke den af Stedet, saa veg den dog med Lethed tilside, da han berørte den. En trang og mørk Gang blev nu synlig, hvori Dvergen og hans Pedsager steg ned, neppe vare de komne indensfor, før Stenen igjen bevægede sig, og lukkede Indgangen, ligesom en Dør, der dreies paa sine Hængsler. Det blev nu ganske mørkt, hvorfor den unge Adelsmand standsede, og tilbød sig at slaae Ild. „Det behøves ikke,“ sagde Dvergen, „i Fjeldet er der Ild nok.“ Dermed slog han paa Klippevæggen med sin Hammer, og der hørtes en stærk Klang, paa samme Tid brøde smaa Luer frem af Stenen, hvilke bleve siddende en Tid, førend de igjen slukkedes. Ved en af disse Luer tændte Dvergen en Fakkell, hvorpaa de skrede videre giennem en Række af Guler, der ved smalle Giennemgange forenede sig med hverandre. I Loftet saae de blaae og grønne Drypstene, der lignede nedhængende Jistapper, og glimrede i Fakkelskinnet, paa andre Steder var Stenen indsprængt med Grtser og klare Krystaller, ja undertiden lod det, som

om de vare omgivne af slebne Speile, der kastede Lyset flere Gange tilbage, hvorved de saae deres egne Billeder, der snart vandrede ved deres Side, snart kom dem i Møde, snart bleve synlige i Dybet under deres Fødder. Da de kom længere ned, skintede de susende Vandfald, der styrte ned ad Bæggene; adskillige Gange mødte de ogsaa andre Dverge, der gik dem forbi, uden at agte paa dem. Da de kom endnu dybere ned, blev det meget varmt, og de saae hvidgraae Fjirbeen, der krøbe op ad Klippes væggen. Undertiden kom de til store Indsøer hvoraf blege Vandslanger dukkede op; hist og her saae de phosporiske Lys, der sadde paa de gamle Knokler og Liig fra Oldtiden, nogle af disse Lys hoppede endog omkring og bevægede sig, som om de levede. For Næsten hørte de en bestandig Susen under deres Fødder, hvilket forarsagedes af de store Floder, der styrte sig giennem Klipperisterne ned i Afgrunden. Ligeledes skintede de vilde Steenmasser, der taarnede sig over hverandre i sønderrevne Skikkelser, saa de, hvis man skulde bruge Menneflets indskrænkede Maalestok, syntes henkastede af en forovoven og mægtig Magus, der havde blandet de største Tanker med vild Affindighed.

„Her seer ud, som i en ødelagt Verden,“ sagde den unge Polak. — „Ja, for et kortsynet Die,“ svarede Dvergen, „veed du ellers, hvorfor Storsten er berøvet

Tunge." — „Nei." — „Fordi den ei skal udbrede de Feil, den troer at finde under det giestfri Tag."

Med disse Ord gif Dvergen ind i en Sidegang, hvori Naturen igien, ligesom besindede sig, og antog en venligere Skikkelse; de vilde Klippestykker, de afrevne Steenmasser forsvandt, kun hist og her stode store Basaltstøtter, der saae ud, som om de vare udhugne med Kunst. Længere hen forsvandt ogsaa disse, hvorimod Bæggene syntes bedækkede med krybende Planter, undertiden strakte ogsaa Grene sig ud i Gangen, hvorpaa der hang Frugter af et fremmed Udseende. Ved at røre dem, fandt imidlertid den unge Polak, at de vare forstenede. Men ogsaa disse Forsteninger forsvandt lidt efter lidt, og tilsidst forekom det ham, som om han vandrede over store Enge, hvorfra en varm Sommerluft strømmede ham i Møde, og hvorpaa der vorede Blomster og høit Græs; dog var Græsset, saavidt han kunde skimte, blegt, og Blomsterne uden Farve. Til sidst kom de ind i store Skove, hvori mægtige Træer bredte deres Grene, men ingen Vind rørte sig i Bladene, og det var vanskeligt at sige, om det var virkelige Træer eller forunderlige Krydstaller, der havde et træagtigt Udseende. Ved nærmere Betragtning opdagede man desuden store blege Fugle, der sadde paa Grenene, og syntes at slumre. I Græsset stode Bregner og hvide Græskar, mellem

hvilke forte Snoge bugtede sig, der syntes at være de eneste Dyr, som vaagede paa disse Steder.

Noget efter kom de ind i en Rosenlund, omgivet af uhyre Træer, hvilke strakte deres tyndbladede Kæmpetrene høit op i den taagede Luft; de lignede Popler, og uagtet der ingen Vind mærkedes, skælvede dog de blegrode, hjertedannede Blade, og bevægede sig uafslidelig.

Rosenlundens selv var fyldt med en bedøvende Dunst, alle Roser vare blegnede, og hang visne paa Grenene, kun en hvid Rosenklynge troede den unge Polak end at skimte, men da han kom nærmere saae han, at det ingen Roser var, men en Liigkiste af hvidt Marmor, der skinnede mellem de dunkle Blade.

I denne Marmor-kiste hvilede en qvindelig Skabning, om hvilken man vanskeligt kunde sige, enten hun var død, eller blot laae i en dødlignende Slummer. Hendes Træk vare ædle og betydningsfulde. Paa Hovedet havde hun en gylden Krone, og i Haanden holdt hun et uhyre Sværd; fem Diademer laae ved hendes Side, tilligemed fire Sceptere og mange gyldne Kiæder, og ved hendes Fødder sad en hvid slumrende Drn, men det Forunderligste var, at det Lys, hvori den hele Omgivning blev synligt, aabenbar udgik fra den slumrende Qvindes Nafsyn.

Den unge Polak bemærkede ogsaa adskillige halvgiennemfigtige Skikkelser, omgivne med Flor, der svævede forbi den blege Qvinde; disse Syner forstyrrede undertiden Ornen i sin Sovn, saa den vaagnede, og svang sig høit op i Luften, dog varede, det ikke længe, før den nedsank paa sin gamle Plads igien.

Der fandtes ogsaa andre Fugle i Lunden, men de sadde tause, ligesom de, der slumrede paa Grenene i de omgivende Skove, kun en eneste Nattergal, som gyngede sig paa en smækker Rosenqvist, der strakte sig ned mod den blege Qvindes Bryst, hævede endnu høit sin Stemme.

„Hvor ere vi?“ spurgte den unge Polak.

„Naar man vil fiske Perler, da maa man dukke paa det rette Sted,“ sagde Dvergen, „ellers finder man kun Gruus og Sotang, du staaer nu ligeunder den Sø, hvorpaa du saa ofte har seilet.“

„Hvem er denne Qvinde.“

„Det er Polens Skyttsaand; saalænge Nattergalen synger, kan hun ikke døe.“

„Naar vil hun vaagne?“

„Naar hendes Drømme vorde levende, naar Eders Tanker vorde til Daad.“

„Hvad er det for Blade der sliælve i Luften?“

„Det er de feige Hierter, der svigtede deres Fæ-

deland, og der nu bestandig maa skiælve over dets Grav, og tiene Fienden til Skiul."

Da raslede det over deres Hoveder, og den unge Polak saae en kronet Ræmpestange, der hang i et af Træerne med de skiælvende Blade, og han mærkede vel, at det var fra Slangens Svælg, at den søvndyssende Dunst udgik.

Pludselig slyngede det uhyre Dyr sig, som en Piiil, giennem Luften, og vilde gribe Nattergalen, men den svang sig saa høit i Veiret, at Slangen ikke kunde naae den.

"Over denne lille Fugl skal jeg ogsaa seire, ligesom over alle de store," sagde Slangen, i det den sank ned paa sin Bugui Græsset.

"Krybet finder Bei overalt paa Jorden, men i Luften taber det sin Kraft," svarede en Stemme fra Piigkisten.

"Jeg kan endnu føre dig videre," sagde Dvergen, i det han brøiede sig ned, og plukkede en rød Blomst, der stod i Græsset*). Med denne berørte han den unge Polak, hvorpaa de begge med stor Hurtighed svævede giennem Søen og Luften.

*) Formodentlig den Blomst Trojzielse, om hvilken der fortælles vidunderlige Ting, blandt Andet, at man ved Hielp af den kan komme hvorhen man vil.

En poet. Familie.

Noget efter standsede de paa en fremmed Kyst, og det forekom den unge Polak, som om han undertiden havde seet dette Sted i sine Dromme; Blomster, som vi her ikke kiende, spættede Markerne, Farverne vandlede hvert Dieblif, og mangfoldige Lys syntes at løbe over Engen. Et uhyre Hav grændsede hertil, der var giennemsigtig, som Luft, Floder og rislende Bække kom ud af Skoven, og styrtede sig i Havet; i Floderne stode Sivillier og andre Vandplanter, der paa enkelte Steder byggede en Bro over Bølgerne.

Da den unge Polak nærmede sig til Skoven, kom Bildet ud deraf, og betragtede ham med kloge Blif, forunderlige Eventyr syntes at svæve under de gamle Træer, ja det forekom ham, som om milde Suk viftede ham i Møde, uden at han kunde see de Læber, hvorfra de udgik, og som om klare giennemtrængende Blif hvilede paa ham, uden at han kunde opdage de Dine, hvorfra de kom.

Da nærmede igien Dvergen sig, og berørte hans Dine med den vidunderlige Blomst. Pludselig bortveg en Taage fra hans Blif, og han saae vingede Alfer under Vandlilierne og Trærnes Blade, og det forekom ham, som om han hørte klare Stemmer, der hvistede: „Vi kiende dig vel, thi vi have tidt været i dine Skove; det er os, der væve det grønne Teppe, hvori Jorden svæber sig, det er os, som ride henad Engen paa Som-

merfuglens Ryg, og dyppe de unge Roser i Morgenroden, det er os der sætte Metterne paa Slangens og den krybende Fiirbeens Skæl, det er os, der farve Vigernes Kinder og den svulmende Frugt, og der slynge de brune Ridderbaand rundt om den vilde Tiger.

Den unge Polak saae nu ogsaa en talrig Forsamling af Mænd og Qvinder, der vandrede over Sletten og under Trærnes Grene, ja langt borte paa Havet oinede han lignende Skiffelser, der sadde paa Ryggen af svømmende Svaner, og nærmede sig til Landet. Men hvad der meest undrede ham, var, at Himmellegerne over hans Hoved ikke blot kunde sees i den klare Aftenbelysning, men at de desuden vare langt klarere og lysere, end de synes paa Jorden; ja han troede endog at skimte lustige, hvidklædte Mander, hvilke sadde paa Stole, og spandt paa Stjernernes gyldne Hiul, der uden Døyr dreiede sig, og hvorfra Held og Uheld strømmede, som gyldne Traade, ned til Livets Børn.

Men langt borte stod en glimrende Regnbue, hvorfra det dæmpede Lys fremkom, der var udbredt over den hele Egn.

Han hørte ogsaa Melodier og Sange, skionnere, end dem, der klinge paa Jorden, og dog erindrede de ham om Toner, som han havde hørt i Folkeviser fra den fierneste Fortid. Alle de Følelser, han i sine bedste Diebliske havde havt, bleve igien levende under disse

Sange, og jo længere han hørte derpaa, desto stærkere vaagnede en Higen i hans Bryst efter at foretage noget Stort og Usædvanligt, og efter at hengive sit Liv for sit Foretagende.

Kort efter nærmede en af de vandrende Skiffelser sig til ham. „De, du her seer, ere dine forudgangne Landsmænd,“ sagde Skiffelsen, „hvis du lever værdigt, som vi have levet, da skulde Dødens hvide Svaner engang bringe din Siæl hid, og du skal vandre med os over disse Sletter, og forberede dig til en høiere Verden, til en Herlighed, der endnu er større, end den, du her seer.“

„Ere I da ikke ganske lykkelige her?“ spurgte den unge Polak.

„Selv i den høieste Himmel er der endnu en Draabe Veemod, og paa den høieste Engels Kind hænger endnu en Taare over Verdens Nød, hvilken Taare først ved Tidens Ende vil borttørres. Men vi ere langt fra Fredens og Fuldendelsens Bolig; Haabets Regnbue, Indgangen til det forjættede Land, hvilken du hisjet seer, flygter endnu for os, som den flygtede for Eder paa Jorden.“

„Hvad er det for Sange der tone her?“ spurgte den unge Polak.

„Alle de dybe Toner, der udtaltes paa Jorden,

og glemtes der, tone endnu i Nanderne's Berden, som skionne Sange, der aldrig ophøre."

"Til hvilket Maal er jeg kommen her?"

"Du er kommen, paa det du kan styrke Haabet i dine Landsmænds Hjerter. Med Kraft og Enighed ville I tilsidst seire, og naar Seiren er vunden, ville I ogsaa finde Boleslavs gamle Sværd, og alle de Klenodier igien, der laae i Liigkisten hos den Slumrende."

Efterat Nanden havde talet disse Ord, vinkede han den unge Polak hen i de Andres Kredse, her saae han mange herlige Mænd og ædle Qvinder fra de gamle Dage, og talte med dem, og hørte betydningsfulde Ord, som han dog siden ikke kunde gienkalde sig, han saae ogsaa flere Ansigter, der mindede ham om de ædleste Mennesker, han selv paa Jorden havde kiendt. Imidlertid rislede Kilderne bestandig og Sangen vedblev at tone. Derved dysfedes hans Siæl i forunderlige Drømme, hvori han opsteg til Stjernernes Nander og spurgte dem om sit Lands tilkommende Skiebne, men de svarede ham intet, og hver af dem sang en forunderlig Sang, medens Traaden fra deres uhyre Hiul udgik som Straaler over Berden, dog pegede de lysende Straaler mod den skinnende Regnbue; men han vandrede videre over Søer og Lande, og han troede da at flue langt ind i Egne,

der vare skønnere, end Alt, hvad han hidindtil havde seet.

„Alt dette er dog kun Timelighed,“ hviskede en sagte Røst.

Men han vandrede videre, tilsidst stod han nærvæd den store Regnbue, og vidunderlige Fugle og Mennekeskæmsfigter med funklende Dine, som han troede at kende, bleve synlige deri, da kom han ikke videre, thi en Engel med flammende Sværd stod under Regnbuen og viste ham tilbage.

„For det Bedste har Støvet intet Die,“ hviskede det igien, og det forekom ham, at et stærkt Lys glimtede omkring ham, hvori selv Stiernerne stode, som sorte Skygger, men dette Lys virkede paa ham saaledes, som Nat og Mørke ellers virke, og han faldt viedbliklig i en endnu dybere Slummer. Da han endelig vaagnede, gik Morgensolen op, og han laae paa det samme Sted i den trange Dal mellem de to Bierge, hvorpaa han, før sin vidunderlige Reise, havde ligget.

Efter denne Tid drog han rundt om i Landet, og fortalte sit Syn og opmuntrede til at befrie den slumrende Qvinde. Mange holdt ham for en Sværmer, men Mange lyttede ogsaa til hans Røst. Adskillige af disse fik imidlertid en heftig Begierlighed efter de gyldne Krooner og Skatte, og giennemgravede store Strækninger af Jorden, for at finde dem, men de fandt Intet. Andre

gik hen for at opsoge den Steen, der dannede Indgangen til Bierget, men heller ikke disse fandt, hvad de søgte. Imidlertid blev dog en Deel vunden for hans Planer, og flere Ynglinger forenede sig for at forberede en bedre Tid, og Forbund bleve stiftede, der endnu virke i det Skulte den Dag i Dag. Men den unge Poesia levede ikke længe, thi den Herlighed han havde seet, kunde han ikke glemme, og selv det Skionnesten paa Jorden syntes ham Intet i Sammenligning hermed, og Længselen overgnavede hans Livstraad.

Alle sadde forundrede, og hørte paa denne Fortælling, uagtet vel kun de færreste ret forstode den. „Det var en besynderlig Historie,“ sagde Ezernim, „den er sandsynligviis udgaaet af et Kloster, thi den svæver imellem Jord og Himmel, uden at tilhøre nogen af dem.“ — „Den er digtet af Pater Vincent,“ sagde Leontine. — „Tænkte jeg det ikke nok! Men den, der foragter Jorden, han foragter ogsaa Poesien, det skulde den gode Munk erindre.“ — „Der gives dog sikkert Digtere,“ giensvarede Leontine, „hvilke ligne den klare Sø, der neddrager Stjernebillederne i Dybder, hvorthen den selv ikke naaer.“ — „Den Mand kan neppe leve længe, der ofte sværmer i slige Phantasier,“ anmærkede Aldalbert. — „Saa Mæget er vist,“ sagde Ezernim, „at Rig-

Henodierne i Krakau ere forsvundne, og Boleslavs Sværd, de fire Sceptere med tre Rigsæbler samt mange gyldne Rieæder hvile rimeligviis paa et sikkert Sted, og ville engang komme frem igien, naar Tiden er der."

"Det Eventyr var smukt," sagde en af Pigerne, "Froken Leontine har fortient et deiligt Baand til i Morgen." — "Den store Regnbue kan jeg især godt lide," sagde en anden, "naar man bare vidste hvorledes det stod til derindenfor." — "Jeg lider bedre de hvide Svaner, der bringe Siælene bort," sagde en tredie. — "Undertiden ere de vel ogsaa sorte," anmærkede Czernim, "Baandet stienker jeg for Næsten til de to Piger, der sang Visen om Piletræet, og det skal være saa stort, at de kunne dele det imellem sig, og endnu hver faae nok."

Femtende Capitel.

Høstgildet.

Den næste Aften var bestemt til den omtalte Fæst, hvor til en stor Deel af Landsbyens Indvaanere allerede tidlig indfandt sig. De unge Mænd havde deres Ører med, som det er Brug i disse Egne, thi de Ører, hvormed de springe over Fjeldklosterne, hvormed de bane dem Wei i Skovene, og hvormed de fælde deres Fiender, lægge de heller ikke til Side, naar det gielder Leeg og Dands. De Eldre havde ingen Vaaben med; de fleste af dem vare indhyllede i Pelsværk. Rundt om vare Bæggene smykkede med Krands af Nr, med grønne Grene og Lovsletninger, midt imellem disse stak store Hiorte- og Daa-dyrshorn frem, der vare fastslagne til Bæggene, saa det næsten saae ud, som om det dristige Bildt strakte sine Takker ud imellem Skovens Grene. Endelig fandtes et stort Arnested i en Krog af Værelset, hvor man havde tændt Ild for de ældste af Selskabet.

Emilie, der vel vidste, at hun, formedelst sin fremmede Herkomst, ikke var velkommen i slige Forsamlinger,

havde klogelig undskyldt sig, ogsaa Alexandra, som ikke kunde taale stor Støi, blev paa sit Værelse; Casimir var derimod tilstede, og syntes i Begyndelsen at more sig fortræffeligt, men pludselig forandrede hans Lune sig, han klagede over Kiedsømhed og forsvandt endelig, og man saae ham ikke igien den hele Aften, kun Adalbert, Leontine og Czernim bleve, saalænge Festen varede.

Kort efter sin Ankomst i Selskabet mødte Adalbert Leontine med et fyldt Bæger i Haanden. „Hvem skal have det?“ spurgte han. — „Den ældste af dem, der sidde ved Ilden,“ svarede hun og gik videre; men Adalbert bemærkede nu tre krumryggede Oldinge, der, spøjte i Pelsværk, sadde ved Urnestedet. Blandt disse var der især en, der, fremfor de andre, havde naaet en høi Alder; hans Dine syntes overtrukne med Horn, for Næsten havde han en fiern Liighed med de store hvide Søfugle, der undertiden i strenge Vintre komme opad Reichselen; til ham nærmede Leontine sig, og rakte ham Bægeret.

Den Gamle betragtede hende et Dieblis, og det syntes, ligesom to svage Funker vilde lyse giennem Hornet, der omgav hans Dine. „Jeg havde en Datter, som denne!“ sagde han, „men hun er død, og jeg plantede et Træ paa hendes Grav, men det er udgaaet.“

Efter disse Ord, greb han Bægeret, og tømmede det, hvorefter han henfaldt i dyb Taushed, dog efter nogen Tid hævede han igien sin Nost og udbrød: „Jeg

er kommen til de Aar, hvori Sønnen er fort, og hvori man opstaaer tidlig om Morgen, naar Lærken synger, dog har jeg nu ikke hørt Lærken i mange Aar, thi den synger svagere nuomstunder, end i min Ungdom, heller ikke har Solen den Glands og Midten den Kraft, som i gamle Dage."

"Hvem er denne Olding?" spurgte Adalbert.

"En Puppe, indspunden for det tilkommende Liv," svarede Czernim; "saavidt jeg kan slutte, thi selv kiender han ikke sin Alder, saa er han over hundrede Aar; han forlader ellers aldrig sin Hytte, kun naar en slig Fest indtræffer, bringe hans Naboer ham herop. I øvrigt har han nu i mange Aar været døv, og hans Siæl er lukket for de fleste Indtryk udenfra."

Saa snart den Gamle hørte sin Røst, blev der en dyb Taushed i Salen, og Enhver lyttede til denne Stemme, der snarere syntes at ligne Klage-toner af en Aand, fængslet i en Gravhvælving, end Røsten af et levende Menneske.

Imidlertid var Bøgeret gaaet rundt til alle Giesterne, og flere af dem havde samlet sig i en Kreds, hvor de, som det er Brug i disse Egne, underholdt sig med gamle Sagn, der vare gangne fra Mund til Mund gennem Aarhundreder, og hvori Sandhed og Digt vare saaledes blandede og sammensmeltede, at de vanskeligt mere kunde skilles fra hinanden.

Det varede da heller ikke længe, før en stor Deel af Selskabet omringede de Fortællende. Blandt Tilhørerne indfandt sig en Mand, som aldeles ikke havde Hiem i denne Kreds, og som Enhver ugiernede saae der, det var Soldbetienten Iwan, der, uagtet han vidste, at han havde mange Fiender paa dette Sted, dog, i Tillid til Czernins Giestfrihed, vovede sig did.

En ung Bonde, der længe havde siddet taus, med Haanden under Kinden, og betragtet Iwan, udbad sig endelig Tilladelse til at berette en selsom Hændelse, der var mødt ham selv, og da de Dvrige erklærede sig tilfredse dermed, fortalte han nedenstaaende vidunderlige Begivenhed.

„Jeg gik en Aften høit oppe mellem Biergene, tre Mile syd for Krakau, jeg vilde just ned til en By, hvori jeg alt saae Lysene brænde, og desuden skinnede Maanen ind i Fjeldristerne, og det saae ud, ret som naar en stor Lampe skinner paa Saltet i Saltgruberne eller ned i en Salpeterhvalving. Nu blev jeg til Ginds at see op i Luften, og jeg mærkede da, at Maanen bestandig blev større og større, og kom nærmere og nærmere. Tilfsidst blev den saa stor, som et maadeligt Bognhiul, og kom saa nær, at jeg blev bange, den skulde falde ned paa mit Hoved. Jeg bad da en Bøn til den hellige Stanislaus, og løb stærkt til, men det hjalp ikke, thi jo mere jeg løb, desmere løb Maanen efter. I det samme fornam jeg en Hund, der giøvede høit oppe i Luften, alle Hunde i

Bondehyen svarede den, men den giøede skrappere, end alle de andre. Tilslidst kom det mig for, som om der var En over Hovedet paa mig, der kaldte mig ved Navn. Jeg vil da ikke negte, at jeg blev noget underlig til Mode, derfor løb jeg endnu stærkere, end før. Da hørte jeg grangivelig En, der raabte: „„Valentin! hvad Dævelen løber du for?““ — „„Staa stille!““ raabte det igjen, „„seer du ikke, jeg er færdig at styrte ned og slaae Hovedet i Stykker for din Skyld?““ — Da saa jeg, at Maanen knap var et Bøsseskud borte fra mig, og at det var Manden i Maanen, der rakte sig ud over den, saa hans Haar faldt ned i Luften, ligesom en Hestehale, der glindsede i Maanestkinnet. Ved Siden af ham stod hans Hund og giøede, og jeg saa, at det var en stor guul Bindspiller af god Art. — „„Er det Jer?““ sagde jeg, og tog Mod til mig, „„hold Jer godt fast, og tag Vare paa Jeres Hund, at han ikke kommer til Skade, thi han synes mig ikke saa ringe at see til.““ — „„Det er en god Hund,““ sagde Manden, „„havde jeg ikke ham, saa det galt ud i de mørke Nætter, thi hvor stort mit Lys er, naar jeg begynder min Gang, saa brænder det dog op, før jeg naaer hen til Solen og henter mig et igjen, havde jeg da ikke min Hund, som sagt, der kunde føre mig i den mørke Nat over Himlen, hvor der hverken er Wei eller Sti, ligesom paa Kosakernes Stepper, hvordan skulde det saa gaae?““ — „„Nu

forstaaer jeg,"" sagde jeg, ""hvorfør I holder saa stort
et Dyr i disse knappe Tider."" — ""Det maa jeg vel
nødes til,"" sagde han. — ""I seer saa mager ud, I
har sagtens ikke meget tilovers,"" sagde jeg, ""hvis
I ellers vil laane mig Eders Hund en Aften, naar
jeg er hjemme, og har min sorte Roland hos mig, da
skal det ikke komme an paa en Gylden eller noget Mere,
thi jeg tænker, at de to kunde give en god Art sammen.""
— Dertil er min Hund for god, at den skulde give
sig af med en Bondekøter,"" sagde han. — ""En
Bondekøter!"" svarede jeg, ""I lyver, som en Skielm,
det er ingen Bondekøter."" (Her løi jeg rigtignok, thi
det var en Bondekøter). — ""Vist er hun en Bonde-
køter,"" sagde han, ""ligesaa vist, som Jeres Toldbetient""
(han meente dig, Iwan), ""er en Slynge, en Bedrager,
en Kieltring og en nederdrægtig Gavtyv."" — ""Nei,
saa vist er det dog ikke,"" svarede jeg. — ""Her,""
sagde han, ""det er just for Iwans Skyld, at jeg kom-
mer, thi jeg mener, at han nu snart vil tage Told af
Maanelyset og af de Stjer, hvori jeg søger mig i de
vaade Nætter."" — ""Ja dertil er han vel i Stand,""
svarede jeg. — ""Just derfor kommer jeg, og vil spørge
dig, om du ikke skulde have Sind til at slaae ham ihjel,
naar du saae din Reilighed."" — ""Jeg tør ikke,""
svarede jeg, ""for han er jo ansat af Keiseren."" —
""Han bedrager Keiseren, ligesaavel som Eder, og slipper

kun den igiennem, der betaler ham godt, det seer jeg fast hver Nat."" — ""Ja Billien er god,"" sagde jeg, ""men det gaaer ikke an, thi han er en Moskovit, og de Karle hænge sammen, som Borrer."" — ""Du saa lov mig i det ringeste, at han aldrig skal sidde med i noget Dag, hvor du er tilstede,"" sagde han. — ""Det lover jeg med Haand og Mund,"" svarede jeg. — ""Et Ord et Ord, og en Mand en Mand,"" sagde han, ""farvel!"" — Dermed skod han sig op i Luften igien, og tussede paa sin Hund, og jeg kunde endnu længe høre den gise, men sagtere og sagtere, og tilsidst hørte jeg den ikke mere. Da jeg nu saae op, var Maanen ikke større at see til, end en maadelig Tallerken, men dog fornem jeg endnu, hvordan Manden deroppe nikkede ned, og gjorde Tegn, at jeg skulde holde, hvad jeg havde lovet, og det kan jeg end fornemme den Dag i Dag, hvergang jeg længe stirrer paa den. Derfor seer du, Iwan, at jeg nu, hvis Obersten og det andet høie Herstab ikke har Noget derimod, ikke kan Andet, end sætte dig udenfor."

De sidste Ord af denne Fortælling vakte en høj Latter hos alle de Tilstedeværende, og da selv Czernin var af den Mening, at den unge Mand burde holde, hvad han havde lovet Manden i Maanen, vilde man paa en sølelig Maade have tvungen Iwan til at forlade Selskabet, hvis ikke den ældste af Oldingerne, da han

faae, hvorledes Iwan blev trængt forbi ham henimod Døren havde udtalt følgende Ord:

„I gamle Dage stode de Fornemmes Døre aabne, ligesom Kirkerne, og Ingen var for ringe til at deeltage i deres Fester, men nu ere Hierter og Døre lukkede, og den fremmede Vandringsmand udstodes ved Nattetid paa Heden, hvor Vinden blæser, og hvor Ulvene vente paa deres Bytte.“

Bed denne Tale opstod der en pludselig Stilhed i Forsamlingen, selv den unge Bonde lod sine Hænder synke, alle de øvrige fulgte hans Exempel, og Iwan beholdt sin Plads, hvor han blev siddende ganske rolig, uden at agte paa den almindelige Misforøielse.

„Det var Skade,“ sagde Czernim til den unge Bonde, „at Manden i Maanen ikke fortalte dig noget af sit Levnetsløb, thi han er en Gneboer, der næsten er ligesaa mærkværdig, som Robinson paa sin Ø.“ Efter disse Ord rakte han ham et Siletørklæde; „det er en Gabe, som du ved din Fortælling vel har fortient,“ sagde han. Bonden tog Tørklædet, takkede og ilede hen dermed til en af de unge Piger, som han opfordrede til Dands. Nu begyndte Musikken at spille en af hine besynderlige Melodier, der i vore Dage næsten have fortrængt den ældre polske Musik, og hvori Tonerne lege med Deemoden, saa det synes, som om en Hær af musikalske Mander slagre Sjælen forbi paa Binger, der ere indhyllede i Sørgeslor.

Paa samme Tid greb Pigen den ene Ende af Tørklædet, medens hendes Dandser holdt fast paa den anden, de dreiede sig nu begge i mangfoldige Figurer, og begyndte en forunderlig svævende Dands; man vidste ikke, enten den udtrykte Sorg eller Glæde. Pludselig slap Pigen Tørklædet, og flygtede bort. Bridende sine Hænder, og med alle Tegn paa Bedrøvelse, fulgte nu hendes Dandser hende; hun søgte med mange Bendinger at undgaae ham, men tilsidst greb hun dog igien Tørklædet, og dandsede med nedslagne Dine, medens hun med Haanden dækkede en Deel af Ansigtet. Endelig verlede Tonerne, og toge en muntre Retning, Silketørklædet sank til Jorden, og de Dandsende fløi i hinandens Arme, medens Musikken faldt raskere ind, og syntes at udtrykke Kierlighedens Seier; dog selv her forsvandt det veemodige Udtryk ikke ganske, tvertimod klang der af og til et sagte Suf igiennem de muntre Toner, en hemmelig Sorg laae skjult under Glæden, og de to Dandsende, i deres høieste Lyst, lignede dog kun et Par Sommerfugle, der, bevingede, slagre-hen over en dunkel Grav.

„Det Folk maa have kiendt megen Sorg, der har opfundet denne Dands,“ sagde Adalbert til Czernim. — „Ja,“ svarede Czernim, „hos os har selv Dandsens Gudinde svøbt sine svævende Lemmer i Sørgekæder.“

Imidlertid opstillede flere Par sig i en Række. Nu spillede den saakaldte Masur saaledes, som den bruges
En polsk Familie.

mellem Biergbeboerne. Derpaa begyndte en ny Dands, hvori de unge Mænd ikke blot førte deres Dandserinder, men hvori de tillige med største Behændighed svang deres Stridsører, ja paa et givet Tegn kastede de dem flere Gange høit i Veiret, og opfangede dem atter igien, uden at denne Leeg i mindste Maade afbrød den Tact, hvori de unge Mænd bevægede sig. Overhovedet udførte disse alle Dandsens Vendinger med høieste Lethed og Dristighed; ja de svævede ligesaa tidt i Luften, som paa Jorden, hvorimod deres Dandserinder fulgte dem med stillere Trin, og syntes at ville dæmpe hines overmodige Kraft, og at ville drage dem tilbage til Jorden igien. Denne Dands, der halvt lignede en Baabensøvelse, betragtedes af alle Tilskuerne med stor Deeltagelse, og Klap og Bifaldsraab belønnede de dristigste Dandsere, derimod blev en enkelt, der ved et Feilgreb tabte sin Øre, under stærke Misshagssyttringer nødt til at udtræde af Rækken, hvorpaa man den hele Aften gientog for ham, at han længe maatte øve sig, før han næste Gang vovede sig i Ynglingernes Dands.

„Men hvi blande I ikke Dandsen med Sang i Aften, saaledes som det ellers er Skik hos Eder?“ spurgte Czernim. Herpaa fik han intet Svar, men mange misforstøiede Blik bleve igien kastede paa Iwan. Da nærmede Czernim sig til denne og sagde: „Følg mig, Fremmede!“ Iwan syntes et Dieblisk at betænke sig, om han skulde

følge eller ei. „Du skal ikke klage over min Giestfrihed,“ sagde igien Czernim, „men her er ingen Plads for en Udlænding.“ — Da rejste Swan sig, og fulgte langsomt, men i det han gik ud, dreiede han Hovedet, og kastede endnu et mistroisk og speidende Blik paa Forsamlingen, som han ugierne syntes at forlade.

Efter Swans Bortgang steg Munterheden kiendeligt, dristige Yttringer hørtes, og improviserede Udbrud af Folkets Onsker blandede sig med Tonernes Klang. Efter Fleres Anmodning rejste nu Leontine sig, der hidtil havde siddet ved den Gamles Fodder. Hun talede først et Par Ord med de bedste Dandsere, derpaa stillede hun sig midt i Bærelset, hvor hun standsede en Stund, medens flere Par samlede sig om hende. Kort efter svævede hun langsomt, under Musikens Toner, hen giennem Bærelset, alle de andre fulgte hende i Rækker eller snøede sig om hende i store Kredse, fra hvis Midte hun dog snart igien vidste at finde Vei. Tilslidst vege alle de andre til Siden, og Leontine stod igien alene midt i Bærelset, da taug pludselig Musikken, medens hun efter en gammel, bekiendt Melodie affang følgende Stropher:

„Hvorfor svulmer Weichselfloden, som et Hestebryst,
Der i Døden knuses mod en vild, barbarisk Kyst?
Hvorfor klinger Vølvens Klage fra den sorte Grund,
Som en saaret Gangers sidste Suk i Dødens Stund?“

„Men naar Drengen vaagner, svinge vi om Kampens Drn,
Under Sang om brudte Rænker vaagne Polens Børn.“

Under disse Ord forandrede ogsaa Selskabets Stemning, og der gik en surrende Lyd igiennem Forsamlingen, lig den Susen, der undertiden høres i Luften, før Stormen kommer. „Vee over de fremmede Voldsmænd!“ raabte endelig en høi Røst. „Vee over dem!“ gienlød det, som et Echo fra alle Sider, og Stridsørerne hævede sig igien, og viste deres skarpe Næb, ja endog enkelte Landsker bleve synlige, saa Værelset i en Hast fyldtes med Vaaben. „Til Kamp!“ lød det atter, „til Hevn for vore Landsmænd, for Polens myrdede Børn!“

Adalbert betragtede med Forbauselse denne pludselige Omgang fra Leeg til Alvor, thi for første Gang hørte han tydelig Lyden af den Vulcan, der giæredes i Dybet under hans Fødder, og der hvert Diebluk truede med Udbrud. Ogsaa Czernim betragtede nogen Tid med Taushed dette Skuespil, der ikke syntes saa fremmed for ham, som for Adalbert. „Det var godt,“ sagde han, „at Iwan gik i Tide,“ derpaa vinkede han med Haanden, hvorpaa Alt igien blev stille. „Lærer at tæmme Eders Tunge,“ blev han ved, „thi den løber nu med Eder, som en vild Hest med en ubehændig Rytter, og I vide ei i hvilken Afgrund den kan styrte Eder tilsidst.“

„Bort med alle Vaaben!“ raabte Czernim igien, „først naar Tiden kommer, skal Fienden lære dem at

fiende, men nu vilde vi drikke Tausheds og Besindigheds Skaal." "Tausshed og Besindighed!" gienlød det nu overalt, medens Ørerne sank, og Landserne bleve henstillede i Krogene. Da reiste den ældste Olding sig med Nøie, greb sit Bæger og sagde med høi Røst: "Dette skal være Keiseren af Østerrigs Skaal, thi saalænge han er til, kan Polen ei forgaae, ellers var der ingen Taknemmelighed meer paa Jorden, det har den store Sobieski sagt." Dermed tømmede den Gamle sit Bæger, og satte sig igien.

"Han veed Intet om hvad der er skeet i de sidste fyrgetyve Aar," sagde den Olding, der sad ham nærmest.

Imidlertid havde Czernim igien ladet Bægerne fylde. "Det fri Polen leve!" raabte han. "Det fri Polen!" gienlød det atter rundt i det store Bærelse.

I dette Dieblis hørtes en skælvende, giennemtrængende Lyd af en lille Klokke fra det nærliggende Taarn. "Det er Dødsklokken," raabte En, medens hans Kinder blegnede. Dødsklokken kalder man i de catholske Lande den Klokke, hvormed der ringes, hver Gang Noget ligger paa det Yderste. "Gud være os naadig," sagde en Anden, "det er intet godt Forbærfel. Paa samme Tid forsvandt Smilet fra Alles Læber, og de fiælleste Mænd, der rolig vilde have trodset enhver virkelig Fare, betragtede nu hverandre med ængstelig Uro. "Hvem ligger for

„Men naar Drengen vaagner, svinge vi om Kampens Drn,
Under Sang om brudte Lænker vaagne Polens Børn.“

Under disse Ord forandrede ogsaa Selskabets Stemning, og der gik en surrende Lyd igiennem Forsamlingen, lig den Susen, der undertiden høres i Luften, før Stormen kommer. „Vee over de fremmede Bolds mænd!“ raabte endelig en hoi Røst. „Vee over dem!“ gienlød det, som et Echo fra alle Sider, og Stridsøyrerne hævede sig igien, og viste deres skarpe Næb, ja endog enkelte Landsjer bleve synlige, saa Værelset i en Hast fyldtes med Vaaben. „Til Kamp!“ lød det atter, „til Hevn for vore Landsmænd, for Polens myrdede Børn!“

Udalbert betragtede med Forbauselse denne pludselige Omgang fra Leeg til Alvor, thi for første Gang hørte han tydelig Lyden af den Vulcan, der gjærede i Dybet under hans Fodder, og der hvert Dieblis truede med Udbrud. Ogsaa Czernim betragtede nogen Tid med Tausshed dette Skuespil, der ikke syntes saa fremmed for ham, som for Udalbert. „Det var godt,“ sagde han, „at Iwan gik i Tide,“ derpaa vinkede han med Haanden, hvorpaa Alt igien blev stille. „Lærer at tæmme Eders Tunge,“ blev han ved, „thi den løber nu med Eder, som en vild Hest med en ubehændig Rytter, og I vide ei i hvilken Afgrund den kan styrte Eder tilsidst.“

„Vort med alle Vaaben!“ raabte Czernim igien, „først naar Tiden kommer, skal Fienden lære dem at

fiende, men nu vilde vi drikke Tausheds og Besindigheds Skaal." „Tausshed og Besindighed!" gienlød det nu overalt, medens Dyrerne sank, og Landsjerne bleve henstil- lede i Krogene. Da reiste den ældste Olding sig med Nøie, greb sit Bæger og sagde med høi Røst: „Dette skal være Keiseren af Østerrigs Skaal, thi saalænge han er til, kan Polen ei forgaae, ellers var der ingen Tak- nemmelighed meer paa Jorden, det har den store Sobieski sagt." Dermed tømmede den Gamle sit Bæger, og satte sig igien.

„Han veed Intet om hvad der er skeet i de sidste fyrgetyve Aar," sagde den Olding, der sad ham nærmest.

Imidlertid havde Czernim igien ladet Bægerne fylde. „Det fri Polen leve!" raabte han. „Det fri Polen!" gienlød det atter rundt i det store Værelse.

I dette Dieblif hørtes en skielvende, giennemtrængende Lyd af en lille Klokke fra det nærliggende Taarn. „Det er Dødsfloffen," raabte En, medens hans Kinder blegnede. Dødsfloffen kalder man i de catholske Lande den Klokke, hvormed der ringes, hver Gang Nogen ligger paa det Yderste. „Gud være os naadig," sagde en Anden, „det er intet godt Forvarsel. Paa samme Tid forsvandt Smilet fra Alles Læber, og de klækteste Mand, der rolig vilde have trodsset enhver virkelig Fare, betragtede nu hverandre med ængstelig Uro. „Hvem ligger for

Døden?" spurgte Adalbert. — "Ingen her i Byen," var Svaret.

Paa samme Tid aabnedes Døren, og Alexandra traadte ind; hendes Kinder, der ellers vare blege, blussede nu med usædvanlig Rød. — "Der have vi En, hvis Kinder alene kunne rødme i Spøgelse-tiden," sagde Czernim. — "Alexandra! hvad vil du her? Hvorfor er du ikke gaaet til Hvile?" spurgte Leontine. — "Jeg kommer fra den fattige Qvinde, der boer paa Heden," svarede Alexandra. — "Hvem fulgte dig?" — Hendes Datter, som jeg traf paa Gangen, da hun kom i sin Angst, for at søge Hielp, thi Moderen drages nu stærkt med Døden." — "Det var da vel Dem, der lod Døds-kloffen gaae?" sagde Czernim. — "Ja det var mig." — "Hvad skal det til? De har derved forstræffet de Fleste her til ingen Nytte." — "Veed I ikke!" sagde Alexandra, "at den Kloffe, der er indviet af en Geistlig, ei blot dæmper Lynet og den vilde Storm, men at den ogsaa formilder Dødens Kamp, og driver Dævelen ud af Luften?" — "Overspændthed og Overtro række hinanden Haanden," sagde Czernim halv sagte. — "Her drak de Frihedens Skaal, da Døds-kloffen begyndte at klinge," sagde Adalbert. — "Frygter ikke derfor!" svarede Alexandra, "thi skal Friheden døe, da vil den dog snart, som en forklaret Aand, opstige af Graven." Alle studsede ved hendes Tale, og end mere ved at see hende, thi som hun stod der, med

stærktrodmende Kinder og funklende Dine, lignede hun en begejstret Seerinde fra soundne Dage, og selv de, der ikke ret fattede hendes Ord, syntes dog at øse Mod og Tillid af hendes begejstrede Blik, saa Kiærlighed og Munterhed vendte tilbage til Alles Hjerter.

„Kom Alexandra, lad mig føre dig til No!“ sagde Leontine, og greb hendes Haand, og ledte hende ud. — „Overtro læges bedst ved Overtro, ligesom Klapperslangens Bid ved dens knuste Legeme,“ sagde Ezernim.

Sextende Capitel.

Domkirken i Krakau.

Den næste Morgen, da Czernin var alene paa sit Værelse, lod Soldbetienten Iwan sig melde hos ham. „Jeg haaber i al Underdanighed,“ sagde han, i det han traadte ind og bukkede ydmygt, „at Herr Obersten ikke lader mig vandre bort, uden at skienke mig et ringe Tegn paa sin Velvillie.“ — „Et Tegn paa min Velvillie, Menneſke! hvad Diævelen har du gjort, hvorfor jeg ſkulde ſkienke dig min Velvillie?“ — „Jeg er anſat af Hans Kongelige Høiſhed, Storſyrſten, og af Hans Keiſerlige Majestæt, og bør derfor ſtrengt paaſee, at ingen utilbørlig Patriotiſme i diſſe Egne finder Sted, thi en ſlig Patriotiſme bliver nu at henregne blandt de forbudne Bæ.“ — „Og derfor gjør du altsaa Fordring paa min Velvillie.“ — „Jeg har desuden havt den Vre at være ſat faſt af Herr Oberſtens Svoger, den for ſin Retſædighed vidt bekiendte Staroſt Litowſki.“ — „At du har været ſat faſt, vidner meer om hans Retſædighed, end om din, mener jeg.“ — „Men han, der vel kiendte min Uſkyldighed og min Brugbarhed, ſlap mig ſnart løs igien.“ — „Hvad

skal dog al den Snak til? Har du Noget at sige mig, Karl, saa sig det uden Omsvøb." — "Da jeg sad fangen, havde jeg Leilighed til at høre Udskilligt, som Herr Obersten sagde til den gamle Landløber og Folkesanger i den Nat, han undveg." — "Ja saa, nu begynder jeg at fatte Meningen." — "Dette burde jeg vel, som en tro Diener af Keiseren, have indberettet paa høiere Steder, men, af særdeles Godhed og Hviagtelse for Herr Obersten, undlod jeg det indtil videre." — "Karl! du har jo sagt det til Starosten." — "Kun af lutter Godhed for Herr Obersten, paa det Starosten, som en god Slægtning, kunde være betænkt paa Herr Oberstens Forsvar." — "See der!" sagde Czernim, i det han kastede en fylt Pengepung for Iwans Fodder, "der er din Løn, og nu strax afsted, Karl! ellers lader jeg dig kaste paa Porten, forstaaer du?" — "Meget vel, jeg takker for den høie Naade, og skal ikke mankere," sagde Iwan, i det han bukkede sig, og tog Pengene. — "Siger du et Ord om din Formodning, slipper du ikke levende ud af Landet, Karl!" — "Fra nu af er min Mund forseglet, og er der for Resten Noget, som Herr Obersten eller nogen af de andre Patrioter ønske at vide, da tiener jeg dem for gode Ord og Betaling ligesaa godt, som mine egne Landsmænd, thi Penge ere gode, hvor de saa komme fra, det er mit Balgsprog." Efter disse Ord forsoiede Iwan sig bort.

Da Czernim igien var alene, blev han staaende et Dieblisk, ligesom hensunken i Tanker, endelig lod han sin Haand glide over Vandet og udbrod: „Det maa nu briste eller bære, saa maae vi fremad.“ Dermed gik han ud, og erklærede sine Giester, at han selv vilde ledsage dem til Krakau.

Omtrent ved Middagstider begave de sig paa Veien. De kom nu atter forbi sletdyrkede Agre og halvsorkaldne Landsbyer, ogsaa de vilde Egne, de øde Steder, de store Fordybninger i Jordens Indre saae de igien. „Det er dog sørgeligt, hvor ufrugtbar denne Jord er,“ sagde Aldalbert. — „Jorden er ikke ufrugtbar,“ svarede Czernim, „det viser den hvide Kalk, der skinner igiennem paa alle Bierge, men den er kun slet dyrket.“ — „Hvorfor dyrkes den da ikke bedre?“ — „Fordi Lysten og Modet er borte, fordi de Fleste, der skulde dyrke den, sidde, som Fanger, i Warschaus Caserner.“ — „Og de, der ei ere Fanger, see ud, som Betlere,“ sagde Emilie. — „Ja, saa stor er vor Glendighed,“ sagde Aldalbert, „at man endog langt borte kan kiende vore Landsmænd paa deres smudsige og forrevne Dragt.“ — „Reis til Warschau,“ gienmælede Czernim, „betragt Exerceerpladsene, og see, om ikke vore Landsmænd ogsaa kunne pudse og pynte sig! jeg mener endog, at de blankeste Knapper og det prægtigste Lædertøj i hele Verden findes i den polske Hær.“ „Hvorledes ere disse dybe Guler bleve til?“ spurgte

Adalbert. — „Hvorledes de ere blevne til, veed jeg ikke,“ svarede Czernim, „men for Næsten ere de et stort Beviis paa Naturens Omforg for dine Landsmænd, thi naar de ere kiedede af deres Armød og elendige Liv, saa finde de her den eneste Grav, de kunne betale, thi den koster Intet. Men ved den hellige Stanislaus og alle hans Underværker, er ikke Casimir falden i Sovn! Vaagn op, Casimir! thi nu ere vi komne til den fri Republik, som den kaldes.“

Neppe havde Czernim udtalt disse Ord, før en Bom pludselig spærrede Veien, og tvang Vognen til at holde. Kort efter nærmede et Par Kosacker sig, der vare bevæbnede med Landsver. Adalbert og Czernim sprang ud af Vognen, og gik hen til den vagthavende Officeer, der, da han hørte Witowski's Navn, ingen Vanskeligheder lagde dem i Veien, men tillod dem ufortøvet at fortsætte deres Reise.

Jo videre de kom, desmere bakket blev Egnen, og deshviere hævede Karpatherne sig i Baggrunden. Da de endelig nærmede sig til det gamle Krakau, saae de tre Høie, der ragede dristig i Beiret; paa den mellemste og største af disse stod et Capel, forbi hvilket ingen Polak lettelig gaaer, uden at blotte sit Hoved, thi det er bygget til Ære for Kosciuszko. Uagtet de alle kiendte dette Capel, havde de gierne betragtet det igien, dog var Solen alt saa langt paa den anden Side af sin Middags høide, at de maatte ile, hvis de endnu ved Dagens Lys, som

de snaskede, vilde see den store Domkirke; de opsatte deres for deres Besøg i Capellet til den følgende Aften.

De kiorte nu ind i Byen, der i Udseende ligner en af Tydsfflands gamle Hansestæder. Flere Huse vende Gavlene ud mod de smalle Gader, andre erindre dog om den sydlige Himmeleegn, og have flade italienske Tage; enkelte anseelige Bygninger hæve sig høit over de øvrige. De lavere Steder i Byen saae mørke ud, og kun paa de høieste Gavl og paa Taarnene af Byens to og halvfierdsindstyve Kirker legede endnu Solstraalerne. Paa Murene saaes underligt dannede Fjirbeen, hvoraf nogle snøede sig hurtigt afsted, ligesom Slangar, andre sadde stille, og varmede sig i den dalende Eftermiddagsol; Gaderne vare for Næsten øde og forladte, og naar de gamle Porte undertiden aabnede sig, da strømmede Gravlugt ud derfra, hvilken vidnede om, at disse Steder nærmere hørte Døden, end Livet til.

„Saa mange Fjirbeen saae jeg aldrig før paa engang,“ sagde Adalbert. — „Naar det høiere Liv forsvinder, trænger det lavere sig frem,“ svarede Ezernim, „naar disse Fjirbeen stikke Hovederne frem mellem Stenene, eller snøe sig igiennem Mosset, om vore forladte Mure, da danner det Hele en levende Arabeske, der vel kan vække vor Eftertanke.“

Vognen rullede nu henimod den store Domkirke, der ligger paa en ophøiet Plads, omgivet af grønne Træer,

og der synes at beherske den hele By. Før de kom derhen, bød Casimir Kudsken at holde. „Jeg vil ud,“ sagde han, „thi med de døde Konger har jeg intet at skaffe, jeg vil besøge Major Zeltner, i Morgen sees vi igien.“ Dermed sprang han ned. Emilie saae efter ham, ligesom hun havde Lyst til at følge hans Exempel; dog taug hun, og snart holdt Vognen ved Domkirkens Indgang.

Kirken var, som det er Brug i de catholske Lande, aaben den hele Dag, paa det Ingen skulde hindres fra at holde sin Andagt deri paa hvilken Tid af Dagen, han ønskede. Foran Høialteret sees den hellige Stanislaus's Liigliste, der bæres af fire Sølvstatuer, og over hvilken en lueforgylt Kuppel svæver. Halvtredsindstye mindre Altre ere spredte rundt i Kirken, over hvert af dem findes Helgenbilleder, flere af disse ere malede, og omgivne med Rammer, hvori kostbare Stene glimre. Og saa Afbildninger af Hænder og Fødder findes der baade i Sølv og Guld, hvilke de Troende have offret, paa det de kunne befries fra Sygdomme i de Ledemod, Afbildningerne forrestille. Foran Helgenbillederne brændte Lys, rodt Aftast smykkede de hvide Piller, hvorpaa Lysene henkastede deres Straaler, saa der opstod et broget Farveskær overalt. Selsomt affstak herimod de graae og hvide Liigstene, hvoraf flere sees indmurede i Kirkevæggene, og hvorpaa de Dødes Billeder almindelig staae udhuggede i halvophøiet Arbeide. Paa Kongernes og Bispernes Grave fin-

des desuden mange Prydelser, især forunderlige Dyr, der synes at vogte paa Gravene.

I Kirken var det stille, kun hist og her knælede enkelte Andægtige, og mumlede sagte Bønner; dette Eksempel fulgte ogsaa Alexandra og Leontine. Czernim, Adalbert og Emilie betragtede imidlertid de gamle Mælerier, der fandtes i Capellerne, tilligemed Kongernes og Bispernes Gravminder; endelig nærmede de sig til Høialsteret, der laae halv skjult bag Stanislaus's prægtige Sarcophag, og hvorfra en gammel Geistlig traadte dem i Møde og spurgte, om de vilde see de tre Liigkister, der indslutte Levningerne af Polens ædleste Helte.

„Derfor ere vi netop komne,“ svarede Czernim, og ilede tillige med Adalbert hen for at hente de andre. Alexandra var imidlertid fordybet i sin Andagt, og vilde ikke følge med. Emilie blev ligeledes tilbage, hvorimod Leontine paa første Bink reiste sig. Den Geistlige førte nu hende tilligemed Czernim og Adalbert ned under den egentlige Kirke, og efter at have giennemvandret flere Gange, kom de ind i et pragtløst, underjordisk Kammer, der oplystes af en eneste Lampe. I dette Capel stode tre store Liigkister, hvorpaa mangfoldige polske Familienaaben vare aftrykkede.

„Her hvile de jordiske Levninger af Johan Sobieski, Thaddæus Kosciuszko og Joseph Poniatowski,“ sagde den Geistlige. „Ja, derfor valsfarte ogsaa vore ædleste

Landsmænd hertil," gienmælede Czernim, „ligesom de troende Moslems valsfarte til Prophetens Grav." Efter disse Ord knælede Czernim og Adalbert til Jorden. Leontine var strax, da hun traadte ind, sunken i Knæe for den mellemste af Liggisterne.

Da de havde endt deres Andagt ved de Dødes Grave, og igien stode i Begreb med at gaae, bemærkede de en Yngling i polsk Dragt, som de før, da han stod i Baggrunden, skjult i Halvmørke, ikke havde seet. „Dette Sted forfeiler fælden sin Virkning paa dem, der endnu mindes det gamle Polen," anmærkede han. — „Bonaventura! skulle vi finde dig her?" udraabte Leontine. „Jeg veed intet bedre Sted at dvæle paa," svarede han, „thi hvor er vel Polen nu, hvis det ei er under Jorden i dette smalle Kammer?" — „Polen er endnu ikke begravet her," svarede Adalbert, „det lever i vor Grindring, og i sine Heltes glimrende Daad." — „Ja tusinde Heltegierninger ere skete," svarede Bonaventura, „men de ere forglemte af Mængden, vor Historie ligger omspredt paa Europas Balplads, men Ingen vover at tale derom; meget ringere Bedrifter blive udbasunede rundt i alle Tider, men for os er Nøytet stumt, Magthaverne have bunden for dets hundrede Munde, og vore hvide Been skulle findes paa Balpladsene, ligesom de store Fortidens Dyr i vore Guler og Høie, og Ingen skal kiende deres Kamp, og vide, hvad der tilsidst styrkede dem i Døden."

— „Åh ja!“ sukkele Leontine. „Hellige Guds Moder, hjælp dit ulykkelige Folk!“ sagde den Geistlige.

„Kun her over disse Grave toner en Nøst, som de ikke kunne tvinge til Tausshed,“ hlev Bonaventura ved, medens Klokkerne begyndte at klinge over hans Hoved; „i dette Kammer mærker man endnu Hierteslaget i den døende Kæmpe; derfor sidder jeg ofte her, og spejder efter det ægte polske Blod; thi hvor Hiertet er, der maa Blodet samles.“ — „Vee os, at disse Mænd ere døde,“ sukkele den Geistlige. „Der gives Døde, som ere magtigere, end alle de, der leve paa Jorden,“ svarede Bonaventura, „det Folk, der eier Helte, som disse, kan aldrig ganske forgaae, Flere og Flere ville samle sig om disse Grave, og det glæder mig, at De ogsaa har funden Bei dertil, Adalbert Litowski.“ — „De kender mig altsaa?“ spurgte Adalbert. „Jeg begriber hvem De er, da jeg seer Dem i dette Selskab, og jeg veed, at De trodsede Deres Faders Strengthed, for at redde en af vore ulykkelige Landsmænd.“ — „Jeg har skreven ham til om Dem,“ sagde Leontine, medens en let Rødme fløi over hendes Kinder. „Men hvor er Alexandra?“ spurgte Bonaventura. „Ovenfor,“ svarede Leontine. „Jeg kan vel tænke,“ sagde Bonaventura, „at hun ei har Tid, for sine Helgenes Skyld, at see til de døde Helte.“

Syttende Capitel.

De Misforviede.

Alle vendte nu tilbage til Kirken igien. Det blev derpaa aftalt, at den qvindelige Deel af Selskabet skulde boe hos Emilies Veninde, Fru Tarnow. Czernim og Adalbert skulde derimod dele Værelser med Bonaventura, der, under Paastud af at studere, opholdt sig i Krakau.

Bonaventuras Bolig var temmelig indskrænket, imidlertid gjorde han sine Gæster ingen Undskyldning derfor, ja syntes aldeles ikke at tænke derpaa. Et Par Unglinger ventede paa ham i hans Værelser; med disse verlede han et Par Ord, hvorefter de gik. Derpaa henvendte han sig til Czernim, som fulgte ham hen i en Krog, og med hvem han taledes sagte i nogen Tid, medens Adalbert fordrev Tiden med at betragte et stort Landkort over Polen, der hang paa Væggen, og ganske lignede det, der fandtes i Leontines Værelse.

Efter nogen Tid traadte Bonaventura hen til Adalbert, og spurgte, hvortænge han havde været udenlands? — „I tre Aar,“ svarede Adalbert. — „Har De seet

mange Landsmænd i Udlandet?" — „Nei." — „Hvorfor ikke?" — „Fordi min Fader, som det lod, ikke ønskede det." — „Adalbert har hidtil været en meget lydig Søn," sagde Czernim. — „Altsaa har De intet hørt om vore Patriots Planer?" — „Ikke et Ord, det vil jeg sværge paa sagde Czernim. — „Nu ligegodt, det Tryk, der hviler paa os, kiender De dog, og til enkelte af de Uretfærdigheder, der udøves imod os, var De selv Dienvidne."

„Vi ere vistnok blevene haardt behandlede," svarede Adalbert, „imidlertid er dette en Straf, der ikke ganske ufortient rammer os, fordi vi ikke ere skredne frem med vor Tid."

„Der talte du, som en velopdragen Søn," sagde Czernim.

„Ikke skredne frem med vor Tid," gienmælede Bonaventura, „nu vel, jeg skal ikke stride herom, men have Fremmede derfor Ret til at skalte med vor Siendom, have de Ret til at kaste Lod om vore Provindser, til at forraade os, det stolteste og kiæfeste af Europas Folkeslag, til vor Arvesiende, paa det vi, der aldrig skialb paa Balpladsene, skulle lære at skialve, ligesom Ostens Slaver, for Satrapernes Luner."

„Skialve bør vi sikkert aldrig," svarede Adalbert, men til en Formynder kunne vi maaskee trænge, thi negtes kan det ei, at vor Frihed meget ofte gif over til utemmet Selvraadighed."

„Der taler atter din Fader giennem dig,“ sagde Czernim.

„O, jeg vilde tilgibe vore Fiender,“ sukkede Bonaventura, „hvis de alene havde berøvet os ydre Fordele, thi dem kunne vi undvære, vi ere vant til at taale Hunger og Tørst, og til at trodse den haardeste Vinter i vore Skove, vi ere vant til at foragte Meget af det, som blodagtige Folkeslag regne til Livets Nødvendigheder; vor Stoltthed er, at forene den Billedes Egenskaber, et hærdet Legeme og en ufordærvet Siæl med de Fortrin, den høiere Dannelselse skienker. Men De taler om en Formynder, betragt dog hiint Land, hvori Barbariets Laster skiule sig bag Dannelsens Form, hvorledes kan det være Formynder for et Folk, hos hvilket Siælsadel og Begjætring har deres Hiem? Var det ikke, som om man vilde sætte en Skiege til Formynderste for ufordærvede Unglinge? I Sandhed, Livets Kilder vilde besmittes ved et saadant Formynderskab, og det kunde da kun lidet hjælpe, om man tillod os at skiule Besmittelsen bag al den Pragt, Asien mægter at frembringe.“

„Sikkert ere disse Billeder overdrevne,“ sagde Adalbert.

„Nei i Sandhed ikke! thi først da aabnes Vresposter og alle Lyffens Veie for os, naar vi for Guld have givet Afkald paa vort Land, naar vi for timelig Fordeels Skyld have tilstoppet vore Øren for vore

Brødres Strig, og tilluffet vore Dine for de Krænkelser, der tilføies dem."

Imidlertid har Forbindelsen med et stort og mægtigt Folk sikkert ogsaa skaffet os Fordele."

"Maaskee, naar man paa Kræmmerviis blot veier de timelige Goder, men hvad nytter al Verdens Fordele naar vi for at naae dem, maae give Slip paa Alt, hvad der giver Livet Værd og Betydning, naar den sidste Rest af vort Land lidt efter lidt nedværdiges til en blot Provinds af et fremmed Rige, naar man til den Ende bryder alle Løfter og udspreder Gift iblandt Folket, og forvandler Halvdelen deraf til Politispeidere, paa det disse kunne styrte den anden og bedre Halvdeel i Glendighed."

"Beviis, at dette er saa," svarede Adalbert, "og ingen ægte Polak vil da tvivle paa, hvilken Vej han skal følge."

"Beviiset er let, naar man kun vil see med egne Dine; forsvinde ikke tidt de bedste Mænd, uden at Nogen veed, hvorhen de føres? Blev ikke femhundrede Børn af Lithauens ædlestes Slægter paa en blot Mistanke, som simple Soldater, bortførte til de fierneste Egne? Ere ikke allerede en Deel af vore høieste Officerer underkøbte og fordærvede? Udgaar ikke en Sværm af Angivere fra Warschau, der, liig Spyfluer, kun sætte sig paa, hvad der glimrer i Landet, for at besudle det? Kan Nogen nu udtale et dristigt Ord, uden at frygte for sin Tiener, ja

for sin Broder og nærmeste Ven? Thi blandt alle Stænder, ligesaa Fyrsten til den omvankende Betler, findes Folk, der besoldes til Forræderi, og kun ved disses Hielp lykkedes det vore Fiender, at uds্পānde deres Net over hele Landet."

"Og hvor skulle vi finde et Værn mod al denne Fordærvelse," sagde Czernim, og paa samme Tid forsvandt de sarcastiske Træk, der ellers, ligesom en Maske, skjulte hans sande Udseende, "hvor, uden i Tanken om en bedre Fortid? Og dog forfølger man de Sagn, der minde om denne Fortid, som om de vare levende Fiender, man skælver selv for de lustige Melodier, hvormed vore Børn dysses i Sovn, og et Par Toner af en gammel Sang, en Barndomserindring, der uvilkaarligh slipper over vore Læber, er en Forbrydelse, der kan koste Frihed og Liv."

"Vore Forfølgere skælve med Net," sagde Bonaventura, "vor Historie skal vende et Dødsstik i deres Hierter, ja, hvis jeg var født i et fremmed Land, og kun langt fra havde lyttet til den Smerte, der ligger i vore Sange, hvis jeg kun havde hørt fortælle om dette Folk, saa trofast mod det Forsvundne, saa giennemtrængt af Heltmod og Poesie, saa mishandlet og forfulgt og omspændt af Fordærvelse, jeg vilde sikkert have solgt min Eiendom, og forladt mit Land, for at kæmpe og døe med disse Fremmede."

I dette Dieblis sprang Døren pludselig op, og til alles Forbauselse traadte en rank, qvindelig Skikkelse ind, hvis dunkle Haar og orientalske Ansigtsstræk paa en selsom Maade affaak mod Vandens Hvidhed. Hun luftede hurtig Døren efter sig, og blev rødmende, og ligesom forstrækket over sin egen Dristighed, staaende ved Indgangen.

„Hvad vil du, Leontine? Er Alexandra syg?“ spurgte Bonaventura. „Nei,“ svarede Leontine, thi hende var det virkelig, „hun sover, men jeg kunde ikke blive rolig paa mit Værelse; jeg vidste vel, at I holdt Maad om Polens Fremtid, deri vil jeg være med, thi jeg har Ret at være med, hvor der tales om mit Fædreland.“

„Hvorledes fandt du Bei herhen?“ spurgte Bonaventura.

Skyggerne af de gamle Konger lode mig ingen Ro, jeg listede mig derfor ud i Haven. Neppe var jeg der, før jeg sølte en uimodstaaelig Lyst til at skue Weichselen igien, hvis susende Bølger jeg troede at høre langt borte. Jeg ilede da til Havens Ende, hvor jeg fandt en Dør, der ikke var lukket i Laas; inden jeg ret vidste det, befandt jeg mig i en af de Gader, der føre ned til Floden. Maanen skinnede klart, Veien var mig bekendt fra forrige Tider, det varede derfor ikke længe, før jeg stod ved Flodbredden. Her var Alt stille, selv Fuglene og Træerne syntes at sove, kun Weichselens Nymphe, der aldrig sover, rullede sine Bænde i det klare Maanelys, og

sang sin sædvanlige Sang ved Heltenes og de gamle Kongers Grave."

Det er en stor Forbrydelse, hvorfor Weichsels Nymfhe burde sendes til Jamosc eller arbeide i Sibiens Biergbærker," sagde Czernim.

"Det faldt mig vanskeligt at komme ned til Flodbredden," blev Leontine ved, "dog lykkedes det tilsidst, og jeg stod endelig ved de rullende Bølger, hvis grønne Farve jeg endnu kunde skimte, og over hvilke Maanen svævede med indfaldne Kinder, ligesom forgræmmet over al den Uret, den havde seet paa disse Steder. Jeg viede mit Hoved imod Strømmen, og vaskede mine Hænder og mit Ansigt i de hellige Bølger; tusinde glimtende Dine bleve da synlige, der hurtig igien vege Pladsen for andre, og dybt i Floden troede jeg at opdage de Skytsaander, der væbe dens grønne Slør, for at styrke os i Ulykken med Haabets Farve."

"Du er en Sværmerke, Leontine," sagde Czernim, og lagde sin Haand paa hendes Skulder, "der hang en Dugdraabe paa Maanens Horn, hvilken Grindringens Genius havde rystet af sine Fingre, denne Draabe sank i din Fødselsstund, og traf dit Dielaag, derfor drømmer du nu om de gamle Minder, og Nattens Taagebilleder lade dig ingen No."

"Jeg vil ikke drømme længere, jeg vil see klart, derfor kommer jeg her, thi, til Trods for din Taushed,

fiender jeg dine Planer, Bonaventura, og jeg vil kun vide, hvorvidt de ere modne.

„Frygtede du ei for den eenfomme og usikre Vej?“ spurgte Bonaventura.

„Jeg frygter Intet, thi jeg er vel bevæbnet,“ svarede hun, i det hun med en rask Bevægelse greb og fremviste den store Naal, der sad i hendes Fletninger.

„Hvis Alt forholder sig, som De fremstiller det,“ sagde Adalbert til Bonaventura, „da vil ingen sand Polak vægre sig ved at gribe til Vaaben, forudsat at han seer Mulighed til Seier og Frihed.“

„Mulighed er der,“ svarede Bonaventura, „i alle Hierter gives en hemmelig Tanke, som ingen Spejder fuldelig fatter og udgrunder; meer end den halve Hær er vunden, og hver Dag optages nye Medlemmer i vort Forbund, Militairskolen i Warschau og de unge Officerer ere vore med Liv og Siæl; Geistligheden har forenet sig med os, Studenter, Videnskabsmænd og Kunstnere ligeledes, og selv i det fjerne Lithauen have vore Venner udsaaet en Sæd, som ingen Hagelstorm fra Norden ganske kan nedslaae.“

„Banskelig kan dog dette sønderrevne Land modstaae de uhyre Masser, vore Fiender ville fremkalde mod os,“ sagde Adalbert.

„Lad Andre beregne deres Kraft efter Krigerens Antal,“ svarede Bonaventura, „vi have Net til at gaae en

anden Bei, vi have Ret til at lægge Villiekraft og Begeistring med i Bægttskaalen, om saa hele det øvrige Europa, liig en bedaget Olding, ryster paa Hovedet derved; vi have Ret hertil, siger jeg, thi meer end eengang gien- tog Leonidas's Gierning sig i disse Skove, vor Historie ligner derfor tidt et dristigt Eventyr, hvis Gang det sjelden lykkes nogen politisk Regnemester forud at bestemme."

"Hvi indviede du mig ikke forhen i disse Planer?" spurgte Leontine.

"Fordi du er en Kvinde, og dertil et halvt Barn endnu."

"See!" sagde hun, og blottede pludselig sin høire Arm, paa hvis hvide Overflade Bogstavet K, omgivet af en Egeløvsfrands, og indbrændt med dybe Træk, blev synligt, „husker du, da du første Gang fortalte mig om Kosciuszkos Daad, og viste mig hans Navn indgravet i dit Bryst, hvorledes jeg da bønfaaldt dig saalænge, til du ogsaa indbrændte dette Tegn paa min Arm.

Jeg husker det vel, du stirrede rolig og alvorlig paa mig, og mælede intet Ord, medens jeg udskar og indbrændte Tegnet."

"Kunde jeg tie den Gang, kan jeg det vel ogsaa nu," svarede Leontine og bedækkede sin Arm; „naar begynder Kampen?"

"Var Alt gaaet efter Ønske, da havde vi alt begyndt den," svarede Bonaventura.

„Naar begynder den?“ spurgte igien Leontine.

„Hurtigere maaskee, end I troe; søger nu blot at virke hver i sin Kreds, søger at udfinde alle dem, paa hvilke vi kunne stole, udforsker Menneskets Hjerte! understøtter Eders Brodre, og fremfor Alt, lader ingen Tvivl og intet Forhold hindre Jer fra at virke med Sjælens hele Kraft i det afgjørende Dieblit, da skal det vel gaae!“

„Jeg vil nøiere kiende Deres Plan, før jeg ganske overgiver mig til Dem,“ sagde Adalbert. — „Men hel- lig Tausshed lover De naturligviis.“ — „Jeg skal være taus, som Graven,“ svarede Adalbert.

„Nu ville vi gaae til Ro,“ sagde Czernim, „dog maa De først bringe Deres Søster hjem, Bonaventura.“

Da de to Sødsfende vare borte, spurgte Adalbert Czernim, om Casimir var indviet i de Forbundnes Planer. „Nei,“ svarede Czernim, „Casimir bør man aldrig indvie i nogen Plan, kun i Diebliffet hører han os til, og kan da maaskee vise os større Tjenester, end vi ane eller tænke.“

Adalbert vilde nu fortsætte den forrige Samtale, men Czernim gav strax Taler en anden Vending, i det han spurgte Adalbert, om hvad han syntes om Leontine. — „Hun er eiendommelig i al sin Adfærd,“ svarede Adalbert, „og dertil baade stiv og elskværdig, dog overskrid- der hun vel altfor dristig Sædvanens Grændser.“ — „Ja Sædvanens men ikke Sømmelighedens,“ svarede Czernim.

— „Det var neppe sømmeligt, at hun blottede sin Arm i vor Nærværelse,“ sagde Adalbert. — „Jeg vilde ikke agte hende halvt saa meget, hvis hun havde betænkt sig derpaa.“ — „Med Hensyn paa qvindelig Anstand kunde hun endnu lære Meget af Emilie,“ sagde igien Adalbert. — „Hør, min Dreng! før du bedømmer en Kvinde, skal du vide lidt Besked om hendes natlige Drømme, hvad Leontine angaaer, da tør jeg sværge for hende i det Capitel, men Frøken Emilie, med hende er det en anden Sag.“

Kort efter kom Bonaventura hjem, og alle tre forsoiede sig til Hvile, Adalberts Hierte bankede imidlertid altfor stærkt, til at han strax kunde falde i Søvn, dog var det ikke nu meer Emilies Billede, der forstyrrede hans Ro, men Tanken om den forestaaende Kamp, og om de Ulykker og Farer, der trueede hans Fædreland; ikke desmindre oprandt ogsaa undertiden et dristigt Haab i hans Indre, det polske Blod rørte sig i ham, saa hans Siæl higede efter Balpladsen, og efter en Daad, der kunde adle ham i hans Landsmænds Grindring.

Attende Capitel.

Indvielse og Drom.

Det blev aftalt, at de tre Sødfkende tilligemed Czernim og Adalbert den næste Aften skulde besøge Kosciuszko's Capel, hvori Broder Vincent, efter Bonaventuras Beretning, vilde holde en Tale. Da de kom derhen, fandt de mange Menneſker samlede, Porten var desuden spærret, ſaa at de alene kom frem ved at nævne deres Navne. Udenfor Capellet bemærkede Czernim flere mistænkelige Perſoner, og blandt andre Soldbetienten Iwan, der vilde ind i Kirken, dog lykkedes det dem ikke, og det var aabenbenbart, at man med Billie ſpærrede dem Udgangen.

Da Czernim og hans Ledſagere kom ind, ſtod alt Broder Vincent for Altet, og læste en Siælemesse, hvilkken denne Gang ikke blev holdt over nogen Død, men over en levende Kriger, der med Magt var bortført fra Republikens Grændſe til den ruſſiſke Hær, og ſom man nu, fordi man aldrig ventede at ſee ham mere, efter den Skik, der herſker i diſſe Lande, ganſke behandlede, ſom om han ikke mere hørte Livet til.

Efterat Siælemessen var endt, forlod Broder Vincent Alteret, besteg et ophøiet Sæde, og holdt en kort Tale, hvoraf vi, da han, med usædvanlig Frimodighed, udtalte sine inderste Tanker, ville fremhæve det Vigtigste.

„Hvis denne Mand,“ begyndte Munken, „hvilkens I nu betragte som død, efterdi han er bortført med Magt, og I aldrig see ham mere, nu virkelig var bortgangen til det evige Liv, og jeg saae hans Venner og hans gamle Fader, og den blege Jomfru hist ved hans Dødningsbaare, da kunde jeg dog maaskee lettere finde Trøst for dem, end jeg nu kan. Hvi ville I frygte Graven, kunde jeg da sige, hvi ville I sørge, fordi en byrdefuld Dag er til Ende? Er det ikke, ligesom Dagleieren, naar han er træt af at arbejde, vilde frygte for Sørnen, hvori han skal glemme sin Moie? Er det ikke ligesom Slaven, der træller i Lænker, vilde frygte det Dieblis, da Fangfogdens Pidsk ikke mere skal høres? Troe I, at en slig Frygt bør finde Sted, mine Venner? Eller er det ikke meget rimeligere, at Arbeideren vil glæde sig, naar Aftenklokken og den klare Stjerne kalde ham til Hvile, og naar den sure Moie ophører? O, lykkelig er den, der har naaet de Boliger, hvor Tyrannerne ligge blege og henkastede, hvor de Ugudelige maae aflade med deres Næsen, hvor Lænernes Lyd ikke mere høres, og hvor salig Fred er over den Slumrende.

Ik, men saavidt ere vi ikke endnu, endnu hører jeg kun de

stærke Naab, der kalder os til Kamp, og Lyden af Stridsvognene og de trampende Heste, der ville knuse vore Brødres Hoveder. — En af vore Landsmænd bortføres igien imod Lovens Ord, han bortrives fra sin Faders Huus, og fra den blege Piges Favn, der skienkede ham sin Tro; han er stilt fra os ved en uoverstigelig Muur, og vi læse Siællemesser over ham, som over de Døde, og dog er han ikke død, han er ikke indgaaet i Skærsilden, og dog føler han alt Skærsildens Plager her paa Jorden. Hvad er det da for et Dødsbillede, der er værre, end Døden? Hvad er det for et Dyb, hvori den Levende nedstødes, for at worde begravet, medens han lever? Ja de have bygget en Grav for den Levende og et Fængsel for Eders varme Hierter.

Skulde der da kun findes Trost, hvis den Bortgangne virkelig var død, men aldeles ingen nu, da han er bortført til et fiendtligt Land? Jo, ogsaa i denne Ulykke gives der Trost, thi det Liv er ikke fortabt, fra hvilket Nanden ei er bortvegen, og ligesom Eders Hænder knytte sig ved Tanken om Fiendens Overmod, og Eders Dine glimte ved Synet af Voldsmanden, saaledes knytte sig tusinde Hænder, og glimte tusinde Dine paa andre Steder i disse Lande; thi Nanden er een, der forbinder dem, og den kan aldrig sonderstaaes med Sværd.

Men det er ikke for intet, at disse Trængsler ere komne over Eder, thi netop de skulle vække og løsbindinge

Nanden i Eders Bryst. Eller ville I hellere være liig Hine, der have nok af Jordens Goder, og der ikke vide, hvad det betyder, at ligge vaagen paa sit Leie af Beskyrnring for sine Brødre, der ikke vide, at de ere skabte til noget Mere, end til at sammendynge for sig alene, hvad de dog ikke alene kunne fortære, der ikke føle Hjertets Kald til at offere Liv og timeligt Guds for det, der er høiere, end begge? O, mine Brødre! I have midt i Eders Armod samlet større Skatte, end Hine, og I ville aldrig glemme, at det var her, paa disse Høie og i disse Skove, at Friheden sidste Gang hævede sit dristige Banner; I ville aldrig glemme, hvorledes I den Gang stode ved hverandres Side under Teltet og i de dunkle Lunde, og hvorledes I kæmpede trofast imod den overlegne Fiende. Ja, den Gang seirede den evige Kraft i Eders Hjertes, og der var een Villie i det sønderrevne Land, og I flettede Alle det Baand, som ingen Alvindsmand mægter at løse, og I bleve til eet Folk i Ulykken.

„Vel den!“ blev Munken ved, og en stærkere, næsten sværmerisk Ild funklede i hans Øine, „vel den, der seer Undergangen for Die, og dog troer paa Opstandelsen, thi kun dit Haab og dit Hjertes Troskab frelser dig fra Døden! Om denne Troskab taler alt den trællende Bagtel og Svalen, der flyver fra Syd, for at gienfinde sin Nede, og Lærken, der stiger, naar Morgenrøden viser den sin dugbesprængte Nase, om den tale selv Midnattens

Berdner, naar de hænge, liig unge Bier, der ville sværme, om den store Melkevei; om den taler ogsaa Maanen, naar den nærmer sig til Morgenstiernen, for at hviſte den et hemmeligt Ord i Dret, hvorved dens Straaler blinke ſtærkere. Ja, havde ikke diſſe Berdner den evige Troſſkabsdrift i deres Hjerter, hvorledes kunde de da vandre ſaa roligt, og blinke ſaa trygt med deres lyſe Dine; vel Eder da, I, ſom troe, thi ſandelig I ere bedre, end alle diſſe, og I ſkulle fuldbringe en Bane, der er lyſere, end deres, og kun den Drivlende ſkal blegne og vaille og forvildes paa ſin Veil!"

Da denne Tale var endt, hørtes der Toner, der, for Adalberts Øren, ſlang, ſom halvundertrykte Krigsraab. Havde Munkens derpaa igien hævet ſin Noſt, for at benytte denne Stemning, da var rimeligviis Stormen allerede den Gang udbrudt, men han gjorde det ikke, og forlod ſtille Talerſtolen, hvorefter det blev taugt igien.

Da Adalbert kom hjem, var han meget tankefuld, tilſidſt, efter en lang Tausched, rakte han Bonaventura Haanden og ſagde: "Jeg ſeer, at jeg kun har Valget imellem min Fader og mit Land, og jeg vælger det ſidſte." — "Saa vær velkommen iblandt os," ſvarede Bonaventura, og trykkede ham til ſit Bryſt. Kort efter kom ogsaa Gjernim og adſkillige Mænd, ſom Adalbert ikke kiendte, og for hvilke han blev foreſtillet, ſom et nyt Medlem af deres Selskab; de Fremmede gif imidlertid ſnart igien,

og Bonaventura fulgte deres Exempel. Adalbert blev derimod hjemme, og anvendte Tiden til n^oie at udspørge Czernim om de Forbundnes Planer, og han erfoer saaledes Meget om de hemmelige Selskabers Oprindelse og Tilvæert, om de Farer, der truede dem, om deres Hjelpekilder og virksomste Medlemmer, og især om Patrioternes dristige Haab.

Klokken elleve kom Bonaventura tilbage, og spurgte Adalbert, om han ikke havde Lyst til endnu engang at besøge de døde Helte i Domkirken. „Det er en underlig Tid at besøge dem paa,“ sagde Adalbert. „Denne Time er den allerbedste,“ svarede Bonaventura, „thi nu blive vi mindst forstyrrede; frygt ikke!“ blev han ved, „Præsterne ere vore Venner, og i Kirken ere vi derfor sikkrere, end paa noget andet Sted.“

Adalbert kastede sin Kappe over Skuldrene, og erklærede sig beredt til at følge.

De gik da giennem flere smalle Gader, i hvilke Adalbert aldrig før havde været; pludselig standsede Bonaventura ved en Hæveport, hvorfra, efter et givet Tegn, en qvindelig Skikkelse traadte frem, i hvilken Adalbert strax paa Gangen gienkiendte Leontine. De ilede videre, og naaede snart de store Træer, hvorfra Veien hæver sig op til Domkirken. Da de kom til Kirken, gik de forbi Hovedindgangen, og standsede ved en mindre Dør, der endnu ikke var lukket, men stod paa Klem. Ind ad denne

gik de alle tre. Ved Kirkedøren stod den samme gamle Præst, der havde ledsaget dem den forrige Dag, og holdt en brændende Lampe i Haanden. Neppe vare de indendør, før han, uden at sige et Ord, lukkede Døren i Laas, hvorefter han skred frem, og vinkede med Haanden, at de skulde følge ham.

En kold Fæbergysen foer igiennem Adalberts Legeme, i det de traadte ind i den store Kirke, thi det forekom ham, som selsomme Skygger løb henad Bæggen. Maanen stirrede et Dieblif paa de høie Vinduer, hvor Edderkopperne vævede et Slør over Natens Hemmeligheder; tort efter syntes den at bæve for sin egen Nysgierrighed, og svøbte sig i Skyen og forsvandt. Pludselig klang tolv Slag af den uhyre Klokke, ligesom Nøsten af en Aand, der kalder de Døde fra Graven; da forekom det Adalbert, som om han hørte Drømene banke i de gamle Kister, for at aabne sig en Vej giennem Bræderne til de Døde, alle de malede Billeder bleve ligesom levende i deres Rammer, hver Gang et Skær fra Lampen faldt paa dem, ja selv de udslaarne Helgene og de blege Ansigter paa Maderne syntes at nikke i Maanelyset, der nu igien blev synligt, og han troede at opdage hvide Dødninger i Krogene, medens de store Marmorgribbe paa Gravene ligesom sloge med deres Binger.

Fra denne vaagne Drøm blev han først befriet, da de kom forbi Alteret, hvor Nedgangen var under Jorden;

ogsaa her skred den Geistlige foran med den tændte Lampe i Haanden, og de giennemvandrede nu de samme Gange, giennem hvilke de allerede Dagen tilforn havde gaaet. Da de endelig stode i Capellet, hvor den eenlige Lampe brændte, slukkede Præsten sit Lys, og traadte tilbage i Baggrunden.

„Kneeler!“ sagde Bonaventura, og Adalbert og Leontine knælede foran Liigtisterne. „Sværger, at I ville være tause, som disse Gravhvælvinger,“ blev han ved, „at I aldrig med et Ord eller med en Mine ville forraade nogen af dem, der komme til Eder i Eders Fædrelands Sag, at Enhver, der vil kæmpe derfor, han være hvi eller ringe, fremmed eller indfødt, skal finde Hielp og Understøttelse hos Eder.“ — „Vi sværge,“ sagde de begge. — „At I ingeninde ville opgive Eders Fædreland, selv om Tiderne synes aldrig saa haarde, og om Fiendens Tilbud ere aldrig saa lokkende, at intet Offer skal være Eder for stort, selv om Eders Forstand siger Eder, at Offeret og Kampen, efter Verdens almindelige Maalestok, ere til ingen Nytte.“ — „Vi sværge,“ gientog de begge. — „At Fædrelandets Fiender skulle være fremmede for Eders inderste Tanker, og at I ville tillukke Eders Bryst og Eders Hierter for dem, selv om de vare af Eders egen nærmeste Slægt.“ — „Vi sværge,“ sagde Leontine, men Adalbert syntes et Dieblisk at betænke sig, endelig udsagde han Ordene efter hende.

„Betænk, at ikke blot de Levende have hørt Eders Ed,” sagde Bonaventura, „at I her og hisset skulle svare derfor, at I her og hisset skulle være udelukkede af de Bedstes Kreds, at I skulle være forbandede i Tid og Evighed, hvis I svigte Eders Løfte, thi Flere ere her tilstede, end I kunne see, og selv de Døde heste deres Dine paa Eder i denne Midnatsstund.“

Det forekom virkelig Adalbert, som om der stode graae Skikkelser i alle Kroge, men om de vare levende eller døde, eller kun Fostere af hans egen Indbildning, vidste han ikke. Han gysede stærkt, ligesom ved sin Indtrædelse i Kirken, da hævdede Leontine sine klare Dine mod ham, og rakte ham sin Haand. „Vi ere nu evig forbundne til det samme Maal,” sagde hun, og det syntes ham fra dette Dieblig virkelig, som om han for bestandig var bunden, ikke blot til sit Fædreland, men ogsaa til den skionne, vidunderlige Pige, der, knælende ved hans Side, havde rakt ham sin Haand.

Tause gik de op i Kirken igjen; den Geistlige aabnede Kirkedøren, og de vandrede tilbage paa den samme Vej, ad hvilken de vare komne.

Da de nærmede sig til Leontines Hiem, opdagede de, ved Hielp af Maanelyset, en Mand, der listede sig langs med Havemuren. Han agtede ikke paa dem, før de kom ham ganske nær, men da vendte han sig om og flygtede. „Det Menneſte lignede Casimir,” sagde Leontine. „Ni-

meligviis var det dog ikke ham," sagde Bonaventura, „med mindre han har besøgt Alexandra.“ — „Alexandra er for lang Tid siden gaaet til No," svarede Leontine, og ilede ind ad Hæveporten, fulgt af sin Broder og Adalbert. Da de kom indensfor, saae de Emilie, der traadte dem rast i Møde. „Er det Dem," sagde hun til Leontine, „hvor i al Verden har De været?" — „Har Alexandra mærket min Fraværelse?" spurgte Leontine. — „Nei, men jeg har været i stor Angst for Deres Skyld, thi jeg mærkede vel, at De gik ned i Havnen og forsvandt.“ — „Er Alexandra rolig, saa kan det Andet være mig ligegyldigt.“ — „Det er den anden Aften, paa hvilken De saaledes forlader os," anmærkede Emilie. „Begge Aftener var hun under sin Broders Varetægt," svarede Bonaventura. „Ja ja, jeg er ligesaa overbevist om hendes Uskyldighed, som De, men Verden kunde dømme anderledes.“ Leontine svarede intet hertil, men Adalbert troede at bemærke et bittert Smil paa hendes Læber. „Vi have nylig faaet Brev fra Starosten," sagde Emilie, „han forlader i disse Dage Warschau, vi maae da vel reise hjem i Morgen. Farvel, mine Herrrer.“ Efter disse Ord ilede hun bort med Leontine.

„Jeg kunde fristes til at troe, at Froken Emilie selv har haft et Stævnemøde i Nat," sagde Bonaventura. Adalbert studsede vel ved disse Ord, dog var allerede hans Følelse for Emilie saa kølnet, at de langt fra ikke

virkede saaledes paa ham, som de tilforn vilde have virket; ja de vigtige Planer, hvori han nylig var bleven indviet, spysfelfatte ham nu saa udelukkende, at han, efter saa Minuter, ikke mere tænkte paa, hvad der for en Maaned siden vilde have vaakt hans heftigste Skinsyge.

Da Adalbert kom paa sit Kammer, lagde han sig strax til Hvile, thi han følte sig meget udmattet, dog faldt han heller ikke denne Gang i nogen rolig Søvn, tværtimod laae han længe i den Halvslummer, hvori Drømmenes Genius dristig henstiller sit Huulspeil paa Grændsen af de Vaagendes Land, saa det henkaster sine Billeder i Luften, i en bekiendt Omgivning. Tusinde phantasiiske Skikkelser, den ene selsommere, end den anden, steg da frem ligesom af en uendelig Afgrund. Først efter lang Tid faldt han i en dybere Slummer, hvori Drømmene ganske droge ham ind i deres Kreds, og hvori de flygtige Billeder ordnede sig til et større Heelt.

Det forekom ham da, som om han igien befandt sig i den store Domkirke, hvori han, istedenfor de gamle Mindesmærker over polske Konger og Biskopper, opdagede flere prægtige Capeller, hvori de mægtigste Erobrere fra Diabolandet vare begravne. Paa disses Marmorkister sadde Gripper og vingede Sphinxer, der bare Kroner paa deres Hoveder, og der i Pragt langt overgik Alt, hvad han nylig i Virkeligheden havde seet. Uagtet de syntes dannede af Steen, mærkede han dog snart, at de levede, thi

efter nogen Tid reiste de sig op, og viftede med Halerne og Vingerne, hvorfra der udgik en stærkt Kulde, saa Vandet frøs til Is i de store Kar. Endelig havde de sig i Beiret, og slagrede giennem Kirkens Stib og i alle dens Sidegange, hvorved de saa ofte og stærkt stødte an mod Kirkemuren og det hvælvede Loft, at der opstod Nalbninger deri. Da disse Nalbninger ved gientagne Slag vare blevne store nok, fløi de med Skrigen, ligesom vilde Novfugle, ud derigennem, og forsvandt i Luften. Efter nogen Tid kom de alle tilbage, og der neddryppede Blod fra deres udrakte Tunger, og de holdt Piig i Kløverne, som de lode falde mod Kirkegulvet, der strax aabnede sig, og opslugte Eigene, hvorpaa det lukkede sig igjen. De selsomme Fugle dalede nu atter, og toge Veien til de forskiellige Gravcapeller, hvortil de hørte, hver af dem lagde sig paa den Marmorkiste, hvorpaa den i Begyndelsen sad, og de knugede Marmoret, saa Stenen gav efter, og Laagene sank, hvorved de Dodes Bryst bleve knuste i Kisterne, hvilket lydeligt kunde høres i Kirken.

„Det er de Mægtiges hemmelige Tanker,“ sagde pludselig en hvi Røst, „hvilke have faaet Vinger, og flyve fortærende giennem Verden, men tilsidst vende de tilbage, og sætte sig paa det Bryst, hvorfra de udgik, og trykke det, saa det knuses til Støv.“

„Til Baaben, til Baaben! til Kamp mod de Novdyr, der sønderrive Følkens Indvolde!“ raabte en anden

Nøst endnu høiere, end den første, og nu rørte de gamle Landsfer sig paa Gravene og i de mørke Kroge, og det sunkede i Dybet, og af Jorden kom knuste Hoveder frem, af hvis Bunder dryppede Blod.

„Vi ere de Mænd, hvis Navne aldrig forglemmes,“ hvisttede en Stemme fra en af Marmorkisterne. „Længere skal den forstenede Musling i Biergenes Indre vare, end de Navne, for hvilke I bortgave Eders Salighed,“ raabte igien den anden Nøst.

Pludselig troede Adalbert at befinde sig under Jorden i Kosciuszkos Capel, hvor Leontine igien knælede, og hvor han saae Helten staaende i fuld Rustning paa sin egen Liigliste, hvorfra han rakte ham sit store Slagsværd. Da Adalbert vilde gribe det, svævede et Billede frem af Krogen, i hvilket han gienkiendte sin Fader, der hævede Fingeren advarende imod ham; men nu rejste Leontine sig pludselig, hestede sine klare Dine paa ham, og rakte ham Haanden med de Ord, hun havde sagt i samme Nat: „Vi ere evig forbundne.“ Derpaa trykkede hun et Kys paa hans Læber, som han folte i sin inderste Marv, endelig istemmede hun den berømte Folkesang: „Endnu er Polen ei forloren,“ og det var ligesom et usynligt Chor i Luften understøttede hendes Nøst. Derved vaagnede Adalbert, men i det han tænkte over sin Drom, hørte han endnu en svag Gienklang af den Melodie, der i Søvn havde tonet for hans Øren. Forundret sprang

han op fra sit Leie, og opdagede i Morgendæmringen, at der sad en Bagtel i et Buur tæt under Loftet, hvilken fløitede Melodien til hiin Folkesang; dette havde formodentlig givet Anledning til Slutningen af hans Drøm.

Uvilkaarlig maatte Adalbert studse ved, at han havde tillagt de Toner, der udgik af en saa ringe Fugls Strube, en overjordisk Oprindelse. „Skulde vore Planer og vort dristige Haab ikke hvile paa nogen fastere Grundvold, end denne luftige Drøm?“ sagde han ved sig selv. „God Morgen!“ raabte i samme Dieblig Bonaventura, der havde sit Leie ved Siden af ham, „har Leontines Bagtel forstyrret Deres Sovn?“ — „Hvorfor kalder De den Leontines Bagtel?“ — „Ja nu er den egentlig ikke meer hendes, men hun har dog lært den Sangen, og foræret mig den,“ svarede Bonaventura.

De to Nyforbundne vare endnu ikke færdige med deres Paaklædning, da de hørte en stærk, gientagen Banken paa Porten. Bonaventura, der, formedelst de farlige Forbindelser, hvori han stod, vel havde Grund til Misstanke, aabnede strax et Vindue, og først da han havde forsikret sig om, at Besøget ikke var farligt, ilede han ud, og luffede op. Kort efter traadte Casimir, som Adalbert, efter sin Ankomst til Krakau, ikke havde seet, ind i en temmelig ophidset Tilstand. „God Morgen!“ sagde han, „skammer du dig ikke ved, at en saa doven Knekt, som jeg, skal være aarvaagnere, end du?“ —

„Hvor har du sværmet om i disse Dage?“ spurgte Adalbert. „Jeg har levet fri, som en Fugl i Luften; det kommer af, at jeg var skilt fra min Fader og min Kone,“ sagde Casimir, og skede til Døren, hvoraf Bonaventura endnu ikke var kommet ind, „da besfinder jeg mig bestandig vel, og Alt lykkes, hvad jeg ønsker.“ — „Mødte vi Dem ikke i Nat udenfor Fru Tarnows Have?“ spurgte Bonaventura, der nu vendte tilbage. — „I Nat? Nei, i Nat var jeg med Major Zeltner paa det bedste Vertshuus i hele Krakau.“ — „Og der gik det vel lystigt til?“ sagde Adalbert. „Saa lystigt, at Zeltner selv overvældedes af den stærke Tokaier, saa vi maatte bære ham, som en Død, igiennem Gaderne. Rigtignok vare der nogle Politiebetiente, der vilde hindre vort Tog, men vi sloge os igiennem som brave Karle; jeg selv gik foran med dragen Pallask og værgede for ham, saa godt jeg kunde, flere brave Kammerater understøttede mig, men tilsidst kom der et saa stort Oplob, at vi nær vare blebne overmandede, da trak vi ned ad en smal Gade til Weichselen, hvori vi vilde redde os ved Svenning, og føre vor Ven igiennem Bølgerne, stiondt der rigtignok var et Par af os, der havde saa flette Tanker om ham, at de troede, han vilde drukne paa Weien. Dog til den Yderlighed kom det ikke, thi Zeltner reiste pludselig Hovedet i Weiret, og befalede Politiet med stammende Nøst at gaae Fanden i Bold. Disse Ord virkede bedre, end den bedste Tale,

thi neppe hørte Politiet den, og mærkede med hvem det havde at bestille, før det selv adspredte Sværmen, og hialp os at bringe ham hjem.

„Er det blot for at berette denne Hestejgerning, at du kommer saa tidlig?“ spurgte Adalbert.

„Nei, jeg har endnu en anden Grund,“ svarede Casimir, „jeg vil fortælle dig, at den Gamle snart kan ventes hjem, derfor maae vi reise endnu i Dag, siger Emilie. Farvel! Jeg skal hen at see om Zeltner vil leve op igien, før vi reise.“

En polsk Familie.

R o m a n

af

C. Hauch.

Anden Deel.

Und so ist Alles Traum und Schatten um uns her, aber Träume
setzen Geister voraus, und der Erdschatten eine Sonne.

Jean Paul.

Kiøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1839.

Die große Familie.

von

C. Schönb.

Neu bearb.

Die große Familie ist eine der besten und interessantesten Werke, die je geschrieben sind. Sie ist eine der besten und interessantesten Werke, die je geschrieben sind.

Stobbenhagen

Verlag von Stobbenhagen & Co. in Leipzig
1891

1891

Første Capitel.

Tilbagekomsten.

Reisen blev nu intet Dieblig opsat; ogsaa Bonaventura fulgte sine Sødsfende, for endnu at tilbringe nogle Timer med dem i deres Hiem før Starostens Ankomst.

Paa Hiemveien talte Alexandra om Pater Vincents mærkværdige Prædiken, hvoraf hun var meget opbygget. Czernim indlod sig denne Gang mod Sædvane alvorligt med hende. „Ja, ja," sagde han, „jeg erkiender, at Broder Vincent mener det vel, og hans Driftighed behager mig, men hans Tro deler jeg ikke." — „Faa ere de, der dele den i vor Tid," svarede Alexandra. — „Ja, jeg kan ikke sliule det," sagde Czernim, „jeg er nu engang en forstøffet Hedning, og i visse Maader helder jeg endog til den jødiske Tro, thi for mig er Messias endnu ikke nedstegen paa Jorden, og jeg venter ham fra Dag til Dag." — „Hvem er da Deres Messias?" spurgte Alexandra. — „Den, der befrier først mit

eget Folk og derpaa de øvrige Mennesker fra Træng, Baand og Ulykke, fra al den Jammer, der i Birkeligheden trykker dem; den, der ikke blot giver os Haab for det tilkommende Liv, men der ogsaa forløser os i denne Verden; hiin Lære, som De og Flere hylde, var maaskee et Forsøg til, hvad jeg ønsker, men det mislykkedes aabenbar, og Verden er ligesaa nedstunken i Glendighed nu, som den var i gamle Dage." — "Derfor det skal kaldes Jødedom at betvivle Frelserens Ankomst og at begiere sin Løn i denne Verden," svarede Alexandra, "da synes Jødernes Lære i vor Tid at have seiret over Kristus, thi de foragte, bespottede og korsfæste nu hans Mand, ligesom de før foragtede, bespottede og korsfæstede hans Løgene; dog med Dem vil jeg ikke tale om Saadant." Derefter taug hun en Stund. "Du, Casimir, var jo ikke engang med i Kirken?" sagde hun endelig. — "Nei," svarede Casimir, "jeg havde baade behageligere og vigtigere Forretninger, desuden er der kun een christelig Tert, der ret behager mig." Alexandra svarede intet, men sukkede dybt. — "Det er Terten om Christi Mirakel i Cana," blev Casimir ved, "da han forvandlede Vand til Vin, det er den fornøftigste af alle hans Gjerninger." Gjernim loe høit heraf, og selv Emilie smilede, men Alexandra taug nu ganske stille. De andre agtede ikke stort paa denne Samtale, men sadde nedstunkne i deres egne Drømme.

Efter nogle Timers Rørsel kom de til en stor Bygning, hvori Czernim foreslog, at man skulde spise til Middag, da en af hans Benner, som han sagde, boede her. „Hvad hedder han?“ spurgte Adalbert. „Det er Grev Larinski, en rig Adelsmand, som du flere Gange har seet hos din Fader,“ svarede Czernim.

Bognen rullede nu ind i Slotsgaarden, og de Reisende steg ud. Flere rigtflødte Tienere ledsagede dem opad Trapperne til en prægtig og stor Sal, hvori Greven selv meget høflig kom dem i Møde. Da de havde hvilet dem, og modtaget nogle Forfriskninger, maatte de vandre igiennem flere Værelser for at see Billeder af Grevens Forfædre. Derefter kiørte et Par gammeldags, men stærkt forgyldte Bogne frem, hvori Grev Larinski indbød Selskabet til at tage Plads. Da de vare stegne ind, stillede flere Tienere i prægtige Liberier, med Guldsnore paa Hattene, sig bag paa Bognene; Emilie anmærkede imidlertid, da hun siden var alene med Adalbert, at disse Snore, uagtet de glimrede meget, vare uægte. Bore Benner kiørte nu paa maadelige Veie forbi mange sletdyrkede Agre og faldefærdige Bondehuse; imidlertid syntes dog Grevskabet, hvilket deres Bert vidtløftig udviklede for dem, at være meget stort.

Bed Bordet bleve de bebertede med mange udsøgte Retter og med de kostbareste Vine. Derimod var Samtalen stiv og tvungen, og dreiede sig saa udelukkende om

fremmede Landes Politik, at Damerne aldeles ikke kunde deeltage deri; tilsidst kom Greben og Bonaventura i Strid om Adelsens Forrettigheder, hvilke Bonaventura angreb og Larinski forsvarede. Denne Strid var uden Tvivl bleven meget heftig, hvis Czernim ikke i Tide havde givet Samtalen en anden Retning.

„Jeg finder denne Grebe meget kedsommelig,“ sagde Adalbert efter Bordet til Czernim. — „Grev Larinski hører imidlertid med blandt vore gode Patrioter,“ svarede Czernim. — „Dertil mærker man kun lidt,“ sagde Adalbert. — „Og dog har han opoffret sin halve Formue til Landets Forsvar.“ — „Ja,“ sagde Bonaventura, „selv den Egennyttigste blandt os opoffrer dog mere for Friheden, naar det gjelder, end de Uegennyttigste i andre Lande.“

Nu forlode vore Benner Grev Larinski; kort efter skiltes Czernim fra dem, og Casimir fulgte ham, for at hente sit Gevær, som han nødigt i flere Dage savnede. De andre fortsatte derimod Rejsen til Starostens Slot.

Nogle Timer efter deres Hiemkomst indtraf ogsaa den gamle Witowski, der havde tilbagelagt Veien fra Warschau hurtigere, end han selv havde ventet. Han syntes meget venlig, dog gik der en Sky over hans Ansigt, da han saae Bonaventura, imidlertid fattede han sig snart igien. „Det fornøier mig,“ sagde han, da han hørte, hvor de havde været, „at min Adalbert, da jeg selv ikke

kunde ledsage ham, fandt en saa erfaren Beiviser, som Hr. von Zaleski." Derefter ledede han Samtalen hen paa Major Zeltner, for hvem han yttrede en særdeles Belvillie. Endelig omtalte han sit Ophold i Warschau, og især Storfyrsten, som han ikke blev træet af at rose.

"Derfor de, der misliende Fyrst Constantin," sagde han, "blot saae ham i Nærheden, da haaber jeg, at de, hvis der var et Gran af Billighed i deres Siæle, vilde forandre deres Mening om ham; han kan imidlertid være rolig for sit Rygte, thi hvor uretsfærdig man nu er imod ham, saa vil sikkert Efterverdenen skienke ham sin Ret."

— "Men hvi er dog Nutiden ham saa fiendsk?" spurgte Emilie. "Fordi udmærkede Mænd aldrig mangle Fiender," svarede Litowski, "dog saameget maae selv disse Fiender tilstaae, at Storfyrsten er en af Europas fældneste Felt herrer; jeg har talt med udmærkede Krigere, der vare forbausede over, hvad han, som Tactiker, har virket; den Sikkerhed, den Bestemthed, hvormed enhver frigersk Bevægelse nu udføres i Warschau, har Ingen Begreb om, der ikke selv har seet det; ikke en halv Tomme, ja ikke en Linie træder den ene Mand fremfor den anden; hele Hæren er forbandlet til et eneste stort Legeme, hvori Storfyrstens Villie lever og aander, og hvori han alene er Siælen; derfor burde i Sandhed alle Europas Fyrster sende deres Officerer til os, for at lære, hvad Tactik

vil sige, thi ved Storfyrstens Omsorg ere vore Tropper nu blevene til de første i Verden."

"Det vare de allerede før Storfyrstens Tid," svarede Bonaventura med polsk Stoltshed.

"Og nu den Orden, der hersker overalt," blev Starosten ved, "hver Mand, hver Hest, hver Sadel har sit Nummer, hver Caserne er omgivet med Grave, saa ingen Mand kan komme bort, og har desuden sin Have og sine Alléer, ja paa Troihuset danne de mangfoldige Vaabendele de konstigste Sviler, og Gulvene ere belagte med Gulvtepper; kort, der er en Pragt og en Storhed overalt, som man vanskelig nogensteds skal opvise Mågen til."

"Ja, vi vide det vel," hvisttede Bonaventura til Adalbert, "gamle Spauletter bevares i pragtfulde Skabe, ligesom selsomme Dyr i et Naturaliecabinet, og danne saaledes en stærk Mod sætning til Bøndernes Hytter, der ligne Hundehuse."

"Og nu skulde De tillige see, hvorledes han elsker sin ophøiede Gemalinde og sine skionne Børn," blev Starosten ved, "hvilke han, i min egen Nærværelse, med inderlig Kierlighed trykkede til sit Bryst, og De vilde da lære at skatte ham ikke blot som en stor Fyrste, men og som et siældent Menneske."

"Har han virkelig betalt sin Gemalinde med Keiserkronen?" spurgte Emilie.

"Det veed jeg ikke," svarede Starosten.

„Men haard og streng er han dog," sagde Alexandra, „det kan De aldrig negte."

„Den, der er streng mod sig selv, bliver det ogsaa let imod Andre," svarede Starosten, „den, der hver Morgen Klokkeren fire staaer ved sit Skriverbord, taaler heller ikke gierne Dovenskab hos sin Omgivning; for Nesten tilstaaer jeg, at han er lidt opfarende, dog fortryder han snart igien sin Hestighed; saaledes veed jeg, at han engang, da han ved et Fodspark havde været Marsag til en paatrængende Karls Død, i tre Uger gjorde Bod efter de strengeste græske Kirkeskikke, for han igien vilde give sig tilfreds."

„Det var affkyeligt!" raabte Leontine; men Bonaventura svarede intet. „Havde jeg den Gang blot med et eneste Ord taget til Gienmæle," sagde han siden til Adalbert, „da havde jeg neppe længere magtet at styre mig selv, og kunde da let med min egen Tunge have besørget mig et Reisepas til Sibirien."

Starosten berørte nu ogsaa de Fordele, Polen kunde naae ved sin Forbindelse med den russiske Magt, og da Adalbert vovede nogle Indvendinger, udbrod han med Utaalmodighed: „Hvad ville I da, I selsomme Mennesker? I maae jo dog ønske en ordentlig Bestyrelse, en stærk Baabenmagt, der skienker Eder Betydning i Europas Dine, I maae ønske, at den gamle Wildskab, den rasende Partiekamp ophører, I maae ønske, at Handelen vinder

i Kraft, at Penge indstrømme i Landet. Alt dette skeer jo nu under Keiserens Baretægt, hurtig og efter en stor og sikker Plan, som J, med Eders Hielpemidler, aldrig havde magtet hverken at udkaſte eller at udføre; og dog ere J ikke fornoiede, i Sandhed, det er intet Under, hvis Polakkerne fra gammel Tid af vare bekendte som urolige Hoveder."

"Urolige Hoveder!" raabte Bonaventura, "ja jeg veed, at man kalder os ſaaledes." Derefter taug han en Stund, og syntes at tilbage trænge, hvad der laae ham paa Tungen. "Tillad mig her at tale i en Dignelse," ſagde han endelig: "Naar Vinteren tilintetgiør Narets Pragt, naar den, ligesom til Spot, paa det vi ſkulle ſole Savnet desmere, med ſine Iisfingre tegner en konſtig Efterligning af Planterverdenen paa vore Nuder, kunde den da ikke ogſaa ſige: ""Hvad ville J, ſelfomme Mennesker? Have J ikke nu Alt, hvad der glædede Jer i den flygtige Vaar? Hænge ikke Træerne fulde af forunderlige Blomſter, glimte ikke mine Diamanter i Solen, ligesaa ſkønt ſom Sommermorgenens Dugdraaber? Flybe ikke Sneens Fugle giennem mit uhyre Feepallads? Hænge ikke mine hvide Roſer rundt om Eders Boliger, medens mit blændende Lys har fortrængt de brogede Regnbuefarver, der aldrig ret vidſte, hvad de vilde?"" Al! men hvad hielper al denne Herlighed, naar vi dog fryſe til Døde midt i Vinterens Iispallads? Hvad hielper Sneens

rene Lys, under hvilket dog al Mørkets Ureenhed for-
hædres, og alt sandt Liv trænges tilbage, thi dette op-
rinder varmt og frivilligt indenfra, og fremtvinges aldrig
ved ydre Magt."

"Med poetiske Signelser kan man bevise, hvad man
vil," sagde Starosten.

"Neppe skal man dog med dem kunne bevise Rus-
lands Ret til at beherske Polen," svarede Bonaventura.

"Vore unge Svømmere handlede bedre, hvis de,
istedenfor med Indbildningskraftens Farveglæder, at ud-
smykke Fortidens Taagefkyer, hellere dermed udmalede det
Store og Beundringsværdige i den nærværende Tid, thi
her vilde Farverne dog finde en fast Grund, hvorpaa de
kunde heste."

Er da Ruslands Fremfærd virkelig saa stor og be-
undringsværdig?" spurgte Bonaventura.

"Ja, det er den," svarede Litowski, "der er en
beundringsværdig flog Siæl i disse Ræmpeledemod, flog
Dine vogte paa, hvad der skeer i dette uhyre Legeme,
der udstrækker Armene ligesaa Nordcap til det østlige Ber-
denshav; thi paa samme Tid, hvori Caucasiens aabner sine
Dale for Rusland, og hvori det langtsomt skrider frem
giennem Asien, paa samme Tid tilsvender det sig uden
Sværdslag uhyre Lande i America, paa samme Tid fæng-
sler det ved sin Handel det nordligste Norge, hvor Havet

aldrig fryser, og vinder derved en Udsigt til uberegnelig Fordeel i Fremtiden; saaledes kaster det sine forstandige Dine paa alle Verdenshjørner, og neppe var der, siden Romernes Tider, noget Land, der med saa faste Kæmpe skridt gik frem mod et ophøiet Maal; hele Folketslag udvandre paa dets Bud og følge dets mægtige Hære, store Colonier, blomstrende Stæder opstaae der, hvor før kun fandtes øde Ørkner, stedse komme flere Folketslag fra Asiens Indre, der forene sig med os, og vorde deelagtige i vor Cultur, hvis Brændser bestandig udslyttes videre; ja naar Europas Fyrster forsamle sig, naar Keisere og Konger sætte hverandre Stævne, hvem troe I da er Forsamlingens Siæl, hvis Billie er det, som skeer? Nu, hvis I have Dine, kunne I see det af Følgerne."

Adalbert blev meget alvorlig ved denne Tale; thi under den lærte han end bedre at indsee, med hvilken frygtelig Kæmpe Polen snart skulde stride.

"Hvis da Sikkerhed er Statens højeste Maal, med hvem er det da rigtigt at forbinde sig?" spurgte igien Litowski.

"Mågtet De ikke ynder Lignelser," gienmælede Bonaventura, "saa maa jeg dog igien tale lignelsesviis. Hvis Sikkerhed er Statens højeste Maal, da veed jeg ingen bedre Model for en Stat end — tilgiv dette Billede, som maa skee vil synes Dem uædelt — da veed jeg ingen bedre Model, siger jeg, end de omvankende Bild-

sviin i Americas Skove, thi disse vandre i store Flokke, og vide saa vel at forsvare sig, at hverken Jaguaren eller den vilde Løve, ja ikke engang den dristige Jæger vover at nærme sig til dem."

"Paa slige Billeder har jeg Intet at svare," sagde Starosten, i det han med Værdighed reiste sig og gik.

"I Sandhed," anmærkede Emilie, "Starosten har ikke ganske Uret; saa uædle Pignesser burde neppe høres i det dannede Selskab, og jeg begriber ikke, hvorledes en smagfuld Mand, som De, kan tillade sig at udmale sligt."

"Jeg vilde ønske, at der i vor, ligesom i Pythagoras Tid, gaves Skoler, hvori man øvedes i den vanskelige Kunst at tie," svarede Bonaventura, "det vilde være godt for os alle."

Kort efter blev Adalbert kaldt op til sin Fader, der først, uden at omtale det foregaaende Optrin, forlangte Oplysning om de af Adalbert førte Regnskaber. Adalbert meddeelte ham i saa Ord de Oplysninger, han forlangte. "Det er mig fiært," sagde Starosten, "at du ikke blot har ført dine Regnskaber nøiagtigt, men især, at du saa bestemt har underrettet mig om, hvad jeg ønsker. Brug aldrig Omsvøb, hvor de ei behøves, min Son! det er Gælden i alle Forretninger." Dermed ordnede han igien med stor Omhyggelighed Regnskaberne.

"Du har nu seet den Mand," sagde derpaa Sta-

rosten, „for hvilken jeg alt engang advarede dig; dog jo mere jeg lærer dig selv at kende, desmindre frygter jeg ham; thi den, der, som du, elsker det Sammelige og Anstændige, vil neppe smittes af en saa raa Fanatiker. Talte han for Næsten aldrig til dig i Krakau om politiske Gienstande?“ — „Nei,“ svarede Adalbert med nogen Forvirring. — „Det falder af sig selv,“ blev Starosten ved, „at Ingen, der vil virke med Kraft, bør sætte sig i et fiendtligt Forhold til sit Lands Behersker, thi ellers forpæster han den Luft, hvori han skulde drage sin Aande; men dette har hiin unge Mand aldrig begrebet; Forestillingen om den virkelige og indbildte Uret, vi have lidt, forfølger ham, som en Dæmon, hvor han gaaer, og frembringer en bestandig Febertilstand i hans Siæl.“ — „Allsaa have vi dog lidt virkelig Uret?“ sagde Adalbert. — „Jeg negter det ei,“ svarede Starosten, „der er virkelig foregaaet Adskilligt, som den Billigtenkende maa ønske usteet; vor ædle Keiser ønsker det selv mere, end nogen Anden, men slike Misforhold indtræffe næsten i hvert menneskeligt Forhold, og desuden renser man ikke Huset ved at tænde Ild deri, tværtimod kan man derved let selv forbrænde.“ — „Vil De dermed antyde, at nogen Fare truer Bonaventura?“ — „Hvis ikke jeg,“ svarede Starosten, „for Alexandras Skyld, havde afvendt Faren fra hans Isse, da sad han rimeligviis i dette Dieblis

som Statsfange paa Fæstningen Jamosc." — „Har De ikke givet ham Vink herom?" — „Jeg har givet ham Vink nok, men det var forgieves, den, der selv vil sin Undergang, kan Ingen redde, speil dig derfor i hans Exempel, og vær overbeviist om, at man ligesaa gierne kan nedbryde Jernstængerne om de glubende Norddyrs Bure, og giennemføre Digerne for Havet, som man kan løse den rasende Pobel af de Lænker, hvori den, paa det Jorden kan nyde No, maa ligge!"

Adalbert havde endnu ikke forladt sin Faders Kammer, da der pludselig hørtes en Stemme udenfor, der, ligesom Harpespilleren for to Maaneder siden, til Trods for Starostens skærpede Forbud, sang en gammel Folkesang. Denne Stemme kom ikke fra Brystet, men var, hvad man almindelig kalder en Fistelsemme. Starosten lyttede et Dieblis, rimeligviis for at forviise sig om, at han ei tog feil, og uagtet han ellers sielden tabte sin Fatning, saa mærkedes dog nu hans Dine af en usædvanlig Brede. Kort efter ringede han, og befalede at fængsle den Dumdriftige, der trodsede hans Bud. Flere Tienere ilede da efter Sangeren, men denne vidste, som det lod, god Besked, saa han længe undgik sine Forfølgere. Og saa Adalbert ilede med af Nysgierrighed, for at see den driftige Sanger, men hans Bestræbelser syntes ligesaa frugtesløse, som de andres, først da han alt havde op-

givet sin Plan, og besandt sig paa Hiemveien, hørte han en dæmpet Latter ved sin Side, og Casimir stod pludselig for ham.

„Søg ikke videre!“ sagde denne, „her seer du den forbovne Sanger.“ — „Hvor i al Verden havde du ftiult dig?“ spurgte Adalbert. — „Mellem Grenene af et tykt Træ.“ — „Men af hvad Grund vilde du trodse din Faders strenge Bud?“ — „Jeg vidste ei, at han var hjemme, indtil Michael nu nylig sagde mig det; jeg kommer ligesaa Onkel Czernim, og vilde kun med hiin Sang overraske og glæde mine øvrige Slægtninge, hvoraf flere, hvis jeg ikke feiler, ere gode Patrioter.“

Enhver, der tænker over sine Erfaringer i Livet, vil sikkert studse ved de Sammenstød, for hvilke vi ofte beskylde Hændelsen, thi giennem vore Planer og ved Siden af vor Villie skimtes ikke blot undertiden en anden og høiere Plan, men der synes desuden tidt at være hemmelige Styrere bag Scenen, der drive en selsom og ironisk Leeg med os. Til Bevitis herpaa behøve vi neppe at anføre de Fingerpeg, hvorved dunkle Hemmeligheder og Forbrydelser, der vare nedstunkne i Mørket, seent eller tidligt vordt robede, men vi ville blot her nævne et Par af de Sammentræf, der ikke engang mangle i Hverdagslivet. Hvor ofte skeer det ikke saaledes, at den, vi søge, netop i det for os vigtige Dieblis ikke er at finde, skiondt

vi let kunne møde ham baade før og efter, at den vi nødigst ville see, ligesom ved et Trylleri, træder os i Møde fra alle Veie, at vi, naar vi have størst Til, pludselig hildes af uvedkommende Forretninger og kiedsommelige Besøg, saa vi ei kunne røre os af Stedet; ja hvor ofte skeer det ikke, at et Par Ord springe os ud af Munden, som vi troe sikkert bevarede, og som dog føres, ligesom af Vinden, derhen, hvor vi allermindst ønskede de skulde komme, eller at den endog staaer bag vor Nyg og hører dem, for hvem de allermindst vare bestemte. Naar vi ville undersøge Grunden til den Forstemthed, der undertiden opstaaer i Selskabet, og adsplitter, hvad der syntes fast forenet, da ville vi tidt opdage den i disse saakaldte Tilfælde; og uagtet der vel gives andre Maader, hvorpaa slige Sammentræf kunne forklares, saa ville dog de, der troe paa en demonisk Verden, hvilken undertiden driver sin Leeg med Mennesket, heri finde meget, der kan bestyrke deres Tro.

Med disse Ord ville vi kun indlede Beretningen om, at den af Starostens Tienere, der sidst vendte tilbage, besandt sig saa nær, medens de to Brødre talte med hinanden, at han, uagtet de ei bemærkede ham, kunde høre deres Ord, hvilke han kort efter berettede til Starosten.

Da de to Brødre kom hjem, fandt de Starosten tilligemed hans Familie i den store Sal, og Casimir læste

strax i de Tilstedeværendes Ansigtstræk, at hans Spøg var robet. Dette ansejtede ham dog ikke stort, tvertimod gik han ganske lystig hen til sin Fader, for at kysse ham paa Haanden, hvilket han endnu fra sin Barndom af var vant til. Dette lod ogsaa Faderen rolig skee, men sagde strax efter: „Alltsaa er det dig, der, som en omvankende Folkesanger, hvitideligholder din Faders Hiemkomst?“ — „Bed min Gæ! jeg vidste ikke, at De var hjemme,“ svarede Casimir. — „Enten jeg er hjemme eller ei, saa skulle dog ingen lovstridige Handlinger taales her.“ — „Er det en lovstridig Handling, at synge en gammel Sang, saa er ogsaa Nattergalen en lovstridig Fugl, i alle Tilfælde kan man bebrejde den, at den ikke har lagt sig nok efter Politik og Statsøconomie.“ — „Hvem advarede dig om, at jeg var hjemme?“ spurgte Starosten. — „Ingen, som jeg nævner her,“ svarede Casimir. — „Før ham over i den gamle Borg!“ sagde igien Starosten, „thi Slægtskabsforhold bør ikke være noget Skjold, hvorunder en lovstridig Adfærd kan skjule sig.“

Nu nærmede Alexandra sig og greb Starostens Haand. „Vær mild imod os, elskede Fader!“ sagde hun, „De kiender jo Casimirs Letsindighed, han havde ingen Tanke om at fornærme Dem, og kan i Sandhed heller ikke beskyldes for oprørske Planer.“ — „Nei, thi han har slet ingen Planer,“ svarede Starosten, „men

han maa lære, at Livet er mere, end en Børneleeg, hvis ikke, vil han legende styrte baade sig og Andre i Afsgrunden." — "Tilgiv ham blot denne Gang!" bad Alexandra. — "Du vel! for Deres Skyld er han i Morgen fri," svarede Starosten. — "Saa deler jeg hans Fængsel i Nat," sagde Alexandra, det er en trofast Hustru's Pligt." — "Gjør dig ingen Uleilighed," udbød Casimir, i det han vendte hende Ryggen og gik.

Andet Capitel.

Tvivel og Mistanke.

Idlig næste Morgen besøgte Adalbert sin Broder i hans Fængsel. Han fandt ham i et forfaldent Kammer, hvori man dog mærkede, at en quindelig Haand havde syslet, thi Alt var saa smukt ordnet, som det efter Omstændighederne kunde være. Casimir selv sad i en Lænestol, hvori han rimeligviis havde tilbragt Natten; ved hans Fodder saae Adalbert til sin Forundring Alexandra, der hvilede Hovedet mod Casimirs Knæ. Da Adalbert traadte ind, rakte Broderen ham venlig Haanden. „Jeg takker min Fader for dette Mattequarteer,“ sagde han, „thi deri lærte jeg at indsee min Uret mod Alexandra, der virkelig ikke har nogen anden Feil, end den, at hun er for god til mig.“

Ved disse Ord greb Alexandra Casimirs Haand og tryffede den til sit Bryst, og et usigeligt Udtryk af stille Tilfredshed stod malet i hendes Ansigt, ogsaa Casimir syntes vel til Mode. „Jeg veed vel, at jeg er en letfindig Fugl, der har voldt dig megen Sorg,“ sagde han, i det

han løftede hende op, og trykkede et Kys paa hendes Læber. Men Alexandra rødmede derved, og giengieldte det ikke, og hun lignede en ung og undseelig Brud, der er lykkelig i Forbindelsen med den Elskede, men dog ønsker at skjule sin Lykke for enhver Fremmed. Hun saae for Resten meget tiltrækkende ud. Dette følte vel ogsaa Casimir, han glemte derfor let alle tidligere Misforstaaelser, thi han lignede tildeels et Barn, der bevæges af Dieblisset, ligesom Bølgen bevæges af Vindene; og for første Gang i deres Liv hvilede de to Ægtefæller forsonede i hinandens Arme.

Da aabnedes pludselig Døren, hvorpaa Starosten traadte ind, for selv at forkynde Casimir hans Frihed. Et Dieblis stod han overrasket ved det Syn, han saae, endelig nærmede han sig med større Benlighed, end han pleiede, og rakte sin Søn Haanden. „Det glæder mig,” sagde han, „hvis Alexandras Trostak endelig tvinger dig til at erkiende den Skat, du eier i en saadan Hustru. Gud velsigne dig!” lagde han til, med en Stemme, der viste, at den menneskelige Følelse denne Gang havde seiret over hans sædvanlige Kulde, „gaa frem paa denne Vej, viis Alexandra den Omhed, hun fortjener, det er ogsaa Veien til mit Hierte.”

Starostens Naamindelse frugtede dog kun lidet, og det varede ikke længe, før den gamle Blegthed og Sorg igien vendte tilbage i Alexandras Ansyn.

Der henvandt nu flere Maanedes, og Maret attenhundrede og tredive var allerede begyndt. Imidlertid talte Starosten tidt til Adalbert om Patrioternes Planer, og yttrede da tillige sin Glæde over, at denne, ved en hensigtsmæssig Opdragelse, og ved sit Ophold i Udlandet, lykkelig havde undgaaet den Svindel, der neddrog saa mange af hans Landsmænd i Afgrunden; og overhovedet lod det, som Starostens Tillid til Adalbert hver Dag tiltog. Denne søgte derimod saameget, som muligt, at undgaae disse Samtaler, thi han følte dybt det Mislige i saadanne Forhold, hvori man modtager fortrolige Meddelelser fra to Sider, og hvori selv den redelige Mand kan synes troløs, fordi han mod sin Villie er henkastet paa den Wei, hvorpaa ellers kun Underfundigheden pleier at vandre.

Desuden kunde Adalbert vanskelig tilbagetrænge den Tanke, at hans Fader ikke havde gaaet Uret i sine Meninger, og at han maaskee selv altfor ubesindigt havde indladt sig med et Partie, hvis Planer han dog ikke gaaet kiendte, og uagtet han af alle Kræfter kæmpede mod denne sin Tvivl, saa lykkedes det ham ikke altid at neddæmpe den.

Imidlertid skiftede atter Emilie Lune, og nærmede sig til Adalbert med en Venlighed, der var større, end den nogensinde før havde været; paa samme Tid viste hun sig saa elskværdig, at hun sikkert igien havde bedaaet

ham, hvis han ikke i sin bestandig stigende Tilbøielighed for Leontine havde funden en Modvægt mod hendes Tryllekonster. Noget længere hen, da Foraaret nærmede sig, mødte Emilie ham ofte i Havens eensomme Gange, hun indlod sig da i Samtaler med ham, under hvilke hun udfoldede saamegen Klogt, og viste et saa sikkert Blit baade for Begivenheder og Personer, at Adalbert undrede sig derover, og tidt glemte sin Plan at flye hendes Selskab.

Casimir var i dette Foraarielden hjemme, og kun af og til hørte man Analdet af hans Gevær og Fidelios Gieven i Skoven; ja undertiden blev han endog ude om Natten, og streifede da, som Michael fortalte, omkring paa de ufremkommeligste Steder. Emilie og han talte nu kun lidet til hinanden, og dog stod han tidt ved hendes Side, naar hun gik fordybet i Samtale med Adalbert, og mindst syntes at tænke derpaa.

En Aften i Mørkningen overraskede han dem begge i et eenligt Lysthuus, hvor de toge Plads for at undgaae et pludseligt Regnskyl. Et bittert Smil fremtrængte sig paa hans Læber, da han saae dem, men istedenfor hurtig at gaae igien, som han pleiede, satte han sig denne Gang ved deres Side. „Skal De ikke paa Jagt i Nat?“ spurgte Emilie. „Nei,“ svarede han, „Aftenen er mørk og regnsfuld, Taagerne farve Maanens Kinder graae, den rødmer ikke mere, som den pleier, og ligner i Aften Qvinderne, thi de skulle tidt heller ikke rødme om Natten, ja neppe

engang i Tusmørke.“ — „Da forsikkrer jeg Dem paa, at der gives Vittigheder, hvorover jeg rødmer baade ved Dag og ved Nat, men det er rigtignok ofte paa deres Begne, som sige dem,“ svarede Emilie. — „Jeg skal ikke længe sætte Deres Undseelse paa Prøve,“ sagde han, „jeg kommer blot for at sige Adalbert, at Onkel Czernim spørger efter ham.“ — „Er Onkel Czernim her?“ raabte Adalbert og sprang op. — „Han kom nylig, og dog har jeg alt havt en Strid med ham.“ — „Hvorom?“ spurgte Emilie. — „Om Damernes Taushed, han paastod, at de ikke kunde tie, jeg paastod det Modsatte, og anførte, som Beviis, den store Taushed, de iagttage angaaende deres Kiærlighedseventyr.“ — „Det glæder mig for Deres Skyld, at Oberst Czernim er kommen,“ sagde Emilie, „thi nu er der dog En, der kan hielpe Dem i Striden med Deres værste Fiende.“ — „Min værste Fiende!“ gientog Casimir med et Blik paa Adalbert, „veed De, hvem det er?“ — „Det er Tiden,“ svarede Emilie, „den langsomme, ubarmhiertige Tid, thi Lediggang og Kiedsommelighed ødelægge baade Dem og Deres Lune, Casimir.“

De gik nu op og fandt Czernim i Spijsesalen, hvor han med stor Opmærksomhed lyttede til Starostens Fortælling om hans sidste Ophold i Warschau. Efter nogen Tid gik imidlertid Starosten, i det han undskyldte sig med aldeles nødvendige Forretninger.

Casimir syntes denne Aften meget overgiven, og

taledede meer, end han pleiede. Tilfidsst begyndte han igien at angribe Qvinderne, paa hvilke han i denne Tid ved alle Leiligheder stiklede. „Troer du,“ sagde han saaledes til sin Onkel, „at vore unge Damer endnu vilde være meget tilbageholdne, hvis de alle lignede hverandre paa et Haar?“ — „Et fordomt Spørgsmaal!“ svarede Gjernim, „hvis de alle lignede hverandre paa et Haar, da kunde jo enhver Qvinde oven i Riøbet angribe sin Medbeilerinde for de Synder, hun selv begik. Nimenligviis vilde det da gaae dem, ligesom Tyrkinderne, der, naar blot deres Ansigter ere skjulte, ikke bryde sig stort om, hvad de for Resten vise.“ — „Casimir er en stor Philosoph,“ anmærkede Emilie. — „Vist er han en Philosoph,“ svarede Gjernim, „han har ikke lært noget i Særdeleshed, derfor kaster han sig paa det Almindelige, saaledes blive de fleste Philosopher til i denne Tid.“

Casimir tillod sig nu ogsaa flere Spotterier over Qvindernes Bestandighed. „De ere i det mindste ligesaa bestandige, som Mændene,“ sagde Emilie. — „Ganske rigtig, Frøken Emilie! Den Ene har kun lidet at lade den Anden høre. Beed du i øvrigt, hvorfor Maanen saa tidt viser dig sine Horn, min Dreng?“ — „Hvorfor?“ spurgte Casimir, men Emilie taug, vendte sig om og gik. — „Fordi den mærker saamegen Utroskab om Natten, naar den vandrer over Himlen, at den anseer hiint Sindbillede for det meest passende, den kan vise dig.“

Den næste Morgen besøgte Czernim Adalbert paa hans Kammer. „Jeg foregav rigtig nok i Gaar,” sagde han, „at jeg blot kom for at hilse paa Starosten, men der er endnu een Grund til min Ankomst, viis mig den Villighed at kalde paa Michael.“ Adalbert saae forundret paa sin Onkel. — „Michael er en simpel og enfoldig Mand,” sagde Onkelen, „men han er tro som Guld, og længst indviet i vore Planer; da Regieringen imidlertid ikke har stor Tillid hverken til ham eller til mig, ville vi, for at undgaae Mistanke, vælge dit Kammer til vor Sammenkomst.“

Uden at svare gik Adalbert ud paa Gangen, hvor han fandt Michael, der aabenbar ventede paa at blive kaldet. Paa hans Bud fulgte strax den Gamle, og smuttede ind i hans Kammer, derpaa gik Adalbert ind i et Sideværelse, og lod sin Onkel og Michael alene.

De talede temmelig længe med hinanden, hvorefter Michael gik. Czernim kaldte nu Adalbert tilbage og sagde: „Tilgiv denne Samtale, den var nødvendig, thi Ingen, der ei i længere Tid er prøvet, bør, efter vor Bedtægt, indvies i vore hemmeligste Planer.“ — „Jeg frygter den Time, da jeg skal indvies deri,” svarede Adalbert. — „Hvad vil det sige?“ — „Jeg frygter, vi ere gangne videre i vore Planer, end Ret og Villighed tilstede.“ — „Du er en vaklende Natur,” sagde Onkelen. — „Oplys mig om det Rette, da skal jeg ikke

mere vakle.“ — „Mågtet jeg ikke just ynder vore Geistlige,“ svarede Czernim, „kunne de dog være brugbare undertiden, ængstelige Siæle trænge til en Skriftefader, jeg raader dig derfor til at tale med Pater Vincent om dine Tvivl, jeg kender ingen bedre Mand af det Slags. Glem for Resten ikke din Sed! Min Hest staaer sadlet, farvel!“

I den følgende Nat forsvandt Michael; Starosten blev meget forbittret over hans Flugt, og udsatte en betydelig Belønning for den, der kunde sige, hvor han holdt sig skjult; men det hjalp ikke, og ingen Angiver meldte sig.

Nogle Dage efter kom Broder Vincent, for, som sædvanligt, at holde Messe paa Slottet. Da han igien vilde gaae, traadte Adalbert ham i Møde, og bad om han maatte ledsage ham et Stykke paa Veien, hvilket Munken gierne tillod.

I Førstningen talte de om ligegyldige Ting; blandt Andet spurgte Munken om, hvorfra de mange Skud og de selsomme Røster kom, som de hørte i Skoven. — „Det er Casimir, der jager,“ svarede Adalbert, „han forstaaer ved Efterligning af Dyrenes Røst at lokke dem til sig.“ — „En urolig Mand driver ham,“ sagde Munken. — „En urolig Mand driver os alle, ærværdige Fader!“ — „Har du Noget paa Hierte, som du vil meddele mig, min Søn?“ — „Naar Ret og Uret ere adskilte som Hvidt og Sort,“ sagde Adalbert, „da er

det ikke vanskeligt at afgjøre, hvilken Dei vi skulle følge, men naar vægtige Grunde stride mod hverandre, naar Ret kæmper mod Ret, og Pligt mod Pligt, naar en Dei gaaer mod Nord og en mod Syd, og vi nodes til at vælge mellem dem, uden at vide, hvilken der er den rigtige, da kan det neppe kaldes Bankelmød, ærværdige Fæder, naar vi standse en Stund, og see os om og betænke os, før vi vandre videre."

Efter denne Indledning udviklede Adalbert sine Tvivl for Broder Vincent; da denne Udvikling var til Ende, taug Munken en Stund, endelig sagde han: "Det er vist, at vi ofte i denne Skinnets og Falskhedens Verden kunne tvivle om, hvad der bør skee; ikke desmindre er det neppe tvivlsomt, at Hiorden har Ret til at flye den onde Hyrde, der først slipper den med Særen, og der siden, naar Ulden er borte, og den bærer nøgen i Nattefulden, fordrer dens Liv og Hjerteblod." — "Vide vi da saa vist, om Forsynets Veie stemme med vore?" sagde Adalbert, "vide vi om de Mennesker, vi ville opoffre paa Balpladserne, ikke ere af mere Vigtighed, end vore Planer, og kan ikke vor Opstand styrte Landet i en endnu dybere Glendighed, end den, hvorunder det forhen sunkede?" — "Ja, jeg kiender slige Tvivlens og Modløshedens Dieblif," giensvarede Munken, medens han kastede sine sværmeriske Dine paa Adalbert, "de ere bittere, end alle Legemets Lidelser, bittere, som Dødskampen,

hvori Mennesket troer at splittes og forgaae, og ei mere at kunne gienfinde sit eget Væsen." — „Du begriber vel min Tilstand," sukkede Adalbert. — „Visseelig," sagde Munken, „mistroede ogsaa jeg mit eget Hierte, da det første Gang opfordrede mig til Opstand og Blodsudgydelse." — „Og ved hvilke Midler vandt du Tillsiden tilbage?" — „Ved Betragtning af Landets bedste Mænd, og ved Opmærksomhed paa deres Færd, thi jeg saae da, at de alle gik den Vej, hvorpaa vi gaae, at de alle satte Velfærd og Liv paa Spil, saasnart det gjaaldt om at kæmpe mod Undertrykkerne, og at værne om Landets Uafhængighed." — „Men have vi ogsaa Ret til at kæmpe mod den, vi selv erkjendte for Overherre?" — „Vel maa det Klædebon, jeg bærer," svarede Munken, „lære mig at gysse for hiin falske Frihedsruus, under hvilken de, der ei kunne styre sig selv, ville styre Andre, under hvilken den vilde Begierlighed, der før indesluttedes i Hierterne, nu ogsaa træder frem i blodig Skrift, læselig for det ydre Øie; men en sliig Frihed ville vi heller ikke, vi ville kun hævde vore gamle Love og vor velgrundede Ret, og ligesaa vist som det i gamle Dage var Israels Pligt at unddrage sig fra Egypternes Nag, ligesaa vist er det vor Pligt at tilbagevise de Fremmede, der med Vold have trængt sig ind i Landet, og ville udslutte Folkets Præg, uden hvilket ingen eiendommelig Udvikling er tænkelig."

Efter disse Ord satte Munkens sig paa en Steen, under et udgaaet Egetræ ved Skovens Ende, og indbød Adalbert til at tage Plads ved sin Side. Derpaa begyndte han med stor Sagkundskab at omtale de forsvundne Dage; han lagde ikke Dølgemaal paa de gamle Tiders Laster og Feil, men han udmalede ogsaa med stærke Træk den Snedighed og Nøbslyst, hvormed Fremmede havde benyttet disse Feil, for at sønderslide Landet; han henspogede ogsaa paa den bedre Retning, de Glimt af et høiere Liv, der vare fremgangne af Døden og Opløsningen selv, og viste fremdeles, hvorledes de Edleste i Landet med stor Selvfornægtelse og usædvanlige Offere havde udkastet Planen til en bedre Fremtid, og hvorledes netop Da en fiendtlig Magt greb ind og tilintetgjorde de unge Spirer og alle Belsindedes Haab; han viste endelig, hvorledes denne Magt vedblev med et Jernaag at undertrykke hver selvstændig og ædel Ytring, saa man enten maatte opgive Siælens og Tankens Frihed, eller bove en Kamp paa Liv og Død med Undertrykkerne.

Til denne Tale lyttede Adalbert med spændt Opmærksomhed, hvert af Munkens Beviser væltede en Byrde fra hans Bryst, hans Bakken forsvandt, og ibrigere, end nogensinde, besluttede han at dele Skiebne med sine ædleste Landsmænd, og at ofre sit Liv, om det skulde forværes, for hvad de troede at være Pligt og Ret. Dette sagde han Munkens, og bad ham tilgive hin forrige Tvivl.

„Der er Intet at tilgive,“ svarede Pater Vincent, „Ingen kan kæmpe for den Sandhed, han ikke kender, thi ellers kæmpede han i Blinde, og det kunde da skee, at han tog en gloende Molot for en lysende Sol, og offrede sit Liv til en Afgud.“

Dermed rejste Munken sig og vilde gaae; men Aldalbert holdt ham tilbage ved hans Kiortelslig, nedknælede for hans Fodder og bad ham om hans Velsignelse, hvorpaa Munken lagde sin Haand paa hans Pande, velsignede og indviede ham til en Kæmper for Fædrelandet.

Neppe var denne Handling fuldbragt, før de hørte et Skud, og i samme Dieblig styrtede en Stork, der havde bygget sin Nede i Egen over deres Hoved, ned med giennemboret Bryst.

„Casimir er meget uforsigtig,“ sagde Munken, i det han opmærksomt betragtede det døde Dyr, „hvor let kunde han ikke have truffet en af os, istedenfor denne Fugl!“ Efter disse Ord rakte han Aldalbert sin Haand og gif.

Kort efter traadte Casimir frem af Skoven. Da han kom til den Plads, hvorpaa Aldalbert nylig knælede, bukkede han sig, tog den døde Fugl op, og betragtede den noie. „Bryttet er knust,“ sagde han, „det var et godt Skud.“ — „Spild ikke dine Skud paa de stakkels uskyldige Fugle,“ sagde Aldalbert, „men spar dem til Giengjældens Time slaaer.“ — „Giengjælden! derom skulde du ikke minde mig.“ — „Hvorfor ikke?“ — „Fordi

den kunde træffe dig selv." — „Mig selv! hvad har da jeg forbrudt?" — „Du har berøvet mig den Skat, uden hvilken jeg ikke gider leve." — „Min stakkels Broder! du er meget syg." — „Jeg vilde ønske jeg var død," svarede Casimir. — „Hvad er det for Drømme, Broder?" — „Dødsdrømme," svarede Casimir, „alle Veie føre til Døden, men den længste Voi trætter meest, paa den findes de fleste Tjørne og skarpe Stene, vel den, der vælger den korte Sti."

„Betving denne Fortvivlelse!" sagde Adalbert, „og viis mig ikke dette bittre Had, thi i Sandhed, jeg fortiener det ikke." — „Birkelig?" — „Hav Tillid til mig, Casimir! indslut ikke din Sorg i dit eget Hierte, men betro den til mig! kan jeg ikke hielpe dig, saa kan jeg dog skienke dig Deeltagelse, det er ogsaa en Trøst." — „Har du da endnu nogen Gudhed for mig?" — „Jeg har dig ligesaa kjær nu, som nogensinde," svarede Adalbert og greb Casimirs Haand. Da brast endelig den Skorpe, der havde lagt sig om dennes Bryst, og han styrtede med Taarer i Broderens Arme. „Gud være lovet, at jeg har funden dig igien," sagde han, „vent mig paa dit Børelse i Aften, der skal jeg sige dig Alt, farvel!"

Credie Capitel.

Casimirs Historie.

Adalbert havde allerede længe siddet paa sit eensomme Kammer, hvor han efter Aftale ventede paa sin lunefulde Broder. „Skulde han have betænkt sig?“ udbrod han endelig, i det han nærmede sig til Vinduet, og stirrede ud i den begyndende Nat, hvori tykke Skyer trak sig langsomt over Himlen, og neddrygsede en mild Regn over Planterne. Da bankede det paa hans Dør. „Det er ikke ham,“ tænkte Adalbert, „thi han gaaer ligetil, uden at melde sig.“ Denne Gang seilede han imidlertid, thi det var virkelig Casimir. „Du er dog alene?“ spurgte denne, og lukkede, da Adalbert bejaede det, Døren i Laas. „Aner du,“ sagde han derpaa, „hvad jeg havde for, da jeg traf dig i Skoven alene? — Nei,“ blev han ved, da Adalbert betragtede ham med et spørgende Blik, „jeg havde neppe havt Hierte dertil; thi trods al min Brede elskede jeg dig dog høiere, end jeg vilde tilstaae mig selv.“ — Nu gik han nogle Gange frem og tilbage i Bærelset, og satte sig endelig ved sin Broders

Side. „Vil du høre min Historie?“ spurgte han. „Fortæl!“ sagde Adalbert.

„Du erindrer, at jeg kort efter din Afreise maatte gifte mig med Alexandra, der den Gang vel ikke mishagede mig, men dog var mig aldeles ligegyldig. Tre Uger efter Nielsen kom Emilie hertil. Fra den første Dag af, viste Alexandra hende en isnende Kulde, som al Emilies Venlighed ikke kunde tilintetgjøre. Denne Kulde tiltog saaledes, at Alexandra næsten ikke talte et Ord til hende, og neppe svarede paa hendes Spørgsmaal. Naturligviis maatte denne Opførsel ogsaa fremkalde en Modfølelse hos Emilie.

Det Indtryk, Emilie frembragte paa mig, kan jeg ikke beskrive, men det veed jeg, havde jeg seet hende tre Uger tidligere, da var Alexandra aldrig bleven min Hustru; thi Alt, hvad de Lærde fortælle om skionne Qvinder, der neddrage Guderne selv paa Jorden, om mægtige Feer, der fængsle deres Elskede med magiske Baand, blev mig begribeligt, da jeg saa hende. Jeg brød mig nu hverken om mine Heste eller om mine Hunde, de stive Lindealleer, der før syntes mig saa fiedsommelige, bleve nu mine færeste Spadseregange, fordi jeg der haabede at møde hende. Jeg, som I Alle ansee for saa flygtig og letfindig, var nu lykkelig, naar jeg blot kunde sidde paa den Stol, paa hvilken hun havde siddet, naar jeg kunde trykke mine Læber til det Glas, hvoraf hun havde drukket; ja det var

mig endog kiært, naar de talte om hendes Skionhed med Kulde, og jeg glædede mig, naar hun engang saae blegere, mindre tiltrækkende ud, end sædvanlig, thi da forekom hendes Skionhed mig som en Hemmelighed, hvorum jeg alene vidste Besked, og jeg haabede sikkert, at ingen Medbeiler vilde bortrive hende fra mig."

"Forstyrrede din Husfrus blege Billede dig aldrig i disse Tanker?" spurgte Adalbert.

"Hør! jeg vil betro dig Noget," svarede Casimir, "Alexandra var kun min Husfru af Navn."

"Det undskylder ikke din Adfærd," gienmælede Adalbert.

"Fordi en Geistlig har udtalt et Par Ord over os," sagde Casimir heftig, "have vi derfor ikke mere det samme Blod, det samme Hjerte, de samme Sandser? Veed vi derfor ikke længere, hvad der er skiont, og hvad der er hæsligt? Have vi derfor ingen Længsel om Dagen, ingen Drømme om Natten? Ere vore Tanker derfor blevne til en Enestes Eiendom, stemplede som Slaver, med hendes Mærke?"

"Fortæl videre!" sagde Adalbert.

"Jeg var skinsyg over Emilie, ja jeg var færdig at misunde Maanen og Stierne paa Himlen, fordi de frit kunde betragte hende; snart fandt jeg imidlertid en mere jordisk Medbeiler, thi min egen Fader glemte ganske sine graae Haar i hendes Nærhed. Til min Trøst var

imidlertid Kiærligheden for ham kun en Tidsfordriv, en Priis Tobak, hvormed han, i Mangel af bedre Sysler, opmuntrede sit Sind efter Maaltidet, en langt farligere Rival fik jeg ved din Ankomst."

"Hvis du holder mig for en begunstiget Medbeiler, da feiler du meget."

"Mit Blik er skarpt," sagde Casimir, "mange hemmelige Vink, mange halvskulte Gaandtryk og betydningsfulde Diekast har jeg seet, som ugift havde du ogsaa en stor Overvægt over mig, derfor besluttede jeg, efter en lang Kamp, at sønderrive de Baand, der bandt mig, at flye til Warschau og at bede Storfyrsten om Ansættelse. Du vil maaskee erindre den lille Folkesang, igiennem hvilken jeg engang i din og Emilies Nærværelse udtalte min Hensigt, jeg veed ikke, om du forstod mig, men Emilie fattede mig fuldkommen, til Giengjæld fortalte hun Historien om de to Brødre, husker du den?"

"Du opgaaer et Lys for mig, denne Fortælling indeholdt altsaa Svaret paa din Sang?"

"Ja, men jeg fæstede ingen Lid til Emilies Ord, der saa ofte før havde ledet mig vild, og jeg fastsatte min Flugt til den følgende Midnat. Før at naae Gaarden, maatte jeg forbi dit Kammer. Døren var ikke i Laas, jeg aabnede den, og nærmede mig til dit Leie. Du sov, og sukede dybt i Søvn. Jeg havde tidt været forbitret paa dig, thi du var min Kiærligheds farligste Fiende, og

dog følte jeg nu, da jeg skulde forlade dig, at du var mig inderlig kjær, jeg betragtede dig længe, og bøiede mig endelig ned, for at trykke et Kys paa dine Læber, da bevægede du dig pludselig, og jeg flygtede bort.

Jeg gik nu ned i Stalden, trak min Hest frem og sadlede den. Da hørte jeg mit Navn, der hviskedes nær ved mig. Jeg vendte mig om, og Emilie stod for mig i Maanefkinnet, yndig over al Beskrivelse, medens hendes lange Haar slagrede i Nattevinden.

„Vil De virkelig flygte, Casimir?“ sagde hun.

„Jeg vil kun ride lidt ud i Natten,“ svarede jeg „thi dens Skygger ere mig nu kjærere, end Dagslyset.“ — „Nei, De vil flygte, jeg læste det i Deres Blik, jeg hørte det i Deres Sang. De vil forlade mig og os Alle for bestandig.“ — „Nu, om saa var, hvad bryder De Dem derom?“ — „Hvis jeg ikke brød mig derom, da stod jeg ikke her,“ svarede hun.

Ved disse Ord giennemstrømmedes mit Indre af en Følelse, som jeg neppe før havde kiendt, jeg lod Hesten løbe, hvorhen den vilde, og styrtede mig i hendes Arme; jeg overvældede hende med Kiærtegn, og fandt denne Gang ingen Modstand, jeg tilstod hende min Følelse, og hørte Tilstaaelsen af hendes Gienkiærlighed, det var de saligste Dieblit i mit Liv, vi vandrede alene gennem Alleerne, og hvilede i de mørke Løvhytter, og skiltes først, da Morgenrøden frembrød.

Fra denne Midnatsstund var jeg en Tidlang det lykkeligste Menneske, om Dagen sværmede jeg om i Skoven, stirede efter Solen, og glædede mig, naar den dalede, om Aftenen mødte jeg hende i Havens mørke Gange. Selv hos Onkel Czernim, naar J Andre sadde i Spindestuerne og ved Bøndernes Gilder, da samlede vi paa Steder, hvor Ingen anede det, ogsaa i Krakau faaes vi hemmeligt; ja selv paa hendes Bærelse besøgte jeg hende, hvorimod hun med stor Behændighed forstod at skiule sit Spil for Andre, i hvis Nærværelse hun viste sig saa tilbageholdende, at hun skuffede selv de Klogeste.

Dette varede lige til vor Hjemkomst fra Krakau. Du vil erindre, at jeg den Gang tilbragte en Nat med Alexandra i det gamle Slot. Forbandet være dette Slot!“ blev Casimir ved med stor Hefstighed, „thi i dette forblindedes jeg af en ond Mand, ja jeg troer virkelig, at de blege Riddere paa Betrækket rundt om Bæggene drevedes Spil med mig. Hvorledes jeg i hiin Nat henreves, var imidlertid forbleven en Hemmelighed, hvis jeg blot selv havde kunnet tie, men, forledet af min fordomte Betfindighed, fortalte jeg det til Zeltner, han fortalte det igien til Fru Tarnow, der nu er hans erklærede Elskerinde, og hun betroede Hemmeligheden til Emilie; men jeg haaber, at det ei skal vare længe, før Zeltner faaer den Løn, han fortjener.“

„Nu fatter jeg det Hele,“ sagde Adalbert, „neppe

erfoer Emilie Hemmeligheden, før al hendes Kiærlighed forvandledes til Forbittrelse og Had, ikke sandt?"

„Endnu engang havde vi en Sammenkomst,“ blev Casimir ved, „men den var af ganske anden Natur, end de foregaaende. I den erklærede Emilie, at hun foragtede mig, at Starosten havde Ret: Ingen kunde bygge sin Lykke paa mig; Ingen, blev hun ved, kunde vente Troskab af et saa svagt og villieløst Væsen, der ikke engang var i Stand til at modstaae Alexanderas Indighebeder, og det fortroed hende inderligt, at hun ikke havde truffet et bedre Valg. Med disse Ord forlod hun mig, og siden har jeg aldrig funden hende alene.

Døm om min Dval, da jeg nu igien saae hende nærme sig til dig, da jeg bemærkede, hvorledes hun for dine Fodder udkastede sit gyldne magiske Net, da jeg mødte Eder i Alleerne, hvor jeg selv i lykkeligere Timer havde vandret ved hendes Side; ja jeg tilstaaer det, da forbandede jeg min Tilværelse, da bildte jeg mig ind, at jeg hadede dig. Jeg flygtede for mine egne Tanker, Dag og Nat sværmede jeg om i Skoven, jeg leirede mig imellem Buskene, og jog Ulven fra sit affides Leie, ja jeg sliulte mig i Hulerne under Jorden, paa det jeg i Mørket skulde glemme min Fortvivlelse, og dog glemte jeg den aldrig et Dieblis, og der var en hemmelig Magt, der bestandig drog mig tilbage igjen. Den Gang jeg fandt dig alene med hende i Lysthuset, beslut-

tede jeg endelig, at enten du eller jeg skulde afsted, fra den Tid udspæidede jeg dine Skridt, jeg vilde tvinge dig til en Kamp paa Liv og Død. Maaskee havde jeg i Dag udført min Plan, hvis jeg ikke havde seet Munken ved din Side. Jeg ventede nu paa hans Bortgang, og fulgte Eder i Fraastand. Da I vare komne til Skovens Ende, skiltes I ikke ad, som jeg havde troet, men satte Eder ned, og begyndte en lang Samtale med hinanden. Jeg stod imellem Buskene, omtrent hundrede Skridt borte, og legede med min Bøsse, det faldt mig da ind, at jeg nu havde dit Liv i min Haand. Pludselig saa jeg en Stork i Egetræet, under hvilket I sad, og jeg fik Lyst til at see Døden lege over den lykkelige Medbeilers Hoved, jeg trykkede nu løs, og den knuste Fugl styrtede ned for dine Fødder.

Strax efter gik Munken, og jeg traadte frem, jeg havde to ladte Terzeroler i Beltet, da kom du mig saa venlig i Møde, at du smeltede Jsen om mit Hjerte, jeg forandrede min Beslutning, og jeg kommer nu for at bede om din Tilgivelse."

"Min ulykkelige Broder, jeg tilgiver dig af mit inderste Hjerte."

"Alf," sukkede Casimir, i det han lænede sig til sin Broders Bryst, "vilde du til Tegn paa din Tilgivelse bære mig en Dolt i Hjertet, da vilde jeg endnu i Døden takke dig for dit Venkab."

„Kan det ikke trøste dig, naar jeg forsikkrer dig om at mine Tanter og min Hu ere aldeles bortvendte fra Emilie?“

„Hvorledes? Elsker du hende ikke?“

„Engang troede jeg at elske hende, men neppe var det den ægte Kiærlighed, thi ellers vilde jeg ikke saasnart være bleven Herre derover.“

„Elsker du da nogen Anden?“

„For at berolige dig vil jeg tilstaae dig mit Hiertes Hemmelighed, jeg elsker Leontine,“ sagde Aldalbert.

„Gud være evig lovet!“ raabte Casimir, og sprang op, og kastede sig om sin Broders Hals, „jeg vil gaae i Døden for dig, og hvad mere er, jeg vil trygle Alexandra om hendes Forbøn for dig, og hjælper det ikke, da vil jeg bortføre hende for dig, jeg“ —

„Vil du bortføre Alexandra?“ spurgte Aldalbert.

— „Nei, Leontine mener jeg.“ — „Jeg beder dig, Casimir, bland dig ikke i denne Sag, nævn aldrig for Nogen, hvad jeg her har betroet dig, derved viser du mig den største Tjeneste!“ — „En tung Steen er falden fra mit Bryst i denne Aften,“ sagde Casimir, „naar du ikke elsker hende, da frygter jeg intet meer.“ — „Frygt dig selv, Casimir! frygt de hellige Love, du trodsrer! frygt Emilie, hvis velsende Lune sikkert udspringer af et koldt Hierte!“ — „Trykkede hun dig blot engang til sit Bryst, da skulde du vel mærke hvor kold hun er,“ svarede Casimir. — „Der gives

dem, der ere kolde i Siælen, og dog legemlig varme," sagde Adalbert, „der gives dem, der skuffe sig selv, i det de skuffe Andre, der forverle en kort Elskovsruus, hvori de hvert Dieblisk kunne sættes ved en ny Gienstand, med den virkelige, høiere Kiærlighed, disse ere de farligste af Alle, thi de bedrage med Ærlighedens hele Kraft.“ — „Du taler som en Bog, min Broder,“ sagde Casimir, hvorpaa han vendte sig om og gik.

I de første Dage efter denne Samtale syntes Casimir vel til Mode, men da Emilie ikke forandrede sin Opførsel mod ham, vendte snart det gamle Mismod igjen tilbage.

Fjerde Capitel.

Tvekampen.

S denne Tid besøgte Major Zeltner ofte Starosten, i hvis Kammer han da almindelig sukkede sig inde, og med hvem han havde mange hemmelige Samtaler.

Tidt kom han ogsaa ned, og besøgte den øvrige Familie, dette skede især, naar Leontine var tilstede; da de Artigheder, han sagde hende, imidlertid ikke frembragte den forønskede Virkning, gik han undertiden over til den modsatte Yderlighed, og stræbte ved smaa Angreb at vække hendes Opmærksomhed.

Ogsaa Bonaventura angreb han ved enhver Leilighed, og søgte bestandig ligesom at udæske den heftige Yngling til Kamp. Neppe mærkede han saaledes, hvor høit Bonaventura skattede de heltemodige Forsvarere af Polens Frihed, før han ved alle Leiligheder angreb disse; især paastod han, at Kosciuszkos Kamp imod Rusland var en fuldkommen Uffindighed. Herpaa svarede Bonaventura ham aldeles ikke; men da Hr. von Zeltner nu gik videre, og omtalte Polens aandelige Stræben og dets Literatur med Foragt, da var endelig Bonaventuras Taalmodighed

til Ende, og han paaastod med Hefstighed, at det polske Folk var det aandsfuldeste af alle, og at dets Helte vare de ædleste, dets Lærde de grundigste, og dets Digtere de meest ophøiede i hele Europa. — „Ganske rigtig,“ svarede Zeltner, „desuden ere deres Fabrikanter de dueligste, deres Landmænd de indsigtsfuldeste i den hele Verden.“ — „Hvis det polske Folk ogsaa heri staaer tilbage,“ sagde Bonaventura, „saa er det, fordi det, paa sit høiere Standpunkt, har forsømt at udvikle den underordnede Dygtighed, hvorved legemlige Skatte erhverves.“ — „Især ere dets Statsmænd de fineste af alle,“ blev Zeltner ved. — „Det er naturligt, at Ornen paa sin høie Flugt foragter Ræven og dens Konster,“ svarede Bonaventura. — „Hvem mener De med Ræven?“ spurgte Zeltner. — „Det overlader jeg til Dem at udgrunde,“ svarede Bonaventura. — „Praleri og Hovmod findes der nok af i Polen,“ vedblev Zeltner, „kun Skade, at Landets Fattigdom netop derved viser sig i et latterligere Lys.“ — „Og hvad er Skyld i vor Fattigdom og vor Ulykke?“ spurgte Bonaventura. — „Forklar Dem noiere!“ sagde Zeltner. — „Den Tid kommer maaskee, hvori De kan faae den Forklaring, De ønske,“ gienmælede Bonaventura, der nu aabenbar havde tabt Herredømmet over sig selv. Efter et Vink af Adalbert satte han sig endelig, og svarede nu ikke et Ord mere paa alle Zeltners spottende Bemærkninger.

Da han siden var alene med Adalbert, sagde han: „Den Karl er mig forhadet i min inderste Siæl, hvis vi ikke maatte spare vor Kraft til vigtigere Ting, da vilde jeg udfordre ham paa Liv og Død.“ — „Men hvorledes kunde De dog saaledes, uden al Indskrænkning, paastaae, at vort Folk i Mandsdannelse overgaaer alle andre?“ spurgte Adalbert. — „Det er min Overbeviisning,“ svarede Bonaventura, „og jeg troer, at enhver brav Polak bør tænke, som jeg.“ — Dermed gik han, men Adalbert ryttede paa Hovedet ved hans Paastand, thi det anede ham vel, at en sliq eenfidiq Overvurdering af Folkets Kræfter, hvis den fandtes hos Mange, maatte lede til en Forvovenhed, der kunde have de farligste Folger.

En anden Gang, da Zeltner var alene med Emilie og Leontine, ledte han Samtalen hen paa Alexandra. „Det er mig kiært,“ sagde han endelig, „at hun er saa andægtig, de Andægtige ere netop mine Folk, thi hos dem er der indvortes Varme, jo andægtigere en Kvinde er, des mere Behag vil hun under andre Forhold finde i Kiærlighed, jo hedere hun elsker sin Gud, des fyrigere vil hun elske den Mand, hun har udvalgt; det er derfor Skade, at De aldeles ingen Andagt har, Leontine.“ — „Hvoraf veed De det?“ spurgte Emilie. — „Det seer man strax, hendes Hænder sidde jo saa løse, at Vorherre selv ikke vilde være sikker for et Dresigen, hvis han kom hende i Veien.“ — „Vil De ikke forsvare Dem, Leon-

tine?" spurgte Emilie. — „Hun er altfor stolt til at indlade sig med mig," gienmælede Zeltner, „naar en Pige er femten Aar, indlader hun sig ikke let med Noget, der er ringere, end en Prinds, naar hun er tyve Aar, tager hun til Taffe med en Greve, naar hun er fireogtyve Aar med en Friherre, siden med en simpel Adelsmand, og naar hun er tredive Aar og derover, tager hun til Taffe med hvem det skal være." — „Med hvem tager da jeg til Taffe?" spurgte Emilie. — „Endnu ikke med en simpel Adelsmand, men dog nok med en rig, adelig Godseier," svarede Zeltner. Herpaa svarede Emilie intet, men bed sine smukke Læber sammen. Kort efter sagde hun i en spøgende Tone: „Hvem skulde see paa Dem, at De elsker Andagt saa høit!" — „Jeg elsker den kun hos de Umyndige," svarede Zeltner.

En anden Gang da Starosten og Zeltner vare samlede, faldt ogsaa Talen paa Casimir, over hvis Lefsende og Selvraadighed Starosten bittert klagede. „Send ham til Warschau!" sagde Zeltner, „der vil han blive vel modtagen." — „Men han forstaaer jo Intet, og vil Intet lære." — „Desto bedre," svarede Zeltner, „en lærd Pudent gjør ingen Lykke hos Storsyrsten."

Saa længe den gamle Michael levede paa Starostens Slot, stod han som Mellemhandler for de Sammensvorne i Omegnen, der ved hans Hielp meddeelte Czernin og

Bonaventura alle de Efterretninger, de ønskede; dette var Grunden til Czernims gientagne Besøg hos Starosten, der saaledes ved sin Giestfrihed, sin høie Stilling og sin bekiendte Tænkemaade, mod sin Billie blev de Misforvøiedes Skjold, hvorimod enhver skriftlig Meddelelse, enhver Sammenkomst mellem Mænd, paa hvis Grundsaetninger man ikke var fuldkommen sikker, strax vakte det hemmelige Polities Opmærksomhed.

Efter Michaels Flugt traadte Adalbert i hans Sted, og fik saaledes Leilighed til at vise de Misforvøiede mange Tjenester; imidlertid maatte han, for at naae dette Maal, antage en falsk Stilling mod sin Fader, og skuffe hans Tillid, hvilket gik ham meget nær til Hierte, og beredte ham mangen bitter Time.

Hver Dag besøgte Adalbert Alexandra, hos hvilken han ogsaa fandt Leontine, der nu ganske afslagde sit sky Bæsen, og fattede Tiltro til ham. Hun slog Harpen og sang da tidt, uden at bryde sig om hans Nærværelse, for Næsten spillede hun ikke efter Noder, men bevarede i sin Erindring en Skat af gamle Melodier, hvoraf flere virkede paa ham, som Lotusplanterne paa Ulysses's Staldbrødre, saa han glemte alle andre Planer, og ligesom med magiske Baand sængsledes til de Egne, hvori disse Melodier havde hjemme.

Til Afverling læste Adalbert for de to Søstre i historiske Skrifter, imidlertid var Leontine adspredt og gik

ofte sin Bei, naar han læste om Tildragelser i andre Lande, hvorimod Alt, hvad der handlede om Polens Ulykke og forsbundne Glands, i hende havde den opmærksomste Tilhørerinde.

Paa denne Tid forsvandt flere Mænd i Omegnen, der vare bekendte som Venner af det undertrykte Folk, dette vakte Ængstelighed blandt de Sammensvorne, der frygtede for, at deres hemmelige Planer nu skulde røbes. Ogsaa Adalbert deelte denne Frygt, saameget mere, som hverken Czernim eller Bonaventura i disse Dage lode sig see, endnu ængsteligere syntes Alexandra og Leontine, den sidste tabte i denne Tid ganske sin Ungdomsrødme, og et dybt Indtryk af Smerte prægede sig i hendes Ansigt. Da Adalbert engang traf hende alene, og venlig forskede efter Grunden til hendes Sorg, vendte hun sig bort, og da han trængte stærkere ind paa hende, brast hun pludselig i Graad og gif. I denne Tid talte Starosten ofte hemmelig med Alexandra; disse Samtaler syntes end mere at forøge de to Søstres Kummer, og overhovedet hvilede der en trykkende Luft over det hele Huus.

En Morgen greb Adalbert Leiligheden, da han var alene med Alexandra, og spurgte om Marsagen til hendes Sorg. „Der er ingen Grund, hvorfor jeg skulde stule den,“ svarede Alexandra, „De vil let begribe den, naar De erfarer, at Zeltner i disse Dage har forlangt Leontine til Ægte.“ — „Jeg anede det vel,“ udbroød Adalbert

hastig, „men ikke sandt, Leontine samtykker aldrig, hun hader, hun afstøjer Zeltner?“ — „Ja, det gjør hun.“ — „Gud være lovet!“ — „Men desværre, Bonaventura har i tidligere Dage nedlagt sin politiske Troesbekiendelse i Breve til en Ven, hvilke Breve ved dennes Fængsling faldt i Zeltners Hænder, og han bruger nu den Overmagt, han saaledes har erhvervet, for at ængste Leontine og for, om muligt, at tiltvinge sig hendes Haand; ja hvis hun afflaaer hans Begiering, skal, som han med Ed har bekræftet, Bonaventura ufortøvet til Siberien.“ — „Hvad er da Leontines Hensigt?“ — „Hun samtykker aldrig i at blive en Angivers Hustru, men vi ville dog begge fortvivle, hvis vi ei kunne afværge Bonaventuras Ulykke.“

„Jeg vilde ogsaa fortvivle derover,“ sagde Adalbert, og den Smerte, der stod malet i hans Ansigt, viste, at denne Yttring var Alvor. „De er en deeltagende Ven,“ sagde Alexandra, og rakte ham sin Haand. — „Nei, det er ikke blot Venskab,“ svarede Adalbert, „det er Kiærlighed, thi hvorfor skulde jeg skiule det for Dem! Jeg elsker Leontine af min inderste Siæl.“ — „Jeg veed det,“ sagde Alexandra, „Casimir har, trods Deres Forbud, ivrig talt Deres Sag for mig, jeg selv ønskede Intet hellere, end for min Død at see Dem og hende forbundne, men tael blot ikke til Leontine derom!“ — „Elsker hun da nogen Anden?“ — „Hun elsker Ingen, uden

de døde Helte under Dømkirken i Krakau, og ethvert Tegn paa Rørlighed af Dem eller Andre vilde være det sikreste Middel til at fjerne hende for bestandig."

"Troer De ikke, at vi med Penge kunne tilfredsstille Zeltner?" spurgte Adalbert, "en Angiver maa jo dog kunne bestikkes, det falder af sig selv." — "Jeg tænkte det samme, som De, og dog ere mine Tilbud med Stoltthed bleve tilbageviste." — "Vi maae forsøge Summen, Alt, hvad jeg kommer til at eie, maa De frit byde ham." — "Først ville vi forsøge et andet Middel; jeg kender en Mand, hvis Bistand her kan blive af stor Vigtighed." — "Hvem er det?" — "Det er Pater Vincent, thi han frygter Major Zeltner, men desværre, jeg har i flere Dage ventet ham forgieves, i Gaar sendte jeg Bud efter ham, men han var ikke hjemme." — "Saa vil jeg selv ride til Krakau og hente ham," sagde Adalbert.

Da Adalbert allerede sad paa Hesten, kom hans Fader og spurgte, hvor han vilde hen, hvilket Adalbert heller ikke skulde for ham. "Vi kunne jo sende Bud efter Munkene," sagde Starosten, "du behøver ikke at ride selv." — "Han er tidt fraværende, jeg finder ham sjældnere, end noget Bud." — "Hvad skal han her?" — "Han er Alexandras bedste Ven." — "Har Alexandra sagt dig Grunden til sin Sorg?" — "O, min Fader!" svarede Adalbert, "kan De, der har saamegen Indflydelse, ikke paa andre Maader fjerne den ulykkelige Bonaventura,

og behøver Leontine derfor at opoffres?" — "Det er intet Offer, hun er en fattig Pige, Zeltner er det bedste Partie, hun kan ønske sig." — "Men naar han nu er hende modbydelig?" — "Børnegriller!" svarede den Gamle, "for Nesten formaaer jeg Intet i denne Sag. Bonaventura er en Oprører, en Forblindet, der gaaer til Grunde, hvis Zeltner ikke frelser ham; Mangfoldige maae for langt ringere Forbrydelser arbeide deres hele Liv i Fæstningerne eller i de siberiske Biergværker." — "Synes De ikke, min Fader, at det er uædelt paa den Maade at ville tiltrødse sig en Piges Haand?" — "Enhver benytter til sit Maal de Midler, han besidder," svarede Starosten. — "Vilde De, min Fader, i Deres Ungdom have benyttet slige Midler?" — "Her er ikke Tale om mig," svarede Starosten, medens en mørk Skygge gik over hans Ansigt, hvilken uden Tvivl fremkaldtes af Erindringer, som han gierne vilde forjage. — "Jeg vil ikke forhindre din Reise til Krakau," sagde han derpaa, "men bliv der ikke for længe, og besøg ikke Bonaventura, det vil jeg raade dig."

Da Adalbert naaede Dominikanerklosteret, var, som han forudsaae, Munkene ikke hjemme. En af Brødrene betroede ham, at Pater Vincent, der nød stor Anseelse, saavel i, som udenfor Klosteret, var en af de faa Brødre, der havde Tilladelse til at ligge ude om Natten, naar han kom hjem, var derfor vanskeligt at bestemme. Adal-

bert søgte ham nu paa forskiellige Steder, og fandt ham først efter en Omvei af flere Mile i Staden S., udenfor Salomons Huus, hvor han hvilede sig efter en lang Vandring, medens han legede med den lille Dreng, som han engang havde frelst af Zeltners Hænder.

Adalbert satte sig da ved hans Side, og underrettede ham om Bonaventuras Uforsigtighed og om Zeltners Plan. Munken blev meget alvorlig, da han hørte denne Beretning. „Det er ikke første Gang,“ sagde han endelig, „at Major Zeltner forstyrrer to Elskendes Lykke.“ — „Leontine elsker kun sit Land og sine Sødsfende, min Fader! men reddes maa hun, hvad det saa skal koste.“ — „Familieforhold have i min Ungdom bragt mig nær til Zeltner,“ sagde Munken, „og jeg kender Hemmeligheder af hans Liv, der give mig nogen Magt over ham, dog er det tvivlsomt, om jeg her kan hielpe.“ Efter disse Ord stod han op, og de begave sig begge paa Veien til Starostens Slot.

Nærved Slottet saae de en Vogn, der i største Hast førte dem forbi. „Hvem var det?“ spurgte Adalbert. — En bekendt Væge fra Krakau,“ svarede Munken. — „Saa er Alexandra bleven syg!“ raabte Adalbert, og red efter Vognen, som han dog først indhentede, da den holdt stille i Gaarden.

„Er der Nogen syg?“ raabte Adalbert til en Tiener, der kom ham i Møde. — „Herrens Broder er skudt med

en Pistolkugle i Brystet, han kan ikke leve," svarede Tieneren. Skielbende, men uden at sige et Ord, steg nu Aldalbert af Hesten, og fulgte Lægen op i sin Broders Bærelse, hvor han fandt ham bleg og blodig udstrakt paa Sophaen, medens Alexandra, liig en Skikkelse, der er opstegen fra Graven, sad ved hans Side, og havde grebet en af hans Hænder, som hun med frampeagtig Ængstelighed trykkede til sit Bryst. Leontine derimod syntes mere rolig, og hjalp Lægen med at tilberede de nødvendige Bind. Og saa Starosten ventede med temmelig Fatsning paa Lægens Udsagn.

"Er Saaret farligt?" spurgte Aldalbert. — "Ikke andet, end en Rist," svarede Casimir. — "De maa aldeles ikke tale," sagde Lægen, "om Saaret er farligt eller ei, kan jeg først sige om nogle Dage, naar Bindet bliver borttaget."

Kort efter blev den Syge aareladt, hvorpaa hans Benner maatte forlade ham, kun Lægen blev tilbage med Alexandra og Leontine, der begge, hvilket ei er usædvanligt blandt de polske Qvinder, havde nogen Indsigt i Saarlægekunsten.

Aldalbert spurgte derpaa sin Fader om Marsagen til denne Ulykke. "Han har i Vidners Overværelse erklæret," svarede Starosten, "at han selv ved sin Uforsigtighed er Skyld i sin Tilstand, og at ingen Fremmed har Deel deri."

Adalbert ventede nu paa Gangen, til Lægen kom ud, og bad ham da ærlig at sige, om den Saaredes Liv stod i Fare. Lægen trak paa Skuldrene. „Lungen er truffen,“ sagde han, „og jeg kan sole Kuglen i Riidet nærvæd Nyghvirvelstøtten, det er stedse et meget betænkeligt Saar, dog kan jeg, som sagt, endnu Intet bestemme.“

De følgende Dage og Nætter hengik i stor Urolighed, saameget mere da Alexandras Tilstand syntes ligesaa betænkelig, som Casimirs, og da hun, trods sin Svaghed og alle Leontines Overtalelser, ikke vilde forlade den Syges Leie.

Da Lægen efter nogle Dages Forløb igjen undersøgte Saaret, erklærede han, at det ikke var dødeligt, thi Kuglen var trængt ind i den høire Side af Brystet, og havde truffet en af Lungens yderste Lapper, rimeligviis havde den derpaa, ved at støde an mod et Ribbeen, forandret sin Retning og gjort et af disse Sidespring, der saa ofte bringe Saarlægerne til at studse, endelig stansede den nærvæd Nyghvirvelstøtten under Huden, hvorfra den nu med Lethed kunde udskræbes.

„Var Skuddet gaaet lidt meer til Benstre,“ sagde Lægen, „da havde det rimeligviis været dødeligt, thi selv om Hjertet ikke var blevet berørt, saa var dog Lungen bleven gienmemboret i sin Midte, og slige Saar læges aldrig, nu derimod ere de store Blodkar og Nervegrene

blevne forstaaende, og da er Redning ikke blot mulig, men endog sandsynlig.“

Denne Erklæring vakte en almindelig Glæde, og selv Starosten viste denne Gang en stor Deeltagelse, men allerstærkest virkede Lægens Ord paa Alexandra, der indtil dette Dieblis havde siddet, ligesom det var hende, Kuglen havde rammet; nu derimod vandt hun nyt Liv, løb og hentede selv, hvad den Syge behøvede, og var opmærksom paa alle hans Bink, ja endog om Natten veg hun ikke fra hans Side, og først paa Lægens alvorlige og gien- tagne Befaling kunde hun, efter flere giennemvaagede Nætter, bringes til at hvile sig et Dieblis.

Paa Emilie frembragte Casimirs Baneheld et voldsomt Indtryk, hun var tilstede i Gaarden, da han bleg og blodig blev bragt hjem; dette Syn rystede hende saaledes, at hun blev greben af den heftigste Krampe, der tvang hende til at holde Sengen, og det varede flere Dage, før hendes Kræfter igjen vendte tilbage.

I sin Faders Nærværelse paastod Casimir bestandig, at han, ved en uforsigtig Leeg med en Pistol, selv var Skyld i sin Ulykke; men da han engang var alene med Adalbert, betroede han ham, at han egentlig var bleven saaret i Dvekamp med Seltner.

„Hvorfor har du kæmpet med ham?“ spurgte Adalbert. — „Fordi jeg hørte et Par Ord om hans Frieri til Leontine,“ svarede Casimir. — „Saa er det mig, der

er Skyld i dit Saar?" — „Nei," svarede Casimir, „thi jeg var, oprigtig talt, fied af Livet, Zeltner var Skyld i min Ulykke, og Emilie har desuden af og til givet ham et Par Diefast, som jeg ikke kunde taale, jeg tog ham derfor ved første Leilighed til Side, og forelagde ham de to Betingelser, at han enten skulde give Slip paa Leonzine, eller slaaes med mig paa Liv og Død; men til min Forundring afflog han begge Dele."

„Det kunde jeg have sagt dig i Forveien," svarede Adalbert.

„Saaledes skal du ikke slippe, tænkte jeg, og aabenbarede en god Ven min Plan; han paatog sig at være Secundant, vi mødte Zeltner paa en affides Wei, han søgte Udslugter, men jeg sagde ham saa mange Uartigheder, at han glemte sin Forsigtighed, og forlangte at slaaes med mig paa Pistoler. Jeg foreslog da, at der kun skulde være eet Skridt mellem Pistolmundingerne; skeer det, tænkte jeg, da er baade jeg og Adalbert hiulpne; men det vilde de andre ikke. Desværre skyder jeg ikke saa godt med Pistoler, som med Gevær, derfor gif det, som du har seet."

Indholdet af denne Samtale betroede Adalbert kort efter til Pater Vincent, dog nævnte han Intet til ham om sin Broders Lidenfkaab.

Efter nogen Tid foregik der en kiendelig Forandring med Casimir, hans gode Lune vendte tilbage, og han

blev igien munter og overgiven. I øvrigt saaes Alexander aldrig meer paa hans Kammer, des tiere kom derimod Oberst Czernim, der strax indfandt sig, saasnart han hørte Casimirs Baneheld, og der, saalænge denne var syg, kun syntes at leve for ham. Czernim dvælede hele Dage hos ham, han fortalte ham lystige Historier, og spillede Kort og Tærninger med ham; ja undertiden bragte han ham endog Vin og hidfige Spiser, hvoraf Casimir nød saameget, han lystede, uden at agte paa Adalberts Indsigelser. „I Andre søge Friheden paa forskiellige Veie,“ sagde han, „jeg søger den i det fyldte Bæger; naar jeg skuer ned deri, da føler jeg mig friere, end alle Jordens Konger og Fyrster.“ — „Ret!“ svarede Czernim, „omgiv din Pande med Bedbende, og søg din Frihed i Drømmeverdenen! videre komme hverken vore Digtere eller Philosopher; jeg kender Casimir,“ lagde han til, „de Midler, jeg bringer, kunne aldrig skade ham.“

Heri syntes Czernim at have Ret, thi uagtet Casimir aldeles ikke brød sig om Lægens Forskrifter, saa vandt han dog langt hurtigere sine Kræfter igien, end man efter Omstændighederne kunde formode, ja snart vendte Rødmen tilbage i hans Kinder, han stod op, og man mærkede ingen videre Svaghed hos ham.

Paa samme Tid, som Casimir vandt i Kraft, syntes Alexandras Sundhed at aftage, ja tilsidst maatte hun endog lægge sig til Sengs. Lægen erklærede hendes Til-

stand for en Følge af Skræk og Nattevaagen, og paa-
stod, at hun, naar hendes Sind blot var roligt, snart
vilde komme sig. Leontine saae imidlertid meget alvorlig
ud ved denne Paastand, ja engang, da Adalbert spurgte
om hendes Søsters Befindende, svarede hun: „Hun
kommer sig aldrig meer, derfor har Emilie sørget.“

Pater Vincent indsendt sig under Alexandras Egh-
dom meget ofte paa Slottet. Hver Gang han kom, talte
han med Adalbert, til hvem han laante adskillige Bøger,
der end mere bekyrkede denne i sine Forsætter. Over-
hovedet lærte Adalbert stedse høiere at satte sin geistlige
Ven, og forsømte aldrig at være tilstede i Capellet, naar
han prædikede for Slottets Beboere. Denne Opmærksom-
hed glædede aabenbar Starosten, der bestandig viste Geistlig-
heden megen Agtelse, og der især paa de høie Festdage,
naar Mange vare samlede, tidt indsendt sig i Capellet og
i Kirkerne.

„Det er godt,“ sagde han engang i et fortroligt
Dieblik til Adalbert, „at Folket bøier sig for en stult
og høiere Magt, derved vænnes det ogsaa til Lydighed
mod de jordiske Herrer; denne Lydighed indskræpes især
i Christi Bære, hvilken derfor er den bedste af alle de
Religioner, vi kiende, thi den beroliger Sindet, den lærer
Mennesket at bære sine Byrder med Taalmodighed, og
at betragte Savn og Armod som Himlens retfærdige
Tilskikkelser, den trøster med Haabet, naar Virkeligheden

mangler, og den er Oprørernes farligste Fiende." —
 „Er det kun derfor at Troen prædikes i vore Kirker?“
 spurgte Adalbert. — „Det vil jeg overlade til din egen
 Dømmekraft at afgjøre, min Søn! Som tilkommende
 Statsmand maa du i øvrigt forstaae og benytte Svær-
 meriet; Menneſket maa sværme, thi Alle kunne jo ikke
 nyde de virkelige Fordele, derfor maae de, hvis de skulde
 holdes i Tømme, trøſte sig ved Haabet. Uden Sværmeri,“
 lagde han til, med et melancholiſt Blik, „vilde det ogsaa
 ſee ſort og ſørgeligt ud paa vore Grave, og det er et
 Spørgsmaal, om ikke Sværmerne, der have Haab og
 Tro, trods alle Savn, trods alle Livets Byrder, ere
 ligesaa lykkelige, ſom de Døplyſte, der nyde de virkelige
 Fordele.“ — „Paa en ſaadan Lære var jeg ſandelig kun
 lidet forberedt,“ ſagde Adalbert. — „Nu, jeg tænker dog
 ikke, at jeg har ſagt for Meget,“ gienmælede Starosten,
 i det han fortrolig lagde ſin Haand paa Adalberts Skulder,
 hvorefter han vendte ſig om og gif.

Femte Capitel.

Det dybe Saar.

Neppe blev det bekiendt, at Casimir var udenfor al Fare, før Zeltner indfandt sig og fordrede et afgjørende Svar af Leontine; Alexandra lod ham da indbyde til sig paa sit Bærelse, hvor ogsaa Munken var tilstede. Den Underhandling, som her foregik, varede i flere Timer; endelig kom Zeltner tilbage igjen, i hans Maaſyn viſte ſig Mærker af en tilbagerængt Brede, lidt efter lidt blev han dog roligere, og talte med Fatning til de Tilſtedeværende, men kort efter tog han Afſked, ſvang ſig paa ſin Heſt og red bort.

„For denne Gang er Faren overſtaaet,“ ſagde Pater Vincent kort efter til Adalbert; „han har udleveret Bonaventuras Breve, og lovet at fraſalde ſine Fordringer.“ — „Hvoreledes bragte du ham dertil?“ — „Det ſkal jeg ſige dig en anden Gang.“ — „Har den Uværdige maafkee ſolgt hine Papirer?“ — „Nei,“ ſagde Munken, „men for at ophylſe Sammenhængen, maatte jeg fortælle dig min Ungdomshistorie, hvortil jeg nu aldeles ikke har Tid;

for Næsten bidrog ogsaa den Trudsel en Deel til Sagens gode Udfald, at Storfyrsten, hvis Deltner ikke faldt til Føie, skulde erfare hans Tvekamp med Casimir."

En Dag besøgte Starosten Casimir paa sit Kammer, da Czernim og Aldalbert ogsaa vare der tilstede. „Du har længe ønsket at forlade dit Hiem," sagde Starosten, „dette Ønske maatte jeg hidtil misbillige; ikke af svag Eftergivenhed, fordi jeg saa dig paa Sygeleiet, men af Overbeviisning har jeg nu forandret min Mening; jeg indseer, at du trænger til en streng Opføgt, derfor er det mit Ønske, at du, saasnart du igien er fuldkommen rask, skal ansættes ved et Regiment under Storfyrst Constantin; jeg skal ved første Leilighed skrive til Warschau desangaaende."

Denne Efterretning modtog Casimir aldeles ikke med saa stor Glæde, som Faderen havde ventet, ja tilsidst erklærede han ligesom, at han havde skiftet Tanker, og at han ei vilde forlade sit Hiem. „Kan Noget begribe en sliig Opførsel?" sagde Starosten, „først viser han mig daglig sin Utaalmodighed for at komme bort, og da jeg endelig, efter lang Modstand, forandrer min Plan og vil føie ham, vil han ikke forlade sit Hiem; men enten du vil eller ei, saa er nu min Beslutning tagen," dermed gik Starosten.

„Jeg reiser ikke," vedblev Casimir. „Men af hvad Grund?" spurgte Aldalbert. „Jeg siger ikke min Grund,

men jeg vil ikke, jeg bliver her, jeg duer ikke til at være i Warschau.“ — „Det er ogsaa min Mening,“ sagde Czernim, „Casimir vil aldeles ikke være paa sin Plads i Warschau.“ — „Hvorfor ikke?“ — „Fordi hans Haar sidder ham saa vildt om Ørene, at han aldrig kan flette nogen Pidsk deraf,“ svarede Czernim.

Efter Casimirs Anmodning begav nu Czernim sig til Starosten, og bad ham om at forandre sin Plan, da dette ikke hialp, tog man sin Tilflugt til andre af Starostens Venner, da deres Bønner ogsaa vare forgiebes, og da et Brud mellem Fader og Søn syntes uundgaaeligt, lykkedes det imod Alles Formodning Emilie at bevirke en Forandring i Starostens Plan.

Maaskee vil Læseren ikke strax begribe denne Casimirs Vankelmød, men ved at lægge adskillige Oplysninger, som Adalbert først længe efter fik, sammen med hvad vi af andre Omstændigheder tør slutte, kunne vi dog vel forklare Sagens Sammenhæng.

Emilie var herskesyg, og ønskede en mere glimrende Stilling i Starostens Huus; denne troede hun sikkest at naae, hvis hun ægtede en af Starostens Sønner, mellem hvilke hun, der med stor Klogskab beregnede sin egen Fordeel, i nogen Tid valgte. Den kolde Beregning var imidlertid ikke Guehersker i hendes Siel, tvertimod var den paa en eiendommelig Maade blandet med sydlig Lidselsfælelse. Denne sidste bragte hende endelig til at

foretrække Casimir, hvis Ydre var meget smukt, og om hvilken hun desuden vidste, at han skulde arve det store Gods. Til Alexandra, der stod hende i Veien og var hende en levende Bebreidelse, fattede hun virkelig Nag, det var da intet Under, at hun strengt hevnede sig paa Casimir, da hun erfarede, at han et Dieblif havde nærmet sig til hendes Medbeilerinde.

Stridkampen med Zeltner forandrede imidlertid Forholdet. Emilie var, som vi alt have bemærket, tilstede, da Casimir saaret og blodig blev baaret ind ad Porten, og hun troede dengang at høre de Ord af hans Mund: „Dette er Deres Værk, Emilie!“ — Disse Ord kastede hende paa Sygeleiet. Da hun siden af Casimirs Secundant, der var en af hendes Tilbedere, erfarede Sagens virkelige Sammenhæng, begreb hun vel, at det især var hendes Haardhed, der havde drevet Casimir til saaledes at lege med sit Liv. Uagtet dette smigrede hendes Forsængelighed, saa virkede dog tillige den heftige Elskov stærkt paa hendes Siæl, hun ønskede at belønne den, hendes forrige Godhed for Casimir vaagnede igien, og forvandlede sig til virkelig Lidenstabs; i Følge heraf forandrede hun ganske sin Opførsel imod ham, han læste snart Tilgivelsen i hendes Blik, i et Dieblif, hvori de vare alene, blev et Forlig indledet, og det var da naturligt, at han ikke vilde forlade sin gienbundne Elskerinde.

Alexandra blev imidlertid Offeret for denne Forbindelse, og den Modvillie, hun vakte i Casimirs Bryst tiltog hver Dag. Saaledes var Adalbert engang Vidne til et Optrin, der skar ham ind i Sielen. En Morgen sad han tilligemed Alexandra i Casimirs Kammer. Da traadte Emilie et Dieblis ind for at see til den Syge. „Er hun ikke deilig?“ udbrod Casimir, da hun igjen var borte, „saae du nogensteds et skønnere Ansigt og en friskere Farve, Adalbert?“ — „Den sidste skylder hun ikke blot Naturen, men ogsaa Konsten,“ anmærkede Alexandra, „thi De maa vide, at hun undertiden sminker sig, Adalbert.“ — „Det er bedre at sminke sig, end at see ud som en Dødning,“ svarede Casimir, hvorefter han vendte sig om til Væggen. „Det er let at mishandle et værgeløst Bæsen, der ganske har givet sig i din Vold,“ sagde Alexandra med en bitter Tone, hvorpaa hun reiste sig og gik. Adalbert greb nu Leiligheden, og foreholdt sin Broder alvorligt, hvor grusomt han handlede mod Alexandra. „Er det ikke sandt,“ raabte Casimir, „blomstrer ikke Dødens Lilie paa hendes Kind og paa hendes Læber?“ — „Bed en slig Opførsel vil du tidsnok lægge hende i Graven,“ bemærkede Adalbert. „Gid jeg var en Riætter,“ udraabte Casimir, „da skulde Mlaget snart være brudt, og hun maatte da for mig leve saalænge hende lystede.“

I sin Lidenskab glemte nu Emilie undertiden den Forsigtighed, hvormed hun ellers vidste at skulde sin hem-

melige Leeg for Uvedkommendes Dine. Som Følge heraf blev den stakkels Alexandra engang Tilskuende ved et Optrin, der ganske tilintetgjorde hendes Haab om jordisk Lykke. For ei at forstyrre Casimirs No, nærmede hun sig stedse under hans Sygdom med sagte Trin til hans Bærelse. Paa lignende Maade traadte hun en Eftermiddag ind, men neppe havde hun aabnet Døren, før hun greb en Stol, og blev staaende, ligesom om hun havde seet et Medusahoved, thi Emilie sad paa Leiet ved Siden af Casimir, der under fyrige Rys trykkede hende til sit Bryst, medens hun var saa langt fra at afværge hans Kiærtegn, at hun endog paa det inderligste syntes at giengielde dem. Casimir mærkede aldeles ikke til Alexandras Indtrædelse, Emilie derimod dreiede, uagtet hun vendte Ryggen til Døren, midt under Casimirs Kiærtegn, sine Dine rundt til alle Sider, og det varede derfor ikke længe, før hun saae, at Alexandra var nærværende. Med et pludseligt Skrig rev hun sig løs, dog fattede hun sig snart, og nærmede sig med rolig Holdning til Alexandra. „Jeg haaber,“ sagde hun, „at De ikke misforstaaer en uskyldig Yttring af en søsterlig Tilbøielighed; i alle Tilfælde bør De, for Deres egen og Casimirs Skyld, tie med hvad De saae.“ Derpaa gik hun. Alexandra, hvis Knæe bærede, og der holdt sig fast ved Stolen, for ei at falde, sagde ikke et Ord. Endelig vendte ogsaa hun sig om og gik; bleg, som et Liig, naaede hun sit Bærelse, hvor hun, uden i

Førstningen at svare paa Leontines Spørgsmaal, tog den Ring af Fingeren, som Casimir paa hendes Bryllupsdag havde fæstet derpaa; denne Ring betragtede hun længe, derpaa glemte hun den, for aldrig at bære den mere.

Samme Aften modtog hun en Seddel fra Casimir, hvori han ligesom erklærede, at det især var Kiærlighed til Emilie, der havde bragt ham i den Tilstand, hvori han nu var; ja, hvis Alexandra kun med et Bink eller et halvt Ord opdagede, hvad hun havde seet, da truede han med at myrde sig for hendes Vine, og da vilde hans Forbandelse endnu fra Graven træffe hende; hvis hun derimod taug og sandt sig i, hvad der ei kunde forandres, da skulde han fra sin Side ogsaa slaane hende saameget, som muligt.

„Mit Bryst skal være en Grav for denne Hemmelighed,“ sagde Alexandra, da hun havde læst denne Seddel, „og saa du maa love mig Taushed,“ sagde hun til Leontine, hvem hun alt havde tilstaaet det Hele, „i det mindste til jeg og han begge ligge i vore Grave.“

Kort efterat Casimir havde forladt sit Sygeleie, modtog han et Besøg af Zeltner. „Du kan du være tilfreds,“ sagde denne, „thi jeg har endelig opgivet min Fordring paa Leontines Haand.“ — „Deri handler du vel,“ svarede Casimir. — „For Næsten har jeg nu ogsaa viist dig, at jeg har Mod,“ blev Zeltner ved. — „Præler

du mere deraf, skal du vise mig det endnu engang," sagde Casimir. — "Du skulde dog ikke altfor dristigt lege med Døden, Casimir! thi Livet er jo det højeste Gode, vi eie, og naar det er borte, da er Spillet ude." — "Ja Troen trykker dig just ikke, det har jeg længe mærket." — "Troen er for de Umyndige og de Fattige i Nanden, men det er rigtignok en Hemmelighed." — "Mig skal Ingen betroe sine Hemmeligheder," sagde Casimir, "thi med den bedste Villie kan jeg dog ikke staae inde for min Tunge." — "Det har ingen Nød, hvad Mængden ikke vil høre, det hører den heller ei, om saa Graven og Forraadnelsen prædikede det paa alle Veie." — "Jeg forstaaer dig ikke," svarede Casimir. — "Jeg har seet mig lidt om i Livet, og staaet i mange Forhold," sagde Zeltner, "og jeg mærkede vel, hvad de tænke i deres Jnderste, der virke med Kraft, og sætte Noget igiennem i denne Verden." — "Nu, hvad tænke de da?" — "De tænke, at Religionen er den bedste Vidst i Driverens Haand, det er det Hele." — "Have de da selv tilstaaet dig det?" — "Den kommer ikke vidt i Verden, der ikke forstaaer et Vink og en halvqvædet Vise; de have ikke tilstaaet mig det, men jeg har læst det imellem Linierne paa deres Befalinger, og da de mærkede, at jeg forstod dem, da bandt jeg ogsaa deres Fortrolighed og Tillid."

"Ja saa," svarede Casimir i en adspredt Tone, thi

det var ikke hans Bane længe at sysselsætte sig med nogen almindelig Betragtning.

„De fløgtigste Philosopher skulle ogsaa dele disse Meninger,“ blev Zeltner ved, „og det Vigtigste, hvad man hos dem kan lære, er, som kyndige Mænd have fortalt mig, at vi Intet vide om overjordiske Gienstande, men dette see kun de, der forstaae at adskille Skal fra Kærne, de Øvrige more sig ved Floskler og høitrvædende Talemaader, og bilde sig ind at have slugt al Verdens Viisdom, naar de have faaet en klingende Børnerangle i deres Haand.“

Paa alt dette svarede Casimir aldeles intet.

„Jeg har engang været i en hemmelig Orden,“ lagde Zeltner til, „men ogsaa her mærkede jeg, at man i de lavere Grader indskærpede en Tro, som man i de høiere spottede — men du hører mig ikke, Casimir, hvad tænker du paa?“

„Jeg ærgrer mig kun over, at du slap saa heelt skindet fra Tvekampen,“ svarede Casimir.

„Du er et Menneske, med hvem man ikke kan tale et fornuftigt Ord,“ sagde Zeltner.

Casimir havde dog fattet saameget af Zeltners Philosophie, at han kunde meddele en Deel deraf til sin Broder; denne maatte da uvilkaarlig tænke paa nogle af sin Faders Ytringer, der, om de end ikke røbede saa stor Fordærvelse, som Zeltners, dog syntes at henpege paa en lignende Bantro.

Siette Capitel.

Alexandra.

Skiondt Lægen i Begyndelsen ikke ansaae Alexandras Tilstand for farlig, begyndte han dog, efter nogen Tid, at blive betænkelig derved. „Hun har lidt en stærk Nervesvælgelse,“ sagde han engang, „hvoraf hun dog nok kunde komme sig, men Ulykken er, at hendes Legeme alt i lang Tid har været undergravet.“ — „Har De nogen Sorg, der nager Dem?“ sagde han en anden Gang til hende selv; derpaa svarede hun intet, men for Leontine tilstod hun, at hun paa den Dag, hun saa Emilie i Casimirs Arme, havde følt et Dødsstik i sit Indersite.

Engang da Alexandra slumrede, tog Leontine Lægen hen i et Vindue, og bad ham oprigtigt at sige sin Mening om den Syges Tilstand; ved disse Ord rystede han stærkt paa Hovedet, og da Leontine trængte videre ind paa ham, tilstod han, at han kun nærede lidet Haab. Ved denne Efterretning forandrede Leontines Ansigtstræk, og hun blev dødbleg, dog sagde hun intet Ord, og kort efter, da den Syge slog sine Øine op, og saa paa hende tvang hun sig endog til et venligt Smil.

Alexandra selv gik med stor Ro sin sidste Stund i Nøde, og syntes kun ængstelig, naar hun et Dieblig ikke saa Leontine, som derfor næsten aldrig hverken Dag eller Nat forlod hende.

Da Leontine og Pater Vincent en Dag var alene med Alexandra, rakte den sidste Munk en Brev. „Dette Brev er egentlig til dig og din Broder,“ sagde hun til Leontine, „men I modtage det ikke endnu; Pater Vincent skal bestemme, naar det er paa Tiden at give Eder det.“

Neppe mærkede Casimir, at Alexandras Liv virkelig nærmede sig til sin Ende, før Medlidenheden vaagnede i hans Siel; han besøgte hende da tidt, og viste hende en Opmærksomhed, der formildede hendes sidste Dage. „Var denne Venlighed kommen tidligere, da laae jeg rimeligviis ikke her,“ sagde hun engang, „men ah! han er jo dog kun saa venlig, fordi han veed, at Døden snart befrier ham fra mig.“

„Den jordiske Lidenstabel rev mig altfor meget hen,“ sagde hun nogle Dage sildigere, „jeg haaber, at Kristus og hans Helgene ville tilgive mig.“ — „Det ville de,“ svarede Pater Vincent, „naar du blot selv tilgiver dem, der, fordi de ogsaa vare henrevne af Lidenstabel, have frænket dig.“ — „Du har Ret, gode Fader! jeg vil bede Starosten, at han efter min Død opfylder Casimirs Ønske, derved affoner jeg maaskee en Deel af min Brode.“

Da Casimir, der var tilstede, hørte disse Ord, styrtede han ned ved sin Hustru's Leie, trykkede hendes Haand til sine Læber, og vædede den med sine Taarer. Et sagte Suk opsteg fra den Syges Bryst, og et veemodigt Smil viste sig paa hendes blege Mund, medens hun stielvende trykkede hans Haand til Giengjæld.

Kort efter, da Casimir havde forladt Alexandras Bærelse, mødte han sin Fader, der talte med Major Zeltner. „Er nu du ogsaa bleven Sygevogter?“ spurgte denne. — „Alexandra er meget angreben,“ svarede Casimir, medens hans Dine viste, at han havde fældet Taarer. — „Det er lettere at græde over de Syge,“ sagde Faderen, „end at skaane de Sunde, det er lettere at forgude de Døde, end at opfylde sine Pligter mod de Levende.“ Efter disse Ord gik han.

Noget senere kom Munken ud, Zeltner vendte sig bort, da han saae ham, Casimir derimod fulgte ham ventlig til Døren. „Have Præster og Hyklere nu ogsaa faaet Magt over dig?“ udbryd Zeltner. — „Hvi fordreier du dit Nafn, hver Gang du seer Pater Vincent?“ spurgte Casimir. — „Denne fromme Munk,“ gienmælede Zeltner, „denne Helgen, som I tilbede, jeg kunde fortælle Ting om ham, der vilde forfærde den hele Flok, der nu kysker Sømmen af hans Kiortel.“ — „Hvad veed du da om ham?“ — „Han er en skinhellig Skurk, det var ham, der først lærte mig Usandhed og Bedrag; ja denne hyl-

kælske Munk med sit hellige Blik har forført og skilt mig fra min Hustru, med hvem han levede et ryggeløst Liv til hendes Dødsdag; men det forstaaer sig, Klosteret og den brede Munkeskaabe skulde hans Gierning for Verdens Dine." — „Er det muligt?" raabte Casimir. — „Det er saa vist, som at jeg staaer her," svarede Zeltner. — „Hvi drog du ham da ikke offentlig til Regnskab?" — „Fordi han har en mægtig Beskytterinde i Warschau, fordi han med hemmelige Konster veed at fængsle Hierterne."

Ogsaa Bonaventura kom nu, for at see sin Søster, men Zeltners idelige Besøg drev ham snart bort igen, hele den øvrige Familie samledes derimod tidt ved Alexandras Leie, og hun tog en venlig Afsked med dem alle, selv med Emilie.

I sine sidste Dage talte hun tidt om geistlige Ømner, som vel maatte synes underlige for den, der ikke deelte hendes Haab og Tro. — „Er det en Synd, min Fader! at ønske Døden?" sagde hun saaledes til Pater Vincent, engang da Starosten var tilstede. — „En Synd vil jeg ikke kalde det, naar Ønsket ei er forenet med fræk Selvraadighed." — „Ved Glædesfester," blev hun ved, „naar Mennesket satte sit Haab til jordiske Goder, sølte jeg mig aldrig tilfreds, tvertimod fik jeg da ofte Taarerne i Dinene; naar derimod Nogen døde, selv om det var Børn og unge Piger, der endnu ikke kiendte det Skum

paa Livets Sø, som vi kalde Nydelse, da bedrøvedes jeg ikke over de Bortgangne, men jeg var til Mode, som den fangne Fugl, der vorder urolig, og slaaer med Vingerne mod Buret, naar dens Brødre drage bort til de varmere Lande.“ — „Det nyttede dig kun lidet at døe,“ sagde Munkén, „hvis ikke den Kraft havde udsoldet sig i din Siæl, der kan bære Siælen over Afgrunden til de lyse Boliger.“ — „Du har vel Ret,“ svarede hun og blev et Dieblis taus; „troer du,“ sagde hun derpaa, „at man fra de evige Boliger endnu kan kaste sit Blik ned, og see sine Venner paa Jorden?“ — „Dette er jo netop de Troendes høieste Trost,“ svarede Munkén, „thi ikke blot den ene Christus er vor Midler, men alle gode Aander, der have vandret over Jorden, ligge for vor Skyld bedende for den Eviges Throne; derfor er det jo, at vi anraabe vore Helgene, at vi opstille deres Billeder i vore Kirker og paa Veiene, hvor Vandrerén knæler, og hvad ere de tusinde glimtende Stærner i Natten andet, end svage Afbildninger af de Saliges Dine, der giennem Dødens Nat kunne see os, og af de himmelske Kræfter, der holde vore Siæle svævende over Afgrunden? thi alle Støvet's Begjæringer ere for Intet at regne mod dem, der bestandig udstømme fra hine lyse Skikkelser i det Høie, som fra en uudtømmelig Brønd.“

„Du har Ret, min Fader! alle Støvet's Begjæringer ere for Intet at regne, men dog bør de ikke udsættes til

det vorder for silde." Dermed reiste hun sig halvt op, og vinkede Starosten hen til sit Leie. — „Vil De høre en Døendes Bøn, min Fader?" spurgte hun. — „Ja, og opfyld den, hvis jeg kan, min Datter." — „Jeg forudsæer Tider, der ere farlige for den, der staaer alene, lover De mig derfor, at Leontine efter min Død bliver hos Dem?" — „Det lover jeg." — „Jeg har endnu en anden Bøn," sagde hun, og holdt inde et Dieblis, ligesom for at samle Kræfter, „jeg har kun lidet bidraget til Casimirs Lykke i mit Liv, jeg ønskede derfor at bidrage dertil ved min Død; lover De mig, efter min Vortgang, at forene ham med sin Elskede?" — „Hvem kalder De hans Elskede?" — „Emilie," sagde hun, og sank ned tilbage paa sit Leie.

Det var kiendeligt, at disse Ord frembragte et ubehageligt Indtryk paa Starosten; han taug længe stille, endelig sagde han: „Beed De ogsaa, om Emilie vilde blive lykkelig ved denne Forbindelse?" — „Det haaber jeg vist." — „Nei," raabte Starosten og blev pludselig bleg, „det er umuligt, hun elsker ham ikke, hun kan ikke elske ham." — „Emilie elsker ham," sagde Alexandra. — „Og om saa var, Emilie og Casimir kunne aldrig ægte hinanden." — „Jeg havde ikke troet, at De vilde afflaae en Døendes sidste Bøn." — „De vilde selv allermest gysse tilbage for dette Ægteskab, hvis De vidste, hvad jeg

veed," sagde Starosten, hvorpaa han i stærkt Bevægelse gik sin Vej.

Hu skriftede den Syge og modtog de to Sacramenter, der i de catholske Lande meddeles den Døende.

Kort efter faldt hun i en søvnliggende Tilstand, der varede til den følgende Midnat. Da vendte igien hendes Livskraft tilbage, og hun slog sine Øine op, der skinnede med en usædvanlig Glans. — "Troer du," sagde hun til Broder Vincent, „at jeg er vis paa den evige Salighed?" — „Guds Naade kalder jo alle Fromme," svarede Munken. Da foldede den Syge sine Hænder, og hendes hvide Læber bevægede sig, og syntes at fremstamme latinske Bønner, medens Øinene stirrede paa den eenlige Lampe, der brændte i Værelset. Kort efter taug hun, og vendte sit Blik fra Lyset henimod en mørk Krog. „Seer du ikke de sorte Drømme," sagde hun pludselig, „der strække Hænderne ud imod mig af Natten? De hjælper mig, alle Helgene! og giver mig ikke nu uigienkaldelig og for evig til Priis for den!" — „For hvem?" spurgte Munken. — „For den evige Nat, hvor Dæmonerne aldrig flygte for Morgensolen, hvor Drømmens gyselige Larver, der kun siebliflig stirrede paa mig i den jordiske Svøn, worde min evige og eneste Omgang, langt borte fra dem, der kiendte mig levende, thi der er en streng Dommer over os Alle, og vi skulle gjøre Regnskab for hvert unyttigt Ord, vi have talet."

„Er da ingen Tro saa fast, at den ikke skælver under Dødens Nandepust!“ sagde Munken, „din Begiennem Mørket skal kun worde kort,“ blev han ved, „og snart ville de milde Dømmen besøge dig, der omslagre Sielen paa dens Flugt til det himmelske Morgenland, hvorfra Livets Sol oprinder.“

„Ja, du har Ret,“ raabte hun, „jeg seer dem, jeg seer de Dine, du talte om, de tusinde trofaste, velbekiendte Dine, der betragte mig, liig Stierne i Natten, men jeg seer ogsaa Skyerne, der fare forbi, liig Mandeklæder, hvori ingen Mand mere findes, jeg seer ogsaa Døden, der løfter sit kridhvide Ansyn op bag Kirkemuren, medens Klokkerne klinge over en aaben Grav; Maria, du hellige, du vidunderlige Rose, du klareste blandt de Stierne, der lyse paa Havet, bed for mig! ora pro nobis!“ Dermed begyndte hun igien med Iver at fremstamme latinske Bønner, medens de døddblege Fingre uvilkaarlig bevægede sig, ligesom de talte Perlerne paa en Rosenkrands.

Nu rejste Leontine sig op, der hidtil havde siddet taus ved Alexandras Bæde. Hendes Kinder vare blege, som den Døendes, hun bøjede sig ud over Søsteren, og tørrede Sveden af hendes Pande, derpaa skred hun, ligesom en Nattevandrer, med Blikket heftet paa Søsteren, og uden at betragte de Gienstande, forbi hvilke hun gik, hen giennem Værelset. — „Hvad vil du, min Datter?“ spurgte Munken. — „Jeg vil synge din egen Sang,

hvori du lader Dødsengelen tiltale Menneſket; jeg veed det, den maa og den ſkal hielpe.“ Efter diſſe Ord greb hun en Harpe, der ſtod i en Krog af Værelſet, og begyndte følgende Sang:

O, du, ſom græder, viſt din Taare bort!
Og du, ſom ſorger, huſt din Sorg er kort!
Thi du har No, naar Hiertet ſtille ſtaaer,
Og Dødens Engel læger dine Saar.

Ja ſkøndt i Graven falmer Fyrſtens Dragt,
Og ſkøndt kun Ormen der har Kongemagt,
Saa frygt dog ei, naar med et ydmygt Sind
Du ad den mørke Hvalving vandrer ind.

Thi hvad du virker i din bedſte Stund,
Hvad Pigen aner i den dunkle Lund,
Hvad Orglet vækker med ſin dybe Klang,
Hvad Barnet ſkuer i ſin Drøm ſaa lang,

Og hvert et Ord, der ſkænker Livet Troſt,
Hvert ædelt Forſæt, hver uſkyldig Lyſt,
Hvert ſaligt Blund i Kiærlighedens Arm,
Hvert deiligt Billede af en Digterbarm,

Det er kun Frø, der ſynker i mit Skød,
Og ſom du ſkue ſkal, naar du er død,
At ſtaaе, ſom Blomſter, i en evig Krands,
Mens Gravens Bølge ſkænker dem ſin Glands.

Thi al den Graad, der randt i Støvet Land,
Den vorder her et dybt og deiligt Band,
Hvis Dug forfrifſter mine Blomſter ſmaa,
Hvis klare Bølger ingen Storm kan naae.

I dem fornyses hver Erindring blid,
 I dem forynges selv den gamle Tid,
 Derfor i dem sig bader hver en Mø,
 Og sukker henrykt: Det er sødt at døe.

Alf Bølgens Dyb sig hæver mangel Strand,
 Hvor milde Blikke vinke dig til Land,
 Der sidder Elstere sin Elskov nær,
 De bedste Drømme drømmes atter her.

Og hver en Ven, for hvem din Taare randt,
 Selv den, du elsked, som du hist ei fandt,
 Den finder du, hvor Dødens Bølge leer,
 Og hvis I vil, I skilles aldrig meer.

Og Alfser leger under Rosens Tiørn,
 Det er de mindste, lykkeligste Børn,
 Hvis Blik jeg slutte, før de kunde see,
 Hvis Mund jeg lukte, før den kunde lee.

Og Inglingsskarer, Oldingsfygger graae,
 Og skønne Piger, længstforglemte Smaa,
 Og Helteslægter fra den svundne Tid,
 Paa tusind Veie samler jeg dem hid.

Og Mænd og Qvinder, spredt fra Syd til Nord,
 Uhyre Aander fra en anden Jord,
 Og de, der sildigst sprang af Tidens Strøm,
 De mødes her med Oldtids ældste Drøm.

Og Nattens Billeder bag Fjeldets Muur,
 Ufødte Fosire af en vild Natur,
 Og blege Parver, uden Siælens Liv,
 De flagre her, som Taager, mellem Siv.

Men hine Bæsnere, der ved Kunst blev til,
 Der hist dig syntes kun et Skyggespil,
 De her, som Stierne, paa min Himmel staaer,
 Og vinde Liv, hvor Jordens Pragt forgaaer.

Dog uden Ende løber Dødens Vej,
 Ved fjerne Verdner selv den standser ei,
 I Evighedens Ring den taber sig,
 Og kun dens Indgang kan jeg vise dig.

Under denne Sang blev Alexandra rolig, hvorimod Pater Vincent med fiendelig Uro hørte derpaa. „Dette Digt havde en besynderlig Indflydelse paa mit eget Liv,” sagde han, „imidlertid findes der vel andre Synere og Skikkelser hiinsides Graven, end de, der giøglede for en Unglings Siæl, som endnu halvt hørte Verden til.”

„Dvovler du nu paa dine bedste Tanker?” sagde Leontine. — „Nei,” svarede Munken, „men der gives ogsaa et Skrækkens og Formorskelsens Rige, for hvilket jeg dengang frivillig lukkede mit Die, om dette Rige taler derfor Sangen intet.”

„Gientag disse Vers!” udbrød pludselig Alexandra. Leontine opfyldte hendes Begiering, den Syge laae ganske stille, medens de bleve siungne.

Efter Pater Vincents Raad istemte nu Leontine nogle gamle catholske Psalmer, hvilke han ledsagede med en dyb og fuldtonende Bas. Under disse Melodier faldt Alexandra tilsidst i en mild Slummer.

Leontine nærmede sig nu igien til Søsterens Leie, som hun i lang Tid uafbrudt betragtede; endelig brast hun i den heftigste Graad. — „Hvi græder du saa hestigt, min Datter!“ sagde Munkén. — „Seer du ei, at hun er død?“ svarede Leontine, „hun aander jo ikke mere.“

Nu betragtede ogsaa Munkén hende nøiere. — „Vel hende, hvis det er saa,“ sagde han endelig, „thi da er hun uden Smerte gaaet ind i Evigheden, da er hun slumret ind i Døden, under Melodier, ligesom Barnet slumrer ind i sin Bugge.“

Men Leontine havde denne Gang taget feil, thi mod Morgenstunden slog Alexandra igien Vinene op. — „Casimir!“ raabte hun pludselig med hoi Røst, og reiste sig halvt op, „svigt ikke dit Fædreland, Casimir! svigt det ikke for at følge den fremmede Kvinde!“

Dette var det sidste Glimt af Lampen, før Livet slukkedes, og før Casimir kom for at høre hendes Afskedsord, var Alexandra indslumret for bestandig.

Til Starøstens store Misforvøielse vare alle Alexandras Diamanter og Ringe efter hendes Død forsvundne, heller ikke fandtes der, som man havde ventet, rede Penge i hendes Giemmer. Da hun imidlertid i et efterladt Papiir erklærede, at alt dette var bortskjentet til Trængende, talte Starøsten ikke mere derom.

Efter en Bestemmelse, som den Afdøde ved sit Giftmaal havde truffet, arvede Leontine en Trediedeel af hendes Formue, det Øvrige tilfaldt Casimir.

De Fattige i Omegnen vare meget bedrøvede over Alexandras Død. „Det vilde vare længe,“ sagde de, „for de fik en slig Frue igien, thi hun havde ikke blot hiulpen de Trængende, men hun havde ogsaa antændt mangfoldige Lys paa de Helliges Altere.“ Ja endskiøndt de selv ingen Fordeel havde deraf, syntes dog den sidste Fortieneste dem endnu større, end den første.

Saa snart det Rygte udbredte sig, at den unge Frue var død, samlede Mange, der med Suk og Graad forlangte at see hendes Liig, men disse bleve alle, efter Starostens Ordre, bortvist. Begravelsen skede med stor Pragt, dog blev Liget først kun bisat i S., for derfra siden at føres til en Gravkelder i en af Krakaus Kirker.

Paa Begravelsesdagen befandt Casimir sig i et underligt Lune, thi han var snart bedrøvet, snart loe han høit, skjøndt hans Dine paa samme Tid hang fulde af Taarer, og han lignede saaledes en af disse urolige Dage, hvori Vinden driver Skyerne hurtig over Himlen, saa Regn og Solskin afvekle, og Lys og Skygge jage hinanden. Med denne hans Opførsel var imidlertid hverken Starosten eller det øvrige Selskab synderlig tilfredse, end mindre opbyggede den Størstedelen af Husets Folk, der inderlig havde elsket den Afdøde. Disse sidste tilskrebe

imidlertid Emilie al Skylden, hvilken de desuden ansaae som Marsagen til Alexandras Død, ja flere af dem gik endog saavidt, at de troede, hun ved Hereri havde forblindet og fanget Casimir.

En fuldkommen Modsetning til Casimir dannede Leontine, der, uagtet hun var stille og alvorlig, dog i Andres Nærværelse skjulte sin Sorg, og viste en Fatsning, hvorved selv Starosten studsede.

„Leontine er i Sandhed en kold Skabning,“ sagde Emilie, „for denne Søster troede man dog, at hun nærede nogen Godhed, og nu viser hun sig næsten ligegyldig ved hendes Død.“

„Hun viser sig saa,“ svarede Pater Vincent, „thi Ingen seer de Taarer, hun sælger paa sit eensomme Kammer.“

Syvende Capitel.

Barndomsaarene.

„Seed du, at Alexandra er worden en Helgen?“ sagde Czernim, da han efter Begravelsen var alene med Munken.
— „Hvad mener De dermed?“ — „Engle ere jo nedstegne fra Himlen, for at synge over hende i hendes Dødsstund, flere af Gaardens Folk have jo hørt de himmelske Melodier.“ — „Ja, hendes sidste Kamp blev mildnet ved geistlig Musik,“ svarede Munken, „mig mindede denne Dødsmaade om et Bæsens Bortgang, der var mig det kæreste paa Jorden, og der virkelig døde under Afhyngningen af en geistlig Sang.“

„Om hende skulde du fortælle os Noget, overhovedet gad jeg gierne vide, hvorfor en Mand, som du, der, trods alt Sværmeri, dog synes kaldet til noget Bedre, har lænkebunden sig i et Kloster.“

„Ja, det var smukt,“ sagde Adalbert, der nu ogsaa var kommen til, „hvis du, ved at at fortælle din Historie, vilde forføre os disse sørgelige Timer!“

Da Munken ikke havde noget herimod, opsogte de en Plads dybt inde i Skoven, hvor Mennesker sjelden kom, hvorpaa Munken begyndte følgende Fortælling:

Naar Uveiret nærmer sig, og Orkanen truer, da er det os undertiden en Trøst at tænke os tilbage til den stille Hytte, hvori vi tilforn sadde, og hvori Jlden brændte rolig, uden at forstyrres af nogen Storm; vi dvæle da gjerne ved de fredelige Sysler, ved de ubetydeligste Begivenheder i den tidligere Tid, ja endog ved hine selvsomme Skabninger, som en lang Nulighed udklækker, og der gaae deres Gang giennem Livet, ligesom Uhre, hvilke netop fuldbringe de samme Bevægelser den ene Dag, som den anden. Dette maa være min Undskyldning, naar jeg i Tider, som disse, hvori Hierterne bankte forventningsfuldt, og hvori Alles Dine ere vendte mod Fremtiden, fører Eder tilbage til min Ungdoms stillere Optrin.

For Næsten maae I tage til Takke med et blot Omrids af mit Liv, og det kunde vel være, at det, jeg maa fortie, i Grunden er det Vigtigste, thi vore forsvundne Tanker, vore forgangne Glæder og Sorger ligge jo paa Bunden af en dyb Sø, hvorfra Grindringen kaster snart en visfen, afreven Blomst, snart en sjelden Korall, snart et gyldent Smykke paa Strandbredden. Men alle de Rigdomme, Dybet skjuler, kiende vi dog ikke, og vi ville undres engang, naar Livets Sø fortørres i Døden, og

vi faae dem at see; vel os da, hvis vi ikke finde altfor mange Uhyrer, for hvilke vi maae gysse, liggende ved Siden af de siumne Skatte, der nu skulle være vor bestandige Eiendom, og følge os igiennem Evigheden.

Mit Navn, medens jeg endnu levede i Berden, var Franciscus Ordenga, jeg er født i Warschau, i Forstaden Praga, omtrent fire Aar før dens Indtagelse af Suwarow. Min Fader faldt i Kampen for sit Fædreland. Kun dunkelt husker jeg, at jeg flygtede giennem Flammerne ved min Moders Haand. Hun døde kort efter af Sorg, og jeg kan egentlig først med Klarhed gienfinde mig selv, da jeg alt var langt borte fra Krigsfluepladsen, i Byen Danzig, hos en vidtløftig Slægtning af min Moder, der havde understøttet hende i den senere Tid, og der siden ogsaa trofast og faderlig tog sig af mig.

Min Fætter, thi saaledes maatte jeg benævne hiin Slægtning, var, da jeg kom til ham, henimod halvtredsindstyve Aar gammel. I sin Ungdom havde han været Advocat, hvilken Bestilling han senere, da en uventet Arv bragte ham i Velstand, haabde opgivet. Han var ikke gift, og besad fuldt op af de Egenheder, der udmærke de Personer, man giver Navn af Pebersvende. Han levede i et temmelig stort Huus, og uagtet der vare langt flere Bærelser deri, end han behøvede, vilde han dog aldrig udleie nogen Deel deraf til Fremmede. Hans Dragt og Udseende erindrer jeg endnu saa vel, at jeg ofte ligesom

seer ham livagtig, som han stod og gif for mine Dine. Naar han spadserede, hvilket hver Dag, baade i ondt og godt Veir, var Tilfældet, var han en lysgrøn Kiøle med sorte Knæbeenklæder, en rød Vest, og en sort Paryk, hvis øvre Deel kun usfuldkomment bedækkedes af en lille trekantet Hat. Naar han derimod kom hjem, kastede han Kiølen og Parykken, og tog sin grønne Slaabrok paa, der dog ikke ganske kunde skiule hans røde Vest, hvilken blev en Hoveddaarsag til adskillige Uheld, der rammede ham, og om hvilke jeg siden skal tale. For Næsten var Overdelen af hans Legeme kraftig, men hvilede paa et Par spinkle Been, der ligesom hviede sig under det øvrige Legemes Vægt, og dannede et Slags Ellipse, hvorved de paa en billedlig Maade mindede om det Fag, hvilket han især offrede sin Tid og sine Kræfter.

Min faderlige Fætter var en stor Elsker af de mathematiske Videnskaber, og henbragte den største Deel af Dagen med at opløse kunstige Regnestykker og Ligninger af lavere Orden, hvilke han med Kløgt og Lethed vidste at opstille og behandle. Imidlertid var det gaaet ham, som saamange Andre, han var bleven staaende paa den halve Wei, og den saakaldte høiere Mathematik laae for ham, som en uhyre Fjeldtinde, omgiben af gabende Afgrunde, forbi hvilke han, da han manglede en god Veisviser, ikkeovede at gaae. Ikke desmindre arbejdede han usfortrøden, og banede sig adskillige Veie i den lavere

Sphære, hvori han befandt sig, ja tilsidst betroede han endog sin Tiener, der igien sagde det til mig, at han havde udfundet Hemmeligheder, der upaatvivselig, naar de bleve bekiendte, vilde forskaffe ham et udødeligt Navn.

Dette var ikke nogen løs henkastet Yttring af min Fætter, thi til Praleri kiendte han aldeles intet, men det var hans inderlige og faste Overbeviisning, ja ligesom den Troende lever i Religionens Sandheder, saaledes levede han i sine formeente Opdagelser; og det var disse Stierner, der opklarede hans Liv. Derfor betragtede han ogsaa sine Manuscripter ikke blot som sin hvieste Skat, men som en Art af Helligdom. De bleve alle omhyggelig reenskrevne og nedlagte i et Skrin, hvortil min Fætter selv bar Nøglen ophængt i en Staaflæde paa sit blotte Bryst. Om Natten blev dette Skrin henslyttet under hans Seng, paa det han selv ved mindste Tegn til Fare kunde frelse det. Hver Gang der var Urolighed paa Gaden, hver Gang der var Ildløs, og Klokkerne klemte om Natten, hver Gang et Tordenveir lod sig høre, vaagnede han øiebliklig. Han stod da op, aabnede sin Helligdom, tog Manuscripterne frem, og glemte dem paa sit Bryst, og nedlagde dem ikke igien, før Ilden var aldeles slukket, eller Tordenen ophørt; thi Engstelighed og Frygt vare Hovedtræk i hans Character.

For Næsten var han meget godmodig, og viste en faderlig Omhu for sine Huusfolk. Ogsaa mod mig var

han venlig, og før jeg blev saa stor, at jeg kunde sendes i Skole, kunde jeg lege i Gaarden saameget jeg lystede. Min meste Tid tilbragte jeg imidlertid hos min Fætters Tiener, den gamle Johan, der udarbejdede Flitsbuer og Gerværer af Træ til mig, og der desuden fortalte mig mange Eventyr, hvorved han fangede min unge Siel, og vakte forunderlige Drømme i mit Hierte. Om Aftenen sad jeg ogsaa tidt paa mit lille Dagkammer, hvorfra jeg havde en temmelig vid Udsigt, og stirrede op mod den mørke Himmel, thi Nattens gaadefulde Lys vakte allerede dengang min høieste Opmærksomhed, og jeg glemte alle mine smaa Syssler, og tabte ligesom min egen Tilværelse i et høiere Liv, saalænge jeg betragtede dem. Saaledes have Nattens Stjerner ogsaa siden virket paa mig, og jeg kan sige, at der aldrig var den Sorg i mit Bryst, der ikke blev mildnet, aldrig den Glæde, der ikke blev renset og adlet ved at skue op til dem, thi de staae over Jordens Mørke, ligesom funklende Dine fra Evigheden, hvori Løfter om en evig Fred ere skrevne, derfor stiger ogsaa den høieste jordiske Fred, den alle Sorger betvingende Søvn, ned med deres Straaler. Ja, det forekommer mig undertiden, som om der ere hemmelighedsfulde Lys i vort Indre, der have noget tilfælles med hine over vore Hoveder, og hvorfra Drømme og Auelser om Fremtiden udgaae, ligesom Straaler om Natten, medens de ydre Sandser lukke sig, og Hiernen hviler, hvilken sidste meer

ligner den Sol, der hersker over os og lyser for os, saa længe Dagen varer.

Strax da jeg kom i min Fætters Huus, bemærkede jeg en egen Afdeling i Gaarden, hvori der fandtes Bede, omgivne med Buxbom, og hvori uddøde Espaliertræer strakte deres tørre Grene henad Murene. Paa mit Spørgsmaal om hvad dette betydede, erfoer jeg, at det var Levninger af en lille Have, der før ved et Stakitsværk var adskilt fra Hønsegaarden, men som Advocaten før nogle Aar siden havde ladet forene dermed. Dette gif mig nær til Hierte, og jeg begreb ikke, hvorfor Advocaten havde ødelagt alle de skønne Træer og Blomster, der før voredede paa disse Steder. Til min Trost havde jeg imidlertid fra det lille Tagkammer Udsigt over en anden og større Have, der tilhørte en adelig Dame, der boede ligeoverfor os, og jeg glædede mig hvert Foraar, naar Gartneren kom med sin Sar, og klippede Hækkerne, og beskar de store Lindetræer. Længere hen saae jeg de blaae og gule Crocusblomster spire frem af Jorden, hvilke igien aflostes af Tulipaner, Marciisser og af den øvrige Blomsterverden, hvilken Vaaren og Sommeren udfløkke. Jeg ønskede mig da tidt ned i dette spraglede Paradiis, som jeg ene skimtede i Fraastand, ligesom jeg skimtede de Stierner, jeg elskede. Jeg misundte ogsaa tidt de quiddrende Spurve deres Vinger, hvorved de svang sig frem og tilbage over Havemuren. Nogle Gange saae jeg des-

uden en lille Pige, der gik igiennem Gangene, og legede med Blomsterne, eller standsede ved Parken, for at fore et Par Euaner og en bruun Vandhone, der svømmede deri, og der øiebliklig nærmede sig, saasnart de fik Die paa hende. Uagtet jeg egentlig ikke havde seet Andet af denne Pige, end hendes gule Løkker og hendes lette Gang, saa virkede hun dog stærkt paa min Phantasie. Naar nu Tieneren fortalte mig Eventyr om deilige Prindsesser, der bevogtedes af Drager og Børne, og slumrede i forherede Borge, hvori Ingen kunde trænge ind, uden den udvalgte Ridder, som beskyttedes af en mægtig Fee eller Troldmand, da var hiin Pige i mine Forestillinger stedse den fortryllede Prindsesse, og jeg selv var den lykkelige Helt, der nedlagde de vilde Dyr og befriede hende.

En Aften sad jeg paa mit Kammer, og saae Vinduerne paa det ved Haven liggende Huus stærkt oplyste, der tonede ogsaa Musik derfra, hvoraf kun enkelte Brudstykker og især den stærke Bas naaede mit Øre; desuden saae jeg Skygger af Dandsende, der svævede forbi Vinduerne. Jeg selv vidste endnu neppe, hvad et Bal vilde sige, og dog følte jeg mig saa eensom og forladt i det Mørke, der omgav mig, at jeg græd hede Taarer af Længsel, thi jeg anede et herligt Liv, der giennem Tønerne stræbte at udfolde sig for mig. Lidt efter lidt fordrede Aftenen sin Ret, thi mine Øine lukkede sig, og jeg

havde en selsom Drøm, hvori det forekom mig, at jeg svævede med den guldblokkede Pige paa store Binger igien-
nem Haven, jeg saae hende da dybt ind i de klare Dine,
som jeg endnu aldrig havde skuet vaagende, hendes Haar
var længere, end sædvanligt, og slagrede frit i Vinden,
medens Maanen stod, som en svulmende Rose, paa
Himlen, da pegede hun paa den med sin hvide Finger,
og vi slagrede begge derop, og hun greb Maanen, rakte
mig den og sagde: „Den brænder ikke, den tøler tvert-
imod“; jeg tog den da af hendes Haand, og hendes An-
sigt syntes mig ligesaa klart, som den. Hvad der videre
skede, veed jeg ikke, men da jeg vaagnede, saae jeg mig
eensom i mit Vindue, ligesom før, og hørte igjen den
fjerne Musik, imidlertid havde Maanen virkelig hævet sig
over Horizonten og skinnede lige paa mit Ansigt; dog stod
den endnu i en let Taage, og lignede mindre en Rose,
end en blodrød Balmue, fra hvis Bæger en søvndyssende
Dug neddrypper paa Jorden.

Dette er kun Barndomsdrømme vil I sige, og det
tilstaaer jeg gierne, men dog udgiøre disse Drømme intet
ubetydeligt Led i Menneskets Liv, thi vi skue deri Maalet
for vor Digten og Tragten klarere, og den indre Stemme
i vort Bryst taler deri ofte høiere og sikkrere, end i sil-
digere Dage. Ja der ligger et saa reent og tillige et saa
farverigt Skær over Barndommens Egn, at den, der

tænker over Livets Betydning, vanskelig kan undlade at kaste sit Blik derpaa; det er da ligesom han skuede ned i Skabningens Dyb og i Verdens første Tider, og uagtet den Eldres Siæl, som oftest, hildes i Hverdagslivet, saagienfjødtes dog det Forunderlige i ethvert Barn, en frisk Verden synes da at opvælde, og al den Glands, der laae over Urverdenen og de første Menneskers Liv, viser sig i et mindre Billede paa ny.

Ogsaa jeg erindrer selsomme Glimt i hiin Alder, hvilke øieblikkelig oplyste Egne, der ellers ligge i det dybeste Mørke, ja undertiden var det ligesom jeg huskede Noget, der gik foran for min tidligste Barndom, og Alesker vaagne om en sfiult Tilværelse før den nærværende, om Tider, hvori jeg havde levet, før jeg begyndte min Bane paa denne Jord, jeg var da til Mode ligesom de Mænd, der i Americas Vulcaner have opdaget nye Kratere, der ligge mange tusinde Fod dybt, og i hvis Indre de hemmelige Kræfter vel atter have dannet nye Ildsvælg, saa man aner en uendelig Virksomhed, der strækker sig ligetil Jordens Midtpunkt.

Enkelte Mænd, til hvilke jeg omtalte disse Syner, have tilstaaet mig, at de havde erfaret noget Lignende, imidlertid vilde de forklare det enten af Drømme eller af dunkle Erindringer om en tidligere Tid, end den, man tydelig kan huske; dette bedrøvede mig, da min Phantasie

bestandig foretrak at sætte disse Tider foran Menneskets Fødsel, og om det er saa, vide vi jo heller ikke, derfor takker jeg Gud, der i Menneskets Siæl har nedlagt Anelser om en høiere Verden, end den, hvilken Videnskaben i Almindelighed tør erkiende eller paaskionne.

Nu ere slike Grindringer sieldne hos mig, og det forekommer mig umuligt, at kaste saadanne Blik ned i den forsvundne Tid, som forhen, men disse Syner ere nu fortrængte af andre. Det forekommer mig nu undertiden, som jeg stod paa et høit Bierg, og kunde stirre langt fremad, og det er ligesom Bierge og Dale udfolde sig for mig i et høiere Lys, og jeg skuer ind i ubekiendte Lande, som jeg snart skal giennemvandre, en himmelsk Klarhed opgaaer da i min Siæl, en umiddelbar Forvisning om noget Herligt, der venter mig, opstaaer i mit Indre. Denne Tilstand indfinder sig især, naar jeg, efter en lang Faste og lange Vandringer, ret føler mit Legeme udmattet, og naar jeg da, efter fuldendt Dagarbejde, overgiver mig til Fred og Hvile. Dog disse ere Ting, I vanskelig kunne begribe, thi den, der endnu lever i Verden og i det saakaldte Virkelige, maa nødvendig ansee de Syner for Drømmerier, som vi, der have givet Afkald paa Verden, ofte have; for os derimod minde netop disse om de høieste Sandheder, og hvad I kalde Virkelighed, forvandler sig tidt for os til en taaget Drøm, af hvilken

vi bede til Gud og hans Helgene, at vi Alle snart maae
våagne til et høiere Dagslys.

„Ja, jeg forstaaer dig nok,“ sagde Czernim, du er
en af dem, der sønderklære de røde Aftenstyer til Been-
klæder, som du og dine Benner skulde bære i Paradiset.“
— Uden at svare herpaa fortsatte Munken sin Fortælling.

Ottende Capitel.

Træk af en Hebersvends Liv.

Den Tomhed, som den ugifte Stand medfører, søgte min Fætter at erstatte med det sædvanlige Middel; saaledes havde vi mangfoldige Canarifugle, hvoraf der hvert Aar udflækkedes flere, ligeoverfor dem sad en grøn Papegøie i sit Buur, som en Eneboer, den saae melancholisk ud, og dens Hoved var næsten skaldet af Alderdom. Desuden eiede min Fætter en sort Grævlingehund og et Par Katte, der havde sluttet en fuldkommen Fred med Hunden, saa de ofte spiste med den af samme Tallerken.

For større Dyr havde derimod min Fætter en stor Frygt, hvilken endnu tiltog ved en Fare, som han fort efter min Ankomst til Danzig giennemgik. Han havde den Bane, at tage den omtalte Grævlingehund med, naar han gik sin sædvanlige Middagstour, dette fortsatte han i flere Aar, uden at nogen Fare opstod deraf. Men engang stødte han paa en Flok Kæer, der, da det var seent paa Efteraaret, gik løse paa Marken. Havde han seet dem tidligere, da vilde han upaatvivlelig være vendt

om, men en Høi skilte dem for ham, saa han ikke mærkede dem, før han var paa Spidsen af Høien, hvor han allerede stod dem temmelig nær. Nu besluttede han et uilsomt Tilbagetog, men det var for silde, thi hans lille Hund, der sprang i Forveien, havde allerede begyndt at giøe ad en stor Tyr. Istedenfor at flye, som Hunden vel havde ventet, blev Tyren staaende og modtog Udfordringen, ja efter nogle Dieblif begyndte den endog at forfølge Hunden, hvilken, da den mærkede, at Kampen vilde blive altfor ulige, trak sig tilbage og søgte Tilflugt hos sin Herre. Imidlertid kom Køerne nærmere, ja flere af dem løb endog omkring Høien, og, ledede af deres Modvillie mod Advocatens Ledfager og af medfødt Drift, begyndte de at slaae en Kreds om begge, hvilken de hvert Dieblif trak tættere og tættere sammen, saa at Advocaten og hans Hund vare fuldkommen indspærrede, uden at nogen Udvei syntes mulig. Min Fætter raabte høit om Hielp, men Ingen hørte ham. Han svædte Angestens Sved, og virkelig var hans Stilling betænkelig nok, thi Dyrenes lidenstkabelige Brølen og truende Diekast viste vel, at det nu ikke blot var Hunden, men ham selv de forfulgte, hvori rimeligviis hans røde Væst var Skyld, da den røde Farve, som bekendt, let vækker disse Dyr's Forbittrelse. Til Lykke stod min Fætter i denne Nød nærved et stort Elletræ, hvorpaa flere Grene vare saa nær hverandre, at han troede det muligt i Hast at klatre

op i Træet. Han naaede virkelig snart Toppen deraf, og viste større Behændighed i den Kunst at flattere, end man efter hans Alder skulde have tiltroet ham. Saaledes frelst han sit Liv, dog maatte han blive i Træet over en Time, indtil nogle Rygttere kom og dreve Køerne bort; den lille Grævlingehund blev derimod stanget til Døde af de opbragte Dyr, til stor Sorg for min Fætter, der elskede den meget høit.

Da han kom hjem, var han saa forstræffet, at han maatte holde Sengen i flere Dage, ikke desmindre tog han, saasnart han kom op, sin røde Best paa igien, og vedblev at bære den til sin Dødsdag, en anden Hund derimod anskaffede han sig aldrig.

Kort efter min Ankomst til Danzig lærte jeg at kiende en Legekammerat, der var en Søstersøn af Advocaten. Gustav Schwarz, saaledes kaldtes han, var to Aar ældre, end jeg, han forekom mig meget behændig og rask i Alt, hvad han tog sig for, desuden var han listig og forstod ved allehaande Paafund at hielp sig ud af smaa Forlegenheder. Derimod viste han sig temmelig efterladet, hvilket jeg især erfarede sildige, da jeg blev sat i den samme Skole, hvori han gik. Han tog da sædvanlig sin Tilflugt til mig, og jeg maatte ikke blot hielp ham, men næsten uden Undtagelse skrive alle hans Stile og Udarbeidelser, og det undrede mig allerede den Gang, at han ganske rolig udgav de fremmede Arbejder for sine egne,

og at han uden Undseelse modtog den Ros, der ikke i mindste Maade tilkom ham. For Næsten stufede han paa denne Maade i flere Aar sine Lærere; den eneste, der mærkede hans Konster, var den gamle Johan, som et Par Gange overraskede os, medens Gustav affkrev de Smaa-stykker, jeg havde udarbejdet for ham. „Tag dig i Agt, Franz!“ sagde den gamle Mand siden til mig, „din Haand er ikke af Jern, den kunde let forbrænde, hvis den saaledes bestandig skal bruges til at tage Kastanierne ud af Ilden til en Anden.“

Gustav elskede Lækkerier, og forsømte sielden at besøge os paa de høie Festsdage, naar han troede, vi spiste bedre, end sædvanlig. I Fastetiden, hvilken Advocaten, der var opdragen i den catholske Tro, strengt iagttog, kom Gustav derimod sielden, og naar han kom, ærgrede han sig bestandig over de to store Katte, der paa den Tid vare de eneste i Huset, der spiste Kød. „Hvorfor skal det Paf have det bedre, end vi Andre?“ spurgte han engang den gamle Johan, da han saae dem graadig fortære deres Maaltid. — „De ere Hedninger, derfor behøve de ikke at faste,“ var Svaret. — „Saa vilde jeg ønske, jeg ogsaa var en Hedning,“ sagde Gustav, og løb misfornøiet bort.

„Næste Aften, da jeg stod alene i Kjøkkenet, kom Gustav, og vinkede mig udenfor. „Her er Noget, der vil smage dig godt,“ sagde han. — „Hvad er det?“ —

„Det er Kattenes Fricassee, men de have næsten intet spist deraf, thi jeg pryglede dem dygtig, og jog dem bort; der er nok til os begge endnu.“ — Dermed begyndte han at spise med stor Begierlighed. — Jeg var noget ængstelig i Begyndelsen, men opmuntret af Gustav, og loffet af den behagelige Lugt, modstod jeg ikke længere, og maatte da tilstaae, at det ikke var saa galt at spise ved Kattenes Taffel.

Da vi først havde begyndt paa denne Leeg, fortsatte vi den, saadidt der var Leilighed dertil, og Gustav især var uudtømmelig i Anslag for at tilfredsstille sin Kræsenhed paa de stakkels Dyrs Bekostning, hvilke aabenbar i denne Tid, som den gamle Tiener engang i vor Nærvarrelse anmærkede, uagtet han ei lod dem mangle Noget, astog i Fedme. Jeg rødmede stærkt ved disse Ord, Gustav derimod svarede meget rolig, at dette stedse skede henimod Foraaret, da slige Dyr løb om paa Løfter og Tage, og opførte deres Concerter, og hverken havde No Nat eller Dag. — „Jeg har dog intet mærket til, at de bleve magre de andre Aar,“ sagde Tieneren.

Den næste Aften kom Gustav og jeg igien ind i Kjøkkenet. „Her lugter godt,“ sagde Gustav, „i Aften laver du vel igjen en kraftig Ret til dine Katte?“ — „Ja, nu er den færdig, ville I bringe den ud til dem?“ sagde Johan. Gustav greb da den Tallerken, hvorpaa Kødets laae, og bar den ud, medens jeg fulgte ham med

et Øys. Neppe vare vi alene, før vi begyndte vor sædvanlige Leeg, uden at agte paa Kattene, som vi jage bort, saasnart de vovede at vise sig. — „Det er meget sejt,“ sagde jeg. — „Jeg kan aldeles ikke tygge det,“ sagde Gustav. — „Tag dette her! det er maaskee bedre.“ — „Nei, det er værre endnu, det er intet ordentligt Kød, troer jeg.“ — „Velbekomme!“ raabte pludselig en Røst bagved os, „smager det godt?“ — Forfærket vendte jeg mig om, og saae Advocaten i sin grønne Slaabrof, der stod i Døren, med den gamle Johan, og loe hietelig af os. — „Det er nogle gamle Handsker, hvorpaa jeg har lavet en Ragout efter Herrens Befaling,“ sagde Johan. — „Ja, vi have nok mærket Eders Streger, Knegte!“ sagde Advocaten, „men nu tænker jeg, at I neppe tiere ville stiale Kødets fra Kattene.“ — Dermed vendte han sig leende om og gik.

„Vi du kun! det skal du faae betalt,“ mumlede Gustav og løb sin Vej, uden videre at sige, hvad han havde i Sinde.

Fra den Tid af, at Advocaten havde været i den ovenomtalte Fare, maatte enten jeg eller Tjeneren bestandig gaae foran ham paa hans Spadseretoure, og advare ham, naar vi saae Køer eller andre store Dyr i Nærheden, desuden valgte han, saavidt muligt, Veie, hvor ingen Træer eller Høie betog ham Udsigten; men naaget al sin Forsigtighed undgik han ikke Gustavs Hevn.

Denne kiohte nemlig for sine Lommepege en stor Gedebug, som han leiede ind hos en Bonde, og som han og flere af hans Kammerater tirrede saalænge, til den blev meget vild og ondskabsfuld, især sørgede de for, at den blev rasende, naar de viste den den mindste Lap, der havde en rød Farve. Da nu Buxken saaledes var afrettet, ventede Gustav blot, til han en Dag erfarede, at jeg skulde ledsage Advocaten, hvorpaa han, med sine Kammeraters Hielp, stulste Dyret bag et Gierde, der ikke laae langt fra vor Dei. Da vi nu kom forbi, blev Buxken sluppen løs, og ilede da strax i det stærkeste Løb mod Advocaten, som den, med et eneste Stød af sine Horn, kastede til Jorden. Derpaa reiste den sig paa Bagbenene, og gientog sit Angreb flere Gange, og den havde allerede stærkt mishandlet min Fætter, da nogle Arbeidere paa mit Ansfrig ilede til, og befriede ham fra sin forbittrede Fiende.

Siden tilstod Gustav mig, at det var ham, der havde spillet sin Onkel denne Streg; „jeg indviiede dig ikke i Planen,“ lagde han til, „thi jeg frygtede, for at du af dum Medlidenhed skulde fordærve den hele Leeg.“

Vor gamle Johan, der nærede stor Mistanke mod Gustav, paatog sig nu at undersøge det Hele, hvorved han let erfarede, hvem der havde kiobt og afrettet Gedebugken, som han derefter berettede sin Herre. Denne blev da saa vred, at han forbød Gustav sit Huus, hvilket Forbud den godmodige Mand dog kort efter, da Gustav

hyllede stor Unger, igien ophævede. Gustav kunde imidlertid aldrig ganske aflægge sine Drillerier, og spillede sin Onkel endnu mangt et Puds, ja skilte endog flere af hans Canarifugle og oven i Kjøbet den gamle Papegoie ved Livet. Da jeg engang bebreidede ham hans Opførsel, sagde han: „Eldre Folk pleie at tugte Børn, naar de høre dem tøset og egensindigt ad, hvorfor skulde vi da ikke have Lov til ogsaa at give en gammel Mand Nis, naar han bærer sig ad som et Barn?“

Niende Capitel.

Froken Wahlstein.

Nogle Aar efter min Ankomst til Danzig lærte jeg den Dame at kende, der eiede den ligeoverfor os liggende Have, og vandt i hende en Belynderinde, som jeg, uagtet hun nu længst er død, aldrig glemmer.

For at udvilde Anledningen til dette Bekiendtskab, maa jeg atter føre Eder et af disse Optrin for Die, der, hvis man vil sammenligne Livets Billeder med Malernes, upaatvivlelig bør henregnes under den nederlandske Skole. Jeg har allerede omtalt den store Kiærlighed, min Fætter viste mod flere af sine Huusdyr, blandt disse spillede de to ovenomtalte Katte en vigtig Rolle; da de imidlertid begge vare af Funktionnet og formerede sig stærkt, saa blev deres Afkom min Fætter, trods al hans Dyrekærlighed, til stor Besvær. De fleste havde vel i hans Sted druknet den hele Ingel, men dette kunde han ikke bringe over sit Hierte. Han forcerede dem da enten til sine Bekiendte, eller forskaffede dem, ved disses Hielp, Pladser i fremmede Huse, og sørgede med stor Omhu for, at de fik gode Hershæber.

Ja ved slige Leiligheder opoffrede han, der ellers elskede Gensomheden, gierne sin huuslige No, og saasnart han indbød nogen af sine Vendiende til sig, da vidste vi med Sikkerhed, at et Par af disse Dyr paa en eller anden Maade skulde anbringes. Naar hans Venner imidlertid ikke kunde eller vilde hielpe ham, tog han ogsaa sin Tilflugt til andre Midler, og overtalede for gode Ord og Betaling Dagleiere eller gamle Koner til at udsætte hans ubudne Giesster i fremmede Folks Boliger, hvorfor han endog holdt Bog over alle de Katte-Elskere, han kunde opspore i Byen. Ja da han fik Mistanke om, at hans Sendebud undertiden førte ham bag Lyset, eller i det mindste ei udrettede hans Grinder saa forsvarligt, som han ønskede, saa maatte tilsidst snart jeg, snart den gamle Johan om Aftenen bære Killingerne om i Byen, og overhovedet kunde ingen Moder bruge flere Konster, for at faae sine Børn vel forsoegede, end Advocaten, der dog ellers ikke var noget diplomatisk Genie, for at anbringe disse sine Yndlinger paa et godt Sted; „thi hvorfor skulle vi tage Livet af dem?“ pleiede han at sige, „vore Hænder have jo dog klappet og foret dem, vi have tidt glædet os over deres lystige Spring, lad dem da heller, naar de blive for mange, gaae ud i Verden og forsoege deres Lykke, i det mindste ville vi ikke spærre dem Veien til det Held, der maaskee er dem beskæret.“

Froben Wahlstein, saaledes hed Havens Gierinde,

var en af dem, der stode øverst paa Advocatens Liste, og hun var derfor oftere bleven begavet med et Frieryemplar fra hans Dyrehave. En Aften, da jeg skulde bringe hende en slig Foræring, og da jeg efter min Fædters Forskrift netop vilde sætte det lille Dyr ned paa Trappen, begyndte det pludselig at miaue stærkt, hvorpaa en Pige kom ud med et Lys, og overraskede mig paa frisk Gierning. „Ja saa,“ sagde hun, „nu faae vi da at vide, hvem der bringer os den Belsignelse af Kattetekillinger til Huset.“ I samme Dieblis ringede det indendør, hvorfor Pigen gik ind, men dog ikke før hun havde tillaaet Porten, paa det jeg ikke skulde undløbe. Saaledes stod jeg da i Frygt og Bævelse over den Fare, jeg gik i Møde. Kort efter kom Pigen igien og bad mig træde indendør, da Frøkenen selv ønskede at tale med mig.

Jeg blev nu ført igiennem flere Værelser, og kom endelig ind i det Kammer, hvori Frøken Wahlstein befandt sig. „Min lille Dreng!“ spurgte hun, hvorfor har du saadan Lyst til at forære mig dine Katte?“ Den venlige Tone, hvormed hun sagde dette, gav mig Mod, og jeg skrevtede ærlig Sandheden. Hun hørte smilende paa mig, og udstrakte imidlertid sin fyldige, veldannede Arm, og greb med sine fine Fingre et stort, guulrødt Hble, som hun skrællede, og rakte mig. „Hvad hedder dine Forældre?“ spurgte hun. Jeg fortalte hende da, hvad jeg

vidste om dem og om mig selv, og hun erindrede, at hun havde kiendt min Moder, medens denne i tidligere Aar, som ung Pige, levede i Danzig. Hun gav mig endnu en Klase med Viindruer, og anmodede mig, da jeg tog Afsted, om at sige min Fætter, at hans smaa Yndlinger skulde have det godt hos hende, dog bad hun om at forskaanes for flere. Mig selv indbød hun ikke blot igien, men lod mig tidt i min Fritid afhente, saa der tilsidst neppe gik nogen Uge, hvori jeg ikke besøgte hende et Par Gange.

Jeg glemmer i øvrigt aldrig det Indtryk, Froken Wahlstein og hendes Omgivning allerede den Gang frembragte paa mig. Hendes Kammer var ikke blot reenligt, men der herskede en Orden deri, som vilde have været altfor stor, hvis den ikke havde forenet sig med den udseendelse. En stærk Blomsterduft udbredte sig om Sommeren igiennem hendes Værelser, hvilken Duft om Vinteren erstattedes af en fin Rogelse. Paa smukke Sommerdage var desuden Havedøren aaben, fra hvilken man havde Udsigt til et Par Terrasser, hvorpaa mangfoldige Nelliker og Levkoier fængslede Blikket, og hvorfra de yndigste Roser strakte sig henimod Døren og opad Vinduerne. Paa slige Dage lod hun mig ofte hente, og jeg fik da Lov til at udpege de skønneste Blomster, hvorefter Gartneren med Forsigtighed affkar dem. Ogsaa de fineste Frugter rakte hun mig, og hun selv syntes næsten udelukkende at

leve deraf. Kisdspise derimod saae jeg hende aldrig røre. For Næsten led hun af Brystsyge, og jeg saae hende kun sielden udenfor Sengen, men desuagtet, og skiondt hun ikke længere var ung, frembragte hun dog et usædvanligt Indtryk paa mig og Andre, ja trods hendes Sygelighed, syntes Mærene at løbe forbi hende uden at efterlade Spor i hendes Anslyn; i øvrigt var hendes Ansigt blegt, hvorimod Dinene funkede med et usædvanligt Liv. Hvad der især syntes mig forunderligt, var hendes brune Haar, der vorede saa tykt og langt, at det blev til en Byrde for hende, derfor hang det som oftest meget zirlig kæmmet og udslaget til begge Sider af hendes Leie; dette klædte hende smukt, og jeg begreb vel, hvad alle de, der havde kiendt hende i tidligere Aar, forsikrede, at hun havde været en stor Skionhed; ja det forekom mig, som om hun vedblev at være skion ligetil sin Dødsdag.

Da jeg blev ældre, erfarede jeg, at hun i sin Ungdom havde elsket en Yngling, der var død tidlig, dette Tab glemte hun aldrig, og afflog derfor ethvert Tilbud om Giftermaal; hendes Elskede havde været Protestant, maaskee var dette Grunden, hvorfor hun, uagtet hendes Forældre vare catholske, omskiftede den rette Tro med Luthers vildfarende Lære.

Desuagtet var hun dog paa sin Maade gudsfrugtig, og ofte, naar jeg kom til hende, læste hun i geistlige

Bøger, til andre Tider afgav hun sig med qvindeligt Haandarbeide, hvori hun besad stor Færdighed, ogsaa den ældre engelske og tydske Poesie var hende velbekendt, og Milton, Klopstock og Herder laae paa hendes Bord ved Siden af Speners, Frankes og Jungs Skrifter og Luthers Oversættelse af Bibelen.

Saaledes havde jeg virkelig svunget mig over Havemuren ind i det Paradiis, der allerede tidlig satte min Siæl i Bevægelse. Her fandt jeg ogsaa den lille Pige igien, som jeg før har omtalt; en Dag ved min Indtrædelse saae jeg hende sidde paa en Skammel ved Frøken Wahlsteins Fodder. Jeg vidste yndelig hvem hun var. „Der, Antonia, er den Legekammerat, jeg lovede dig,“ sagde Frøken Wahlstein; da rystede den Lille de gule Lokker tilside, og betragtede mig opmærksomt med sine klare Øine, hvorpaa hun slog dem ned igien paa sit Arbeide. Siden erfoer jeg, at hun var en Søsterdatter af Frøken Wahlstein, som hun tidt besøgte. I øvrigt opdagede jeg, da jeg saae hende i Nærheden, at hun lignede sin Tante særdeles meget. Vi bleve snart bekendte, jeg legede med hende i den store Have, hun bandt Krands til mig, lærte mig Blomsternes Navne, viste mig hvorledes jeg skulde tæmme Euanerne, og sang adskillige Sange for mig, som hun havde lært af sin Tante, alt dette forekom mig saare deiligt, og jeg fandt mig saa lykkelig i hendes Selskab, som jeg siden aldrig har været.

„Hvoraf kommer det, at din Tante bestandig er saa ung og smuk?“ spurgte jeg hende engang. Det kommer af, at hun er saa god,“ svarede hun, „Gartneren siger vel, at hun er ligesom Græshoppen, der synger i Haven om Sommeren, og lever af Planternes Saft, og aldrig ældes, men jeg veed det bedre, thi hun er en Engel fra den store Himmel, hvor Stjerneerne staae, og Englene ældes jo heller aldrig.“

Lige til Antonias fiortende Aar saae jeg hende nu ofte, og det lykkedes mig ogsaa at vinde hendes Hengivenhed, ja tilsidst tilstod hun mig endog, at der, næst efter hendes Tante, ikke var Nogen paa Jorden, som hun elskede høiere, end mig.

Undertiden lod Frøken Wahlstein mig deeltage i Antonias Underviisning, hun fortalte mig da forunderlige Træk af Historien, og uagtet jeg alt i Skolen havde hørt derom, saa fik de dog i hendes Mund en anden Betydning, desuden henpegede hun bestandig paa den guddommelige Styrelse og Nætfærdighed, der holder Roret i Livets Bølgegang, og tilsidst leder Skibet, hvor vildt det synes at gaae, til sin rette Havn, endelig førte hun mig ind i Poesiens Verden, og ligesom den gamle Tieners Eventyr først havde vaakt min Phantasie, saaledes aabnedes nu mit Øre for den lyriske Bellang og min Siel for Tankernes dristige Flugt.

Da hun mærkede, hvor begierlig jeg lyttede til alt

dette, lod hun mig ikke blot læse Digte, især Folkesange for sig, men laante mig ogsaa de Bøger hiem, hvori de stode; disse giennemgik jeg da med stor Iver, men gien-
 tem tillige af et Slags Instinct for Advocaten. „See!“ sagde hun da, naar hun saae det Indtryk, de frembragte paa mig, „flere af de Mænd, der have sammensat dette, levede for mange hundrede Aar siden, og dog klinge deres Ord giennem de mørke Tider, hvori Konger og Fyrster ere sunkne i Støv, og ere blevne forglemte. Sine Mænd vare dog ofte fattige i dette Liv, deres Værd begrebes ikke af de Mægtige, der bortviste dem med Kulde, og negtede dem den Skiærv, de behøvede, medens de tidt bortødslede deres Overflod til Uværdige. Men den for-
 kastede Steen, siger Herren, skal blive Hovedbjørneste-
 nen i Bygningen; mange af dem, der haanedes af deres Nærmeste og foragtedes af Kongerne, have, selv naar deres Gierter vare brudte af Misliendelse og bitter Smerte, udtalt Ord og digtet Sange, der ville tone paa Menneskenes Læber, saalænge Giertets Sprog endnu har Magt her paa Jorden.“

Til andre Tider lærte hun os deilige Psalmer og geistlige Melodier, og lod os synge dem tilsammen. Naar vi da spurgte om, hvorfra de vare komne, svarede hun: „Mange ere digtede af Mænd, hvis Navne Ingen mere kiender, og dog vare det udvalgte Mænd, paa hvilke Herrens Aand hvilede, ligesom paa Profeterne

i gamle Dage, ja Enhver, der har digtet en slig hellig Sang eller skabt en slig Melodi, han har ikke levet forgieves paa Jorden, thi han er vorden vor aandelige Belgiorer, der vækker Sielen af sin Slummer, og modner den for tilkommende Verdener.

For Næsten var det vel ikke ganske Næt, at hun sammenlignede Sangere fra den senere Tid med de udvalgte Propheter, ogsaa deri gik hun maaskee forvidt, at hun altfor udelukkende hendrog vore Siæle mod Poesiens Verden; thi de, der ere kaldede til sligt, ville vel selv siden finde Veien, men de, for hvem i en umoden Alder altfor mange poetiske Synner vorde fremmanede, kunne let tabe deres Liv paa en Alfvei, saa at deres Id vorder liig en forængelig Drøm. Imidlertid er det dog vist, at min Veninde paa en forunderlig Maade rørte og vakte min unge Siæl, ja hvis jeg siden har vidst at bevæge Mennekens Hjerter, og at vække deres Kiærlighed til det Gode, da maa jeg for en stor Deel takke denne Kvinde derfor, hvis Læber en stille Begeistring omsvævede, og hvis Siæl lignede en af hine nordiske Søfugle, jeg i min Ungdom saae, der vorde hvide med Alderen, og der meer og meer tabe deres Pletter med hvert Aar de leve.

Froken Wahlsteins Ord virkede saa stærkt paa mig, at jeg følte en uimodstaaelig Lyst til selv at vorder Digter, og jeg var kun lidet over tretten Aar, da jeg allerede

udstrakte min svage Haand efter Laurbærtrandsen. Mine første Forsøg viste jeg imidlertid til Ingen, ikke engang til Antonia, hvem jeg dog ellers betroede alle mine Glæder og Sorger; thi jeg tænkte bestandig paa hine Mænd, der levede i deres Bærker, uden at man kiendte deres Navne; „der gives Mange,“ havde jeg desuden læst i en af Frøken Wahlsteins Bøger, „der udtale blændende Ord, blot for at vinde Verdens Ros, men Grunden er da ingen ret Drift i Siælen, men kun Forsængelighed, og disses Tale skal henveires, som Røg, om saa Samtiden skrev deres Navne i Marmor.“

Hvad end mere bestyrkede mig i det Forsæt at sfiule min poetiske Stræben, var min Frygt for Advocaten, der alt engang havde funden nogle af mine Vers, og var bleven meget forbittret derover; thi han foragtede al Kunst, og betragtede den, som en tom Børneleeg, hvorpaa ingen forstandig Mand burde anvende sin Tid. „Kun hvad der sfiinker Bished,“ sagde han ofte, „bør Mennesket kiende; Mathematiken er den visseste af alle Videnskaber, derfor studerer jeg den fremfor alle, gjør du ligesaa, hvis jeg skal agte dig, og spild ikke din kostbare Tid paa Drømme, der nytte til Intet!

Imidlertid giennemgik min Fætter kort efter en stor Krænkelse, der for en Tid styrkede ham i den ængsteligste Tvivl og Ubished, skiondt han studerede den visseste af alle Videnskaber; thi han tog engang en Afsskrift af sine

Arbejder, og indsendte den til en berømt Mathematiker, der boede i Danzig, for at høre hans Mening derom. Efter nogen Tid fik han imidlertid et Svar, hvori det blev ham betydet, at Videnskaben for længst havde over-
skredet de Grændser, indenfor hvilke han endnu troede, at den stod; som Følge deraf kiendte man nu kortere Veie, paa hvilke man kunde naae det Maal, han ad en længere Bei stræbte til.

Sielden har Noget rystet mig meer, end Synet af den Kummer og Blegghed, der udbredte sig over min Fæters Ansigt, da han havde læst dette Brev. Han gik flere Dage omkring, næsten uden at spise og drikke, og uden at tale et Ord; endog om Natten hørte vi ham vandre rundt i sit Værelse og udstøde dybe Suk, han arbejdede heller ikke mere, han agtede ikke mere paa sine Huusdyr, men hans Dine vare bestandig rettede mod den Pult, hvorpaa det ulykkelige Brev laae opslaget, og han blev hver Dag blegere og blegere.

En Aften kaldte han sin gamle Tiener ind i sit Kammer. „Johan!“ sagde han, „jeg veed, du er mig hengiven, jeg har ingen Anden, til hvem jeg kan betro mig, og dog maa jeg udøse min Sorg for Noget, hvis ei mit Hjerte skal bryde derved; thi du maa vide, jeg har bortodstødt næsten mit hele Liv paa Narrestreger, ja jeg kunde gierne have skrevet Vers al min Tid, ligesom Drengen gjorde forleden, og jeg vilde dog ikke være læn-

gere fra Maalet, end jeg nu er." Derpaa fortalte han med faa Ord, hvad der var modt ham. „Nu har jeg intet Andet tilbage, end at lægge mig i min Grav," blev han ved, „og det vil snart skee, men først vil jeg brænde alle disse fordoømte Papirer, der have fanget min Siæl i en Tryllefreds, og paa hvilke jeg har spildt min Flid og min Nattevaagen." Derpaa aabnede han den Kasse, hvori alle hans Papirer laae, og beredte sig til at offre dem til Flammerne. Han skialv stærkt, da han holdt det første Blad henimod Lyset, „det vil gaae mig, som det gif hiin gamle Helt i Fabelen," sagde han, „naar alt dette er udbændt, da vil ogsaa mit Liv slukkes."

Den gamle Johan, der havde samme Tro, som Advocaten, greb da pludselig dennes Haand, og besvor ham dog ikke at gaae altfor ilksomt til Værks. Men Advocaten rystede paa Hovedet med et veemodigt Smil, og søgte at vriiste sin Haand løs. Da faldt det pludselig den gamle Tiener ind, at den berømte Mathematiker, naar han erfarede Virkningen af sit Brev, maaskee kunde bevæges til at afgive en mildere Dom, han rev derfor hurtigt Papiret af sin Herres Haand og sagde: „Et Menneſſe kan feile, og det er vel muligt, at den lærde Mand aldrig har læst Herrens Papirer rigtig igiennem, det er ogsaa muligt, at Misundelse plager ham, thi man veed nok, hvorledes de lærde Herrer ere, var

imidlertid rolig! jeg vil selv tale med ham." Efter disse Ord gik Johan med Kassen og Manuscripterne.

To Timer derpaa kom han ganske aandeløs tilbage. „Jeg har talt med den lærde Mand," sagde han, „han tilstod at Forretninger havde hindret ham fra at læse Papirerne opmærksomt igiennem, men nu læser han dem om igjen, saa ville vi faae Andet at høre."

„Er det sandt, hvad du siger?" raabte Advocaten med sunksende Dine. „Det er baade sandt og vist, giv nu blot Tid nogle Dage, spis og drik og sov rolig, saa skal Herren nok see, at Alt vil gaae godt!" Disse Ord virkede forunderligt paa min Fætter, han fandt sig i at vente, og fattede Haab paa ny, dog var han langt fra fuldkommen beroliget, tvertimod befandt han sig i en fæberagtig Spænding, der ikke ophørte, før han fik sine Papirer tilbage.

Efter otte Dage kom de, tilligemed en ny Skrivelse fra den lærde Mathematiker, hvori han undskyldte, at han saa flygtig havde giennemlæst Manuscriptet forrige Gang. Han forsikkrede nu Advocaten om, at hans Arbejde, uagtet en Deel deraf ikke var ganske ubekendt, dog kunde have sin store Nytte. Han bad ham derfor at vedblive, uden imidlertid at give Noget i Trykken, før det Hele var til Ende, og før han havde regnet det flere Gange igiennem, da var der Nødvendighed for, at han kun vilde have Glæde, men ingen Sorg deraf. Vel at

mærke, de Beregninger, den berømte Mand tilraadede, vare meget vidtloftige, saa at et Menneskes Liv, efter Advocatens Sigende, neppe strakte til for at fuldende dem.

Ikke desmindre virkede dette sidste Brev paa Advocaten, som et Trylleslag, han fik sine Kræfter igien, han arbejdede, ligesom før, til langt ud paa Natten, og blev saaledes ved ligetil sin Dødsdag.

Men Johan betroede mig siden, som en Hemmelighed, at han paa hiin Aften først gik til Advocatens Læge, og sagde ham, hvorledes Alt stod til, og hvad han havde i Sinde. Lægen indlod sig da paa hans Plan, og de ilede begge til den berømte Mathematiker, som Lægen til Pyffe kiendte, de forestillede ham, at Advocatens Liv stod i Fare, hvis man sagde ham den nøgne Sandhed, og bevægede saaledes den berømte Mand til at modtage Manuscripterne tilbage, for, efter nogen Tid, at sende Advocaten dem igien, med et nyt og mere trøstende Brev, der uden Tvivl var den eneste Lægedom, der kunde frelse dennes Liv.

Tiende Capitel.

En skiev Stilling.

Uagtet jeg nu, som sagt, udarbejdede mine poetiske Forsøg ganske hemmelig, saa havde jeg dog gierne hørt Andres, især Frøken Wahlsteins Dom derover, og jeg tænkte ofte paa, hvorledes jeg, uden at nævne mig som Forfatter, kunde erfare den. Dette lykkedes mig først senere, da jeg omtrent var femten Aar gammel; men de Betingelser, hvorunder det skede, vare af den Natur, at min Digterfrands i lang Tid trykkede paa mit Hoved, som en Tornekrone.

En Dag mødte jeg Gustav paa Gaden med et Buur, hvori der sad en tam Stær. „Hvor har du faaet den fra?“ spurgte jeg. „Den har jeg kjøbt,“ svarede han, „det er en Foræring til en smuk lille Pige, som jeg kender, paa hendes Fødselsdag.“ — „Vil du give den saaledes ligefrem?“ — „Ja, naturligviis.“ — „Vil du ikke ledsage din Gave med et Par Ord?“ — „Ledsage den med Ord! jo vist, jeg vil sige, at det er just en smuk Stær, og derpaa ønske hende til Lykke paa hendes

Fødselsdag." — "Jeg mener, om du ikke vil skrive et Par Vers ved den Leilighed?" — "Et Par Vers? Er du gal, kan jeg skrive Vers!" — "Hvis du ønsker det, skal jeg skrive dem for dig." — "Ja, min Siæl ønsker jeg det, hvis jeg blot maa sige, at jeg har skrevet dem selv." — "Det forstaaer sig." — "Og du maa da aldrig forraade mig." — "Nei aldrig." — "Men du maa skrive dem strax." — "Inden to Timer skal du have dem."

Jeg ilede nu hjem og skrev nogle Vers i Fuglens Navn, hvori jeg lod det lille Dyr udtrykke sin Glæde over at tilhøre en saa god og elskværdig Herskerinde. Disse Vers vare vel ikke udmærkede, men de passede dog til Leiligheden; de bleve derpaa ved et Baand besejlede til Fuglens Hals, og gjorde, vel meest i Betragtning af Digterens Alder, en overordentlig Lykke. Næste Dag kom Gustav til mig, fuld af Glæde, og fortalte, at han var bleven overrøst med Ros, „dog al Gien er din," sagde han, „men det maa være en Hemmelighed, jeg skal aldrig glemme den Tjeneste, du har viist mig, men siig det blot ikke til Noget, hører du?" Jeg maatte da sværge en hoi Eed paa, at jeg aldrig skulde forraade ham. „Du har jo selv loffet mig dertil," sagde han, „husk derpaa! det vilde være den sfiændigste Streg, hvis du sladdrede af Skole, og jeg vilde da heller ikke leve et Dieblis længere."

Da jeg næste Dag kom til Frøken Wahlstein, var Antonia der; til min Forundring saae jeg ogsaa den lille Stær i sit Buur, og det Digt, jeg havde skreven, laae ved dens Side paa et lille Bord. „I Sandhed, Gustav har et Talent, som jeg mindst tiltroede ham,“ sagde Frøken Wahlstein, „hør engang dette Digt, som han i Gaar gav Antonia!“ Dermed læste hun mit eget Arbejde op, og mit Hjerte bankede høit af Glæde over den Ros, hun, uden at vide det, tildeelte mig. „Alltsaa du er den lille Pige, hvis Fødselsdag det var i Gaar?“ sagde jeg til Antonia. — „Ja,“ svarede hun, „er det ikke et smukt Digt, før kunde jeg aldrig lide Gustav, men nu, da han skriver saa smukke Vers, holder jeg meget af ham.“ — „Det er dog besynderligt, hvor man kan giøre et Menneſke Uret,“ sagde Frøken Wahlstein, „hvis det var dig, Franz, da vilde jeg ikke have undret mig saameget derover, men Gustav, det havde jeg aldrig troet.“ — „Ja, det er Skade,“ sagde Antonia, „at Franz ikke kan digte slige Vers.“ — „Jeg vilde i hiint Dieblis have givet Meget for at kunne tilstaae, at det netop var mig, der havde digtet dem.“

Nogle Dage efter kom Gustav igien til mig. „For Himlens Skyld, hielp mig!“ sagde han, „nu da Folk troe, at jeg er Poet, har jeg aldrig et Dieblis No, jeg skal nu skrive Vers snart for den Ene, snart for den Anden, min Fader især plager mig over al Beskrivelse;

han lod mig ingen No i Gaar, før jeg lovede ham et Par Vers til en af vore Benneres Fødselsdag, jeg kan naturligviis ikke skrive dem selv, jeg er derfor ulykkelig, hvis du ikke hjælper mig, men du maa hjælpe mig, du har jo selv trukken mig ind i denne Ulykke, saa maa du ogsaa hjælpe mig ud deraf igien."

Gustavs Førdring forekom mig billig, og jeg hjalp ham ogsaa denne Gang, ja uagtet mit Digt sikkert manglede den Rierne, som kun den modnere Alder giver, saa høstede det dog igien megen Ros, hvilket Gustav trolig berettede mig, men tillige gientog han sin Bøn om Tausshed, som jeg atter høit og dyrt lovede, og som jeg, selv om jeg ikke havde lovet den, maatte iagttage, hvis jeg vilde vedblive at leve i Advocatens Huus.

Denne blev nemlig mere forbittret over Gustavs indbildte Digtertalent, end over alle hans foregaaende Drillerier. „Hør du!“ sagde han en Dag til mig, „jeg husker nok, at du engang gav dig af med at være Versemager, men finder jeg nogensinde blot saameget som et halvt Niim i dine Glemmer, da kan du see dig om efter en anden Bolig, Knegt! thi hos mig bliver du ikke et Dieblit længere, forstaaer du mig? — Nu, nu,“ sagde han mildere, da jeg stod forbløffet, i den Tanke, at Gustav havde forraadt mig, „vær du rolig! det er ikke paa dig, jeg egentlig er vred.“ — „Paa hvem er De da vred?“ vovede jeg at spørge. — „Alene paa den nærværende Dreng,

den Gustav," svarede Advocaten, „der, fordi han ikke duer til Andet, endelig har begyndt paa at skrive Vers, hvilket i mine Tanker er det Dummeſte, nogen Dumrian kan forfalde til. Lad ham da nu ſee, hvad hans Vers ville indbringe ham, og om han kan leve deraf, thi af min Formue ſaaer han, hvis han ikke forbedrer ſig, aldrig en Skilling."

Hos Froken Wahlſtein derimod blev Alt ganſke anderledes optaget, da jeg igien kom til hende, fandt jeg Gustav der, tilligemed den nu ſiortenaarige Antonia. „Har du hørt Gustavs ſidſte Digt," ſagde Froken Wahlſtein. Da jeg negtede dette, læſte hun Digtet for mig, og jeg mærkede vel, at det havde hendes Biſald. Uagtet jeg inderlig glædede mig ved hendes Ros, paatog jeg mig dog en ligegyldig Mine derved, ja for at viſe min Upartiffhed, udpegede jeg endog et Par Feil i Formen, der, ſom jeg vel vidſte, fandtes i Digtet. Froken Wahlſtein ſaae forundret paa mig. „Er du bleven en ſaa ſtreng Criticus?" ſagde hun. Antonia derimod rødmede ſtærkt, i det hendes fine Læber fortrak ſig til et bittert Smil. „Nattergalen behøver neppe at ſolſeggiere og gaae paa Syngeskole hos Hr. Franz, for at ſynge ſmukt," udbrød hun endelig. „Du bliv ikke ſaa ivrig, lille Antonia!" ſagde Froken Wahlſtein, „og De, Gustav, hovmod Dem ikke af Deres Fortrin! vredes heller ikke paa Deres Ven, fordi han ærlig ſiger Dem Sandheden! huſk overhovedet, at

Beskedenhed er en Dyd, der anstaaer Digteren, thi han lytter jo kun til en hemmelig Røst, og det Bedste, han veed, er Aandens og ikke hans Eiendom." — "Jeg mener dog," svarede Gustav, i det han gav mig et hemmeligt Vink, ligesom om han talte min Sag, „at det, jeg selv har skrevet, det være nu godt eller slet, hører mig til og ingen Anden." — „Kun de Ydmyge af Hiertet," svarede hun, „de, som søle, at de Intet ere uden en høiere Bistand, kun de skulle tale evige Ord til Verden."

Jeg sølte vel Sandheden af hendes Tale, og foresatte mig aldrig at glemme dem, thi det er jo dog egentlig til mig, tænkte jeg ved mig selv, at alt dette bliver sagt.

Da vi gik hjem, var Gustav ikke saa venlig, som han pleiede at være. „Hvilken ond Aand drev dig dog til at criticere vort Digt," sagde han endelig, „hvad i al Verden nytter slikt til? Lad dem finde Feilene selv, hvis de kunne, finde de dem ikke, da er det jo desbedre for os."

Der gik nu ingen Uge hen, hvori jeg ikke maatte skrive et eller andet lille Digt til Gustav, og jeg mærkede med Fornoielse, at han naaede et Slags Anseelse derved. Men hvad der undrede mig meest, var, at Gustav ikke blot tilegnede sig Vren for disse Smaating hos Andre, men at han endog bedrog sig selv undertiden, og indbildte sig, at de virkelig vare digtede af ham. „Før fik jeg bestandig Utaf for Alt, hvad jeg gjorde," sagde han

saaledes flere Gange, „men nu har man faaet Dinene op, nu kunne dog Folk see, hvad jeg duer til, naar jeg vil strænge mig an.“ „Ja det forstaaer sig, jeg veed jo nok, at du egentlig har skrevet dem,“ lagde han engang til, da han saa min Forundring, „men det er dog mig, der breder dem ud blandt Folk, og skaffer dem Anseelse, og desuden har du jo lovet at tie stille dermed.“

For Næsten kunde Gustavs øvrige Egenskaber saameget mindre tilintetgjøre Troen paa hans Talent, da han, naar Lunet kom over ham, hverken manglede Indfald eller sieblisk Barme, hvorimod den høiere Digterild, den egentlige Kunstnerphantasie, der med Kiærlighed tilegner sig og opliver Gienstandene, aldeles ikke fandtes hos ham.

Tilslidst blev jeg dog fied af saaledes at bortskienke min aandelige Eiendom, jeg begyndte derfor i min Fritid ogsaa at udarbejde Adskilligt, som jeg vilde beholde for mig selv; men her mærkede jeg, at den lunefulde Musa ofte blev mig utro, og at det, jeg saaledes digtede, paa fire eller fem Undtagelser nær, ikke lykkedes saa godt, som det, jeg udarbejdede for Gustav. Grunden hertil var uden Tvivl, at Gustav bestandig opgav mig et indskrænket Gæmme, og ikke fordrede Andet, end Leilighedsvers af mig, hvilke vel kunne lykkes et underordnet eller uudviklet Talent, uagtet dette ei er høiere Gienstande voren.

Et af mine bedste Stykker fra den Tid var et

Mindedigt over den stakkels Johan, der havde været min Barndoms tro Ven, og der nu pludselig døde. Dette var et smerteligt Tab baade for mig og for Advocaten; han søgte ved anstrengt Arbejde at glemme sin Sorg, jeg fandt min Trøst i en veemodig Grindring. Det Digt, hvori jeg især lod min Smerte udstømme, havde jeg gierne til Gæde for den Afdøde ladet trykke under mit eget Navn, men jeg vovede det ei for Advocatens Skyld. Jeg viste det imidlertid til Gustav, der tilbød sig at lade det aftrykke uden Navn. Dette tillod jeg gierne, og læste saaledes, efter nogle Dage, Digtet i et offentligt Blad, men til min Forundring saa jeg de to Begyndelsesbogstaver af Gustavs Navn derunder. „Hvad skal det sige?“ spurgte jeg, da jeg saa Gustav igien, „hvoreledes kan du tillade dig Slikt, uden mit Minde?“ — „Det er ikke min Skyld,“ svarede han, „det er en Misforstaaelse af Udgiveren, thi uagtet jeg forsikrede ham om det Modsatte, troede han dog, at Verset var af mig, hvorfor han tillod sig at sætte mit Mærke derunder; det var en stor Nærværhed, for hvilken jeg alt har sat ham strengt i Rette, og du kan være vis paa, at han aldrig vover paa slikt mere.“ — Hertil svarede jeg intet, men i mit Hierte var jeg overbevist om, at han ei ved denne Leilighed var saa uskyldig, som han gav sig ud for, og i Følge min daværende lidenskabelige Stemning, ærgrede jeg mig meget over denne hans Dpførsel.

I min Mening om Gustav bestrykedes jeg end mere ved følgende Optrin: Jeg havde allerede tidligere skrevet et Smædedigt over Gedebuffens Anfald paa Advocaten, hvilket Digt jeg selv siden efter, da jeg fik bedre Indsigt, misbilligede. Dette fandt Gustav engang, da han bladede i mine Papirer. Han loe meget deraf, og jeg fik ingen No for ham, før jeg tillod ham at skrive det af. Noget Tid efter saae jeg i et Selskab Gustavs Fader, en forfængelig Mand, der glædede sig meget over sin Søns indbildte Talent, og foreløste dennes Vers ved enhver given Leilighed. Han talte ogsaa til mig om sin Søns Poesier, hvilke, efter hans Paaastand, vakte stor Opsigt hos Kiendere. Endelig tog han mig hemmelig hen i en Krog, og viste mig hiint satiriske Digt, som jeg selv havde skrevet, og spurgte, om jeg kiendte det. Jeg blev meget forbauset ved at skue det i hans Hænder. — „Dette Digt burde De aldrig have seet,“ raabte jeg. — „Ja, ja, det kan saa være, men vittigt er det dog.“ — „Ei, det er et letjindigt Forsøg, der for længesiden burde været brændt, saameget mere da det driver Spot med en brav Mand, der ikke fortiener det.“ — „Ja, ja, det vil jeg gierne tilstaae, men det røver dog Talent, det kan De ikke negte.“ — „Nei, Talentet er ikke stort, det er et ubetydeligt Stykke.“ — „Saa!“ sagde han med en fornærmet Miue, „der gives dog dem, der ere af en anden Mening, det forsikkrer jeg Dem, jeg har talt med

fornuftige Mænd, der finde Digtet fortræffeligt." — "De er meget overbærende," svarede jeg, "det er for Næsten et umodent Forsøg, jeg skrev det endnu i mine Drengesaar." — "Hvad?" udbød han, "har De?" — Videre kom han ikke, men hans Træk slappedes pludselig, og viste en dyb Bedrøvelse, medens han taus stak Manuscriptet i Lommen. Først da blev det mig klart, at Gustav havde indbildt sin Fader, at dette Digt ogsaa var skrevet af ham. Jeg følte vel, at jeg nu havde beredet Gustav en stor Krænke, men jeg var den Gang endnu saa verdslig stemt, og, hvilket jeg til siden Vre for mig selv maa tilstaae, saa opbragt over hans Fremfærd, at jeg kun lidt brød mig om de Ubehageligheder, jeg ved min Opsørsel kunde volde ham.

Den anden Dag styrtede Gustav fortvivlet ind i mit Kammer. "Du har gjort mig ulykkelig," sagde han, "min Fader er yderst forbittret, og jeg maa befrygte at blive til Spot for den hele By." — "Og det med Nette," svarede jeg, "thi din Umættelighed efter fremmed Eiendom gaaer jo over alle Grændser." — "Og hvis er Skylden?" raabte han, "husk dog, jeg bad dig ikke om dine Vers, du selv tilbød mig dem frivillig, ja du tvang mig næsten til at modtage dem, du trak mig ind i den ulykkelige Kred, du stødte mig med Magt ind i den falske Stilling, hvori jeg skal synes, hvad jeg ikke er; men det var Alt kun en udtænkt Ondskab af dig, for tilsidst at beskæmme og

nedtræde mig i Støvet, ja du er slet og ondskabsfuld, du har fanget mig med din Snedighed, du har baaren dig diævelsk ad imod mig, thi du har, liig en ond Mand, laant mig en Sum, for tilsidst at lade mig betale dig med mit Liv og mit Hjerteblod." Gustav stod bleg paa Gulvet, da han sagde dette, hans Ansyn var fordreiet, og Fortvivelse stod malet i hvert af hans Træk. I denne Tilstand havde han virkelig min Medlidenhed; jeg stræbte derfor at trøste ham, og forsikrede, at jeg aldrig forlangte igjen, hvad jeg havde skienket ham, at alle hine Smaating skulde være hans for bestandig. — „Men nu hiint lille Digt," sagde han, „hvormed du dog selv er misfornøiet, som du selv foragter, hvorfor vil du ikke skienke mig det?" — „Fordi en brav Mand derved kan blive til Fabel for den hele By." — „Men jeg lover dig, at ingen Flere skulle see det." — „Nu vel, saa tag det i Guds Navn, hvis det kan berolige dig." — „Det er godt," sagde han, „nu mærker jeg dog, at du mener det ærligt." — Med disse Ord satte han sig ned, og blev i nogle Døgn blikke rolig siddende; men pludselig vendte igjen Fortvivelsen tilbage. „Åh," raabte han, „det hjælper ikke, jeg er dog solgt og forraadt, jeg skal bestandig skrive flere Digte og atter flere, og det har ingen Ende, ligesom Kilden, der stedse rinder og atter rinder, ere mine Benærs Fordringer, og hvis du ikke hjælper mig, saa seer jeg ingen Redning." — Du maa sige Nei til disse

„Anmodninger,“ sagde jeg, „thi du spiller jo dog ellers en uværdig Rolle, hvad kan al Verdens Nos nytte dig, naar du dog ikke fortjener den?“ — „Ja, ja, du har godt ved at tale,“ sagde han, „du kiender endnu ikke den Eedme, der ligger i Berømmelse, og endnu mindre den Mismod, den forladte Tilstand, en dalende Hæder medfører.“

Derpaa faldt han atter hen i Tausshed, endelig udbrød han: „Nu har jeg sunden Naad for os begge, her, hvad jeg vil sige dig: Hielp mig blot nogle Gange endnu! Nei tro ikke, du skal skienke mig dine Vers, du skal blot laane mig dem, du kan jo dog ikke bruge dem nu, thi min Onkel, Advocaten, jager dig paa Døren, naar han blot aner, at du har skreven et eneste Niim, jeg derimod agter ikke hans Brede, thi jeg har brudt mit Benskab med ham. Jeg lover dig derfor at giøre dine Vers bekiendte, jeg skal samle Nos for dig, ligesom Bierne samle Honning og Høstmændene Korn for deres Herrer, og tilsidst, naar min Onkel er død, naar du tør træde frem offentlig, som den, du er, da reiser jeg bort, langt bort, og forandrer mit Navn, da maa du i Guds Navn fortælle, hvorledes Alt er tilgaaet, da maa du smykke dig med alle de Laurbær, jeg har sanket til dig, jeg er da borte, og bryder mig Fanden derom.“

Jeg fandt Gustavs og min Stilling saa besynderlig, at det virkelig forekom mig, som om vi begge kunde være

tiende med hans Forslag, jeg lovede ham derfor endnu nogle Gange at hjælpe ham.

I Følge dette Løfte kom Gustav igien et Par Dage efter, og spurgte, om jeg ikke havde digtet Noget, der kunde fremsiges i et Selskab. — „See selv efter!“ svarede jeg. — Han giennem søgte da mine Papirer og udvalgte tre til fire Stykker, der virkelig hørte til det Bedste, jeg havde digtet. Omtrent otte Dage efter modtog jeg en Indbydelse til et Aftenselskab hos Frøken Wahlstein. Jeg kom og fandt en glimrende Forsamling, der var fordeelt i flere Værelser; Antonia saae jeg i Begyndelsen ikke, hvorimod Gustav var tilstede, tilligemed sin Fader. Frøken Wahlstein selv sad i en Sopha i den store Sal, hun saae bleg og venlig ud, men talte kun lidt med mig. Midt i Salen var et Forhæng. Paa et givet Vink gled Forhænget til Side, og Antonia traadte frem; hun var klædt i en sneehvid Dragt, hendes Haar hang i Lokker om hendes Kinder, en Krands af Egelsøv og hvide Roser omsnoede hendes Hoved. Mig syntes, at jeg aldrig før havde seet hende saa smuk. I Begyndelsen var hun forlegen, endelig fattede hun sig, og begyndte med usikker Stemme at fremsige et af de Digte, Gustav nylig havde hentet hos mig, men lidt efter lidt vandt hun Sikkerhed, og foretog det Hele med saamegen Følelse, at det forekom os Alle særdeles smukt. Aldrig har vel en ung Forfatter været mere henrykt, end jeg, da jeg hørte de

Ord, der vare udsprungne af min inderste Siæl, paa et saa elskeligt Bæsens Læber. Jeg forekom mig selv ablet ved den Hæder, der vistes mit Arbeide, og jeg hensank i en sød Drøm, af hvilken jeg først vaagnede ved hendes Bortgang, da levende Bifaldsyttninger lode sig høre, og Antonias og Gustavs Navne tonede fra alle Sider. Efter nogen Tid kom en anden Pige ind, der fremsagde et bekendt Digt, hvilket i Værd langt overgik mit, men der ikke blev saa godt giengivet, og derfor heller ikke gjorde saamegen Lykke. Derpaa fremkom atter Antonia; et nyt Forsøg af mig tonede fra hendes Læber, og det syntes mig, som hvert Ord var forvandlet til Musik. Nu traadte flere Fremmede op, der fremsagde mange smukke Ting, men Ingen vakte saa stor Beundring, som Antonia. Endelig bevægede Forhængen sig, og den halve Deel af Salen stiukses for Tilskuerne. Kort efter gled det igien til Side, og Antonia stod i Forgrunden tilligemed tre andre Piger, de vare alle hvidklædte, i Baggrunden saaes et Pianoforte, paa hvilket en femte Pige spillede, og hvorfra skionne Harmonier udgik. Pludselig istemmede Antonia, tilligemed sine Selskabsøstre, en firstemmig Sang, hvortil ogsaa jeg var Forfatter, og hvortil der var sat en saa skion Melodie, at den bragte mig Taarerne i Dinenene. Med denne Sang sluttede Fremstillingen. Hvem har digtet Melodien?" spurgte jeg min Nabo. „Hvem

Anden, end Frøken Antonia!" svarede han, „og Ordene ere naturligtvis af Gustav.“

Hele Selskabet samlede sig nu om Gustav og Antonia, for at bevidne dem sit Bifald. Alle vare enige om, at de sjelden havde oplevet en skønnere Aften, og saa forunderlig er Konsternes Kraft, naar de række hverandre Haanden, at Mennesker, der ellers kun fandt Nydelse i profaistke Syssler, dog denne Gang kom i et Slags poetisk Huus, saa de øieblikkelig anede Noget om den Verden, der ellers var lukket for dem, i det mindste svore de høit og dyrt, at de aldrig havde moret sig kosteligere. Jeg saae nu Gustav nærme sig til Antonia, og hørte ham takke hende, fordi hun saa skønt havde tolket hans bedste Følelser; derpaa svarede hun igien saa venligt, at det skar mig i min inderste Siæl.

„Den, der kan frembringe Sligt, behøver vel ikke at smykke sig med fremmede Fiædre,“ sagde Gustavs Fader, i det han med et triumpherende Smil gik mig forbi, „ikke sandt, Herr Franciscus Ordenga?“ — „Hvorledes kunde De vove at tilegne Dem Vren for et fremmed Arbeide?“ sagde Antonia, i det hun betragtede mig med et bebreidende Diefkast.

En usigelig bitter Følelse gik i dette Dieblis igiennem min Siæl, og jeg kastede et harmfuldt Blik paa Gustav, der stod ved Antonias Side. og ganske rolig havde hørt

paa hendes Ord. „Jeg forsikrer Dem,“ sagde han endelig med et Smil, „at vor gode Franz ikke er saa skyldig, som han synes; Deres Brede berouer paa en Misforstaaelse, som jeg en anden Gang nærmere skal oplyse Dem om.“ — „De er et meget ædelt Menneske,“ sagde Antonia med et venligt Blik paa Gustav.

Jeg kunde og vilde ikke længere være Vidne til den Triumph, en Anden paa min Beføstning indhøstede; jeg greb derfor min Hat og ilede bort. Med Ufred i Hjertet, med alle Skinsygens Qualer i Brystet, stod jeg nu igien paa mit eensomme Kammer, og stirrede ud over den dunkle Have, hvori Lindetræerne, som Skygger af en forgangen Herlighed, sukkede i Nattevinden. Jeg saae nu atter de stærkt oplyste Vinduer, og hørte den fjerne Musik, ligesom i min Barndom, men jeg følte langt anderledes Genfølelsens Qual, end dengang; thi miskiendte, foragtet og udstødt i Natten, med et higende Hjerte, langt borte fra alle Verdslighedens Glæder, forekom det mig, som jeg var bestemt til mit hele Liv at vandre forladt paa øde Veie, liig en usalig Mand, der paa engang er udelukket fra Menneskets Samfund og fra Paradisets Fryd.

Den næste Dag lod Frøken Wahlstein mig paa ny indbyde til sig. Da jeg kom, vare igien Gustav og Antonia der. Jeg blev ikke vel til Mode, da jeg saae dem, thi jeg frygtede igien for et ydmygende Optrin; dog

denne Gang gif det bedre, end jeg troede. „Antonia skylder dig en Greserklæring,” sagde Frøken Wahlstein, „thi, efter Gustavs Tilstaaelse, har ogsaa du bidraget din Skiaerov til hiint satiriske Digt, som jeg for Næsten langt fra billigere. Du kunde altsaa med Nette tilegne dig en Deel deraf, og Antonia havde Uret i at krænke dig, og bør upaatvivlelig gjøre dig Afbigt.” Antonia nærmede sig nu rødmande, og sagde et Par Ord, der skulde udtrykke en Bøn om Tilgivelse, imidlertid saae jeg vel paa hendes Blik, at hendes Ord ikke kom fra Hiertet, og dette var ganske naturligt, thi, som jeg siden erfarede, ansaae hun Fortællingen om det dobbelte Forfatterskab for en ædelmodig Opdigtelse af Gustav, paa det jeg ei skulde beskæmmes i Verdens Dine.

„Jeg burde ikke have givet efter for Antonias, og Deres Faders Bønner, Gustav! jeg burde ikke have tilsladt denne Fæst,” sagde Frøken Wahlstein. — „Og hvorfor ikke?” spurgte Gustav. — „Det er et farligt Spil at lade den Unges Forsængelighed lege med Konsten.” — „Hvorledes mener De det?” — „Det er et farligt Spil” blev hun ved, „naar Kunstneren, istedenfor at erkiende noget Hoiere over sig, falder paa at tilbede sig selv, og at sætte sig, som en Afgud, paa den Eviges Throne.” — „De er meget streng mod den stakkels Kunstner,” sagde Antonia, „hvad skal dog lønne ham for sit Talent, hvis man ikke

tør beundre og rose ham?" — "Jeg ønsker ikke, at Nogen skal savne den Nos, han fortjener, uden forsaavidt denne Nos kan fordærve ham. For Næsten er Mængden meest tilbøielig til at rose netop den Deel af Poesien, der ligger Prosaen nærmest, thi den kan den lettest forstaae.." — "Skal dette være en Misbilligelse af mine Digte?" spurgte Gustav. — "De har hidtil kun brugt Deres Talent, for dermed at udsmykke den daglige Omgivning, men dertil er det for godt," sagde Frøken Wahlstein. — "Hvad i al Verden skal da Poesien nytte mig til, naar jeg ikke maa bruge den til Gode for mig selv og til Glæde for Andre?" spurgte Gustav. — "Huff," svarede hun, "at det kun er de reneeste Draaber i Havet, der i lustigt Klædebon opstige under Stierne, det bittre Salt, det med Jorden Beslægtede bliver derimod tilbage i Oceanet! Bruger dog," blev hun ved med usædvanlig Ild, "I, som have Ordets Magt, bruger dog undertiden de Farver, hvormed I saa tidt udsmykkede det Forgængelige og Ubetydelige, til at fremhæve det Bedste, det U dødelige og Evige! Husker at I ere de, der skulle skaffe U dødeligheden Seier over den lavere Natur! Værer derfor alvorlige og leger ikke blot med Konsten til Tidsfordriv! thi ogsaa det urene Sierte kan lege med den, ligesom ogsaa Brilleslangen, efter Siggende, kan dandse efter Musikens Toner."

"Det forstaaer jeg ikke," sagde Gustav. Jeg deris

mod forstod det vel, men jeg følte tillige mine Kræfters Svaghed. „Alf," sagde jeg derfor, „De fordrer for Meget af Digteren, hans hele Kunst er jo kun en Leeg, i det mindste vil Mængden aldrig erkiende den for noget Bedre." — „For Mængden alene skriver han heller ikke," svarede hun. — „Lad os ikke meer tale om Sligt!" raabte Gustav, „jeg skal skrive saa godt jeg kan, og dermed Basta."

„Hvad den Kvinde dog kieder mig," sagde Gustav, da vi gik hjem, „bestandig er hun i den syvende Himmel, aldrig taler hun om Andet, end om Stierne og om Udsdeligheden; hvorfor gaaer hun da ikke ind i Udsdeligheden jo før jo heller? Der er jo Ingen, der holder paa hende." — Jeg meente, at det var en Vanhelligelse af min Venindes Navn, hvis jeg vilde tage til Gienmæle mod slige Angreb, derfor gik jeg stille hjem, uden at svare ham.

Froken Wahlsteins Ord fandt derimod Gienklang i min Siel, og jeg indsaae vel, at den rette guddommelige Funke endnu manglede i mine Digte, dog følte jeg, at den var det Eneste, der kunde erstatte mit forsvundne Haab; blege og alvorlige syntes Muserne at staae i det Fierne, men deres Nafn lovede mig dog endnu mange veemodige Glæder, og under Læsningen af de bedste Digterværker følte jeg, at der endnu gaves store Lys, der kunde opklare Livets Mørke, selv naar Kiærlighedens Blus slukkedes.

Paa denne Tid begyndte jeg, efter Frosken Wahlsteins Raad, at studere mit Lands seneste Historie, og den sangede da ganske min unge Siæl. Jeg rødmede over, at jeg saalænge havde glemt det Kald, hvortil jeg ved Fødselen indviedes, jeg, der alt, som Barn, saae Pragas Brand, og i hvis dunkleste Grindringer Skriget af de døende Børn paa Fiendernes Landsjer endnu gienlød. Jeg skammede mig ved hidtil at have offret min Kraft og mit Talent paa Ubetydeligheder, og ikke en eneste Taare, ikke en eneste Linie til hine Helte, der lode Livet for tilkommende Slægter, som de ikke kiendte, i den faste Tro, at disse vilde fortsætte det begyndte Værk. Ogsaa for mig havde hine Helte blodet, ogsaa til mig havde de sat deres Tro. Nu vidste jeg, hvad der skulde være Siælen og Hierteslaget i min Poesie, ved Weichselflodens Bredder, paa Italiens Balpladse, under St. Domingos brændende Himmel hvilede mine Helte. „Ja, det er Ret,“ sagde jeg til mig selv, „det er en fortient Straf, at det, du har villet virke blot til din egen Forfængelighed og Ære, saaledes er bleven til Skiændsel for dig.“ Endog Antonia, som jeg dog saa inderlig elskede, traadte nu for en Tid tilbage i Baggrunden af min Siæl, thi jeg sølte, at mine Fædres Land var en endnu helligere Elskerinde, eller rettere, at det var min hidtil miskiendte Musa selv, der glemte de høieste Grindringer i sit sonderrevne Bryst, og

hvis Troskab og Ulykke maatte gjøre hende evig fier for mit Hierte.

For Aesten glemte jeg aldrig Antonia, og uagtet jeg, dybt krænket ved hendes Kulde og Foragt, ikke mere søgte hendes Selskab, saa var det dog, i mine svagere Døbliske, min fiæreste Drøm, at jeg engang skulde staae reen for hendes Dine, og smelte hendes Siæl med Sange, der langt overgif Alt, hvad jeg hidtil havde digtet.

Elleve Capitel.

Digterlykke.

Paa denne Tid, da jeg var nitten og Gustav een og tyve Aar, udbrod den Krig, der truede med at tilintetgjøre Preussens Kraft og Hæder, men der vakte nye Forhaabninger i mine Landsmænds Hjerter. Det varede ikke længe, før Fienderne ogsaa trængte frem til vor By, hvis Beleiring blev en af de mærkeligste Begivenheder i hiint navnkundige Felttog. Antonia og hendes Tante vare alt i Forveien flygtede, Advocaten skjulte sig og sine Manuscripter i en bombefri Kielder, som han under Beleiringen hverken Dag eller Nat forlod. Jeg blev imod hans Billie indstreven iblandt Byens Forsvarere, ogsaa Gustav tog Tjeneste, og jeg maa tilstaae, at han, saa uværdig hans Opførsel for Næsten var, dog her viste en Duelighed og en Mandsnærberørelse, som jeg ikke havde tiltroet ham. Tilfældet begunstigede ham og saaledes, at han steg til en Officers Rang, jeg derimod fandt ingen slig Leilighed til at svinge mig i Veiret, thi efter gammel Vane gav den lunefulde Lykke ogsaa denne Gang sin Yndling Fortrinnet for mig.

Det er naturligviis ikke her min Hensigt at give en Udsigt over hiin Beleiring. Jeg vil kun bemærke, at Gustav, selv efterat Beleiringen var forbi, fortsatte den krigeriske Løbebane, som han med saameget Held havde begyndt; jeg derimod vendte igien tilbage til de fredelige Syssler og forberedede mig, efter min Fætters Ønske, til at vorde Sagfører; saaledes gif igien et Par Aar, hvori min Siæl stille udviklede sig, og hvori jeg ved Flid og Arbeidsomhed søgte at erstatte, hvad Lykken havde negtet mig.

I denne Tid saae jeg kun lidet til Antonia, jeg digtede heller Intet, thi jeg følte tydelig, at min Kraft ikke var de Ømner voksen, som jeg nu ønskede at besynge. Men da Fyrst Poniatowski et Par Aar sildigere rykkede ind i Gallizien, og da Haabet igien vaagnede i alle polske Hjerter, kunde heller ikke jeg modstaae det indvortes Kald, og da det ikke var mig tilladt paa anden Maade at deeltage i Kampen, saa digtede jeg nogle Sange, hvilke, uagtet de kun vare svage Udtryk af den Ild, der gienemstrømmede mit Indre, dog, forsaavidt de bleve bekiendte, ikke forseilede deres Hensigt.

Disse Sange, der vare skrevne i det polske Sprog, forærede jeg ikke til Gustav, men dem, jeg fandt det passende at udgive, besørgede jeg selv indrykkede i et offentlig Blad. Mit Navn havde jeg, for Antonias Skyld, denne Gang gierne tilføiet, dog undlod jeg det, paa det jeg

ikke skulde saare min Fætter, der bestandig viste mig et saa faderligt Sindelag, at han, trods alle sine Svagheder, havde vunden min hele Hengivenhed. For Næsten bleve flere af disse Sange vidt bekiendte, og enkelte af dem tone endnu paa Folkets Læber; men den sædvanlige Skiebne, som jeg selv havde neddraget over mit Hoved, forfulgte mig ogsaa her, thi Gustav fik igien Wren for det Hele, og efter hvad hans Fader overalt fortalte, og vel selv troede, var det kun af politiske Grunde, at han ikke denne Gang havde navngivet sig som Forfatter.

Saavidt havde jeg dog, trods min Ungdom, lært at sætte mig selv til Side for den Sag, jeg vilde fremme, at jeg ikke brød mig stort herom, saameget mere, da min Skinsøge denne Gang ikke blev vakt, thi Gustav saae nu kun sielden Antonia, hvis Væsen, efter hvad han selv sagde, ikke længere behagede ham.

Kun da Frøken Wahlstein, der elskede hine Sange høit, ogsaa yttrede den Mening, at Gustav var den ubekiendte Digter, fra hvem de udsprang, fik jeg Lyst til at betage hende sin Bildfarelse, men Frygten for igien ikke at blive troet, forseglede mine Læber, og virkelig var denne Frygt ikke ugrundet, thi uagtet disse Digte vel vare bedre, end mine foregaaende, saa var der dog Noget i Maneren, der vidnede om, at de alle vare af een Forfatter, enten maatte jeg da tie og finde mig i min Skiebne, eller jeg maatte angive mig som Forfatter til alle de Digte, man

troede udsprungne fra Gustavs Pen, men dette holdt jeg endnu hverken for giorligt eller Ret, da jeg dog indtil videre havde lovet ham Tausshed.

Efter længe ikke at have besøgt mig, traadte Gustav en Dag ind i mit Værelse. „Tak,“ sagde han, „for de sidste Sange, det var et smukt Arbejde, hvorved du har skaffet mig megen Gæder.“ — „Stammer du dig ikke,“ spurgte jeg, „ved endnu saaledes at tilegne dig en Andens Eiendom?“ — „Jeg er nødt dertil,“ svarede han, „med din Billie saar jeg Intet mere fra dig, saa maa jeg paa Krigerviis skaffe mig det mod din Billie, thi jeg maa nu vedligeholde mig paa den Plads, hvorpaa du selv engang frivillig har stillet mig hen.“ — Jeg svarede ham intet. — „Det nytter dig ikke, at du vil løsrive dig fra mig, blev han ved, „Alt, hvad du skriver, hører dog mig til, medens Advocaten lever, saaledes lyder jo vor Contract.“ — „Det er ikke sandt,“ svarede jeg, „kun hvad jeg frivillig gav dig, skulde tilhøre dig, men intet Meer.“ — „Nu, vi ville ikke stride derom,“ sagde han, „jeg er desuden ikke kommen for at stride, men for at tilbyde dig et billigt Forlig.“ — „Nu da?“ — „Da du er saa fied deraf, saa skal du være fri for at digte flere Sange til mig, men kun paa et Vilkaar.“ — Jeg saae paa ham med spændt Opmærksomhed. „Skriv mig,“ blev han ved, „endnu kun et eneste smukt Røerlighedsdigt, saa fordrer jeg intet Meer.“ — „Til hvem skal Digtet skrives?“ —

„Det er ligegyldigt, du kiender hende ikke, skriv du kun Digtet, saa skal jeg nok vide at bruge det.“

„Vel!“ sagde jeg, „paa Vilkaar, at dette Digt bliver det sidste jeg udarbejder for dig, vil jeg skrive det.“ — „Godt! men glem heller ikke bort andet Vilkaar: Du maa ikke med et Ord forraade, hvad du ellers har virket for mig, før Advocaten dør, husk vel derpaa!“ — „Det lover jeg dig.“ — „Hvis du røber det, vil du komme til at betale det dyrt,“ sagde han truende, „jeg har kraftige Hielpemidler, og skulde vel i værste Tilfælde sørge for, at baade Skammen og Skaden faldt tilbage paa dig, tving mig derfor ikke til at styrte dig i Undergang!“ Efter disse Ord gik han.

Neppe var han borte, før jeg begyndte at udføre hans Forlangende. Dette faldt mig ikke vanskeligt, thi jeg behøvede kun at kalde hiint Billede tilbage, der havde frembragt et saa uudsletteligt Indtryk paa mig. Jo mere jeg tænkte mig ind i Forholdet, desmere vaagnede alle mine gamle Drømme, det forekom mig, som det var til Antonia selv, jeg digtede; jeg husker endnu, at jeg under Arbeidet ofte stirrede ned i den Have, hvori jeg havde seet hende første Gang, mit Die fyldtes da med Taarer, ja mit Digt kom, uden at jeg selv tænkte derpaa, til at bære Præget af hine første Grindringer og af de Steder, hvor jeg havde seet hende i min Barndom. Derimod brød jeg mig denne Gang ikke saameget om det poetiske Klædebon og brugte ingen Rrim; men hvor let hen-

fastet mit Digt saaledes i visse Maader blev, saa fandtes der dog sikkert nogen Sandhed og Natur deri.

„Husser du endnu dette Digt?“ spurgte Adalbert.
— „Måttet hendes Billede endnu staaer i al sin Friskhed i min Siæl,“ svarede Munken, „saa er dog det meste af hiint Digt udbisket af min Erindring.“ — „Saa meddeel os i det mindste, hvad du husker deraf.“ — „Et Kærlighedsdigt passer rigtignok kun lidet i min Mund,“ svarede Munken med et svagt Smil paa de blege Læber, imidlertid findes der jo selv Kærlighedsfange i vor hellige Skrift, jeg vil derfor, paa det du kan kende mig saaledes, som jeg dengang var, ikke afflaae din Begiering; hvad jeg kan huske deraf er følgende):

Naar du vasker dine Hænder i Bølgerne, da ønsker jeg
at være den svømmende Gyane, der betragter det nærved.

Naar jeg hører Musik om Natten, da ønsker jeg at være
den klingende Streng, der med sine Toner ledsager din Dands.

Men hører jeg din egen Sang, da ønsker jeg at være
den Melodie, der opstiger fra din Siæl, svævende, som en tryl-
lerst Alf, over dine Læber.

Og tænker jeg paa din Sovn, da ønsker jeg at være det
Nattesyn, der opstiger af dit Indre, ikke levende udenfor dig
selv, men dog bakt til et herligt Liv, thi det var tænkt af dig.

Disse faa Ord ere Alt, hvad jeg endnu erindrer af
dette Digt. Den næste Dag kom Gustav for at afhente
det. Han vilde rigtignok heller have ordentlige Vers,

som han sagde, men da jeg ikke gad indlade mig herpaa, tog han det, som det var.

Paa denne Tid foretog jeg, i Anledning af en vigtig Proces, en Reise til Tydskland, hvorfra jeg først efter sex Maaneders Forløb vendte tilbage.

Det Første, jeg ved min Hjemkomst hørte, var at Gustav den næste Dag skulde giftes med Frøken Antonia, med hvem han alt i fire Maaneder havde været forlovet. Dette frembragte et ubeskriveligt Indtryk paa mig, og jeg følte da en af de bitterste Qvaler, som Livet i den Verden, hvorfra jeg nu forlængst har taget Afsked, kan medføre. Jeg blev saa bleg, at alle de, der saae mig, forstræffedes derover. „Han har igjen bedraget mig,“ raabte jeg, „han har tilintetgjort mit Liv, og jeg Naende har atter selv smeddet det Baaben, hvormed han har givet mig Dødsstikket i Hjertet.“

Jeg søgte imidlertid at fatte mig saa godt jeg maaede. Jeg troede mig overbevist om, at Gustav, ved sit sidste Bedrag, havde løst mig fra mit Lofte, og at jeg ingen Skaansel meer burde vise ham. Min første Tanke var derfor at ile til Frøken Wahlstein, og at aabenbare hende den hele Sag. Jeg gik ogsaa derhen, men til min bittere Qval erfarede jeg, at hun for sin Sundheds Skyld var reist til et Bad, hvorfra hun først efter flere Uger vendte tilbage.

Midt i min Siæleangst, der hvert Dieblif tiltog, lagde jeg nu mange eventyrlige Planer, som jeg i følgende Dieblif igien maatte forkaſte. Blandt Andet ſaldt det mig ind offentlig at bekiendtgjøre Gustavs Udfærd, og at udfordre ham til en Beddekamp i den Konſt, han gav ſig ud for at forſtaa; men efter nøiere Overlæg maatte jeg opgive denne Plan, deels fordi Tiden til dens Udførelſe var for kort, deels ogſaa fordi jeg ſelv nu ganſke manglede den Mandsfrihed, der er nødvendig, naar Muſerne ſkulle ſkienke Digteren deres Gunſt.

Endelig fattede jeg en Beſlutning, der, hvis den var bleven udført, rimeligviis havde ført mig til Maalet. Jeg begyndte nemlig et Brev til Antonia, hvori jeg udførlig vilde udvikle Gustavs Fremfærd imod mig. Men mit Hoved ſvimlede, og mine Hænder ryſtede under Skrivningen, jeg forudſaae derfor ſnart, at jeg, i den oprørte Sindſtemning, hvori jeg var, ikke kunde bringe dette Brev til Ende. Jeg forandrede da min Plan, og ſkrev blot en lille Seddel, hvori jeg bad og beſvor hende om at ſkienke mig en Samtale i Genrum, enten denne Aften eller følgende Morgen, da hendes og min Lykke beroede derpaa. Denne Billet kom forſt bort i Duſmørket, og jeg ventede forgiebes paa Evar den hele Nat.

Mindet om denne Nat ſtaaer endnu i min Siæl, ſom et Beviis blandt flere paa, at den, der betroer ſit Haab til jordiske Lidenſkaber, han bygger ſit Huus paa

den stormende Sø mellem Klipperne. Jeg gik ikke til Sengs, skændt jeg i flere Nætter ikke havde sovet, men tilsidst sank jeg af Mæthed ned i en Stol, og mine Dine lukkede sig. Men jeg fik ingen Hvile, og jeg begreb da vel, hvorledes Forbryderen er til Mode Aftenen før sin Død, naar Henrettelsens Billede, liig et Nattepøgelse, tynger paa hans Barm, og hvisker ham hemmelige Rædsler i Øret om hvad der skal skee, naar Dagen kommer.

Da jeg næste Morgen endnu ei havde faaet Svar skrev jeg, i min Fortvivlelse og i halv Vildelse, igien en Seddel, hvori jeg forsikrede Antonia om, at hendes Forlovede hverken fortiente hendes Tiltro eller hendes Haand, og at de Digte, hvormed han havde bunden hendes Hjerte, ikke vare af ham selv, hvilket jeg tilbød mig at bevise, hvis hun blot vilde skienke mig en halv Times Samtale.

Paa dette Brev fik jeg heller intet Svar fra Antonia selv, men den følgende Dag, da allerede alt Haab for mig var slukt, modtog jeg min Skrivelse tilbage, tillegemed en Seddel, hvis Indhold jeg endnu ordret erindrer.

„Min Kone beklager meget,“ stod der i denne Seddel, „at hun har aabnet og læst Deres Brev. I øvrigt foragter hun Deres Udsærd altfor dybt, til at hun selv skulde spilde et Ord paa Dem. Hun har derfor overladt til mig at sende Dem Deres Billet tilbage, i hvilken hun seer et værdigt Sides stykke til Deres tidligere Forsøg paa at tilegne Dem et fremmed Arbejde. Hvad mig angaaer,

da vil jeg, i Betragtning af vort foregaaende Venſkab, og af den Videnskab, der forblinder Dem, endnu denne Gang tilgive Dem Deres Forvovenhed, men forſøger De igien at tilintetgiøre min og min Familjes No, da kan De være ſikker paa, at det ſkal worde ſtrengere hevet, end De tænker og aner.

Gustav Schwarz."

Colvte Capitel.

Hvor det lavere Liv ender, begynder det høiere.

Paa denne Tid var, som jeg ikke har sliult for Eder, det Gode svagt i mig, og jeg var saa forvildet af min Lidenstkaab, at jeg tidt besluttede at udfordre min Fiende paa Liv og Død, paa det han ikke længere skulde nyde den Lykke, jeg misundte ham; ja undertiden hørte jeg ligesom en Stemme fra Dybet, der hviskede, at ikke blot mit Livs Lykke, men endog min Salighed var spildt, thi selv i Evigheden vilde jeg aldrig møde min Elskede, hvorfor nu kun det Slags Nydelse var tilbage for mig, som Afgrundens Magter og fremfor alle Hævnens kunde stienke.

Dog, Gud være lobet! denne syndefulde Tilstand varede ikke længe; min tro Veninde, Frøken Wahlstein, vendte tidligere tilbage, end jeg troede, og med hende kom den Skytsaand, der lidt efter lidt bragte Fred i mit Hierte. Jeg ilede strax til hende, og fortalte hende min ulykkelige Skiebne, hun hørte paa mig med en Blanding af Nædsel og Medlidenhed. Da min Fortælling var endt, taug hun længe stille, endelig sagde hun: „Antonia er nu gift efter

Eders catholske Skikke, og hendes Egteskab er uopløseligt paa Jorden; hvis du derfor ikke vil have hendes Siæls Fred, ja maaskee hendes Liv paa din Samvittighed, saa maa du være taus, som Graven, det er nu din hvieste Pligt." — „Dg kan hun da være lykkelig med en slig Bedrager?" spurgte jeg. — „Lykkelige worde kun Faa," svarede hun, „men at renses i Smertens Ild, og derved at forberedes til det himmelske Liv, det er vel Hensigten af vort Ophold paa Jorden."

Efter hvad jeg siden erfoer, havde Gustav allerede længe før den fandt Sted, vidst noie Besked om min tydste Reise. Strax da jeg var borte, nærmede han sig igien til Antonia, som han ved sit indbildte Talent ganske havde forblindet. Neppe vandt han hendes Ja, før han ogsaa søgte at fremskynde Giftermaalet, og det var ikke hans Skyld, at det ikke blev fuldbyrdet før min Tilbagekomst.

Det gamle Ordsprog lyver ikke, naar det tilraaber os: Siig mig Eders Dmgang, og jeg skal sige Eder, hvem I ere; og ligesom jeg kiender Menneſker, der, uagtet deres Ord kunne more og tiltrække, tvinge selv den Bedre til at nedstige i en lavere Sphære, og til at finde sig i Meget, hvorved hans ædlere Natur krænktes, saa han føler sig mindre god, hver Gang han kommer fra dem, saaledes gives der, Gud være lovet, endnu, ligesom det var Tilfældet i hine Dage, da Evangeliet ivrigere forkyndtes paa Jorden,

rene, hellige Mænd og Qvinder, der, ved deres blotte Nærværelse, kunne uddrive de urene Mænd af Synderens Bryst, naar denne kun endnu har nogen Sands tilbage for det Gode.

En saadan Qvinde var tilvisse min nu længst heds- gangne Veninde, hendes Ord virkede rensende og luttrende paa Hver, som forstod at lytte dertil, og ligesom en mild Veemod opstaaer i Menneskets Siæl, naar han paa en smuk Sommeraften skuer imod Vesten, og en stille Dængsel da rører sig i ham efter at flyve hen til de lange Etyer, der, liig Purpurkaaber, bedække den dalende Sol, saaledes stemtes ogsaa min Siæl til mild Veemod, og en høit over Jorden stigende Dængsel vaagnede i mit Bryst, hver Gang jeg talte med denne Hellige, i hvis Dine det himmelske Lys paa en vidunderlig Maade speilede sig, uagtet mine strengere Brødre, fordi hendes Tro noget afveg fra vor, vilde kalde hende en Kiætterinde, der er udelukket fra Salighed.

Bore Samtaler dreiede sig for det meste om religiøse Gienstande, hvori hun dog helst undgik at omtale de Puncter, i hvilke Luthers Lære afviger fra vor. Ifke desmindre laante hun mig en Oversættelse af den hellige Skrift, hvilken det egentlig er os Catholiker forbudt at læse. Dog vil jeg tilstaae, at jeg hver Dag læste deri; lidt efter lidt lærte jeg ved Hielp af denne Bog og af min Venindes Samtaler at betragte min Sorg, ligesom

fra et høit Bierg, hvorpaa de Bølger, der brøde sig nedenunder, kun syntes smaa, uagtet de havde skiaalt Udsigten for mig, da jeg, som en skibbrudnen Mand, omkastedes imellem dem.

Jeg kan saaledes sige, at Herren i min dybeste Ulykke besøgte mig, og netop i min Sorgs dunkle Hytte faldt de første Straaler af det evige Lys; jeg takker derfor min Gud af Hjertet for de Prøvelser, han sendte mig, thi jo mere man høier Greden, desmere Frugt bærer den, de ligeopadstræbende Grene derimod, der vore frodig og naae en stor Høide, de vorde Vandskud, der Intet bære, og som Gartneren nødes til at bortskære.

Dette er ogsaa bleven mig klart ved at betragte vort Lands Historie; hvor fordærvet var ikke vort Folk i Midten af det forløbne Aarhundrede, og hvilke Frugter har Ulykken ikke fremkaldt og modnet iblandt os! Hvilket Haab, hvilken Tro, hvilken Opoffrelse have nu ikke sættet Rod i vore Hjertes, saa at Polen, hvis Marker end ligge øde, er vorden et af Europas frugtbareste Lande i aandelig Betydning! Sammenlign dette med hine guldne Tider, da vore Magnater undertrykkede deres Undergivne, og brugte deres Rigdomme til at fremme Naahed og Viltskab, og til at fordærve sig selv og deres Land, og I ville see, hvorfor de timelige Ulykker have rammet os.

„Ak, min kiære Fader!“ afbrød Gjernim ham, „der skulle graae Haar og Nynker til at fremelske en sliq Wiis-

dom; i Ungdommen har man andre Tanker, da vil man fange Lykken i denne Verden, hvad Hiertet higer efter, vil det ogsaa besidde heelt og snart, og man er meget ulykkelig, hvis man ikke naaer sit Onske, trods alle Eders Anvisninger og Berler paa det evige Liv."

"Skulle der graae Haar og Hynker til at fremelske slige Tanker," svarede Munken, "da er det ikke for Intet, at Tiden plover Hynker i vore Kinder, og planter de graae Haar i vor Jsse." Efter disse Ord fortsatte han igien sin Historie):

Da Egentliærlighedens og Forsængelighedens Taage lidt efter lidt trak sig bort fra mine Dine, indsaae jeg vel, at der ikke i min Siæl, saaledes som hos de i Sandhed udvalgte Digtere, fandtes det uudtømmelige Væld, hvoraf Aandens Tryllestav med eet Slag, naar den lyfter det, kan fremmane de poetiske Skikkelser og Syner. Det lyriske Element havde desuden hos mig en eensidig Overvægt. Deraf sluttede jeg, at den styrende Haand, vi til daglig Brug kalde Tilfælde, ikke havde villet mig saa ilde, da den paa nogen Tid bestemte mig til Sagfører, thi foran Skranken lærte jeg at kiende Ordets Vægt og Betydning, og jeg indsaae snart, at den, der havde Tanken i sin Magt, og der kunde føre Tungens Sværd, rimeligviis, naar det gjaldt, vilde blive en vigtigere Kæmper for Fædrelandet, end den, der blot med Legemet mægtede at stride derfor.

Jeg tog derfor ingen Tjeneste, da Krigen igien udbrød imellem de store Magter, Gustav derimod var ansat i Napoleons Armee, han stred ogsaa med, da Danzig anden Gang blev beleiret, og gik tilsidst efter Freden i preussisk Tjeneste. Jeg hørte, at han, under alle disse Omvælinger, havde udmærket sig ved Klogskab og Duglighed, men at han tillige var grusom ikke blot mod Fjenderne, men selv mod sine Undergivne; under Krigen blev han desuden vant til alle Slags Udsvævelser, og han forvædte snart ved Spil og Nattesviir, i det sletteste Selskab, en Formue, hvoraf han og hans Hustru havde kunnet leve anstændig deres hele Liv.

Nu døde min tro Veninde Frøken Wahlstein. Hendes sidste Time var ligesaa mild og rolig, som hendes hele senere Liv, og jeg kan med Sandhed sige, at jeg ingen anden Sorg følte ved hendes Død, end den, jeg vilde have følt ved en kær Vens Bortreise, om hvilken jeg med Visshed vidste, at han gik hen til et skønnere Land, hvorhen jeg efter kort Tid skulde følge ham.

I de sidste Dage, hun levede, havde jeg et Par Samtaler med hende om Sjælens Tilstand paa den anden Side af Graven. De Tanker, hun i denne Henseende yttrede, lagde Grunden til et Digt, som snarere udtalte hendes, end min Tro om vort tilkommende Liv, og som jeg endnu maatte læse for hende den sidste Dag, før hendes Bortgang, hvorpaa det blev liggende ved hendes

Sygeleie. Dette Digt hørte jeg nylig igien af Leontines Mund ved Alexandras Dødsfeng.

Tidligere havde Frøken Wahlstein i min og Fleres Nærværelse opsat et Testament, hvorefter hendes Formue, der ikke var saa betydelig, som man havde troet, blev deelt i to lige Dele, den ene Deel tilfaldt nogle trængende Slægtninge, som hun alt længe havde understøttet, den anden Deel skulde tilhøre Antonia, dog saaledes at hun alene, hvor hun saa befandt sig, maatte raade derfor, hvorimod hendes Mand ikke kunde røre det mindste deraf.

Jeg havde ikke seet Antonia siden hendes Giftermaal, thi Frøken Wahlstein hindrede bestandig, at vi traf sammen hos hende, og paa alle andre Steder søgte vi gienfædig at undgaae hinanden. Den første Gang jeg saa hende igien, var ved min Venindes Sygeleie, hun var bleven bleg, og saa nedslagen ud, for Næsten havde hun endnu de samme skønne og ædle Træk, der tidligere virkede saa uudsletteligt paa mig.

Nogle Dage derefter, da jeg tankesfuld stod ved min Venindes Liigbaare, hvor hun endnu laae, ligesom i levende Live, med de lange Haar udslagne til begge Sider, traadte atter Antonia ind med en guul Blomsterkrands i Haanden. Hun vilde træde tilbage, da hun saa mig, men jeg vendte mig venlig til hende og sagde: „Frygt ikke for mig, Antonia! de Sider ere forbi, hvori min Venskab forstyrrede Deres No.“ — „Jeg vil kun bringe

hende denne Krands," sagde hun, og traadte frygtfuld nærmere. — „Er det Evighedsblomster, da bør de krands hendes Hoved," sagde jeg, „thi var Nogen her paa Jorden moden for Evigheden, da var det hende." — „Det er ikke Evighedsblomster, det er Dødens og Haabløshedens Blomst, Asphodelos kalde de Lærde den, og hvis den gamle Sanger har Ret, hvori denne Henslumrede engang læste for mig, da vorer den i Mængde paa de Sletter, over hvilke Styggerne vandre."

Jeg taug nu, thi denne Krands syntes mig ikke min Beninde værdig, og dog vilde jeg ikke hindre Antonia fra at udføre, hvad hendes Hjerte drev hende til.

„Al, hvi skulde dog et saa ædelt Hjerte, som dette, ogsaa være uløffeligt?" blev hun ved, i det hun trykkede Krandsen paa Pigets Hoved.

„Hendes Liv var, som den dunkle Drues," udbrød jeg pludselig, henreven af en indvortes Ild, „først soulmer den i Regnen, modnes i Solen og farves af Morgen- og Aftenrøden, derpaa knuses den under Menneskets Fod, men den klare siden i det dunkle Kammer, hvor Sædmen forvandles til Styrke, og hvor den knuste Druer vorder et Bæld, hvorfra Begejstringen udspringer."

Antonia saae forskende paa mig, da jeg udtalte disse Ord, derpaa traadte hun mig pludselig nærmere, og viste mig det Digt, jeg for faa Dage siden havde givet Frøken Wahlstein. „Har De skrevet dette?" spurgte hun. —

„Ja,“ svarede jeg. — „Dg har De — ved dette Dødsleie, hvorpaa vor Veninde ligger, besværges jeg Dem at sige mig Sandheden — har De virkelig, som De engang skrev, digtet alle de Sange, der gaae under Gustavs Navn?“ — „Jeg har,“ svarede jeg, thi det syntes mig umuligt paa dette Sted, selv i en god Hensigt, at sige en Usandhed. — „Dg de patriotiske Sange uden Navn, som man tillægger ham, ere de ogsaa af Dem?“ — „Ja.“ — „Dg det Elskovsdigt, han bragte mig, har De ogsaa skrevet det?“ — „Ogsaa det,“ svarede jeg. — „Fra dette Dieblif af maae vi aldrig sees mere,“ sagde Antonia, og flygtede bleg, som en Aand, og ligesom forfærdet for de Ord, hun havde hørt, ud af Døren.

Men jeg blev endnu, efterat hun var borte, staaende en Tid, og betragtede min Venindes Afsyn, og det forekom mig, som den Dødes Træk udtrykte en langt større Tilfredshed og et langt høiere Haab, end den Levendes, der nylig var flygtet fra hendes Leie.

Trettende Capitel.

Katastrofhe.

Nogen Tid efter min Venindes Død blev jeg opmærksom paa en tilhyllet Skikkelse, som jeg ofte i Tusmørket mødte paa mine Veie, og der, hver Gang jeg saa mig om, ilede ind i en Sidegade, eller skjulte sig bag et af de store Lindetræer, hvoraf der findes en Mængde i Danzig. Dette Møde ansaae jeg imidlertid for en blot Hændelse, dog tog jeg nu af Forsigtighed en Stok med, naar jeg var nødt til at gaae sildig ud.

En Aften i Skumringen, da jeg befandt mig paa en eensom Vei udenfor Byen, saa jeg pludselig den tilhyllede Skikkelse springe frem af en Bust nogle Skridt fra mig med en dragen Sabel i Haanden. Jeg satte mig sieblittlig i Forsvarsstand, og var saa lykkelig med min Stok at afværge flere farlige Hug, men alle kunde jeg ikke afværge, og da min Modstander trængte heftig ind paa mig, saa jeg snart mit Blod flyde af mangfoldige Saar. Upaatvivlelig vilde min Modstander have dræbt mig, hvis ikke, som jeg siden hørte, et Par Dagleiere,

der gif fra deres Arbeide, i Fraastand havde seet Overfaldet, de gjorde Anskrig og ilede til, men Boldsmanden frelst sig ved Flugten. Flere Mennesker samledes da, jeg blev kiendt og bragt hiem, til stor Forfærdelse for Advocaten, der nu af Frygt for Overfald neppe meer vovede sig udenfor Huset.

For Næsten viste han mig megen Deeltagelse, og uagtet han, af medfødt Engstelighed, saalænge jeg laae syg, aldrig selv betraadte mit Værelse, saa kom han dog flere Gange om Dagen udenfor min Dør, for at høre til mit Befindende, og sørgede overhovedet med faderlig Omhu for Alt, hvad jeg behøvede.

Mine Saar vare betydelige, ja det overordentlige Blodtab styrkede mig tilsidst i et Slags langvarig Afmagt, hvori jeg hverken kunde tale eller røre et Lem, og hvori jeg var fuldkommen opgivet af Lægerne. I denne Forsatning beholdt jeg imidlertid min Bevidsthed, som jeg, saavidt jeg erindrer, ikke tabte et Dieblis; ja det var saalangt fra, at min Fornemmelse var svækket ved Sygdommen og Blodtabet, at den snarere stærkedes derved, især blev mit Dre saa fiint, at jeg selv i Fraastand opfangede den sagteste Lyd; og overhovedet grændsede min Tilstand nær til den, man almindelig giver Navn af Skindød, fra hvilken den kun skilte sig derved, at Hiertets og Pulsaaernes Slag, uagtet næsten umærkelige, dog ikke ganske ophørte.

I en af de Nætter, hvori jeg var Døden nærmest, foregik det Optrin, jeg nu skal beskrive. For at De desbedre kunne fatte Muligheden deraf, maa jeg bemærke, at Advocatens Bolig laae i en affides Gade, hvori der aldrig var nogen stor Færdsel. Mit Bærelse laae i nederste Stokværk, og vendte ud til Gaden, ligeoverfor var der intet Huus, men kun en lang Havemuur. Den Sygevogterske, der ellers vaagede over mig, var denne Nat borte, og en fremmed Kvinde sad ved mit Leie. Jeg hørte hvert Slag af de fjerne Kirkeklokker og hvert Trin af de Forbigaaende, disse sidste bleve stedse færre og færre, og tilsidst mærkede jeg ingen Fodtrin mere, derimod kunde jeg høre Træormene, der bankede i Bæggen og mit eget Hierte, der slog, men dog syntes mig, at det ei kunde vedblive at slaae ret længe, dette bekræftedes af Sygevogtersken, der lagde sin Haand paa mit Bryst og sagde: „Han lever ikke til Nattens Ende.“

Kort efter klang atter Fodtrin fra Gaden, paa samme Tid hørte jeg, at et Vindue blev aabnet, og fornam en kold Luftstrøm, der rørte mit Ansigt. En Mand steg derpaa, som jeg tydelig mærkede, ind ad Vinduet, og kort efter blev det igjen lukket, ligeledes blev Døren aflaaaset.

„Lever han endnu?“ sagde pludselig en Stemme, som jeg kiendte, thi det var Gustavs. — „Endnu er der Liv,“ svarede Sygevogtersken, men inden Morgenens gryer, er det forbi med ham.“

Nu fornam jeg, at mine Glemmer aabnedes, og skændt jeg Intet kunde see, anede jeg dog, at Gustav ransagede mine Papirer. Da denne Forretning var endt, hørte jeg ham nærme sig til min Seng, hvorfra han traf Gardinet til Side, kort efter mærkede jeg hans Hænde i mit Klyn, hvoraf jeg sluttede, at han boiede sig ned og betragtede mig.

„Er du ganske sikker paa, at han maa døe?“ sagde han endelig. — „Derpaa kan Herren forlade sig,“ svarede Sygevogtersken. — Gustav blev nu, saavidt jeg kunde mærke, staaende en Stund ved mit Leie. „Anede jeg kun, at der var den mindste Tvivl derpaa,“ hviskede han endelig, „da skulde denne Dolk forforte hans Dødskamp.“ — „Nei,“ sagde Sygevogtersken, „det tillader jeg ikke, og det behøves heller ikke, thi naar En skal afsted, da veed vi det længe, førend Doctoren, og i hans Dine, der ligger her, har alt Døden længe skrevet sit Rejsepas.“

„Kan du endnu høre og see paa Gravens Rand,“ sagde Gustav, „saa viid, at dit Forræderi ikke nytter dig, thi alle dine Digte tager jeg med mig, og de skulde nok bringe Antonia til at opgive sin Tvivl.“ — „Gaa nu!“ sagde Sygevogtersken, „og giv mig ikke ulæselig!“ — „Gid jeg kunde dræbe ham endnu engang,“ hviskede Gustav saa sagte, at Sygevogtersken sikkert ikke hørte det, jeg derimod fornam hver Stavelse, „thi hun elsker ham dog, og mig hader hun.“ Efter disse

Ord blev Binduet atter aabnet, og jeg hørte ham springe ud paa Gaden, hvor hans Trin lidt efter lidt tabte sig i det Fierne.

Men hans sidste Yttring havde en Indflydelse paa mig, som han mindst drømte om, det var ligesom en electrisk Gnist derved slog ned i mit Bryst, og jeg fornåm, hvorledes Hjerteslagene paa ny tilstog i Styrke, jeg følte, hvorledes Arternes Kraft vaagnede, hvorledes en Puls igien begyndte at slaae efter den anden, ligesom Ubre, der næsten vare udløbne, men nu paa ny bleve optrukne, og jeg mærkede tydeligt, hvorledes Blodet, som en vorende Strøm, blev dreven rundt, først i smaa, derpaa i større og større Kredse, indtil det endelig naaede de yderste Fingerspidser.

Et mærkværdigt Sammentræf var det for Næsten, at Advocaten noget sildigere den samme Nat sendte Bud, og forlangte mine Papirer til Giennemsyn, som ogsaa bleve ham udleverede.

Den næste Morgen kunde jeg igien tale og bevæge mine Ledemod, og Lægen erklærede, at han nu vilde indstaae for mit Liv; i øvrigt sagde han, at den Forandring, der var foregaaet med mig, laae saalangt udenfor Naturens sædvanlige Gang, at den snarere lignede et af de Undere, de Hellige alene pleie at bevirke, og virkelig maa jeg ogsaa kalde det en vidunderlig Styrelse, at den,

der saa ivrigt ønskede min Død, selv maatte bringe mig den Lægedom, der kaldte mig tilbage til Livet.

Ophavsmanden til Overfaldet blev imidlertid skjult, thi jeg, der alene kiendte ham, besluttede, for Antonias Skyld, at være taus, som Graven; af samme Grund fortalte jeg heller Intet om det natlige Indbrud, men sørgede kun for, at jeg blev af med den ny Sygevogterske, og fik mit gamle Dagkammer igien, hvor et lignende Nattebesøg ikke let kunde finde Sted, og hvor mine Saar hurtig lægedes.

Neppe havde jeg forladt Sygeleiet, før min Fætter kaldte mig til sig. „Tilgiv mig!“ sagde han, „thi jeg har begaaet et Forræderi mod dig; da jeg var i Tvivl om du ikke endnu undertiden afgav dig med de Daarskaber, hvormed du ærgrede mig i dine Drengaar, har jeg under din Sygdom giennemseet dine Papirer, men til min Glæde funden, at du er reen i det Capitel, og at du og Gustav ogsaa heri forholde Eder til hinanden, som modsatte Størrelser, hvilket med Tiden, om du saa ikke indlægger dig nogen verdslig og forfængelig Vre dermed, dog vil blive dig til sand Fordeel og Glæde.“

Uagtet jeg selv saaledes undslap med Livet, blev dog hiint natlige Indbrud den fornemste Marsag til min Fætters Død. En af vore Naboer havde, trods al Gustavs Forsigtighed, mærket, at en Mand i hiin Nat var sprungen ind af mit Vindue, og meldte det til min Fætter. Uagtet

nu haade Sygebogterfsken og jeg stadig benegtede dette, saa fik dog Advocaten det Indfald, at man vilde stiale hans Manuscripter. Han undersøgte derfor selv tilligemed sin Tjener hver Aften alle Bærelser, og afluskede dem forsigtig, han lod ogsaa Vinduene tilspigre, og brændte Lys om Natten i sit Bærelse, hvori Tjeneren desuden maatte ligge; ja til end større Sikkerhed lod han forfærdige en Jernkiste, der var saa tung, at to Mænd neppe kunde løfte den, i denne Kiste lagde han nu sine Papirer, hvorefter han lukkede den, og hang en Hængelaas derfor. Da imidlertid Kassen, formedelt sin Hvide, ikke kunde skydes under Sengen, blev den, efter hans Befaling, sat ved hans Hovedgierde, saa han kunde naae den fra sit Leie med sin udstrakte Haand; men netop af denne forvidt drevne Forsigtighed opstod Ulykken, thi en Nat drømte han, saavidt vi kunde slutte, at han stred med en dumdriftig Tyv, der vilde rane hans Skat; han sprang da op i Halsjorne og greb efter Kisten, derved fik hans Hoved og Bryst, hvilket sidste var meget bredt, Overvægt over de svage Been, og han styrtede med Tindingen mod Kanten af Jernskrinet, saa han stærkt beskadigede Hiernen selv. I Førfølningen følte han sig kun bedøvet, men snart tabte han Bevidstheden, og uagtet man udvortes ikke kunde see Andet, end en lille blaa Plet paa hans Tinding, døde han dog omtrent fyrgetyve Timer efter sit Fald.

Neppe var han død, før Gustav indsendt sig, og

giorde, som nærmeste Arving, Fordring paa hans Efterladenskab. Imidlertid fandt man et Testament, der, efter Arveladerens udtrykkelige Willie, kun maatte aabnes i Gustavs og min Nærværelse. I Følge dette Testament blev Gustav, som der stod, især paa Grund af sit Versmageri, udelukket fra al Andeel i den Afdødes Formue, hvorimod jeg, fordi jeg havde valgt en bedre Vej, og ikke afgav mig med slige unyttige, ja fordærvelige Konster, imod at jeg skulde udgive den Afdødes Manuscripter, og i Fremtiden antage hans Navn, var indsat til hans eneste Arving.

Gustav blegnede, da han hørte disse Ord, og saa jeg var forlegen derved, thi jeg vidste med mig selv, at jeg paa den Grund, den Afdøde angav, aldeles ikke fortiente hans Godhed. Gustav reddede mig imidlertid snart af min Forlegenhed, thi efter en kort Tausshed sprang han pludselig frem, som en Rasende, og erklærede høit og lydeligt, at Testamentet var ugyldigt, da det var bygget paa en falsk Forudsætning, thi han havde aldrig i sit Liv skrevet en Løddel Poesie, og jeg var Forfatter til alle Digte, der gik under hans Navn. „Lad ham benegte det, hvis han tør,“ raabte han, „dog dertil er han vel i Stand, men jeg vil bekræfte mit Udsagn med den hvieste Ged.“ — „Nei, jeg negter det aldeles ikke,“ svarede jeg, „jeg er virkelig den Fugl, af hvilken han har plukket de Fjædre, med hvilke han nu i en Række af Aar har smykket

sig, jeg begierer derfor ikke denne Arv, der kun under en Betingelse, jeg ikke har opfyldt, er bleven mig skienket, og jeg vilde tvertimod ansee det for en Krænkelse mod min afdøde Belgierer, hvis jeg tog derimod.

„Alltsaa er Arven min,“ raabte Gustav, „thi jeg er nærmest dertil, og Grunden, hvorfor jeg er udelukket, falder nu bort.“

Saaledes kom Gustav, der nu antog sin Onkels Navn, og efter ham, kaldte sig Zeltner, i stor Velstand; men dog gik han ikke fri for Straf, thi hans Opførsel blev saa bekendt, at flere offentlige Blade spottede derover. Dette ærgrede ham særdeles, thi uagtet den høiere Vesselselse manglede ham, saa var han dog langt fra ligegyldig for Ros og Dadel. Senere maatte han endog, da hans Kammerater vægrede sig for at tjene med ham, tage sin Afsked fra den preussiske Hær; dog lykkedes det ham efter kort Tid, da han var bekendt som en duelig Officer, at vorde ansat ved de polske Tropper i Warschau under Fyrst Constantin.

Til hans Undskyldning maa jeg sige, at hiin Arv i flere Aar havde været hans eneste Haab, ja, efter hvad han selv senere skal have erklæret, vilde han i det mindste af Rieklighed til Antonia, som han, trods sine Udsævelser, dog paa sin Maade elskede, neppe have røbet, hvordan det hang sammen med hans Forfatterstab, hvis

han havde seet nogen anden Bei til at naae den Stat, uden hvilken han ikke længere kunde leve.

Endelig bleve ogsaa Advocatens efterladte Skrifter udgivne i Trykken; kort efter læste jeg i et Blad en meget haanlig Bedømmelse over dem, og har for Næsten aldrig spurgt, at de vakte nogen synderlig Opmærksomhed.

Fiortende Capitel.

Den gienvundne Brud.

Dagen efter hiint Optrin med Gustav, før jeg endnu havde forladt min afdøde Fætters Huus, blev det mig meldt, at en fremmed Dame vilde tale med mig, dette undrede mig ikke, da det fulgte af min Stilling som Sagsfører, at baade Mænd og Qvinder tidt forlangte mit Raad; men desmere overraskedes jeg, da den Fremmede traadte ind, thi det var ingen anden, end min Ungdoms-elskede selv. — „Gre vi alene, saa Ingen kan høre, hvad jeg vil betro Dem?“ sagde hun med et frygtsomt Blik paa Døren, som jeg strax efter hendes Onske lukkede i Laas. — „Antonia!“ sagde jeg forbauset, „hvad bringer Dem til at besøge mig.“ — „Jeg maatte vel komme,“ sagde hun, „og dog er det ikke af Ubefindighed, jeg kommer, men efter fuldeste Overlæg.“ — Nu taug hun stille et Dieblif, medens jeg betragtede hende med den hvieste Deeltagelse, thi blussende, som hun stod der, sagtebærende, med det ædeltformede Ansyn, der halvt skjultes af det nedhængende Slør, virkede hun paa mig, som et

forklaret Billede af min Ungdomskiærlighed. — „Antonia!“ raabte jeg uvilkaarlig, „De seer ikke lykkelig ud.“ — „Lykkelig!“ svarede hun, „hvorledes kan jeg være lykkelig, jeg, som er opoffret, bedragen og forraadt! Og Dee over Dem, Franz! thi det er Dem, der i Forening med vor største Fiende har bedraget og opoffret mig.“ — „Alt! jeg har elsket Dem meer end mit Liv,“ sukkede jeg med en Følelse, der var stærkere, end min Beslutning. — „Ja, jeg veed, at du har elsket mig, dine Sange og dine Dine have sagt mig det, og du elsker mig endnu, ikke sandt?“ sagde hun med et næsten vildt Blik, i det hun traadte mig nærmere og greb min Haand. — „Antonia,“ raabte jeg forstrækket, „betænk, at De er bunden til en Anden!“ — „Der er Intet at betænke,“ svarede hun, „et Bedrag kan ikke binde Nogen; fra det Dieblif, jeg anede, hvad han nu selv offentlig har erklæret, da vendte min Kiærlighed tilbage til den, der frembragte det første Indtryk paa min Siæl, og som jeg kun ved en Vildfarelse havde forladt, og for at sige ham dette, er jeg kommen her.“ — „For sildig,“ raabte jeg, „vort Haab er svunden, som vore Barndomsdrømme.“ — „Alt er endnu ikke tabt,“ sagde hun, og saae sig igien om, ligesom for at være vis paa, at Ingen lyttede, „thi jeg er beredt til at flygte med dig til et fremmed Land, hvorhen du vil, Du skal raade for mit Liv og min Frihed; jeg vil skifte Religion, for at forenes med dig, ja jeg har allerede skiftet den, thi min afdøde Lantes Tro

deler jeg i mit Hierte." — „Men jeg deler endnu vore Fædres Meninger, Antonia!" — „D, i vor Venindes Tro kan jo ogsaa Du blive salig, vær vis derpaa!" sagde hun med et sværmerst Blif, „Gud vil det, thi han har skienket dig til mig, ja i den Nat du laae mellem Død og Liv, da bad jeg inderlig paa mine Knæe for din Frelse, da følte jeg ogsaa, at Herren hørte min Bøn, jeg følte, at en Gnist af mit eget Liv gik over i dit Bryst og smeltede Dødskulden om dit Hierte; min Bøn, min inderlige Willie har reddet dig, derfor tilhører du mig fra nu af og til evig Tid."

Dog jeg har maafket allerede længere, end jeg skulde, drælet ved de Ord, der dengang undslap fra den skionne Sværmerindes Læber, jeg vil kun endnu lægge til, at jeg aldrig i mit Liv har været underkastet en Fristelse, der kan lignedes med denne, men Gud være lovet, formedelsst en alvorlig Willie seirede jeg derover, og Herren lagde Overbeviisningens Kraft i mit Ord, saa det ogsaa lykkedes mig at forandre Antonias Beslutning. Med taarefulde Dine forlod hun mig, og trykkede kun til Afsked eet Kys paa mine Læber, det eneste, som Kiærligheden nogensinde har skienket mig.

(„Det var din egen Skyld," raabte Ezernim, „Du skulde have flygtet med hende, Munk, du skulde ikke, for en overmenneskelig Dyds Skyld, have opoffret din og hendes Lykke, liig en flau Romanhelt, kan du ikke begribe det?"

„Skulde jeg for en Videnskabs Skyld have opoffret, hvad min himmelske Veninde meente at være Ret?“ svarede Munken. „Skulde jeg have forført den, hun elskede, til at træde et helligt Sacrament under Fodder? Derfra bevare mig Gud! thi vi ere ikke liig Luthers Tilhængere, hvis Hustruere gifte sig, medens Mændene endnu leve, dette maae vi tvertimod med den hellige Paulus, ja med den Herre Christus selv, erklære for en stor Ugudelighed og for en vildfarende Lære.“)

Da hun var gaaet, følte jeg en sand Tilfredshed og Fred i mit Inderste, og uagtet jeg aldrig skulde besidde min Elskede paa denne Jord, var dog Visheden om hendes Gienkiærlighed mig en kjær Tanke. Det forekom mig nu, som om jeg havde afgjort Alt med Verden, i hvis timelige Glæder jeg ikke mere havde nogen Deel, Haabet om det Tilkommende blev derfor min hvieste Trost, og Læsning i religiøse Skrifter min eneste Nydelse. Under denne Sysself randt det mig tidt i Hu, at Klosteret vel var den Bolig, der nu passede bedst for mig; ligeledes var der Noget i min Siæl, der forkyndte mig, at jeg paa intet Sted kunde virke mere for mine forfulgte Brødre, end paa den geistlige Talerstol.

Den Beslutning, jeg i Følge heraf fattede, meddeelte jeg til ingen af mine Bekjendte, thi min Veninde, den eneste, der heri kunde raade mig, var jo nu borte, og overhovedet har jeg tidt bemærket, at vore Venner vel

staae ved vor Side med Raad og Daad i verdslige Anliggender, men at Mennesket som oftest befinder sig alene, ligesom i Dødens Dieblit, og ikke har andet at rette sig efter, end den Stemme, der taler i hans egen Barm, naar han skal afgjøre det Vigtigste, hvad han her i Livet har at foretage.

Da jeg var bleven enig med mig selv, opgav jeg mine Forretninger som Sagfører, og begav mig til den nyligoprettede Fristad Krakau, hvor jeg, efter en kort Prøvetid, indtraadte i den hellige Dominici Kloster, og jeg kan ikke sige, hvor bevæget jeg var, da jeg første Gang betraadte den geistlige Talerstol. Jeg erfarede da med Glæde, at jeg ikke havde taget feil af mit Kald, thi hver Gang jeg med sand Andagt i Hiertet traadte frem for Menigheden, negtede Manden mig aldrig den Bistand, uden hvilken al Tale kun er død og magtesløs, ligesom et Legeme, hvoraf Sielen er bortfloien.

Under Orgelets Toner, og ved det mægtige Lys, der udgaaer fra hvert Blad i den hellige Skrift, vaagnede ogsaa igien den poetiske Kraft i mit Indre, der i den senere Tid næsten bestandig havde slumret; mange Tanter opstode desuden hos mig, ved at vandre giennem Skovene og over de eensomme Heder, ved at see Menneskene i deres sidste og vigtigste Dieblikke, og ved at lytte til de gamle Sagn paa Folkets Læber. Alt dette har ligesom tvungen mig til at nedskrive adskillige saavel geistlige, som

verdslige Digte, de sidste ere næsten alle blevene modtagne med Bifald, og tone endnu ofte paa Folkets Læber, de geistlige Sange ere mindre bekiendte, og kun enkelte af dem, der ere nedskrevne paa Latin, synges med mine Forfatters Tilladelse i Krakaus Kirker.

Da jeg i nogle Aar havde levet blandt den hellige Dominici Disciple, blev baade jeg selv og flere af Brodrene opmærksomme paa en deilig Stemme, der sang i Chor med Nonnerne i Sta. Annaklosteret, og der i Kraft og Bellang overgik Alt, hvad vi i lang Tid havde hørt. Enkelte paastode desuden, at denne Stemme aldrig havde sig mere fuldtonende, end naar mine egne Sange bleve siungne, og det syntes mig ogsaa selv, som om det, jeg i mine bedste Dieblikke havde følt, her gienlød med forklaret Nøst; ja undertiden forekom det mig endog, som om denne siælsfulde Sangerinde følte mine egne Ord dybere, end jeg selv havde følt dem.

Efter hvad jeg siden erfarede, havde Sangerinden vel funden en Tilflugt i hiint Kloster, men hun var endnu ikke indtraadt i de hellige Jomfruers Tal; dog fik hun for sin deilige Stemmes Skyld Tilladelse at synge med iblandt Nonnerne.

Denne deilige Nøst hørte vi kun en eneste Sommer, men da Høsten kom, blev den svagere, og tilsidst forstummede den ganske.

Nogen Tid efter blev jeg hentet til Sta. Annaklosteret, hvor en syg Dame ønskede at skrive for mig. Det var Antonia, som jeg her giensandt paa Dødsengeng; hun led af en Forstyrrelse i Blodsystemet, som Lægerne erklærede for dødelig, ogsaa hendes Bryst var angrebet.

„Jeg er ingen Nonne,“ sagde hun, da jeg var alene med hende, „de have kun tilladt mig at synge med i deres Chor, og at boe iblandt dem. Men jeg er din Brud og ikke Christi, jeg gaaer nu hen og venter dig hisset, hvor ingen Misforstaaelse og intet Bedrageri adskiller os, kom snart efter, min Ven, bliv ikke forlænge paa Jorden!“

„Jeg maa blive, til mit Dagværk er endt, og til min Herre kalder mig,“ svarede jeg.

Antonia fortalte mig nu sit Levnetsløb. „Da jeg erfoer Zeltners Bedrag,“ sagde hun, „ansaa jeg ethvert Baand imellem ham og mig for brudt, og erklærede ham det ligesvem. Dette gav ham Anledning til at behandle mig som en Fange, og kun tvungen fulgte jeg ham til Warschau. Først efter flere Aar lykkedes det mig, uden hans Vidende, at see Grevinden af G., der nylig var bleven formælet med Storfyrsten, og at vinde hendes Velvillie. Da hun havde hørt Fortællingen om min Ulykke, skaffede hun mig strax Tilladelse til, med den lille Formue, min Tante havde efterladt mig, at søge Tilflugt i et Kloster, som jeg kunde vælge, hvor jeg vilde.

Hvorfor jeg valgte det i denne Stad, behøver jeg ikke at sige dig. Her har jeg nu levet et Aar blandt Nonnerne, der i Haab om, at jeg tilsidst vilde tage Sløret, og at de skulde arve min Formue, gierne gave mig en Bolig imellem sig. I dette Aar saae jeg dig tidt, og hørte dine Taler, ja jeg lagde mig endog lidt efter det latinske Sprog, paa det jeg kunde forstaae dine geistlige Sange, men den meste Tid offrede jeg til Musiken og til at udvikle min Stemme, som dog nu igjen er forsvunden."

Efter Antonias Onske vendte jeg siden hver Dag tilbage til hendes Sygeleie, og mærkede da vel, hvorledes Døden bestandig kom nærmere til hendes Hierte. Hun forlangte hver Gang, jeg kom, at være alene med mig, og jeg søgte, saagodt jeg var i Stand dertil, at forberede hende til det vigtige Skridt, hun snart skulde gjøre. I den sidste Tid syntes hendes Forstand at lide, og hun blandede ofte sine Indbildninger med Virkeligheden. „Flygt med mig til en affides D i Sydhavet!" sagde hun saaledes i sin sidste Time, „der, hvor den Vilde vandrer med et Die liig Skovduens, og med et Legeme liig den springende Panthers, der, hvor de røde Purpurskyer drage hen giennem Luften, hvor Palmerne vore, og hvor Paradiisfuglen breder sin Biste, og driver, som en himmelsk Seiler, for Vinden, men hvorhen intet jordiff

Skib forvilder sig! O, jeg har læst meget om hine Lande i det stille uhyre Hav, hvor Perlemuslingen spinder sin Traad mellem Korallernes Grene; er det ikke derhen, Trækfuglen flyver i det sildige Efteraar, er det ikke der, hvor de Saiges Der ligge?"

"Nei, det er ikke der," svarede jeg, "der er vel en Drift, der drager os Alle ud i Verden, men dog vilde Trækfuglen i vort Bryst bedrage sig, hvis den troede, at hiin Drift kunde tilfredsstilles her paa Jorden; her er det ene Land dog ikke stort bedre, end det andet, thi der er Synd og Sorg overalt, de rette Saliges Der derimod finder du kun paa den anden Side af Graven, der hvor du nu snart skal seile hen, Antonia."

"Ja, du har Ret," sagde hun, "jeg mærker det vel, jeg føler alt det kolde Mandepust fra Havet, og langt borte viste jo Palmerne, og jeg seer de glindsende Blomster og de store Purpurfugle, der slagre mellem Grenene, kan ikke ogsaa du see dem?"

"Jeg kan Intet see," svarede jeg, og da jeg mærkede, det var paa Tiden, salvede jeg hende med den sidste Olie, og styrkede hende med den geistlige Bistand, som den Døende har Ret til at fordre.

"Nu er min Sygdom borte," sagde hun kort efter, og reiste sig halvt overende, "nu vil jeg synge dig en af dine Sange til Afsked, lad nu Nonnerne komme!" Paa

mit Vink traadte da flere af Søstrene ind, til hvilke hun angav den Sang, der skulde synges. De begyndte nu, Antonia stemmede i med, og hendes Stemme, der nylig var svag, havde nu igjen faaet Kraft og Klang, ligesom i forrige Tider; men det varede ikke længe, midt i Sangen blev hendes Stemme svagere, kort efter hørtes den ikke mere, og da det sidste Vers var til Ende, saae vi, at hun var død.

Siden erfarede jeg, at Zeltner lidt efter lidt havde erhvervet sig en temmelig Indflydelse i Warschau, men hans Vilddhed og Raahed syntes ogsaa bestandig paa den ny Bane at være tiltaget. Vi have for Næsten alle tid nok seet ham hos Starosten, og I ville nu begribe, at jeg, der kiendte en Deel af hans hemmelige Liv, uagtet han hader mig, dog undertiden kunde have nogen Indflydelse paa ham.

Dette blev mig saameget deslettere, da Storfyrstens Gemalinde, efter at have hørt Antonias Fortælling, havde fattet Godhed for mig, hvorfor jeg engang, da hun paa kort Tid opholdt sig i Krakau, paa hendes Forlangende, blev hende forestillet. Siden har hun betient sig af mig, som et Redskab, til at udbrede hendes Begjæringer i disse Egne, saaledes kom jeg i nærmere Forbindelse med hende, og maa ofte skrive hende til; dette veed Major Zeltner, og det er vel især derfor, at han frygter mig.

Hermed ender den Deel af mit Levnetsløb, der

giver Stof til en Fortælling, thi det er jo, som bekendt, især Morgen- og Aftenklæret, Malerne elske at fremstille, om Middagen fortrænger det stærkere Lys saavel de melancholske Skygger, som den himmelske Farveglands. Med Hensyn paa mit senere Liv vil jeg da kun bemærke, at jeg rigtignok bestandig, saavidt mine Evner tillode, næst Christi Lære har søgt imellem Folket at udbrede Kiærlighed til vort gamle Fædreland, saaledes som det i sin bedste Tid var; dog vilde naturligviis min Stemme være hendød paa Grændsen af dette Land, ligesom en svag Røst i Orkenen, hvis ikke Andre, i hvis Barm Herren nedlagde et større Pund, end i min, havde virket rundt i Landet til det samme Maal.

Tilslidst vil jeg, paa det I, mine Venner, ganske skulle kiende mig, betroee Eder Noget, som I kunne ansee for Sværmeri eller for Sandhed efter Godtbesindende: Jeg har den Overbeviisning, at min Ungdoms elskede, skiondt jeg selv saae hendes Dødskamp, endnu ikke aldeles har løsrevet sig fra Jorden, men at hendes Aand dvæler i Nærheden af os, og venter paa min, for at vi samlede kunne indgaae i den evige Salighed. Saameget er viist, at jeg ofte, og det især naar den store Nattevandrer paa Himlen staaer i sit fuldeste Lys, ved mit Leie seer en hvid Skikkelse, hvis Træk jeg troer at gienkiende, skiondt de rigtignok ikke ere ganske tydelige, denne Skikkelse staaer høiet over mig, naar jeg vaagner, og viger

først tilbage og forsvinder, naar jeg reiser mig op eller tiltaler den.

For Næsten vækker hun aldrig den Rædsel hos mig, der ellers pleier at følge med slige Syn, jeg er suarere vel til Mode, naar jeg seer hende, og det bedrøver mig, naar hun længe har været borte; imidlertid anseer jeg det dog for min Pligt hver Dag at læse Siælemesser over hende, men det har hidtil kun lidet frugtet.

„Ja, ja, den, der ikke fangede Lykken i Livet, maa søge den i Drømmenes Land,“ sagde Czernim, „det er i sin Orden, i øvrigt vil jeg ikke raade dig at fortælle dette til Andre, thi slige Mandesyn tage sig ikke stort bedre ud i vor Tid, end et Fyrværkeri ved Dagslys.“

Femtende Capitel.

Julirevolutionen.

Kort efter Alexandras Død udbred Juliopfstanden i Paris, og mærkedes, liig et stort Jordskiælv, over hele Europa, ei i noget Land sporedes imidlertid den indre Bevægelse stærkere, end i Polen, hvor Jorden alt længe havde været udhulet, og hvor den derfor rystede saa stærkt, at den frembragte Svimmelhed i Manges Hoveder. De Misfornoiede beklagede kun, at de havde ventet saalænge med Udførelsen af deres store Plan, de besluttede imidlertid, saa snart som muligt, at indhente det Forsømte, og de dristigste blandt dem traadte nu frem med oploftet Hoved, ja undertiden endog med opslaaet Hielmgitter.

Den, der mindst tabte sin Fatning ved hiin Leilighed, var den gamle Litowski. „Det er med Ord, at man regierer Verden,“ sagde han, „for tohundrede Aar siden var Troen og Bibelen de Misfornoiedes Løsen, nu er det Frihed og Lighed, og om tohundrede Aar igien vil man give Afguden et andet Navn, de Enfoldige ville knæle i Støvet og udgyde deres Blod for den, de Kloge

ville være dens Præster, og erhverve Magt under dens Indflydelse, men Verden vil ingen Nytte have deraf, thi saalænge de menneskelige Lidenstaber vedblive, kan den vel vorde anderledes, men sikkert ikke bedre."

Paa Oberst Czernim virkede derimod Nygtet om Opstanden overordentlig stærkt. Neppe hørte han det, før han kastede sig paa sin Hest og besøgte Adalbert. „Skal det nu bryde løs, min Dreng!" sagde han, „det er godt, jeg er til Mode, ligesom en gammel Stridskingsst, der længe har staaet bunden i Stalden, men der nu igjen seer Solen og Guds fri Luft, og strækker Dreene mod den sfingrende Krigstrompet. Hurra, min Dreng!" blev han ved, „nu gielder det, om vi huske alle de gamle Manoeuvrer og Konster, nu skulde vi trave Nat og Dag over Sletterne, og lytte til Kanonernes Røst, og see Fienden skarpt ind i det Hvide af Dinene; ja Gud være lovet, snart kunne vi knække Halsen paa saa mange Rusfere, som vi have Lyst til."

„Nu er det ogsaa Tid, at du vaagner," sagde han kort efter til Casimir, „har du ikke hørt Gienlyden af den rullende Torden, for hvilken Tyrannerne blegnede?" — „Hvad Diævelen kommer det mig ved?" svarede Casimir. — „Nei, der er dog ingen ret Liighed imellem os," sagde Czernim, „thi du er en langt bedre Christen, end jeg." — „Hvorledes det?" — „Det er jo en Christens Pligt at elske sin Fiende, og denne Pligt opfylder du

jaa samvittighedsfuldt mod den russiske Kvinde, at du glemmer baade dine Venner og dit Land derover."

"Hvad," raabte Casimir med Heflighed, „ville I foragte hver Fugl i Skoven, der ikke synger efter Eders Noder? Vilde I Eder ind, at Eders umodne Frugter, der endnu hverken have lædsket eller mættet Nogen, ere skønnere, end Kierlighedens giennem alle Aarhundreder duftende Rose? Og selv om min Kierlighed var en Drøm, troe I da, at de Dromme, hvorpaa I spille Eders Liv, ere bedre, end mine? Ja," blev han ved, medens hans Heflighed syntes at aftage, „jeg stræber ikke saa høit, som I, jeg jager ei efter Grens Regnbue, ei efter Lyffens bristende Sæbebobler, jeg begierer ingen Glands, uden den, hendes deilige Dine kaste paa min Bei, og intet andet Midderbaand, end det, hendes sammenslyngede Arme flette rundt om mit Bryst og min Nakke." Efter disse Ord ilede han bort, uden at vente Czernims Svar.

Rygterne om den franske og belgiske Opstand, der Slag i Slag fulgte hinanden, virkede ikke blot paa de Fornemmere, men ogsaa paa Almuen, for hvilken de, da et stort Parti stræbte at udbrede dem, aldeles ikke kunde sfiuiles. Nagtet alle Trudslar, samlede derfor de lavere Folkelasser i store Hobe; Talere traadte frem iblandt dem, og Politiet, der her ikke var saa talrigt, som i Warschau, søgte forgiebes at hindre det, ja tilsidst maatte Czernim, Pater Vincent og flere af de Sammensvorne

selv tale Folket til Rette, paa det Opstanden ikke skulde udbryde før tidlig og Kræfterne spildes til ingen Nytte for det Hele. Dog kunde de ikke forhindre, at flere Speidere, hvoriblandt ogsaa Iwan, der altfor driftig vovede sig ind i Almuens Forsamlinger, bleve saaledes mishandlede, at de i nogen Tid maatte ligge til Sengs derefter.

Herover bleve Starosten og Major Zeltner meget opbragte, og anstillede strenge Undersøgelser over Gierningsmændene, der, efter Zeltners Raad, bleve straffede paa godt Husfisk, det vil sige med Pidsken. Denne Fremgangsmaade vakte en saa stor Bevægelse blandt Almuen, at Starosten og Herr von Zeltner nu neppe vovede at vise sig offentlig, uden at ledsages af en Mængde Tienere.

Hvad end mere forbittede Starosten, var, at Michael, efter Sigende, havde været med i hine Folkeoplob; ja en af Tienerne paastod endog, at han havde seet ham i Maanskin staae paa en Høi, og true med Haanden henad Starostens Slot, ogsaa Adalbert mødte ham engang i Skoven, i hvilken han stod med en Øre i Haanden, han nærmede sig da pludselig, og trykkede et Kys paa Adalberts Haand, hvorpaa han igien forsvandt mellem Træerne.

Hr. von Zeltner paastod, at det var Geistligheden, der især ophidsede Folket. — „Jeg ønsker Fred med de Geistlige,“ svarede Starosten, „thi de elske dog Tugt og Orden,“ — „I Polen elske de den gamle Forfatning, og ere derfor vore Fiender,“ sagde Zeltner, „især gielder

dette om den Mand, der kalder sig Pater Vincent, og der har stiftet mere Ulykke her i Egnen, end hundrede af dem, vi have sendt til Siberien."

"Pater Vincent er en Mand, som det vilde være rigtigst at vinde," sagde Litowski.

"Han er en Forræder og en Skurk," svarede Zeltner, "der ikke engang betænker sig paa at bedrage en hoi Beskytterinde, der nu i mange Aar har overvældet ham med Belgierninger; pas derfor vel paa ham, thi naar vi begge ere ham imod, da vil neppe engang hun længere kunne beskytte ham."

"Jeg vil dog først forsøge en mildere Dei," sagde Starosten.

Birkelig blev ogsaa Pater Vincent, saasnart han igien besøgte Slottet, kaldet op paa Starostens Børrelse.

"Man har," sagde denne, "talt meget Ondt om Dem, ærværdige Fader! jeg haaber imidlertid, at De vil befæmme Deres Fiender." — "Hvad har man da sagt?" — "At De opmuntrer Folket til Oprør, har man sagt." — "Jeg har kun opmuntret det til at uddrive de fremmede Volds mænd," svarede Munk.

"Munk!" gienmælede Starosten, "denne Tilstaaelse vilde være tilstrækkelig til at sende enhver Anden derhen, hvor Ingen gierne vil være."

"Sendt I mig til de kolde Lande, hvor Isen aldrig

optøer, da skal jeg ogsaa der forkynde Eders Tyrannie, og min Tunge skal ei være bunden, fordi Jorden er det."

"Hvis du vil bruge din Veltalenhed for os, Munk, og ei imod os — thi jeg veed, at Tusinde lytte til din Røst, og at du kan vende deres Villie med din Munds Mande, — hvis du vil bruge din Veltalenhed for os, siger jeg, da skulle vi skienke dig langt større Skatte, end de, du kunde vinde, selv om dine Planer lyffedes."

"En større Skat, end den, jeg vinder ved at fuldbyrde mit Kald paa Jorden, kan Ingen skienke mig."

"Vi ville berige dit Kloster, Munk, du skal vorde dine Brødres Belgiorer, og de skulle velsigne dit Minde, hvis du blot vil bruge din Tunge til vor Fordeel, ligesaa godt som du hidtil brugte den til vor Skade."

"Der gives ingen af mine Brødre," svarede Munken, "der ikke heller vil leve i Fattigdom, end svigte sit Land."

"Sielden saae jeg en Geistlig, der ikke elskede timeligt Guds," sagde Starosten, "men jeg veed det vel, der gives stoltere Siæle, der ikke fristes af den blotte Binding, for disse ere Magt og Ære den eneste Belønning, vel, Munk! ogsaa dem skal du faae, vi love dig Herredømmet i dit Kloster, ja vi love dig en endnu høiere Værdighed, naar Tiden kommer, thi selv den romerske Purpurkaabe er tilfals, naar man betaler den; alt dette ville vi skienke dig, hvis du opgiver

dine forbovne Planer, og igien høier din Naakke for din rette Hersker."

"Om I førte mig op paa vort høieste Bierg," svarede Munken, "og viste mig de rige Høie ved Karpathernes Fod, hvor Frugttræerne bugne under deres Fylde, og de store Græsgange, de vidtudstrakte Skove med deres Vildt, de rindende Bælte med deres Fiske; ja hvis I end lode mig skue videre ud over Landene ligetil de Steder, hvor Wiinbjergene begynde, og hvor de store Floder løbe mod Sønden, og om I sagde: ""Dette skal være din Eiendom, og du skal herske derover, som en Konge, hvis du blot vil falde ned og tilbede os,"" da vilde jeg svare, som min høie Mester: ""Viger bort fra mig!"" thi jeg sælger ikke mit Land for nogen Skat paa Jorden."

"Nu vel, saa tag din Straf, du haardnakkede Forræder!" sagde Starosten og reiste sig op. — "Det er ikke mig, som har forraadt mit Land," svarede Munken, men Starosten ringede med en Klokke, hvorpaa fire Mænd traadte ind i Børselet.

"Skal jeg lide, fordi mit undertrykte Folk fandt en Talsmand i mig," sagde Munken, "da lider jeg, som en Martyr for det Hellige, og gaaer da med i Rækken af hine Sandhedens Vidner, der under Piinsler fandt Vej til Evigheden."

"Grib ham og før ham bort!" befalede Starosten, men Munken betragtede de fire Mænd, og de vege

tilbage, han gif da rolig hen til dem, og de gjorde Bei for ham, og han gif ud af Bærelset.

„I Rasende!“ sagde Starosten, „hvi staae I, som I vare lænkebundne, efter ham, siger jeg! Nu er han alt i Gaarden, iler derfor ned og griber ham! thi han er jo dog ingen Al, der kan glide Jer ud af Hænderne.“

„Alle Andre kunne vi gribe og binde,“ svarede en af Mændene, „men denne kan det ikke nytte at gribe, thi Lænkerne vilde ikke holde ham, og de himmelske Hærskarer vilde befrie ham inden første Hanegal.“

„Dum Dvertro!“ sagde Starosten, men Munken skred rolig over Gaarden, og gif alene hjem, og der var Ingen, som standsede ham.

Imidlertid sølte ogsaa Patrioterne i Sydpolen Nødvendigheden af at træffe en nærmere Aftale med Hensyn paa Fremtiden, derfor samlede de sig i Skovene og paa andre eensomme Steder, hvor de, ved udstillede Vagter, sørgede for deres Sikkerhed. Det Meste, hvad her blev aftalt, kunne vi vel udelade i en Fortælling, hvori de almindelige Forhold ere underordnede, og de enkelte Personers Liv og Skiebne Hovedsagen, dog maae vi bemærke, at det var Bonaventura, der i disse Forsamlinger ivrigt fremskyndte Opstanden. — „Vare der ikke saamange flygtige Hoveder imellem os,“ sagde han engang, „der troe, at Landene kunne styres med en Nævehale og en Gaasestæder,

da havde Storfyrsten alt længst faaet Løn for sine Gierninger, og da fandtes vel ingen levende Musser meer paa denne Side Bugfloden." — "Det gaaer ikke saa let," sagde en af de Sammensvorne, "Storfyrsten er forsigtig, det vise de spanske Ryttere og de ladede Kanoner om det sachsiske Pallads." — "Ja feig er han," raabte Bonaventura, "den blege Tyran skælver jo hver Gang to Mennesker tale sammen nærved hans Vinduer, og udenfor hans Bolig er der stille, som i Graven."

"Sænk ham selv i Graven jo før jo heller!" raabte en Yngling. "Ja vel," sagde en Anden, "er det ikke en Skiændsel, at Feighed skal sætte sin Fod paa Nakken af det tappreste Folk i Europa?" — "Hvis I ønske det, da reiser jeg selv til Warschau og afvafter vor Skiændsel i hans Blod," sagde Bonaventura. — "Intet Enigmord!" udbroød Adalbert og Pater Vincent næsten i samme Dieblis.

"Nu vel, saa begynder blot paa Noget," svarede Bonaventura, "og husker, at I staae paa en hellig Jordbund, og at det var her, hvor Kosciuszko først hævede sit Banner!" — "Vogter Eder," sagde Munken, "at Eders Planer ikke skulle vorde som en Qvindes utidige Foster, der døer, naar det seer Dagens Lys!" — "De kunne ogsaa døe i Klosterets Hvælvinger, hvorhen Dagens Lys aldrig trænger," gienmælede Bonaventura. — "Der er Ingen, der længes meer efter Kamp, end jeg," sagde Ezer-

nim, „dog ikke blot enkelte Afdelinger, men den hele Hær maa samles, naar Slaget skal holdes; og i det mindste maae vi først vide, hvordan det staaer til i Warschau.“ — „Skulle vi da vente til den høitbydende Despot kalder os til Vaaben imod de tappre Franskmænd, der kæmpe forrest i den store Frihedskamp?“ spurgte Bonaventura. — „Ce sont les enfants perdus de la liberté,“ svarede Grev Larinski, „deres Frihed er ikke den, vi søge.“ — „Lader os efterligne det Gode deri,“ gienmælede Bonaventura; „lad alle Landets Børn worde Pigemænd, lad Adelen opgive sine grusomme Rettigheder, lad vore Bønder drage til Kampen, som frie Mænd, og I skulle see, hvor hurtig Despoternes Tienere ville flygte for dem!“

Flere af de Yngre gave ham Bifald, blandt de Eldre opstod derimod en fiendelig Misforstaaelse, selv Czernim satte sig imod Bonaventuras Forslag; tilsidst reiste endelig Grev Larinski sig og erklærede, at han øieblikkelig udtroaadte af Samfundet, hvis dets Endemaal skulde være at berøve Adelen dens velerhvervede Rettigheder. — „Det er ogsaa vor Mening,“ raabte Flere. — „Feige, egenlyttige Slaver! I fortiene ikke at deeltage i Fædrelandets Seier,“ raabte Bonaventura med funklende Dine. — „Feig!“ sagde Larinski, og lagde Haanden paa sit Sværd, „Ingen har endnu ustraffet bestyldt Grev Larinski for Feighed.“ — I samme Dieblis blinkede ogsaa Sværdet i Bonaventuras Haand. — „Hold!“ raabte

Munken, i det han fastede sig imellem dem, „i Fædreslandets og Religionens Navn befaler jeg det; have nu de vilde Dæmoner, der fra Arilds Tid sønderreve dette Land, ogsaa funden Bei til vor Kreds? Det er denne Splidagtighed, hvorved vore Forsamlinger ere blevne til Spot for Europas Folkelag, det er den alene, som vore Fiender takke for Seieren, thi kunde vi blot tvinge denne toileløse Mand, denne Dævel i vort eget Bryst, da vilde ingen Magt paa Jorden være stærk nok for at overvinde os.“

Alle sølte Sandheden i disse Ord, og med de Sindigeres Hielp lykkedes det Pater Vincent at berolige Hierterne, og at tilveiebringe et Forlig, i Følge hvilket man ikke egenmægtig skulde begynde Kampen, men vente, til den først var udbrudt i Warschau.

„Jeg vil selv reise til Warschau og see hvorledes det staaer til der,“ sagde Bonaventura, „mit Ophold her i Egnen er jo desuden ikke mere sikkert.“ Dette Forslag blev eenstemmig antaget, en formaaende Mand i Forsamlingen paatog sig at skaffe ham Pas; dette var imidlertid ikke saa let at faae, og efter lang Tids Forløb maatte Bonaventura endelig for sin Sikkerheds Skyld reise under et fremmed Navn.

En Dag sad Iwan i Jøden Salomons Huus. Efter at have talt om adskillige andre Gienstande, spurgte han tilsidst, om Pater Vincent undertiden besøgte ham.

„Jeg er jo af Israels Stamme,“ svarede Salomon, „derfor slogte Eders Geistlige for min Tærskel, og slaae Kors for sig, hver Gang de vandre mit Huus forbi.“ — „Men jeg veed dog, at han undertiden har været her.“ — „Naar du veed det, hvi spørger du da?“ — „Denne Munk er en farlig Person, kan du derfor lokke ham hid, og flye os ham i Hænderne, da skal du vorde vel belønnet.“ — „Hvad ville I da gjøre med ham?“ — „Han elsker Friheden, seer du, derfor ville vi trække Munkeskaaben af ham, og føre ham paa Jodeljagt, thi der lever man det frieste Liv; Klosteret derimod er jo kun et Fængsel.“ — „Godt! men jeg troede, han havde mægtige Venner i Warschau.“ — „Det har han ogsaa, men vi faae dog tilsidst vor Billie frem, og der er kommen en Befaling, hvorefter han maa afsted.“ — „Er der da Nogen her, der vil lægge Haand paa ham?“ — „Vi have Karle blandt os, der vilde lægge Haand paa den Herre Christus selv, hvis han vovede at stige ned fra Himlen.“ — „Hvi gribe I ham da ikke aabenlyst?“ — „Om Dagen vove vi det ei, thi det vilde koste vort Liv.“ — „Godt! jeg forstaaer, fordi han er saa elsket, ikke sandt?“ — „Jo vist.“ — „Godt! men om Natten skal jeg lokke ham hid, da vil I komme over ham, som Samson over Philisterne, og fange og binde ham.“ — „Ganske rigtig.“ — „Det er dog Skade, thi han er en Mand, der har sine gode Sider.“ — „Han er en større Slyngel, siger Major

Bestner, end baade han selv og jeg." — „Da maa Pater Vincent være kommen vidt i Slyngelagtighed." — „Farvel, Salomon! kan du fange ham, saa er det jo din egen Fordeel." — „Det skal jeg nok, farvel, Iwan!"

Neppe var Iwan borte, før Salomon skyndte sig til Dominicanerklosteret og advarede Munken, der nu skyede de øde Steder, og vogtede sig for at gaae alene ud om Aftenen.

Casimir brød sig imidlertid kun lidet om sine Landsmænds Planer, for Næsten var han ikke vel til Mode, thi det Haab, Alexandra paa sin Dødsfeng gav ham, var ikke bleven opfyldt. Strax efter Alexandras Begravelse havde Starosten en hemmelig Samtale med Emilie, hvori han ligefrem spurgte hende, om hun elskede Casimir. Da hun tilstod dette, syntes han at forfærdes derover. „De er en af de Faa, paa hvilke jeg har bygget," sagde han, „og nu har De ogsaa sluffet mig; hvorledes var det muligt, at et saa letsindigt og uforstandigt Bæsen, som Casimir, kunde frembringe noget Indtryk paa Dem?" — „De er uretfærdig mod Casimir," svarede Emilie. — „Uretfærdig eller ikke, han kan aldrig vorde forenet med Dem; nei det er ikke af Stoltthed, at jeg sætter mig imod Deres Ønske, thi jeg veed Ingen, som jeg hellere vilde erkiende for min Datter, end Dem, hvis Omstændighederne ikke forbyde det." — „Hvilke Omstændigheder?" — „Det behøver De ikke at vide," svarede Starosten.

Derpaa gik han i dybe Tanker op og ned ad Gulvet, endelig standsede han foran Emilie. „Det smerter mig, at vi skulle skilles ad, men jeg veed intet andet Raad, De reiser til Warschau, jeg skal besøge Dem en Plads enten i et anstændigt Huus, eller i et Kloster, hvor De bliver, til denne Grille er forsvunden. Ti!“ sagde han, da Emilie vilde svare ham, „det maa saa være, her gielde ingen Indvendinger.“ — „Virkelig! jeg troede hidtil, at jeg var en fri Pige, men nu seer jeg, at jeg kun er en Slavinde,“ svarede Emilie.

Paa Casimirs Ben paatog nu Adalbert sig at tale de Elskendes Sag hos sin Fader, men denne var aldeles ubeielig, ja han tabte endog sin sædvanlige Fatning, hver Gang denne Gienstand blev bragt paa Bane.

„Nu kan du dog ikke tvivle paa min Faders Eidskab?“ sagde Casimir til Adalbert, „Emilie selv tvivler ikke mere derpaa.“

En Nat saae Adalbert en dunkel Skikkelse paa Gangen, der sagte listede sig ind i Emilies Værelse; en forunderlig Gysen gik igiennem hans Bryst ved at see det, ja det forekom ham tilsidst, som om hans Fader dog maatte have en alvorlig Grund til sit Forbud, og som der virkelig maatte være en vigtig Hindring, der satte sig imod de Elskendes Forbindelse; for Nesten tvivlede han ikke om, at hiin dunkle Skikkelse var Casimir.

Natten derefter stod Casimir ved Broderens Seng. — „Lev vel, Adalbert!“ sagde han. — „Vil du flygte?“ raabte hans Broder. — „Ja, jeg vil, jeg har Paa for Emilie og mig til Gallizien. Gud give du snart maatte trykke Dykken saa fast til Hiertet, som jeg.“

Den næste Morgen hørte Adalbert imidlertid, at Flugten var mislykket, og at de to Elskende vare blevene indhentede af Starosten, før de naaede Krakau. Dette var dog maaskee ikke gaaet saa let, hvis Beboerne i Omegnen, der alle hadede Emilie, ikke denne Gang med stor Iver havde understøttet Starosten og ledet ham paa det rette Spor.

Senere foretog Starosten selv en Reise med Emilie, hvorfra denne ikke vendte tilbage. Casimir derimod sad i lang Tid indesluttet, og først da han forpligtede sig til strax at modtage en Ansættelse i Storfyrstens Hær, kom han paa fri Fod. Fulgt af en af sin Faders Dienere reiste han nu virkelig bort, omtrent mod Enden af November; sin tro Fidelio maatte han imidlertid lade tilbage, da Faderen frygtede for, at dette Dyr, der ellers aldrig forlod sin Herre, skulde forvirre de militaire Øvelser og paadrage ham Storfyrstens Unaade. Casimir syntes denne Gang i Alt at føie sig efter sin Faders Villie, men hvorledes han meente det med denne sin Frielighed skulde vi siden erfare.

Sextende Capitel.

Masferaden.

Efter Alexandras Død dvælede Leontine ikke saameget hjemme, som før, men besøgte tidt de Huse, hvori Søsteren pleiede at uddele Almisser, og stræbte, saavidt muligt, at erstatte Beboerne deres Tab; det var da hendes kæreste Løn, naar hun hørte, at Søsteren blev roft, og hvem der med Taknemmelighed erindrede denne, kunde være vis paa en dobbelt Gave.

Til andre Tider gjorde hun lange Ridetoure i Omegnen, hun viste da en stor Driftighed, og lod sin Hest springe over Grøfter og Gierder, uden at agte paa nogen Fare; denne var ofte heller ikke saa stor, som den syntes, da hun, som de polske Damer pleie, sad fortræffelig til Hest, hvortil hendes skionne og smidige Legeme syntes fortrinlig dannet.

Adalbert fulgte hende tidt paa disse Udflugter. Da han engang bebreidede hende den Forvovenhed, hvormed hun opsogte de farligste Steder, vendte hun smilende sit Ansigt om til ham og sagde: „Jeg er født i Biergegnene

mod Syden, jeg har bestandig elsket hiin Natur, fra min tidlige Barndom af klattrede jeg dristig op paa de steileste Steder og red de vildeste Heste, og allerede den Gang misundte jeg Muurvalerne, naar jeg saa dem hænge paa de høieste Taarne, og derfra at svinge sig ud i Luften.“

„Kom De da aldrig til Skade, Leontine?“

„Aldrig. Hvor Ingen før havde været, vovede jeg mig hen, jeg vandrede giennem mørke Skove, og roede alene ud paa de store Bande, jeg vadede giennem Biergstrømme, og klattrede fra Steen til Steen, til jeg naaede de høieste Spidser, hvorfra man skuer langt ud i Landet, jeg gik ogsaa paa smalle Viælker og steg op i Træerne, og naar jeg saa Viniedandernes Kunst, da ønskede jeg at svæbe, ligesom de, i Luften, ja engang, da flere af disse Mennesker vare komne til mit Hiem, — jeg havde den Gang netop fyldt mit ellevte Aar — listede jeg mig bort fra mit Selskab, og ilede efter dem, thi det var min faste Beslutning at følge og trygle dem, til de lærte mig deres dristige Kunst; dog før jeg endnu var kommen ret langt, mødte min Fader mig, og tvang mig til at vende tilbage.“

„Bilde De da have forladt Deres Land?“ spurgte Adalbert.

„Derpaa tænkte jeg ikke den Gang, men det havde jeg dog neppe gjort,“ svarede Leontine, i det hun tankefuld betragtede de fjerne Skove i Horizonten.

Starosten forandrede efter Alexandras Død ganske sin Opførsel mod Leontine, der nu var bleven en rig Arving, han behandlede hende med forekommende Artighed, han smigrede hende tidt, roste hendes Behandighed og hendes sig udbillende Skønhed, ja han smilede endog venligt ved de Træk af hendes Væsen, som han ikke før kunde lide, og, som det lod, var det ham ikke ukært, at hun behagede Adalbert.

Polen er et Land, hvori Vinteren er meget streng, allerede i October overraskes man af kolde Winterdage, og i November lægger Isen sig over Vandene, medens Marken bedækkes med dyb Sne; men da forsvinder ogsaa Taagerne, da komme klare Dage, og Veiene vorde gode, og de eensomme Slotte, der omgives af Moser og store Skove, og hvorhen det om Sommeren tidt er vanskeligt at komme, besøges da allermest af Fremmede.

Vinteren havde allerede hersket i flere Uger, da Lizotowski med Familie blev indbudet til en stor Fest, der skulde finde Sted hos Grev Larinski, hvis Slot laae lidt mindre end en Miil fra Starostens; hele Egnens Adelskulde samles her, sagde Dieneren, der bragte Indbydelsen, og uagtet Carnevalet var langt borte, bleve dog Gæsterne anmodede om at tage Masser paa.

Hverken Adalbert eller hans Fader troede, at Leontine vilde bivaane denne Fest, i Forstningen afflog hun det ogsaa, men den anden Morgen havde hun betænkt sig

og erklærede, at hun vilde være med. „En sli^g Fes^t,“ sagde hun siden til Adalbert, „hvor saa mange af vore Landsmænd samle sig, vil jeg ikke forsomme, thi hvem veed, hvad der kan skee.“

Hun besluttede først at tage derhen i den polske Nationaldragt, men dette mishagede Starosten, og han erklærede, at han ikke tillod Noget fra sit Huus selv for Spøg at bære en sli^g Dragt. — „Men jeg er en fri polsk Pige,“ svarede Leontine. — „Dog vil De sikkert ikke foretage Noget, der kunde krænke og skade en Mand, der mener Dem det vel,“ sagde Starosten. Herpaa svarede Leontine intet, men Aftenen før Ballet bragte Starosten en meget prægtig Dragt, som han udsolde for hendes Dine; „denne Klædning er smuk og passende for Dem,“ sagde han, „og jeg beder Dem for min Skyld at bære den.“

Den Dragt, Starosten havde valgt for Leontine, var en fiern Efterligning af den, hvori Kunstnerne fremstille Diana, og uagtet Leontine i Begyndelsen afflog at bære den, saa besluttede hun dog tilsidst, da hun selv fandt den smuk, at tage den paa.

Starosten kunde først komme sildig, og efterdi han ikke fandt det passende, at Adalbert og Leontine toge til Festen alene, blev en Familie, der boede i Nærheden, anmodet om at hente dem.

Kort før Afreisen traadte Leontine frem i sin Dragt.

Den ranke, jomfruelige Skikkelse var omgivet af en prægtig Jagtflædning, og over det skionne Hoved svævede en glimrende Halvmaane. „I Sandhed, saaledes maa den jomfruelige Gudinde have seet ud,“ sagde Starosten, i det han trykkede et Kys paa Leontines Haand. Leontine rødmede ved disse Ord, og kastede hurtig en prægtig Jobelpels over sin ranke Skabning. I samme Dieblit hørtes Biælderne af de kommende Slæder, og den Familie indfandt sig, med hvilken Adalbert og Leontine skulde fiøre.

Paa samme Tid kom ogsaa Major Zeltner. „Munken er fangen,“ hviskede han til Starosten, „vi loffede ham ud under Paaskud af, at en Syg trængte til hans Hielp,“ efter disse Ord ilede Zeltner op i Starostens Bærelse.

Adalbert hyllede sig nu ind i sin Pels, og tog Plads bag paa Leontines Slæde. Det var en klar Aften i Begyndelsen af December, Stierne glintede stærkere, end sædvanligt, og paa Himlen syntes ukiendte Dybder at aabne sig, hvori man vinede mangfoldige Verdner, der ellers skiule sig for Mennefslets Die. Langt borte i Skovene hørte man Ulvehyl og Skriget af den vilde Ræv, hvilket paa en eiendommelig Maade blandede sig med Biædeklængen; Adalberts Hierte bankede stærkt, thi uagtet der var en Slæde foran og en efter ham, saa forekom det ham dog, som om han var ganske alene med sin

Elskede, hvilken han netop ved det Lys, Sneen udbredte, kunde skimte, og ikke desmindre stod han hende saa nær, at han mærkede hvert af hendes Mandedrag.

I Førstningen vare de begge taus, endelig afbrød Leontine Tausheden. „Hvad vil min Broder i Warschau?“ spurgte hun. — „Han vil undersøge Stemningen.“ — „Og maaskee myrde Tyrannen, ikke sandt?“ — „Kunde De villige dette Mord, Leontine?“ — „Nei,“ sagde hun, „men jeg kunde elske Morderen.“ —

Der opstod nu igien en lang Tausshed, endelig sagde Adalbert: „Da jeg saae Dem første Gang, troede jeg ikke, at en sliq Jld blussede i Deres Indre.“ — „Nei, De troede, jeg var kold og ligegyldig, ikke sandt?“ — „De er sikkert ofte bleven miskiendt, Leontine?“ — „Til Miskiendelse er jeg vant fra min tidligste Barndom,“ svarede hun med en Røst, derklang blødere, end sædvanlig, „min Moder døde, da jeg var ni Aar gammel, jeg veed vel, hvor bedrøvet jeg den Gang var, og dog legede jeg om Dagen, og syntes ligegyldig; thi det forekom mig umuligt at vise min Smerte for Andre. Naar jeg da gif igiennem Bærelserne, hørte jeg vel mangt et Ord, der hviskedes i Krogene, om hvor kold og følesløs jeg var, men om Natten, naar Ingen saae mig, sad jeg mange Timer vaagen paa mit Væie, og bad til Gud, at han dog vilde tage mig bort herfra til det bedre Sted, hvor min Moder var. Disse Timer og Haabet om deri at være

alene med min Sorg, gav mig Mod om Dagen, min Trøst var, at der fandtes en Hemmelighed mellem Gud og mig, som ingen Anden kiendte, og jo stærkere de dadlede mig, des fastere tilluffede jeg mit Indre, ja tilsidst blev jeg vant til at miskiendes, jeg fandt en Glæde deri, og det blev min Stolthed at synes mindre god, end jeg var."

Leontine følte fielden Trang til saaledes at aabne sit Hierte; desopmærksommere lyttede derfor Adalbert, det forekom ham, som om et Slør blev trukken til Side, saa han kunde skue dybt ned i den reneeste Siæl og opdage gyldne Skatte, ligesom i Vinterastenen over hans Hoved, i hvilken fierne Værdner blinkede, som Dagen ikke kiender, og hvis Rigdomme Mennesket ikke begriber. —

Om den eensomme Nat fremkaldte Adalberts Dristighed, eller om hans Følelse nu var saa stærk, at den selv ved en mindre gunstig Anledning vilde have udtalt sig, maae vi lade uafgiort, men saameget er vist, at han pludselig overraskede Leontine med Tilstaaelsen af sin Kiærlighed, hun sad ganske stille derefter, og ligesom hængsunken i Drømme, men før hun endnu havde svaaret et eneste Ord, indtraf den Begivenhed, vi her skulle fortælle:

En halv Fierdingvei fra Larinskis Slot staaer et lille Capel, halv skjult mellem Buske, hvorigiennem en Korsvei løber. Da de nærmede sig hertil, steg netop Fuldmaanen op bag en Hvi, og belyste Capellet og Kratstoven. De saae da pludselig en kulsort Slæde, der

ilede frem uden Biældeklang og ledsaget af flere Ryttere; men Slæden kørte saa hurtig, og Rytterne travede saa stærkt, at det Hele snart, ligesom et Nattesyn, forsvandt, før Adalbert endnu begreb, hvad han havde seet. „Hvad var det?“ spurgte Adalbert. — „Det var den Slæde, der fører Fangerne til Siberien,“ svarede Leontine. — „Ik! der sad en Mand i Slæden, maaskee var det muligt at redde ham?“ — „Vi ere for svage, og de ere altfor langt borte,“ svarede Leontine; „saalænge slike Slæder fare hen over vore Veie,“ blev hun ved, „burde ingen af vore Landsmænd tænke paa Andet, end paa sit ulufselige Land.“ Adalbert indsaae vel, at hun havde Ret, han selv fandt, at dette ikke var Dieblirket, hvori en polsk Yngling burde hengive sig til Rikærlighed, og kort efter ankom de til Larinskis Slot. —

Vinduerne vare prægtig oplyste, en stoiende Musik tonede fra Bærelserne, mange Slæder holdt i Gaarden, og bestandig kom flere til. Da Adalbert og Leontine traadte ind i Slottet, strømmede mange Masker dem i Møde, dog fandtes ingen stor Mangfoldighed i Dragterne, thi uden Tvivl vare de fleste Gæster sysselsatte med alvorlige Planer, og manglede derfor den Landsbevægelighed, der hører til, naar man vil sætte sig ind i en fremmed Rolle. Mange bare derfor Domino, andre havde iført sig den polske Nationaldragt, Damerne bare prægtige Ringe og

glimrende Diamantsmykker, hvoraf imidlertid en stor Deel vare uægte.

Blandt Charactermaaskerne fandtes adskillige, der enten ligesfrem, eller ved Bink og Gentydninger, angave den offentlige Stemning, saaledes saaes enkelte med trefarvede Cocarder, ogsaa blandt Damerne fandtes mange, der bare trefarvede Baand og Tørklæder.

Et Par Ynglinger gave sig ud for Papirhandlere, og uddeelte deres Barer rundt i Salen. Dette syntes meget uskyldigt, imidlertid fandtes der under de rene Afsmaa Sedler, der indeholdt forbudne Efterretninger om Urolighederne i Tydsffland og om Opstanden i Belgien.

Andre vare dristigere, thi under Paaskud af at forevise og sælge Kobberstykker, uddeelte de blandt de Lyfthavende Caricaturer over Storfyrsten og hans nærmeste Omgivning.

Stor Opsigt vakte en Maske, der pludselig hævede en Fane i Beiret, hvorpaa man læste de Ord: „Leve Friheden! ned med Tyrannerne!“ Den Maske, der bar Fanen, var omgiben af en Sværm af Ynglinger, der hindrede enhver uvedkommende Person at nærme sig. Efter faa Minutter sank ogsaa Fanen igien, og den Maske, der bar den, forsvandt.

Kort efter kom en Ridder med nedslaget Hielmgitter og høit opløftet Skjold. Paa Skjoldet stod den hvide polste Drn i Kamp mod en uhyre Slange, der havde

omfluyngt Ornens hele Legeme, med Undtagelse af dens Vinger og Næb, hvilket sidste truede Slangens Hoved. Det varede imidlertid ikke længe, før ogsaa denne Maske forsvandt.

Imidlertid havde Leontine, der snart trættedes i den store Brimmel, forladt Adalbert og taget Plads i en Krog af Salen mellem to ældre Damer af sit Bekjendtskab.

Noget efter nærmede to høie Skikkelse sig til Adalbert, den ene var en Kvinde, hun bar en sort spansk Dragt, med prægtige vaiende Strudsfiædre paa Hovedet, hendes Ledfager derimod var indsvøbt i en hvid Domino, der ganske skjulte hans Skabning, de skreve begge et A. i Adalberts Haand. Da de imidlertid begge vare godt maskerede, og desuden talte med fordreiede Nøster, kunde Adalbert aldeles ikke udgrunde, hvem de vare. De toge ham nu fortrolig, hver under sin Arm, og fortalte ham Meget, som viste, at de vare velbekjendte med hans Familie og huuslige Forhold. Tilslidst begyndte endog den spanske Dame et stærkt Angreb paa hans Broder Casimir og paa dennes Elskede, Emilie, mod hvilket Angreb Adalbert fandt det passende alvorlig at tage til Gienmæle. Den Alvor, hvormed han stred, morede begge Maskerne, ja den hvide Domino loe endog høit deraf, og den spanske Dame trykkede venlig Adalberts Haand til Afsked, hvorpaa begge de Ubekjendte forsvandt i den omgivende Brimmel.

„Hvis jeg ikke vidste, at Casimir og Emilie vare langt borte, da vilde jeg sværge paa, at jeg nu havde talt med dem,“ sagde Adalbert halv høit.

„Hvoraf slutter du det?“ spurgte en bekiendt Stemme, og da han vendte sig om, saae han Czernim, der stod for ham uden Maske.

„Den hvide Dominos Latter mindede mig om min Broder,“ svarede Adalbert, „og paa den spanske Dames Bryst funkede et Smykke, der lignede det, Casimir engang købte af Jøden Salomon.“

„Truffet,“ svarede Czernim. — „Er det muligt, hvorledes komme de her?“ — „Vi have spillet Carmeliternonnerne et Puds, som de længe ville huske, men derom skulde vi siden tale.“ — „Veed Casimir, at min Fader kan ventes hertil?“ — „Kommer han? Nu det vil mere Casimir, jeg vedder paa, han giver sig i Kæft med ham. Farvel.“ Efter disse Ord forsvandt Czernim i Brimmelen.

Uagtet Adalbert aldeles ikke begreb, hvorledes Casimir, der for otte Dage siden var reist til Warschau, og Emilie, som man alt i fire Maanedes troede langt borte i det Indre af Rusland, kunde være tilstede paa denne Maskerade, saa maatte han dog indtil videre tæmme sin Nysgjerrighed.

Senere traf Adalbert ogsaa Major Zeltner, der saae fortrædelig ud, og berettede, at Starosten, formedelsst usfordede Hindringer, ikke kom til Festen.

Imidlertid havde Czernim funden Leontine, som han overtalte til at ledsage ham et Par Gange rundt i den store Sal.

„Der staaer Major Zeltner,“ raabte Leontine pludselig. — „Saa er han kommen uindbuden,“ sagde Czernim.

Neppe havde han udtalt disse Ord, før Zeltner nærmede sig og skrev et L. i Leontines Haand. — „Kien-der De mig?“ spurgte han derpaa. — „Meget godt,“ svarede Czernim. — „Hvem er jeg da?“ — „En Flue.“ — „Hvorfor?“ spurgte Zeltner og vendte sig om til Czernim. — „Af to Grunde,“ gien svarede Czernim. — „Nævn dem!“ — „Først fordi Fluen er en ubuden Gæst.“ — „Og dernæst?“ sagde Zeltner og bed sig i Læberne. — „Dernæst, fordi der blandt Fluerne, hvis jeg ellers har læst rigtig, findes Dyr, der kunne trykkes flade under en Bogtrykker-presse, uden at lide decunder.“

Dette traf, thi Zeltner mærkede deraf, at hans Opførsel i fordums Tid, og de offentlige Krænkelser, han havde lidt, ikke vare Czernim ubekjendte; dog fattede han sig snart og svarede, i det han igien betragtede Leontine: „Den, der begierer at skue Skovens Pragt, den høie Diana, uden Slør, han maa være fattet paa alle Slags Anfald.“

„Alltsaa en Metæon i Haabet,“ sagde den spanske Dame, og standsede foran Zeltner, medens hendes Ledsa-

ger slog en høi Latter op; men Zeltner, der selv i denne Hændelse fandt en Hentydning til sit foregaaende Liv, vendte sig forbittret om til den maskeerede Casimir og sagde: „Hvad Dævelen leer De ad, Herre?“ — „Tilgiv!“ svarede Casimir meget godmodig, „det er en Feil hos mig, at jeg ofte leer, hvor jeg skulde være alvorlig, man har tidt bebreidet mig det, men jeg kan ikke derfor.“

„Denne Halvmaane, skienne Maske!“ sagde Emilie til Leontine, „er maaskee et Symbol paa den polske Magt, thi den er stærkt i Aftagende, og hersker egentlig kun i Drømmenes Verden.“

„Er den i Aftagende, da vil den vel snart reent udslukkes,“ sagde Zeltner, „deri ligner den ogsaa Polen.“

„Men af Mørket vil den igien fremvøse og staae, som et blinkende Sværd, og fylde Verden med sin Glands,“ gienmælede Leontine.

„For atter igien at formørkes,“ sagde Zeltner og gik sin Vej.

Strax efter vendte Leontine tilbage til sin gamle Plads, og Adalbert satte sig ved hendes Side. Efter nogen Tid saae de en maskeeret Person, der gik dem flere Gange forbi, og betragtede dem opmærksomt. „Den er nøisom, der i denne Tid kan tilfredsstilles ved en Kvindes Røislerlighed,“ sagde endelig den Maskeerede og ilede bort. „Det var Bonaventura,“ raabte Leontine. — „Skulle da

alle Bortreiste samles her i Aften?" gienmælede Adalbert.

„Vi maae søge ham op igjen," sagde Leontine.

Men før hun endnu havde fundet ham, nærmede flere Maafer sig og fortalte, at der var udbrudt Urolighed i Warschau, at Musserne vare fordrevne, at Storfyrsten var flygtet eller dræbt. Dette Nygte udbredtes overmaade hurtig, og vakte en stor Spænding i Selskabet; ja tilsidst maatte Musiken tie, og overalt dannede der sig Grupper, hvori der mærkedes en Eusen, liig den, der udgaaer fra Vikuberne, naar Bierne ville sværme.

Da Leontine hørte disse Efterretninger, løste hun sin Maske og bortkastede den. „Er dette Nygte Sandhed," udbød hun, „da er det nu Tid at vise sit Ansigt uden Skiul." — Disse Ord gientoges af Mangfoldige, og i en Hast forsvandt de fleste Maafer, kun Zeltner og nogle Faa, der vare findede som han, beholdt Maskerne paa. —

I den fremmede Dragt, med den tindrende Halmmaane over de dunkle Lokker, saae Leontine henrivende delig ud, thi den stærktbevægede Siæl oplivede hvert af hendes Træk, endog hendes Skabning saae fyldigere og mere udvillet ud, end sædvanlig, ja, da hendes Maske sank, syntes det virkelig, som om et Væsen af en høiere phantastisk Verden var nedstegen for at forskionne de Dødeliges Fæst, dette følte alle de Omstaaende saa stærkt, at de vege Pladsen for hende, hvorhen hun gik, og Synet

af hende, tilligemed den Deeltagelse, hun viste, forhøiede aabenbar den almindelige Begeistring.

Pludselig opløstede hun sin hvide Finger, og pegede paa den aabne Fløiddør. Her havde en stor Mængde Mennesker trængt sig ind, baade Qvinder, Oldinge og Børn, der ikke syntes at høre med til Festen, og som dog den stolte Grev Larinski denne Gang ikke tilbageviste. I deres Midte stod en blind Mand, i hvilken Adalbert gienkiendte den omvankende Sanger, som Oberst Czernim havde frelst af Fængselet. Som sædvanlig ledsagedes han af sin Datter, og holdt sin Harpe i Haanden. En stor Halvkreds samlede sig om Fløiddøren, Adalbert og Leontine ilede ogsaa derhen, og da Enhver veg tilside for den sidste, fik de Plads meget nær ved Sangeren, der, tilligemed sin Ledsagerinde, begyndte følgende Verelsang:

San.

Her Roserne blussede ved rullende Bøve,
Her Fuglene sang i de dæmrende Skove,
Hvor er de, hvor svandt de, hvorhen mon de tye?

Sun.

Da Barbaren Sværdet hvæssed,
Da hans Hest i Lunden græssed,
Nedsank Rosen i sit Blod,
Fuglen svandt og Skoven daled,
Kun den røde Hane galed
Nærved Egens stærke Rod;
Intet Træ vil groe derefter,
Jorden tabte sine Kræfter
Under den Forhadtes Fod.

San.

Din dristige Broder sit Sværd skal ombinde,
 Og styrte sig ned, som de hvinende Vinde,
 Som Røg og som Skyer, skal Fienderne flye.

Sun.

Tretten Aar min Broder endte,
 Da Barbaren ham bortsendte,
 Bied ham til Spot og Rød;
 Skændsel paa hans Pande tynger,
 Munken Siaklemesser synger
 Over ham, som var han død;
 Selv hans Navn blev sonderrevet,
 Paa hans Ryg et Tal blev skrevet,
 Som et Tal blev han gienfødt.

San.

Din Fader er kiæk, han skal Fienden betvinge,
 Den sneehvide Falk skal i Luften sig svinge,
 Og Ravens skal lytte til Sværdenes Klang.

Sun.

Da vort Banner høit sig hæved,
 Da de feige Fiender bæved
 For Dabrowskis Kæmperøst,
 At, da sandt min Fader Døden,
 Mens han kæmped usfortrøden
 Paa en fiern og fremmed Kyst;
 Af hans suunkne Grav uddælder
 Tidslær nu, og hvasse Nelder
 Ræres af hans Heltebryst.

San.

Din mægtige Veiler skal splitte vor Lænke,
 Den blodige Viin skal han Fienderne skienke,
 Smedens han synger Siengiælsens Sang.

Sun.

Plumpe Fingre nys har skaaret
 Af min Veilers Pande Skaaret,
 Bort han blev paa Slæden fiørt,
 Did, hvor Isen Jorden binder,
 Did, hvor Taaren useet rinder,
 Did hvor intet Suk blier hørt,
 Did, hvor Vidtsken stedse klinger,
 Did, hvor Trællen Jyrsten tvinger,
 Har et Ord min Veiler ført.

San.

Saa drager nu Sværdet og griber til Landsen,
 Og dans med Barbarerne Dødningsedandsen,
 Og spred dem, som Binden det flygtende Sand!
 Ufluffelig evig nu Hævnen skal gløde,
 Ja Friheden søge vi selv hos de Døde,
 Hvis ikke vi levende fange den kan.

Denne Sang frembragte en overordentlig Virkning, men endnu større var Virkningen, da Bonaventura pludselig traadte frem og erklærede, at Rygtet var sandt, at han selv ankom til Warschau kort før Kampen begyndte, at han havde deeltager deri, at Russerne vare uddrevne, og at han, saasnart den første Kamp var forbi, og saasnart Warschaus Porte igien bleve aabnede, ilede afsted, for at være den første, der bragte sine Brødre denne Efterretning.

Ubeskrivelig var den Jubel, der efter disse Ord udbrød. „Til Waaben, til Waaben!“ lød det overalt, „endnu er Friheden ei forsvunden, endnu er Polen ei fortabt.“

Paa samme Tid hævede sig igien den Fane, vi have omtalt, og blev, fulgt af en uhyre Sværm, baaren igiennem Bærelserne; ogsaa hiin Ridder kom tilbage med det opløstede Skjold, simple Almuespersoner blandede sig imellem Gæsterne, Mænd og Qvinder knælede til Jorden, og nedbade Velsignelse over den forestaaende Kamp, Oldinge løstede deres Hænder mod Himlen, og takkede Gud, fordi de havde oplevet denne Dag, de kras-tigste Krigere, hvis Ansigter syntes hærdede, som Jern, fældte nu Taarer, ligesom smaa Børn, ja gamle Fiender faldt hinanden om Halsen, og svore fra denne Time af at glemme deres Nag.

Leontine nærmede sig imidlertid til en Piedestal, hvorpaa der stod en Ørn af hvidt Marmor med udbredte Vinger, derefter løste hun stiltiende et kostbart Halssmykke af sin Hals, og lagde det, tilligemed sine Ringe, paa Piedestalen ved Ørnens Fodder. De Omstaaende, der saae dette, tilflappede hende Bifald, og alle de tilstedeværende Damer fulgte hendes Exempel, saaledes blev en rig Skat af Guld og Edelskone i denne Nat offret til Fædrelandet.

Bonaventura vilde allerede strax ved sin Ankomst lydelig have forkyndt sin Efterretning, men Grev Larinski overtalte ham til at vente, indtil Folkesangeren havde afslunget sin Sang, da han troede, at dette vilde forøge Indtrykket og bidrage til at vinde Hjerterne.

„Der staaer endnu en Masse udenfor,“ sagde Bonaventura, „hvorunder den russiske Retfærdighed tidt har skuilt sig.“ Dermed vinkede han, hvorpaa en sort Slæde, der lignede en Liigkiste, gled ind ad Døren; den blev trukken af Ynglinger, og bevægede sig langsomt frem, medens Mængden veg tilside, endelig standsede den midt i Salen. En iisnende Følelse gik igiennem de Flestes Bryst, da de saae denne Slæde, thi de kiendte den vel, og havde ofte mødt den baade ved Dag og ved Nat, og der vare Mange tilstede, hvis Venner og Slægtninge den alt havde bortført paa Veie, hvorfra de aldrig vendte tilbage.

„Ogsaa i Nat førte denne Slæde en Ulyffelig bort,“ sagde Bonaventura, „jeg erfarede i Forveien, hvad der skulde skee, samlede nogle Bønder, som jeg fortalte, at Fiendens Magt var brudt, og ved disses Hielp har jeg befriet den Fangne.“

„Denne Slæde vil dog hente Eder alle tilsidst,“ raabte pludselig en Røst, uden at man vidste, hvorfra den kom. Der blev en dyb Taushed ved disse Ord, der dog snart afbrødes af Forbittrelsens Skrig, medens mangfoldige Dolke og Sabler blinkede i Luften, for at træffe den ildevarslende Spaamand; men da man ikke fandt ham, tog Forbittrelsen en anden Retning, og man begyndte at sønderbugge Slæden. Da Sabler og Dolke vare for svage Baaben hertil, hentede man Drer, og selv

Damerne lagde Haand paa med, saa der tilsidst ikke blev en Splint af Slæden synlig, thi Enhver vilde bære et Stykke hjem deraf, for at brænde den ved sin Urne, som et Offer for den gientbundne Frihed.

Kort efter hørtes et Skud udenfor. „Hvad var det?“ spurgte Flere. — „Den Hest, der blev brugt til en saa uværdig Handling, lever nu ikke mere,“ sagde Husets Vert, Grev Larinski.

„Skyd I kun Hesten,“ mumlede Major Zeltner, „naar kun den gaaer fri, der først bestemte dens Gang.“ Med disse Ord hyllede han sig ind i sin Domino, og sneg sig bort.

Syttende Capitel.

En Klosterhistorie.

Midt under disse Opttrin nærmede Casimir sig til Adalbert, og bad ham at træde ind i et lille Cabinet ved Siden af den store Sal. Her fandt han Emilie, der nu havde taget Masken af. „Magtet De i denne Tid vel har vigtigere Ting at tage Vare,“ sagde Emilie, „saa bede vi Dem dog om at skienke os en halv Time, saameget mere, da vi snart paa lang Tid maae forlade Dem.“

„Hvorledes har du fundet Emilie?“ spurgte Adalbert, „og hvorledes ere I komne her?“

„Det kan du nu erfare, hvis du har Lyst dertil,“ svarede Casimir, „men da du dog altid har baaren Godhed for Emilie, og da hun er langt mere veltalende, end jeg, saa skal hun fortælle dig det.“

„Jeg vil ikke undslaae mig derfor,“ sagde Emilie smilende, „hvis Adalbert vil høre paa mig.“

Da Adalbert erklærede sig villig hertil, begyndte Emilie følgende Fortælling:

Efter vor mislykkede Flugt blev jeg behandlet aldeles som en Fange i Starostens Huus. Endelig en Morgen tidlig sendte han mig en Pige, der skulde pakke mit Tøi ind. Noget efter traadte han selv ind i mit Kammer, og bad mig følge sig. — „Hvor skal jeg hen?“ spurgte jeg. — „Da Opholdet her nu ikke kan være Dem behageligt,“ svarede han, „saa har jeg ganske troet at handle efter Deres Ønske og i Deres Land, i det jeg opsogte et bedre Sted for Dem, mit Huus skal imidlertid efter kort Tids Forløb igien staae Dem aabent, og jeg vil under andre Omstændigheder ansee Dem som den første Prydelse deri.“ — Med disse Ord bød han mig sin Arm, og førte mig meget artig ned ad Trapperne til den underste Gang, hvor flere Tienere ilede mig i Møde, og hjalp mig med mine Rejseklæder. „Ingen af disse Folk skal følge Dem,“ sagde han; „da De er mig saa kjær, og da jeg skatter Dem saa høit, ønsker jeg selv den Ære at ledsage Dem og sørge for Deres Bequemmelighed.“ Dermed trykkede han et Kys paa min Haand, og behandlede mig overhovedet med en Ærbødighed, der rigtignok her, saameget jeg ellers selv elsker den ydre Anstand, forekom mig som en bitter Spot. Han ledsagede mig ned til Bognen, hjalp mig selv op deri, og tog derpaa Plads ved min Side, medens hans troeste Tjener satte sig hos Rudstøen, hvorpaa Bognen rullede ud af Porten. — „Dette ligner jo en Bortførelse,“ sagde jeg smilende. — „Er

det saa, da er det en Bortførelse til Deres eget Bedste," svarede han, og talte derpaa om ligegyldige Gienstande, ligesom om Intet var foresaldet. Vognen rullede hurtig affted, vi havde toldt Risikken med os, saa vi paa intet Sted behøvede at stige ud. Endelig efter otte Timers Kiørsel kom vi forbi en stor Bygning paa en Høi. „Hvad er det for en Bygning?" spurgte jeg. — „Et Carmeliterkloster," var Svaret. Til min Forundring saae jeg, at Vognen bøjede af fra Landeveien, og nærmede sig til Carmeliterklosteret. „Her bliver De," sagde Starosten, i det vi rullede ind i den mørke Gaard, „indtil Deres gamle Befindighed vender tilbage, jeg haaber, at det ikke vil vare længe, før det skeer."

Jeg blev nu med megen Salvelse modtagen af Abbedissen, der uden Tvivl alt skriftlig var underrettet om Starostens Villie, og der holdt en lille Tale til mig ved min Indgang i Klosteret. Denne Tale behagede mig ikke stort, og hun selv heller ikke, thi hun saae kold og kiedsommelig ud. Starosten saae jeg ikke mere, ja han betraadte neppe Klosterets Dørtærskel, men førte strax bort igen. —

Noget af det Vigtigste, jeg i mit Liv har lært, er at finde mig i enhver Stilling, som jeg ikke kan forandre, og at plukke de Blomster, der vore paa min Vej, hvor saa de end ere. Neppe havde jeg derfor været nogle Dage i Klosteret, før jeg lagde den Plan at udbrede

Munterhed og Smag selv indenfor Klostermuren, og da de ældre Nonner luffede deres Øren for mine Raad, saa henvendte jeg mig til de yngre, jeg begyndte med at smigre dem, jeg roste deres Udvortes, og fortalte dem, hvad de gierne gad vide, jeg hørte med Taalmodighed paa deres smaa Hemmeligheder, jeg gav dem Raad, trøstede dem og viste dem Deeltagelse, og beklagede dem, naar Noget gik dem imod, men jeg loe ogsaa af deres Drømmerier, jeg spottede dem, naar de lode Hovederne hænge, og opmuntrede og morede dem for Næsten saavidt og saa ofte jeg formaaede.

Der vare tre unge Piger i dette Kloster, der vel bleve opdragne her, men dog ei vare bestemte til at tage Sløret, disse søgte jeg især at vinde, jeg underviste dem i det franske Sprog, jeg fortalte dem lystige Historier, jeg rettede paa deres Dragt, og lærte dem, at man ogsaa kunde klæde sig smagfuldt i et Kloster, jeg viste dem, hvorledes de skulde lægge Udtryk i deres Dine og i deres Smil, jeg sang og dandsede for dem, jeg lærte dem ogsaa selv adskillige muntre Sange, ved hvilke Bestræbelser jeg snart vandt deres Venstab og deres Fortrolighed.

Det varede ikke længe, før Abbedissen erfoer, hvorledes jeg opdrog mine nye Veninder, dog syntes hun ikke tilfreds dermed, men satte mig strengt i Rette formedelst min verdslige Tænkemaade, og uagtet jeg forestillede hende, at disse Børn skulde ud i Verden igien, hvor det tidt

afhang af en Piges ydre Bæsen, af hendes Talenter, navnlig hendes Sang og Dands, ja af hendes Paaklædning, hvorledes hendes Fremtid skulde blive, saa vilde dog den gamle Abbedisse intet høre derom, men truede mig med at fjerne mig fra Nonnernes Selskab, hvis jeg ikke forandrede min Opførsel.

For alt det Øvrige havde jeg ikke desmindre vel erhholdt Tilgivelse, men, skiondt jeg ellers ikke er tilbøielig til Bitterhed, tillod jeg mig dog tilsidst en Bemærkning, der i det mindste deri lignede Synderne mod den Helligaand, at den ei kunde tilgives, thi en Dag, da hun havde kiedet mig meer, end sædvanligt, med sine Formaninger, sagde jeg, i flere Nonners Paahør: "Hendes Tunge er saa hvas, at ikke engang hendes egne Dænder kunne trives i Nærheden deraf, men have været nødte til at flytte." Ved disse Ord, der troeligt bleve hende berettede igjen, havde jeg udtalt min Fordømmelsesdom, der samledes et Raad af de ældre Søstre, som alle bleve enige om, at jeg fordærvede de yngre, og at jeg derfor aldeles burde fiernes fra deres Samfund.

Omtrent midt i September, en Maaned efter min Indgang i Klosteret, maatte jeg da, i Følge Abbedissens Befaling, forlade Hovedbygningen og flytte ned til Gartnerstien, der var en Lægesøster, og beboede et lille Huus ved Enden af Haven, hvilket dog endnu var indsluttet af Klosterets Ringmuur.

Denne Gartnereske havde, skøndt hun ikke mere var ung, et ganske takkeligt Udvortes, hun forekom mig ogsaa mindre streng, end Abbedissen; desuden fastede Morgensolen sit Skin paa hendes smaa Værelser, der vare langt lysere, end Gellerne i Klosteret, jeg var derfor ganske tilfreds med min Forviisning, og tænkte kun paa, hvorledes jeg skulde tæmme min ny Vertinde.

For at naae dette Maal, anvendte jeg nogle smaa Konstgreb, der sielden i mit Liv have slaaet mig feil: Jeg begyndte med at følge hende i Haven og beundre hendes Anlæg og Blomsterbede, jeg hjalp hende med at plukke Frugter og opbinde de sildige Efteraarsplanter, jeg spurgte hende om Blomsternes Navne, forundrede mig over hendes Hukommelse, og rettede hende aldeles ikke, naar jeg mærkede, at hun tog feil. Mange af hendes Blomster tog jeg hjem, og tegnede dem af, jeg tegnede ogsaa Helgenbilleder for hende, som hun med megen Ansigt tog og bevarede, endelig udkastede jeg et Billede af hendes lille Huus og af Klosterhaven, hvilket glædede hende meer, end alt Andet. Om Aftenen fortalte jeg hende Meget om Verden og om Livet udenfor Klostermuren, hvilket hun, der var særdeles nysgierrig, gierne lyttede til; ja da jeg mærkede, at det ei var hende ukiært, roste jeg desuden hendes Forstand og hendes Udvortes, og beviste hende med mange Exempler, at det sielden var den uersarne Ungdom, men den modne

Ekionhed, forenet med Klogskab, der beherskede Verden og Menneſkene. Ved alt dette vandt jeg lidt efter lidt hendes Godhed, ſaa hun tillod mig ganske alene at vandre rundt i Haven, hvor og naar jeg vilde.

Mit ſtorſte Savn paa dette Sted — De vil ſmile, naar jeg ſiger Dem det — mit ſtorſte Savn paa dette Sted, ſiger jeg, var, at der ikke engang i det hele Kloſter fandtes et Speil. Da jeg bad Abbediſſen derom, og ſagde, at jeg ikke kunde undvære det, ſvarede hun, at ſlig verdslig Forſængelighed ikke ſkulde finde Næring indenfor diſſe Mure. Herover var jeg nærvæd at fortvivle, og jeg veed Intet, der ſaaledes forbittrede mig Opholdet i Kloſteret, ja jeg troer virkelig, at denne Mangel var en Hovedgrund til min paafølgende Flugt.

I Kloſterhaven opdagede jeg imidlertid ſnart en Kilde, der løb langſomt og halvt ſkult bag Siv og andre Vandplanter. Til denne Kilde vandrede jeg nu hver Morgen, jeg udføgte det ſtilleſte Sted deri, det afgav rigtignok kun et ufuldkomment Speil, men i Mangel af et bedre hjalp jeg mig dermed, indtil midt i October, da Iſen endelig dækkede det.

Ved at følge Kildens Løb, ſaae jeg, at den tabte ſig under en Bue i Kloſtermuren. Denne Bue var, uden Tvivl fordi Kilden tidt efter en Regn ſtrømmede over ſine Bredder, temmelig ſtor. Jeg fik derfor det Indfald, at jeg maaskee giennem denne Bue kunde finde en Ud-

gang af Klosteret, jeg steg da med Forsigtighed ned derunder, og kunde virkelig, naar jeg hørte mig noget, trænge ind i den smalle Hvælving, men mine øvrige Forhaabninger tilintetgiordes snart, thi tykke Jernstænger gik fra Muren dybt ned i Jorden, og lukkede Udgangen for enhver menneskelig Skabning; dog havde jeg paa dette Sted en vid Udsigt over Sletten, og steg siden ofte derned, for at mit Dje kunde dvæle paa en Glæde, der ikke begrænsedes af Klostermuren.

For Næsten vandrede jeg ofte rundt i Haven, for at see, om der ikke fandtes noget ubevogtet Sted i mit Fængsel, hvorfra jeg kunde undslippe, men dette var ikke Tilfældet, thi hiin Muur lignede ikke dem, man ellers finder i Polen, den var tvertimod meget stærk, og desuden saa høi, at man aldeles ikke kunde klatre derover.

Til andre Tider drev Kiedsomheden mig til at læse, men der fandtes næsten ingen andre Bøger i Klosteret, end urimelige Legender, gamle latinske Psalmer og Bønnebøger, tilligemed en Beretning om Klosterets ældre Tilstand, i fire store Bind. I Legenderne bladede jeg tidt, ja da Gartnerstuen bad mig derom, læste jeg undertiden høit for hende deri. Mange forunderlige og utrolige Eventyr maatte jeg saaledes giennemgaae, til siden Glæde for mig, men til stor Opbyggelse for min Selskabsfæst. En Dag bragte hun mig blandt Andet en Bog, der indeholdt Fortællinger om store Forbrydelser

mod Klosterets Helligdom, hvilke vare blevne strengt straffede allerede i denne Verden. I denne Bog læste jeg en Beretning, der, i det den opbyggede min Selskabsjester, og befæstede Troen hos hende paa Klosterets Uforkrænkethed, indgav mig ganske andre Tanker. Fortællingens Indhold vil jeg i Korthed sige Dem. En Nonne, der havde en Elsker, og var meget ilde tilfreds med sit Klosterliv, brugte, for at undslippe af sit Fængsel, følgende List: først gav hun sin Elsker et Bink om sin Plan, derpaa satte hun Ild paa sin Seng, hendes Elsker sprang paa samme Tid over Muren, satte en Strikkestige til hendes Vindue og bortførte hende. Kort efter skede Anstrik, Nonnerne løb sammen og fandt Sengen og Bærelset i Luer. En Deel af Klosterbygningen brændte, og kun med stor Anstrengelse reddede man det øvrige. Imidlertid faldt Ingen paa at forfølge den bortløbne Nonne, som, efter Alles Mening, havde fundet sin Død i Flammerne. Hun undkom saaledes til et fremmed Land, hvor hun giftede sig med sin Elskede, men, lagde den fromme Fortæller til, hun fandt ingen Fred og Lykke i sit Ægteskab, hendes Samvittighed bebrejdede hende bestandig den frække Handling, og endelig, da hendes Mand og hendes Børn vare døde, reiste hun tilbage til Klosteret igien, angav sig selv, fik Tilgivelse formedelst sin store Anger, og levede fremdeles, som en bødferdig Synderinde, til sin Dødsdag i Klosteret, til hvilket hun,

for at erstatte den Skade, hun havde anstiftet, opoffrede alt sit timelige Gods.

Denne Fortælling frembragte et meget forskielligt Indtryk paa mig og paa min Tilhørerinde, hun hørte Begyndelsen med Skræk, men fandt derimod stor Opbyggelse, da Enden kom, jeg derimod fandt Begyndelsen flygtig, men Enden syntes mig at antyde en svag Siæl, der ikke vidste at bruge den Frihed, den ved sin dristigste Handling havde forskaffet sig. Dog denne min Mening sagde jeg naturligtviis ikke til min Selskabsjæster.

En Morgen, da jeg stod under Muren ved Kildens Udlob, hørte jeg pludselig min Veninde Gartnerskens Røst. „Hvad har De for, Frøken Emilie?“ raabte hun. — „Jeg kaster kun et Blik ud af mit Fængsel,“ sagde jeg, „det kan vel ikke ansees for nogen Synd af En, som aldeles intet Løfte binder til Klosteret.“ — „Duffer De at see Dem om, da skal jeg vise Dem en bekvemmere Plads,“ svarede hun, og førte mig nu til en Udkant af Haven, der laae skjult bag Træer. Her maatte jeg først love hende en hellig Tausshed, derpaa tog hun to løse Stene ud af Muren, og nu aabnede der sig et lille Hul, giennem hvilket man kunde see langt ud paa den store Slette, og jeg opdagede desuden, at en temmelig bred Sti her slyngede sig tæt op til Klostermuren.

Imidlertid tænkte jeg tidt paa den Fortælling, jeg nylig havde læst om den bortflygtede Nonne, ofte kunde

jeg ikke sove om Natten for disse Tanker, og tilsidst besluttede jeg at forsøge et lignende Eventyr.

Jeg saae tidt en ung Bønde, der bragte forskiellige Fornødenheder fra den nærmeste By til Klosteret, og der ofte handlede med Gartnerken, han og den Præst, der læste Messer i Klosterkirken, vare de eneste Mænd, jeg, siden Starostens Afreise, havde bemærket indenfor disse Mure. Imidlertid blev det ikke gierne seet, at jeg talte med ham, dog var jeg undertiden tilstede, naar Handler bleve sluttede, og jeg mærkede da, at Møys, saaledes hed denne Mand, var meget begierlig efter Penge, herpaa byggede jeg min Plan.

Først skrev jeg et Brev til Oberst Czernim, der, uagtet han aldrig havde viist mig selv nogen synderlig Belvillie, dog elskede Casimir, og der desuden vel neppe, hvis jeg kiendte ham ret, vilde lade nogen Leilighed ubenyttet, hvorved han kunde overliste de Klostergeistlige.

I dette Brev meldte jeg ham først mit Opholdsted, dernæst tilstod jeg ham i de meest smigrende Udtryk, jeg kunde opfinde, at jeg alene stolede paa ham og hans ridderlige Tænkemaade, jeg bad ham derpaa om at fortælle dette Brevs Indhold til Casimir, og om at ile mig til Hielp saa hurtig som muligt. Jeg lovede desuden hver Morgen at være tilstede ved Havemuren, naar han da gav sig til Kiende ved et Tegn, som jeg nævnede ham, da skulde jeg vel angive, hvad der videre maatte skee.

Endelig bad jeg ham om paa min Negning at udbetale ti Ducater til Overbringeren.

Jeg ventede nu med Utaalmodighed paa, at Mloys igien skulde besøge Klosteret, neppe indfandt han sig, før jeg ilede ud, for at træffe ham, naar han kom tilbage. Denne Gang naaede jeg imidlertid ikke mit Ønske, thi til min store Sorg mødte jeg flere af Nonnerne i Haven, hvorfor jeg maatte vende tilbage med usorrettet Sag.

Bed det næste Besøg af Mloys var jeg heldigere, jeg ilede ned, fandt Haven tom, og skyndte mig hen til Muren, hvor jeg tog de to Stene bort, saa jeg kunde oversee et Stykke af Gangstien. Da Mloys var omtrent tyve Skridt borte fra mig, kaldte jeg paa ham, han saae sig forundret om, endelig mærkede han, hvorfra Stemmen kom, og nærmede sig. Jeg lovede ham en kostbar Ring, og desuden ti Ducater, hvis han vilde bære mit Brev til Obersten, hvis Navn er saa bekendt i disse Egne, at han vanskelig kunde forseile ham. Mloys, hvem man rimeligviis aldrig havde tilbuden saamange Penge, betænkte sig et Dieblisk, endelig lovede han at bringe Brevet. „Ringen faaer du af mig,“ sagde jeg, „de ti Ducater betaler Obersten dig.“ Derpaa bandt jeg baade Brev og Ring fast til en Steen, og kastede dem samlede over Muren, jeg ilede nu tilbage til min forrige Plads, og saae med Tilfredshed, at Mloys holdt Brevet i sin Haand.

Jeg ventede med stor Spænding paa min Plans Udfald, men det gik anderledes, end jeg tænkte, thi endnu samme Dag blev jeg kaldet til Abbedissen, der til min Skræk viste mig mit eget Brev, hvorefter hun tiltalte mig ligesaa strengt, som om jeg havde begaaet en virkelig Forbrydelse. Brevet havde hun faaet af Mloys, der vel haabede en stor Belønning for sit Forræderi. Nu blev Blæk Pen og Papiir taget fra mig, Nabningen i Muren forsvandt, og det blev mig strengt forbuden at gaae i Haven, med mindre Gartnersken ledsagede mig.

Men dette Forbud blev ikke efterlevet, min Veninde Gartnersken, der skulde passe paa mig, var vel noget vred i Begyndelsen, men lidt efter lidt vidste jeg at berolige hende, og efter et Par Dage kunde jeg igien gaae alene i Haven, med den Betingelse, at jeg gik tidlig om Morgen, før Monnerne kom derned.

En Morgen, da jeg stirrede paa Muren, og tænkte paa mit forsvundne Haab, mærkede jeg tydelig, at Nogen kaldte paa mig, jeg nærmede mig nu, og hørte til min Forundring, at det kaldte anden Gang. — „Hvem er der?“ spurgte jeg. — „Det er mig, Mloys,“ svarede Nøsten, „jeg har i Gaar Nat hugget et nyt Hul, for at tale med Frokenen.“ — „Hvor kan jeg fæste Lid til den, der alt engang har bedraget mig?“ sagde jeg. — „Det kan Frokenen nok,“ svarede han, „thi jeg seer, at jeg ingen Fordeel har af at bedrage hende, den fordømte Abbedisse gav

mig ikke en Skilling derfor, ja hun tog endog den Ring fra mig, som jeg havde faaet, men vil nu Frøkenen give mig et nyt Brev og de ti Ducater oven i Kiøbet, da skal jeg bringe det hvorthen Frøkenen vil."

Jeg bestilte ham nu igien til den næste Morgen, skrev en ny Billet til Obersten, istedenfor Blæk brugte jeg nu Blyant, og istedenfor Papiir et Stykke Pergament, som jeg rev ud af en Tegnebog. Denne Billet bandt jeg atter til en Steen, og kastede den næste Morgen over Muren til Mloys, tillige forsikrede jeg ham om, at Obersten nok skulde give ham de ti Ducater, hvorpaa han gik.

I stor Ubished tilbragte jeg nu de næste otte Dage, paa den niende Morgen hørte jeg virkelig det aftalte Tegn. Jeg ilede hurtig hen til den ny Abning i Muren, og saae da til min store Glæde Casimir og Oberst Czernim, der stode paa Veien nærved Klostermuren, og ledsagedes af Mloys. Da jeg havde overbevist mig herom, skrev jeg paa Stedet en ny Billet, hvori jeg bad dem at benytte den Leilighed, jeg næste Nat skulde give dem, til at trænge ind i Klosteret. Denne Billet bandt jeg atter til en Steen, og kastede den over Havemuren.

Min Plan var allerede for længe siden lagt, neppe mærkede jeg, at min Selskabsfoster var falden i Søvn, før jeg satte et Lys under min Seng, der, da den var af tørt Træ, hurtig antændtes. Seng, Vagner og Sengeskælder brændte snart, og Bærelset fyldtes med Røg, saa

jeg var nærved at gøres, jeg ilede da ud paa Gangen, og taug endnu stille, saalænge til Væggene ogsaa begyndte at brænde, da skreg jeg høit, bankede paa Gartnerskens Dør, underrettede hende om Faren, og løb op og vækkede Nonnerne, der kom i den yderste Angst. Snart var det hele Kloster i Bevægelse, men tillige i den største Forvirring, jeg overtalte en af Nonnerne til at ringe med den store Klokke, og bevægede en anden til at aabne Porten, hvoraf strax en Mængde Mennesker strømmede ind, for at redde og slukke. Mellem disse vare ogsaa Casimir og Czernim, og medens Hæbhuset stod i Flamme, og ingen af Nonnerne tænkte paa mig, rakte Obersten mig en Kappe, som jeg kastede over mig, og en Hat, som jeg trykkede dybt ned over min Pande. Derpaa ilede vi alle Tre ud af Porten, og ankom i Gaar, uden noget Slags Forsølgelse, til Czernims Slot, hvorfra vi, saasnart vi havde Pas, tænkte at flygte til Gallizien.

„Jeg vil kun lægge til,“ sagde Casimir, „at Onkel Czernim kom til mig tre Dage før min Afreise, og viste mig Emilies Brev, som Følge deraf erklærede jeg mig villig til at reise til Warschau, men neppe var jeg kommen en Miil bort, før jeg for Guld og gode Ord overtalte min Ledsager til at svigte min Faders Tillid. Vi ilede da begge til Czernim, der strax fulgte mig til det Kloster, hvori Emilie var indspærret.“

„At vi kom her til denne Fæst, er min Skyld,“ sagde Emilie, „De vil maaskee ei finde det unaturligt, at jeg, efter en saa lang Gensomhed, vilde see et Blik af den store Verden igien.“

„Du behøve vi vel neppe engang at forlade Landet,“ anmærkede Casimir, „med den Gamles Magt er det forbi, imidlertid ønsker Emilie hans Tilgivelse, og kan du skaffe os den, skal du have Tak; kan det imidlertid ikke gaae, da kunne vi vel ogsaa hielpe os igiennem uden Tilgivelse; i alle Tilfælde seer han Ingen af os igien, før det Baand, der forbinder os, er uopløselig knyttet.“

Attende Capitel.

Branden.

Da Adalbert havde forladt sin Broder, mødte han Grev Larinski, der omfavnede ham, og der i denne Nat syntes at have glemt det afmaalte Væsen, som han ellers viste. Han tilstod for Næsten, at han havde indrettet den hele Fæst, for at udforske den almindelige Stemning, derfor lod han ogsaa Folkesangeren komme, derimod havde han, før Bonaventuras Ankomst, aldeles Intet vidst forud om de Efterretninger, denne bragte.

Paa Gangen havde en Mængde af Grev Larinskis Undergivne samlet sig. Her saae Adalbert ogsaa til sin Forundring Jøden Salomon, ved hans Side stod Pater Vincent, omgivet af Mængden, til hvem han berettede, hvad der var foregaaet i Warschau.

„Hvorledes er Pater Vincent kommen her?“ spurgte Adalbert.

„Det var netop ham, der sad i den sorte Slæde,“ svarede Bonaventura, „siden lod han sig overtale til at følge mig herhen, hvor vi vidste, at der var en stor Forsamling af vore mægtigste Medforbundne.“

„Jeg løb langt foran Slæden,“ sagde Salomon, „hvis Bei jeg havde udforsket, paa det jeg kunde opmuntre Bønderne til at redde ham, da fandt jeg Herr von Jaleski, der strax samlede flere Mænd, og der har stridt i Nat, som den unge David imod Philisterne.“

„Det var virkelig den gode Salomon, der først blev Marsag til min Redning,“ sagde Munken.

„Og det var vel fortient, thi han har engang frelst min stakkels Benjamin af de Ugudeliges Hænder.“

„Vi leve i underlige Tider,“ anmærkede Czernim, da Sværmen havde adspredt sig, „medens de Netroende bortføre en Kvinde fra Klosteret, vorder en Munk frelst af en Bantro.“

„Hvorledes skal jeg forstaae det?“ spurgte Pater Vincent.

„Lige efter Bogstaven, Munk! thi vi have ogsaa udebet Bedrifter, hvormed vi kunne prale, vi have brændt et Huus og bortført en Jomfru af Klosteret, siden jeg saae dig sidst.“

„Gud forbyde, at en slig Daad skulde plette Frihedens Morgenrøde!“ sagde Munken.

„Clericus clericum non decimat,“ svarede Czernim, „det er udlagt, den ene Navn hugger ikke Dinene ud paa den anden, men hvor blev ellers Major Zeltner af?“

„Han sneg sig nu nylig ud af Porten,“ sagde Salomon.

„Det var Skade, thi jeg er ret fiærlig stemt imod ham, ja jeg kunde falde ham om Halsen i Nat og kysse ham af lutter Taknemmelighed, blot fordi jeg veed, at jeg har Lov til at slaae ham ihjel i Morgen.“

„Hvad er det for et rødt Skæer hist paa Himlen?“ spurgte pludselig Leontine. — Alle ilede til Vinduene.

„Det er et Skæer, som Maanen udsender efter sin Nedgang,“ sagde En. — „Det er umuligt,“ svarede en Anden,

„thi Skæeret kommer jo fra Østen.“ — „Det ligner et Nordlys,“ sagde en Tredie. — „Den hellige Jomfru fri os, det er Ildløs!“ raabte Munken.

„Hvad!“ sagde Czernim, „to Gange i Nad, det er altfor meget.“ —

„Det kommer fra Østen, hvor vort Huus ligger,“ sagde Leontine. — „Spænd for!“ raabte Adalbert, „vi ville see, om Munken har Ret.“

„Jeg følger dig, min Dreng,“ sagde Czernim, „vil du være med, Broder Vincent?“ —

„Han maa med mig til Krakau,“ gienmælede Bonaventura, „der kan han virke bedre for den gode Sag.“

Czernim, Leontine og Adalbert toge nu Afsked og kørte bort. De hørte Klokkerne ringe i de Landsbyer, forbi hvilke de kørte. De pidskede stærkt paa Hestene, og i en halv Time tilbagelagde de Veien til S., og saae nu virkelig til deres Skræk, at det var Starostens Slot, der brændte. En Masse af Mennesker strømmede fra Staden derud, Taget stod alt i lys Rue, medens de nederste Vinduer kun glødede, og viste, at Ilden her

endnu var indsluttet i Bærelserne. Lidt efter lidt kom ogsaa her de blodrøde Tunger frem udenfor, medens Nøgen udbredte sit sorte Slør ovenover. Det var kun Hovedbygningen, hvori Ilden rasede, de mindre Bygninger i Nærheden derimod stode endnu uskadede, skændt de, saavel som den gamle Borg i Baggrunden, vare røde af Ilden, ja endog Marken rundt om Slottet var stærkt oplyst af Gien-skinnet. Det var blifstille, da Adalbert kom, men strax efter hævede Blæsten sig, og begyndte sin forfærdelige Leeg med Luerne, hvoraf tusinde Gnister opstege, og fore langt ud i Marken, medens Alfen nedfaldt paa de Omstaaendes Klæder, ligesom flyvende Sneeslokker. Til Lykke bar Vinden fra de andre Bygninger. Starosten stod rolig midt iblandt Mængden og uddeelte sine Befalinger. Alt forlænge siden havde han selv ladet anskaffe et Par Brandsprøiter, der frembragte en fortræffelig Virkning, hvorimod de Slukningsanstalter, der kom fra Staden S., næsten vare ubrugelige. Imidlertid hørte man Røer, der brølede, og Heste, der bevægede sig uroligt i Staldene, medens utallige Duer fløi høit i Luften, og omkredsede deres gamle Bolig, som de i Farens Dieblig ikke vilde forlade, ja Flammerne, der saa ofte ere sammenlignede med Slangar, udøvede ogsaa her den tiltrækkende Kraft, som enkelte Slangar skulle besidde, i det de strakte dem i Bugter mod de forstrækkede Dyr, der først i større, derpaa i mindre Kredse dreiede sig om dem, indtil de

endelig med forbrændte Binger nedfant i Dødens aabne Svælg. —

Leontine hestede sine Dine med Smerte paa disse Dyr, hvoraf de fleste vare vante til at tage deres Føde af hendes Haand. Aldalbert ilede imidlertid til sin Fader, og tog efter hans Anviisning virksom Deel i Slutningen.

Udseelig hørte man en Hund, der tudede vildt i det brændende Huus. Lyden kom fra et lille Kammer i en Sidesloi, hvor Ilden først sildigere var trængt hen. Kort efter blev det ulykkelige Dyr synligt i et Vindue. Dyret skialv af Skræk, Haarene rejste sig i Børster om dets Hoved, og rundt om det lyfte Flammerne. Det var den stakkels Fidelio, der, paa det den ikke skulde følge Casimir, var bleven indspærret her. I Skrækken havde Ingen tænkt paa den, og uagtet Muderne i dens Fængsel alt vare sprungne af Hede, kunde den dog ikke undslippe.

„D, den stakkels Hund! kan den ikke reddes?“ raabte en af de qvindelige Tilskuere. — „Den maa brændes,“ var Svaret, „den kunde nu ikke frelses, selv om den var et Menneſke.“ — „Med mindre den hellige Antonius vilde forunde den sin Hielp,“ sagde en Geistlig, i det han tog sin Hat af, og blottede sin ragede Tisse. — „Der ſkeer intet Mirakel for en Hunds Skyld,“ svarede en af Tilskuerne. — „Have ikke undertiden selv Orkenens og Havets Dyr forkyndt de Helliges Magt?“ gjennæle-

de den Geistlige. — „Det var i gamle Dage, nu skeer ikke saadant meer.“ — „Ville ikke de Hellige hielpe, saa maae de Bannhellige forsøge, hvad de formaae,“ sagde Czernim og greb en Dre, med hvilken han, uden at agte paa de Omstaaendes Raaben, ilede ind i Slottet.

„Han kommer aldrig levende igien,“ raabte man rundt omkring. — „Hører I, hvordan Hunden tuder i Flammerne? Nu brænder den,“ sagde En. — „Lad den brænde,“ svarede en Anden, „saa fører den intet christent Menneffe meer i Fristelse.“ — „Oberst Czernim er ingen ret Christen,“ sagde den Første, „han er en halv Hedning, ellers havde han ikke saa gale Indfald.“ — „Hvis disse fornemme Folk brød dem ligesaa meget om en fattig Karl, som om en Hund,“ anmærkede en Tredie, „saa stod det bedre til med os, end det nu staaer.“ — „Fy, Mand! Obersten er en god Christen,“ svarede en Fierde, „thi han hader Musserne.“ — „Seer I, der sank Hunden ned i Luerne,“ sagde den Første. — „Nu ere de begge døde, thi Hunden tuder ikke meer, og Luen flaaer ud af alle Vinduer,“ sagde den Anden. — „Gud være denne Mand naadig, thi han er død uden Bod og Sacrament,“ sagde den Geistlige.

Under denne Samtale stod en Mand med sneehvide Haar midt i Forsamlingen, og stirrede stivt paa Ilden. Han indfandt sig først, efterat Czernim var borte, og syntes ikke at agte paa eller at høre, hvad der blev

talt omkring ham. Kort efter kom en af Slottets Tjenere, med Haaret i Uorden og med forvildede Blik; da han fik Die paa den Gamle, skreg han ham ind i Øret: „Michael! Oberst Czernim er midt i Branden.“ Den Gamle blegnede ved disse Ord, og hele hans Legeme skælvede. „Hielp, du hellige Stanislaus!“ udbød han, „før skal mit Kied blive til en Afsejeb og mine Been til brændende Kul, før han skal blive der.“ Under disse Ord ilede han bort.

Imidlertid trængte Czernim ind i Sidesloien, hvor Ilden endnu ikke ret havde faaet Magt, han steg op ad en Trappe, der alt begyndte at antændes, og gik ind i en lang Gang, der var fuld af Røg. Da han var vel bekendt med Husets Indretning, lykkedes det ham snart at naae og aabne det lille Kammer, og at udrive Fideles af sit Fængsel. Men da han igjen kom ud paa Gangen, væltede Flammerne sig imod ham fra den Trappe, hvoraf han nylig var stegen op. Nu tænkte han paa at springe ud af et Vindue, men dette maatte han opgive, thi Vinduerne paa Gangen og i de tilstødende Kammere laae saa høit over Jorden, at han aldeles ikke uden Hielp af en Stige kunde slippe ned derfra. Han erindrede da, at der nærved Gaarden paa den anden Side af Gangen fandtes en Jernport, der rigtignok ellers bestandig stod lukket, men som man nu, da der var saa Meget at bierge, vel kunde have aabnet. Herhen ilede han da, men til sin

Førfærdelse fandt han Porten i Laas, og uagtet han hamrede stærkt derpaa med sin Dre, modstod den dog alle hans Anstrengelser. Imidlertid nærmede Flammerne sig, saa han ei kunde komme tilbage igien, Nogen truede med at qvæle ham, medens Fidelio, der trængte sig tæt til hans Side, løftede sit Die mod ham med det samme Udtryk, hvormed Mennesket i Farens Stund pleier at skue op til Himlen og til de frelsende Magter over sit Hoved.

Gzernim hævdede da igien sin Arm, og hamrede stærkt paa Jerndøren, han raabte ogsaa høit om Hielp, men al hans Moie var spilt, og hans Kraft udtømmedes. Endelig sank han aldeles haabløs til Jorden, og lænede sig til en af Jernstængerne, medens Fidelio lagde sit Hoved i hans Skød, og stirrede paa ham. Saaledes havde han alt siddet i nogen Tid, Flammerne hvislede imidlertid over ham, og et langt Kobberør, der løb nær ved hans Side, og var bestemt til at opvarme Gangen, glødede allerede med dunkel Farve, da hørte han pludselig En, der langt borte kaldte paa hans Navn. Han svarede strax, og sprang op og hamrede igien paa Jernstængerne, der nu tiendelig begyndte at opvarmes. Kort efterklang Stemmen nærmere. „I den hellige Jomfrus Navn, hvor er De?“ raabte den. — „Her, ved Gangens Ende,“ svarede Gzernim. Nu hørte han i nogen Tid Intet meer, imidlertid blev det lange Kobberør bestandig rødere, Jernstængerne bleve bestandig hedere, og han havde næsten igien opgivet alt

Haab, da Jernporten pludselig udenfra blev aabnet, hvorefter den gamle Michael traadte ind med en Hovednogle i Haanden, med forbrændte Klæder, og med et Ansigt, der næsten var ukiendeligt af Røg og Gede. Uden at mæle et Ord greb han Czernim om Livet, og bar ham med Ræmpkraft ned ad Trappen og ud i Gaarden, hvor de mødte Adalbert, der nu først hørte den Fare, hvori hans Onkel havde været.

Neppe var Czernim udenfor, før Husets Tag styrtede sammen, og der blev et pludseligt Mørke, kort efter sloge Querne, der et Dieblis syntes qvalte, frem igien af Ruinerne, og Flammen lignede et Træ, der, efterat Stammen er fældet, vel aldrig naaer sin gamle Høide, men der nu fra Roden skyder mangfoldige Sideskud.

„Det var Hielp i Nøden,“ sagde Czernim, „jeg pleier ellers ikke at plage Vorherre med mine Bønner, men den Gang jeg saae Ildens Drage, der blæste Røgen imod mig af sine Næsebor, da foldede jeg mine Hænder, og tænkte igien paa min Børnelærdom, det skal jeg ikke negte.“ — „Det var en dristig Gierning,“ sagde Adalbert, i det han betragtede den sammenstyrtede Bygning. — „Skulde jeg da lade Hunden brænde, naar jeg kunde redde den?“ spurgte Czernim, „men hvor blev den ellers af?“ — „Den staaer bag ved dig,“ svarede Adalbert. — „Og hvor er min brave Redningsmand?“ — „Himlen veed, hvor han har skiult sig.“ — „Siig ikke

Casimir Noget om dette Bovestykke!" — „Hvorfor?" — „Engang i min Ungdom reddede jeg en Kvinde af Weichselen, hun var ung og deilig, og jeg kunde have forelsket mig i hende, men jeg reiste bort og saae hende aldrig mere." — „Af hvad Grund?" — „Af den Grund, at jeg var for stolt til at modtage nogen Tak," sagde Czernim, „og det er jeg endnu."

Imidlertid syntes selv den dyriske Natur at ane, hvad den skyldte sin Frelser, thi ligesom til Trods for Czernims sidste Ord nærmede Fidelio sig logrende, og slikkede hans Haand, kort efter var den forsvunden, og Ingen saae, hvorefter den ilede.

Endelig lykkedes det at sætte Flammen Grændse, alle Udbygninger bleve staaende, Hovedbygningen brændte af ligetil Grunden. Da Ilden imidlertid begyndte paa Loftet, fik man Tid til at redde det bedste Indbo, tilligemed Penge, Kostbarheder og vigtige Papirer, thi alt dette havde sin Plads i de nedre Værelser; kun de prægtige Billeder i Starostens Kammer bleve ikke reddede. Ved nærmere Undersøgelse erfarede man, at det var den gamle Michael, der først havde vakt Gaardens Folk og advaret dem om Faren, ogsaa ved Godssets Nedning viste han sig meget virksom, men neppe var man Herre over Ilden, før han atter forsvandt, og det var ikke muligt at opspore hans Opholdssted.

Starosten var imidlertid nødt til med sin Familie

at flytte over i den gamle Borg, der dog endnu stod, trods al sin Brostfældighed, medens det ny Slot alt var sunken i Gruus, og han maatte saaledes selv beboe den Bygning, som han nylig havde forvandlet til et Fængsel.

Der udbredte sig snart det Rygte, at Ilden var paasat. Desuden forsvandt to Sienere, der i lang Tid havde udmærket sig ved Troskab, efter Branden, uden at Nogen vidste, hvad der var bleven af dem. For Næsten gave de anstillede Undersøggelser ingen Oplysning om Ildens Marsag, heller ikke tillod den almindelige Giering, der strax efter udbrod, længe at heste Blikket paa denne Begivenhed.

Neppe var Familien igien samlet paa det gamle Slot, før Czernim meddelte Starosten Efterretningen om Opstanden i Warschau. „Jeg fik alt Brev derom i Gaar Aftes,“ sagde Starosten sukkende, „Drenges Ubesindighed synes nu at seire over Mandens giennemtænkte Planer, men Blendværket vil ikke vare længe.“

„Europas Magter vil neppe mere taale, at Polen trædes under Fodder,“ sagde Adalbert.

„Beed du, ubesindige Yngling, hvad Europas Magter ville taale! Troe J at Preussen for Eders Styld vil miste det mindste Stykke Land, eller England den mindste Handelsfordeel? Troe J, at man i Wien ikke føler Stødet, naar Bevæggelser opstaae i Gallizien? Troe J, at Frankrig, senderrevet af Partier, som det er, kan

og vil sende Eder en Hær? Frankerig maa jo dog ønske, at et mægtigt Rige mod Osten truer Tydskland. Erklærede Frankerig imidlertid, trods al sund Politik, Rusland Krig, da baiede snart den hvide Fane i Lyon og i Marseille, da greb Vendée til Baaben, da hævede Jacobinerne deres Røst i Paris, og den ny Borgerkonge, som de kalde ham, laae da snart begravet under sit Riges Ruiner."

"Nu vel, saa ville vi stole paa vor egen Kraft," sagde Czernim.

"Den Afstandiges Kraft kan være for en Tid, og han kan da synes at udrette det Utrolige, men seent eller tidlig hører Spændingen op, Slaphed følger efter, og Eders falske Frihedskærlighed vil da styrte Landet i Undergang."

Udalbert, der vel følte, at han ikke burde følge sit Forsæt længere, anmodede nu sin Fader om en Samtale under fire Dine. Heri erklærede han ærbødigt, men tillige bestemt, at det var hans Hensigt at dele Skiebne med sine Brødre og at kæmpe mod sit Lands Fiender.

Starosten saae overrasket paa ham, endelig sagde han: "Er det virkelig min Søn, Udalbert, der taler saaledes til mig?" — "Det er Deres Søn, Udalbert, der, med al Ærbødighed for sin Fader, endelig føler, at den Umyndighed maa ophøre, hvori han kun altfor længe har levet."

"Det er en Flyvegrille, fremavlet af den urolige
En polsk Familie. II.

Tid, overlæg det Hele bedre, og du vil betænke dig!" —
 „Nei, det er ingen Flyvegrille, som Letsind undfangede, og
 som Frygt igien kan tilintetgjøre, det er fuld og overtænkt
 Alvor, og jeg vilde foragte mig selv ligesaa meget, hvis
 jeg nu i Kampens Stund forlod mit Land, som om jeg,
 i det Dieblis, De selv truedes med Vold og Overlast,
 vilde forlade Dem, min Fader!"

„Jeg trues virkelig med Vold og Overlast," sagde
 Starosten, „min Magt vil brydes, mine Undergivne ville
 forlade mig, vil da ogsaa du, min Søn, følge deres
 Exempel?" — „Ingen af disse skal krumme et Haar
 paa Deres Hoved, saalænge jeg kan føre et Sværd,"
 raabte Adalbert, „Alt vil jeg opoffre for Dem, kun ikke
 mit Land, min Troskab og min Overbeviisning."

„Det vil sige, Alt, kun ikke dit Naseri og dine for-
 døvelige Planer," svarede Starosten, hvorpaa han hen-
 faldt i dybe Tanker.

„Det er en betænkelig Tid, hvori vi leve," sagde
 han endelig, „Familiebaand sønderrives, gamle Venstaber
 brydes, Vulkaner komme frem paa Steder, hvor man
 mindst anede dem; rører en Haand sig, da røre sig tusinde
 Hænder paa samme Tid, som om der vare stærke Traa-
 de, hvormed de hang sammen, og dog opdages intet Midt-
 punkt, ingen Hovedmand, thi de synlige Spillere ere Ma-
 rionetter, og den Mand, der leder det Hele, ligger des-
 værre skjult i Tankens stilleste Nige, i Hierternes Afstro-

ge, paa Steder, hvor ikke den længste og mægtigste Haand endnu har røvet sig hen."

I dette Dieblit aabnedes Døren, og en Diener nærmede sig med et Brev.

Neppe saae Starosten Udskriften, før han hurtig aabnede og gienmemløb det. — „Flygtet!“ raabte han, og satte sig meget alvorlig ned og læste videre. Paa samme Tid vinkede han med Haanden til Adalbert, at han skulde gaae; men denne var neppe kommen til Døren, før Starosten kaldte ham tilbage igien og sagde: „Da du har havt een Hemmelighed for mig, kan du maaſkee have flere, skulde du saaledes ikke vide Noget om din Broder Casimir?“

Nu tilstod Adalbert, at han havde seet Casimir paa Maskeraden, og begyndte, efter at have bedet sin Fader tilgive ham, en kort Beretning om hans seneste Historie.

Neppe hørte Starosten, at Casimir havde bortført Emilie, før den stærkeste Rædsel malede sig i hans Ansyn, og han stirrede ud i Luften, som om han saae et Spørgelse foran sig. Kort efter sprang han op med Forbittrelse, og Adalbert undredes over den Lidenskab, hvori den Mand kom, som nylig med saamegen Værdighed havde baaren de tungeste Banheld.

„Forbandelse over hende!“ raabte han, „jeg har elsket hende, hun var engang min Stoltthed, men nu er hun min Skændsel og min Affky, og jeg maa forbande

hendes Fødselsstund. Gid Jorden havde aabnet sig og opslugt hende, før jeg skulde høre dette, og hvis hun gifter sig med ham, da var det bedre, at Tungen vendte sig i hendes Svælg og kvalte hende, før den beseglede denne Forbindelse, ja bedre var det, at hun viedes til Døden, saaledes, som Døertroen maler den, med Lee og Timesglas, langt bedre var det, at Ormen krob igiennem hendes Hjerte, end at hun skulde vies til Casimir."

"Hvorfor indjager dog denne Forbindelse Dem en saadan Afsty?" spurgte Adalbert.

"Hvorfor!" gientog Starosten, "det kunde jeg maaskee sige dig — men nei! — først ikke derefter! — gaa og kald paa Czernim, Adalbert! Intet Dieblif maa han tove, hører du? Hvert Minut er vigtigt."

Da Czernim kom, sluttede Starosten sig inde med ham; hvad de afhandlede med hinanden, fik Adalbert ei at vide, men noget efter kom Czernim ud og befalede, at hans Slæde skulde forspændes.

"Hvad er det for en Dæmon, der driver Eder?" spurgte Adalbert.

"Spørg ikke derom, Adalbert! — Emilie, nu hun trøster sig nok, men det smerter mig for den stakkels Casimir, der har sat sin hele Lykke paa dette Kort. Farvel, Adalbert! See at erfare Noget om Michael!" Dermed satte han sig i Slæden, og ilede afsted saa hurtig han kunde.

Attende Capitel.

Den gamle Tiener.

Smidlertid havde Efterretningen om Opstanden i Warschau ogsaa udbredt sig over de sydlige Provindser; her, som i det hele Land, blev den modtagen med Jubel og med den høieste Begeistring. Alle de sædvanlige Arbeider hvilede nu, og man tænkte kun paa at forberede sig til Kampen. Mangfoldige Landser og Sværd kom frem, der tilforn vare gienste i Husene og i Hytternes hemmeligste Braaer. Hvo, der intet andet Baaben eiede, greb til sin Bæ, som om han nu, i Vinterens Midte, ventede en ny Høst. Den gamle Nationaldragt kom igien til Syne, den hvide Drn og den polske Hue bleve baarne i Triumf giennem Stæder og Landsbyer. Al Standsforskjel syntes ophævet, den Rige delte sin Overslod med den Fattige, og denne misundte ikke længere hiin, thi Alle følte, at de vare Brødre, fødte af samme Moder, som de nu samtlige skulde forsvare.

Geistligheden viste stor Iver for den fælles Sag, Præster og Munkte traadte frem med Korset i Hænderne,

og opmuntrede Almuen med deres Taler, Helgenes Billeder bleve baarne rundt i Procession, Folket knelede for dem, Munke og Nonner fulgte dem med brændende Børllys, og nedbade Held over Landet; i Kirkerne sang man *Te Deum*, ligesom efter en vunden Seier, og geistlige Melodier blandede sig med gamle Folkesange, der nu til Gien-gield, fordi de saalænge havde været bandlyste fra det offentlige Samkvem, klang dobbelt høit og lydeligt paa Alles Læber.

Adalbert og Leontine delte den almindelige Begeistring, de ilede begge fra Huus til Huus, for at uddele Penge og Baaben blandt Almuen. „Hvad jeg eier, er ikke længere mit," sagde Leontine, „al min Formue skal være offret til mit Land." — „Før De saaledes offerer Deres Eiendom, skulde De dog betænke Fremtiden," sagde Starosten. — „Her er Intet at betænke," svarede Leontine, „seirer mit Land, da ere mine Skatte vel anvendte, gaaer det til Grunde, da behøver jeg ingen Eiendom."

I disse Dage erfarede Starosten meer, end nogensinde, at han, trods de Forbedringer, han havde indført, og de nye Huse, han havde ladet bygge, ikke var elsket af sine Undergivne; ja et Par Trudsler mod de Russisfsindede og mod Forræderen fra Targowicz, paa hvilke han selv maatte høre, viste ham endog, at hans personlige Stilling i denne Egn ikke var ganske sikker. Desuagtet syntes han rolig, han befalede over sine Undergivne, bestyrede sit

Guds, og udkastede Planen til en ny Bygning, som om Intet var foregaaet; ja, saa stor er Vanens og den ydre Værdigheds Magt, at mange af dem, der ivrede hestigt imod ham i hans Fraværelse, uvilkaarlig boiede sig og udførte hans Bud, saasnart han traadte frem iblandt dem.

Maaskee var det endog til Starostens Held, at hans Slot i denne Tid afbrændte, thi derved stillede de Flestes Vrede, og de begierede ikke nogen videre Hævn.

Paa denne Tid modtog Starosten et Par Pinier fra Czernin, der meget vidroge til at berolige hans Sind. For Næsten følte han vel, at han ikke længere havde noget blivende Sted i sit Hiem, hemmelig lod han derfor sine Kjøstbarheder indpakke, og beredede sig til at flygte jo før jo heller.

Adalbert talte i denne Tid kun lidet med sin Fader, men en Eftermiddag, da han stod i Begreb med at følge Leontine paa en Ridetour, blev han pludselig kaldet ind i Starostens Værelse.

„Jeg forlader nu for en Tid dette oprørte Land,“ sagde Starosten, „og hvorledes end dine Tanker ere, saa ønsker jeg dog, at du skal følge mig.“

„Jeg anseer det for min Pligt at blive her i Landet,“ svarede Adalbert.

„Men hvis jeg nu befalede dig at følge?“ — „Saa maatte jeg dog blive,“ svarede Adalbert.

„Da vil jeg sige dig, hvorledes det vil gaae,“ gienmælede Starosten rolig, „J ville kæmpe tappert, J ville maaſkee endog i Begyndelsen vinde nogle Fordele, men dette vil netop ſkade Jer allermeeſt, da det vil fylde Eders Siæle med Overmod, og lære Eder at foragte den overlegne Fiende, for hvilken J dog tilſidſt maae vige.“

„Og hvorfor ſkulde det ikke lykkes et kiægt og begeiſtret Folk at tilkæmpe ſig ſin Frihed?“

„Fordi Ruſlands Hielpeskilder ere mangfoldige Gange ſtorre, end Eders, fordi J ſelv ikke engang vide at benytte de Fordele, J beſidde; thi jeg kiender diſſe Patrioter, de tale fortræffeligt for dem, de yttre de meeſt heroiske Grundſætninger, men ſaaſnart det gielder om Handling, om Opfyldſen af alle de ſmaa Fordringer, hvoraf alt Stort beſtaaer, da vide diſſe Drømmere aldeles ingen Beſted; og medens de ſværme og prale, ſynge deres Frihedsſange og ſtride med hverandre, overvælde Modſtanderne dem upaatvivlelig, og ſlaae dem Bærg af Hænderne.“

„Nei,“ raabte Adalbert, „den ægte Storhed frembringes ei ved at ſammendynge det Smaa, af blotte Sandſkorn bygger man ingen Verden, og Ingen kan oploſe den ſtore Sobieſkis Daad i Atomer.“

„Det mener jeg dog, at man kan,“ ſvarede Starosten, „for Neſten ville J ſnart fortryde denne Troløſhed,

naar Giengieldelsens Time engang slaaer, og naar Sibériens Jisfængsel aabner sig for Eder."

"Vil da aldrig Giengieldelsens Time slaae for vore Fiender?" spurgte Aldalbert, „for disse grusomme Horder, der have begravet vore Landsmænd levende i hundredviis, der have opskaaet de svangre Qvinders Liv, der have hængt vore Adelsmænd og Præster ved Siden af Hunde? I Sandhed man maa vel tilgive et stolt og ædelt Folk, om det ei vil leve i Fællesskab med saadanne Barbarer."

"Bonaventura har fundet en lærvillig Skolar i dig," sagde Starosten, og vendte sig om til sin Pult og taug. „Siig mig endnu Get," udbød han endelig, „er dette Sværmeri først nu opstaaet i din Siæl, eller var du i længere Tid anstuckken deraf?"

"Jeg har bestandig haft et Hierte for mit Folks Ulykke," svarede Aldalbert.

"Men stod du ogsaa tidligere i Forbindelse med de saakaldte Patrioter?"

"Ja, jeg vil ikke negte det."

"Gaa!" sagde Starosten, „jeg har nu tabt alle mine Børn."

Aldalbert gik nedslagen og mismodig, thi hans Faders eensomme Stilling rørte ham virkelig, og han følte, at denne ikke havde ganske Uret, naar han troede at være bedragen af ham.

Strax efter steg Aldalbert til Hest, for at følge Leontine, der, efter Tienernes Sigende, nylig var reden bort alene. Da han kom forbi det afbrændte Slot, vinede han Pater Vincent, der stod tankefuld og betragtede Ruinerne. — „Hvad tager du dig for her, gode Fader?“ spurgte Aldalbert. — Da hævede Munkens sit Hoved. „Er dette Alt, hvad der er tilbage af din Faders Borg?“ spurgte han. — „Dette er den sorgelige Rest af en forsvunden Herlighed,“ svarede Aldalbert. — „Ja vel, ja vel!“ sagde Munkens, „hvomoder Guds derfor ikke af Guds Palladser, I Mægtige! thi de skulde være, som Nomadernes Telte, der opslaaes den ene Dag, og nedbrydes den anden; saalænge de staae, skues de af Vandrerens i det Fjerne, og Røgen hvirvler sig over deres Spidser i Luften, men, naar de ere nedbrudte, sees Intet uden øde Steder, en udslukt Brand og Aske, der flyver for Vinden.“

Uden at svare derpaa, holdt Aldalbert stille i Munkens Nærhed. Denne tilstod ham nu, at han egentlig kom, for at afhente ham selv til en Syg, der længtes efter hans Nærværelse. Til dette Besøg var Aldalbert ogsaa villig, og red langsomt videre ved Munkens Side. Denne mærkede snart sin Ledsagers Mismod, og spurgte om Grunden dertil. Aldalbert fortalte ham nu sin Samtale med Starosten, og tilstod oprigtig, at dennes sidste Ord smertede ham i den inderste Siæl.

Munken sukkede dybt, da han hørte dette. „Alt desværre,“ sagde han, „i slige forviklede Forhold er det vanskeligt at staae reen; saaledes nødtes ogsaa jeg til at sluffe en ædel Beskytterinde, der havde sat sin Lid til mig, thi jeg kunde ikke aabenbare hende vor Plan, uden at styrte Landet i Ulykke.“

Kort efter, da Tusmørket frembrød, nærmede de sig til en Hytte, der laae dybt inde i Skoven, omgiven af Grantræer, hvis Grene bøiede sig under Vægten af den hvide Sne. Da Aldalbert kom indenfor, saa han en gammel Kvinde, der spandt i en Krog af Værelset, medens en brændende Fyrrepind tiente hende til Lys. Ovenpaa den store Dør var der strøet Straa, og paa Straaet hvilede den gamle Michael med halvdslukkede Øine.

„Er det min Herres yngste Søn, der staaer ved mit Leie?“ spurgte Michael. — „Ja,“ svarede Aldalbert. — „Min Herres Søn er god,“ sagde den Gamle, „hvem veed, om han ikke forbarmer sig over en døende Forbryder.“

„Hvi kalder du dig en Forbryder?“ spurgte Aldalbert, „du er jo ikke skyldig i nogen Brøde.“

„Før du dømmer derom, maa du høre hans seneste Gierning,“ gienmælede Pater Vincent.

Da Aldalbert havde samtykket deri, begyndte Michael følgende Fortælling:

Jeg har bestandig elsket den gamle Tid, da de Fornemmes Boliger stode aabne for Enhver, ligesom Kirkerne, da Adelsmanden spiste ved det samme Bord, som hans Tienere, da Sangerne droge fra Huus til Huus, medens den Døttærskel var hædret, indenfor hvilken de satte sig. Disse Tanker skulde jeg ikke for mine Landsmænd, jeg fandt Mange, der tænkte, som jeg, og da Patrioternes Selskaber dannede sig, blev ogsaa jeg indviet deri.

Men uagtet jeg saaledes vandt Manges Tillid og Vennskab, kunde jeg dog aldrig tænktes min Herre, dette viste han mig saa tydeligt, at jeg længst havde forladt hans Tjeneste, hvis ikke en stærk Drift bandt mig til de Steder, hvor jeg først saae Dagens Lys.

Starosten fandt sig ogsaa i min Nærværelse, og skændte han ikke havde høie Tanker om mig, stode han dog paa min Ærlighed, hvorfor han, som den unge Herre vel veed, i mange Aar betroede mig Opgigten over Tjenerne, og da jeg blev ældre, maatte jeg affkrive hans Brevskaber. Ja, uagtet Starostens Strengbed mod Alt, hvad der erindrede om de gamle Dage, ofte vakte min Rummer, saa lærte jeg dog at tie og at taale i Haab om en bedre Fremtid. Saaledes levede jeg, uden at vække Mistanke, og kunde ogsaa, da jeg erfarede Udskiligt, af og til give mine Landsmænd nyttige Bink, indtil den ny russiske Spion, der kalder sig Major Zeltner, kom hertil. Denne var vel bevandret i sit Haandværk,

han fattede strax Mistanke til mig, og udspeidede Alt, hvad jeg tog mig for, hvilket han fortalte Starosten, der allerede tidligere var forbittret paa mig, fordi han troede, at jeg undertiden havde taget Junker Casimirs Parti imod ham; men nu blev han mig dog mere fiendsk, end nogensinde, og tilsidst bestemtes det, som en af mine Medtjenere, der lyttede ved Døren, hørte, at jeg skulde tages fast og sendes til Warschau.

Samme Aften, paa hvilken jeg erfarede min Herres Plan, pakkede jeg mit Tøi sammen og flygtede bort. Fra den Tid af levede jeg skjult hos Bønderne i Egnen, og uagtet Starosten bød trehundrede polske Gylden og Mere til den, der vilde opfange og udlevere mig, saa var der dog ingen af de fattige Mænd, der vilde werde en Forræder. Ivertimod hørte de gierne paa mig, naar jeg talte om Fremtiden og om Polens Frihed, ja om Natten fulgtes vi ad i Skovene, og huggede Træ til Landsker, som vi om Aftenen hemmelig tilskare, hvorefter vore Smede besloge dem med Jern. Flere Gange mødte vi ogsaa Junker Casimir paa affides Veie, men han loe kun ad os, truede med Fingeren og sagde Intet.

Før tre Uger siden besøgte jeg Oberst Czernim, der fortalte mig, at den afdøde Frues Broder, Bonaventura Saleski, skulde rejse til Warschau. Da jeg kiendte ham godt, ilede jeg til ham, og bad, at jeg maatte følge med, som hans Diener. Dette tillod han, og jeg havde saale-

des den Glæde at see den store Befrielsesdag, som jeg i saamange Aar havde ventet. Ja jeg fandt endog Leilighed til at komme bort fra Warschau, en Dag før min saakaldte Herre, og ilede da strax hjem, men af denne min tidlige Hiemkomst høstede jeg desværre kun en bitter og ildesmagende Frugt.

Det har længe staaet mig for Dine, hvorledes al Lykke veg bort fra vor Egn, da Starosten forlod den gamle Borg, og flyttede ind i den ny. Jeg blev derfor i mange Aar boende i den gamle Bygning, efterat alle de Andre vare borte, endelig maatte jeg, efter Starostens strenge Befaling, forlade den, og jeg veed Intet i mit hele Liv, der er gaaet mig mere til Hierte.

Lidt efter lidt kom der adskillige nye Tienere paa Gaarden, der havde andre Tanker, end jeg, om mange Ting. Vi Eldre derimod meente dog nu, som før, at de nye Moder vanskelig havde kunnet trænge ind i Landet, hvis ikke Adelen var afvejen fra deres Fædres Skikke, og var draget bort fra disses Boliger. Hvilken Krænkelse det var for os, da den forladte Bygning endnu oven i Kiøbet blev forvandlet til et Fængsel for Misdædere, kan jeg ikke her sige. Hvad mig angaaer, da kunde jeg tidt om Natten ikke sove for de urolige Tanker, der opstode hos mig, ja det ny Slot forekom mig ofte, som en hæslig Trolde fra Udlandet, en Fiende, der maatte udslættes af Jorden, før de gamle Tider kunde vende tilbage. Dette erklærer

nu vel den ærbørdige Pater Vincent for Vanvid og Sværmeri, frembragt af mit melancholiske Blod, og dog kan jeg tidt ikke aflade at tænke saa den Dag i Dag.

Den Aften det brød løs i Warschau, stod et stort Huus i Flamme, hvilket, som man sagde, var Tegnet for de Sammensvorne, at Opstanden skulde begynde. Da jeg saa dette, var det ligesom en Indskydelse kom over mig, og ligesom En hviskede til mig: „Gaa hen og gjør ligesaa.“ Dette klang mig nu for Ørene baade Nat og Dag, baade under og efter Kampen, og neppe var jeg hjemme, før jeg kaldte et Par af mine fortroligste Medicinere sammen, og meddelte dem, hvad jeg havde seet, jeg aabenbarede mine inderste Tanker for dem, jeg lagde dem det paa Hjertet, og formanede dem til, at de nu skulde nytte Diebliffet, og vove en tapper Gierning, og opbrænde den forhadte Bygning; midt under Branden, naar en stor Mængde Mennesker var samlet, vilde jeg da fremtræde og forkynde Opstanden. Ved denne Tale saa mine Fortrolige paa hinanden med betænkelige Blik, men tilsidst vidste jeg dog at vinde dem, og det syntes som om de ikke kunde modstaae mine Ord. Vi bleve da enige om at opbrænde Slottet den næste Nat, indtil den Tid besluttede vi ogsaa, at fortie de vigtige Nyheder fra Warschau.

En af mine Forbundne, der laae i mit forrige Bærelse, paatog sig at lægge Haand paa Bærket. Dette var saameget deslettere, da Herskabet i denne Nat var

fraværende. Starosten blev vel, som vi siden erfarede, hjemme, men deraf lode vi os ei afftrække fra vort Forsæt. Natten var for Næsten stille, saa vi kunde haabe, at Ilden ikke vilde udbrede sig udenfor Hovedbygningen, alle Husets Folk bleve vi enige om at advare i Tide, paa det intet levende Menneske skulde komme til Skade.

Alt om Aftenen opgav jeg den Plan, selv at for-
tælle Mængden min vigtige Nyhed, thi det forekom
mig, som om jeg ikke kunde taale Synet af Ilden. Jeg
overlod da til mine Medforbundne at bekendtgjøre Op-
standen, men i Forvirringen skede det ikke, og hiin glædelige
Efterretning udbredede sig igiennem Andres Mund, før
vi kunde forkynde den.

Da Natten kom, gik jeg til Sengs, men jeg kunde
ikke sove, jeg væltede mig om paa mit Leie, og følte en
Ild i mit Hjerte, ligesom det var mig selv, der brændte.
Et Dieblisk faldt jeg dog hen i en Drøm, hvori jeg saae
min gamle Herre, Starostens Fader, der stod ved min Seng
med et vredt Ansyn, i Haanden holdt han en glødende Jern-
stang, som han løstede i Beiret for at knuse mig. Da jeg
fort efter vaagnede, bares det mig for, at vi vilde begaae en
ond Gierning, og jeg stod op og skyndte mig ud for at
hindre den. Men det var for silde, jeg saae alt Querne,
der vare indsluttede i Bygningen, ja de runde Tagvin-
duer glødede saa stærkt, at jeg meente, det var onde Man-

der, der sadde under Loftet og truede mig med ildrøde Dine.

Jeg skreg da høit og advarede Alle om Ilden, der snart brød frem med stor Magt. Jeg styrtede mig ogsaa ind i Huset og reddede Alt, hvad jeg kunde naae, kun de fremmede Herrers Billeder lod jeg brænde, og jeg negter ikke, at jeg, midt i min Angst, dog følte et Slags Glæde derover.

Da jeg troede, at mit Arbeide var forbi, og at der nu Intet af Vigtighed var, som jeg kunde redde, kom der en af dem, der vare i Ledtog med mig, og fortalte, at Oberst Czernim var nær ved at døe i Flammerne. Uden at vide, paa hvilken Side jeg skulde søge ham, styrtede jeg da ind i det brændende Huus, thi Obersten havde været min Ven og Beskytter, og jeg havde gierne styrtet mig i den gabende Afgrund, for at redde ham. Jeg gik opad de brændende Trapper, trængte ind i Værelser, hvor jeg stod omringet af Luer, jeg vandrede over Gløder, og agtede ei, at Dørene styrtede ind efter mig, at brændende Bælter faldt ned ved min Side, at Gnisterne saarede mig, og at Flammerne grebe efter mig, som efter et sikkert Bytte. Endelig var jeg saa lykkelig at høre hans Nøst og at redde ham ved Hielp af en Hovednagle, som jeg af en Hændelse havde ført med mig, da jeg flygtede fra Slottet.

Kort efter ilede jeg tilbage til dette Huus. Saalkænge

Branden varede, sølte jeg mig kraftig, som en Bjørn i Skoven, men da jeg kom hjem, dirrede mine Been under mig, og jeg maatte gaae til Sengs. Jeg havde faaet dybe Saar, der smertede mig meget, og der Dag fra Dag forværredes, saa jeg snart begreb, at jeg ikke kunde leve længe. Da kaldte jeg Pater Vincent og skriftede for ham. Han forskrækkedes over mit Skriftemaal, og først efter hans Tale indsaae jeg, hvor ugudelig jeg havde handlet. Han raadede mig til offentlig at bekiende min Synd og lide den Straf, Menneffene vilde paalægge mig. Dertil er imidlertid ingen Tid, thi der er Koldbrand i mine Saar, mine Been ere uden Følelse, og Døden nærmer sig alt til mine Indvolde. Imidlertid er det mig dog en Trøst, at jeg inden mit Endeligt har seet min Herres Søn, at hans Døie har betragtet mig uden Afsky, og at hans Tunge ikke har forbandet mig, før jeg kom til Ende med denne Bekiendelse.

Ndalbert var dybt rystet ved den gamle Tieners Ord, „jeg tilgiver dig af Hiertet,“ sagde han, „thi det er jo ingen Ondskab, men kun et vildt Sværmeri, der har ledet dig paa Afveie.“

„Boer nu Starosten paa det gamle Slot?“ spurgte Michael. — „Ja, vi boe Alle der,“ svarede Ndalbert. — „Det er mig ligesaa stor en Trøst, som om den evige Gud havde tilgivet mig min svare Synd,“ sagde den Gamle.

Udalbert sad endnu et Par Timer ved den Syges
 Leie og tiltalte ham med venlige Ord. Derpaa gik han
 bort, men lovede dog snart at komme igien; dette sit Løfte
 kunde han imidlertid ikke opfylde, thi den Gamle døde
 allerede den anden Morgen i Dagbrækningen.

Tyvende Capitel.

En uventet Ulykke.

Da Adalbert kom hjem, var det over Midnat, imidlertid fandt han endnu Husets Folk oppe og i stor Bevægelse. Da han spurgte om Marsagen hertil, hørte han, at Leontines Hest var kommen hjem uden Rytter, og at hun selv intet Sted var at finde. Adalbert stod som lynslagen ved denne Efterretning og mælede intet Ord, men snart samlede han igien sin Kraft, thi han følte, at det nu ikke var Tid at give efter for Smerten. Han befalede flere af Folkene, at de skulde ride ud paa forskellige Veie og opsoge hendes Spor. Man forsikrede ham om, at dette allerede, efter Starostens Befaling, var skeet. Kort efter kom en af de udsendte Ryttere tilbage med en Mand, der paastrød at have seet en Skæde fiøre mod Syd, omgivet af beræbnede Ryttere; senere kom en Bonde, der noget før Solens Nedgang havde seet Iwan, skjult i en Grøft, deraf sluttede Adalbert, at Major Zeltner var Ophavsmanden til dette Foretagende, og af Skædens Retning formodede han, at det var Zeltners Hensigt at ile til Gallizien, der er det nærmeste Grændseland.

„Jeg vil selv til Krakau,“ raabte Adalbert, „jeg vil tale med hendes Broder, imidlertid maae I Andre igien sende Nyttene ud paa forskjellige Veie, den, der opdager blot Sporet af hendes Slæde, vil jeg belønne, saa han skal worde en rig Mand, hvor jeg saa skal tage Pengene fra.“

Kort efter kom ogsaa Starosten: „Der seer du,“ sagde han, „de første Følger af Eders Opstand, Brand følger paa Brand, og Bortførelse paa Bortførelse; hvor Alle handle efter Godtbefindende og Lidenstaa; og hvor ingen Lov mere gielder, høre saadanne Gierninger til Dagens Orden.“

Adalbert svarede intet, en usigelig Angst drev ham afsted, og endnu før Morgenens frembrød, steg han til Hest og red til Krakau, hvor han ankom uden Hindring, thi Kosakkerne, der skulde bevogte Grændsen, vare nu forsvundne. I Krakau var der en usædvanlig Mennekesvimmel paa Gaderne, men Ingen agtede stort paa Adalberts Spørgsmaal, og Ingen vidste, hvor Leontine var.

Først efter lang Søgning fandt Adalbert Bonaventura, der havde forandret Bolig, og stod og pudsede sit Gevær, da Adalbert kom. — „Hvad er paa Færde?“ spurgte Bonaventura, „hvi seer De saa forstyrret ud?“ — „Leontine er bortført,“ svarede Adalbert. — „Hvad siger De!“ raabte Bonaventura, og slap Geværet, saa det med Klang faldt til Jorden. — „Ja, Zeltner har bortført hende.“

— „Zeltner!“ gientog Bonaventura, og gik heftig op og ned i Bærelset, men endelig efter nogen Tid syntes han at besinde sig, og hans Træk bleve roligere; „jeg kiender Leontine,“ sagde han tilsidst, „med Guds Hielp har det ingen Nød, hun finder nok Veien hjem.“ — „Koldbierdede Menneske!“ raabte Adalbert, „kan ikke Deres Nærmeistes Stiebne, ikke et saa elskværdigt Bærsens Ulykke røre Dem?“ — „Forstaa mig ret!“ gienmælede Bonaventura, „om Leontine var i de fierneste Lande, da vilde hun dog med lufkede Dine finde Polen igien, thi hun har en Magnet i sit Bryst, der er ligesaa sikker, som den, der leder Trækfuglen over Havet.“ — „Skulle vi da lægge Hænderne i Skiødet og vente, til hun maaskee kommer igien af sig selv?“ spurgte Adalbert. — „Hvad vi kunne, skulle vi gjøre,“ svarede Bonaventura.

Adalbert spurgte da om Major Zeltner og hørte, at han endnu nogle Dage efter hiin Masquerade, enten af Trods eller i Tillid til den polske Høimodighed, havde levet rolig i Krakau, men tilsidst var han flygtet, Ingen vidste hvorhen.

Bonaventura gik nu ud og talte med sine Venner, hvorpaa der skede Efterforskninger paa alle de Veie, der føre til Gallizien, men her var intet Sted noget Spor at opdage.

Gjernim, Pater Vincent og mange Andre, der havde seet Leontine paa Masqueraden hos Larinski, gjorde Alt,

hvad der stod i deres Magt, for at finde hendes Spor, men alle deres Bestræbelser vare til ingen Nytte.

„Det er rimeligst, at hendes Mandsmand har taget Veien giennem Lithauen,“ sagde endelig Bonaventura.

Adalbert begav sig nu selv paa Veien til Lithauen, og Bonaventura fulgte ham, overalt mødte de Mænd og Unglinger, der drog til Warschau, syngende patriotiske Sange, men intet Sted fandt de Spor af Leontine.

Efter at de over i otte Dage havde giennemstreift Landet, blev endelig Bonaventura utaalmodig. „Jeg rejser ikke længere,“ sagde han, „vi maae skamme os, at vi over vort eget Tab glemme, hvad vi skyldte vort Fædreland.“

„Saa reis De hjem i Guds Navn!“ svarede Adalbert, „jeg vil imidlertid ile til Lithauen, thi jeg hviler ikke, før jeg har fundet hende.“

„De finder hende ikke, og bliver kun fangen af Russerne,“ svarede Bonaventura, „Leontines Hierte kan ene vindes paa Balpladsen, den, der griber til Vaaben mod Landets Fiender, vil være hende fiarere, end den, der løber Verden rundt, for at finde hende selv.“

Adalbert sølte Sandheden af disse Ord, desuden troede han det muligt, at Leontine i hans Fraværelse selv havde funden Veien hjem. Efter en lang Kamp med sig selv besluttede han derfor at aflade med sin Omflakken, og at vende hjem igien med Bonaventura.

Paa Tilbageveien var Bonaventura fuldkommen rolig, ja endog munter, han talte tidt med Adalbert om Leontine, og viste, hvor umuligt det var, at hun, efter sin Character, kunde taale noget Uværdigt; han fortalte ogsaa, at hun allerede i sin Barndom tidt havde været borte i flere Dage, saa man troede hende fortabt for bestandig, og dog var det, ligesom en høiere Haand vogtede paa hende, thi hun vidste at finde Veie paa de vanskeligste Steder, og var bestandig vendt sund og munter tilbage igien.

Denne Tale fandt Indgang i Adalberts Siæl, han trostede sig med, at Ufskyldigheden maatte staae under de høiere Magters særdeles Baretægt, ja han flammrede sig fast ved denne Tanke, ligesom den Skibbrudne flammer sig fast ved den beskyttende Bælke.

„Det er umuligt, at Leontine kan taale noget Uværdigt,“ sagde han ved sig selv, „enten er hun da død, eller hun lever reen og ophøiet over enhver Skyld; er hun død, da vil jeg søge hende mellem de Døde, og lever hun, da vil jeg lægge mit Haab i Himlens Hænder, og uden Forbehold vie mig til den Gierning, hvorefter ved Leontines Bifald ene kan vindes.“

Da han kom hjem, fandt han endnu intet Spor af Leontine, men Starosten var flygtet, og havde efterladt følgende Brev:

„Hvad du saa troer om denne Opstand, som jeg maa betragte som Polens Ulykke, saa anseer jeg det, efter noiere Eftertanke, nu selv for det Bedste, at du, medens jeg er borte, ikke forlader dit Hiem; men det er min alvorlige Villie, og hvis du endnu agter derpaa, min strengeste Befaling, at du i denne Tid ikke forlader Godset; thi jeg indseer nu, at een af os maa blive tilbage, paa det ikke Alt skal komme i Uorden. Dette forstaaer sig egentlig af sig selv, og du vil, naar du læser indlagte Papirer, hvori der findes en Udsigt over Godsets Bestyrelse, snart begribe det; og tro mig: Den der bestyrer sin Eiendom til Landets Fordeel, er en bedre Statsborger, end den, der forsømmer det Nærmeste, for at drage paa Eventyr. Du er jo desuden ingen Kriger, Alt, hvad man kan fordre af dig, er et Bidrag i Penge, derfor vil du i min Pult finde femtusinde polske Gylden, over hvilke jeg giver dig fri Naadighed. Farvel! Jeg selv iler til Petersborg.“

„Jeg reiser dog,“ sagde Adalbert, da han havde læst dette Brev.

Kort efter besøgte Czernim ham. „Din Fader er en særdeles fin Ræv,“ sagde han, da han havde giennemløbet Brevet, „men netop derfor springer han tidt Maalet forbi; du reiser dog med os, ikke sandt?“

„Intet skal afholde mig derfra,“ svarede Adalbert, „Leontine vilde desuden foragte mig, hvis jeg blev.“

„Ja, Leontines Hierte vinder du neppe, ved at følge Starostens Raad.“

Der var nu opstaaet et fast Haab i Adalberts Siæl om at Leontine snart vilde vende tilbage, imidlertid forsømte han intet Middel for at erfare, hvad der var bleven af hende, men desuagtet syntes alle hans Bestræbelser i lang Tid at være forgieves.

Endelig reiste Adalbert med sin Onkel til Warschau, Bonaventura tilligemed flere hundrede af deres Undergivne ledsagede dem.

Førend Adalbert forlod sit Hiem, skrev han et Brev til sin Fader, hvori han bestemt erklærede, at han ei kunde opfylde hans Ønsker, i samme Brev bad han ogsaa sin Fader at efterspore Zeltners Veie, og at anvende Alt for at gienfinde Leontine.

Paa Beien underrettede Adalbert sin Onkel om den gamle Michaels Brode og om hans Endeligt, hvilket gif Czernim meget til Hierte.

En Gang spurgte Bonaventura Czernim, om han ikke vidste Noget om Casimir. — „Noget Godt veed jeg ikke om ham,“ svarede Czernim. — „Hvad er der da skeet med ham?“ spurgte Adalbert, „hvor er han?“ — „Han følger Constantin til Rusland, og er bleven en Forræder.“ — „Store Gud! hvem har sagt dig det?“ — „Jeg veed det vist, Oberst T., der ledsagede Storsyrsten til Grændsen, har selv seet ham i dennes Hær.“ — „Og

hvor er Emilie?" — "Jeg beder dig, tal ikke om hende! Ikke engang Casimir selv veed hvem og hvor hun er, og jeg har paa det helligste lovet Intet at sige dig derom."

Meer erfoer Adalbert ikke denne Gang, men til Bonaventura fortalte Czernim følgende Historie, som det maa være os tilladt her at giengive med vore egne Ord, og at fuldstændiggjøre med, hvad vi paa andre Veie have erfaret.

Et Par Aar før Polen ganske tabte sin Selvstændighed, da Litowski endnu levede ved Kong Stanislaus's Hof, besøgte han ofte den mægtige Grev M..., en af Hovedmændene for det russiske Partie. I dennes Huus levede en ung og deilig Pige, der efter Rygtet var en Frugt af en Kiærlighedsforbindelse, Greven havde havt i det sydlige Frankrig. Saameget er vist, at hun allerede i sin Barndom var kommen i Grevens Huus, hvor hun siden, ved sin Elskværdighed og Skønhed, vel ogsaa ved sit Coquetterie, udøvede et stort Herredømme og fortryllede alle Hjerter. Blandt de unge Mænd, der beilede til hendes Gunst, var ogsaa Herr von Litowski, hvis Ydre var meget tiltrækkende, og som hun af den Grund foretrak for de fleste andre. Aldeles kunde han imidlertid ikke vinde hende, før han frasagde sig al Forbindelse med sine patriotissfinede Landsmænd, og lovede, saavidt muligt, at befordre Ruslands Planer. For dette Fra-

fald lod hans Elskede, som Rygtet fortalte, ham heller ikke ubelønnet. Efter nogen Tid opvakte imidlertid den unge Dames Behagelyst og Coquetterie Litowskis Misfornoielse; da han nu tillige offentlig maatte høre den Behreidelse, at han havde solgt sit Land for en Qvindes Skyld, traf han sig, uden dog at bryde sin Forbindelse med det russiske Partie, ganske tilbage fra hende. Noget efter reiste den unge Dame til Petersborg, hvor hun indgik en ægteskabelig Forbindelse med en russisk Adelsmand. Tolv Aar senere, da Litowski ogsaa var gift, og alt havde to Børn, besøgte han, for sin Sundheds Skyld, et Bad i Böhmen. Her traf han igien sin forrige Elskerinde, hvis Mand nu var død, og der, for at adsprede sig, havde foretaget en Reise til sit Fødeland, det sydlige Frankrig, hvorfra hun nu vendte tilbage. Ved Badet fornyedes den gamle Forbindelse, og først ved Sommerens Ende reiste Generalinde L., saaledes hed Starostens Elskede, hjem til sine Eiendomme i det Indre af Rusland. Kort efter foretog hun sig en ny Reise til en Veninde, der blev indviet i Hemmeligheden. Efter flere Maanedes neder kom hun igien tilbage, og skrev nu Starosten til og meldte ham Emilies Fødsel. Emilie blev opdraget i sine Forældres Religion; for Nesten vidste hun ikke hvem de vare, og levede under et antaget Navn i Moderens Huus, indtil dennes Død, der indtraf i Emilies tyvende Aar. Den Afdødes Eiendomme deltes imellem hendes ægte

Børn, og Emilie stod, da Moderen døde uden Testament, aldeles forladt tilbage. Derfor besluttede Starosten, paa den omtalte Benindes Tilskyndelse, at tage sin Datter i sit eget Huus, hvilken Beslutning han nu, efter sin Mening, uden Fare kunde udføre, da Adalbert var udenlands, og Casimir nylig var bleven gift. Neppe havde Emilie været nogle Maaneder hos den gamle Pitowski, før hun saa aldeles vandt hans Yndest og Fortrolighed, at han spurgte hende til Naads i de vigtigste Sager, ja lidt efter lidt blev hendes Omgang ham en Nødvendighed, og han kunde ikke engang overtale sig til at stille sig fra hende, da han mærkede, at hendes Nærværelse blev farlig for Casimir. En af Grundene hertil var vel ogsaa den, at han ansaae Casimir for en egenfindig Dreng, til hvem en saa klog og dannet Pige, som Emilie, umulig kunde fatte Kiærlighed. Overhovedet betragtede han i senere Aar den ungdommelige Kiærlighed som en Grille, der næres ved Lediggang, og let kan overvindes ved Arbejde og en alvorlig Willie. Denne hans Yndlingsmening havde Emilie, da hun saa hans Glæde derover, saa ofte gientaget efter ham, og han var derved bleven saa overbevist om hendes Klogskab, at han ganske rolig saa hende lege med Ilden, ja det smigrede endog hans faderlige Forsængelighed, naar hun fik og fri, liig et Bæsen af en høiere Orden, der ikke kunde beskadiges af Flammerne, bevægede sig iblandt en Flok af Tilbedere.

Desmere forbausedes han derfor, da han, efter Alexandras Død, hørte af Emilies egen Mund, at hun elskede Casimir. Nu forandrede han pludselig sin Beslutning, og gjorde Alt, hvad der var ham muligt, for at adskille de Elskende; imidlertid kunde han ikke overtale sig til ligefrem at tilstaae sin Ungdomsforvildelse, thi en slig Tilstaaelse vilde, efter hans Formening, aldeles tilintetgiøre den faderlige Værdighed, som han ansaae det for nødvendigt strengt at vedligeholde.

Hvorledes Starostens Planer tilintetgiordes ved Emilies Snildhed, og hvorledes han nødtes til at betroe sin Hemmelighed til Czernim, have vi alt omtalt. Men i det han opløstede en Flig af det Slør, der hvilede over Emilies Fødsel, fordrede han tillige, at Czernim ikke skulde meddele hans Sønner Hemmeligheden, derimod tilod han, at Emilie, hvis det var nødvendigt, maatte erfare den.

Fuld af Skræk over den frygtelige Siengjeldelse, der truede Starosten, ilede Czernim til sit Hiem, hvor de to Sødsfende befandt sig. Czernim fiernede nu Casimir, hvis Hestighed han frygtede, derpaa indesluttede han sig med Emilie, og fortalte hende ligefrem Alt, hvad Starosten havde betroet ham. En hemmelig Rædsel rystede hendes Legeme under denne Fortælling, hun bævede som et Espeløv, og blegnede, som et Løg, hun svarede kun lidet, men alt hendes Mod syntes fra det Dieblif

knækket, endelig erklærede hun, at hun underkastede sig sin Faders Villie, og ilede, ledsaget af en tro Diener, tilbage til det Indre af Rusland, hvorfra hun var kommen.

Da Casimir vendte tilbage, var Emilie allerede borte. Han kom aldeles ud af sig selv ved at høre hendes Flugt, han græd, som et Barn, forbandede sine Slægtninge, og svor, at han langt hellere vilde opgive baade dem og sit Fædreland, end han vilde opgive et eneste Haar paa Emilies Hoved. Da Czernim kort efter et Dieblif var fraværende, kastede Casimir sig paa sin Hest og red bort.

Hvor han red hen, vidste Czernim i Begyndelsen ikke, først nogen Tid efter modtog han i et Brev den Efterretning, at man havde seet Casimir i Constantins Hær.

Fra det Dieblif, Adalbert igien havde funden No efter Leontines Bortførelse, syntes det, ligesom en høiere Kraft bemægtigede sig hans Siæl, han tvivlede nu ikke længere paa Udfaldet af det store Foretagende, han anvendte Dagen til krigeriske Øvelser, og om Aftenen læste han i militaire Skrifter, og søgte at erhverve sig de Kundskaber, der manglede ham. Dette var hans eneste Trøst i Leontines Fraværelse, og i det han saaledes bestandig handlede for det, fik Navnet Fædreland ogsaa for ham

den høie Betydning, som det har for alle hans ædlere Landsmænd.

Uf en lignende Iver beskæledes og Bonaventura, der nu blev Adalberts kiæreste Ven. Begge meldte sig til Tieneste i Hæren som Frivillige.

Ser Uger vare nu forsbundne siden Leontines Bortførelse, og endnu hørte man Intet om hende. Adalbert og Bonaventura sukkede tidt derover, men Haabet i deres Inderste forlod dem dog, under deres alvorlige Bestræbelser, intet Dieblif.

Imidlertid nærmede den russiske Hær sig allerede til Polen, uden at de militaire Poster paa Grændserne endnu vare besatte af polske Tropper. Da Adalbert omtalte dette til Bonaventura, svarede denne: „Vigegodt! vi ville dog seire og tage hine Poster tilbage igien, selv om Russerne nu besætte dem.“ — „Skulde det ogsaa lykkes, saa vil det dog koste mange kiække Krigeres Liv,“ svarede Adalbert.

Virkelig vare der Mange, der tænkte som Adalbert, og Flere dadlede bittert den Høistcommanderende, Andre derimod forsvarede ham saa heftigt, at man allerede her mærkede Spiren til den Aldsplittelse og Uenighed, der siden sonderrev det ulykkelige Polen.

Beständig gav dog endnu Folket Beviser paa den høieste Begeistring, man saae Skarer af Bønder, der med flyvende Faner og med Musik nærmede sig til Byen,

for at vie sig til Fædrelandets Tjeneste; næsten alle gyldne Smykker bleve nedlagte paa Fædrelandets Alter, Mangfoldige, og deriblandt Bonaventura og Gjernim, offrede den største Deel af deres Eiendomme til deres Land, og Penge strømmede ind til Hovedstaden fra alle Kongerigets Kanter; selv Oldinge, Qvinder og Børn arbejdede med paa Volden, og Alle, som kunde bære Baaben, øvede sig deri.

Strax efter at Russerne vare indrykkede i Polen, da Adalbert netop havde faaet Marschordre til den næste Morgen, traadte Bonaventura heftig ind i hans Værelse. — „Hvad er det?“ spurgte Adalbert, „ere der komne nye Efterretninger om Fiendens Bevægelser?“ —

„Deraf veed jeg intet,“ svarede Bonaventura, „men jeg bringer en anden Efterretning, der vil glæde dig: Fædrelandet har faaet et af sine troeste Børn tilbage, min Søster Leontine er kommen hjem igien.“

Adalbert sprang heftig op ved disse Ord. „Jeg haaber dog, du skuffer mig ikke, Bonaventura!“ raabte han. — „Sagen har sin Rigtighed, kom selv og see og hør!“ svarede denne.

Bonaventura førte nu Adalbert til en Benindes Huus, hvor Leontine kom dem i Møde, noget udmattet af Rejsen, men dog funklede endnu hendes Øine med Begjæringens Ild.

Udalberts Henrykkelse kunne vi ikke beskrive, lang Tid gik hen med afbrudte Spørgsmaal, hvorpaa fulgte ligesaa korte Svar, og først efter flere Timer gav Leonzine en sammentrængt Fortælling af sine Hændelser i følgende Ord:

Et og tyvende Capitel.

Bortførelsen.

Beltner havde allerede længe den Plan, naar Pater Vincents Indflydelse var tilintetgjort, at hegne sig for det Afslag, han havde faaet; denne Plan opgav han ikke, fordi vi havde grebet til Vaaben i Warschau, tværtimod ansaae han det nu for nødvendigt ufortøvet at udføre den. Han aftalte da Sagen med tre af de Mænd, der pleie at bortføre Statsfanger, selv skjulte han sig i en eenjom Hytte nogle Mile fra Krakau; her samlede han sine Forbundne om sig, og udsendte dem hver Dag i de Skove, der omgive Starostens Slot, for at udspeide det beleilige Dieblif.

Adalbert havde en Eftermiddag lovet at ledsage mig paa en Ridetour, men da han ikke kom, blev jeg utaalmodig og red alene. Da jeg vendte tilbage, begyndte allerede Tusmørket, Jorden var stærk frossen, og min Hest gled flere Gange, hvorfor jeg maatte ride langsomt og med stor Forsigtighed. Pludselig saa jeg en Slæde, der ledsagedes af flere Ryttere, uden Tvivl vare deres

Heste bedre skærpede, end min, thi de travede hurtig frem, og det varede ikke længe, før jeg saae mig omringet af dem, en Hytter greb min Hest i Tæilen, en anden lagde sin Haand paa mig, for at rive mig ned af Sædlen. Jeg gientkiendte strax Zeltner, og greb uvilkaarlig efter den spidse Naal, der ellers sad i mit Haar, men desværre jeg havde den nu ikke med, thi under den forede Hue, der bedækkede mit Hoved, kunde jeg ikke bære den. Zeltner, der med Opmærksomhed fulgte mine Bevægelser, loe høit, da han mærkede, at jeg var vaabenløs, og jeg blev med Magt tvungen til at tage Plads i Sædlen, der hurtig førte bort.

Hvor forladt og værgeløs jeg da forekom mig selv, kan jeg ikke beskrive. Imidlertid besluttede jeg dog ikke at lade Modet synke, men at gribe det første Dieblit til Flugt, om jeg saa skulde betle mig frem, og vandre paa min Fod over hundrede Mile, for igien at naae mit Fædreland. Jeg haabede ogsaa, at jeg paa Veien skulde møde Nogen, som jeg kunde anraabe om Hielp, men dette Haab slog feil, thi mine Pedsagere valgte de meest affides Veie i Landet, som de vel syntes at kiende.

Vi førte giennem tykke Skove og over eensomme Stepper, en Mand red desuden bestandig forud for at give de Andre et Vink, saasnart Nogen nærmede sig. Dette indtraf meget sieldent, men naar det paa Sletten var Tilfældet, da vendte Sædlen om og tog en anden Veie,

vare vi derimod i Skoven, naar det skede, maatte jeg, hvis jeg ikke vilde rives bort med Magt, selv stige ned og ile dybt ind imellem Træerne. Kun to Mænd mødte jeg derfor under den hele Reise; den ene var en Brændebugger, der stod halv skiult bag en Busk, den anden var en Jæger, der pludselig traadte frem af Skoven, men ingen af dem kunde hielpe mig, thi Kampen vilde have været altfor ulige.

Om Dagen holdt vi undertiden stille ved en eenlig Hytte, hvor et Par af mine Mandsmænd gik ind, men hvis Beboere ikke bleve synlige for mig, til andre Tider holdt Elæden paa Steder, hvor jeg ikke engang saae noget Huus, medens en Nytter blev sendt ud for at hente Føde og Foder til Hestene. Om Natten derimod gik Reisen bestandig fremad. Vi kiørte over Indsøer og Floder, ja selv over den mægtige Weichsel, thi alle Bande vare belagte med Is. Om Natten stirrede jeg op til Himlen paa Polarstiernen og Karlsbognen, og om Dagen betragtede jeg de trækkende Bildænder, af Stjernernes Stilling og Fuglenes Flugt saae jeg, at vi bestandig kiørte mod Nordost, kun den første Aften kiørte vi, maaskee for at lede vore Forfølgere paa Bildspor, en kort Tid imod Sønden.

Paa den fjerde Nat naaede vi Bugfloden, og jeg græd høit af Smerte, da jeg nærmede mig til de Provindser, der alt i længere Tid have været adskilte fra os.

med min Fod var bunden til Stigboilen, derpaa sprang jeg pludselig ned og ilede forbi Nytterne, og skulde mig bag de dunkle Stammer. Mine Forfølgere stode nu ogsaa af og ilede bandende efter mig, og jeg hørte deres Røst paa forskjellige Steder. De raabte til mig, at Ulvene vilde sønderrive mig, hvis jeg ikke kom til dem igien, men jeg agtede ikke derpaa; jeg var langt behændigere, end de, jeg var vant til at finde mig til Rette i Skovene, og det varede ikke længe, før jeg var saa langt borte, at de ikke kunde naae mig.

Derimod hørte jeg endnu Ulvenes Hyl paa flere Sider, og det syntes mig ogsaa, som om vilde Dine stirrede paa mig imellem Træerne. Til min Lykke brød snart Morgendæmringen frem, og jeg saae Intet meer, der ængstede mig. Endelig ved Solens Dpgang hørte jeg Menneskestemmer, og naaede, ved at gaae efter Lyden, et Huus, der laae ved Enden af Skoven. Her traadte jeg ind og spurgte om den korteste Vej til Kongeriget Polen. Folkene betragtede mig med Forundring, endelig sagde de, at jeg, naar jeg gik lige mod Vest, inden næste Midnat kunde naae Narewfloden ved Gora *), imidlertid var det vanskeligt at komme over Grændsen uden Pas.

Da jeg sølte mig mat af Spænding og Søvnløshed,

*) Dette Sted maa ikke blandes med Byen Gora, der ligger ved Weichselen.

og ikke troede at kunne gaae stort længere, spurgte jeg om Veien til den nærmeste By. De sagde mig, at den nærmeste By laae to Mile mod Østen og hed Wolkowig, men at der en Fierdingvei borte fandtes en Flække, der hed Masna, hvori jeg ogsaa kunde faae Heste.

Jeg ilede da til Masna, hvor jeg strax lod mig vise hen til en Jøde. Til denne solgte jeg min Jodelpels, thi jeg havde ingen Penge med mig, og alle mine Smykker og Ringe havde jeg bortskienket. Derpaa spurgte jeg Jøden, om han ikke vidste Nogen, der vilde fiøre mig til Gora. — „Hvem er De?“ spurgte han, „har De Pas? Hvad vil De i Gora?“ — Herpaa svarede jeg intet, men bød ham saa mange Penge, at han endelig, da jeg betalte ham forud, besluttede selv at fiøre for mig. Efter kort Tid sad jeg da igien i en Slæde, Jøden var Kudsk, og Reisen gik saa hurtig, at vi før Solens Nedgang kom til et Vertshuus, der laae tre Mile fra Gora. Ved dette Vertshuus holdt vi stille, og jeg gik derind et Dieblis.

Da jeg kastede et Blik ud i Gaarden, gienkiendte ieg med Forstrækkelse den Hest, hvorpaa Iwan, en af de Mænd, der vare i Ledtog med Zeltner, pleiede at ride. Kort efter saae jeg ogsaa Iwan selv, fordybet i Samtale med den Jøde, der fiørte for mig. Jeg mærkede da vel, at de vilde forraade mig, men jeg fattede hurtig en ny Beslutning, og aabnede en Sidedør, der førte til

med min Fod var bunden til Stigboilen, derpaa sprang jeg pludselig ned og ilede forbi Nyttterne, og skulde mig bag de dunkle Stammer. Mine Forfølgere stode nu ogsaa af og ilede bandende efter mig, og jeg hørte deres Røst paa forskellige Steder. De raabte til mig, at Ulvene vilde sønderrive mig, hvis jeg ikke kom til dem igien, men jeg agtede ikke derpaa; jeg var langt behændigere, end de, jeg var vant til at finde mig til Rette i Skovene, og det varede ikke længe, før jeg var saa langt borte, at de ikke kunde naae mig.

Derimod hørte jeg endnu Ulvenes Hyl paa flere Sider, og det syntes mig ogsaa, som om vilde Dine stirrede paa mig imellem Træerne. Til min Lykke brød snart Morgendæmringen frem, og jeg saa Intet meer, der ængstede mig. Endelig ved Solens Dgang hørte jeg Menneskestemmer, og naaede, ved at gaae efter Lyden, et Huus, der laae ved Enden af Skoven. Her traadte jeg ind og spurgte om den korteste Vej til Kongeriget Polen. Folkene betragtede mig med Forundring, endelig sagde de, at jeg, naar jeg gik lige mod Vest, inden næste Midnat kunde naae Narewfloden ved Gora *), imidlertid var det vanskeligt at komme over Grændsen uden Pas.

Da jeg sølte mig mat af Spænding og Søvnløshed,

*) Dette Sted maa ikke blandes med Byen Gora, der ligger ved Weichselen.

og ikke troede at kunne gaae stort længere, spurgte jeg om Veien til den nærmeste By. De sagde mig, at den nærmeste By laae to Mile mod Østen og hed Wolkowig, men at der en Fierdingvei borte fandtes en Flække, der hed Masna, hvori jeg ogsaa kunde faae Heste.

Jeg ilede da til Masna, hvor jeg strax lod mig vise hen til en Jøde. Til denne solgte jeg min Jøbelspels, thi jeg havde ingen Penge med mig, og alle mine Smykker og Ringe havde jeg bortskienket. Derpaa spurgte jeg Jøden, om han ikke vidste Noget, der vilde fiøre mig til Gora. — „Hvem er De?“ spurgte han, „har De Pas? Hvad vil De i Gora?“ — Herpaa svarede jeg intet, men bød ham saa mange Penge, at han endelig, da jeg betalte ham forud, besluttede selv at fiøre for mig. Efter kort Tid sad jeg da igien i en Skæde, Jøden var Kudsk, og Reisen gik saa hurtig, at vi før Solens Nedgang kom til et Bertshuus, der laae tre Mile fra Gora. Ved dette Bertshuus holdt vi stille, og jeg gik derind et Dieblis.

Da jeg kastede et Blik ud i Gaarden, gienkiendte ieg med Forstrækkelse den Hest, hvorpaa Iwan, en af de Mænd, der vare i Ledtog med Zeltner, pleiede at ride. Kort efter saae jeg ogsaa Iwan selv, fordybt i Samtale med den Jøde, der fiørte for mig. Jeg mærkede da vel, at de vilde forraade mig, men jeg fattede hurtig en ny Beslutning, og aabnede en Sidedør, der førte til

en lille Have. Her fandt jeg et Plankeværk, hvoraf Halvdelen laae omstyrtet, det var da let for mig at komme ud paa Marken, noget borte laae et Ellekrat, derhen flygtede jeg, og derfra over en tilfrosen Mose, indtil jeg tilsidst atter kom ind i en Ellekov, der snart igien afløstes af en Slette. Her standsede jeg endelig og drog mit Veir.

Solen stod da nær ved sin Nedgang, jeg besluttede at vælge den til min Leder og at ile lige mod Vest, hvorved jeg upaatvivlelig efter nogle Timer maatte komme til Narewfloden. Dette udførte jeg ogsaa, thi Angsten gav mig Kraft, og jeg følte i lang Tid ingen Træthed, hvilket vel ogsaa kom deraf, at jeg havde sovet et Par Timer paa Roretouren. Jeg undgik de bandede Veie, da jeg frygtede for at møde mine Forfølgere, og den lysere Glands i Vesten var det Compas, hvorefter jeg styrede mine Skridt; dog vendte jeg mig noget mere mod Norden, da jeg vidste, at Solen paa denne Aarstid gaaer ned i Sydvest. Lidt efter lidt kom ogsaa Stierneerne frem, saa jeg ikke kunde fare vild. Saaledes ankom jeg til Narewfloden. Til min Lykke var det meget mørkt, og uagtet jeg vel hørte Raabet af de russiske Vagter ved deres Afsløsning, saa gik jeg dog over Isen, uden at Nogen mærkede det.

Neppe var jeg kommen paa den anden Side af Flo-
den, før jeg sank paa mine Knæe og takkede Gud for min Redning, thi her i mit eget Land, hvorhen Zeltner

neppe nu vovede sig tilbage, ansaae jeg mig allerede for frelst. Jeg sølte mig da meget vel til Mode, saa jeg vedblev at gaae den hele Nat. Da Morgenens frembrød, vare imidlertid mine Kræfter udtømmede, asfmægtig sank jeg ned i Sneen, mine Dine luffede sig uvilkaarlig; dog midt i min Afmagt forekom det mig, ligesom i den Nat, da jeg reiste over Bugfloden, at jeg hørte Musik og Sang.

Kort efter blev jeg vakt op af en Kvinde, der, tilligemed en Olding, stod ved min Side. Jeg reiste mig da og forsøgte at gaae, lidt efter lidt lykkedes det mig ogsaa, Livsvarmen vendte tilbage til mit Legeme, og jeg saa, at det var den blinde Folkesanger, som vi Alle kiende, der tilligemed sin Datter havde vakt mig af Sovnen. — „Harde De sovet længere, da var De aldrig vaagnet,“ sagde de; derpaa foreslog de mig, at følge dem hen til et Huus, hvor jeg kunde hvile mig. Paa Veien fortalte de mig, at de nu vilde vandre til Lithauen, for ved deres Sange at fremme Opstanden, af hvis Udfald deres egen Skiebne afgang. Jeg fortalte dem igien, at jeg var undsluppen fra en Boldsmand, der vilde føre mig til Rusland. Derpaa lovede jeg dem en stor Belønning, hvis de vilde bringe mig til mit Hiem, eller i det mindste til Warschau. — „Vi tage ingen Løn derfor,“ sagde de, „vi ere hjemme overalt i Landet, vi vandre ligesaa gierne mod Syd, som mod Nord, og vi

ville ikke forlade Dem, før vi have bragt Dem hjem til Deres Benner og Slægtninge," dette Løfte holdt de ogsaa troeligt.

Vi kom nu til nogle Huse, der laae paa Sletten, i et af disse fik jeg et taaleligt Bærelse. Den store Engstelse og den bestandige Nattevaagen havde imidlertid virket stærkt paa mig, og neppe kom jeg til Ro, før en heftig Feber frembrød, der fængslede mig til Leiet i sex Uger. I al denne Tid forlod min ny Veninde mig ikke et Dieblif, hendes Fader derimod vandrede, ledet af en lille Dreng, fra Dør til Dør i nogle Miles Omkreds, og Alt, hvad han vandt ved sine Sange, bragte han for at vederkvæge mig, thi de Penge, jeg havde faaet for min Jobbelpels, vare snart opbrugte.

Hersfra skrev jeg to Breve hjem, hvilke Harpespil-leren bragte til næste Landsby, men dette Sted ligger saa langt fra den almindelige Postvei, og Tiderne vare saa urolige, at disse Breve vel aldrig ere komne til deres Bestemmelse.

Jeg var neppe kommen til Kræfter igien, før jeg truedes af en ny Ulykke. Russerne havde allerede paa flere Steder overskredet Grændserne, og hvis vi ikke skyndte os afsted, maatte vi nødvendig falde i deres Hænder. Vi begave os ufortøvet paa Veien. Det var en særdeles kold Dag, og jeg følte nu stærkt Savnet af min Jobbelpels. Vi frygtede især for de vilde Rosaffer, der

for opsøgte vi de meest affides Steder i Skoven, hvor Myttere vanskelig kunde trænge frem, men herved nødtes vi ogsaa til at gjøre mange Omveie, og til at fjerne os fra Menneskenes Boliger. Natten blev endnu koldere, end Dagen havde været, af Frygt for at opdages, vilde vi ikke antænde nogen Ild, men da vi tilsidst hørte Ulvenes Hyl i det Fjerne, maatte vi dog forsøge derpaa. Sangerens Datter slog Ild, medens jeg skulde samle tørre Blade og Qviste, men de vare frosne saa fast til Jorden, at jeg ikke kunde løsne dem, vi brøde da Qviste og tynde Grene af Træerne, men de vare for friske og vilde ikke brænde. Vi maatte derfor opgive vort Forsæt og vandre videre. Sneen knittede stærkt under vore Fodder, og jeg troer vist, jeg var nær ved at døe af Kulde. Endelig stode vi ved Skovens Ende, hvor vi vinede enkelte Lysglimt imellem Træerne, og da vi kom videre, overraskedes vi ved Synet af en Mængde Baal, der vare spredte over Sletten. Et af disse Baal var os ganske nær, og vi saae tydelig, at det var en Bagtild, hvorom flere Krigere sadde. Paa samme Tid skintede vi Heste, der strakte deres Halsse over Mytternes Hoveder, og søgte at nærme sig Querne, men allertydeligst saae jeg en hvid Hund, der sad imellem Krikerne nærmest Ilden. Vi ilede nu ind i Skoven igjen, men til vor Forstrækkelse fulgte Hunden efter os. Den var imidlertid ikke biddst, tvertimod sprang den blæffende og venlig op paa mig,

men den hindrede mig dog i at flygte. Kort efter bleve vi omringede af Krigerne, der med Magt førte os hen til Vagtilden. Her saae jeg til min Forbauselse Casimir i russisk Uniform, og han syntes at befale over den hele Flok. Hunden var Fidelio, der, ledet af sin sikker Drift, da den undslap fra Branden, havde opsogt sin Herre, som den nu bestandig fulgte.

Neppe fik Casimir Die paa mig, før han befalede sine Folk at fierne sig, og lod mig og mine ledsagere tage Plads ved Ilden, selv satte han sig ligeover for mig, og betragtede mig længe, uden at tale et Ord. — „Hvorledes kommer De her, Leontine?“ spurgte han endelig. — „Og De, Casimir?“ gienmælede jeg. Herpaa svarede han intet, og vi sadde nu igjen taus ligeoverfor hinanden, medens Querne oplyste de dunkle Ansigter omkring os. Tilslidst brød jeg Tauskeden, og fortalte med faa Ord mit Eventyr. — „Stakkels Leontine, er De vandret over slige Heder og gennem slige Skove, for at finde Deres Hjem igjen!“ sagde Casimir. Kort efter stod han op, kastede en Pels om mine Skuldre, og bragte mig sin egen Hest. — „Stig op, Leontine!“ sagde han, „inden i Morgen Aften skal De være i Warschau.“ — Selv svang han sig nu op paa en anden Hest. Sangeren og hans Datter maatte tage Plads, hver bag sin Rytter, og saaledes galopperede vi til den nærmeste Landsby.

Landsbyen var fuld af russiske Soldater, der alle vege ærbødig til Side for Casimir. Efter kort Tid fik en Slæde frem, hvori jeg, tilligemed mine to Led-
sagere, tog Plads. Slæden blev ledsaget af Ryttere, paa hvilke Casimir forsikkrede, at jeg trygt kunde stole. Før vi reiste, traadte han hen og rakte mig Haanden til Afsted. — „Allsaa staaer De nu virkelig i Nælle med vore Fiender?“ sagde jeg. — „Stod jeg ikke der, hvorledes vilde det da være gaaet Dem, Leontine?“ svarede han; efter disse Ord vendte han sig om og gik. — „Vend tilbage til Deres Landsmænd, Casimir!“ raabte jeg efter ham, men jeg veed ikke, om han hørte det eller ei, jeg saa ham ikke mere.

De fiendtlige Ryttere ledsagede mig nu saa langt, som vore Landsmænds Stilling tillod, saaledes blev det mig ikke vanskeligt at naae vore Forposter, hvorfra jeg ilede til Warschau, og fandt Tilflugt i dette Huus.

Co og tyvende Capitel.

Krigsbegivenheder.

Det er Historieſkriverens Pligt at overſkue Tidens Hovedſtrøm, Digteren derimod dvæler gierne ved de mindre Sideſtrømme og Hvirvler nær ved Kysterne; dette maa være vor Undſkyldning, naar vi her kun i Korthed omtale den egentlige Kamp, ſom vi ene ſkulle berøre, forſaaavidt den ſtaaer i Forbindelſe med de Perſoners Levnetsløb, vi her beſkrive.

Adalbert og Bonaventura fulgte ſom Frivillige med Rytteriet i Hovedarmeen, Czernin derimod ſtod paa den venſtre Weichſelbred under General Dwernicki. I den første Kamp ved Piewiec, hvori Kanonerne alene gjorde Udſlaget, deeltog naturligviis de to Benner ikke. Kort efter kom Efterretningen om Dwernickis første Seier, og en almindelig Jubel udbredte ſig ikke blot i Hæren, men over det hele Land.

Nogle Dage ſildigere, da en Deel af Hæren ſtod ved Kaluzyn, og da man ventede et ſtort Slag, ſaae Adalbert og Bonaventura pludſelig en qvindelig Stikkelfe til

Hest, der red henimod dem; det var Leontine, der, ved Efterretningen om Dwernickis Seier, ikke kunde holde det ud i Warschau, og der nu kom for at kæmpe ved sin Broders Side.

„Hvad vil du her?“ spurgte Bonaventura. — „Mine Landsmænds Kamp lader mig ikke sove i Ro,“ svarede hun, „derfor vil jeg nu vaage og kæmpe med Eder.“ — „Hvad tænker du paa? hvorledes kan en Kvinde deeltage i vor Strid?“ — „Jeg er ikke den første polske Kvinde, der strider for sit Land, og bliver sikkert heller ikke den sidste.“ — „O, jeg beder Dem, bliv dog i Warschau!“ raabte Adalbert, „her er ikke Deres Plads.“ — „Min Plads er der, hvor mine Landsmænd kæmpe for Friheden.“ — „Skal da dette straalrige Die udstikkes af en fiendtlig Landse?“ udbrød Adalbert, „skal denne fine Haand afhugges, skal dette sneehvide Bryst, der burde være et Tempel for Rærligheden, nedtrampes under Hestenes Fodder? Nei, i Sandhed, det maa ikke skee, jeg vilde skielve paa Balpladsen, mit Mod vilde forsvinde, hvis jeg vidste, De var der.“ — „Ti, Adalbert! der ere Kvinder nok i Warschau, der ere nok tilbage, der kunne pille Charpie og forbinde de Saarede,“ svarede Leontine. — „Og selv om De ingen Skade led,“ vedblev Adalbert, „hvorledes vilde det klæde Dem, der er uskyldig og reen, at dyppe Deres Hænder i Fiendernes Blod?“ — „Og hvis vi nu tabte et Slag,“ sagde Bonaventura,

„hvis du fangedes og blev et Bytte for de vilde Seiersherrer, hvad saa?“ — „Derimod bærer jeg tvende Naad hos mig,“ svarede hun og viste dem to Terzeroler ved sit Bælte, „men da I frygte min Nærværelse saameget, vil jeg ikke besvære Eder dermed.“ Under disse Ord vendte hun sin Hest og red bort.

Bonaventura fik snart Tilladelse til at følge hende, dog maatte han kun i kort Tid blive borte. Efter to Timer vendte han tilbage og fortalte, at hun nu havde funden en sikker Bolig, hvorfra hun næste Morgen vilde blive bragt til Warschau.

Den følgende Dag foresaldt den mærkværdige Træfning ved Dobro, hvori det berømte fjerde Regiment lagde Grunden til sin Hæder, og hvori nogle faa Batailloner i flere Timer modstod en uhyre Overmagt, anført af den russiske Overgeneral selv. Paa denne Dag fegtede ogsaa Adalbert for første Gang ved sin Baabenbroders Side, da Ryttieriet blev angrebet ved Janowka. Paa Balpladsen lagde Flere Mærke til en deilig Pige til Hest, der stred i Række med de Øvrige, men Adalbert saae hende ikke før paa Tilbagetoget, da han med Forsærdelse bemærkede Leontine, der ganske rolig nærmede sig til ham, og smilende fortalte, at hun havde deeltaget i Kampen.

„Hvor har De da været fra i Gaar af?“ spurgte han. — „I denne Tid staae alle Huse aabne,“ svarede hun, „ikke langt herfra fandt jeg en Bolig, hvori jeg

hvilede et Par Timer; uden at agte paa nogen Indvending, red jeg derpaa tilbage igien, men skulde mig for Dem, indtil Kampen begyndte."

Da det var umuligt at hindre denne besynderlige Skabning fra at udføre sit Forsæt, maatte Aldalbert og Bonaventura vel finde sig deri. Hun red nu bestandig ved deres Side, og deelte alle Veiens Besværligheder med dem; hun var stedse den første paa Pladsen om Morgen, og den sidste til Aften, tidt overnattede hun under aaben Himmel, tidt slumrede hun et Diebsk i sin Broders Telt, og alle Bequemmeligheder bortviste hun med de Ord: "Jeg har fra min Ungdom af forberedt mig paa denne Kamp, og jeg er vant til at hvile paa den blotte Jord og at slumre i Træernes Grene."

Sikkert glemmer Ingen af dem, der i de Dage kæmpede nær ved Leontine, nogensinde det Indtryk, den skønne ranke Kvinde frembragte, der red iblandt dem med Sværd og Landse paa en isabelfarvet Hest. De fornemmere Officerer smilede venligt, naar de saae hende, men Soldaterne og de yngre Krigere betragtede hende som et høiere Væsen, som en Skytsengel, og hendes Nærværelse foregedede i overordentlig Grad deres Mod; ja selv efter Kampen var hendes Bifaldsmiil den Løn, som den Tappre heftigst ønskede. Paa en forunderlig Maade syntes ogsaa Himlen at vaage over hende, thi uagtet hun ofte trodsede Døden, og styrtede sig frem, hvor Kampen var hedest, og hvor

Kuglerne hvislede i Græsset, saa kom hun dog aldrig til Skade, og modtog ikke engang det mindste Saar.

Selv Adalbert fandt sig nu i at see hende paa Balpladsen, ja i den Spænding, hvori han var, forekom hun ogsaa ham som en Skytsengel, hvem Kuglerne ikke kunde naae, og hvem Jernet ikke kunde saare. Hans Mod svækkedes ei ved hendes Nærværelse, som han først troede, tværtimod det vorede derved; Bevidstheden om, at hun saa hans Daad og var tilstede derved, styrkede hans Arm og fordoblede hans Kraft, saa det virkelig lykkedes ham undertiden at udmærke sig selv iblandt de frække Skarer, der omgave ham.

Midt under Krigens Anstrengelser vedligeholdt ikke blot Leontine sin Sundhed, men hun blev endog raske og skønnere, end hun nogensinde havde været. Hver ædel Bedrift af hendes Landsmænd fyldte hendes Dine med en stærkere Glæde, hver tilkæmpet Seier udbredte et høiere Udtryk over hendes Ansigt. Hendes tidligere Strenghed mildnedes, og den fasttillukkede Rosentnop syntes kun at have ventet paa Frihedens første Morgensstraale, for at udfolde sine hundrede Blade for Lyset.

Adalbert var nu tilstede i flere Træfninger, hvori Polakkerne seirede, ja i Slaget ved Bawer var han heldig nok til at afværge et Sabelhug, der truede Bonaventuras Hoved.

Adalbert bivaanede ogsaa det mærkværdige Slag ved

Grochow, det første, Polakkerne tabte, skiondt deres kiække og langvarige Modstand mod en fiirdobbelt Overmagt i Tidens Længde gavnede dem meer, end en Seier, i det den vakte en hemmelig Frygt i Fiendernes Hjerter, og vandt den offentlige Mening for Polen.

Den første Følge af dette Slag syntes imidlertid ikke heldig, den polske Hær trak sig tilbage til Warschau, Forstaden Praga antændtes, Russerne kunde sees fra Voldene, og Hovedstadens Begeistring afløstes af Skræk.

Den øieblikkelige Frygt forsvandt dog igien, da en ny Seier af Dwernicki tvang Fienden til at fierne sig fra Byen, og da man siden erfarede, at denne alt havde efterladt tredivetusinde Døde paa de forskjellige Balpladse og i de dybe Moradser ved Warschau.

Men nu traadte det gamle Overmod frem igien, og i det Dieblis, da man vel burde samle alle Stridskræfter mod en overlegen Fiende, berøvede man Hæren sin bedste Anfører, i det man befalede General Dwernicki med sine kiække Tropper at forlade Kongeriget og at ile til det fierne Wolhynien, for ogsaa der at udbrede Opstanden.

Efter Slaget ved Grochow bleve Udalbert og Bonaventura udnævnedes til Officerer, men kun den første modtog Udnævnelsen, Bonaventura derimod ei; „jeg vil ikke være bedre, end den ringeste blandt mine Brødre,“ sagde han, hvorpaa han vedblev at kæmpe som frivillig i Soldaternes Rækker.

I Warschau gienfandt Adalbert Pater Vincent, der, med sin Priors Samtykke, var kommen hid i Epidfen for femhundrede nye Stridsmænd. Adalbert saae ham arbeide paa Voldens Befæstning midt imellem Borgerne, og efter Slaget ved Grochow var han en af dem, der med størst Held beroligede Folket og oprettede det sunkne Mod.

En Dag, noget før Hæren igien rykkede i Marken, modtog Bonaventura følgende Brev fra Oberst Czernim:

„Et forfærdeligt Billede jager Sønnen bort fra mit Leie, jeg vil derfor anvende det øvrige af Natten paa dette Brev.

Jeg skriver ellers ikke gierne, dog denne Gang er der ikke Andet for, jeg trænger til Meddelelse, og til Warschau kan jeg ikke komme. Hvad De vil fortælle Adalbert af dette Brev, maa De selv bestemme, Alt bør han sikkert ikke erfare.

Dwernicki er en fiæk General, og vi have slaact Fienden, som De veed. I Forgaars Aftes, den fjerde Marts, kom vi til Lublin; vort Indtog var glimrende, Staden var illumineret, og vi bleve modtagne med almindelig Jubel, først i Morgen drage vi videre.

I Gaar, da jeg gik ud for at see Byen, blev jeg ufornodentlig hilset af en gammel Ven, det var Fidelio, der logrende nærmede sig til mig. Af dens Mærkværelse sluttede jeg, at dens Herre heller ikke var

langt borte. Mig anede da intet Godt, det forekom mig ogsaa, som om Hunden betragtede mig med et sørgmodigt Blik. Den løb foran mig og dreiede ind i en Tværgade, hvor den standsede ved et anseeligt Huus. Den saae sig nu om, ligesom for at være sikker paa, at jeg fulgte den, derpaa løb den opad Trapperne, og blev staaende udenfor en Dør, hvor den tudede ynkeligt. Jeg bankede paa, en Opvarter aabnede Døren, og bad mig at være stille, da her laae en haardt saaret Officer. „Det er ham, jeg søger,“ svarede jeg og traadte rask ind i Bærelset.

Men jeg vilde ønske, at jeg aldrig var kommen derind.

Paa en prægtig Seng laae Casimir dødningbleg, med et Udtryk i Dinene, som jeg aldrig før har seet hos noget Menneske.

„Lad Lægen blive borte!“ raabte han, „de gysselige Jerntænger skulle aldrig mere røre mine blodige Saar, lad mig døe i Fred, siger jeg!“

„Casimir!“ udbrød jeg, og den Syge slog Dinene op, jeg saae vel, at han kiendte mig, dog syntes han ligegyldig ved min Nærværelse. Han lukkede sine Dine et Dieblisk, som om han vilde sove, derpaa aabnede han dem pludselig igien; „jeg har mistet begge mine Been, Onkel!“ sagde han, derpaa taug han stille.

„Det Bedste er ellers, at det ikke kan vare længe, for den Læge er forbi,“ lagde han kort efter til.

Jeg havde været forbittret paa ham, opbragt i mit inderste Hierte, men nu kunde jeg ikke faae et bebreidende Ord over mine Læber; stiltiende bøiede jeg mig ned og tryffede et Kys paa hans blege Mund.

Men det lod dog, som han giettede, hvad jeg ikke sagde. ""Jeg veed, I betragte mig som en Landsforræder,"" udbød han, ""jeg har fulgt den fremmede Kvinde, som I kalde hende, men nu er hun mig ikke fremmed, hun er mig kun alt for bekendt, thi hun er jo min Søster, og desuden —"" her taug han pludselig og stirrede med et forvildet Blik rundt om sig.

""Hvoraf veed Du det?"" spurgte jeg.

Da rakte Casimir mig et Brev, som han havde baaret paa sit Bryst. Det indeholdt et Par Linier fra Emilie, skrevne med stielvende Haand, i hvilke hun aabenbarede ham den hele Hemmelighed.

""Husk, at De maa ligge rolig og ikke tale formæget,"" sagde Opvarteren, ""det har Doctoren befaleet.""

""Jeg bryder mig Fanden om Doctoren, jeg vil tale, naar jeg har Lyst, kommer saa Døden hurtigere derved, skal den være velkommen.""

Det syntes mig virkelig, som om den stakkels Dreng havde Ret, og jeg lod ham derfor sige, hvad han vilde.

Nu fortalte han mig blandt Andet, hvorledes det gik til, at han blev russisk Officeer. Det Vigtigste af

denne Fortælling gientager jeg her, da den dog, som mig synes, indeholder et Slags Undskyldning for ham.

Da han sidst forlod mig, red han om, som et rasende Menneske, og spurgte alle dem, han mødte, om de ikke havde seet Emilie. Til sidst kom han til et eenligt Huus, udenfor hvilket han saa den russiske Spion Iwan. Han gientog for ham sit sædvanlige Spørgsmaal, men Iwan syntes ikke at høre ham, vendte ham Ryggen og ilede bort. Casimir vilde alt ride efter ham, da han fik Die paa Major Zeltner, der stod i Døren og vinkede ad ham. Det faldt ham nu ind, at denne Mand, der kiendte saa mange Krogveje, vel kunde give ham et godt Raad og være ham til Hielp, hvorfor det ikke faldt Zeltner vanskeligt at lokke ham indenfor, hvor Casimir fortalte ham Grunden til sin Fortvivlelse.

„Hør!“ sagde Zeltner, „for Opstanden er dæmpet, kan du, saalænge du bliver i dette Land, aldrig gifte dig med Emilie.“ „Hvorfor ikke?“ spurgte Casimir. „Dine Landsmænd ville hade og forstøde dig, hvis du gifter dig med en russisk Kvinde,“ svarede Zeltner. „Det bryder jeg mig kun lidt om,“ sagde Casimir. „Men du vil udsætte hende for Krænkelser og Fornærmelser,“ gienmælede Zeltner. „Den, der siger hende et eneste fornærmeligt Ord, skal faae med mig at bestille,“ svarede Casimir. „Du er en rask Karl,“ sagde Zeltner; „naar du kunde vinde Emilies

Haand, vilde du da gaae i russisk Tjeneste?" Casimir studsede et Dieblis, "hvoreledes skulde det hielpe mig?" spurgte han endelig. — "Trofskab er nu saa sielden iblandt dine Landsmænd," svarede Zeltner, "at en Polak, der ikke svigter sin Herre, vil blive baaren paa Hænderne baade af Keiseren og af Storsyrsten, jeg selv formaaer ogsaa Noget hos den sidste, jeg skal give dig et Ubefalingsbrev med, og tilsidst, naar du strider kiæft, som du efter din Natur vil, og har slige Talsmænd, som Keiseren og Storsyrsten, da skulde din Fader være en ganske anden Mand, end han er, hvis han ikke gav efter."

"Zeltner er en listig Ræv," blev Casimir ved, "og jeg, som kun tænkte paa, hvoreledes jeg skulde faae Emilie igien, løb snart i Fælden. Jeg opsogte virkelig Storsyrsten, til hvem Zeltner gav mig et Brev, og som jeg endnu fandt, før han havde forladt Kongeriget; jeg blev venlig modtagen og fordeelagtig ansat, som de kalde det, og nu ligger jeg her, som du seer, det er den hele Historie."

Da Casimir havde fuldendt denne korte Fremstilling, der ofte blev afbrudt af Smertesskrig, sank han hen i et Slags Bedøvelse.

Noget efter samlede han igien sine Kræfter, og fortalte mig, at han igiennem Zeltner, da den russiske Hær alt var rykket ind i Polen, havde erfaret Emilies Op-

holdssted. Han skrev hende da til, og modtog nogen Tid derefter de Linier fra hende, som han viste mig; da han havde modtaget disse, styrtede han sig, som et rasende Menneſke, mod vore Kanoner, og var derved kommen i den Tilstand, hvori jeg fandt ham.

Opvarteren nærmede sig nu med et Lægemiddel, som han ſagde det var paa Tiden at tage. Caſimir ſvarede, at han ikke tog en Draabe. „Men det er Opium,“ anmærkede Opvarteren, „det dæmper Smerterne.“ — „Dæmper det Smerterne, ſaa ſkal jeg tage det, om det ſaa var Gift,“ ſvarede Caſimir og nedslugede med Begierlighed Lægemiddelet, hvorefter han henſank i en urolig Søvn, under hvilken jeg blev ſiddende ved hans Side.

Førſt efter flere Timer ſlog han igien Øinene op. „Er Du her endnu, Onkel?“ ſagde han, derpaa taug han et Diebliſt.

„Jeg vidſte ikke, at der vare ſlige Smerter til,“ ſagde han derpaa, „jeg har dog ikke frygtet, naar Kuglerne hviſlede om mig, mit Hierte ſlog utaalmodigt, naar Stridshingſten vrinſkede, Død og Fare ſkrækkede mig aldrig; men ſaaledes at ſønderrives levende! — O, Ingen veed, hvad det vil ſige, uden den, ſom har giennemgaaet det. Naturen gyſer under Kniven, hver Nerve ſkiælver, ſiger jeg Dig. — Al, og naar nu den uhyre Smerte er overſtaaet, da mærker man ſnart, hvorledes

alle Pulse sørge, hvorledes alle Livsaander bedrøves over det uhyre, uerstattelige Tab. Siælen føler da vel, at alle Livets Blomster ere visnede, at den evige Smertes Udtryk aldrig mere skal bortvige fra Kinden, at den Sommerfugl, der brændte Vingerne, nu ingen Trøst har tilbage, uden den, som Døden skienker.""

Jeg gøs ved disse Ord, thi der var et Udtryk deri, som kun Sandheden kan give, og som neppe nogen Konst er i Stand til at efterligne.

""De Andre visne langsomt,"" blev han ved, ""det ene af deres Haar vorder graat efter det andet, en Rynke kommer langsomt efter den anden, og de mærke neppe, hvorledes Sommeren overgaaer i Høsten, de have Tid at vænne sig til Vinteren, før den frembryder, og huske da neppe meer, at det engang har været Foraar; jeg derimod, jeg var i det ene Dieblis frisk og blomstrende, og i det næste en sønderknust Drm, der kun skilles fra Drmen paa Marken ved det Fortrin, at den kan føle Smerten stærkere. Giv mig meer Opium, meer endnu!"" Med disse Ord sank han tilbage paa sit Leie.

Jeg maatte nu gaae bort, Forretninger kaldte mig, og først henimod Midnat vendte jeg tilbage.

Den Syge laae da igien med aabne Dine. ""Hvad er Klokken?"" raabte han. — ""Halv Tolv,"" svarede jeg. ""Hvad, endnu ikke mere!"" sukede han, ""have da Minutterne udstrakt sig og ere blevne til Timer? Jeg

troede, at det allerede var Morgen, og dog er der ikke endnu gaaet fem Minuter, siden jeg sidste Gang saae paa Uhret.““

„Jeg havde alt længe endt denne Dval,““ sagde han fort efter, „hvis jeg ikke frygtede for, at disse Grindringer skulde bygge deres Bolig i Forraadnelsen, og endnu bevæge sig paa Bunden af den knuste Hierne ligesom Spøgelse i de gamle Ruiner.““

„Hvilke Grindringer?““ spurgte jeg, thi jeg meente at det var Anger over, at han havde svigtet sit Fædreland, der pinnede ham.

„Grindringerne om Emilie, om —“. De Ord, han nu udtalte, bragte mig til at gyse i min inderste Siæl, og de ere af den Art, at jeg ikke vover at betro dem til dette Brev, der muligviis kunde falde i fremmede Hænder.

I et andet Dieblis syntes ogsaa mildere Følelser at røre sig i ham, han greb da min Haand, trykkede den og takkede mig, fordi jeg ikke ganske slog Haanden af ham, han bad mig at hilse Adalbert og sørge for Fidesio, den eneste Ven, hvis Godhed han endnu ikke havde forspildt. Om sin Fader talte han med Forbittrelse og paastod, at han var Skyld i al hans Ulykke.

Om Morgenens traf jeg hans Læge, han gav kun lidet Haab, jeg drog nu Omsorg for, at Casimir, hvis han kom sig noget, kunde blive ført hjem til mine Gien-

domme i Sydpolen, for der i Stilhed at pleies. Paa denne Dag talte Casimir ikke saameget, han syntes bedre at finde sig i sin Skiebne, og tilstod ogsaa, at Smerterne vare formindskede.

Da jeg forlod ham, bad han mig igien at hilse Adalbert, dette lovede jeg og gif min Dei.

Hvorledes jeg for Næsten var til Mode, hverken kan eller vil jeg beskrive, thi jeg har elsket saa Menneſker meer, end Casimir, jeg har baaret ham paa mine Arme, da han var lille, jeg har leget med ham, da han blev større, han har siddet paa mine Knæe, jeg har først lært ham at føre Sværd og at ramme den flyvende Falk -i Luften, og nu —. Dette er altsaa Følgen af Starostens Færd, og af alle hans og hans Venners Konſtgreb; naar jeg tænker paa disse Statsmænd, da synes de mig at ligne et Slags Liggehøner, der udruge Æg, som de troe deres egne, men som Dævelen egentlig har lagt dem i Neden.

Ja i Sandhed, blandt os Gamle findes endnu meget bedærbet Blod, derfor vil neppe Nogen af os see det forjettede Land.

Farvel, jeg iler til Wolhynien, for at lege Tærnin-ger om Død og Liv.

Deres hengivne

Gjernim.

Efterſkrift: Nu fik jeg Bud, den arme Dreng er alt der, hvor Gaaderne løses. Da Opvarteren var

borte, krøb han, rimeligviis med stor Anstrengelse og Smerte, hen og greb en ladt Pistol, og skød sig lige ind i Hjertet. Endnu engang, Farvel! Fidelio skal aldrig skilles fra mig."

Under Læsningen af dette Brev forekom det Bonaventura, som om han hørte de tungt Skridt af Giengjældens Gudinde, der, hvor langsomt hun gaaer, dog aldrig forseiler sit Maal. Efter nogen Betænkning blev han imidlertid enig med sig selv om, at dette Brev skulde blive en Hemmelighed for Adalbert, hvis Kræfter det, efter Bonaventuras Mening, nødvendig maatte adsplitte og nedslaae paa en Tid, da man snarere burde sammentrænge og styrke dem.

Tre og tyvende Capitel.

Lykke og Ulykke række hinanden Haand.

Mod Enden af Marts rykkede Hæren igjen i Marken. I den første Træfning var Adalbert ikke med, i Slaget ved Dembe derimod fulgte han Scarzynski, da denne overfaldt det russiske Fodfolk, men i det efterfølgende Angreb af det fiendtlige Rykkeri modtog han et Skud i Knæet, medens hans Hest i samme Dieblis blev rammet af et Landsestik, saa den steilede og kastede ham til Jorden. Kort efter galopperede en Række af Heste henover ham, dog uden at tilføie ham nogen Skade. Imidlertid havde han faaet et stærkt Slag i Siden, og kunde aldeles ikke reise sig op; kort efter tabte han endog Bevidstheden.

I denne bevidstløse Tilstand blev han med flere Saarede bragt til Warschau. Her blev han ved Leontines Omsorg optaget og pleiet i det Huus, hvori hun selv tidligere havde funden Tilflugt. Da han vaagne, laae han paa Sygeleiet og befandt sig meget mat.

„Hvor er jeg?“ raabte han, „have vi seiret eller ei?“ —

„Vi have vundet en glimrende Seier,“ sagde ved hans Side en Nøst, som han vel kjendte. Han vilde da vende sig om, men en stærkende Smerte i Siden hindrede ham. „Leontine! kan jeg troe mine egne Øren, er det virkelig Dem?“ raabte han.

„Jeg har kæmpet ved Deres Side,“ svarede hun, „og jeg har lovet mig selv ikke at forlade Dem, før Deres Saar ere lægte.“

„Er det muligt!“ udbød igien Adalbert, og et Udtryk af den højeste Tilfredshed malede sig i hans Dine, medens Blodet strømmede stærkere gennem hans Arter og farvede hans Kinder med en Gløds, som de længe havde savnet.

„En kjaer Soldat, der har viist, at han mener det ærligt med sit Land, kan vel fortjene et endnu større Offer,“ svarede hun, „men nu maa De ikke bevæge Dem, da vil De snart vinde Deres Sundhed igien, og vi skulle samlede ile til Kampen.“

No var virkelig nødvendig for Adalbert, thi ikke blot hans Saar i Knæet var betænkeligt, men hans venstre Haand var desuden bleven forvreden ved Faldet, og to af hans Ribbeen vare knuste, saa det lod til, at det ikke vilde gaae saa hurtigt med hans Helbredelse, som Leontine haabede.

Adalbert suktede dybt ved Tanken om, at han nu, da den alvorligste Kamp forestod, var fængslet til Sygeleiet. Leontine forelæste ham imidlertid trolig enhver Beretning fra Krigsskuepladsen, hendes Dine glindsende hver Gang hun læste om en ny Seier, man saae tidt, hvorledes hun kæmpede med sig selv, for at holde det Løfte, hun havde givet Adalbert; imidlertid overvandt hun sig dog, og var da dobbelt ivrig for at opfylde ethvert af hans Ønsker, og undertrykte enhver utaalmelig Ytring, saalænge hun sad ved hans Leie.

Men naar hun stod alene paa sit Værelse, da fyldtes hendes Dine med Taarer, da sank hun paa sine Knæe og bad til Gud og den hellige Jomfru, at de dog endnu vilde forunde hende den Lykke at deeltage i sine Landsmænds Kamp og med egne Dine at see deres Helte-daad.

For at kunne forstaae Leontines Opførsel, maae vi erindre, at hun var et Bæsen, som Diebliffet kun havde liden Magt over, og hvis Hengivenhed ene kunde vindes ved Bane og ved lang Omgang; en saadan Bane bandt hende nu til Adalbert, ligesom den alt tidligere havde bunden hende til hendes Søster, og til det Land, hvor hendes Bugge havde staaet.

„Der skal lang Tid til, før man vinder Leontine,“ skrev Bonaventura engang til Adalbert, „men har du

først vunden hende, da opoffrer hun gierne sine kiæreste
 Onsker for dig, og er dig tro til Døden."

Efterretningerne fra Krigsskuepladsen antog imidler-
 tid snart en anden Natur, Uenighed og Skinsyge vaag-
 nede blandt Hærførerne, og uagtet der endnu skede glim-
 rende Bedrifter, saa opstod der dog tidt en Baklen og
 Ubished i Hærens Bevægelser, ja undertiden en fuldkom-
 men Stillestaaen, der viste, at den polske Overgeneral,
 selv om han forstod at tilkæmpe sig glimrende Seire, dog
 kun lidet forstod at benytte dem.

Malakowskis Fald og Dwernickis Overgang til
 Gallizien vare de første store Ulykker, der denne
 Gang rammede Polen, Adalbert rystedes dybt, og
 Leontine blegnede som Døden, da de hørte det. Ueng-
 stelse vakktes nu hos alle dem, der meente det vel med
 deres Fædreland, og det blev siden til et almindeligt
 Mundheld i Polen: „Med Dwernicki har al Lykke for-
 ladt os."

Efter Dwernickis Bortfiernelse fra Krigsskuepladsen
 tiltog Uenigheden hver Dag, i det de vildeste af Folke-
 partiet og de eensidigste blandt Adelen giensidig tillagde
 hverandre Skylden for Ulykken.

Noget efter kom ogsaa Czernim til Warschau. Efter
 Dwernickis Tilbagetog flygtede han forklædt fra Gallizien
 over Grændserne, og da den venstre Weichselbred endnu
 ikke var besat af Russerne, kunde han let naae Hoved-

staden. Alf Czernim erfoer Adalbert sin Broders Død, som gif ham dybt til Hierte, imidlertid opfyldte de offentlige Anliggender den Gang saaledes hans Siel, at han ikke i den Grad overlod sig til Smerten, som i roligere Tider vilde have været Tilfældet. For Næsten erfarede han aldrig de nærmere Omstændigheder ved Casimirs Død.

Nu foresaldt det uheldige Slag ved Ostrolenka, der virkede, som et forstenende Medusahoved, paa flere af de øverste Hærførere. Overmod gif nu hos Mange over til Modløshed, Anelse om Ulykke fyldte Hierterne, Armeen trak sig langsomt tilbage, og man opgav de Fordelse, som en Række af Seiervindinger havde tilveiebragt; dog stode der endnu Heltegierninger, der viste, at Krigernes Mod ikke var udslukt, og at der kun behøvedes et dristigt Talent i Spidsen for Hæren, for atter at fængsle Krigslykken til den polske Ørn.

Men dette Talent blev ikke valgt, de bedre Generaler fortrængtes af mindre gode; paa samme Tid kom der friske Tropper til den russiske Hær, der saaledes, uagtet Halvdelen deraf var ødelagt, nu igien voksede til et overveiende Antal.

Imidlertid vaagnede, som sagt, de gamle Stridigheder i Polen, de Russifskindede hævede igien Hovederne i Beiret, Opsætsighed viste sig blandt Generalerne, Folket ophidsedes af rasende Skrigere til Uorden og Mord,

de Talere, der, liig Pater Vincent, formanede til Fred og Forsoning, bleve nu ikke mere hørte, og Følgen var, at Polens Skiebne tilsidst nedlagdes i Rænkesmeden Krukowiecki's Hænder, der, ledet af egenlyttige Hensigter, planmæssig styrkede sit Fædreland i Undergang.

Alt dette gif Adalbert meget til Hierte. „Det er ikke vore Fienders Antal,“ sagde han, „ikke deres Hærføreres Erfarenhed, der overvinder os, thi over alt dette have vi ofte seiret, men det er — desværre maa jeg denne Gang give min Fader Ret — det er Selvraadighed og Uenighed, disse diævelske Mander, der alt i saa mange Aarhundreder have sønderslidt vort Indre, hvilke nu igien vriiste os Bærget af Hænderne.

Noget før Krukowiecki havde revet Magten til sig, vendte ogsaa Bonaventura saaret tilbage til Warschau.

„Hvorledes er Hærens Stemning?“ spurgte Adalbert, da han første Gang saae denne sin Ven igien.

„Hæren er fuld af Mod, hvis det blot blev brugt, hvis Generalerne, uden at underhandle, uden at beregne Fiendernes Antal, blot havde ført os rask fremad, da var der ikke bleven en Mand tilbage, der kunde bringe Efterretningen om Russernes Nederlag til Petersborg.“

„Troer du, at vi slet Intet kunne vente af de Fremmedes Deeltagelse?“

„Jo vist, de hænge den polske Ørn i deres Uheldigheder, og male vore Helte paa deres Tobaksdæsker

og paa deres Pibehoveder, imidlertid vedblive de rolig at ryge, og naar Piben er til Ende, tænde de den paa ny, videre gaaer kun Begejstringen hos Faa."

"Nu, saa er det ikke Tid til at ligge her længere," gienmælede Adalbert, i det han reiste sig op, "hvad saa Lægen indvender, saa har jeg i det mindste Kraft til at kæmpe paa Borden og til at falde med Gre."

Leontine saae paa ham med et smerteligt Smil, da han første Gang bevægede sig igiennem Værelset, "De vil sandsynligviis skade Dem selv ved denne tidlige Gang," sagde hun, "men De har Ret, De kan ikke handle anderledes."

Virkelig beholdt Adalbert en Svaghed i Knæet, der aldrig siden forsvandt.

Strax efter sin Hiemkomst erklærede Bonaventura sig med Heflighed for Krukowiecki, der den Gang forgydedes af Folket, ja før han endnu var fuldkommen lægt, besøgte han de patriotiske Forsamlinger, og deltog endog i flere af de vilde Optrin, i Følge hvilke den høieste Magt blev nedlagt i Krukowieckis Hænder; siden forandrede han sin Mening, og angrede sin foregaaende Heflighed.

Imidlertid vare Russerne rykkede over Weichselen, Faren nærmede sig hver Dag mere, og tilsidst stode de kun en Miil borte fra Warschau.

I denne Tid havde Bonaventura flere hemmelige Samtaler med Leontine, og paa den Dag, da Adalbert igjen havde meldt sig til Tieneste i Hæren, traadte Bonaventura ham i Møde med sin Søster ved Haanden, Czernim og Pater Vincent fulgte dem.

„En Kvinde er i vore Dage en forladt Skabning,“ sagde Bonaventura, „vil du derfor tage dig af Leontine, naar jeg er borte, Adalbert?“ — „Jeg vil opoffre Liv og Eiendom for hende, hvilket Dieblif det forlanges,“ svarede Adalbert. — „Nu saa tag hende da, thi det aner mig, at jeg ikke bliver længe hos Eder,“ sagde Bonaventura.

Adalbert stod ganske forbauset ved denne Tale, og svarede ikke et Ord, thi han kunde endnu ikke fæste Tid til sin egen Lykke.

„Tag du hende, Adalbert,“ sagde Czernim, „tag hende heller i Dag end i Morgen! grib Diebliffet, for det svinder dig af Haanden, min Dreng! thi Livet er usikkert, og i Morgen er maaskee Alt til Ende.“

„Denne Forbindelse var et af Alexandras høieste Onsker,“ lagde Munken til.

„Du himmelske Gud!“ udbrød Adalbert, medens Blodet samledes saa stærkt om hans Hjerte, at han aandede trangt og blegnede derved, „Leontine! er det sandt, er det virkelig Deres Villie?“

„Harde hun, der er saa forelsket i Balpladserne, vel

sidde her saa længe ved dit Sygeleie, hvis det ikke var hendes Willie!" svarede Czernim. „Hun tænkte først at skienke dig sin Haand, naar Landet var frelst, men da dette kunde vare noget længe, og da du nu engang" (her pegede Czernim paa Aldberts saarede Kne) "bærer et Midderbaand, som i hendes Dine langt opveier den engelske Høsebaandsorden, saa —"

Her traadte Leontine frem og rakte Aldbert sin Haand; „ja," sagde hun med et venligt Smil, „hvis de saa Dage, jeg har tilbage, kunne kaste noget Lys over en polsk Krigers Liv og belønne ham for de Offere, han bragte sit Land, saa er jeg rede til at række ham min Haand."

Endnu samme Aften blev Aldbert af Pater Vincent viet til Leontine. Kun den, der har oplevet et slegt Sammentræf, kun den, til hvem den dybeste Sorg og den høieste Glæde engang Haand i Haand have nærmet sig, kan fatte den blandede Følelse, der i denne Tid giennemstrømmede Aldberts Indre; thi uagtet han dybt og inderligt skienkede paa sit Held, saa vidste han dog næsten med Visshed, at denne Tilstand ikke kunde vedblive, ja tidt var han til Mode, som om han befandt sig i en fortryllet Have, hvori en venlig Aand gik ved hans Side og rakte ham paradisiske Frugter, men paa samme Tid forekom det ham, som om alt dette kun var en Drøm; ja naar han saae paa Leons-

times Ansigt, da syntes det ham, som om hun pludselig maatte udstøde et høit og skierende Smerteskrig, under hvilket hun selv og den hele Herlighed vilde splittes ad, som Skygger i Luften, hvorefter han da vilde staae forladt tilbage i en øde Ørk.

„Er du nu tilfreds?“ spurgte Bonaventura Aldalbert kort efter dennes Giftermaal. — „Hvis jeg nu skal døe, da kan jeg dog sige, at jeg nogle Dage har levet,“ svarede Aldalbert.

Bonaventura rystede paa Hovedet ved disse Ord. „Lykkelig er den, hvis Længsel en Qvindes Besiddelse kan mætte,“ sagde han, „min Længsel er af anden Art. — „Og naar vil den mættes?“ spurgte Aldalbert. — „Først naar Slavelænkerne falde fra den undertrykte Verden,“ svarede Bonaventura og vendte sig om og gik.

Nogle Dage sildigere, da Aldalbert, Bonaventura og Leontine vare samlede, nærmede Pater Vincent sig til dem med et forseglet Papiir. „Dette Brev er fra Alexander,“ sagde han, „og det er nu paa høi Tid, at I modtage det.“

Brevets Indhold var følgende:

„Til mine Godskende.

Da det saaledes, som du og din Broder ere, min Leontine, forekommer mig høist rimeligt, at I engang fattige og forladte maa søge Tilflugt i fremmede Lande, saa har jeg lidt efter lidt, deels ved Salget af mine

Jubeler, deels paa andre Maader, sammensparet en Capital, der kan sikke Eder en taalelig Fremtid. Denne Capital, der bestaaer af titusinde Ducater, vil vorde udbetalt til den af Eder, der foreviser dette Brev til den høierverdige Fader, Dominicanerklosterets Prior, i Byen Krakau. Brevet selv vil ikke vorde Eder overgivet, for den Ulykke, jeg frygter, alt er nær for Døren. Skulde den mod Formodning ikke indtræffe, da beholder Pater Vincent Pengene, saalænge han lever, og uddeler Renten deraf til de Fattige, efter sit bedste Skjønnende, og I arve først Capitalen efter hans Død, og dele den imellem Eder i lige Lodder.

Gud velsigne Eder begge! hvor I gaae, vogter sikkert en høiere Haand paa Eder, og efter en kort Smerte skulle I indgaae i den evige Fred.

Eders forangangne Søster

Alexandra."

Fire og tyvende Capitel.

Den sidste Kamp.

Kort efter Krutowieckis Udneevnelse til Hoved for den ny Regiering forlod en Deel af Hæren Warschau, under Romarinos Anførsel, for at udføre et Streiftog i Omegnen. Dette erfoer Russerne og besluttede nu, da Besætningen var svækket, hvad det saa skulde koste, at storme Byen.

Da Aldalberts Haand endnu ikke mægtede at styre en Hest, tog han denne Gang, uagtet sit Saar i Knæet, Tjeneste ved Fodfolket, hans Exempel fulgte Bonaventura, der, dreven af en selsom Aelse, udbad sig en Plads paa en af de yderste Skandser foran Landsbyen Wola, hvor dog ingen af de polske Hærførere troede, at Angrebet vilde begynde.

Aldalbert stod paa den anden Forsvarslinie under Uminskis Befaling, Czernim havde en Ryttercommando i Nærheden af ham paa den samme Linie; ogsaa Pa-

ter Vincent var med paa Bolden, hvor han vandrede giennem Krigernes Rækker, og opmuntrede Soldaterne til Striden.

Heller ikke blev Leontine denne Gang tilbage, og skiondt man sagde hende, at hendes Nærværelse kun lidet vilde nytte, saa indfandt hun sig dog, ligesom hun pleiede, og holdt snart hos Adalbert, snart nærved Czernim, der havde sin inderlige Glæde af hende, ogsaa mellem Tropserne frembragte hendes Nærværelse endnu den gamle Begeistring.

Da Bonaventura sidste Gang saae Adalbert og Leontine, trykkede han dem med usædvanlig Hefstighed til sit Bryst. „Farvel!“ sagde han, „det kunde nu maaskee være noget, til I see mig igjen.“ — „Hvi er du saa bevæget?“ spurgte Adalbert. — „Det bæres mig for, at jeg ikke skal overleve mit Lands Undergang,“ svarede Bonaventura og gik tankesuld bort.

Det var en klar Efteraarsmorgen Klokken fem, da man pludselig hørte et Par enkelte Skud fra den russiske Leir, kort efter forkyndte en Torden af hundrede Ildsvælg, at det afgjørende Dieblis var kommet. Efter halvanden Times Forløb hørtes et bedøvende Skrald, hvorved Torden bævede, paa samme Tid saae man en tyk, hvid Røgsky, der bævede sig i Luften paa den Kant, hvor Wola laae. Man skikkede Bud for at erfare, hvad der

var foregaaet. Inden Budet kom igien, udbredte Angrebet sig ogsaa paa den Side, hvor Adalbert stod, her bleve imidlertid Russerne med stort Tab slagne tilbage. Man jublede allerede høit over Seieren, da man endelig erfarede, at Angrebet paa Fløien kun var et Skin, og at Russerne med deres Hovedstyrke vare trængte frem imod Landsbyen Wola, at de to Skandsjer, der laae foran den, vare stormede, og at Fienden endelig, efter en fortvøilet Modstand, havde bemægtiget sig Wola selv.

Alle de polske Krigere, der havde nogen militair Indsigt, blegnede, da de hørte dette, thi Wola var Midtpunktet i Forsvarslinien og Nøglen til Warschau.

Man begreb heller ikke, hvorledes det var muligt, at et saa stærkt befæstet Punkt, hvis Forsvar var betroet til de kækkeste Mænd, saa hurtig kunde falde, først sildigere erfoer man, at den svage Besætning hele Tiden havde kæmpet med den russiske Hovedstyrke, uden under Kampen at modtage den mindste Forstærkning.

Kort efter nærmede en Officeer sig til Adalbert, „Bonaventura Zaleski er død,“ sagde han, „han har sprængt sig i Luften med Lieutenant Gordon, da de ikke kunde forsvare Skandsen længere.“

„Ti for Himlens Skyld!“ raabte den blege Adalbert, „seer De ikke, at hans Søster neppe er ti Skridt fra os!“

„Nei, skiul det ikke for mig!“ sagde Leontine, der

nu ved nærmere, med et sværmerisk Udtryk, „han er død den Død, han ønskede, og skal Polen gaae til Grunde, da kan han sige, at han var den lykkeligste af os.“

Neppe hørte Adalbert, at man, om muligt, vilde tage Wola tilbage, før han udbad sig Tilladelse, at være med de Stormende, som Frivillig. Leontine betragtede ham da smilende, i det hun blev bleg som et Liig. „Jeg følger dig,“ sagde hun, „jeg veed, at du gaaer til Døden, derfor bliver jeg ikke tilbage.“ Adalbert bønfaaldt hende med stor Iver om at blive hjemme, den Strid, der i denne Anledning opstod imellem dem, bilagdes imidlertid snart ved en Ordre fra Hærføreren, der bød Adalbert at blive paa sin Plads.

Om Eftermiddagen fornyedes Kampen om Wola, men Russerne havde nu befæstet dette vigtige Punkt saa stærkt, at Polakkerne, trods al deres Tapperhed, ikke kunde tage det tilbage igien, og endelig taug Kanonerne, og Dødsstille fulgte ovenpaa Stormen.

Silvigere besøgte Czernim Adalbert. Han syntes stærkt bevæget, og man saa, at han havde fældet Taarer. „Der er skeet Vidundere af Tapperhed,“ sagde han, „næsten i to Timer have ni Kanoner værget sig mod halvfemsjendstybe, og tre Compagnier have modstaaet Rikeren af den russiske Armee; var der blot kommen Undsætning i Tide, da var Wola aldrig falden i Fiendernes Hænder, men hvad hjælper det Alt, først har den feige

Skurf, Krufowiecki, negtet de tappre Mænd al Hielp, og givet vor vigtigste Skandse i Fiendehaand, og nu underhandler han oven i Riøbet om at overgive Byen."

"Det er ikke muligt," raabte Aldalbert, "endnu er jo vor Linie urørt, og hvert Dieblif kan Romarino vende tilbage."

"Du skal dog see, at jeg har Ret," svarede Czernim.

Samme Aften modtog Aldalbert et Brev, som Bonaventura havde efterladt, med den Befaling, først at overgive det, naar man fik Efterretning om hans Død. I dette Brev tog han Afsked med alle sine Venner, og erklærede, at han var bleven enig med Befalingsmanden paa den fireoghalvtredsindstyvende Skandse om, at de, naar de ei kunde forsvare sig længere, vilde sprænge Skandsen i Luften.

"Brave Bonaventura!" udbød Aldalbert, da han havde læst dette Brev, "denne Daad vil sikkert aldrig dit Fædreland forglemme."

"Vor Smertes Hav er nu saa stort," sagde Czernim, "at selv de Bedstes Død kun er liig en Draabe i Oceanet."

Der var sluttet en kort Vaabenstilstand, under hvilken Fienderne opstillede tohundrede Kanoner paa Wola mod Czysle, der var Midtpunktet i den anden Linie,

ffiondt dette var aldeles imod de Betingelser, under hvilke Baabensstilstanden blev afsluttet.

Klokken to næste Dag begyndte Stormen paa ny, efterat Krufowiecki forgieves havde villet overtale de øvrige Regjeringsmedlemmer til at overgive Staden. Alle Angreb paa den venstre Floi, som Uminski anførte, mislykkedes ogsaa denne Dag, hvorimod de tohundrede Kanoner, der tordnede mod Gzyske, virkede med en uimodstaaelig Kraft. Tilfsidst, da Kanonerne paa Gzyske vare bragte til Taushed, stormede Fienderne, een Gang bleve de vel tilbagedrevne, men da Mandskabet paa Gzyske heller ingen Undsætning fik, bragte et nyt Angreb endelig ogsaa dette vigtige Punkt i Fiendernes Hænder, og nu var ogsaa den anden Linie brudt.

Denne Skandse stræbte man ligeledes at tage tilbage igien; Uminski understøttede Angrebet, og Adalbert var denne Gang imellem de Kæmpende, Landsbyen Wola gik op i Luer, der anrettedes et uhyre Blodbad paa Russerne, og uagtet Gzyske ikke kunde tilbageerobres, saa havde dog heller ikke Uminski tabt en eneste Skandse paa sin Floi, og stod nu truende i Russernes Ryg og paa deres Flanker. Den næste Dag var derfor sikkert bleven meget farlig for dem, hvis ikke Krufowiecki, for at fuldende sit Forræderi, mod Uminskis Vidende, med List havde loffet en stor Deel af hans Folk bort fra Skandserne. Da nu desuden den Deel af Hæren, der skulde

tiene til Undsætning, af Krukowiecki var bortsendt over Weichselen til Praga, saa blev det endelig umuligt længere at fortsætte Kampen.

Paa denne Maade nødtes Polakkerne til at overgive Staden, imidlertid efterlode dog Russerne mere end femogtyvetusinde Mænd foran Warschaus Volde, og en af deres bedste Generaler har selv tilstaaet, at ikke blot denne Hær, men det hele russiske Rige havde staaet paa Spil, hvis Romarino med sine friske Tropper var ankommen den anden Aften, medens Russerne endnu vare udmattede af Kampen.

Blege og fortvivlede samledes de polske Krigere i Praga. Hæren besluttede nu at drage mod Norden til Fæstningen Modlin. Flere Officerer skiftedes til Romarino, der alt stod Warschau ganske nær, med den Befaling, at han skulde forene sig med Hovedarmeen. Blandt disse Officerer var ogsaa Adalbert, som begav sig paa Rejsen, fulgt af Leontine, der nu, til sin Sikkerhed, omklædte den kvindelige Dragt med Mandssklæder.

Men i Romarinos Hær rørte sig igien den gamle Udydigheds Mand, der vare mange Adelsmænd omkring ham, blandt andre ogsaa Grev Larinski, disse ønskede ei at forene sig med Folkepartiet, der befandt sig i den anden Hær, derfor var Romarino døv for alle de Sindiges Forestillinger. Da nu Kosakkerne spærrede Til-

bageveien for den Enkelte, og udøvede de største Grusomheder, hvor de kom frem, saa nødtes Adalbert, der ikke vilde udsætte Leontine for et saa farligt Møde, at blive hos Romarino.

Denne trak sig imod Syden, og Adalbert maatte med Smerte see, hvorledes den Mand, der rørte sig i Hærforernes Inderste, ogsaa udbredte sig blandt Mandsskabet, Ulydighed og Uorden tog ogsaa her Overhaand, hele Regimenter opløste sig, og under dette ulykkelige Tog splittedes og spildtes Landets sidste Kræfter.

Endelig opgav Romarino enhver frigersk Plan, og besluttede at frelse sig til Gallizien. Imidlertid stod den fiætte Rozyki med sine Tropper i Sandomir nær ved Weichselen, og Romarino tillod Enhver, der var i Stand dertil, at forene sig med ham. Flere, og blandt Andre Adalbert og Leontine, benyttede denne Tilladelse, de kom lykkelig over Weichselen, og forenede sig med Rozykis lille Hær, og Adalbert havde endnu den Glæde at deeltage i Træfningen ved Logow, en af de sidste, hvori det polske Heltetmod trodsede en overlegen Fiende.

Først ligeoverfor Byen Krakau nedlagde Rozyki sine Vaaben, Adalbert og Leontine fandt da Leilighed til at naae Dominikanerklosteret, hvor den ærlige Prior ganske rigtig udbetalte dem den Capital, Alexandra havde nedlagt hos ham. Derpaa maatte de fortælle ham Alt, hvad

de vidste om Pater Vincent. „Han er en tro Arbejder i Wiingaarden,“ sagde endelig den gamle Prior, „og jeg havde haabet, at han skulde lufte mine Dine og paatage sig Opsigten over Arbejderne efter min Død, men nu er ogsaa det Haab forspilt.“

Forflødte ilede derpaa Adalbert og Leontine igiennem Fristaden Krakau, hvor de med Smerte hørte Mussernes Jubel og deres Seierssange. De lovede ogsaa paa kort Tid at besøge deres gamle Hjem, hvilket ikke faldt dem saa vanskeligt, eftersom alle Veie vare dem velbekjendte, og de i hver Hytte vare sikke paa et Tilflugtssted.

En Dag, da de gik forbi et lidet Brædehuus, saae de en ældgammel Mand, der sad udenfor Døren paa en Steen, og varmede sig i den sildige Efteraarssol. Han syntes aldeles nedstunken i sine egne Tanker og bemærkede dem ikke, men Leontine kjendte ham strax, det var den ældste af de Oldinge, hun havde seet ved Czernims Fest. Han gienkjendte derimod ikke hende, uagtet han betragtede hende længe. „Jeg har seet spidse Guer *) i min Hytte,“ sagde han endelig, „og de have sønderslaaet min Staal og bortført mine Geder, men jeg lider dog ingen Mangel, thi mine Naboer bringe mig, hvad jeg behøver.“ — „Ja, ja, fra de spidse Guer kommer al vor Ulykke,“ svarede

*) Det almindelige Navn paa de russiske Soldater.

Udalbert. Oldingen sad nu igien længe taus, endelig sagde han: „Med Polen har det dog ingen Nød, thi saalænge Klokkerne klinge i Krakau og de Helliges Sange i Himlen, kan ikke dette Land forgaae.“

„Kun den, hvis Forstand er gaaet Krebsgang, og der er bleven til et Barn igien af Alderdom, kan endnu troe, at Polen kan bestaae,“ sagde Udalbert.

„Ja, ja, Polen staaer sig nok,“ sagde igien den Gamle og nikkede venligt.

Leontine nærmede sig nu, og trykkede et Par Sølvmynter i den Gamles Haand.

„Gud velsigne Sobieski!“ sagde igien denne, „hans Land hviler endnu over Landet, derfor staaer det sig nok, naar Enden kommer.“

„Maaskee har den Enfoldige der talt et visere Ord, end de Kloge ville troe,“ sagde Leontine, i det hun langsomt skred videre.

„Polen staaer sig nok,“ sagde den Gamle atter, og uden Tvivl vare disse Ord blevne hans Mundheld, thi Udalbert, der dvælede et Dieblit efter Leontine, hørte ham gientage dem flere Gange.

I Selskab med et Par Handelsmænd flygtede nu Udalbert og Leontine til Gallizien. Da de traadte frem bag en Høi, og allerede vare nær ved Weichselfloden, dør danner Grændsen imellem Landene, mødte de en Flok

Daadyr, der hurtig ilede bort, da den saae dem. Kun een sneehvid Daa blev staaende og betragtede Leontine. Det var den samme, som hun saa tidt havde besøgt og foret i Skoven. Hun lod da sine Ledsgagere gaae forud, hvorpaa hun nærmede sig til det hvide Daadyr, der ogsaa kom hende i Møde. Pludselig standsede hun ved et vildt Kastanietræ, og plukkede hurtig nogle af dets Frugter, som hun nu rakte Dyret, der gierne spiste dem af hendes Hænder. Derpaa satte hun sig ned i Græsset, hvorefter Daaen lagde sig ved hendes Side, og heldte sit Hoved til hendes Barm. Hun klappede den nu og tiltalte den under Strømme af Taarer, medens den betragtede hende med floge og sørgmodige Bine, ligesom den forstod hendes Smerte. Endelig reiste hun sig og gik, og den fulgte hende, indtil hun naaede sine Ledsgagere, her standsede den, men da hun fiernede sig, steg den op paa Høien, hvor den, saalænge Adalbert kunde øine den, blev staaende og stirrede ned efter hende. Leontine og hendes Ledsgagere naaede imidlertid Weichselfloden, hvor de fandt en Baad i Beredskab, i hvilken de strax toge Plads; Baaden drev da sagte for Strømmen, men Leontine stod bleg, som et Marmorbillede, og stirrede paa Daadyret og paa Høien, til denne endelig stiuulte sig bag andre Høie. Nu landede Baaden i Gallizien, og Leontine steg ud og gik videre, uden at mæle et Ord, men Adalbert kunde neppe holde

sine Lærere tilbage, da han saa den Beemod, der stod malet i hendes Ansigt, og det forekom ham, ligesom om det var Skovens Genius selv, der, for at bringe sin tro Datter den sidste Afsted, havde sendt dette Dyr.

Fra det Dieblis Leontine forlod sit Fædreland, veg den ungdommelige Rødmø bort fra hendes Kinder, og den vendte aldrig siden tilbage.

Fem og tyvende Capitel.

Slutning.

Neppe vare Adalbert og Leontine komne over Grændserne, før de hørte, at Forræderen Krukowiecki havde faaet sin fortiente Løn, thi Russerne, der ikke vare tilfredse med hans halve Forræderi, og ærgrede sig over, at han ikke havde overgivet Byen uden Sværdslag, fandt snart et Paaskud, hvorunder de sendte ham til Siberien.

Overalt bleve de polske Flygtninge modtagne med Beundring og Rærlighed af Folkene, med Kulde og hemmelig Frygt af de Mægtige. I Følge de sidste Mistro kunde de ikke dvæle noget Sted i Tydskland, Adalbert flygtede derfor med sin unge Hustru til Besançon i Frankerig, hvor han besluttede at fæste Bolig i nogen Tid.

Den første af deres Venner, der her opsogte dem, var Czernim, og den tro Fidelio fulgte ham. Czernims Træl vare blevne gamle i kort Tid, og hans Haar var bleven graat af Sorg. Da han første Gang saae Adalbert igjen, tog han ham i sine Arme og omfavnede ham,

med en Strøm af Taarer, saa hans Hierte var færdig at bryde derved. Derpaa fortalte han, hvorledes det var gaaet den Afdeling af Hæren, ved hvilken han befandt sig, og hvorledes den tilsidst havde nedlagt sine Vaaben paa preussisk Grund. „Jeg forglemmer aldrig det Dieblit,“ sagde han, „da vi maatte forlade vore Heste, disse troe Dyr, der havde baaret os paa de lange Marscher, baade ved Dag og ved Nat, og deelt Møje og Savn og den sidste Bid Brød med os. Nei, Adalbert, denne Tilstand begriber Ingen, der ikke selv har oplevet den. Gamle, graahærdede Mænd, der havde seet al Krigens Elendighed og trodsset enhver Fare, fældte den Gang Taarer, ligesom Børn, de omfavnede til Afsked de dyriske Hals, medens Hestene vendte deres Hoveder henimod dem, og selv i de uudviklede Siæle var der maaskee en Aelse om, hvad vi havde tabt; ja vi have grædt, som Qvinder, efter at have fegtet, som Mænd, og Mange ilede igien over Grændsen, og kastede sig i Græsset, for endnu engang at hvile paa den Jord, som de saa tidt havde vædet med deres Blod, og som Barbarerne nu ville fængsle med Slabelænker, langt tungere, end dem, den hidtil har baaret.“

Ulykken havde ikke virket fordeelsagtigt paa Czernin, thi denne stolte Natur var derved bleven meget vildere og ubændigere, end den forhen havde været.

En Aften, da de tre Benner sadde sammen og talte

om forgangne Tider, hørte de pludselig en polsk Folkesang udenfor deres Vinduer. Leontine foer stielvende sammen ved disse Toner. „Det er den blinde Sanger,“ raabte hun, og Czernim og Adalbert ilede ud, for at see, om det var sandt. Hun havde virkelig Ret, det var den gamle Folkesanger, der, ledet af en lille smuk Dreng, havde funden Veien hertil.

„Hvor er din Datter?“ spurgte Leontine, da hun saa ham. — „Hun er død,“ svarede han. — „Og din Harpe?“ — „Den blev sønderslagen af en russisk Soldat, han har ogsaa knust to af mine Fingre, saa jeg aldrig kan røre Harpen meer.“

Leontine græd høit ved disse Ord, men Czernim trykkede heftig den Gamles Haand. „O, du levende Billede paa mit Folk!“ udbrød han, „thi sønderreven og læstet, med sønderslagen Harpe, bærer du endnu de gamle Sange og de gamle Minder i Hjertet.“

„Vi have siddet længe i Fængsel,“ sagde den blinde Sanger, „der døde min Datter; tilsidst lod man mig gaae, men jeg maatte forlade Landet, den Dreng, der ledsager mig, er en Søn af Jøden Salomon, han elsker min Kunst og har med Faderens Tilladelse fulgt mig.“

„Du og din Ledfager skulle nu blive hos os, saa længe vi leve,“ sagde Leontine. — „Men Harpen er dog

knuft, og Livets Drøm er forbi, og om der kommer andre Drømme derefter, hvem veed det?" anmærkede Czernim.

Kort efter modtog Adalbert og Leontine endnu et andet Besøg, som de ikke ventede; thi en Gang da de spadserede i Omegnen af Byen, stod Pater Vincent for dem. — „Hvorledes kommer du her, min Fader?" raabte Adalbert, „saalangt fra dit Kloster?" — Jeg er fordreven derfra," svarede Pater Vincent, „i hele Tydskland fandt jeg intet blivende Sted, derfor vandrer jeg nu til Rom, for at anmode Paven om Beskyttelse; da jeg imidlertid hørte, at I vare her, saa vandrede jeg en lang Omvei, for endnu engang at tale med Eder."

„Vi samles her, ligesom Skyggerne i Dødens Rige," sagde Czernim, „for at sukke over en forsvunden Hærlighed."

Paa denne Tid modtog Adalbert et Brev fra sin Fader, hvori denne meldte ham, at Keiseren, af besynderlig Naade, og i Betragtning af hans Families Trostkaab, vilde glemme Adalberts Brøde og tillade ham at vende tilbage til Polen igien. Kun maatte han da tilsværge Keiseren Lydighed, og ikke blot bryde al Forbindelse med sine oprørske Benner, men desuden, saavidt han formaaede, hjælpe til Opdagelsen af deres Mærker og forræderske Planer, desuden vilde han i Begyndelsen vende sig under Politiets særdeles Opsyn, og det vilde afhænge af hans egen Opførsel, hvorledes hans Skiebne blev i Fremtiden.

„Skulde du derimod, i din Forblindelse, forkaste dette Tilbud,“ skrev Starosten videre, „da har du for bestandig fiernet dig, saavel fra din Keisers Naade, som fra din Faders Hierte, og jeg skal da i Fremtiden stræbe at glemme, at jeg har havt nogen Søn.

Uagtet det var høist upolitisk og urigtigt af dig,“ lagde Faderen til, „uden min Tilladelse at indgaae en ægteskabelig Forbindelse, saa skal dog heller ikke dette skille os ad, og jeg har derfor ogsaa udvirket Tilgivelse for din Hustru, der kan vende tilbage paa samme Vilkaar, som du.“

I en Efterskrift meldte Starosten endvidere, at den ædle Keiser, i Betragtning af hans udviste Trofskab, havde, af særdeles Naade, optaget ham i den grevelige Stand, samt skienket ham en rig Erstatning for alle de Tab, han under Oprøret havde lidt.

Dette Brev var dateret Petersborg, og indsluttede en betydelig Berel.

Nidalbert og Leontine vare begge enige om, at de aldrig kunde aflægge den forlangte Sed, ligesaa lidet vilde de begaae noget Forræderi mod deres Benner, hvilket Nidalbert i meget ærbødige Udtryk meldte sin Fader. Paa samme Tid sendte han den i sin Faders Brev indsluttede Berel tilbage, da han ei kunde opfylde de Betingelser, under hvilke den var bleven ham tilstillet.

Nogen Tid efter modtog han et nyt Brev fra Sta-

rosten, hvori der laae betydelige Anviisninger paa et be-
kiendt parisisk Handelshuus. „Hermed lader jeg Dem
vide,“ skrev Starosten, „at jeg strax efter Modtagelsen
af Deres sidste Brev, med Keiserens allernaadigste Tilla-
delse, har antaget Frøken Emilie von Solkowicz i Datters
Sted, saa at hun nu, da Deres Broder, Casimir, ved
Døden er afgangen, bliver den eneste Arving til hele min
Formue, hvortil De ved Deres seneste Opførsel aldeles
har forspilt deres Arv. Da jeg imidlertid ikke ønsker,
at et Menneſke, der bærer mit Navn, ſkal vandre ſom en
Bettler igiennem Landene, ſaa ſender jeg Dem hermed
Deres Modrenearv.“

Denne Arv ſendte Adalbert ikke tilbage, men ſatte
den tilligemed Leontines Capital i den parisiske Bank.
Saaledes beſad han nu en Formue, hvoraf han ikke blot
kunde leve anſtændig, men hvoraf han ogſaa kunde under-
ſtøtte ſine trængende Landsmænd.

„Hvad ſynes Dig om Leontine?“ ſagde Czernim en
Dag, da han var alene med Pater Vincent. — „Jeg
frygter for, at denne Blomſt ikke kan trives udenfor Po-
lens Skove,“ ſvarede Pater Vincent. — „Troer du da,
det kunde hjælpe, om hun kom hjem?“ — „Maaskee.“
— „Nei, Munk! det var et Glimt af Frihedens Mor-
gensol, der farvede hendes Kinder, og nu, da den er
formørket, maa hun døe, hvor hun ſaa befinder ſig, og
deri gjør hun vel.“ — „Den ulykkelige Adalbert!“ ſuk-

kede Pater Vincent. — „Han er ikke ulykkeligere, end vi Andre,“ gienmælede Czernim.

Det var kiendeligt, at Leontine hver Dag blev ble- gere, hun spiste næsten Intet, hendes Hierte slog heftigt ved den mindste Bevægelse, og hendes hele Nervesystem syntes at lide. Lægen erklærede, ligesom Pater Vincent, hendes Sygdom for Hiembe, og virkelig førte Drømmene hende hver Nat hjem, hun vandrede da atter i de store Skove, ved de dybe Søer og ved Flodbredderne, og saae de trækkende Bildgæs og den eensomme Kongeørn, der fløi over Sletten. Undertiden stod hun ogsaa i det forfaldne Slot, og udstrakte Fingrene mod det selsomme Uhr, hvorved det igien begyndte at gaae, ligesom i gamle Dage. Til andre Tider saae hun Krakau med sine toog- halvfierdsindstyve Kirker, og hørte Klokkerne klinge, ja en- gang befandt hun sig endog under Jorden i Hvælvingen hos de Døde, og det syntes hende, som hun laae i en Liigkiste med en Guldkrone paa sit Hoved.

Da hun fortalte Adalbert alt dette, sukede han og betragtede hende med stor Bedrøvelse. „Suk ikke saa dybt!“ sagde hun, i det hun rakte ham Haanden, „thi du er ogsaa med i disse Drømme, med dig vandrer jeg næsten bestan- dig i det gamle Slot og giennem Skoven, der møde vi mange Venner, som vi kiende, skiondt vi aldrig have seet dem før, ogsaa Alexandras og Bonaventuras Ansigter skimte vi tidt imellem Grenene, og den hvide Daa løber

foran, og viser os Veie til Steder, hvor vi hvile i Skyggen, og hvor en skønnere Sol skinner over os, og jeg maa da tidt tænke paa det Land, hvorom der tales i Munkens Eventyr."

Om Dagen vandrede hun tidt udenfor Byen, og betragtede opmærksom den fremmede Natur, og glædede sig, hver Gang hun opdagede en Plante, som hun havde seet i sit eget Land.

Men naar Tusmørket kom, da maatte den gamle Sanger lære hende adskillige Folkeviser, som hun endnu ikke kjendte, de gientog dem da samlede, og Leontine ledsagede dem paa Harpen. Hver Aften stod derfor en Mængde Tilhørere udenfor hendes Bolig, og disse Sange, der dog vare digtede i et fremmed Sprog, smeltede mange Menneffers Hjerter, saa de ei kunde høre dem uden Taarer.

Da Munken havde tilbragt nogen Tid hos sine Venner, reiste han bort, men lovede igien at besøge dem paa Tilbageveien.

Aftenen før han reiste, maatte han endnu fortælle Leontine sin Historie.

Da han havde endt, blev Leontine meget taktfuld, endelig sagde hun: „Det gaaer dig med din Elskede, ligesom os med vor, paa Jorden have vi nu tabt hende, men forklaret straaler hun os i Møde fra en høiere Verden."

„Dette er Historiens Hemmelighed," sagde Munken,

„og den, der ret begriber den, han er moden for et højere Liv.“

„Ere I forniede dermed, saa er det godt for Eder,“ sagde Czernim, „kun begriber jeg ikke, hvad I da have kæmpet for her paa Jorden.“

„Alt, hvad der lever i Menneskets Land, stræber ogsaa efter et Legeme her paa Jorden,“ svarede Pater Vincent, „og det skal og bør stræbe derefter.“

„Da jeg reiste giennem Tydskland, hørte jeg engang en gammel Sang,“ blev Czernim ved, „jeg erindrer kun to Linier deraf, som jeg her vil fremsige:

„Es bließ der Jäger im goldenen Horn,
Und Alles, was er bließ, das war verlorn.“

Hvem, der ret forstaaer at anvende de to Linier, han kender Verdens Hemmelighed, og er en viis Mand, men han vil dog neppe have nogen Glæde af sin Viisdom.”

Ogsaa Czernim forlod nu Adalbert, og reiste til Paris, hvor de fleste af hans fordrevne Landsmænd den Gang vare samlede. De Breve, han skrev fra denne Hovedstad, indeholdt imidlertid kun liden Trøst, thi det aabenbarede sig kun altfor meget, at den gamle Tvedragt ikke var udsløttet, og at man selv i Landsflygtighed og Ulykke ikke kunde glemme de gamle Stridigheder.

Efter fire Maaneder kom Pater Vincent tilbage, og fandt Adalbert bleg og nedslagen i et Capel ved Leontines Liigliste.

„Hun er død af Græmmelse og Hiemvee,“ sagde den blege Adalbert, „hun vansmægtede, som en Plante, der er henført i et fremmed Land, hvis Lys og hvis Skygge den ikke kiender, derfor kunde hun ikke leve.“

„Ja saaledes maatte det skee,“ svarede Munken, „jeg vidste det vel.“

„Ogsaa jeg staaer nu ene og forladt,“ blev Adalbert ved, „var det nu ikke bedst, at jeg, ligesom du, begravede mig i et Kloster?“

„Din og min Bestemmelse er ikke den samme, min Søn!“ gienmælede Munken.

Nu blev Pater Vincent en Tid i Besançon, og sørgede med sin Ven, og talte med ham om den Afdøde.

„Du er lykkelig,“ udbryd Adalbert engang, „thi du seer dog endnu din Elskede, jeg har søgt min i Skoven og paa Biergene, jeg spurgte Stierne, om de havde seet hende, jeg agtede paa Fuldmaanen, naar den fremtraadte med sin Dunsfrone paa Hovedet, og naar den, som en gammel Magus, skrev sine verende Tegn i Belgierne, jeg raabte hendes Navn igiennem Stormen, men Alt var forgieves, hun hørte mig ikke, og ei engang i Drømme har jeg seet Hligen af hendes flyvende Kiortel.“

„Hvi nedlagde du ikke det affælede Stov i Jorden?“

„Fordi jeg vil føre hende til sit Hiem. „Lad ikke mine Been hvile her i den fremmede Jord!““ sagde hun, „i Krakau, ved Weichselens Bredder vil jeg ligge, ved

min Søsters Side, for min Kiærligheds Skyld har jeg vel fortient en Grav i mit Fædreland.“

Da Czernim hørte Leontines Død, kom ogsaa han tilbage, for at see til Adalbert. „Hvad,“ sagde han, „er hun død, min Dreng? Du vær du kun rolig! om hundrede Aar tænker du ikke mere derpaa. De Gode vandre bort, og denne Verdens Fyrste raader alene, hvis du blot falder ned og tilbeder ham, da skienker han dig endnu, hvad der kan forlyste dit Liv. Fanden tage det Hele! dog før jeg ønskede det, var det skeet allerede; seer du, jeg er en særdeles begunstiget Mand, hvad Duffer angaaer.“

„Det er ingen god Tale, Oberst Czernim!“ sagde Munken.

„Vi have kæmpet, som Narre,“ sagde Czernim, „vi have omstyrtet Husets Piller og knust os selv, men dog ikke ødelagt Philisterne, derfor ønskede jeg, at Ingen skrev om vore Bedrifter, at Historien sad taus paa vore Grave, som paa en undergaaet og forglemt Verden; ogsaa disse græske og romerske Eventyr skulde forbydes i Skolerne, thi de fylde kun Hovederne med Hiernespin og vilde Drømme, og maaskee kunne vi nu ogsaa haabe, at et slikt Forbud snart vil komme, thi Magthaverne ere vise Folk.“

„I Sandhed,“ sagde Munken med høi Værdighed, „nu er din Træfaldstime kommen, Oberst Czernim, thi fordi du ikke seirede i den første Strid, vil du derfor opgive Kampen?

fordi dit Sværd ikke strax bragte dig til Maalet, er det derfor tabt og tilintetgjort? O, I lidet Troende! Have vi ikke nu et herligt, et glimrende Fædreland, med en Martyrkrone om sit Hoved! Hvilket Land i Verden straa-
ler nu med en saadan Glands, som vort! og vilde I vel for alle Jordens Rigdomme bytte det for noget andet? Nei visseelig ikke! thi ved Kiærlighed, Troskab og Opof-
relse have vi grundet et evigt Polen, der er nedskreven i Livets Bog; og troe nu end vore Fiender, at det sank, saa bekræfte dog tusinde Stemmer over Gravene, at det lever og ei kan forgaae, og vandt ikke Polens Kriger den jordiske Laurbærkrands, saa har han dog Udødelighe-
dens Palmer til Løn for sin Kamp og sin Lidelse."

"Ti Munk!" raabte Czernim, "naar Pidsken svæ-
ver over mine Brødres Hoveder, naar Tusinde forbløde paa Balpladserne, naar andre Tusinde vansmægte i de siberiske Biergværker, naar vi selv maae vandre, som Bet-
lere, i et fremmed Land, og tigge den Skierv, vi behøve, af Fremmedes kolde Medlidenhed, da kan jeg ikke trøste mig med noget Hisset. Her og ikke hisset ligger mit Fædreland, for disse mine dunkle Skove, for mine Sletter ved Weichselen, for mine ulykkelige forladte Brødre har jeg kæmpet, og saalænge de vansmægte i Glendighed, er der ingen Salighed for mig at finde, selv i den høieste Himmel."

"Den, der alene troer paa det jordiske Paradiis,

han maa visseelig fortrivle, naar han er udjaget derfra," svarede Munken, „men dog gives der større Ulykker, end de, hvorunder vi lide.“

Efter nogle Dages Forløb rejste Pater Vincent hjem til sit Kloster, hvor han, ved flere mægtige Belys- deres Indflydelse, fik Lov til at leve i Stilhed sit øvrige Liv.

Dog varede det ikke længe, før man fandt Munken myrdet paa en eensom Sti i Skoven; dette vakte stor Sorg i den hele Egn, ja snart udbredte det Rygte sig, at Pater Vincent var en Helgen, og endnu den Dag i Dag fortælles der Meget i hine Egne om de Mirakler, der skulde have fundet Sted paa hans Grav; hans Mor- der blev imidlertid en lang Tid ubekiendt.

Med den venlige Priors Hielp blev Leontines Piig virkelig bragt til Krakau og stillet ved Alexandras Side.

Af et Brev fra Hjemmet erfarede Adalbert, at Emilie var bleven gift med Hr. von Zeltner, der nu var Oberst i et russisk Regiment; i samme Brev fortæltes der, at hun var ganske forandret, at hun var bleven stille og folkesky, og at hendes Skionhed var aldeles forsvunden.

Sildigere fik Adalbert et Brev fra hende selv. Dette Brev var meget venligt, hun tilbød sig deri at forlige ham med hans Fader, for Nesten fortalte hun ligesvem, at hendes Ægteskab ikke var lykkeligt. „Der er en ængstelig Tanke i mit Bryst,“ saaledes sluttede hun sit Brev, „der nu driver mig bort fra de glimrende

Sale, hvori jeg før fandt min høieste Lyst. Min eneste Higen er at komme langt bort fra Zeltner, hans Raahed, hans Nærverelse ængster mig, og jeg vilde være meget tilfreds, hvis jeg kunde følge hans forrige Kones Exempel og sliule min Fortvivlelse i et eensomt Kloster."

Adalbert skrev nu ogsaa et venligt Brev til Emilie, men han gientog tillige deri, at han, paa de Vilkaar, hans Fader foreskrev, aldrig kunde vende tilbage.

Da Adalbert siden viste Emilies Brev til Czernim, udbrod denne: „I Sandhed, den gode Munk havde Ret, der gives større Ulykker, end de, hvorunder vi lide.“ — „Hvad driver dog den forfængelige Emilie til at flygte fra den Verden, hun elskede?“ spurgte Adalbert. „Vel den, der har en reen Samvittighed!“ svarede Czernim.

Paa denne Tid blev Toldbetienten Iwan dragen til Regnskab for sine Gierninger; blandt andre Forbrydelser tilstod han da ogsaa, at han havde dræbt Pater Vincent, men han paaastod tillige, at det var Oberst Zeltner, der ved Guld og Overtalesser lokkede ham dertil. Denne Angivelse blev imidlertid neddyssket, thi baade Zeltner og hans Svigerfader, Grev Litowski, stode i stor Ansæelse, kort efter blev Iwans Mund for evig beseglet, og han fandt Døden under Bøddelens Pidskeslag.

Efter nogen Tid paadrog Oberst Zeltner sig en mægtig Mands Uvillie, denne benyttede Iwans Vidnesbyrd imod ham, og da hans foregaaende Liv, i

Følge heraf, blev undersøgt, opdagedes saa mange og store Forbrydelser, at Starosten aldeles ikke kunde redde ham. Han blev da forviißt til Lenaslodens Bredder, hvor han endnu lever i Glendighed.

Efter hans Forviisning udførte Emilie virkelig den Plan, hun længe havde næret, hun tog sin Tilflugt til det samme Carmeliterkloster, hvori hun alt engang havde været indsluttet, og hvori hun nu, trods alle hendes Fæders Indsigelser, forblev og aflagde det hellige Løfte.

Adalbert fæstede imidlertid Bolig i Schweiz, og Følkesangeren, tilligemed den lille Dreng, blev bestandig hos ham. Han levede stille, og henbragte sine Dage med Læsning i historiske og religiøse Skrifter; for Resten lindrede han sine Landsmænds Nød, saavidt han formaaede det, men blandede sig aldrig i deres Stridigheder.

Alle Czernims Eiendomme bleve lagte under Beslag, men dog vilde han ingen Understøttelse tage af Adalbert. Efter nogen Tid gik han i fransk Tjeneste, om hans videre Skiebne have vi hidtil Intet kunnet erfare.

Den gamle Grev Litowski lever endnu i stor Anseelse, men tillige i stor Gensomhed paa sit nyopbyggede Slot fem Mile fra Krakau.

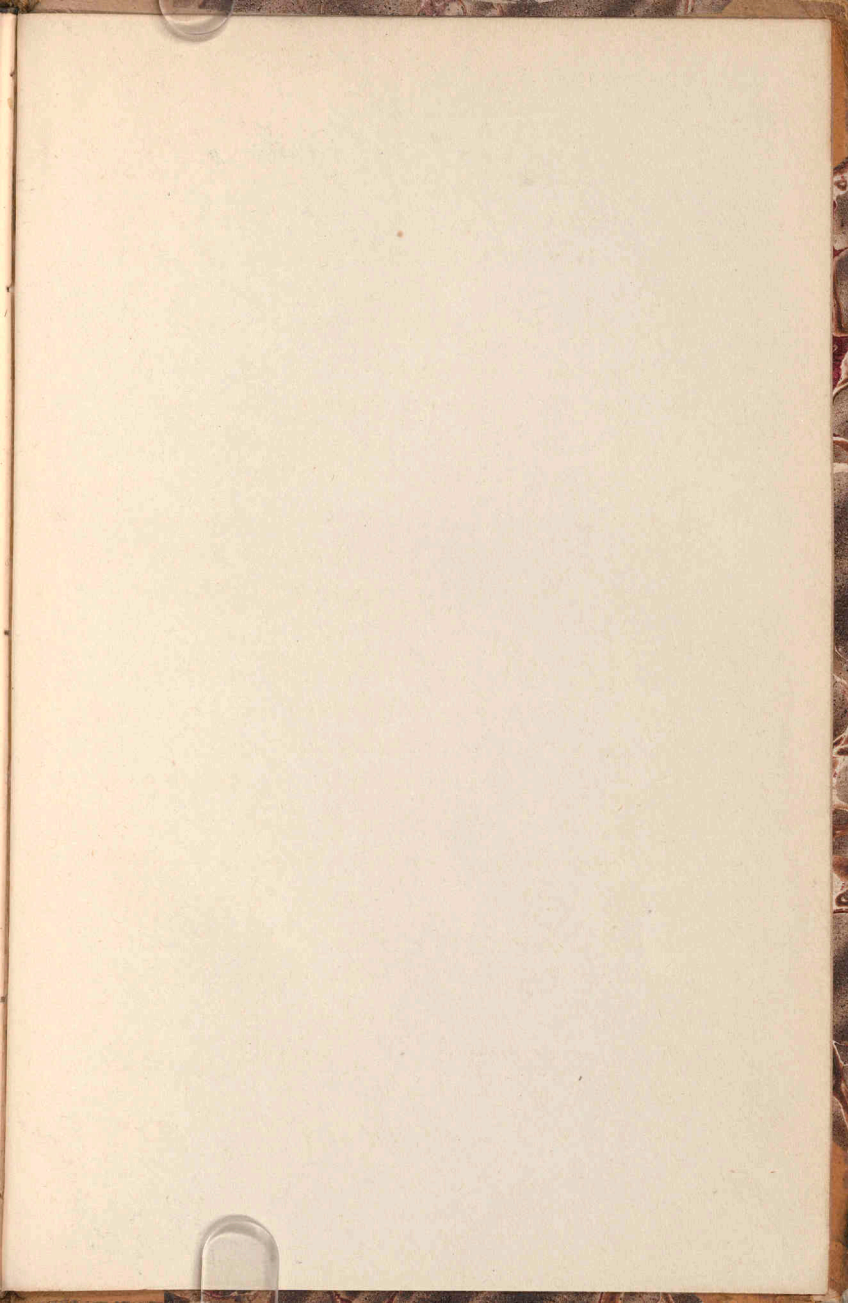
Rettelser til første Deel.

Side	115	Linie	17	Zelter læs Zeltner
—	128	—	6	Hævn I: Hævn
—	176	—	22	hine I: fine
—	184	—	4	Bierggene I: Biergene
—	231	—	4	Ret I: Ret
—	239	—	10	Dødningsbaare I: Dødningsbaare

Rettelser til anden Deel.

Side	61	Linie	4	fit Kammer I: hans Kammer
—	122	—	11	dem I: den
—	126	—	10	verdselig I: verdslig
—	131	—	25	Side. og I: Side, og
—	143	—	17	Streng I: Stræng
—	175	—	5	Saiges I: Saliges
—	227	—	7	Styke I: Stykke
—	261	—	5	Pen; I: Pen=
—	298	—	24	Noget I: Noget
—	307	—	10	forstod I: forstod
—	313	—	16	Nogle I: Nogle

Anmærkning. Af denne Roman besørger Forfatteren selv en tydst Oversættelse.

Memorandum

For the Board of Directors
of the
American Red Cross
Washington, D. C.
The following is a summary of the
work of the American Red Cross
during the year 1917.

Memorandum

For the Board of Directors
of the
American Red Cross
Washington, D. C.
The following is a summary of the
work of the American Red Cross
during the year 1918.

The American Red Cross
has been very successful in its
work during the year 1918.

179 904 2.68

